

PANJAB TIMES

£2

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼

11th - 18th July 2024 • Issue No. 3038

Europe's Leading Panjabi Weekly Since 1965

Panjab Times, Bridle Gate Lane, Derby, DE24 0QW (UK) • Tel: 01332 372851 or 07966 388388 • www.panjabtimes.uk • Email: panjabtimes@aol.com

ਡਰਬੀ ਡੁੱਟਬਾਲ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਵਿੱਚ
60 ਦੇ ਕਰੀਬ ਟੀਮਾਂ ਨੇ ਭਾਗ ਲਿਆ

ਬਰਤਾਨੀਆਂ ਦੀ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਵਿੱਚ
ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ 11 ਸਿੱਖ ਸਾਂਸਦ

ਉਸਵੀਰ: ਬਰਤਾਨੀਆਂ ਦੀ ਸੰਸਦ ਦੇ ਵਿਸਟਮਿਨਸਟਰ ਹਾਲ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਸਾਂਸਦ ਖਬਰ ਪੰਨਾ 7 'ਤੇ

ਮਲੋਹ ਕਬੱਡੀ ਕੱਪ 2024 ਟੈਲਡੋਰਡ ਨੇ ਜਿੱਤਿਆ ਦੀਰਥ ਵੂਲਿਅ ਸਾਉਫ਼ਾਲ ਉੱਪ ਜੇਤੂ ਰਹੀ

ਇੰਗਲੈਂਡ ਕਬੱਡੀ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਸ਼ਟਰਾਲ ਸਿੰਘ ਸ਼੍ਰੀਗ ਸੰਮੀਪੁਰ ਅਤੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਣਕ ਦਾ ਸੱਤਾ ਮੁਠੱਡਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਗੇਵਜ਼ੈਂਡ ਕਬੱਡੀ ਕਲੱਬ ਵੱਲੋਂ ਸੋਨੇ ਦੇ ਤਗਮਿਆਂ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨ

IMMIGRATION ADVICE BUREAU
SPECIALISTS ESTD 1989

FOR FREE
INITIAL
ADVICE
Contact:
S.S.RAI

ਇਮੈਗੇਸ਼ਨ ਸਬੰਧੀ
ਸਲਾਹ ਲਈ ਅਜੇ
ਜੀ ਸੱਚਿਕਿਰ ਸਿੰਘ
ਗੱਢੇ ਨੂੰ ਫੇਨ ਕਰੋ!

Tel: 020 8571 6680
India: +91-181 5086389

ਡਰਬੀ ਸਪੋਰਟਸ ਕਮੇਟੀ, ਖਾਲਸਾ ਫੁੱਟਬਾਲ ਡੈਡਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਸਿੰਘ ਬ੍ਰਦਰਜ਼ ਫੁੱਟਬਾਲ ਕਲੱਬ ਵੱਲੋਂ ਸਥਾਨਕ ਗੁਰੂ ਘਰਾਂ ਅਤੇ ਡਰਬੀ ਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਸ਼ਹੀਦੀ ਫੁੱਟਬਾਲ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ

ਇੰਗਲੈਂਡ ਭਰ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਜੁਨੀਅਰ ਅਤੇ ਸੀਨੀਅਰ ਟੀਮਾਂ ਨੇ ਭਾਗ ਲਿਆ - ਲੜਕੀਆਂ ਦੀਆਂ ਟੀਮਾਂ ਨੇ ਵੀ ਖੂਬ ਜੋਹਰ ਦਿਖਾਏ - ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਦਾ ਮਾਣ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

ਹਰ ਸਾਲ ਵਰਾਂ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸ਼ੁਹੁਰ ਸ਼ਰੀਓਂ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਦਿਸ਼ਾ ਵਾਲ ਦਾ ਸ਼ਰੀਓਂ ਫੁੱਟਬਾਲ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਡਰਬੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਗੁਰੂ ਘਰਾਂ ਅਤੇ ਡਰਬੀ ਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਬੜੇ ਜੋੜ ਵਿੱਚ ਖੋਜ ਨਾਲ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਸ਼ੁਹੁਰ ਸ਼ਰੀਓਂ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਸੀ ਜਿਹਨਾਂ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਆਪਣੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਕੁਰਖਾਨ ਕੌਂਡੀਆਂ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਚੰਗੇ ਗਵੰਧ ਦੀ ਕਾਮਨਾ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਅੰਦਰ ਸੀ। ਇਸ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਵੀਂਹੀਆਂ ਛੇਤ੍ਰਾਂ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰ ਵੀ ਚਲਾਂਦੇ ਵਾਂਗ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ। ਗਰਾਊਂਡਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਨਸ਼ਾ, ਸ਼ਰਧਾ ਅਤੇ ਮੀਟ ਆਂਦਿ ਲਿਆਉਣ ਅਤੇ ਵਰਡਣ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਐਡਕਲੀ ਦਾ ਫੁੱਟਬਾਲ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਗੇਮ ਕੋਰਸ ਪਲੇਟਿੰਗ ਫਿਲਡਸ (ਗਰਾਊਂਡ) ਵਿੱਚ 22 ਤੋਂ 23 ਸ਼ੁਲਾਈ ਨੂੰ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੰਡੀਆਈ ਭਰ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਹਿਯੋਗ ਤੋਂ ਫੁੱਟਬਾਲ ਟੀਮਾਂ 60 ਦੇ ਲੱਗਭੱਗ ਸੀਨੀਅਰ ਟੀਮਾਂ ਅਤੇ ਵੀਂਹੀਆਂ ਦੀਆਂ ਐਂਡਰ 8 ਐਂਡਰ 11, ਐਂਡਰ 13, ਐਂਡਰ 15 ਅਤੇ ਐਂਡਰ 17 ਟੀਮਾਂ ਨੇ ਭਾਗ ਲਿਆ।

ਇਸ ਮੇਲੇ ਜਿੰਥੇ ਡਰਬੀ ਸਪੋਰਟਸ ਕਮੇਟੀ, ਖਾਲਸਾ ਫੁੱਟਬਾਲ ਡੈਡਰੇਸ਼ਨ, ਅਤੇ ਸਿੰਘ ਬ੍ਰਦਰਜ਼ ਫੁੱਟਬਾਲ ਕਲੱਬ ਦੇ ਮੇਵਾਂਦਾਂ ਨੇ ਕਰਤੀ ਮਿਹਨਤ ਕੀਤੀ ਉਥੇ ਸਾਰੇ ਗੁਰੂ ਘਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਪੁਰਾਂ ਸਹਿਯੋਗ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਵਧੇਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਕੁਲਵੰਡ ਸਿੰਘ ਕੁਨਰ: 07872 694277, ਬਿੱਕਰ ਸਿੰਘ ਚਾਹਲ: 07813 640720,
ਲਈ ਸੰਪਰਕ: ਜੱਸਾ ਲੇਹਲ - 07980 627030, ਰਸ਼ਾਲ ਸਿੰਘ ਸੰਪੁ: 07890 335034, ਪੈਲੀ ਟੈਕ - 07973 699 130

ਬੇਨਤੀ ਕਰਤਾ - ਡਰਬੀ ਸਪੋਰਟਸ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਖਾਲਸਾ ਫੁੱਟਬਾਲ ਡੈਡਰੇਸ਼ਨ, ਸਿੰਘ ਬ੍ਰਦਰਜ਼ ਫੁੱਟਬਾਲ ਕਲੱਬ
ਜਾਣੀ ਕਰਤਾ - ਨਫੱਤਰ ਸਿੰਘ ਛੋਕਰ, ਪ੍ਰਮਜ਼ੀਤ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ, ਭਜਨ ਸਿੰਘ ਛਿੱਲੋਂ, ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਛਿੱਲੋਂ

Guru Arjan Dev Gurdwara, Sri Guru Singh Sabha Gurdwara, Indian Community Centre, Derby
Sports Committee, Hindu Temple, Shiromani Akali Dal UK (Derby), Pak Food Store Derby.

Sponsored By -

WINNER TEAMS 2024 ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਦੀਆਂ ਜੇਤੂ ਟੀਮਾਂ YOUTH SECTION

PREMIER DIVISION

GSA 4SINGH BROTHERS DERBY. 2

DIVISION 1 FINAL

SINGH BROTHERS DERBY BEAT GSA

OVER 35s WINNERS WKNDERVAULTS

UNDER 15 WINNERS - SINGH BROTHERS DERBY

UNDER 13 WINNERS - SIKH LIONS NOTTINGHAM

UNDER 11 WINNERS - FC KHALSA LEICESTER

UNDER 9 WINNERS - GNG LEICESTER

UNDER 8 WINNERS - GNG LEICESTER

ਡਰਬੀ ਸਪੋਰਟਸ ਕਮੇਟੀ ਬੋਰਡ ਦੇ ਸੈਂਬਰ ਅਤੇ ਸਹਿਯੋਗੀ ਸੱਜਣਾਂ ਦਾ ਹਾਰਦਿਕ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਅਟਵਾਲ (ਯੋਗ ਉਦੋਪੁਰ)	ਸੋਤੇਗ ਸਿੰਘ ਸੰਘਤਾ,	ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਧਾਰੀ	ਬਲਵੰਡ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ
ਬਲਬੀਚ ਸਿੰਘ ਸੰਘ	ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੌਜਵਾਨ,	ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੌਜਵਾਨ,	ਪੈਲ ਪੰਨਾ
ਤਾਜਿ ਬਿਹੀਪੁਰਿਆਂ ਜੰਜ਼ਰ	ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੰਜ਼ਰ,	ਗਰਜੀਦਰ ਸਿੰਘ ਗੋਂਗੀ	ਰਸ਼ਾਲ ਸਿੰਘ
ਚਲਿਜ਼ੀਤ ਸਿੰਘ ਬੁਲੜ,	ਪਰਜਾਨੀਤ ਸਿੰਘ ਅੋਜ਼ਲਾ	ਜੰਜ਼ਰ ਸਿੰਘ ਜੰਜ਼ਰ,	ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਾਠ
ਜੰਜ਼ਰ ਸਿੰਘ ਨਾਚਾਰ,	ਰੇਸਮ ਸਿੰਘ ਰੇਹਾਂ,	ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਬਾਠ	ਮਨਜ਼ੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ
ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸ਼ਰਾਮਾ,	ਲਾਹਿਰ ਸਿੰਘ,	ਗੇਸਮ ਸਿੰਘ ਜੰਜ਼ਰ,	ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਸੋਹਲ,
	ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਪੂਨੀ,		ਅਜੀਜ਼ ਸਿੰਘ ਲਿਦੜ

ਹਾਥਰਸ ਵਿੱਚ ਸਤਿਸੰਗ ਦੌਰਾਨ 121 ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮੰਤ ਲਈ ਪਖੜੀ 'ਭੋਲੇ ਬਾਬਾ' ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ?

੦ ਆਖਿਰ ਉਸ ਦਾ ਨਾਮ ਐਫਾਈਆਰ ਵਿੱਚ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਹੈ ? ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਗ੍ਰਾਟਾਰ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ? ੦ ਜ਼ਹਿਰੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਦੇ ਡਿੜਕਾਅ ਕਾਰਨ ਮਚੀ ਸੀ ਭਗਦੜਾਸਾਧ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਗੱਪ ੦ ਭੋਲੇ ਬਾਬੇ ਉਪਰ ਇਸਤਰੀਆਂ ਦੇ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਦੇ ਲਗੇ ਦੋਸ਼

ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਹਾਥਰਸ ਦੇ ਪਿੰਡ ਫੁਲਹਾਈ ਵਿਚ ਵਾਪਰੀ ਦੁਖਦਾਈ ਘਟਨਾ ਨੇ ਅਨੇਕਾਂ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਉਥੋਂ ਹੋਏ ਇਕ ਧਾਰਮਿਕ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਭਾਜੜ ਪੈਣ ਨਾਲ 121 ਦੇ ਲਗਭਗ ਲੋਕ ਮਾਰੇ ਗਏ ਹਨ। ਉਕਤ ਧਾਰਮਿਕ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਨਰਾਇਣ ਸਕਾਰ ਵਿਸ਼ਵ ਹਰੀ ਉਰਫ਼ ਭੋਲੇ ਬਾਬਾ ਦੇ ਪ੍ਰਵਚਨ ਸੁਣਨ ਲਈ ਦੋ ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕ ਉਥੋਂ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਧਾਰਮਿਕ ਸਮਾਗਮ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਵਲੋਂ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਸਿਰਫ਼ 80,000 ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਲਈ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਗੱਲ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਵੀ ਉਕਤ ਧਾਰਮਿਕ ਬਾਬੇ ਵਲੋਂ ਸਤਿਸੰਗ ਦੇ ਨਾਂਅ 'ਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਮਾਗਮ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਪੁਲਿਸ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸਰਕਾਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਏਜੰਸੀਆਂ ਨੂੰ ਦੱਖਲ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਅਜਿਹੇ ਸਤਿਸੰਗ ਅੰਦਰ ਬਾਬੇ ਦੇ ਆਪਣੇ ਸੇਵਾਦਾਰ ਅਤੇ ਸੇਵਾਦਾਰਨੀਆਂ ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਸੰਭਾਲਦੀਆਂ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿ ਬਾਕਾਇਦਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਵਰਦੀਆਂ ਪਾਈਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਬਹੁਤੀ ਵਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਏਜੰਸੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੁੰਦੀ ਕਿ ਅੰਦਰ ਪੰਡਾਲਾਂ ਵਿਚ ਕਿੰਨੇ ਕੁ ਲੋਕ ਇਕੱਤਰ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਜਾਂ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਪ੍ਰਵਚਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਵਾਪਰੀ ਇਸ ਘਟਨਾ ਸੰਬੰਧੀ ਇਹ ਵੀ
ਗੱਲ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਹੈ ਕਿ ਸਤਿਸੰਗ ਤੋਂ
ਬਾਅਦ ਜਦੋਂ ਉਕਤ ਬਾਬਾ ਪੰਡਾਲ ਵਿਚੋਂ
ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਣ ਲੱਗਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਪਿੱਛੇ-
ਪਿੱਛੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਉਸ ਦੇ
ਪੈਰਾਂ ਦੀ ਚਰਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕ
ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਹੋ ਕੇ ਭੱਣਣ ਲੱਗੇ ਪਰ ਬਾਬਾ
ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਕਾਰ ਵਿਚ ਬੈਠ ਕੇ ਉਥੋਂ
ਨਿਕਲ ਗਿਆ। ਪਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਈ ਭਾਜੜੀ
ਵਿਚ ਕੁਝ ਲੋਕ ਬੱਲੇ ਡਿੱਗ ਗਏ ਅਤੇ ਬਾਕੀ
ਲੋਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉੱਪਰ ਤੋਂ ਗੁਜ਼ਰਦੇ ਰਹੇ। ਇਹ
ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਘਟਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਦੇਸ਼
ਵਿਚ ਅਨੇਕਾਂ ਵਾਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ
ਘਟਨਾਵਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਵਾਪਰਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ

ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਘਟਨਾ 'ਤੇ ਦੁੱਖ ਹੈ। ਇਹ
ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਲਤ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ,
'ਸਤਿਸੰਗ ਦੌਰਾਨ ਵਾਪਰੀਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ
ਘਟਨਾਵਾਂ ਲਈ ਸਮਾਜ ਕਰਵਾਉਣ ਵਾਲੇ
ਹੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ। ਇਸ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਕੀ
ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਯੋਰੀ ਆਦਿਤਿਆਨਾਥ ਦੇ ਅਤੇ
'ਭੋਲੇ ਬਾਬਾ' ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਇੱਕੋ ਲਕੀਰ 'ਤੇ
ਕਿਉਂ ਹਨ? ਇਸ ਕਾਂਡ ਦੀ ਜਾਂਚ ਪੂਰੀ ਹੋਣ
ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਇਜ਼ਜ਼ਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ
ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਸਤਿਸੰਗ ਵਿਚ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਹੋਣ
ਦਾ ਸ਼ੱਕ ਕਿਉਂ ਜਤਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ? ਬਾਬੇ
ਨੂੰ ਕਨੂੰਨ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਕਿਉਂ
ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ?

ਹੁਣ ਸੇਕਰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ

ਕਸ਼ਮਰੀਦਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਹੈ ਕਿ 2 ਜੂਨ ਨੂੰ ਹਾਥਰਸ ਵਿਚ ਸਤਿਸੰਗ ਦੌਰਾਨ ਭੀੜ ਵਿਚ ਕੁਝ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਜ਼ਹਿਰੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਦਾ ਛਿੜਕਾਅ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਭਗਦੜ ਮਚੀ ਸੀ। ਵਕੀਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭੋਲੇ ਬਾਬਾ ਦੀ ਵਧ ਰਹੀ ਮਕਬੂਲੀਅਤ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ ਭਗਦੜ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਘੜੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ, “ਮੈਂ ਮਾਰੇ ਗਏ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਪੇਸ਼ਮਾਰਟਮ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਦੇਖੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕ ਜ਼ਖਮਾਂ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਦਮ ਘੁਰਣ ਕਰਕੇ ਮਾਰੇ ਗਏ ਸਨ।” ਹਾਥਰਸ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਚੁੱਪ ਤੇਤ੍ਰਦਿਆਂ ਆਪੂਰ੍ਵ ਬਣੇ ਧਰਮ ਗੁਰੂ ਸੂਰਜਪਾਲ ਸਿੰਘ ਉਰਦ ਭੋਲੇ ਬਾਬਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗੁੜਬੜੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਉਹ ਬਖਸ਼ੇ਷ ਨਹੀਂ ਜਾਣਗੇ। ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖੋ। ਮੈਂ ਨੂੰ ਯਕੀਨ ਹੈ ਕਿ ਗੁੜਬੜੀ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਬਖ਼ਸ਼ਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗਾ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਹਾਥਰਸ ਘਟਨਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੂਰਜਪਾਲ ਸਿੰਘ ਉਰਦ ਭੋਲੇ ਬਾਬਾ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਵੀਡੀਓ ਸੁਨੋਹੇ ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਦਿੰਦਿਆਂ ਅਖੁੱਧਿਆ ਰਾਮ ਮੰਦਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਪੁਜਾਰੀ ਅਚਾਰੀਆ ਸਤੇਂਦਰ ਦਾਸ ਨੇ ਕਿਹਾ, ‘ਉਹ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰੋਪ੍ਸ਼ ਹੋ ਗਿਆਸੀ। ਹਣ ਉਹ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ

ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਘਟਨਾ 'ਤੇ ਦੁੱਖ ਹੈ। ਇਹ
ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਲਤ ਹੈ'। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ,
'ਸਤਿਸੰਗ ਦੌਰਾਨ ਵਾਪਰੀਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ
ਘਟਨਾਵਾਂ ਲਈ ਸਮਾਜਮ ਕਰਵਾਉਣ ਵਾਲੇ
ਹੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ। ਇਸ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਕੀ
ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਯੋਗੀ ਆਦਿਤਿਆਨਾਥ ਦੇ ਅਤੇ
'ਭੁਲੇ ਬਾਬਾ' ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਇੱਕੋ ਲਕੀਰ 'ਤੇ
ਕਿਉਂ ਹਨ? ਇਸ ਕਾਂਡ ਦੀ ਜਾਂਚ ਪੂਰੀ ਹੋਣ
ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ
ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਸਤਿਸੰਗ ਵਿੱਚ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਹੋਣ
ਦਾ ਸ਼ੱਕ ਕਿਉਂ ਜਤਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ? ਬਾਬੇ
ਨੂੰ ਕਨੂੰਨ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਕਿਉਂ
ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ?

ਹੁਣ ਜੇਕਰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ
ਨਜ਼ਰ ਮਾਰੋਏ ਤਾਂ ਐਫਾਈਆਰ 'ਚ ਵੀ
'ਭੇਲੇ ਬਾਬਾ' ਦਾ ਨਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਬਦਲੇ ਵਿਚ
ਉਸ ਦੇ ਸਾਥੀ ਅਤੇ ਸਮਾਜਮ ਦੇ ਮੁੱਖ ਪ੍ਰਬੰਧਕ
ਮੁੱਖ ਦੋਸ਼ੀ ਹਨ। ਐਫਾਈਆਰ ਨੇ ਸਥਾਨਕ
ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਸਾਰੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਸ ਅਨੁਸਾਰ ਡੇਰਿਆਂ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਦਸਿਆਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿਚ ਅਖੌਤੀ ਬਾਬਿਆਂ ਦੇ ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸਮਾਗਮ ਹੁੰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਭੀੜਾਂ ਜੁੜੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਬਾਬਿਆਂ ਦੇ ਸਾਮਰਾਜ ਵੱਧਦੇ ਹੁੱਲਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਬਹੁਤੇ ਸਿਆਸੀ ਹੁਕਮਰਾਨ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਅਖੌਤੀ ਧਾਰਮਿਕ ਬਾਬਿਆਂ ਦੇ ਉਪਾਸ਼ਕ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸਮਾਗਮਾਂ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਰੀ ਭਰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਸਿਆਸਤਾਨਾਂ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿਚ ਅਜਿਹੇ ਬਬੇ ਵੋਟ ਬੈਂਕ ਦੇ ਮੁਖੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾ ਕੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਤੇ ਆਪਣੀ ਪਾਰਟੀ ਲਈ ਵੋਟਾਂ ਹਾਸਿਲ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਬਾਬਿਆਂ ਤੇ ਹੁਕਮਰਾਨਾਂ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਗੱਠਜੋੜ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਲਈ ਹੀ ਲਾਭਕਾਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਾਬਿਆਂ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਅਨੇਕਾਂ ਪੱਖਾਂ ਤੋਂ ਸੋਸ਼ਣ ਕਰਨ ਦਾ ਅਵਸਰ ਵੀ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਹੁਕਮਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਕਈ ਬਾਬੇ ਏਨੇ ਤਾਕਤਵਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਹਰਪਾਲੂ ਅੰਰਤਾਂ ਦਾ ਸਰੀਰਕ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਵੀ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਅਨੇਕਾਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਹੁਣ ਤੱਕ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਅਨੇਕਾਂ ਬਬੇ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਸਿਲਸਿਲਾ ਚਲਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਮਾਜ ਵਰਤਾਰੇ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਗ਼ਰੀਬੀ ਅਤੇ ਅੰਧ-ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵਿਚ ਹਨ।

ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨੂੰ ਮਾੜੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ
ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।
ਹਾਲਾਂਕਿ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ
ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ
ਬਖਸ਼ਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗਾ।

ਜਿਨਸੀ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਦੇ ਛੇ ਮਾਮਲੇ

ਵੈਸੇ 'ਭੋਲੇ ਬਾਬਾ' ਕਈ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਬਾਬੇ 'ਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ 6 ਮਾਮਲੇ ਦਰਜ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਜਿਨਸੀ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਦੇ 5 ਮਾਮਲੇ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਨਿਊਯਾਰਕ 24 ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਕ ਬਾਬੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਇਟਾਵਾ, ਕਾਸਰੀਜ਼, ਦਾਨੁਖਾਬਾਦ, ਦੌਸ਼ ਅਤੇ ਆਗਰਾ ਵਿਚ ਜਿਨਸੀ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਪੈਂਡਿੰਗ ਹਨ। 'ਭੋਲੇ ਬਾਬਾ' ਬਲਾਤਕਾਰ ਦੇ ਇੱਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜੇਲ੍ਹ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਵੀ ਕੱਟ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। 'ਭੋਲੇ ਬਾਬਾ' ਇੱਕ ਸਥਾਨਕ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਹੈ। ਉਸਦੇ ਪੈਰੋਕਾਰ ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ ਕਰਾਮਾਤੀ 'ਆਚਾਰੀਆ' ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਜੋ ਭੈੜੀ ਆਤਮਾਵਾਂ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਦਿਵਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਜਾਦੂਈ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਰੱਬ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਇੱਛਾਵਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਦੂਈ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਕਥਿਤ ਦਾਅਵੇ ਕਾਰਨ 2000 ਦੌਰਾਨ ਆਗਰਾ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਫਿਰ ਉਸ ਨੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ 16 ਸਾਲਾ ਲੜਕੀ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਤੋਂ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਥੋਰ ਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਜ਼ਿੰਦਾ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ। ਬਾਬਾਦ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕੇਸ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਕੀ 'ਭੋਲੇ ਬਾਬਾ' ਵੋਟ ਬੈਂਕ
ਕਾਰਣ ਬਚਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ?.

ਹਾਥਰਸ ਭਗਦੜ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਸੁਰਜ
ਪਾਲ ਉਰਫ ਨਰਾਇਣ ਸਾਕਰ ਹਰੀ ਉਰਫ ਭੋਲੇ
ਬਾਬਾ ਦਾ ਨਾਂ ਐਡ ਆਈ ਆਰ ਵਿਚ ਕਿਉਂ
ਨਹੀਂ ਹੈ ? ਕੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਦਾ ਨਾਮ ਕੇਸ ਵਿਚ
ਨਾਮਜਦ ਕਰਕੇ ਬਾਬੇ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼
ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ? ਬਾਬਾ ਅੱਜ ਤੱਕ ਅੱਗੇ
ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਆ ਰਿਹਾ ? ਕੀ ਉਸ ਨੂੰ ਵੋਟ ਬੈਕ

ਦੀ ਤਾਕਤ ਕਾਰਣ ਬਚਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ?
ਸੂਰਜ ਪਾਲ ਉਰਫ਼ ਭੋਲੇ ਬਾਬਾ ਦਲਿਤ
ਭਾਈਸ਼ਾਹੇ ਤੋਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਕਈ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ
ਉਸਦੇ ਪੈਰੋਕਾਰ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਫਾਲੋਅਰਜ਼ ਦੀ
ਗਿਣਤੀ ਲੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਵੋਟ
ਬੈਂਕ ਹਨ ! ਭੋਲੇ ਬਾਬਾ' ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ
ਕਾਸ਼ਗੰਜ ਵਿੱਚ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਸੂਰਜ ਪਾਲ ਸੀ।
1990 ਦੇ ਦਹਾਕੇ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਪੁਲਿਸ
ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਹ ਇੱਕ ਸਵੈ-
ਸਟਾਇਲ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ।
ਹੁਣ ਦੋ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ, ਉਸ
ਨੇ ਕਾਫ਼ੀ ਸ਼ਹਰਧਾਲੂ ਬਣਾਏ ਹਨ। ਦਿੱਲੀ,
ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਹਰਿਆਣਾ, ਪੰਜਾਬ, ਮੱਧ
ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਰਾਜਸਥਾਨ ਅਤੇ ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਵਰਗੇ
ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ
ਪੈਰੋਕਾਰ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਦਲਿਤ
ਆਬਾਦੀ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ।

ਹਾਲਾਂਕਿ ਹਾਥਰਸ ਦੀ ਇਸ ਘਟਨਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜਾਂਚ ਟੀਮ ਯਾਨੀ ਐਸਆਈਟੀ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਸੁਸ਼ਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਭਗਦੜ ਦੀ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਜੱਜ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਤਿੰਨ ਮੈਂਬਰੀ ਪੈਨਲ ਵੀ ਗਠਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪਰ ਸਵਾਲ ਇਹ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਜਾਂਚ ਨਰਾਇਣ ਸਾਕਰ ਹਰੀ ਉਰਫ਼ 'ਭੁਲੇ ਬਾਬਾ' ਤੱਕ ਪਹੁੰਚੇਗੀ ਅਤੇ ਕੀ ਉਸ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਡਤਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਹੁਣ ਤਕ ਮੁੱਖ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇਵਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਮਧੂਕਰ, ਰਾਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸ਼ਾਕਿਆ (61) ਤੇ ਸੰਜੂ ਯਾਦਵ (33) ਸਮੇਤ ਨੌ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਡਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਥਰਸ ਭਾਜੜ ਦੇ ਮੁੱਖ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇਵਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਮਧੂਕਰ ਨੂੰ ਹਾਥਰਸ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਸਪੈਸ਼ਲ ਆਪਰੇਸ਼ਨ ਗਰੁੱਪ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਨਜ਼ਹਗੜ੍ਹ ਇਲਾਕੇ ਤੋਂ ਗ੍ਰਿਡਤਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਹਾਥਰਸ ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਨਿਪੁਨ ਅਗਰਵਾਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮਧੂਕਰ ਨੇ ਬਾਬਾ ਸੂਰਜਪਾਲ ਉਰਫ਼ ਨਰਾਇਣ ਸਾਕਾਰ ਹਰੀ ਉਰਫ਼ 'ਭੁਲੇ ਬਾਬਾ' ਦੇ ਸਮਾਗਮਾਂ ਲਈ ਫੰਡ ਇਕੱਤਰਤਾ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਤੇ ਦਾਨ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ।

ਬਾਕੀ ਹਿੱਸਾ ਸਫ਼ਾ 4 ਤੇ ਪੜ੍ਹੋ

ਫਿਰਕੁਵਾਦ ਵਿਰੁੱਧ ਖਾਲਸਤਾਨ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਅਵਾਜ਼ ਉਠਾਉਣ ਕਾਰਣ ਟਿੰਮਾ ਖਿਲਾਫ਼ ਦੇਸ਼ ਪ੍ਰੋਗ ਦਾ ਕੇਸ ਦਰਜ

○ ਜਥੇਦਾਰ ਅਕਾਲ ਤਖਤ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ, ਬਾਦਲ ਦਲ ਵਲੋਂ ਨਿੰਦਾ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ-ਬੀਤੇ ਦਿਨੀ ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੇ ਉੱਘੇ ਸਿਖ ਆਗੂ ਅਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸ਼ਹੀਦ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸੇਵਾਦਾਰ ਤੇਜਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਟਿੰਮਾ ਖਿਲਾਫ਼ ਭਾਰਤੀ ਨਿਆਂ ਸੰਹਿਰਤਾ ਦੇ ਨਾਂਅ ਹੇਠ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਨਵੀਂ ਕਾਨੂੰਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਤਹਿਤ ਸ੍ਰੀ ਗੰਗਾਨਗਰ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਖਾਲਸਤਾਨ ਦੀ ਮੰਗ ਤਹਿਤ ਦੇਸ਼ ਧਰੋਹ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਰਜ ਕਰਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ, ਜਥੇਦਾਰ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਨਿੰਦਾ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ

ਗਿਆਨੀ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਰਨ ਦੀ ਸਥਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਨਿਖੇਧੀ ਕਗਦਿਆਂ ਇਸ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਅੰਦਰ ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀਆਂ ਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚ ਅਤਿ ਦਰਜੇ ਦੀ ਗੁਲਾਮੀ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਕਰਵਾਉਣ ਵਾਲੀ ਨਜ਼ਾਇਜ਼ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਨਵੀਂ ਕਾਨੂੰਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਤਹਿਤ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇਸ਼ ਧਰੋਹ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਇਕ ਸਿੱਖ ਤੇ ਦਰਜ ਕਰਕੇ, ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਰੀਏ ਪੇਸ਼ਾ ਕਰਾਰ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਤਰਜ਼ ਤੇ ਇਕ ਵਾਰ ਮੁੜ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਲਾਲਤ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤੇਜਿੰਦਰਪਾਲ

ਸਿੰਘ ਟਿੰਮਾ 'ਤੇ ਖਾਲਸਤਾਨ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਵਿਚ ਲਿਖਣ/ਬੋਲਣ ਕਾਰਨ ਦੇਸ਼ ਧਰੋਹ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਰਜ ਕਰਨਾ ਹੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਹੀ ਹਰੇਕ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਜਮਹੂਰੀਅਤ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿਚ ਰਹਿ ਕੇ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਆਜ਼ਾਦੀ ਜਾਂ ਵੱਖਰਾ ਰਾਜ ਮੰਗਣ ਦਾ ਹੱਕ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਵੱਖਰਾ ਰਾਜ ਮੰਗਣਾ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਕਰਨਾ ਹੀ ਦੇਸ਼ ਧਰੋਹ ਹੈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਹਿੰਦੂ ਰਸ਼ਟਰ ਦੀ ਮੰਗ ਦੇ ਨਾਂਅ 'ਤੇ ਫਿਰਕਾਪ੍ਰਸਤੀ ਫੈਲਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਦੇਸ਼ ਧਰੋਹ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਰਜ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ?

ਅਤੇ ਅਖੰਡਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਹੋਵੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਜਨ ਲਾਲ ਸ਼ਰਮਾ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਕੇਸ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ।

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਭਾਈ ਤੇਜਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਟਿੰਮਾ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਰ ਲੋੜੀਂਦੀ ਮਦਦ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਮਿਥ ਕੇ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਵਿਧੀਵਤ ਨਫਰਤੀ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨਦੇਹੀ ਕਰਕੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਕਈ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਖਾਤਿਆਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪੁਲਿਸ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਭੇਜੀ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਪਰੰਤੁ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਆਮ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ ਵੀ ਗੰਭੀਰ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਇਹ ਦੇਸ਼ ਅੰਦਰ ਸਭ ਧਰਮਾਂ, ਵਰਗਾਂ ਲਈ ਇਕਸਾਰ ਸੁਣਵਾਈ ਵਾਲਾ ਮਾਪਦੰਡ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਭਾਈ ਤੇਜਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਟਿੰਮਾ ਦੇ ਨਾਲ ਹਾਂ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਲੜਾਈ ਵਿਚ ਸਹਿਯੋਗੀ ਰਹਾਂਗੇ।

ਜਥੇਦਾਰ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਤੇ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੇ ਯੂ.ਕੇ. ਦੇ ਚੁਣੇ ਗਏ 10 ਸਿੱਖ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਵਧਾਈ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ-ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਲੋਂ ਵਖ ਵਖ ਬਿਆਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਯੂ.ਕੇ. ਵਿਚ ਹਾਉਸ ਆਫ ਕਾਮਨਜ਼ ਲਈ ਚੁਣੇ ਗਏ 10 ਸਿੱਖ ਮੈਂਬਰ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ (ਐਮ.ਪੀ.ਪੀ) ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦਿੱਤੀ ਤੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਸਿੱਖੀ ਪ੍ਰਤੀ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਫੈਲਾਉਣ ਲਈ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਤਾਂ ਜੋ ਸਿੱਖ ਕੰਮ ਖਿਲਾਫ਼ ਨਫਰਤੀ ਅਪਰਾਧ ਰੋਕੇ ਜਾ ਸਕਣ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਵਿਚ ਵਸਦੀ ਸਿੱਖ ਕੰਮ ਲਈ ਮਾਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਕੰਮ ਦੇ 10 ਮੈਂਬਰ ਐਮ.ਪੀ. ਚੁਣੇ ਗਏ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਂ ਤਨਮਨਜ਼ੀਤ ਸਿੰਘ ਢੇਸੀ, ਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਰਿੱਲ, ਕਿਰਖ ਮੈਂਟਾਵਿਸਲ, ਗੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੋਸ਼ਨ, ਜਸ ਅਟਵਾਲ, ਡਾ. ਜੀਵਨ ਸੰਧੇਰ, ਵਰਿੰਦਰ ਸੱਸ, ਸਤਵੀਰ ਕੌਰ, ਹਰਿਗੜ ਕੌਰ ਉਪਲ ਤੇ ਸੋਨੀਆ ਕੌਰ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਹੋਈਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਕਰਨ ਕਰਨ ਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਬਾਹਰ ਪੱਛਮੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵੱਲ ਪ੍ਰਵਾਸ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਅੱਜ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ 161 ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਵੱਸਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਪਿਛਲੀ ਇਕ-ਡੇਵ ਸਦੀ ਦੌਰਾਨ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਪੱਛਮੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵੱਲ ਪ੍ਰਵਾਸ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਅੱਜ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ 161 ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਵੱਸਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਬੇਸ਼ਕ ਅਮਰੀਕਾ, ਕੈਨੇਡਾ, ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਤੇ ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਚੰਗੀ ਰਾਜਨੀਤਕ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਬੈਠੇ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਬਰਤਾਨੀਆ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਸਿੱਖ ਸਿਵਲ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਤੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਚੰਗਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਬਣਾ ਚੁਕੇ ਹਨ ਪਰ ਬਰਤਾਨੀਆ ਵਿਚ ਹੁਣੇ ਹੋਈਆਂ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਚਾਰ ਦਸਤਾਰਧਾਰੀ ਸਿੱਖਾਂ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ 5 ਬੀਬੀਆਂ ਦਾ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਮੈਂਬਰ ਬਣਨਾ ਵੱਡੇ ਮਾਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ।

3 ਸਫੇ ਦੀ ਬਾਕੀ

ਅਗਰਵਾਲ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਵਿੱਤੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ, ਪੈਸੇ ਦੇ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਤੇ ਕਾਲ ਡਿੱਟੇਲ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਵੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਤੇ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਪਤਾ ਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਕੀ ਅਜਿਹੇ ਧੋਰਾਮਾਂ ਤੇ ਹੋਰ ਸੇਰਤਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਫੰਡਿੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ? ਹੁਣ ਤੱਕ ਦੀ ਜਾਂਚ 'ਚ ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀ ਆਪਣੇ ਸਿਆਸੀ ਜਾਂ ਨਿੱਜੀ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਜੜੀ ਹੋਈ ਹੈ ।

ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਵਲੋਂ ਭੋਲੇ ਬਾਬੇ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ

'ਬਸਪਾ' ਮੁਖੀ ਮਾਇਆਵਤੀ ਨੇ ਗਰੀਬਾਂ, ਦਲਿਤਾਂ ਤੇ ਪੀੜੜਾਂ ਨੂੰ ਅੱਜ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਹ ਗਰੀਬੀ ਤੇ ਹੋਰ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਉਣ ਲਈ ਹਾਥਰਸ ਦੇ 'ਭੋਲੇ ਬਾਬਾ' ਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਪਾਖੰਡ ਦੇ ਝਾਂਸੇ 'ਚ ਨਾ ਆਉਣ। ਮਾਇਆਵਤੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ

ਹਾਥਰਸ ਕਾਂਡ 'ਚ 'ਭੋਲੇ ਬਾਬਾ' ਸਮੇਤ ਜੋ ਵੀ ਦੋਸ਼ੀ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਸਖਤ ਕਾਰਵਾਈ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਮੁਖੀ ਅਖਿਲੇਸ਼ ਯਾਦਵ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਹਾਥਰਸ 'ਚ ਵਾਪਰੀ ਭਗਦੰਤ ਦੀ ਘਟਨਾ 'ਚ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਗਲਤੀ ਤੋਂ ਸਬਕ ਨਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਹੋਰ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਯਾਦਵ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਲਾਇਆ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਭਗਦੰਤ ਦੀ ਘਟਨਾ 'ਚ ਮਾਮੂਲੀ ਗ੍ਰਾਫ਼ਾਚੀਆਂ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।

ਲੋਕ ਸਭਾ 'ਚ ਵਿਰੁੱਧ ਧਿਰ ਦੇ ਆਗੂ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਯੋਗੀ ਅਦਿੱਤਿਆਨਾਥ ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਲਿਖ ਕੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਹਾਥਰਸ ਭਗਦੰਤ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਪੀੜੜਾਂ ਲਈ ਮੁਾਵਜੇ ਦੀ ਰਕਮ ਵਧਾਉਣ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਘਟਨਾ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਖਤ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣ। ਰਾਹੁਲ ਨੇ ਹਾਥਰਸ ਭਗਦੰਤ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਪੀੜੜਾਂ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਲੁਧਿਆਣਾ 'ਚ ਸ਼ਿਵ ਸੈਨਾ ਆਗੂ 'ਤੇ ਜਾਨਲੋਵਾ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੋ ਗ੍ਰਿਡਤਾਰ, ਤੀਜਾ ਫਰਾਰ

★ ਰਾਜਪਾਲ ਦੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਵਿਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ, ਅਖੇ ਮੇਰੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਜਾਂਚ ਹੋਵੇਗੀ ★ 'ਅਪ' ਆਗੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਮਲਾ ਸਿੱਖ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਭੜਕਾਉਣ ਕਾਰਣ ਹੋਇਆ

ਲੁਧਿਆਣਾ-ਸ਼ਿਵ ਸੈਨਾ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਆਗੂ ਤੋਂ ਸ਼ਹੀਦ ਸੁਖਦੇਵ ਬਾਪਰ ਦੇ ਕਰੀਬੀ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਸੰਦੀਪ ਬਾਪਰ ਉਰਫ਼ ਗੋਰਾ ਬਾਪਰ 'ਤੇ ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ ਬਾਣੇ ਵਿਚ ਆਏ ਤਿੰਨ ਹਮਲਾਵਰਾਂ ਨੇ ਤੇਜ਼ਧਾਰ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਸੰਦੀਪ ਬਾਪਰ ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣੇ ਸਕੂਟਰ 'ਤੇ ਗੰਨਮੈਨ ਨਾਲ ਵਾਪਸ ਆ ਰਹੇ ਸਨ। ਰਸਤੇ ਵਿਚ ਨਿਹੰਗ ਬਾਣੇ ਵਿਚ ਤਿੰਨ ਹਮਲਾਵਰਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਰੋਕਿਆ ਤੇ ਗੰਨਮੈਨ ਨੂੰ ਸਕੂਟਰ 'ਤੇ ਉਤਾਰ ਕੇ ਉਸ ਕੋਲੋਂ ਪਿਸਤੌਲ ਖੋ ਲਿਆ। ਫਿਰ ਇਕ ਹਮਲਾਵਰ ਸੰਦੀਪ ਨੂੰ ਇਕ ਪਸੇ ਲੈ ਗਿਆ ਜਿੱਥੇ ਤਿੰਨਾਂ ਹਮਲਾਵਰਾਂ ਨੇ ਤਲਵਾਰਾਂ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਸੰਦੀਪ ਦਾ ਸਕੂਟਰ ਲੈ ਕੇ ਫਰਾਰ ਹੋ ਗਏ। ਹਮਲੇ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਲੱਗੇ ਸੀਸੀਟੀਵੀ ਕੈਮਰੇ ਵਿਚ ਕੈਦ ਹੋ ਗਈਆਂ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਵੀ ਹਮਲੇ ਦੀ ਵੀਡੀਓ ਬਣਾਈ ਸਿਹੜੀ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਜ਼ਖਮੀ ਸੰਦੀਪ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਹਸਪਤਾਲ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾਇਆ।

ਹੁਣ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੁਲੜਮਾਂ ਸਰਬਜ਼ੀਤ ਸਿੰਘ ਸਾਬਾ, ਹਰਜੋਤ ਸਿੰਘ ਜੋਤਾ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਡਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਟਹਿਲ ਸਿੰਘ ਲਾਡੀ ਫਰਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਹਮਲੇ ਵਿਚ ਸੰਦੀਪ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਏ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਇਲਾਜ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਹਮਲਾ ਕਿਉਂ ਹੋਇਆ?

ਸ਼ਿਵ ਸੈਨਾ ਆਗੂ ਉਪਰ ਹਮਲੇ ਦਾ ਕਾਰਣ ਹਮਲਾਵਰ ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਦਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸੰਤ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਿਆਂ ਵਿਰੁਧ ਘਟੀਆ ਭਾਸ਼ਾ ਵਰਤਦਾ ਸੀ। ਬਾਪਰ ਬਾਰੇ ਸਿਖਾਂ ਦਾ ਇਤਰਾਜ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਜੂਨ 84 ਬਾਰੇ ਜਸ਼ਨ ਮਨਾਕੇ ਸਿਖ ਪੰਥ ਦੇ ਹਿਰਦੇ ਦੁਖੀ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਸ਼ੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਉਪਰ ਇਹ ਵੀ ਵਿਵਾਦ ਛੇਡਿਆ ਕਿ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਹਿੰਦੂ ਸਨ।

ਸ਼ਿਵ ਸੈਨਾ ਲੀਡਰ ਸੰਦੀਪ ਬਾਪਰ 'ਤੇ ਹਮਲੇ ਬਾਰੇ ਆਪ' ਦੇ ਰਾਜ ਸਭਾ ਮੈਂਬਰ

ਵਿਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਾਹਨੀ ਨੇ ਸੰਦੀਪ ਬਾਪਰ 'ਤੇ ਹਮਲੇ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼ਿਵ ਸੈਨਾ ਆਗੂ ਨੂੰ ਸਾਕਾ ਨੀਲਾ ਤਾਰਾ ਦੇ ਜਸ਼ਨ ਮਨਾਉਂਦੇ ਸਮੇਂ ਸੰਜਮ ਵਰਤਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਐਕਸ 'ਤੇ ਆਪ' ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੰਦੀਪ ਬਾਪਰ ਨੂੰ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਠੇਸ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ ਤੇ ਸੰਜਮ ਵਰਤਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅੱਗੇ ਲਿਖਿਆ 6 ਜੂਨ, ਬਲੂਸਟਾਰ ਮਨਾਉਣਾ ਤੇ ਲੱਭੁ ਵੰਡਣਾ ਸਿੱਖ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਖਿਲਵੱਚ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਜਦੋਂ ਪੂਰਾ ਸੂਬਾ ਹੜ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਰ ਝੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਤਬਾਹੀ ਦਾ ਮਜ਼ਾਕ ਉਡਾਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਨਫਰਤ ਫੈਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਖਿਲਾਫ ਸਖਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਫਰਕੁ ਸਦਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਹਰ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਕਾਇਮ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਦਰਅਸਲ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਵ ਸੈਨਾ (ਪੰਜਾਬ) ਦੇ ਆਗੂ ਸੰਦੀਪ ਬਾਪਰ 'ਤੇ ਨਿਹੰਗਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਮਲੇ 'ਤੇ ਬਾਅਦ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਸਿਆਸੀ ਜੰਗ ਛਿੜ ਗਈ ਹੈ ਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਅਮਨ-ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵਾਂ ਮਾਨ ਦੀ

ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ 'ਆਪ' ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਮੰਗਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਬੀਜੇਪੀ ਲੀਡਰ ਰਵਨੀਤ ਸਿੰਘ ਬਿੱਟੂ, ਕਾਂਗਰਸ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾ ਵੜਿੰਗ, ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਬਾਜਵਾ ਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਖਬੀਰ ਬਾਦਲ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵਾਂ ਮਾਨ 'ਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਸੇਧਿਅਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਮੌਜੂਦੇ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫੇਲ੍ਹ ਸਾਬਤ ਹੋਈ ਹੈ।

ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਵਿਚ ਦਖਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ

ਉਧਰ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਖਡਾ ਹਿੰਦੂ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਖਿਲਾਫ ਜੰਮ ਕੇ ਨਾਅਰੇਬਾਣੀ ਕੀਤੀ। ਕੇਂਦਰੀ ਰਾਜ ਮੰਤਰੀ ਰਵਨੀਤ ਸਿੰਘ ਬਿੱਟੂ ਨੇ ਵੀ ਹਮਲੇ ਦੀ ਨਿਧੀਕੇ ਕਰਦਿਆਂ ਇਸ ਨੂੰ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਨਕਾਮੀ ਦੱਸਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਇਸ ਬਾਰੇ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਮਿਲੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਵਿਚ ਦਖਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਫਿਰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਇਸਥਾਨੇ ਉਪਰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਵੀ ਸਰਗਰਮ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਤੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਤੋਂ ਪੁਛੇ ਬਿਨਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਵਿਚ ਦਖਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੇਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਜਪਾਲ ਬਨਵਾਰੀ ਲਾਲ ਪੁਰੋਹਿਤ ਨੇ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਵ ਸੈਨਿਕ ਸੰਦੀਪ ਬਾਪਰ 'ਤੇ ਹੋਏ ਹਮਲੇ ਦੀ ਸਖਤ ਨਿੰਦਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਦੀਪ ਬਾਪਰ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਹ ਉਸਨੂੰ ਮਾਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਪਰ ਉਹ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਚ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸਹੀ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਇਲਾਜ ਕਰਵਾ ਲਿਆ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਹ ਹੁਣ ਠੀਕ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਡਾਕਟਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ 10 ਦਿਨਾਂ ਦੇ

ਅੰਦਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਤੋਂ ਛੁੱਟੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੰਦੀਪ ਬਾਪਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਸਬੰਧੀ ਉਹ ਖੁਦ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਗਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਕੇ ਸਖਤ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਰਾਜਪਾਲ ਬਨਵਾਰੀ ਲਾਲ ਪੁਰੋਹਿਤ ਨੇ ਬੀਤੇ ਦਿਨੋਂ ਪੁਲਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕੁਲਦੀਪ ਚਾਹਲ ਅਤੇ ਛਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਸਾਕਸ਼ੀ ਸਾਹਨੀ ਤੇ ਸੰਦੀਪ ਬਾਪਰ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕਰ ਰਹੇ ਡੀਐਮਸੀ ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੇ ਪੈਨਲ ਨਾਲ ਵੀ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ।

ਰਾਜਪਾਲ ਬਨਵਾਰੀ ਲਾਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਹੁਣ ਤੱਕ ਦੀ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਜੋ ਕੁਝ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ। ਸੰਦੀਪ ਬਾਪਰ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨਸ਼ੇਬੀ ਸਨ। ਉਹ ਨਸ਼ੇ ਦਾ ਆਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਕਿਸੇ ਇਕੱਥੇ ਕਾਰਨ ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਸੰਦੀਪ ਬਾਪਰ 'ਤੇ ਤਲਵਾਰਾਂ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਨਿਸ਼ਾਅਾਂ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਬਰਕਰਾਰ ਹੈ। ਨਿਸ਼ਾ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਡੀਸੀ ਨੂੰ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਬਾਪਰ ਦੇ ਇਲਾਜ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਮਦਦ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਮੀ ਨਾ ਆਵੇ। ਇਥੇ ਇਹ ਵੀ ਜਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਰਾਜਪਾਲ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਕਾਰਣ ਰਾਜਪਾਲ ਦੀ ਚਲਾਈ ਛੁਰਲੀ ਠੁਸ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। 'ਆਪ' ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਹਲਕਿਆਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਫਰਕੁ ਮਾਹੌਲ ਪੈਦਾ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਸਿੱਖ ਹਲਕਿਆਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਿਵ ਸੈਨਾ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਨੱਥ ਪਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਭੜਕਾਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਬਣਨ ਕਾਰਨ ਭਾਈ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਹੱਲ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਪੁਲਿਸ ਫਸੀ

○ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਹੁਣ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਵੀ ਹਾਈਕੋਰਟ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ○ ਦਰਜ 10 ਪੁਲਿਸ ਕੇਸਾਂ 'ਚੋਂ ਕੇਵਲ ਇਕ 'ਚ ਹੀ ਪੇਸ਼ ਹੋਇਆ ਚਲਾਨ ○ ਸ੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਲਈ ਸਰਗਰਮ ਹੋਣਗੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪਾਲ ਸਿੰਘ

• ਖਾਸ ਖਬਰ •

ਭਾਈ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਵਿਰੁੱਧ ਰਾਜ ਵਿਚ ਦਰਜ 10 ਐਫ.ਆਈ.ਆਰਜ਼ ਸੰਬੰਧੀ ਉਸ ਦੇ ਡਿਬਰੂਗੜ੍ਹ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਜਾਂਚ ਦੇ ਲਗਾਤਾਰ ਲਟਕਣ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਹੁਣ ਉਸ ਦੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਬਣਨ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਹੁਣ ਉਸ ਦੇ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਤੇ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਛੇਤੀ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਬੈਂਚ ਗਠਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਕਾਰਨ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਕਸ਼ਤੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਫਸੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਰਾਜ ਤੋਂ ਕਾਫ਼ੀ ਢੂਰ ਅਸਾਮ ਦੀ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਦਰਜ ਕੇਸਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਨਾ ਤਾਂ ਕੋਈ ਜਾਂਚ ਹੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਅਦਾਲਤੀ ਕਾਰਵਾਈ ਹੀ ਸੰਭਵ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨਾਲ ਅਦਾਲਤਾਂ 'ਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਲਿਆਉਣਾ ਕਾਫ਼ੀ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਸਾਡਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹੁਣੇ ਜਿਹੇ ਵੀ ਜਿਵੇਂ ਸਹੁੰ ਚੁਕਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਵਾਈ ਫੌਜ ਦੇ ਜਹਾਜ਼ ਰਾਹੀਂ ਅਸਾਮ ਤੋਂ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਸਾਰਾ ਖਰਚਾ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਦੇਣ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ ਪਰ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਆ ਰਿਹਾ। ਫਿਲਗਾਲ ਕੇਵਲ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਦੀ ਦਿਹਾਤੀ ਪੁਲਿਸ ਵਲੋਂ ਹੀ ਅਜਨਾਲਾ ਪੁਲਿਸ ਬਾਣੇ 'ਤੇ 24 ਫਰਵਰੀ, 2023 ਨੂੰ ਹੋਏ ਹਮਲੇ ਸੰਬੰਧੀ ਹੀ ਅਦਾਲਤ

ਵਿਚ ਚਲਾਨ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਵੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਬਣਾਏ ਗਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ 33 ਸਮਰਥਕਾਂ ਵਿਚੋਂ ਬਹੁਤਿਆਂ ਤੋਂ ਪੁਲਿਸ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੀ। ਪਰ ਮੁਲਕਮਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਨਾ ਕਰ ਸਕਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿਚ ਕੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੈਰ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿਚ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿਚ ਅਦਾਲਤੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰਨ। ਅੱਗੇ ਤੁਰ ਸਕੇਗੀ ?

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਰਜ ਦੂਜੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਕੋਈ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਕੇਸ ਟੂ-ਕੋਟ ਕਰ ਕੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਭੇਜਣ ਸੰਬੰਧੀ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਚੱਲ ਸਕੀ ਪਰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ, ਜੋ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਵਿਚ ਦੇਰੀ ਅਤੇ ਜਾਂਚਾਂ ਦੇ ਲਟਕਣ ਦਾ ਸਖ਼ਤ ਨੋਟਿਸ ਲੈ ਰਹੀ ਹੈ, ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਤੋਂ

ਸਾਬਕਾ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਅਤੇ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਅਸ਼ਵਨੀ ਕੁਮਾਰ ਉਪਾਧਿਆ ਤੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦਰਮਾਨ ਕੇਸ ਵਿਚ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਕਿ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਤੇ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਬੈਂਚਾਂ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਨ, ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿਚ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰਨ।

ਭਾਰਤ ਦੇ ਵਧੀਕ ਸਾਲੀਸਿਟਰ ਜਨਰਲ ਸਤਪਾਲ ਜੈਨ ਨੇ ਵੀ ਅੱਜ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਵੀ ਇਕ ਡਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਇਸ ਮੰਤਰ ਲਈ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ, ਹਰਿਆਣਾ ਤੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ 'ਚ ਮੌਜੂਦਾ ਤੇ ਸਾਬਕਾ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਤੇ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕੇਸਾਂ ਸੰਬੰਧੀ

ਪੰਥਕ ਧਿਰਾਂ ਭਾਈ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਸਰਗਰਮ

○ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨਾਲ ਗਿਆਨੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕੀਤਾ ਬੰਦ ਕਮਰਾ ਬੈਠਕ

ਐਨ.ਐਸ.ਏ. ਇਕ ਸਾਲ ਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਭਾਈ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਸਾਂਝੇ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਲ ਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰਨ ਕਾਰਨ ਇੱਤੇ ਗਈ। ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਵਿਤਕਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸੁਭਿਆਂ ਲਈ ਨਿਯਮ ਹੋਰ ਹਨ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਲਈ ਹੋਰ ਨਿਯਮ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਬਾਕੀ ਸੁਭਿਆਂ ਵਿਚ

ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਫੇਰ ਸਿੱਖ ਰਾਜ ਦਾ ਨਾਅਰਾ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਕਾਰਵਾਈ ਕਿਉਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਤੀਸਰੇ ਦਰਜੇ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰੀਆਂ ਵਾਲਾ ਸਲੂਕ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਭਾਈ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਿਤਾ ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਨਾਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਮੌਤ ਦਰ ਵੱਧਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਮੰਦੀ ਹਾਲਤ ਹੈ ਗੁੰਡਾਗਾਰਦੀ ਵੱਧ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਪਣੀ ਵਖਰੇਵਾਂ ਨੂੰ ਪਿੱਛੇ ਛੱਡ ਕੇ ਸਿੱਖਾਂ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਯਤਨ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਭਾਈ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮਾਤਾ ਬਲਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਅਤੇ ਚਾਚਾ ਸੁਖਚੈਨ ਸਿੰਘ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰੈਫੈਸਰ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਚੰਦੂਮਾਜ਼ਰਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਮਿਲ ਚੁਕੇ ਹਨ। ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਬਾਦਲ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਵਲੋਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਭਾਲਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਤਾ ਲਗਾ ਹੈ ਕਿ ਬਾਦਲ ਦਾ ਸੀਨੀਅਰ ਨੇਤਾ ਗਿਆਨੀ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਤੋਂ ਨਰਾਜ਼ ਹਨ।

ਚੱਲ ਰਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਤੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਵਿਚ ਗੈਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਦੇਰੀ ਨਾ ਹੋਵੇ।

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੁਣ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਵਿਰੁੱਧ ਦਰਜ ਕੇਸਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਵੀ ਹੁਣ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਬੈਂਚਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਅਜਨਾਲਾ ਪੁਲਿਸ ਬਾਣੇ ਦੀ ਘਰਨਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 16 ਫਰਵਰੀ, 2023 ਨੂੰ ਅਜਨਾਲਾ ਪੁਲਿਸ ਬਾਣੇ ਦੀ ਘਰਨਾ ਤੋਂ ਸਾਥੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅਗਵਾ ਤੇ ਮਾਰ ਕੁਟਾਈ ਦਾ ਕੇਸ ਦਰਜ ਹੈ। ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ 22 ਫਰਵਰੀ, 2023 ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਧਾਰਾ 153 ਦੇ ਅਰਥਾਤ ਦੇ ਫਿਰਕਿਆਂ ਵਿਚ ਨਫਰਤ ਫੈਲਾਉਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ 'ਚ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। 22 ਫਰਵਰੀ, 2023 ਨੂੰ ਹੀ ਅਜਿਹੇ ਦੋਸ਼ਾਂ 'ਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਬਾਧਾ ਪੁਰਾਣਾ ਵਿਖੇ ਵੀ ਕੇਸ ਦਰਜ ਹੋਇਆ। ਮਾਰਚ 18, 2023 ਨੂੰ ਬਾਣਾ ਮਹਿਤਪੁਰ ਵਿਖੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਵਿਰੁੱਧ ਲਾਗੂਵਾਹੀ ਨਾਲ ਵਾਹਨ ਚਲਾਉਣ ਅਤੇ ਆਰਮਜ਼ ਐਕਟ ਵਿਚ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। 19 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਖ਼ਿਲਚੀਆਂ ਪੁਲਿਸ ਬਾਣੇ ਵਿਖੇ ਵੀ ਲਾਗੂਵਾਹੀ ਨਾਲ ਸਵਾਰੀ ਚਲਾਉਣ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਕੰਮਕਾਜ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਸੰਬੰਧੀ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸੇ ਦਿਨ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਹਥਿਆਰ ਰੱਖਣ ਦਾ ਵੀ ਇਕ ਕੇਸ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਦਰਜ ਹੋਇਆ 20 ਮਾਰਚ, 2023 ਮਹਿਤਪੁਰ ਬਾਣੇ ਵਿਖੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਾਚਾ ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਡਰਾਈਵਰ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ 'ਤੇ ਆਰਮਜ਼ ਐਕਟ, ਟਰੈਸ ਪਾਸਿੰਗ ਤੇ ਧਮਕੀ ਦੇਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ 'ਚ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਮਾਰਚ 21, 2023 ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਹੁੱਲਬਲਾਜ਼ੀ ਕਰਨ, ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵੱਧ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਖੇ ਅੱਗ ਦੇ ਲੁੱਟ-ਬੋਹੇ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ 'ਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਸ਼ਾਹਕੋਟ ਬਾਣੇ 'ਚ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਮਾਰਚ 23, 2023 ਨੂੰ ਫਿਰ ਆਰਮਜ਼ ਐਕਟ, ਲੁੱਟ-ਬੋਹੇ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ੇ 'ਚ ਰੱਖਣ ਸੰਬੰਧੀ ਪੁਲਿਸ ਬਾਣਾ ਬਿਲਗਾ ਵਿਖੇ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਪਰ ਅੱਜ ਸਵਾ ਸਾਲ ਬੀਤ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਕੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੇਸਾਂ 'ਚ ਜਾਂ ਪੂਰੀ ਹੋ ਚੁਕੀ ਹੈ ਜਾਂ ਕੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੇਸਾਂ ਵਿਚ ਚਲਾਨ ਪੇਸ਼ ਹੋ ਚੁਕੇ ਹਨ। ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਹੁਣ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਾਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ 'ਚ ਦੇਣੇ ਹੋਣਗੇ। ਚਾਵੇਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੇਸਾਂ 'ਚ ਜਾਂਚ ਦੇ ਅੱਗੇ ਨਾ ਤੁਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਦੂਰ-ਦੂਰਭੇਦੀਆਂ ਜੇਲ੍ਹ 'ਚ ਹੋਣਾ ਹੀ ਹੋਵੇ ਪਰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਇਹ ਦਲੀਲ ਵੀ ਅਦਾਲਤ 'ਚ ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦਿਨਾਂ ਦੌਰਾਨ ਲੋਕ ਸਭਾ 'ਚ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਬੈਠਕਾਂ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਰੀ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਵੀ ਉੱਤਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਕੀਰ ਸਟਾਰਮਨ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਵੱਲੋਂ ਨਵੇਂ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਦਾ ਗਠਨ ਸੁਰੂ ਰਾਚੇਲ ਰੀਵਜ਼ ਬਰਤਾਨੀਆਂ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਮਹਿਲਾ ਖਜ਼ਾਨਾ ਮੰਤਰੀ ਬਣੀ

ਲੰਡਨ (ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬੱਧਨੀ ਕਲਾਂ) ਮਹਾਰਾਜਾ ਚਾਰਲਸ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬਣਦੇ ਹੀ ਲੇਬਰ ਨੇਤਾ ਕੀਰ ਸਟਾਰਮਨ ਨੇ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਦਾ ਗਠਨ ਸੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਡਿਪਟੀ ਲੀਡਰ ਐਜੇਲਾ ਰੇਨੇਰ ਨੂੰ ਉਪ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਰਾਚੇਲ ਰੀਵਜ਼ ਨੂੰ ਖਜ਼ਾਨਾ ਮੰਤਰੀ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਥਾ ਕੋਲ ਘਰ ਅਤੇ ਭਾਈਚਾਰਕ ਮੰਤਰਾਲਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਰਾਚੇਲ ਬਰਤਾਨੀਆਂ ਦੀ ਖਜ਼ਾਨਾ ਮੰਤਰੀ ਬਣਨ ਵਾਲੀ ਪਹਿਲੀ ਮਹਿਲਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਡੇਵਿਡ ਲੈਮੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ, ਯਵੇਟ ਕੁਪਰ ਨੂੰ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ, ਜੋਹਨ ਹੇਲੀ ਨੂੰ ਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਪੈਟ ਮੈਜਫੇਡਨ ਨੂੰ ਡਚੀ

ਆਫ ਲੈਂਕੇਸਟਰ ਦਾ ਖਜ਼ਾਨਾ ਮੰਤਰੀ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸ਼ਬਾਨਾ ਮਹਿਮੁਦ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਮੰਤਰੀ, ਵੇਸ ਸਟ੍ਰੀਟਿੰਗ ਨੂੰ ਸਿਹਤ ਮੰਤਰੀ, ਬਿਜੇਟ ਫਿਲਿਪਸਨ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ, ਏਡ ਮਿਲੀਬੈਡ ਨੂੰ ਉਜ਼ਜ਼ਾ ਮੰਤਰੀ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ

ਹੈ।

ਕੀਰ ਸਟਾਰਮਨ ਨੇ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਦੇ ਹੀ ਆਪਣੇ ਪਹਿਲੇ ਭਾਸ਼ਣ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਅੱਜ ਤੋਂ ਹੀ ਕੰਮ ਸੁਰੂ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ।

ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਿਰੰਦਰ ਮੌਦੀ ਵੱਲੋਂ ਕੀਰ ਸਟਾਰਮਰ ਨੂੰ ਵਧਾਈ

ਲੰਡਨ (ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬੱਧਨੀ ਕਲਾਂ) ਲੇਬਰ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸਿੱਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਿਰੰਦਰ ਮੌਦੀ ਸਮੇਤ ਦੇਸ਼ ਵਿਦੇਸ਼ ਦੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਲੇਬਰ ਨੇਤਾ ਕੀਰ ਸਟਾਰਮਰ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਸੰਦੇਸ਼ ਕੇਂਦਰੀ ਹਨ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੌਦੀ ਨੇ ਲੇਬਰ ਨੇਤਾ ਕੀਰ ਸਟਾਰਮਰ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਹੁੰਦੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਯੁਕੇ ਦੀਆਂ ਆਮ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਇਤਿਹਾਸਕ ਸਿੱਤ ਲਈ ਵਧਾਈ।

ਮੈਂ ਸਾਰੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਯੂਕੇ ਦੀ ਰਣਨੀਤਕ ਭਾਈਵਾਲੀ ਨੂੰ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਅਤੇ ਉਸਾਰੂ ਸਹਿਯੋਗ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੌਦੀ ਨੇ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਰਿਸ਼ੀ ਸੁਨਕ ਦਾ ਵੀ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਯੂਕੇ ਦੇ ਦਰਮਿਆਨ ਡੁਹਡਾ ਅਹਿਮ ਯੋਗਦਾਨ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਰਿਸ਼ੀ ਸੁਨਕ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰੀਵਾਰ ਲਈ ਸੁਭਕਾਮਨਾਵਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ।

ਪੰਜਾਬੀ ਮੂਲ ਦੀ ਐਮੀ ਪੀ ਸੀਮਾ ਮਲਹੋਤਰਾ ਗ੍ਰਹਿ ਰਾਜ ਮੰਤਰੀ ਨਿਯੁਕਤ

ਲੰਡਨ (ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬੱਧਨੀ ਕਲਾਂ) ਬਰਤਾਨੀਆ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਵਿੱਚ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਵਿਸਥਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਬੀਤੇ ਕੱਲ ਉਹਨਾਂ ਹੈਸਟਨ ਫਿਲਥਮ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਮੂਲ ਦੀ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਸੀਮਾ ਮਲਹੋਤਰਾ ਨੂੰ ਗ੍ਰਹਿ ਰਾਜ ਮੰਤਰੀ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੀਮਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੱਲ ਬਤੌਰ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਸੌਂਹ ਚੁੱਕਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਕੀਰ ਸਟਾਰਮਰ ਵੱਲੋਂ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਯੁਵੇਟ ਕੁਪਰ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਟੀਮ ਨਾਲ ਇੱਕ ਮੰਤਰੀ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿਣਾ ਸਨਮਾਨ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵੱਡੀਆਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਮੈਂ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਮਿਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਹਾਂ। ਜਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਸੀਮਾ ਮਲਹੋਤਰਾ 2011 ਤੋਂ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਹੈ ਅਤੇ ਪਿਛਲੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਮੌਕੇ ਬਤੌਰ ਸੈਡੋ ਮੰਤਰੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਕਰ ਚੁੱਕੀ ਹੈ।

ਬਰਤਾਨੀਆ ਦੀ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ 11 ਸਿੰਘ ਸਾਂਸਦ

ਲੰਡਨ (ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬੱਧਨੀ ਕਲਾਂ) ਬਰਤਾਨੀਆਂ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਲੇਬਰ ਪਾਰਟੀ ਦੇ 11 ਸਿੰਘ ਸਾਂਸਦ ਮੈਂਬਰ ਐਮ ਪੀ ਤਨਮਨੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇਸੀ, ਐਮ ਪੀ ਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਗਿੱਲ, ਐਮ ਪੀ ਜਸਕੀਰ ਸਿੰਘ ਅਠਵਾਲ, ਐਮ ਪੀ ਗੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੋਸਨ, ਐਮ ਪੀ ਵਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜਸ, ਐਮ ਪੀ ਸੋਨੀਆ ਕੁਮਾਰ, ਐਮ ਪੀ ਬਾਗੀ ਸੁੰਕਰ, ਐਮ ਪੀ ਸਤਵੀਰ ਕੌਰ, ਹਰਿਗ੍ਰੰਦ ਕੌਰ ਉਪਲ, ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ ਸੰਪਰ, ਕੀਰਥ ਐਂਟਵੀਸਲਾ ਅੱਜ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ।

ਸ਼ੇਖਲ ਮੀਡੀਆ ਤੇ ਵਿਸਤਰਿਤ ਹਾਲ ਦੀਆਂ ਪੌੜੀਆਂ ਤੇ ਇਕੱਤਰਤਾ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਸਾਂਝੀ ਕਰਿਆਂ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰਸੂ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ। ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਹਾਊਸ ਆਫ ਕਾਮਜ਼ ਵਿੱਚ ਲਿੰਡਸੇ ਹੈਲੇਅ ਨੂੰ ਮੁੜ ਸਦਨ ਦਾ ਸਪੀਕਰ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ। ਉਪਰੰਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਕੀਰ ਸਟਾਰਮਰ, ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਨੇਤਾ ਰਿਸ਼ੀ ਸੁਨਕ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਮੁਖੀਆਂ ਨੇ ਸੰਸਦ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸੌਂਹ ਚੁੱਕ ਪ੍ਰਕਿਆ ਦੀ ਵੀ ਸੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਪੀਕਰ ਲਿੰਡਸੇ ਹੈਲੇਅ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਕੀਰ ਸਟਾਰਮਰ, ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਨੇਤਾ ਰਿਸ਼ੀ ਸੁਨਕ ਆਇਂ ਨੇ ਸੌਂਹ ਚੁੱਕੀ। ਜਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਬਰਤਾਨੀਆਂ ਦੀ ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ 400 ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਹੀ ਬੈਠਣ ਦੀ ਥਾਂ ਹੈ ਅਤੇ 250 ਦੇ ਕਰੀਬ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਸਾਰੇ ਸਿੰਘ ਸਾਂਸਦ ਪਹਿਲੀ ਕਤਾਰ ਵਿੱਚ ਬੈਠੇ ਸਨ।

ਵਿਧਾਇਕ ਲਾਡੀ ਸ਼ੇਰੋਵਾਲੀਆ ਦਾ ਇੰਗਲੈਂਡ ਪੁੱਜਣ ਤੇ ਭਰਵਾਂ ਸਵਾਗਤ *ਇੰਗਲੈਂਡ ਚ ਪੰਜਾਬੀ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਤੇ ਲਾਡੀ ਸ਼ੇਰੋਵਾਲੀਆ ਨੇ ਕੀਤਾ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ

ਲੈਸਟਰ-(ਸੁਖਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਢੱਡੇ)-ਵਿਧਾਇਕ ਸ. ਹਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਲਾਡੀ ਸ਼ੇਰੋਵਾਲੀਆ, ਜੋ ਆਪਣੀ ਇਕ ਨਿੱਜੀ ਫੇਰੀ ਤੇ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਲਈ ਇੰਗਲੈਂਡ ਆਏ ਹੋਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅੱਜ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਲੈਸਟਰ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਾਹਾਦੁਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ ਰਾਜਾ ਕੰਗ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਵਿਖੇ ਪੁੱਜਣ ਤੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਪਤਵਰਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਭਰਵਾਂ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਵਿਧਾਇਕ ਲਾਡੀ ਸ਼ੇਰੋਵਾਲੀਆ ਨੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਚ ਵੱਸਦੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਖੇਤਰ ਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਬੁਲੰਦੀਆਂ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕਰਦਿਆਂ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਇੰਗਲੈਂਡ ਚ ਹੋਈਆਂ ਆਮ ਚੋਣਾਂ ਚ 10 ਤੋਂ ਵੱਖ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦਾ ਵੱਡਾ ਯੋਗਦਾਨ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਬਹੁਤ ਹੀ ਚਿੰਤਾ ਪੂਰਵਕ ਬਣ ਚੁਕੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ ਮੌਜੂਦਾ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਨਾਜਾਤ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਸੂਬੇ ਚ ਅਮਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਬਹਾਲ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਸਮੇਤ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਲੋਤੀਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਰਾਜ ਮਨਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾ ਕੰਗ ਸ ਬਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਿੱਟੂ ਸ ਦਾਰਾ ਸਿੰਘ ਹੀਰ ਸ ਮੰਗਤ ਸਿੰਘ ਪਲਾਹੀ ਸ ਕੇਬੀ ਢੀਡਸਾ ਲਖਵੀਰ ਸਿੰਘ ਚੱਠਾ ਸ ਸਤਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦਿਉਲ ਸ ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਨਵਾਸ਼ਿਰ ਸ ਨਿਰਵੈਲ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਸ ਅਸਰਜੀਤ ਸਿਨਹਾਸ ਸ ਆਸਰੀਕ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਸਰਬਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭੁਲੱਥ ਭਜਨ ਸਿੰਘ ਤੂਰ ਸ ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਬੀਰਪਿੰਡ ਸਮੇਤ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਚ ਵੱਖ ਵੱਖ ਆਗੂ ਅਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਹਾਜ਼ਿਰ ਸਨ।

ਵਿਚਾਰ :- ਜੋ ਮਨੁੱਖ ਚੰਗਿਆਈ ਦਾ ਬਦਲਾ ਬੁਰਿਆਈ ਨਾਲ ਲਵੇ ਉਸ ਤੋਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਬਚਕੇ ਰਹੋ।

ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੌਦੀ ਦਾ ਰੂਸ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼

ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੁਰੇਵਾਲ

ਬੀਤੇ ਦਿਨੋਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਹਿੰਦਰ ਮੌਦੀ ਨੇ ਰੂਸੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਵਲਾਦੀਮੀਰ ਪੂਤਿਨ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੁਨੋਹਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਯੂਕਰੇਨ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਹੱਲ ਜੰਗ ਦੇ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਬੰਬਾਂ, ਬੰਦੂਕਾਂ ਤੇ ਗੱਲੀਆਂ ਦਰਸਿਆਨ ਸ਼ਾਂਤੀ ਵਾਰਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਸਕਦੀ। ਰੂਸੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ 'ਕਰੈਮਲਿਨ' ਵਿੱਚ ਪੂਤਿਨ ਨਾਲ ਸਿਖਰ ਵਾਰਤਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੀ ਮੁੱਢਲੀ ਵਾਰਤਾ 'ਚ ਮੌਦੀ ਨੇ ਯੂਕਰੇਨ 'ਚ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਇੱਕ ਹਸਪਤਾਲ 'ਤੇ ਬੰਬ ਹਮਲੇ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬੇਗੁਨਾਹ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਦਿਲ ਦੁਖਉਣ ਵਾਲੀ ਤੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਤਕਲੀਫ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੌਦੀ ਨੇ ਆਲਮੀ ਭਾਈਸਾਰੇ ਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਦਾ ਹੱਲ ਗੱਲਬਾਤ ਰਾਹੀਂ ਕੇਂਦ੍ਰਿਆ ਜਾਣਾ ਸਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉੱਧਰ ਰੂਸੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਵਲਾਦੀਮੀਰ ਪੂਤਿਨ ਨੇ ਯੂਕਰੇਨ ਸੰਕਟ ਦਾ ਸ਼ਾਂਤੀਪੂਰਨ ਹੱਲ ਲੱਭਣ 'ਚ ਮਦਦ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਹਿੰਦਰ ਮੌਦੀ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ। ਇਥੇ ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਮੌਦੀ ਦੋ ਰੋਜ਼ਾਂ ਰੂਸ ਯਾਤਰਾ 'ਤੇ ਬੀਤੇ ਦਿਨ ਮਾਸਕੋ ਪੁੱਜੇ ਸਨ ਅਤੇ ਬੀਤੇ ਦਿਨੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੂਤਿਨ ਨਾਲ 22ਵੀਂ ਭਾਰਤ-ਰੂਸ ਵਾਰਤਾ 'ਚ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ।

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਵਲੋਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਠੀਕ ਫੈਸਲਾ ਹੈ। ਪਰ ਨਾਲ ਇਹ ਵੀ ਅਪੀਲ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਸਿਖਾਂ ਖਿਲਾਫ ਕਾਲੇ ਕੁੰਨ ਵਰਤਣੇ ਖਤਮ ਕੀਤੇ ਜਾਣ। ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੇ ਸਿਖ ਆਗੂ ਤੇਜਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਟਿੰਮਾ ਉਪਰ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੇ ਨਾਮ ਦੇਸ਼ ਧੋਹ ਦੇ ਕੇਸ ਖਤਮ ਕੀਤੇ ਜਾਣ। ਸਿਖਾਂ ਖਿਲਾਫ ਨਫਰਤੀ, ਨਸਲੀ ਜੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਫਿਰਕੂ ਅਨਸਰਾਂ ਖਿਲਾਫ ਕੁੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਵਹਾਂ ਲਈ ਵਾਘਾ, ਹੁਸੈਨੀ ਵਾਲਾ ਬਾਰਡਰ ਖੇਲੇ ਜਾਣ ਬੰਦੀ ਸਿਖ ਰਿਹਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ। ਪੰਜਾਬ ਮਸਲੇ ਲਈ ਕੀਤੇ ਜਾਣ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਕੇ ਸ਼ਾਂਤੀ ਦਾ ਆਪਣਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਵੀ ਦੇਣ।

ਹਾਥਰਸ ਦੇ ਪੱਖਡੀ ਬਾਬੇ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਪਿਛੇ ਸਰਕਾਰ

ਜਦੋਂ ਹਾਥਰਸ ਵਿਚ ਇਕ ਬਾਬੇ ਦੇ ਸਤਿਸੰਗ ਦੌਰਾਨ ਭਗਦੜ ਵਿਚ 125 ਦੇ ਕਰੀਬ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਤਾਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੂਰਜਪਾਲ ਜਾਟਵ ਉਰਫ ਭੋਲੇ ਬਾਬਾ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਲੱਗਾ। ਲੋਕ ਇਸ ਬਾਬੇ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ ਸਨ ਪਰ ਹੁਣ ਇਸ ਦੀ ਪੂਰੀ ਕੁੰਡੀ ਸਾਰੇ ਜਾਣਦੇ ਹਨ। ਸੂਰਜਪਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਖੇਤੀ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਫਿਰ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਪੁਲਿਸ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਥੋਂ ਉਹ ਨਰਾਇਣ ਹਰੀ ਉਰਫ ਭੋਲੇ ਬਾਬਾ ਬਣ ਗਿਆ। ਸੋਚੋ, ਨਰਾਇਣ ਅਤੇ ਭੋਲੇ ਵੀ ਅਰਥਾਤ ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਅਤੇ ਸ਼ਿਵ ਵੀ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਬਣ ਗਏ! ਹੁਣ ਸਭ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਬਾਬੇ 'ਤੇ ਕਈ ਕੇਸ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਇਕ ਲੜਕੀ ਨਾਲ ਛੇੜਫਾੜ ਕਰਨ ਦਾ ਵੀ ਸੀ। ਪੱਛਮੀ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਹਰਿਆਣਾ ਅਤੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਵਿੱਚ ਇਸ ਬਾਬੇ ਦੇ ਲੱਖਾਂ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਹਨ। ਬਾਬਾ ਦੇ ਅੱਠ ਆਸ਼ਰਮ ਅਤੇ ਕਰੋੜਾਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੱਸੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਭਗਦੜ ਕਾਰਨ ਬਾਬੇ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਾ। ਲੋਕ ਇਸ ਬਾਬੇ ਨੂੰ ਜਾਣ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਪਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਅਜਿਹੇ ਬਾਬੇ ਹਨ ਜੋ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਆਸ਼ਰਮ ਅਤੇ ਮੱਠ ਚਲਾ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਜਾਤੀ ਸਮੂਹਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਬਣਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਬਾਬਾ ਸੂਰਜਪਾਲ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਨ ਫੁਕ ਦੇਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਲਈ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਦੀ ਅੰਧਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਤੇ ਕਰਮਕਾਂਡੀ ਭੀੜ ਬਾਬਾ ਦੇ ਚਮਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਦੀ ਹੈ। ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਬਾਬਾ ਨੇ ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼ਿਸ਼ਟੀ ਦੇ ਮਾਲਕ ਹਨ ਪਰ ਉਹ ਭਗਦੜ ਵਿਚ ਹੋਈਆਂ ਮੌਤਾਂ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਉਂਦੇ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਹਾਦਸੇ ਵਿਚ ਮਰਿਆਂ ਨੂੰ ਜਿਉਂਦਾ ਕਰਕੇ ਦਿਖਾਏ।

ਬੀਤੇ ਕੁਛ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਇੱਕ ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ ਅਤੇ ਅਵਿਸ਼ਵਾਸਯੋਗ ਵਾਰਤਾਵਾ ਹੈ ਪਰ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਹਰ 50 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਪੱਛੇ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਬਾਬਾ ਆਸ਼ਰਮ ਬਣ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਯੂੜ ਪਾਉਣ ਲਈ ਆਪਣੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਵਾਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਦਾ ਵਿਗਿਆਨਕ ਯੁੱਗ ਨਾਲ ਦੂਰ ਦਾ ਵਾਸਤਾ ਨਹੀਂ। ਦਰਅਸਲ ਸਾਡੇ ਦੇਸ ਦੀ ਭੋਲੀ ਭਾਲੀ ਜਨਤਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਾਖੰਡੀਆਂ ਦੇ ਰੰਗ ਰੂਪ, ਵੇਸਭੂਸ਼ਾ ਤੇ ਪਾਖੰਡੀ ਸਵਰੂਪ ਦੇ ਭਰਮ ਜਾਲ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਜਲਦੀ ਫਸ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਬਾਕੀ ਰਹੀ ਗਈ ਕਸਰ ਸਾਡੇ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਪੂਰੀ ਕਰ ਦਿੱਦੇ ਹਨ ਕਿ ਬਾਬਾ ਜੀ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਕੇ ਬਹੁਤ ਸ਼ਾਂਤੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਤੇ ਬਾਬਾ ਜੀ ਬਹੁਤ ਪਹੁੰਚੀ ਹੋਈ ਹਸਤੀ ਹਨ। ਇਸ ਸ਼ਕਤੀ ਸਦਕਾ ਹੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਡੇਰਾਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਹੌਸਲੇ ਵਧੇ ਹੋਏ ਹਨ ਤੇ ਉਹ ਕੋਈ ਵੀ ਕਰਾਈਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਹਿਚਕਚਾਉਂਦੇ। ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਸਮਾਜ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਤੇ ਲੋਕਤੰਤਰ ਪ੍ਰਬੰਧ ਲਈ ਘਾਤਕ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਧਰਮ, ਜਾਤ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਉੱਠ ਕੇ ਜਾਗ੍ਰਿਤੀ ਲਹਿਰ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਧਰਮ ਦਾ ਅਮਲੀ ਰੂਪ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋ ਸਕੇ ਤੇ ਸਮਾਜ ਪ੍ਰਗਤੀ ਦੀਆਂ ਲੀਹਾਂ ਵੱਲ ਜਾ ਸਕੇ। **-ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੁਰੇਵਾਲ**

NEWS & VIEWS

UK GENERAL ELECTION 2024: VICTORY OF ANGLO-SIKH RELATIONS AND SHARED VALUES

Gurmukh Singh
OBE

A diaspora Sikh compared the Sikh political breakthrough in the UK with the Jewish people who have made inroads into the very fabric of many nations globally over many centuries.

British Sikhs are celebrating a political breakthrough with the election of about 10 Sikh MPs. The missing Singh or Kaur from some names and their Indian background insisted on by the Indian media add uncertainty to exact Sikh number.

It is regrettable, that instead of celebrating Sikh election success, some in the Indian media are more concerned about other issues best dealt with by the application of the rule of law in any true democracy. One Indian journalist expressed concern as follows: *With Labour in power, will India have an adversarial government in the UK which will disregard its security concerns, especially regarding the issue of Khalistan, amid uncooperative postures of Canada and the US over Khalistani activities in those countries.* This is a typical narrow-minded knee-jerk reaction of some misguided Indian journalists with a fixation on the issue of Khalistan. It shows a remarkable lack of self-confidence in own democracy in which minorities should feel secure.

The role of gurdwaras as community *miri-piri* centres in the Sikh diaspora has been strong and much Sikh political success is owed to the enlightened *parbandhaks*. Sikhi values and way of life have impressed senior politicians visiting gurdwaras. The non-discriminatory gurdwara institutions of *Sangat* and *Pangat* have found expression outside gurdwaras for the benefit of the wider community – nationally and internationally.

As mentioned in this column before, there is little doubt that British Sikh success in politics also owes much to the continual focus on Sikh issues provided by the *three Sikh Manifestos since 2015* widely circulated to Parliamentarians across political parties. Today, Sikh and non-Sikh MPs are better informed about these issues. Even if not united around the ideal of one Panthic table, general Sikh awareness of issues which concern them has been provided. Like all *nishkam* Panthic sewa, names of dedicated individuals and jathebandis behind such initiatives are of little consequence. Sikh tradition of issues-based Sikh political objectives, goes back to the 18th century Misl period.

In addition to their performance as MPs representing *all* communities and contributing to Parliamentary debates regarding national and international issues, Sikh MPs are also expected to be accountable to own community for legitimate Sikh issues raised in the Sikh Manifesto. It would be advisable for them to familiarise themselves with these and provide continual accountability when visiting gurdwaras and other Sikh centres (see link to Sikh Manifesto*). Their visibility and quality of contribution in the Parliament will be an incentive for next Sikh generations to consider careers in politics. We hope for similar visible Sikh presence in national media and journalism, missing at the moment.

Finally, the lesson for some Sikh pseudo-scholars and those influential with the establishment is clear. Despite some exceptions, they have been out of touch with grassroots and even resentful of those raising grassroots level concerns through lobbying and at government forums. Some have seen British Sikh unity around one table as a challenge to own positions. That is regrettable.

We hope we can move on now that Sikh ethno-religious (*miri-piri qaumi*) identity through Anglo-Sikh relations has been established in the multi-cultural UK Parliament. Proof will continue to be given over the years of shared Sikh and British values.

[Sikh Manifesto links: <https://www.sikhmissionarysociety.org/>

Links to earlier manifestos under Articles on Sikh Ideology and Identity.]

Gurmukh Singh OBE, Ret'd Principal Civil Servant (UK) sewauk2005@yahoo.co.uk

ਬਰਤਾਨਵੀ ਚੋਣਾਂ 'ਚ 14 ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਲੇਬਰ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਹੁੰਡਾਂ ਫੇਰ ਜਿੱਤ

**ਕੀਰ ਸਟਾਰਮਰ ਬਣੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ, ਲੇਬਰ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ 13 ਪੰਜਾਬੀ ਸੰਸਦੀ ਚੋਣਾਂ ਜਿੱਤੇ
ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ 4 ਦਸਤਾਰਧਾਰੀ ਸਿੱਖ ਅਤੇ 5 ਸਿੱਖ ਪ੍ਰੀਵਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਬੀਬੀਆਂ ਬਣੀਆਂ ਸਾਂਸਦ**

ਲੰਡਨ (ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੱਖ ਬੱਧਨੀ ਕਲਾ) ਬਰਤਾਨੀਆਂ ਦੇ ਚੋਣ ਨਤੀਜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲੇਬਰ ਪਾਰਟੀ ਦੀ 14 ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਹੋਈ ਹੁੰਡਾਂ ਫੇਰ ਜਿੱਤ ਨੇ ਸੰਭਾਵੀ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਸੱਚ ਕਰ ਵਿਖਾਇਆ ਹੈ। ਲੇਬਰ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਮੁੱਖੀ ਕੀਰ ਸਟਾਰਮਰ ਹੁਣ ਨਵੇਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬਣ ਗਏ ਹਨ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਰਿਸ਼ੀ ਸੁਨਕ ਭਾਵੇਂ ਰਿਚਮੰਡ ਐਂਡ ਨੈਰਸਾਲਰਟਨ ਸੀਟ ਤੋਂ 23059 ਵੇਟਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਜਿੱਤ ਗਏ ਹਨ, ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਹਾਰ ਦੀ ਜਿਮੇਵਾਰੀ ਲੈਂਦਿਆਂ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਆਪਣਾ ਅਸਤੀਫਾ ਬਕਿੱਧਮ ਪੈਲਿਸ ਵਿਖੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਮਹਾਰਾਜਾ ਚਾਰਲਸ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ। ਰਿਸ਼ੀ ਸੁਨਕ ਨੇ ਲੇਬਰ ਨੇਤਾ ਕੀਰ ਸਟਾਰਮਰ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦਿੱਤਿਆ ਸੁਭਕਾਮਨਾਵਾਂ ਦਿੱਤਿਆਂ।

650 ਸੀਟਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 412 ਸੀਟਾਂ ਲੇਬਰ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ, 121 ਸੀਟਾਂ ਕੰਜਰਵੇਟਿਵ ਨੂੰ, 72 ਲਿਬਰਲ ਡੈਮਕ੍ਰੇਟਿਕ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ, 9 ਸਕਾਟਿਸ਼ ਨੈਸ਼ਨਲ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਅਤੇ ਸਿਨਫਿਨ ਨੂੰ 7 ਮਿਲੀਆਂ ਹਨ। ਜਦ ਕਿ 29 ਹੋਰ ਜਿੱਤੇ ਹਨ। ਲੇਬਰ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਜਿੱਥੇ 211 ਸੀਟਾਂ ਦਾ ਲਾਭ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਉਥੇ ਹੀ ਲਿਬਰਲ ਡੈਮਕ੍ਰੇਟਿਕ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ 64 ਦਾ ਲਾਭ ਹੋਇਆ, ਜਦ ਕਿ ਕੰਜਰਵੇਟਿਵ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ 251 ਸੀਟਾਂ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਅਤੇ ਸਕਾਟਿਸ਼ ਨੈਸ਼ਨਲ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ 39 ਸੀਟਾਂ ਦਾ ਵੱਡਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਕਈ ਇਤਿਹਾਸ ਬਣੇ

ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਹੈ ਜਦੋਂ ਬਰਤਾਨੀਆਂ ਦੀ ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ 4 ਦਸਤਾਰਧਾਰੀ ਸਿੱਖ ਸੰਸਦ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ 5 ਸਿੱਖ ਬੀਬੀਆਂ ਵੀ ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਬੈਠਣਗੀਆਂ। ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਹੈ ਜਦੋਂ ਲੇਬਰ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ 12 ਪੰਜਾਬੀ ਮੂਲ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਚੋਣ ਜਿੱਤੇ ਹਨ। 1950 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਜਾਦ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵੀ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਵਧੀ ਹੈ, ਜਿਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਬਕਾ ਲੇਬਰ ਨੇਤਾ ਜੈਹਮੀ ਕੌਰਬਿਨ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਲੰਡਨ ਦੀ ਹੈਂਡਨ ਸੀਟ ਦੀ ਦੇ ਵਾਰ ਹੋਈ ਗਿਣਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲੇਬਰ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਡੇਵਿਡ ਪਿੰਟੋ-ਭੁਚਿਸਕੀ ਨੇ ਸਿਰਫ 15 ਵੇਟਾਂ ਨਾਲ ਜਿੱਤ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬੀ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਵੱਡਾ ਵਾਧਾ

ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਹੈ ਜਦੋਂ 4 ਦਸਤਾਰਧਾਰੀ ਸਿੱਖ ਅਤੇ 5 ਸਿੱਖ ਬੀਬੀਆਂ ਸਮੇਤ 13 ਪੰਜਾਬੀ ਮੂਲ ਦੇ ਸਾਂਸਦਾਂ ਨੇ ਲੇਬਰ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਇਤਿਹਾਸਕ ਜਿੱਤ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਜਿਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਐਮ ਪੀ ਸੀਮਾ ਮਲਹੋਤਰਾ ਨੇ ਹੈਸਟਨ ਫੈਲਬਨਮ ਹਲਕੇ ਤੋਂ 16139 ਵੇਟਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ 7944 ਵੇਟਾਂ ਨਾਲ ਜਿੱਤ ਦਰਜ ਕੀਤੀ, ਐਮ ਪੀ ਤਨਮਜ਼ੀਤ ਸਿੱਖ ਦੇਸੀ ਤੀਜੀ ਵਾਰ ਸੰਸਦ ਬਣੇ ਅਤੇ ਸਲੋਹ ਹਲਕੇ ਤੋਂ 14666

ਚੋਣਾਂ ਜਿੱਤਣ ਵਾਲੇ ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੇ ਸਾਂਸਦ

ਨਵੇਂ
ਪ੍ਰਧਾਨ
ਮੰਤਰੀ
ਕੀਰ
ਸਟਾਰਮਰ
ਬਕਿੱਧਮ
ਪੈਲਿਸ
ਵਿਖੇ
ਮਹਾਰਾਜਾ
ਚਾਰਲਸ
ਨੂੰ ਮਿਲਦੇ
ਹੋਏ

ਵੇਟਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ 3647 ਵੇਟਾਂ ਨਾਲ ਜਿੱਤ ਹਾਸਿਲ ਕੀਤੀ, ਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਗਿੱਲ ਵੀ ਬ੍ਰਿਅਥਮ ਐਜਬਾਸਟਨ ਤੋਂ ਤੀਜੀ ਵਾਰ ਚੋਣ ਜਿੱਤੇ ਹਨ ਉਹਨਾਂ 16599 ਵੇਟਾਂ ਹਾਸਿਲ ਕੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਨਿਕਟ ਵਿਰੋਧੀ ਨੂੰ 8368 ਵੇਟਾਂ ਦੇ ਫਰਕ ਨਾਲ ਹਰਾਇਆ, ਸਮੈਦਿਕ ਤੋਂ ਗੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੋਸ਼ਨ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਸੰਸਦ ਬਣੇ ਹਨ ਜਿਹਨਾਂ ਨੇ 16858 ਵੇਟਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ 11188 ਵੇਟਾਂ ਦੇ ਵੱਡੇ ਫਰਕ ਨਾਲ ਜਿੱਤ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ, ਇਲਫੋਰਡ ਦੱਖਣੀ ਤੋਂ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਅਠਵਾਲ ਨੇ 16537 ਵੇਟਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ 6894 ਵੇਟਾਂ ਨਾਲ ਕਾਮਯਾਬੀ ਹੋਏ, ਸਾਉਥੈਂਪਟਨ ਟੈਸਟ ਤੋਂ ਸਤਵੀਰ ਕੌਰ ਨੇ 15945 ਵੇਟਾਂ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਨਿਕਟ ਵਿਰੋਧੀ ਨੂੰ 9333 ਵੇਟਾਂ ਨਾਲ ਹਰਾਇਆ, ਡਰਬੀ ਦੱਖਣੀ ਤੋਂ ਬਾਗੀ ਸੰਕਰ ਨੇ 14503 ਵੇਟਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ 6002 ਦੇ ਫਰਕ ਨਾਲ ਜਿੱਤ ਦਰਜ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹਰਡਜ਼ਫੀਲਡ ਤੋਂ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਉਪਲ ਨੇ 15101, ਵਲਵਰਹੈਪਟਨ ਪੱਛਮੀ ਤੋਂ ਵਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੱਸ ਨੇ 19331, ਲਾਫਬਾਰੋ ਤੋਂ ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ ਸੰਧਰ ਨੇ 17249, ਬੋਲਟਨ ਉਤਰੀ ਤੋਂ

ਦੇਸ਼ ਨੂੰ
ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦੇ
ਹੋਏ ਸਾਬਕਾ
ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ
ਰਿਸ਼ੀ ਸੁਨਕ
ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ
ਦੀ ਪਤਨੀ
ਅਕਸ਼ਤਾ
ਮੁਰਤੀ

ਕੀਰਥ ਐਂਟਵੀਸਲਾ ਨੇ 16166, ਡਡਲੀ ਤੋਂ ਸੋਨੀਆ ਕੁਮਾਰ ਨੇ 12215 ਵੇਟਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਜਿੱਤ ਹਾਸਿਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਕੰਜਰਵੇਟਿਵ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਮੂਲ ਦੇ ਗਗਨ ਮਹਿਦਾਰ ਮੁਢ ਸੰਸਦ ਚੁਣੇ ਗਏ ਹਨ।

ਕੰਜਰਵੇਟਿਵ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਮੂਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਰਿਸ਼ੀ ਸੁਨਕ ਨੇ ਰਿਚਮੰਡ ਐਂਡ ਨੈਰਸਾਲਰਟਨ ਸੀਟ ਤੋਂ 23059 ਵੇਟਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਜਿੱਤ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਹੈ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਗੁਜਰਾਤੀ ਮੂਲ ਦੀ ਸਾਬਕਾ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰੀਤੀ ਪਟੇਲ ਨੇ ਵਿਟਹੈਮ 18827, ਸਾਬਕਾ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਸੁਏਲਾ ਬ੍ਰੇਵਰਮੈਨ ਨੇ ਫੇਅਰਹੈਮ ਹਲਕੇ ਤੋਂ 17561 ਤੋਂ ਜਿੱਤ ਦਰਜ ਕੀਤੀ। ਜਦ ਕਿ ਲੈਸਟਰ ਪੱਛਮੀ ਵਿੱਚ ਮੁਕਾਬਲਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਦਿਲਚਸਪ ਰਿਹਾ 37 ਸਾਲਾ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਇਥੋਂ ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੀ ਸਿਵਾਨੀ ਰਾਜਾ ਨੇ 14526 ਵੇਟਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਲੇਬਰ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਉਘੇਕਾਰੋਬਾਰੀ ਅਤੇ ਲੰਡਨ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਡਿਪਟੀ ਮੇਅਰ ਰਾਜੇਸ਼ ਅਗਰਵਾਲ ਨੂੰ ਹਰਾਇਆ ਹੈ। ਰਜੇਸ਼ ਨੂੰ 10100 ਵੇਟਾਂ ਮਿਲੀਆਂ ਸਨ। ਇਥੇ ਜਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਬਰਤਾਨੀ ਸਿਆਸਤ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਲੰਮਾਂ ਸਮਾਂ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਰਹਿਣ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਅਤੇ 40 ਸਾਲ ਲੈਸਟਰ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪ੍ਰਾਵਾਦੀ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਰਹੇ ਕੀਚ ਵਾਜ਼ ਨੂੰ ਸਿਰਫ 3681 ਵੇਟਾਂ ਹੀ ਮਿਲੀਆਂ। ਕੀਚ ਵਾਜ਼ ਤੇ ਲੱਗੇ ਕਈ ਦੋਸ਼ਾਂ ਕਾਰਨ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸੰਸਦ ਤੋਂ 6 ਮਹੀਨੇ ਲਈ ਮੁਅੱਤਲ ਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੀ ਵਲੇਤੀ ਵਾਜ਼ ਲੇਬਰ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਵਾਲਸਾਲ ਐਡ ਬਲੋਕਸਵਿਚ ਤੋਂ 5ਵੀਂ ਵਾਰ ਸੰਸਦ ਚੁਣੀ ਗਈ ਹੈ। ਵੇਲਜ਼ ਦੀ ਗਲੈਰੋਗਨ ਵਾਦੀ ਤੋਂ ਕਨਿਸ਼ਕ ਨਰਾਇਣ ਲੇਬਰ ਪਾਰਟੀ ਤੋਂ ਜਿੱਤੇ ਹਨ। ਉਹ ਪਹਿਲੇ ਇਕੋ ਇੱਕ ਸਾਂਸਦ ਹਨ ਜੋ ਗੈਰ ਗੋਰੇ ਹਨ, ਨਰਾਇਣ ਦਾ ਜਨਮ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਉਹ ਅਰਥ ਸਾਸ਼ਤਰੀ ਹਨ। ਇਥੇ ਹੀ ਬੱਸ ਨਹੀਂ ਵੇਲਜ਼ ਵਿੱਚੋਂ ਕੰਜਰਵੇਟਿਵ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵੀ ਸੀਟ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ।

ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਲਿਜ਼ ਟਰੱਸਟ ਸਮੇਤ

ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਲਿਜ਼ ਟਰੱਸਟ ਸਮੇਤ ਕੰਜਰਵੇਟਿਵ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਕਈ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਸੀਨੀਅਰ ਨੇਤਾ ਵੀ ਆਪਣੀ ਸੀਟ ਨਹੀਂ ਬਚਾ ਸਕੇ। ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬੋਰਿਜ਼ ਜੋਹਨਸਨ ਭਾਵੇਂ ਖੁਦ ਚੋਣ ਨਹੀਂ ਲੱਗ ਰਹੇ ਸਨ, ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸੀਟ ਵੀ ਲੇਬਰ ਨੇ ਖੋਲ ਲਈ ਹੈ। ਕੰਜਰਵੇਟਿਵ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਵੱਡੇ ਨੇਤਾ ਅਤੇ ਮੰਤਰੀ ਜੈਕਬ ਰੀਸ ਮੋਂਗ, ਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਸੈਪਸ, ਅਲੈਕਸ ਚਾਕ, ਗਿਲੀਅਨ ਕੀਗਰਨ, ਸਾਈਮਨ ਹਾਰਟ, ਜੋਨੀ ਮਰਸਰ, ਪੈਨੀ ਮੋਰਡੰਟ, ਮਾਰਕ ਹਾਰਪਰ, ਲੂਸੀ ਫਰੇਜ਼ਰ ਵੀ ਆਪਣੀਆਂ ਸੀਟਾਂ ਨਹੀਂ ਬਚਾ ਸਕੇ।

ਜੈਤੋਂ ਦੇ ਮੌਰਚੇ ਦੇ 100 ਸਾਲ ਅਤੇ 1984 ਦੇ ਸਮੁੱਹ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਗਰੀਬ ਨਿਵਾਜ, ਸਪਿੰਗਫੀਲਡ ਵਿਖੇ 12, 13, 14 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਮਾਗਮ

COMMEMORATING 100 YEARS OF JAITO DA MORCHA
& REMEMBRANCE OF SIKH MARTYRS OF 1984

PARKASH

12 - 13 - 14 JULY 2024

GURU NANAK GARIB NIWAJ

SPRINGFIELD ROAD | HAYES | UB4 OLP UK

BHAI MANPREET SINGH JI
KANPURI

BHAI KAMALJEET SINGH JI
RAZZOORI RAGI DARSBAR SAHIB

SANT ANOOP SINGH JI
UNA WALE

SANT BABA AMAR SINGH JI
NANAKSAR BARUNDI WALE

BHAI AMARJIT SINGH JI
NANAKSAR WALE

BHAI MAHADEEP SINGH JI
SRI DARBAR SAHIB

GIANI SUKHRAJ SINGH JI
DAMDAMI TAKSAL

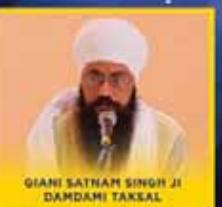
AMRIT
SANCHAR
13TH
JULY

GIANI GURBAK SINGH JI
'GULSHAN'

BHAI BALWINDER SINGH JI
LAADI

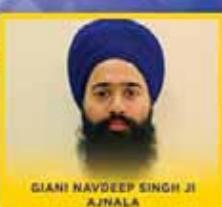
GIANI SATNAM SINGH JI
DAMDAMI TAKSAL

Giani Bhupinder Singh
Maskeen USA Wale

Giani Partap Singh Ex Head
Garanthi Sri Hazoor Sahib

GIANI NAVDEEP SINGH JI
AJHALA

PLEASE SUPPORT TO MAKE THIS SMAGAM SUCCESSFUL

BANK: METRO NAME: NTIDT PARKASH SC: 23 05 80 AN: 19801896

FOR MORE INFO: 0208 127 8062 | 07814 442 034 | 07815 125 770

TSDESIGNS
WEBSITE
PARTY

ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਜਿਉਂਦਾ ਰੱਬ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕਾਲੀਆ ਜਿਨਸੀ ਸੋਸ਼ਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ

ਕਵੈਂਟਰੀ - ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਛੱਪਦੇ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਅਖਬਾਰ ਮੈਟਰੋ ਵਿੱਚ 2 ਜੁਲਾਈ 2024 ਨੂੰ ਛਪੀ ਖਬਰ ਦਸਤੀ ਹੈ ਕਿ ਕਵੈਂਟਰੀ ਸਥਿਤ ਬਾਬਾ ਬਾਲਕ ਨਾਬ ਮੰਦਰ ਦੇ ਮੁਖੀ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕਾਲੀਆ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਚਾਰ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਐਰਤਾਂ ਦੇ ਜਿਨਸੀ ਸੋਸ਼ਣ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਈ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੇ ਕੇਸ ਲਈ ਲੰਡਨ ਹਾਈਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਮੈਟਰੋ ਅਖਬਾਰ ਦੀ ਖਬਰ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਲੀਆ ਦੀਆਂ ਚਾਰ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਐਰਤਾਂ ਨੇ ਹਾਈਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਕਾਲੀਆ ਨੇ ਇਕ ਲੰਬੇ ਅਰਸੇ ਤੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਿਨਸੀ ਸੋਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਚਾਰ ਐਰਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਐਰਤ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਜਿਆਦਾ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਲਗਪਗ 1320 ਵਾਰ ਸਰੀਰਿਕ ਸੋਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਦੂਜੀ ਐਰਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਨਾਬਾਲਗ ਉਮਰ ਤੋਂ ਹੀ ਜਿਨਸੀ ਛੋੜਛਾੜ ਸਹਿਣੀ ਪਈ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਸਕੂਲ ਦੇ ਇਮਤਿਹਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਫੇਲ੍ਹ ਹੁੰਦੀ ਰਹੀ।

ਤੀਜੀ ਐਰਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਕੁਆਰਪਣ ਕਾਲੀਏ ਦੁਆਰਾ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਸਹਿਰ ਬਰਮਿਅਮ ਦੇ ਇਕ ਹੋਟਲ ਵਿੱਚ ਬਲਾਡਕਾਰ ਕਰਕੇ ਭੇਗ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਦੋਬੀ ਐਰਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਸ ਸਿਰਫ ਚਾਰ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਸੀ ਕਾਲੀਆ ਉਸ ਨੂੰ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚੁੰਮਦਾ ਅਤੇ ਜੱਗੀਆਂ ਪਾਉਂਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਅੱਲੜ ਉਮਰੇ ਹੀ ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਦਾ ਕੁਆਰਪਣ ਭੇਗ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਚਾਰ ਐਰਤਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਤਿੰਨ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਕਾਲੀਏ ਦੇ ਮੰਦਰ ਜਾਂਦੇ ਹੋ ਉਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲੋਂ ਲੱਖਾਂ ਪੌੰਡ ਹੜ੍ਹ ਲਏ।

ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਕਾਲੀਆ ਆਪਣੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਨੂੰ ਦੱਸਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਚਮਤਕਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਅਗੇ ਲਾਉਣਾ ਅਤੇ ਨਿਝੂ ਵਿੱਚੋਂ ਖੂਨ ਨਿਚੋੜਨਾ। ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਸੈਡਾਨ ਸਮਝਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਨੂੰ ਕੱਠਪੁਤਲੀਆਂ ਵਾਂਗ ਕੰਟਰੋਲ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਰੱਬ ਦਾ ਅਵਤਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਹ ਸੈਡਾਨ ਹੈ।

ਚਾਰ ਐਰਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਹ ਇਕ ਬੰਦੀ ਹੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਯੂ.ਕੇ. ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਤਦ ਵੀ ਉਹ ਕਾਲੀਏ ਦੇ ਕੰਟਰੋਲ ਵਿੱਚ ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਸੈਡਾਨ ਕਾਲੀਏ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ

(1) ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਬਾਹਰ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕਾਲੀਆ ਆਪਣੇ ਸਮਰਥਕ ਨਾਲ -
ਫੋਟੋ (Champion News)
ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕੋਵੈਂਟਰੀ ਵਿੱਚ ਬਾਬਾ ਬਾਲਕ ਨਾਬ ਦਾ
ਉਹ ਮੰਦਰ ਜਿਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਿਨਸੀ ਸੋਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਮੈਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸੰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਕਾਲੀਏ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਗਵਾਹੀ ਦੇਣ ਆਏ ਮੰਦਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਬਾਰੇ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਸਭ ਭੋਰ ਨਾਲ ਬੱਝੀਆਂ ਕਾਲੀਏ ਦੀਆਂ ਕੱਠਪੁਤਲੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਮੇਰੀ ਭੋਰ ਹੁਣ ਕੱਟੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਹ ਉਹੀ ਕਰਨਗੇ ਜੋ ਉਹ ਕਰੇਗਾ, ਪਰ ਉਹ ਰੱਬ ਦਾ ਅਵਤਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਹ ਸੈਡਾਨ ਹੈ।

ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਬੈਰਿਸਟਰ ਮਾਰਕ ਜੋਨਜ਼ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਾਲੀਏ ਦੇ ਕਬਿਤ ਪੀੜ੍ਹੀ ਕਾਲੀਏ ਦੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਮਾਈ ਅਤੇ ਧਾਰਤ ਸਖਸੀਅਤ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਥੱਲੇ ਸਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਐਰਤਾਂ ਨੇ ਕਾਲੀਏ 'ਤੇ ਸਰੀਰਿਕ ਸੋਸ਼ਣ ਦੇ ਇਲਜਾਮ ਲਗਾਏ ਹਨ ਉਹ ਉਸ ਨਾਲ ਸਰੀਰਿਕ ਸੰਬੰਧ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀਆਂ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਇਕ ਤਾਂ ਉਹ ਨਾਬਾਲਗ ਸਨ ਅਤੇ ਦੂਸਰਾ ਉਹ ਉਸ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਧੀਨ ਸਨ।

ਕਾਲੀਏ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਨੇ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸ 'ਤੇ ਲਗਾਏ ਸਾਰੇ ਇਲਜਾਮ ਤੂਂਕੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਸਿਰਫ ਪੇਸ਼ ਬਟੋਰੇਨ ਲਈ ਲਗਾਏ ਗਏ ਹਨ। 24 ਜੁਲਾਈ, 2024 ਨੂੰ ਸੁਰੂ ਹੋਇਆ ਇਹ ਕੇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਜੇ ਜਾਰੀ ਹੈ।

ਕਾਲੀਏ ਦਾ ਇਕ ਮੰਦਰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਹਿਰ ਗੁਰਾਇਆ ਵਿੱਚ ਵੀ ਹੈ, ਜਿਥੇ ਉਹ ਹਰ ਸਾਲ ਚੇਤ ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਇਕ ਵੱਡਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਰਾਜਿੰਦਰ ਕਾਲੀਆ ਦੇ ਚੱਲ ਰਹੇ ਮੁਕਚੇ ਅਤੇ ਲਾਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਕਾਲੀਆ ਦਾ ਪੱਖ ਜਾਨਣ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮੰਗਲਵਾਰ 9 ਜੁਲਾਈ 2024 ਸਾਅ 15:25 ਵਜੇ ਜਦੋਂ ਫੋਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਅੰਜਲਾ ਨਾਂ ਦੀ ਬੀਬੀ ਨਾਲ ਚੱਲ

ਮੀਡੀਆ ਸਟੇਟਮੈਂਟ ਭੇਜ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਦਾ ਈਮੇਲ ਪਤਾ ਆਏਗਾ। ਕੌਂਝ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਸਵਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਪਰ ਅੱਜ ਬੁਧਵਾਰ ਪੇਪਰ ਕ ਪੇਸ਼ ਵਜੇ ਇਕ ਹੋਰ ਐਰਤ ਨੇ ਫੋਨ ਛਪਣ ਵੇਲੇ 11:00 ਵਜੇ ਤੱਕ ਕੋਈ ਕਰਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਈਮੇਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੋਈ।

VACANCIES JSR CONTRACTS LTD.

**ਵੱਖ ਵੱਖ ਸਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਸਟਰਕਸ਼ਨ ਸਾਈਟ 'ਤੇ
ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਕਾਮਿਆਂ ਦੀ ਸਾਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਸੋੜੇ ਹੈ**

CONSTRUCTION BUILDERS REQUIRED ON VARIOUS SITES IN UK

Job Type: 5319 Construction & building trades not elsewhere classified

Job Description: In this role as an experienced builder, a diverse set of responsibilities during the job consists of 40 hours of dedicated work per week. These encompass a wide spectrum of construction tasks, including but not limited to concrete pouring, excavation, framing, roofing, demolition, scaffolding, and the creation of various structures using materials like stone, brick, and reinforced concrete. Additionally, the role may extend to actively participating in roadwork projects and steelwork, and there might be occasions to perform various trade-related duties. Proficiency in tasks such as blueprint interpretation and equipment operation is required. A firm commitment to adhering to safety protocols, effective collaboration with both colleagues and subcontractors, strict adherence to project timelines and quality standards, and clear and concise communication skills. This position is classified under SOC 5319 and holds a place on the Shortage Occupation List, signifying its vital importance within the construction industry. Annual pay is £26,500.

Person must have CSCS, CCDO, IPAF, Driving Licence, IPAF, SSSTS, Asbestos Awareness and Manual Handling. Overseas candidates must do UK construction industry standard qualifications on arrival and before joining the job.

**Contact Mr. Randhawa via email below:
Email: jsrcontractslimited@gmail.com**

ਜੈ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ

ੴ ਸਿਤਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਜੈ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ

ਹਰੀ MAY ALL HUMANITY PROSPER BY THY GRACE ਹਰੀ

SHRI GURU RAVIDASS SABHA SOUTHALL (Regd)

REGISTERED AS CHARITY No. 273317

HEAD OFFICE : 282 WESTERN ROAD, SOUTHALL, MIDDLESEX UB2 5JT

TELEPHONE : 020-8574-0245 / 0528 FAX : 020-8574-8967

ਨਵੀਂ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਲਈ ਭਰਤੀ ਦੀ ਸੂਚਨਾ

SGRS/2024

ਮਿਤੀ 17 ਜੁਲਾਈ 2024

SGRS 2024

Date : 17-07-2024

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਸਭਾ ਸਾਊਥਾਲ ਦੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ
2024-2027 ਦੀ ਨਵੀਂ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਬੁੱਧਵਾਰ 17 ਜੁਲਾਈ 2024
ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਐਤਵਾਰ 29 ਸਤੰਬਰ 2024 ਤੱਕ ਖੋਲ੍ਹੀ ਗਈ ਹੈ।

ਮੈਂਬਰ ਬਣਨ ਲਈ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਸ਼ਨਾਖਤੀ ਕਾਰਡ

- (1) ਪਾਸਪੋਰਟ ਜਾਂ ਫੁੱਲ ਡਾਈਵਿੰਗ ਲਿਸਟਸ
- (2) ਬੈਂਕ ਸਟੇਮੈਂਟ ਜਾਂ ਘਰ ਦਾ ਬਿੱਲ ਦਿਖਾ ਕੇ ਮੈਂਬਰ ਬਣ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਾਊਥਾਲ ਦੇ ਸਮੂਹ ਰਵਿਦਾਸੀਆ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਮੇਂ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੇ ਸ਼ਨਾਖਤੀ ਕਾਰਡ ਦਿਖਾ ਕੇ ਮੈਂਬਰ ਬਣਨ ਦੀ ਕਿਰਪਾਲਤਾ ਕਰੋ ਜੀ। ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਫੀਸ 5 ਪੈਸ਼ਡ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਲਈ ਅਤੇ ਲਾਈਫ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਲਈ ਫੀਸ 51 ਪੈਸ਼ਡ ਰਹੇਗੀ। ਗੁੰਮ ਹੋਇਆ ਕਾਰਡ ਦੁਬਾਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ 5 ਪੈਸ਼ਡ ਫੀਸ ਹੋਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਲੋੜ ਪੈਣ 'ਤੇ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਟਾਈਮ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਨੋਟਿਸ ਬੋਰਡ 'ਤੇ ਅਗਾਊਂ ਸੂਚਨਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡੇ ਵੱਲੋਂ ਮਿਲਣ ਵਾਲੇ ਸਹਿਯੋਗ ਲਈ ਅਤਿ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹੋਵਾਂਗੇ। ਜੇ ਕੋਈ ਰਵਿਦਾਸ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ ਤਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਕੋਲ ਪੂਰੇ ਅਧਿਕਾਰ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਮੈਂਬਰ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਨਾਂਹ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਟਾਈਮ ਟੈਬਲ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

==== ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨੋਟ =====

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਸਭਾ ਸਾਊਥਾਲ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ ਸਾਡਾ ਧਾਰਮਿਕ ਗ੍ਰੰਥ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਧਾਰਮਿਕ ਗ੍ਰੰਥ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ। ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਉਹ ਹੀ ਮੈਂਬਰ ਬਣ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਜਿਹੜੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਰਵਿਦਾਸੀਆ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੋਣਗੇ।

NOTICE

SHRI GURU RAVIDASS SABHA SOUTHALL MEMBERSHIP PROGRAM

Dear members, Registration for membership of Shri Guru Ravidass Sabha Southall will be open from 17th July 2024 - 29th Sept 2024 and will be done in the temple at 282 Western Road Southall, Middx UB2 5JT.

All members are requested to come to the Temple for registration of membership according to the time table given below at your earliest convenient date.

All registered members will be issued with a Photo Identity Card as evidence of registration and will be required to Produce on demand at the time of voting during the tenure at election and also to attend the general body meetings. But at the time of registration all members will be required to produce their documents as under :

- (1) Passport or Full driving Licence
- (2) A bank statement as proof of their address.
- (3) Lost card will be issued for the payment of £5.00
- (4) All community members are requested to get registration according to prescribed area of the constitution only.

Subscriptions for the Three years will be £5.00 (Five pounds).

Life membership fee remains the same (£51.00)

Please note registration times are subject to alteration according to registration needs. Advance notice will be displayed on the notice board in such a case.

== PLEASE NOTE : ==

According to constitution of Shri Guru Ravidass Sabha Southall our religious Granth is Shri Guru Granth Sahib ji and we do not endorse any other holy book. To become member of Shri Guru Ravidass Sabha you must belong to Ravidassia Community and believe in Shri Guru Granth Sahib Ji.

MEMBERSHIP REGISTRATION TIME TABLE

Date	Day	Time	Date	Day	Time
17/7/2024	Wednesday	3:00 to 6:00 pm	25/8/2024	Sunday	11am to 3:00pm
20/7/2024	Saturday	3:00 to 6:00 pm	28/8/2024	Wednesday	3:00 to 6:00 pm
21/7/2024	Sunday	11am to 3:00pm	31/8/2024	Saturday	3:00 to 6:00 pm
24/7/2024	Wednesday	3:00 to 6:00 pm	01/9/2024	Sunday	11am to 3:00pm
27/7/2024	Saturday	3:00 to 6:00 pm	04/9/2024	Wednesday	3:00 to 6:00 pm
28/7/2024	Sunday	11am to 3:00pm	07/9/2024	Saturday	3:00 to 6:00 pm
31/7/2024	Wednesday	3:00 to 6:00 pm	08/9/2024	Sunday	11am to 3:00pm
03/8/2024	Saturday	No Membership	11/9/2024	Wednesday	3:00 to 6:00 pm
04/8/2024	Sunday	11am to 3:00pm	14/9/2024	Saturday	2:00 to 4:00 pm
07/8/2024	Wednesday	3:00 to 6:00 pm	15/9/2024	Sunday	11am to 3:00pm
10/8/2024	Saturday	3:00 to 6:00 pm	18/9/2024	Wednesday	3:00 to 6:00 pm
11/8/2024	Sunday	11am to 3:00pm	21/9/2024	Saturday	2:00 to 4:00 pm
14/8/2024	Wednesday	3:00 to 6:00 pm	22/9/2024	Sunday	11am to 3:00pm
17/8/2024	Saturday	3:00 to 6:00 pm	25/9/2024	Wednesday	3:00 to 6:00 pm
18/8/2024	Sunday	11am to 3:00pm	28/9/2024	Saturday	3:00 to 6:00 pm
21/8/2024	Wednesday	3:00 to 6:00 pm	29/9/2024	Sunday	11am to 3:00pm
24/8/2024	Saturday	No Membership			

ਪੰਨਵਾਦ ਸਹਿਤ – ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ: ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਸਭਾ ਸਾਊਥਾਲ (ਰਜਿ.)

282 ਵੈਸਟਰਨ ਰੋਡ, ਸਾਊਥਾਲ, ਮਿਡਲਸੈਕਸ ਯੂ ਕੇ Tel : 0208 574 0245/ 0528 FAX : 0208 574 8967

ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੀ ਲੀਸਾ ਨੰਦੀ ਬਰਤਾਨੀਆ ਦੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ, ਮੀਡੀਆ ਅਤੇ ਖੇਡ ਮੰਤਰੀ ਬਣੀ

ਲੰਡਨ (ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬੱਧਨੀ ਕਲਾਂ) ਉੱਤਰ-ਪੱਛਮੀ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਵਿਗਨ ਸੰਸਦੀ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਫਰਕ ਨਾਲ ਜਿੱਤਣ ਵਾਲੀ ਮੁੜ ਚੁਣੀ ਗਈ ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੀ ਲੀਸਾ ਨੰਦੀ ਨੂੰ ਬੀਤੇ ਕੱਲ ਦੇਰ ਸ਼ਾਮੀਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਕੀਰ ਸਟਾਰਮਰ ਨੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ, ਮੀਡੀਆ ਅਤੇ ਖੇਡ ਮੰਤਰੀ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸਟਾਰਮਰ ਨੇ 10 ਡਾਈਲਿੰਗ ਸਟ੍ਰੀਟ ਵਿੱਚ ਦਫ਼ਤਰ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਹੀ ਆਪਣੀ ਚੋਟੀ ਦੀ ਟੀਮ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਕੇ ਨਵੀਂ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਜਿਸ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਮੀਟਿੰਗ ਅੱਜ ਸ਼ਨਿਵਾਰਵਾਰ ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਭਖਦੇ ਮਸਲਿਆਂ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਕੰਮ ਕਾਜ਼ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਲੀਸਾ ਨੰਦੀ (44) ਲੇਖਰ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਲਈ ਜਨਵਰੀ 2020 ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਅੰਤਿਮ ਤਿੰਨ ਦਾਵੇਦਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸੀ, ਜਿਥੋਂ ਉਸਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਸਟਾਰਮਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨਾਲ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਲੀਸਾ ਹੁਣ ਲੂਸੀ ਫਰੇਜ਼ਰ ਦੀ ਥਾਂ ਲਵੇਗੀ, ਜੋ ਰਿਹਾਸ਼ੀ ਸੁਨਕ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਕੰਸਰਵੇਟਿਵ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦਾ ਚਾਰਜ ਸੰਭਾਲ ਰਹੀ ਸੀ। ਜਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਲੀਸਾ ਦੇ ਪਿਤਾ ਭਾਰਤੀ ਸਨ।

You're better off with Specsavers this summer

**Free
prescription
sunnies**

Part of 2 for 1 from £70,
with single-vision lenses
to same prescription

Specsavers

ੴ ਸ਼੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਾਤਿਹ ॥
ਗੁਰਮੁਖ ਜਨਮੁ ਸਵਾਰਿ ਦਰਗਹ ਚਲਿਆ॥ ਸਚੀ ਦਰਗਹ ਜਾਇ ਸਚਾ ਪਿੜ ਮਲਿਆ॥

ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੇ ਹੀਰੇ, ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਦੇ ਬਾਣੀ, ਜਲਾਵਤਨੀ ਕੌਮੀ ਯੋਧੇ ਭਾਈ ਗਜਿੰਦਰ ਸਿੱਖ ਜੀ ਦੀ ਨਿੱਘੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ

ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਸਮਾਗਮ

13 ਅਪ੍ਰੈਲ 1975 ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ
ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ
'ਪੰਜ ਤੀਰ ਹੋਰ' ਜਾਰੀ
ਹੋਇਆ। ਇਸ ਦੇ ਇਲਾਵਾ
ਉਹ ਰਚੇਤਾ ਸਨ:

- ‘ਗੰਗਾ ਦੀ ਰੂਹ’
- ‘ਵਸੀਅਤਨਾਮਾ’
- ‘ਸੂਰਜ ਅਤੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨ’
- ‘ਜੰਗ ਜਾਰੀ ਹੈ’
- ‘ਸੰਘਰਸ਼, ਸਲਾਖਾਂ ਤੇ ਸੱਜਣੀ’
- ਲੇਖ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ‘ਲਕੀਰ’
- ‘ਸਲਾਖਾਂ ਪਿੱਛੇ’
- ‘ਸੁਪਨੇ ਤੋਂ ਸੰਘਰਸ਼ ਵੱਲ’

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਸਿੱਖ ਸਭਾ ਡਰਬੀ ਵਿਖੇ 14 ਜੁਲਾਈ 2024 ਦਿਨ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਹੋਵੇਗਾ

ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਦੇ ਮੁਖੀ ਭਾਈ ਗਜਿੰਦਰ ਸਿੱਖ ਜੋ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ 3 ਜੁਲਾਈ 2024 ਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਜਲਾਵਤਨੀ ਕੱਟਦਿਆਂ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣਾ ਕਰ ਗਏ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਸਿੱਖ ਸਭਾ ਡਰਬੀ ਵਿਖੇ 12 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਆਰੰਭ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ 14 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਭੋਗ ਉਪਰੰਤ ਦੀਵਾਨ ਸਜਾਏ ਜਾਣਗੇ। ਸਮੂਹ ਸੰਗਤਾਂ ਅਤੇ ਪੰਥਕ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੂੰ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

== ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦਾ ਵੇਰਵਾ :==

ਆਰੰਭ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ 12-7-2024 ਦਿਨ ਸ਼ੁਕ੍ਰਵਾਰ ਸਵੇਰੇ 9 ਵਜੇ
ਭੋਗ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ 14-7-2024 ਦਿਨ ਐਤਵਾਰ ਸਵੇਰੇ 9:30 ਵਜੇ

ਉਪਰੰਤ 10:30 ਵਜੇ ਤੋਂ ਦੁਪਹਿਰ 13:00 ਵਜੇ ਤੱਕ ਦੀਵਾਨ ਸਜੇਗਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ
ਗੁਰੂ ਘਰ ਦਾ ਹਜ਼ੂਰੀ ਜਥਾ ਕੀਰਤਨ ਕਰੇਗਾ। ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਸੇਵਾਦਾਰ, ਆਏ
ਹੋਏ ਪੰਥਕ ਬੁਲਾਰੇ ਅਤੇ ਭਾਈ ਰਣਜੀਤ ਸਿੱਖ ਰਾਣਾ ਭਾਈ ਗਜਿੰਦਰ ਸਿੱਖ ਦੇ
ਜੀਵਨ ਬਾਰੇ ਸਾਝ ਪਾਉਣਗੇ ਅਤੇ ਸ਼ਰਧਾ ਦੇ ਛੁੱਲ ਅਰਪਿਤ ਕਰਨਗੇ।

ਸ: ਰਣਜੀਤ ਸਿੱਖ ਰਾਣਾ ਵੱਲੋਂ ਸਮਾਗਮ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ
ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਪੂਰਾ ਸਹਿਯੋਗ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਭਾਈ ਗਜਿੰਦਰ ਸਿੱਖ ਜੀ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਪੰਥਕ ਏਕਤਾ ਅਤੇ ਪੰਥ ਦੀ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਦਾ ਮੁਦਦੀ
ਰੋਹਨ। ਉਹ ਖਾਲਸਾ ਹਲੇਮੀ ਰਾਜ ਦੀ ਸਥਾਪਤੀ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ
ਤੋਂ ਪ੍ਰਵਾਣਿਤ ਪੰਥਕ ਰਹਿਤ ਮਰਯਾਦਾ ਅਤੇ ਨਾਨਕਸ਼ਾਹੀ ਕੈਲੰਡਰ ਨੂੰ ਸਰਵ-ਪ੍ਰਵਾਣਿਤ ਕਰਕੇ
ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਹਰ ਸਮੇਂ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਹਰ ਕਦਮ ਤੇ ਹਰ ਸਾਹ
ਪੰਥ ਦੀ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਲਈ ਸਮਰਪਿਤ ਸ੍ਰੀ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਸੰਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੱਖ ਜੀ ਖਾਲਸਾ ਦੀ
ਗਿਆਨੀ ਦੇ ਰੋਸ ਵਜੋਂ ਭਾਰਤ ਦਾ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ ਅਗਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਉਹ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ
ਸਨ ਕਿ ਜਿਹੜਾ ਵੀ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਦੀ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਲਈ ਸਮਰਪਿਤ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਜੇਹਾਂ ਵਿੱਚ
ਬੰਦੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਉਹ ਸਮੁੱਚੇ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੀ ਅਜਾਈ ਦੇ ਮੁਦਦੀ ਸਨ।

ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਪੰਥਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇ ਨਜ਼ਰ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ
ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਜਥੇਦਾਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਖਾਲਸਾ ਰਾਜ ਦਾ
‘ਜਲਾਵਤਨੀ ਯੋਧਾ’ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਅਸੀਂ ਜਥੇਦਾਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕੇਵਲ ਸ਼ਬਦੀ ਤੌਰ ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਪੰਥ ਦਰਦੀ
ਨੂੰ ਜਲਾਵਤਨੀ ਯੋਧਾ ਐਲਾਨਣਾ ਹੀ ਕਾਢੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਸ ਦੀਆਂ ਪੰਥਕ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਮੁਤਾਬਕ
ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਨੂੰ ਸਾਕਾਰ ਕਰਨ ਵੱਲ ਵੀ ਉਪਰਾਲੇ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ;

- * ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਪੰਥ ਪ੍ਰਵਾਣਿਤ ਮਰਯਾਦਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ।
- * ਨਾਨਕਸ਼ਾਹੀ (2003 ਵਾਲਾ ਮੂਲ) ਕੈਲੰਡਰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ।
- * ਦੇ - ਤਿੰਨ ਦਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਬੰਦੀ ਸਿੱਖਾਂ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਬਣੇ ਐਮ ਪੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੱਖ ਅਤੇ
ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਾਬਕਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਲਈ ਸਾਰਬਕ ਯਤਨ ਕਰਨੇ।
- * ਖਾਲਸਾ ਹਲੇਮੀ ਰਾਜ ਦੀ ਸਥਾਪਤੀ ਲਈ ਬਚਨਬੱਧ ਹੋਣਾ।

GURDWARA SRI GURU SINGH SABHA DERBY

PRINCES STREET, DERBY, DE23 8NT. TEL: 01332 773010

ਬੇਨਤੀ ਕਰਤਾ: ਗੁਰੂ ਪੰਥ ਦੇ ਦਾਸ - ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਤੇ ਸਾਧ ਸੰਗਤ

ਪ੍ਰਾਣ
ਭਾਈ ਰਾਖੀਰ ਸਿੱਖ

ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ
ਭਾਈ ਗਜਿੰਦਰ ਸਿੱਖ ਪੁਰੇਵਾਲ

ਖਜਾਨਚੀ
ਭਾਈ ਅਜੀਤ ਸਿੱਖ

ਭਾਈ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੱਖ ਚੀਮਾ
ਭਾਈ ਬਹਾਦਰ ਸਿੱਖ

ਲੇਬਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ਰਨਾਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਰਵਾਂਡਾ ਭੇਜਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾਂ ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਰੱਦ ਟਾਟਾ ਸਟੀਲ ਦੇ ਕਾਮਿਆਂ ਦੀ ਨੌਕਰੀਆਂ ਬਚਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼

ਲੰਡਨ (ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬੱਧਨੀ ਕਲਾਂ) ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਕੀਰ ਸਟਾਰਮਰ ਨੇ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਦਿਆਂ ਹੀ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼ਰਨਾਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਰਵਾਂਡਾ ਭੇਜਣ ਵਾਲੀ ਯੋਜਨਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਯੋਜਨਾ ਸੂਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮਰ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਉਕਤ ਯੋਜਨਾਂ ਤੇ ਅਧੈਲ 2027 ਤੱਕ ਅੱਧਾ ਅਰਬ ਪੈਂਡ ਦਾ ਖਰਚਾ ਹੋਣ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਸੀ। ਲੇਬਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਹੁਣ ਉਕਤ ਸਮਝੌਤੇ ਤੇ ਖਰਚੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਰਾਸ਼ੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀ

ਸਾਲ 75 ਮਿਲੀਅਨ ਪੈਂਡ ਨਵੀਂ ਸਰਹੋਂਦੀ ਯੋਜਨਾਂ ਲਈ ਖਰਚਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਵਾਸ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ 10 ਮਿਲੀਅਨ ਪੈਂਡ ਰਵਾਂਡਾ ਯੋਜਨਾ 'ਚ ਨਵੀਂ ਸਰਹੋਂਦੀ ਯੋਜਨਾਂ 'ਚ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਯਵੇਟ ਕੁਪਰ ਵੱਲੋਂ ਸਾਥੀ ਯੂਰਪੀਅਨ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ 18 ਜੁਮਾਈ ਨੂੰ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਸੰਮੇਲਨ ਵਿੱਚ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਵਾਸ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਮਾਮਲਾ ਉਠਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਕੀਰ ਸਟਾਰਮਰ ਵੇਲਜ਼ ਦੌਰੇ ਦੌਰਾਨ

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵੇਲਜ਼ ਫੇਰੀ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਕੀਰ ਸਟਾਰਮਰ ਨੇ ਟਾਟਾ ਸਟੀਲ ਦੇ ਕਾਮਿਆਂ ਦੀਆਂ 2800 ਨੌਕਰੀਆਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਪਹਿਲੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 500 ਮਿਲੀਅਨ ਪੈਂਡ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ ਤਾਂ ਕਿ ਪਲਾਂਟ ਨੂੰ ਚਾਲੂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਗਰੀਨ ਪ੍ਰੋਡਕਸ਼ਨ ਵਿਧੀ ਨੂੰ ਅਪਨਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਲੇਕਨ ਹੁਣ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸਟਾਰਮਰ ਵੀ ਇਸ ਪਲਾਂਟ ਨੂੰ ਚਾਲੂ ਰੱਖਣ ਲਈ ਯਤਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਆਸ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਬੇਹਤਰ ਵਿੱਤੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਕੇ ਨੌਕਰੀਆਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਹੋਵੇਗੀ।

ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਂਸਦਾ ਦੀ ਜਿੱਤ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਈਚਾਰਾ ਬਾਰੋ ਬਾਗ

ਲੰਡਨ (ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬੱਧਨੀ ਕਲਾਂ) ਪੰਜਾਬੀ ਮੂਲ ਦੇ 13 ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਹੋਈ ਇਤਿਹਾਸਕ ਜਿੱਤ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿੱਚ ਮੁਸ਼ਟੀ ਦੀ ਲਹਿਰ ਪਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਉੱਥੇ ਗਾਇਕ ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਗੋਲਡਨ ਸਟਾਰ, ਨਿਰਮਲ ਸਿੱਧੂ, ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਗੂ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਹੇਤਾ ਨੇ ਮੁਸ਼ਟੀ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਾਰ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੇ ਬਰਤਾਨੀਆ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਕਾਮਯਾਬੀ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਆਸ ਹੈ ਕਿ ਐਮ ਪੀ ਤਨਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਢੇਸੀ ਅਤੇ ਐਮ ਪੀ ਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਗਿੱਲ ਵਾਂਗ ਨਵੇਂ ਚੁਣੇ ਸੰਸਦ ਵੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦਾ ਨਾਮ ਰੱਸ਼ਨ ਕਰਨਗੇ। ਗੱਤਕਾ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਇੰਡੀਆ ਦੇ ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤਨਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਢੇਸੀ ਦੀ ਅਣਖੱਕ ਮੇਹਨਤ ਕਾਰਨ ਹੀ ਸਲੋਹ ਵਾਸੀਆਂ ਨੇ ਮੁੜ ਉਹਨਾਂ ਸਿਰ ਤੀਜੀ ਵਾਰ ਜਿੱਤ ਦਾ ਸਿਹਰਾ ਬੰਨਿਆਂ ਹੈ।

ਤਨਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਢੇਸੀ

GSD

GSD ESTATE AGENTS

RESIDENTIAL & COMMERCIAL PROPERTY EXPERTS
SALES • LETTINGS • MANAGEMENT

EXPERIENCED & INDEPENDENT
FAMILY OWNED & OPERATED

How much is your home worth ?
More properties wanted for qualified applicants
We can sell or let your properties fast
2-3 year rent guarantee schemes available

ਜੀ. ਐਸ. ਡੀ. ਇਸਟੇਟ ਏਜੰਟਸ

ਤੁਹਾਡੇ ਘਰ ਦੀ ਕਿੰਨੀ ਕੀਮਤ ਹੈ ?

ਤੁਹਾਡੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵੇਚਣ ਜਾਂ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਢੇਣ ਲਈ ਤੁਹਾਡੀ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਧੇਰਾ ਅਰਜੀ ਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਹੋਰ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ।

ਗਰੰਟੀ 'ਤੇ ਕਿਰਾਏ ਲਈ 2-3 ਸਾਲ ਦੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਵੀ ਉਪਲੱਖ ਹਨ।
ਜਾਇਦਾਦ ਸਥਾਨੀ ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਤੇ ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ ਮਾਹਿਰਾਂ ਦੀ ਸਲਾਹ ਜ਼ਰੂਰ ਲਵੇ

EXCELLENCE AS STANDARD Supporting a greener future

Director: Mr Gurjeet Singh Dhariwal

Visit our website: www.gsdestates.com

Tel: 020 8570 1284 Email: info@gsdestates.com

10 New Heston Road, Heston, TW5 0LJ

GSD Estate Agents Ltd. Company No: 06529322. All rights reserved

ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਉੱਤਰੀ ਫਲੋਟਾ ਵਿੱਚ ਜਲਣਸ਼ੀਲ ਪਦਾਰਥ ਲਿਜਾ ਰਹੀ ਮਾਲ ਗੱਡੀ ਪੱਟੜੀ ਤੋਂ ਲੱਖੀ, ਕਈ ਬੋਗੀਆਂ ਨੂੰ ਲੱਗੀ ਅੱਗ

ਸੈਕਰਾਮੈਟੋ, ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ (ਹੁਸਨ ਲੜੋਆ ਬੰਗਾ) - ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਉੱਤਰੀ ਫਲੋਟਾ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਖਤਰਨਾਕ ਜਲਣਸ਼ੀਲ ਤਰਲ ਪਦਾਰਥ ਲੈ ਕੇ ਜਾ ਰਹੀ ਇਕ ਮਾਲ ਗੱਡੀ ਪੱਟੜੀ ਤੋਂ ਉੱਤਰ ਗਈ ਤੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਕਈ ਬੋਗੀਆਂ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲੱਗ ਗਈ। ਫੋਸਟਰ ਕਾਊਂਟੀ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਫਾਰਿਵੈਕਟਰ ਐਂਡਰਗੈਂਡ ਕਿਰਕਿੰਗ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਇਕ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਲ ਗੱਡੀ ਫਾਰਗੇ ਦੇ ਉੱਤਰ ਪੱਥਮ ਵਿੱਚ ਤਕਰੀਬਨ 140 ਮੀਲ ਦੂਰ ਇਕ ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ ਕਸਬੇ ਬੋਰਡੂਲੇਸ ਵਿਖੇ ਪੱਟੜੀ ਤੋਂ ਉੱਤਰੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਘਟਨਾ ਸਵੇਰੇ 3.30 ਵਜੇ ਤੋਂ ਸਵੇਰੇ 4 ਵਜੇ ਦਰਮਿਆਨ ਵਾਪਰੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ 25 ਤੋਂ 30 ਤੱਕ ਬੋਗੀਆਂ (ਟੈਂਕਰ) ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਖਤਰਨਾਕ ਤਰਲ ਪਦਾਰਥ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਪੱਟੜੀ ਤੋਂ ਉੱਤਰੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲੱਗਣ ਕਾਰਨ ਨਾਲ ਲੱਗਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹਵਾ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਉਪਰ ਅਸਰ ਪੈਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਜਿਸ ਉਪਰ ਨਜ਼ਰ ਰਖੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਸੁਮਨ ਮੈਰਿਜ਼ ਬਿਊਰੋ (ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ)

UK's FIRST ASIAN MARRIAGE BUREAU

UK office based matchmaking service for **BRITISH ASIANS** of all ages from mid 20's to 60's. Professional, graduates and non-graduates, single, divorced and widowed, with and without children
Guaranteed introduction service - Since 1972

Please feel free to contact Parag or Ashaa Bhargava to discuss your requirements confidentially and without obligation!

We are available from 10.00am to 5.00pm Monday to Saturday (Closed Sunday and Bank Holiday Weekends)

Clients/customers are requested to make an appointment if wishing to visit the office or meet us personally.

SUMAN MARRIAGE BUREAU

Bespoke Matchmaking Service

0121 582 9995 or 020 8571 5145

WhatsApp/Signal: 07485 708717

Web: www.s-m-b.com Email: info@s-m-b.com

Providing a personal matchmaking service for all Asian communities

Follow us on Facebook: www.facebook.com/SumanMarriageBureau

Instagram: @SumanMarriageBureau

WE HAVE CLIENTS ALL OVER UK

ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਜਲਾਵਤਨ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਅਜਾਦੀ ਘੁਲਾਟੀਏ ਸ਼: ਗਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣੇ ਤੇ ਗਹਿਰੇ ਦੁੱਖ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ

ਬਹਿੰਘਮ - ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਦੇ ਬਾਨੀ ਭਾਈ ਗਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣੇ ਤੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਜਲਾਵਤਨ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਗਹਿਰੇ ਦੁੱਖ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸ਼: ਗਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਲਾਹੌਰ ਵਿਖੇ ਚਲੀ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਜਲਾਵਤਨੀ ਕੱਟਦੇ ਹੋਏ ਗੁਰੂ ਚਰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾ ਬਿਹਾਜੇ ਸਨ, ਅਸੀਂ ਉਸ ਨੂੰ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੇ ਇੱਕ ਅਸੀਮ ਯੋਧੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ।

ਉਪਰਕਤ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਿਆਂ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਜਲਾਵਤਨ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਜਥੇਦਾਰ ਗੁਰਮੇਜ਼ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਯੂ ਕੇ, ਜਥੇਦਾਰ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਯੂ ਕੇ, ਜਥੇਦਾਰ ਸੁਬੇਗ ਸਿੰਘ ਡੈਨਮਾਰਕ, ਜਥੇਦਾਰ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਬੱਬਰ ਅਤੇ ਜਥੇਦਾਰ ਰੋਸਮ ਸਿੰਘ ਬੱਬਰ ਜਹਮਨੀ ਨੇ ਇਕ ਸਾਂਝੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜਾਦ ਖਾਲਸਾ ਰਾਜ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ

ਜਥੇ: ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਜਥੇ: ਗੁਰਮੇਜ਼ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ, ਭਾਈ ਸੁਬੇਗ ਸਿੰਘ, ਜਥੇ: ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਬੱਬਰ, ਭਾਈ ਰੋਸਮ ਸਿੰਘ ਬੱਬਰ

ਭਾਈ ਗਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣਾ ਸਾਰਾ ਜੀਵਨ ਅਰਪਿਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਲਾਵਤਨੀ ਯੋਧੇ ਭਾਈ ਗਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਦਰਬਾਰ ਨਾਲ ਟੱਕਰ ਵਿੱਚ ਕਦੇ ਵੀ ਢਿੱਲ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਈ। ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਇਕ ਚੰਗੇ ਨੀਤੀਵੇਤਾ ਸਨ, ਉਹ ਇਕ ਲਿਖਾਰੀ ਤੇ ਸਾਇਰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਸਨ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਕਵਿਤਾ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਕੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਿੰਘ ਨੌਜਵਾਨ ਕੌਮ ਦੀ ਅਜਾਦੀ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ। ਬੇਸ਼ਕ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹੇ ਪਰ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਚਰਨਾਂ ਦੇ ਬਹੁਤ ਨੇੜੇ ਰੱਖਦੇ ਸਨ। ਪੰਥ ਨੂੰ ਸਭ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਉਤੇ ਰੱਖ ਕੇ ਸੋਚਦੇ ਸਨ। ਜਦੋਂ 1981 ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਸੰਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰਾਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਗਿਰਫਤਾਰੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਭਾਰਤ ਦਾ ਜਹਾਜ਼ ਅਗਵਾ ਕੀਤਾ ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਹ ਭਾਰਤੀ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਵਿੱਚ ਆ ਗਏ ਸਨ। ਪਾਂਕਿ-ਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਜਹਾਜ਼ ਅਗਵਾ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕੈਦ ਕੱਟਣ ਪਿਛੋਂ ਵੀ ਉਹ ਨਾ ਭਾਰਤ ਗਏ ਤੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮੁਲਕ ਵਿੱਚ ਰਹੇ। ਉਹ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੀ ਚੜ੍ਹਦੀ

ਕਲਾ ਅਤੇ ਅਜਾਦੀ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਤਤਪਰ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਖਾਲਸਾ ਰਾਜ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੀ ਅਜਾਦੀ ਦੀ ਤਮ੍ਹਨਾ ਆਪਣੇ ਦਿੱਲ ਵਿੱਚ ਲੈ ਕੇ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਵੱਲੋਂ ਬਖਸ਼ੇ ਹੋਏ ਸਵਾਸਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰੰਜੀ ਪੂਰੀ ਕਰਦਿਆਂ ਬੇਦਾਗ ਜੀਵਨ ਲੈ ਕੇ ਗੁਰੂ ਚਰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾ ਬਿਹਾਜੇ ਹਨ। ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਅਜਾਦੀ ਦਾ ਯੋਧਾ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਰਾਹਿੰਦੇ ਦੁੱਖ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪੰਥ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਯੋਧਿਆਂ ਦੀ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਹੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਪਰ ਗੁਰੂ ਦਾ ਭਾਣਾ ਸਭ ਤੋਂ ਉਪਰ ਹੈ।

ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਅੱਗੇ ਅਰਦਾਸ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਰੂਹ ਨੂੰ ਚਰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਵਾਸ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਭਾਣਾ ਮੰਨਣ ਦਾ ਬੱਲ ਬਖਸ਼ਣ।

ਸੁਪਰੀਮ ਸਿੰਘ ਕੌਸਲ ਪ੍ਰਕ. ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਸਹਿਬਾਨਾ ਦੀ ਅਤੇ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਟੀਮ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੀਟਿੰਗ ਭਰਥੀ ਵਿਖੇ ਹੋਈ

ਡਰਬੀ : - ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀ ਸੁਪਰੀਮ ਸਿੱਖ ਕੌਸਲ ਪ੍ਰਕ. ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਸਹਿਬਾਨਾ ਦੀ ਅਤੇ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਟੀਮ ਦੀ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੀਟਿੰਗ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਰਾਮਗੜੀਆ ਸਭਾ, ਡਰਬੀ ਵਿਖੇ ਹੋਈ। ਮੀਟਿੰਗ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਬੋਰਡ ਆਫ ਜਥੇਦਾਰ ਦੇ ਕੰਨਵੀਨਰ ਭਾਈ ਚੰਦਰ ਸ਼ੇਖਰ ਸਿੰਘ ਗੁਰੂ ਨੇ ਕੀਤੀ। ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਰਾਮਗੜੀਆ ਸਭਾ, ਡਰਬੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸੇਵਾਦਾਰ ਭਾਈ ਤਰਲੇਨ ਸਿੰਘ ਸੌਂਪ ਨੇ ਬੋਰਡ ਦੇ ਅਤੇ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਟੀਮ ਦੇ ਸਾਰੇ ਹੀ ਮੈਂਬਰ ਸਹਿਬਾਨ ਨੂੰ ਡਰਬੀ ਰਾਮਗੜੀਆ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਆਉਣ ਤੇ ਜੀ ਆਇਆਂ ਨੂੰ ਆਖਿਆ। ਲੰਬੇ ਅਰਸੇ ਤੋਂ ਸੁਪਰੀਮ ਸਿੰਘ ਕੌਸਲ ਨਾਲ ਵੱਖ - ਵੱਖ ਜੁੰਮੇਵਾਰੀ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਆ ਰਹੇ ਭਾਈ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੀਰਾ ਹੁਰਾ ਨੇ ਸੁਪਰੀਮ ਸਿੰਘ ਕੌਸਲ ਯੂ ਕੇ ਨੂੰ ਰਾਮਗੜੀਆ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵੱਲੋਂ ਹਰ ਤਰੰ ਦਾ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇਣ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੁਆਇਆ।

ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਜੀ ਗੁਲਸਨ ਨੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਰਾਮਗੜੀਆ ਸਭਾ, ਡਰਬੀ ਦੇ ਸੇਵਾਦਾਰ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਪਾਂਚ ਸਹਿਬਾਨਾਂ ਨੂੰ ਜੀ ਆਇਆਂ ਆਖਿਆ।

ਮੀਟਿੰਗ ਦੇ ਸੁਰੂ ਵਿੱਚ ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ੀ ਯੋਧੇ ਭਾਈ ਗਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਭੇਟ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਭਾਈ ਗਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀ ਅਚਾਨਕ ਦਿਲ ਦਾ ਦੌਰਾ ਪੈਣ ਕਰਕੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਇਲਾਜ ਲਾਹੌਰ ਦੇ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਅਲਵਿਦਾ ਆਖ ਗਏ। ਹਾਜ਼ਰ ਮੈਂਬਰਾਂ

ਵੱਲੋਂ ਵਿੱਛੜੀ ਰੂਹ ਦੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਲਈ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਹੋਈਆਂ ਆਮ ਚੌਣਾਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਤੇ 12 ਸਿੱਖ ਐਮ. ਪੀਜ਼ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਇਹਨਾਂ 12 ਹੀ ਐਮ. ਪੀਜ਼ ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਸਿੰਘ ਕੌਸਲ ਵੱਲੋਂ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਧਾਈ ਭੇਜੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਮਿਲਣ ਲਈ ਸਮਾਂ ਵੀ ਸਿਖਿਆ ਜਾਵੇ।

ਸੁਪਰੀਮ ਕੌਸਲ ਦੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਟੀਮ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਰਿਧੋਰਟ ਕੌਸਲ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ, ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਕੋਹੜੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾ ਉੱਪਰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਟੀਮ ਇਸ ਬਾਰੇ ਵੀ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਇਹਨਾਂ ਪ੍ਰਜੈਕਟਾ ਨੂੰ ਸਹੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵੱਲ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਤਿਆਰੀ ਨਾਲ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਕਈ ਹੋਰ ਪਾਰਮਿਕ ਸੰਸਥਾਵਾ ਨੂੰ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਕਈ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਅੰਗੀਠਾ ਸਾਹਿਬ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਵੀ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ।

ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਬਾਰੇ, ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਖਾਤਮੇ ਬਾਰੈ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ, ਪਸਾਰ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਬਾਰੇ ਜਲ੍ਹੀ ਹੀ ਉੱਦਮ-ਉਪਰਾਲੇ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਧਾਰਮਿਕ ਮੁੱਦਿਆਂ ਉੱਪਰ ਵਿਚਾਰਾਂ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਦਿੱਲੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਸਥਾਵਾ ਨੂੰ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਅਗਲੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਹਾਜ਼ਰ ਜਥੇਦਾਰ ਸਹਿਬਾਨਾਂ ਅਤੇ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਟੀਮ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਹੋਰ ਕਈ ਕੌਮੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਉੱਪਰ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ। ਮੀਟਿੰਗ ਦੇ ਆਖੀਰ ਵਿੱਚ ਗਿਆਨੀ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਜੀ ਗੁਲਸਨ ਅਤੇ ਭਾਈ ਚੰਦਰ ਸ਼ੇਖਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਗੁਰੂ ਨੇ ਸਾਰੇ ਹਾਜ਼ਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦਾ ਅਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਰਾਮਗੜੀਆ ਸਭਾ, ਡਰਬੀ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਤੇ ਮੀਟਿੰਗ ਸਮਾਪਤ ਕੀਤੀ।

ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਡੈਟਰਾਇਟ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਵਿੱਚ 2 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਤੇ 19 ਹੋਰ ਜ਼ਖਮੀ

ਸੈਕਰਮੈਟੋ, ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ (ਹੁਸਨ ਲੜੋਆ ਬੰਗਾ) - ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਮਿਸ਼ਨਿਗਨ ਸੂਬੇ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਡੈਟਰਾਇਟ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਵਿੱਚ 2 ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋਣ ਤੇ 19 ਹੋਰਨਾਂ ਦੇ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਣ ਦੀ ਖਬਰ ਹੈ। ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਸ਼ਨਿਗਨ ਸਟੇਟ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਜਾਰੀ ਇਕ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਾਪਤ ਵੇਰਵੇ ਅਨੁਸਾਰ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਦੀ ਘਟਨਾ ਤੱਤਕਸਾਰ 2.30 ਵੱਡੇ ਦੇ ਆਸਪਾਸ ਇਕ ਬਲਾਕ ਪਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਕੁਲ 19 ਲੋਕ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਏ ਹਨ ਪਰੰਤੂ ਅਜੇ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਗੋਲੀਆਂ ਵੱਜੀਆਂ ਹਨ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਏ ਹਨ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜੇ ਤੱਕ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਮਾਮਲਾ ਜਾਂਚ ਅਧੀਨ ਹੈ ਤੇ ਸਟੇਟ ਪੁਲਿਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਡੈਟਰਾਇਟ ਪੁਲਿਸ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਮੁੱਦਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਦੱਸਾ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ ਅਗਲੇ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਦੌਰਾਨ ਉਹ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਜਾਰੀ ਰਖਣਗੇ।

ਨਵੀਂ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਭਾਰਤ ਨਾਲ ਰਿਸ਼ਤੇ ਕਿਹੋ ਜਿਹੇ ਹੋਣਗੇ ?

ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸੰਸਦ ਲਈ ਹੋਈਆਂ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਬੀਤੇ ਸ਼ੁਕ੍ਰਵਾਰ ਨੂੰ ਆ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਲੇਬਰ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਪਿਛਲੇ 14 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਕੰਜਰਵੇਟਿਵ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਦਾ ਰਾਹ ਦਿਖਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਬ੍ਰਿਟੇਨ ਦੀ 650 ਸੀਟਾਂ ਵਾਲੀ ਸੰਸਦ (ਗਉਂਸ ਆਫ਼ ਕਾਮਨਜ਼) ਵਿੱਚ ਲੇਬਰ ਪਾਰਟੀ ਨੇ 412 ਸੀਟਾਂ ਜਿੱਤੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਆਗੂ ਕੀਅਰ ਸਟਾਰਮਰ ਨਵੇਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬਣ ਗਏ ਹਨ। ਕਈ ਵਿਸ਼ਵ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਸਟਾਰਮਰ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਬਰਤਾਨੀਆ ਵਿੱਚ ਸੱਤਾ ਦਾ ਇਹ ਵੱਡਾ ਬਦਲਾਅ ਹੈ, ਇਸ ਦਾ ਅਸਰ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਸਿਆਸਤ 'ਤੇ ਵੀ ਪਵੇਗਾ।

ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸਵਾਲ ਉਠ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਬ੍ਰਿਟੇਨ ਦੇ ਨਵੇਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਨਵੀਂ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਭਾਰਤ ਪ੍ਰਤੀ ਰਵੱਈਆ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਭਾਰਤ-ਬ੍ਰਿਟੇਨ ਸੰਬੰਧ ਕਿਸ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਵਧਣਗੇ? ਯਾਦ ਰਹੇ ਕਿ ਕਸ਼ਮੀਰ, ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖੀ ਹੁਕੂਮ, ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਵਰਗੇ ਕਈ ਮੁੱਦਿਆਂ ਉੱਤੇ ਲੇਬਰ ਅਤੇ ਕੰਜਰਵੇਟਿਵ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਰਾਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰਹੀ ਹੈ। ਲੇਬਰ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਰਾਏ ਭਾਰਤ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ ਰਹੀ ਹੈ।

ਐਫਟੀਏ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ?

ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਹਾਰਨ ਵਾਲੇ ਸਾਬਕਾ

ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਰਿਸ਼ੀ ਸੁਨਕ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਤਨੀ ਅਕਸ਼ਾ ਮੁਰਤੀ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਪਿਛੋਕੜ ਕਾਰਨ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਕਾਫੀ ਉਤਸੁਕਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸੁਨਕ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਭਾਰਤ ਤੇ ਬਰਤਾਨੀਆ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਾਫੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਈ ਸੀ। ਪਰ ਦੋਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਮੁਕਤ ਵਾਪਰ ਸਮਝੌਤੇ (ਐਫ.ਟੀ.ਏ.) 'ਤੇ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਗੱਲਬਾਤ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ ਪਰ ਹਸਤਾਖਰ

ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਸਨ। ਹੁਣ ਆਲੋਚਕ ਇਹ ਸਮਝਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਕੀ ਇਸ ਸੰਧੀ 'ਤੇ ਲੇਬਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਦਸਤਖਤ ਹੋਣਗੇ।

ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਚੋਟੀ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਚੋਣ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੌਰਾਨ ਭਾਰਤ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣੇ ਰਵੱਖੀਏ ਦੀ ਝਲਕ ਦਿੱਤੀ। ਮਾਹਿਰਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਸਟਾਰਮਰ ਨੇ ਖੁਦ ਬ੍ਰਿਟੇਨ ਦੀ ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਦੀ ਵਧਦੀ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਨੂੰ

ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਮਾਹਿਰਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇੰਗਲੈਂਡ ਭਾਰਤ ਪ੍ਰਤੀ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਪੈਂਤੜੇ ਤੋਂ ਨੀਤੀ ਆਪਣਾਏਗਾ। ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਪ੍ਰਤੀ ਨੀਤੀ ਅਮਰੀਕਾ ਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਾਲੀ ਰਹੇਗਾ। ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਸਿਖਾਂ ਦਾ ਲੇਬਰ ਪਾਰਟੀ ਉਪਰ ਭਾਰੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕਸ਼ਮੀਰ ਬਾਰੇ ਬਾਕੀ ਮੁਸਲਮਾਨ ਦੇਸ਼ ਚੁਪ ਹਨ। ਅਮਰੀਕਾ ਵੀ ਦਖਲ ਅੰਦਰਾਜੀ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਿਹਾ। ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵੀ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਉਪਰ ਸਰਗਰਮ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗਾ।

ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਕ ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਕ ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੇ ਕਰੀਬ 18 ਲੱਖ ਲੋਕ ਬਰਤਾਨੀਆ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਅਰਥ-ਵਿਵਸਥਾ ਵਿੱਚ ਛੇ ਫੀਸਦੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਖਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਵੀ ਪਾਰਟੀ ਆਪਣੇ ਪੁਰਾਣੇ ਮੁਦਿਆਂ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਸੱਤਬੰਧ 2019 ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਪਾਰਟੀ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਸਮਝੌਤੇ (ਐਫ.ਟੀ.ਏ.) 'ਤੇ ਦੋ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਗੱਲਬਾਤ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ ਪਰ ਹਸਤਾਖਰ

ਅਵਾਜ਼ ਬੁਲੰਦ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਤਨਮਨਜ਼ੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇਸੀ ਦਾ ਨਾਂ ਮੋਹਰੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਦੀ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਟਰੋਲਿੰਗ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਵੀ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਸੀ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਹ ਭਾਰਤ ਆਏ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਐਅਰ ਪੋਰਟ ਉੱਤੇ ਕਈ ਘੰਟੇ ਚੋਕੀ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੁਝ ਲੇਬਰ ਆਗੂਆਂ 'ਤੇ ਵੀ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੇ ਸਮਰਥਕ ਹੋਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲੱਗੇ ਹਨ। ਪਰ ਪਾਰਟੀ ਹੁਣ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਪਿੱਛੇ ਛੱਡਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਨੇਲੇਸ਼ ਡੱਡਜ਼ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸਟਾਰਮਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਇਸ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਈ ਵੀ ਅਸਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਭਾਰਤ ਬਾਰੇ 'ਕੱਟੱਤਪੰਥੀ ਵਿਚਾਰ' ਰੱਖਦਾ ਹੋਵੇ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਐਫਟੀਏ ਬਾਰੇ ਲੇਬਰ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਵੀ ਸਵਾਲ ਬੜੇ ਕੀਤੇ ਹਨ ਕਿ ਕੰਜਰਵੇਟਿਵ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਐਫਟੀਏ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਕਿਉਂ ਕੀਤੀ? ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਚੋਣ ਮੈਨੈਡੈਸਟੋ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਸ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਭਾਰਤ ਨਾਲ "ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਰਣਨੀਤਕ ਭਾਈਵਾਲੀ" ਬਣਾਏਗੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਐਫਟੀਏ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗਾ।

ਬਾਕੀ ਹਿਸਾ ਸਫ਼ਾ 18 ਤੇ ਪੜ੍ਹੋ

ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਹੁਕੀ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਬਾਰੇ ਲੇਬਰ ਪਾਰਟੀ ਅਮਰੀਕਾ ਨੀਤੀ ਅਪਨਾਉਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ

੦ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਸਿਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਉਪਰ ਲੇਬਰ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ

ਇਸ ਸਿਲਸਿਲੇ ਵਿੱਚ ਬ੍ਰਿਟੇਨ ਦੇ ਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਤੋਂ ਜਵਾਬ ਮੰਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਨਾਗਰਿਕ ਜਗਤਾਚ ਸਿੰਘ ਜੰਹਲ (ਜੱਗੀ ਜੰਹਲ) ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਕਤਲ ਦੇ ਕਾਥਿਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਮਲੀਅਤ ਦੇ ਇਲਾਜਮਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਹੇ ਜਗਤਾਚ ਸਿੰਘ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਤਿਹਾਜ਼ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਬੁਲੰਦ ਕਰਨ ਦੇ ਹਾਲਾਂ ਦੇ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵਿੱਚ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਕਈ ਲੋਕ ਵਾਰਿਸ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸੰਗਠਨ ਦੇ ਹਮਾਇਤੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਹੋ ਰਹੀ ਕਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵਾਲੋਂ ਲੇਬਰ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਕੁਝ ਆਗੂਆਂ ਉੱਤੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਦਾ ਇਲਾਜਮ ਵੀ ਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਬਹਿੰਘਮ ਅਜਥੈਸਟਨ ਤੋਂ ਜਿੱਤ ਕੇ ਹਾਉਸ ਆਫ਼ ਕਾਮਨਜ਼ ਪਹੁੰਚੇ ਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਗਿੱਲ ਨੂੰ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੀ ਹਮਾਇਤੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਾਲ ਮਾਰਚ ਵਿੱਚ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਆਗੂ ਰਾਘਵ ਚੌਢਾ ਦੇ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਆਪ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਘੇਰਿਆ ਸੀ।

ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਸਿਖਾਂ ਵਿੱਚ ਅਣਖੀਲੀ ਨੇਤਾ ਮੰਨੀ ਜਾਂਦੀ ਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਗਿੱਲ ਨੂੰ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੀ ਹਮਾਇਤੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸੇ ਸਾਲ ਫਰਵਰੀ ਵਿੱਚ ਹਾਉਸ ਆਫ਼ ਕਾਮਨਜ਼ ਵਿੱਚ ਇਲਾਜਮ ਲਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਭਾਰਤ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਏਜੰਟ ਯੂਕੇ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ

ਅਵਾਜ਼ ਬੁਲੰਦ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਤਨਮਨਜ਼ੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇਸੀ ਦਾ ਨਾਂ ਮੋਹਰੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਦੀ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਟਰੋਲਿੰਗ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਵੀ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਸੀ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਹ ਭਾਰਤ ਆਏ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਐਅਰ ਪੋਰਟ ਉੱਤੇ ਕਈ ਘੰਟੇ ਚੋਕੀ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੁਝ ਲੇਬਰ ਆਗੂਆਂ 'ਤੇ ਵੀ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੇ ਸਮਰਥਕ ਹੋਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲੱਗੇ ਹਨ। ਪਰ ਪਾਰਟੀ ਹੁਣ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਪਿੱਛੇ ਛੱਡਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਨੇਲੇਸ਼ ਡੱਡਜ਼ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸਟਾਰਮਰ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਇਸ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਬਾਰੇ 'ਕੱਟੱਤਪੰਥੀ ਵਿਚਾਰ' ਰੱਖਦਾ ਹੋਵੇ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਐਫਟੀਏ ਬਾਰੇ ਲੇਬਰ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਵੀ ਸਵਾਲ ਬੜੇ ਕੀਤੇ ਹਨ ਕਿ ਕੰਜਰਵੇਟਿਵ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਐਫਟੀਏ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਕਿਉਂ ਕੀਤੀ? ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਚੋਣ ਮੈਨੈਡੈਸਟੋ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਸ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਭਾਰਤ ਨਾਲ "ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਰਣਨੀਤਕ ਭਾਈਵਾਲੀ" ਬਣਾਏਗੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਐਫਟੀਏ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗਾ।

17 ਸਫੇਂ ਦੀ ਬਾਕੀ

ਉਸ ਸਮੇਂ ਭਾਰਤ ਪਹੁੰਚਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮਹਾਰਾਸ਼ਾਨੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰੇ ਅਤੇ ਉੱਥੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਮੁੱਦੇ ਉੱਤੇ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਮੁਲਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਸੀ ਗੱਲਬਾਤ ਰਾਹੀਂ ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਸੁਲਝਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਗਏ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਰਾਬਿਨ ਕੁਕ ਨੇ ਸਾਲਸੀ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਵੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀਸੀ।

ਭਾਰਤ ਨੇ ਇਸ ਉੱਤੇ ਤਿੱਖੀ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਿਨੋਂ ਆਪਣੇ ਸਾਮਰਾਜਵਾਦੀ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਨਹੀਂ ਸਕਿਆ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਟੋਨੀ ਬਲੇਅਰ ਨੇ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਕਸ਼ਮੀਰ ਬਾਰੇ ਬਿਨੋਂ ਦੀ ਨੀਤੀ ਦਾ ਸਾਰ ਇਹੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਭਾਰਤ-ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ 'ਚ ਗੱਲਬਾਤ ਰਾਹੀਂ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।'

ਕਸ਼ਮੀਰ ਮੁੱਦੇ ਬਾਰੇ ਲੇਬਰ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਨੀਤੀ

11 ਅਗਸਤ 2019 ਨੂੰ ਲੇਬਰ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਹੇ ਜੇਗਿੰਸ ਕੰਬਿਨ ਨੇ ਇੱਕ ਟਵੀਟ ਕਰਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤੀ "ਪਰੋਸ਼ਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਹੈ।" ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਇੱਥੇ ਹੋ ਰਹੀ ਮਨੁੱਖੀ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਖਤਮ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਮਤਿਆਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਹੱਲ ਲੱਭਿਆ ਜਾਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਹ ਟਵੀਟ ਭਾਰਤ ਵੱਲੋਂ ਜੰਮ੍ਹ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਨੂੰ ਖਾਸ ਦਰਜਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 370 ਨੂੰ ਹਟਾਏ ਜਾਣ ਦੇ ਫੈਸਲੇ

ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਇਆ ਸੀ। ਭਾਰਤ ਨੇ 5 ਅਗਸਤ 2019 ਨੂੰ ਜੰਮ੍ਹ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਤੋਂ ਧਾਰਾ 370 ਹਟਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।

ਕੰਬਿਨ ਦਾ ਟਵੀਟ ਕਸ਼ਮੀਰ ਮੁੱਦੇ ਉੱਤੇ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਮੁਲਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਸੀ ਗੱਲਬਾਤ ਰਾਹੀਂ ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਸੁਲਝਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਗਏ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਰਾਬਿਨ ਕੁਕ ਨੇ ਸਾਲਸੀ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਵੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀਸੀ।

ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 25 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਲੇਬਰ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਲਾਨਾ ਸਮਾਗਮ ਹੋਇਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੰਗਾਮੀ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖੀ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਅਬਜ਼ਰਵਰਾਂ ਨੂੰ "ਕਸ਼ਮੀਰ ਜਾਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ" ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਲਈ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਦਾ ਹੱਕ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਲਾਨਾ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮਤਾ ਪਾਸ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਲੇਕਿਨ ਮਾਮਲਾ ਇੱਥੋਂ ਹੀ ਹੱਥ ਵਿੱਚੋਂ ਤਿਲਕਣ ਲੱਗਿਆ। ਲੇਬਰ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਮਤੇ ਬਾਰੇ ਭਾਰਤੀ ਮੁੱਲ ਦੇ ਬਿਨੋਂ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੇ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ ਅਵਾਜ਼ ਚੁੱਕੀ ਸੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੰਬਿਨ ਨੂੰ ਚਿੱਠੀ ਲਿਖੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲੇਬਰ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਵਤੀਰਾ ਭਾਰਤ ਵਿਰੋਧੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਇਸ ਤੋਂ ਨਰਾਜ਼ ਹਨ ਵਧਦੇ ਵਿਰੋਧ ਕਾਰਨ ਲੇਬਰ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਵਧਣ ਲੱਗੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸਦੇ

ਸਮਰਥਕਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਮੁੱਲ ਦੇ ਲੋਕ ਵੱਡੀ ਸੰਖਿਆ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਲੇਬਰ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸੇਅਰਮੈਨ ਇਆਨ ਲੇਵਰੀ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਮੁੱਲ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਚਿੱਠੀ ਲਿਖ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲੇਬਰ ਪਾਰਟੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੇਸ ਦੇ ਸਿਆਸੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬਾਹਰੀ ਮੁਲਕ ਦੇ ਦਖਲ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲਿਖਿਆ, "ਆਸੀਂ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਆਪਣੇ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਕਸ਼ਮੀਰੀਆਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਹਨ, ਪਰ ਕਸ਼ਮੀਰ ਇੱਕ ਦੁਵੱਲਾ ਮਸਲਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਮਿਲ ਕੇ ਹੱਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਫ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕਸ਼ਮੀਰ ਮਸਲਾ ਉੱਤੇ ਲੇਬਰ ਪਾਰਟੀ ਨਾਂ ਤਾਂ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦੀ ਹੈ।"

ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ 2019 ਦੀ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲੇਬਰ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਵਿਰੋਧੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣ ਲੱਗਿਆ। ਜੇਗਿੰਸ ਕੰਬਿਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਹੋਏ ਕਸ਼ਮੀਰ ਮਤੇ ਦੇ ਕਾਰਨ ਲੇਬਰ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਉੱਥੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਭਾਰਤੀ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਮੁੱਲ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕਿਆ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ 59 ਸੀਟਾਂ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ। 2019 ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਿਵ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ 365 ਸੀਟਾਂ ਮਿਲੀਆਂ ਸਨ ਜਦਕਿ ਲੇਬਰ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ 203 ਸੀਟਾਂ ਆਈਆਂ। ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਿਵ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ 47 ਸੀਟਾਂ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਕੁਝ ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ 30 ਅਧੂਲ 2020 ਨੂੰ ਕੀਅਰ

ਸਮਾਰਟਰ ਨੇ ਲੇਬਰ ਫਰੈਂਡਸ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਗਰੁੱਪ ਵਾਲਿਆਂ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਭਾਰਤ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਸਾਰੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਮਸਲੇ, ਭਾਰਤੀ ਸੰਸਦ ਦੇ ਮਸਲੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੁਵੱਲਾ ਮਸਲਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਮਿਲ ਕੇ ਪੁਰ ਅਮਨ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਹੱਲ ਕਰੇ। ਲੇਬਰ ਪਾਰਟੀ ਇੱਕ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲਿਸਟ ਪਾਰਟੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਹੱਕਾਂ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਖੜ੍ਹੀ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਸੱਤਾ ਵਿੱਚ ਆਈ ਤਾਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਨਾਲ ਹੋਰ ਵੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਵਪਾਰਕ ਰਿਸ਼ਤੇ ਬਣਾਉਣਗੇ ਅਤੇ ਪੈਣ-ਪਾਣੀ ਦੀ ਤਬਦੀਲੀ ਵਰਗੇ ਮਸਲਿਆਂ ਉੱਤੇ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਮੰਚਾਂ ਉੱਤੇ ਮਿਲ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰਨਗੇ।

ਲੇਕਿਨ ਇਸ ਬਿਆਨ ਨਾਲ ਵਿਵਾਦ ਰੁਕਿਆ ਨਹੀਂ। ਮੁਸਲਿਮ ਕਾਊਂਸਲ ਆਫ਼ ਬਿਨੋਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਸ ਬਿਆਨ ਦੇ ਬਾਰੇ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਮੰਗਿਆ ਸੀ।

ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਕੀਅਰ ਸਟਾਰਮਰ ਨੇ ਲਿਖਿਆ, "ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿੱਚ ਸਾਡਾ ਵਤੀਰਾ ਨਹੀਂ ਬਦਲਿਆ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਉੱਤੇ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਮਤਿਆਂ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਲੇਕਿਨ ਅਸੀਂ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਸੰਪਰਸ਼ ਦੇ ਅੰਤ ਲਈ ਸਥਾਈ ਹੱਲ ਵੀ ਤਾਂ ਹੀ ਮਿਲ ਸਕੇਗਾ ਜਦੋਂ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਲੋਕ ਇਕੱਠੇ ਮਿਲ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਣ।"

THE POWER IN SPEECHES

literature has the power to transport empty and understanding. How could we forget obama words "WE ARE THE CHANGE WE SEEK" and Mahatma Gandhi "YOU MUST BE THE CHANGE, YOU MUST SEE IN THE WORLD" In personal interaction words shape our relationships and self perception, encouraging words can boost someone confidence and self-worth, while harsh words can leave lasting scars. The edge "the pen is mightier than the sword" underscores this

notion, emphasising that words can achieve what force cannot. The power of speeches has only amplified platforms and allows ideas to spread rapidly, influencing public perception and opinions mobilising collective actions. However this also calls for responsible use of language, recognising that misinformation and harmful rhetoric can have significant consequences. Ultimately believing in the power of words means acknowledging their potential to craft reality

and shape our world. It's a call to use language thoughtfully, applying its power for positive and constructive purposes. "I leave you with these beautiful words "I believe in the power of words and speeches, many people speak before they think, but I know the value of words. Words can make you they can break you they can heal your soul, they can damage you forever so always use positive words in life.

From : LAMBARDAR DHARMVEER SINGH CLAIRE COVENTRY

ਲੰਬਦਾਰ ਧਰਮਵੀਰ ਸਿੰਘ ਕਲੇਕਟ, ਕਵੈਟਰੀ

ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਿਤ ਵਾਤਾਵਰਣ ਕਈ ਬਿਮਰੀਆਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਿਆ

ਵਿਸ਼ੇਸ਼
ਰਿਪੋਰਟ

● ਹਵਾ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕਾਰਨ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੌਤਾਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਹੋਈਆਂ ਮੌਤਾਂ ● ਹਵਾ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕਾਰਨ
2021 ਦੌਰਾਨ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਪੰਜ ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦੇ 1,69,400 ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋਈ

ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਿਤ ਵਾਤਾਵਰਣ ਕਈ ਬਿਮਰੀਆਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਡੀ ਉਮਰ ਨੂੰ ਘਟਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਕ ਨਵੇਂ ਅਧਿਐਨ ਵਿੱਚ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਸਾਲ ਦਿੱਲੀ ਸਮੇਤ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵੱਡੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਲੋਕ ਹਵਾ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕਾਰਨ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਗੁਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਦੱਸ ਦਈਏ ਕਿ ਦਿੱਲੀ, ਮੁੰਬਈ, ਕੋਲਕਾਤਾ ਅਤੇ ਚੇਨਈ ਸਮੇਤ ਕਈ ਸ਼ਹਿਰ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਦੇਸ਼ ਦੇ ਰਾਜਧਾਨੀ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਹਵਾ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕਾਰਨ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੌਤਾਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਲੈਸੇਟ ਦੇ ਇਕ ਨਵੇਂ ਅਧਿਐਨ ਵਿਚ ਹਵਾ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕਾਰਨ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਮੌਤਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਅੰਕੜੇ ਹੈਰਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਨ। ਇੰਡੀਅਨ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਲੈਸੇਟ ਵਿਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਇਹ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਆਪਣੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਮਲਟੀ-ਸਿਟੀ ਅਧਿਐਨ ਹੈ।

ਇਸ ਵਿਚ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਹਰ ਸਾਲ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਮੌਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਲਗਭਗ 11.5 ਫੀਸਦੀ ਮੌਤਾਂ ਹਵਾ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕਾਰਨ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਭਾਵ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਹਰ ਸਾਲ ਕਰੀਬ 12,000 ਲੋਕ ਜ਼ਹਿਰੀਲੀ ਹਵਾ ਕਾਰਨ ਮਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਅਧਿਐਨ ਦੇਸ਼ ਦੇ 10 ਵੱਡੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ, ਬੈਂਗਲੂਰੂ, ਚੇਨਈ, ਦਿੱਲੀ, ਹੈਦਰਾਬਾਦ, ਕੋਲਕਾਤਾ, ਮੁੰਬਈ, ਪੁਣੇ, ਸ਼ਿਮਲਾ ਅਤੇ ਵਾਰਾਣਸੀ ਵਿਚ ਹਵਾ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕਾਰਨ ਅੱਸਤਨ ਹਰ ਸਾਲ 33,000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੌਤਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਸ਼ਿਮਲਾ ਵਿਚ ਹਵਾ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕਾਰਨ ਸਭ ਤੋਂ ਘੱਟ ਮੌਤਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਅੰਕੜਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼ਿਮਲਾ ਵਿਚ ਹਰ ਸਾਲ ਸਿਰਫ 59 ਮੌਤਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਕੁੱਲ ਮੌਤਾਂ ਦਾ ਲਗਭਗ 3.7 ਫੀਸਦੀ ਹੈ।

ਦੱਸ ਦਈਏ ਕਿ ਇਸ ਅਧਿਐਨ ਲਈ, ਖੋਜਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ 2008 ਤੋਂ 2019 ਦਰਮਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸਿਵਲ ਰਜਿਸਟਰੀਆਂ ਤੋਂ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਮੌਤ ਦੇ ਅੰਕੜੇ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ। ਹਰ ਸ਼ਹਿਰ ਲਈ ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਸਿਰਫ 3 ਤੋਂ 7 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਮੌਤ ਦੇ ਅੰਕੜੇ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਸਨ।

ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਅਰਥਸ਼ਾਸਤਰੀ ਘੁੰਮਣ

ਡਾ. ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਘੁੰਮਣ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਅਜੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਸੰਭਲ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਕੁਦਰਤ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ। ਮੁਫਤ ਵਿਚ ਜੀਵਨ ਦਾਨ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਕੁਦਰਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਅਤੇ ਸੰਭਲ ਕਰੀਏ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਕੇ ਸ਼ੁੱਧ ਹਵਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਰੱਖ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲਗਾਏ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਏ ਹਨ। ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦਾ ਜੀਵਨ ਕੇਵਲ ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਉਸਾਰੇ ਜਾ ਰਹੇ ਕੰਕਰੀਟ ਦੇ ਜੰਗਲਾਂ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਜੀਵਨ ਰੁੱਖਾਂ, ਦਰਿਆਵਾਂ, ਸ਼ੁੱਧ ਹਵਾ, ਸਵੱਡ ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਸੋਹਣੀ ਤੇ ਸਾਫ਼-ਸੁਖੀ ਧਰਤੀ ਵਿਚ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਸੰਭਾਲਿਆ ਤਾਂ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਵਰਕਿਆਂ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸੱਭਿਆਤਾ ਵੀ ਹੜ੍ਹਪਾ ਤੇ ਮੌਜੂਦੇ ਵਾਂਗ ਇਕ ਅਧਿਆਇ ਬਣ ਕੇ ਰਹਿ ਜਾਵੇਗੀ। ਧਰਤੀ ਰੇਤ ਦਾ ਮਾਹੂਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਤਾਂ ਹੀ ਬਚ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਮੈਦਾਨੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਦੀ ਧਰਤੀ 100 ਵਿੱਚੋਂ 21 ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਰੁੱਖਾਂ ਨਾਲ ਕੱਜੀ ਰਹੇ ਤੇ ਪਹਾੜਾਂ ਦੀ ਧਰਤੀ 100 ਵਿੱਚੋਂ 66 ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਰੁੱਖਾਂ ਨਾਲ ਕੱਜੀ ਰਹੇ। ਮਨੁੱਖ ਅਪਰਾਧ ਕਰਕੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਤੋਂ ਬਚ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਕੁਦਰਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਬਚ ਸਕਦਾ। ਟਰੱਕਾਂ ਤੇ ਰੇਲ ਗੱਡੀਆਂ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਮਸ਼ੀਨੀ ਯੁੱਗ ਦੀ ਉਮਰ ਢਾਈ ਸੌ ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ।'

ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ 36 ਲੱਖ ਮੌਤਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਖੋਜਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਕਈ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਦੇ ਹਵਾ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਡੇਟਾ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਕਸਤ ਮਸ਼ੀਨ-ਲਰਨਿੰਗ ਆਧਾਰਤ ਐਕਸਪੋਜ਼ਰ ਮਾਡਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ।

ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕਾਰਨ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਮੌਤਾਂ ਦੇ ਅੰਕੜੇ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹਨ ਅਤੇ ਸ਼ਿਮਲਾ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਘੱਟ। ਅਧਿਐਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕਾਰਨ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਮੌਤਾਂ ਦੇ ਅੰਕੜੇ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ 11964, ਮੁੰਬਈ ਵਿਚ 5091, ਕੋਲਕਾਤਾ ਵਿਚ 4678, ਚੇਨਈ ਵਿਚ 2870, ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ ਵਿਚ 2495, ਬੈਂਗਲੂਰੂ ਵਿਚ 2102, ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਵਿਚ 1597, ਪੁਣੇ ਵਿਚ 1367, ਵਾਰਾਣਸੀ ਵਿਚ 831 ਅਤੇ ਸ਼ਿਮਲਾ ਵਿਚ 59 ਹਨ।

ਦਿੱਲੀ ਤੇ ਮੁੰਬਈ ਵਰਗੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਬਣਿਆ ਜਾਨਲੇਵਾ

ਖੋਜਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪੀਐਮ 2.5 ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਦੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਸੰਪਰਕ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਮੌਤ ਦੇ ਉੱਚ ਜੋਖਮ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ

ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੌਤਾਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਟੀਮ ਵਿੱਚ ਵਾਰਾਣਸੀ ਦੀ ਬਨਾਰਸ ਹਿੰਦੂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਅਤੇ ਸੈਂਟਰ ਫਾਰ ਕਰੋਨਿਕ ਡਿਜੀਜ਼ ਕੰਟਰੋਲ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਖੋਜਕਰਤਾ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ।

ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਹਵਾ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਵਧਣ 'ਤੇ ਚਿੰਤਾ ਜ਼ਾਹਰ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕਾਰਨ ਮਨੁੱਖੀ ਜਾਨਾਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਿਹਤ ਵਿਗੜ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਪ੍ਰਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਦੋਸਤਾਂ ਦੇ ਮੁਨਾਫੇ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੰਦਿਆਂ ਵਾਤਾਵਰਨ ਪੱਖੀ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਅੱਖਾਂ ਪਰੋਖੇ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਜੈਰਾਮ ਰੋਸ਼ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵੱਕਾਰੀ ਗਲੋਬਲ ਮੈਡੀਕਲ ਜਨਰਲ 'ਦੀ ਲੈਸੇਟ ਪਲੈਨੇਟਰੀ ਹੈਲਥ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਨਵਾਂ ਅਧਿਐਨ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਮੌਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 7.2 ਫੀਸਦੀ ਹਵਾ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਹਵਾ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕਾਰਨ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਹਰ ਸਾਲ 12,000 ਮੌਤਾਂ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ 81 ਲੱਖ ਹੋਈਆਂ ਮੌਤਾਂ

ਹਵਾ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕਾਰਨ ਸਾਲ 2021 ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ 81 ਲੱਖ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਉਕਤ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਹਵਾ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕਾਰਨ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ 21 ਲੱਖ ਤੋਂ ਚੀਜ਼ ਵਿੱਚ 23 ਲੱਖ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜਾਨ ਗਈ ਸੀ। ਯੂਨੀਸ਼ਨ ਨਾਲ ਭਾਈਵਾਲੀ ਵਾਲੇ ਅਮਰੀਕਾ ਅਧਾਰਿਤ ਆਜ਼ਾਦਾਨਾ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖੋਜ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸੰਗਠਨ ਹੈਲਥ ਇਫੈਕਟਸ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਹਵਾ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕਾਰਨ 2021 ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਪੰਜ ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦੇ 1,69,400 ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋਈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਾਇਜ਼ੀਰੀਆ ਵਿੱਚ 1,14,100, ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ 68,100, ਇਥੋਪੀਆ ਵਿੱਚ 31,100 ਅਤੇ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ 19,100 ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹਵਾ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕਾਰਨ ਹੋਈ। ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੋਖਣੀ ਇੱਕ ਵਿੱਚ ਹਵਾ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਮੌਤ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਕਾਰਨ ਹੈ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਖੂਨ ਦੇ ਉੱਚ ਦਬਾਅ, ਖੁਗਾਕ ਤੇ ਤੰਬਕੂ ਦਾ ਸੇਵਨ ਮੌਤ ਦੇ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਹਨ। ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਕ 2021 ਵਿੱਚ ਹੋਈਆਂ ਮੌਤਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਿਛੇ ਸਾਲ ਦੇ ਅਨੁਮਾਨ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਸੀ। ਭਾਰਤ (21 ਲੱਖ ਮੌਤਾਂ) ਅਤੇ ਚੀਜ਼ (23 ਲੱਖ ਮੌਤਾਂ) ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ 54 ਫੀਸਦੀ ਵੱਧ ਸਨ। ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਦੋਖਣੀ ਇੱਕ ਵਿੱਚ ਨਾਇਜ਼ੀਰੀਆ 'ਚ ਹਵਾ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਦੇ ਵੱਧ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਾਲੇ ਮੁਲਕਾਂ 'ਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ (2,56,000 ਮੌਤਾਂ), ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ (2,36,300) ਅਤੇ ਮਿਆਂਮਾਰ (1,01,600 ਮੌਤਾਂ), ਜਦਕਿ ਦੋਖਣੀ ਇੱਕ ਵਿੱਚ ਨਾਇਜ਼ੀਰੀਆ (2,21,600 ਮੌਤਾਂ), ਵੀਅਤਨਾਮ (99,700 ਮੌਤਾਂ) ਅਤੇ ਫਿਲੀਪੀਨਜ਼ (98,209 ਮੌਤਾਂ) ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਫਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਨਾਇਜ਼ੀਰੀਆ (2,06,700 ਮੌਤਾਂ) ਅਤੇ ਮਿਸਰ (1,16,500 ਮੌਤਾਂ) ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

25 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ 'ਚ ਫੁੱਟ : ਬਾਦਲ-ਟੌਰੜਾ ਵਿਵਾਦ ਵਿਚ ਬੀ.ਜੇ.ਪੀ

○ ਟੌਰੜਾ ਬਾਦਲ ਤੋਂ ਕਿਉਂ ਨਿਰਾਸ਼ ਸਨ ? ਕਿਉਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਬਾਦਲ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਰਤ ਹਮਾਇਤ

ਖਾਸ ਖਬਰ

ਆਈ ਪੀ ਸਿੰਘ

ਜਲੰਧਰ-25 ਸਾਲ
ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ, ਭਾਰਤੀ
ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ (ਭਾਜਪਾ)
ਦੇ ਇੱਕ ਕਾਰਕ ਨੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ
ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਅਕਾਲੀ
ਦਲ) ਨੂੰ ਵੰਡਿਆ ਸੀ ਅਤੇ
ਬਾਦਲ-ਟੌਰੜਾ ਵਿਵਾਦ
ਕਾਰਣ ਦੋ ਸਿੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਮੁਖੀਆਂ-ਅਕਾਲ
ਤਖ਼ਤ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ
ਮੁਖੀ ਦਾ ਤਖ਼ਤਾ ਪਲਟ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਅਤੇ
ਅੱਜ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦਾ ਖੇਮਾ ਭਾਜਪਾ
ਤੇ ਆਪਣੀ ਪਾਰਟੀ 'ਚ ਨਵੀਂ ਬਗਾਵਤ ਨੂੰ
ਸਪਾਂਸਰ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਜਦੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਤਤਕਾਲੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ
ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼
ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ
ਕਮੇਟੀ (ਐਸ. ਜੀ. ਪੀ. ਸੀ.) ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ
ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਟੌਰੜਾ ਨਾਲ ਝਗੜਾ ਹੋਇਆ
ਤਾਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵਿੱਚ ਬਾਦਲ ਦੇ ਵਫ਼ਾਦਾਰ
ਕਾਰਜਕਾਰਨੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਤਖ਼ਤ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ
ਭਾਈ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ
ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਟੌਰੜਾ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ
ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਟੌਰੜਾ ਦੇ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਮੰਤਰੀਆਂ ਨੇ
ਬਾਦਲ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ।

ਝਗੜੇ ਦੇ ਬੀਜ

ਟੌਰੜਾ ਨੇ ਫਿਰ ਸਰਬ ਹਿੰਦ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ
ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਬਣਾਇਆ ਅਤੇ 2002 ਦੀਆਂ
ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਲੜੀਆਂ, ਜਿਸ ਵਿਚ
ਬਾਦਲ ਦਾ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਹਾਰ ਗਿਆ।

ਵਿਵਾਦ ਇਹ ਸੀ ਕਿ 1998 ਦੇ ਅੰਧ
ਵਿਚ ਟੌਰੜਾ ਨੇ ਅਹਿਮ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬ
ਪ੍ਰਤੀ ਭਾਜਪਾ ਦੇ 'ਕਾਂਗਰਸ' ਰਵੱਦੀਏ 'ਤੇ
ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਸਨ ਅਤੇ
ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ
ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਰਤ ਸਮਰਥਨ
ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਐਨਡੀਏ ਦੇ ਦਿਨ ਖਤਮ ਹੋ ਗਏ
ਹਨ। ਦਸੰਬਰ 1998 ਵਿੱਚ ਜਥੇਦਾਰ ਟੌਰੜਾ
ਵੱਲੋਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਿਚ ਇੱਕ ਕਾਰਜਕਾਰੀ
ਪਾਰਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਦੇ ਸੁਝਾਅ
ਨੇ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਜੰਗ ਛੇੜ ਦਿੱਤੀ।

ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਅਟਲ
ਬਿਹਾਰੀ ਵਾਜਪਾਈ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਬਾਦਲ
ਨਾਲ ਮੀਟਿੰਗ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਮੁਲਾਕਾਤ ਦਾ
ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਿਆਂ ਸੀਨੀਅਰ ਪੱਤਰਕਾਰ ਅਤੇ
ਸਿਆਸੀ ਟਿੱਪਣੀਕਾਰ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਨੇ
ਆਪਣੀ ਕਿਤਾਬ 'ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਸਟ੍ਰੋਗਲ ਐਜ਼
ਏ ਨਾਨ ਮੁਵੈਂਟ' ਵਿਚ ਲਿਖਿਆ: "ਕੁਝ
ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਬਾਅਦ ਟੌਰੜਾ ਨੇ ਮੁੜ ਪਾਰਟੀ
(ਭਾਜਪਾ) ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਕਾਂਗਰਸ ਨਾਲ
ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ: ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਗਠਸੋੜ
ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਵਧੀਆ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਪਰ

ਆਈਪੀ ਸਿੰਘ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਉਥੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਹਨ। ਬਿਨਾਂ ਭਾਵੁਕਤਾ ਦੇ ਆਪਣਾ
ਸਿਧਾਂਤਕ ਨਜ਼ਰੀਆ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਚੰਗੇ ਪੱਤਰਕਾਰ ਦਾ ਹਾਂਦਰੂ ਪਖ ਰੁੰਦਾ ਹੈ। ਹੁਣੇ ਜਿਹੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ
ਖਾਸ ਖਬਰ ਟਾਈਮਜ਼ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਵਿਚ ਛਪੀ ਹੈ ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਪੰਥ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਵਿਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਲੈਣ
ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਪੜ੍ਹਨੀ ਜਰੂਰੀ ਹੈ। -ਸੰਪਾਦਕ

ਮੈਂ ਭਾਜਪਾ ਹਾਈ ਕਮਾਂਡ ਦੇ ਰਵੱਦੀਏ ਤੋਂ
ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹਾਂ। ਜਦੋਂ ਰਾਜ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ
ਮੰਗਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਭਾਜਪਾ
ਕਾਂਗਰਸ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਆਤਮ ਚਿੰਤਨ ਕਰਨ ਦੀ
ਲੋੜ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਬਹੁਮਤ ਵਿੱਚ
ਨਾ ਹੋਣ ਦੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਹਨ, ਪਰ
ਇਹ ਰਵੱਦੀਏ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ। ਅਕਾਲੀ ਆਗੂ
ਟੌਰੜਾ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦਰਿਆਈ ਪਾਣੀ ਵਰਗੇ
ਮੁੜੇ ਉਠਾਏ ਸਨ।

ਇਸ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿਚ ਸੁਖਬੀਰ ਵਾਜਪਾਈ
ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਮੰਤਰੀ ਸਨ। ਦਸੰਬਰ
1998 ਦੇ ਦੂਜੇ ਹਫ਼ਤੇ, ਟੌਰੜਾ ਨੇ ਬਾਦਲ ਨੂੰ
ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ, ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ
ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ।
ਆਦਮਪੁਰ ਉਥੇ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ
ਹਾਰ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਲੀਲ
ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸਮਾਂ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।
ਬਾਦਲ ਨੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਟੌਰੜਾ ਦੇ ਬਿਆਨ
ਤੇ ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ ਜਾਹਿਰ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਹੰਗਮਾ
ਮਚ ਗਿਆ। ਐਸਜੀਪੀਸੀ ਮੁਖੀ ਖਿਲਾਫ਼
ਮੁਹਿੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਹੀ
ਜੁਨੀਅਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਟੌਰੜਾ ਖਿਲਾਫ਼ ਬਿਆਨ
ਦੇਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੋਣਾ ਪਿਆ।

ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਫਿਰ ਬਾਦਲ ਦੇ ਹਵਾਲੇ
ਨਾਲ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਬਾਦਲ ਨੇ
ਵਾਜਪਾਈ ਅਤੇ ਗ੍ਰਾਹੀ ਮੰਤਰੀ ਐਲ.ਕੇ.
ਅਡਵਾਨੀ ਨੂੰ ਇਸ ਥਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ
ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ
ਕਿ ਜੇਕਰ ਟੌਰੜਾ ਗਰੁੱਪ ਆਪਣਾ ਸਮਰਥਨ
ਵਾਪਸ ਲੈ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਵਿਧਾਇਕ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਚਾਅ ਲਈ ਆਉਣਗੇ। ਅੱਠ
ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ, ਮਾਰਚ 2007

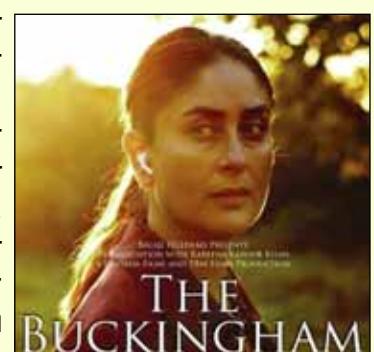
ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਇਕਤਰਦਾ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਰਤ
ਹਮਾਇਤ ਦਿੱਤੀ ਤਾਂ ਮੈਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ
ਨਾਲ ਸੀ। ਟੌਰੜਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਨਾਰਾਜ਼ਗੀ
ਜਨਤਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ, ਫਿਰ ਵੀ ਉਹ ਸਪੱਸ਼ਟ
ਸਨ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਰਤ ਸਮਰਥਨ
ਨਾਲ ਪੰਥ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਵੇਗਾ।

1970 : ਅਕਾਲੀ
ਉਥਲ-ਪੁਥਲ ਵਿੱਚ ਜਨ ਸੰਘ

ਇਹ 1970 ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਜਦੋਂ ਭਾਜਪਾ
ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਅਵਤਾਰ, ਭਾਰਤੀ ਜਨਸੰਘ, ਨੂੰ
ਅਕਾਲੀ ਫੁਟ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ
ਪਾਰਟੀ ਵਜੋਂ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਤੌਰ
ਤੇ ਸ਼ਾਮਲੇ ਆਈ ਸੀ। ਮਾਰਚ 1970 ਵਿੱਚ
ਜਦੋਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੰਤ ਫਤਹਿ
ਸਿੰਘ ਨੇ ਰਾਜ ਸਭਾ ਚੋਣ ਵਿਵਾਦ ਕਾਰਨ
ਜਸਟਿਸ ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਕਾਲੀ-ਸੰਘ
ਗੱਠਸੋੜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ
ਉਸਦੀ ਥਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ
ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣੇ ਸਨ, ਤਾਂ ਬੇਦਖਲ ਕੀਤੇ ਮੁੱਖ
ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ
ਸੀ : "ਉਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਚਾਹੁੰਦੇ
ਸਨ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਖੇਡ ਖੇਡੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਟੀਚਾ
ਅਕਾਲੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦੇ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਹਿੱਸੇ
ਨਾਲ ਜੁੜਨਾ ਸੀ ਜੋ ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਅਤੇ
ਖੁਸ਼ਗਲ ਪੰਜਾਬ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਸੱਤਾ ਨੂੰ
ਸਮਰਪਿਤ ਸੀ।"

ਕਰੀਨਾ ਕਪੂਰ ਦੀ ਫਿਲਮ 'ਦਿ ਬਕਿੰਘਮ ਮਰਡਰਜ਼' 13 ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਹੋਵੇਗੀ ਰਿਲੀਜ਼

ਮੁੰਬਈ-ਬੌਲੀਵੁੱਡ ਅਦਾਕਾਰਾ ਕਰੀਨਾ
ਕਪੂਰ ਖਾਨ ਦੀ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਫਿਲਮ 'ਦਿ
ਬਕਿੰਘਮ ਮਰਡਰਜ਼' ਸਿਨੇਮਾਘਰਾਂ ਵਿੱਚ 13
ਸਤੰਬਰ ਨੂੰ ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਫਿਲਮ ਵਿੱਚ
ਐਸਟੰਡਨ, ਰਣਵੀਰ ਬਰਾੜ ਅਤੇ ਕੇਥ ਐਲਨ
ਵੀ ਨਜ਼ਰ ਆਉਣਗੇ। ਇਹ ਫਿਲਮ 'ਅਲੀਗੜ੍ਹ',
'ਸ਼ਾਹਿਦ', 'ਸਕੈਮ 1992: ਦਿ ਹਰਸ਼ਦ ਮਹਿਤਾ
ਸਟੋਰੀ' ਵਰਗੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਲਈ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ
ਹੰਸਲ ਮਹਿਤਾ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਨ ਹੇਠ ਬਣੀ ਹੈ।
ਫਿਲਮ ਨਾਲ ਕਰੀਨਾ ਬਤੌਰ ਸਹਿ-ਨਿਰਮਾਤਾ ਵੀ
ਜੁੜੀ ਹੈ। ਕਰੀਨਾ 'ਵੀਰੇ ਦੀ ਵੈਡਿੰਗ' ਅਤੇ
'ਕਰਿਊ' ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਏਕਤਾ ਕਪੂਰ ਨਾਲ ਮੁੜ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਫਿਲਮ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਨੇ
ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਫਿਲਮ ਦੇ ਇੱਕ ਪੋਸਟਰ ਨੂੰ ਸਾਂਝਾ ਕਰਦਿਆਂ ਰਿਲੀਜ਼ ਮਿਤੀ ਦਾ ਐਲਾਨ
ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੈਪਸ਼ਨ 'ਚ ਲਿਖਿਆ, "ਆਸੀਂ ਇਹ ਐਲਾਨ ਕਰਦਿਆਂ ਬਹੁਤ ਬੁਜ਼ ਹਾਂ
ਕਿ 'ਦਿ ਬਕਿੰਘਮ ਮਰਡਰਜ਼' 13 ਸਤੰਬਰ 2024 ਨੂੰ ਸਿਨੇਮਾਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋਣ ਜਾ
ਰਹੀ ਹੈ।" ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਫਿਲਮ ਨੂੰ ਬੀਐਂਡਾਈ ਲੰਡਨ ਫਿਲਮ ਫੈਸਟੀਵਲ 2023 ਵਿੱਚ
ਵੀ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਜੀਓ ਐਮਐਂਮਾਈ ਫਿਲਮ ਫੈਸਟੀਵਲ 2023

ਚੀਨ ਨਾਲ ਸਰਹੱਦੀ ਰੇੜਕਾ ਖਤਮ ਕਰਨ ਵਿਚ ਕਿਉਂ ਰੁਸ਼ਿਆ ਭਾਰਤ ?

ਬੀਡੀ ਦਿਨੀ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਚੀਨ ਨੇ ਪੂਰਬੀ ਲੱਦਾਖ ਵਿਚ ਬਕਾਇਆ ਪਏ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੇ ਫੌਰੀ ਹੱਲ ਲਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਦੁੱਗਣੀਆਂ ਕਰਨ ਦਾ ਅਹਿਦ ਲਿਆ ਸੀ। ਦੋਵੇਂ ਮੁਲਕਾਂ ਨੇ ਆਪਸੀ ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਸਥਿਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਅਗਾਂਹ ਵਧਣ ਬਚੇ ਵੀ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉੱਜ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਐਸ. ਜੈਸ਼ਕਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਚੀਨੀ ਹਮਰੂਤਬਾ ਵਾਂਗ ਯੀ ਨਾਲ ਮੀਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਅਸਲ ਕੰਟਰੋਲ ਰੇਖਾ (ਐਲੈਟੇਸੀ) ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੈਸ਼ਕਰ ਅਤੇ ਵਾਂਗ ਵਿਚਕਾਰ ਗੱਲਬਾਤ ਉਸ ਸਮੇਂ ਹੋਈ ਹੈ ਜਦੋਂ ਪੂਰਬੀ ਲੱਦਾਖ 'ਚ ਸਰਹੱਦੀ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਪੰਜ ਸਾਲ ਹੋ ਗਏ ਹਨ।

ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਵਲੋਂ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਪੰਨ੍ਹੂ ਦੇ ਕਤਲ ਦੀ ਸਾਜਿਸ਼ ਰਚਨ ਕਾਰਣ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਘੇਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਭਾਰਤ ਨੇ ਚੀਨ ਨਾਲ ਨੇੜਤਾਂ ਦਿਖਾਉਣ ਦੀ ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਿੰਮਤੀ ਸਿਆਸੀ ਮਹਿਰ ਅਜਿਹਾ ਸੋਚ ਰਹੇ ਹਨ।

ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਦੇਸ਼ ਮਾਮਲਿਆਂ ਬਚੇ ਮੰਤਰੀ ਐਸ. ਜੈਸ਼ਕਰ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚੀਨੀ ਹਮਰੂਤਬਾ ਵੈਂਗ ਯੀ ਨੇ ਦੋਵੇਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਪੈਂਦੀ ਅਸਲ ਕੰਟਰੋਲ ਰੇਖਾ (ਐਲੈਟੇਸੀ) ਦੇ ਬਕਾਇਆ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਛੇਤੀ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕੂਟਨੀਤਕ ਅਤੇ ਫੌਜੀ ਚੈਨਲਾਂ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਭਰਵਾਂ ਵਧਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਹੈ। ਜੈਸ਼ਕਰ ਨੇ 'ਐਕਸ' ਤੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਸਰਹੱਦੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਦੇ ਬਕਾਇਆ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੇ ਫੌਰੀ ਹੱਲ ਲਈ ਦੋਵੇਂ ਮੁਲਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੂਟਨੀਤਕ ਅਤੇ ਫੌਜੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਗੱਲਬਾਤ ਅਗੇ ਨਹੀਂ ਵਧ ਰਹੀ ਅਤੇ ਕੋਈ ਠੋਸ ਨਤੀਜੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਆ ਰਹੇ।

ਹਾਲਾਂਕਿ ਕਈ ਹਲਕੇ ਇਸ ਐਲਾਨ ਨੂੰ ਇਕ ਵੱਡੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਵਜੋਂ ਦੇਖ ਰਹੇ ਹਨ ਪਰ ਸਮੱਸਿਆ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲੀਆ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਐਲਾਨਨਾਮੇ ਕਈ ਵਾਰ ਕੀਤੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਪਰ ਪੂਰਬੀ ਲੱਦਾਖ ਵਿਚ ਟਕਰਾਅ ਦਾ ਪਰਨਾਲਾ ਉੱਥੇ ਦਾ ਉੱਥੇ ਹੈ। ਦੋਵੇਂ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਕਜ਼ਾਖਸਤਾਨ ਵਿਚ ਸ਼ੰਘਾਈ ਸਹਿਯੋਗ ਸੰਘ (ਐਸਸੀਓ) ਦੇ ਸਿਖਰ

ਸੰਮੇਲਨ ਮੌਕੇ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਜਾਹਰਾ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਹ ਦੁਵੱਲੇ ਸਬੰਧਾਂ ਦੀ ਮੁੜ ਉਸਾਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਇੱਛਕ ਜਾਪਦੇ ਸਨ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਅਮਨ ਅਤੇ ਸਥਿਰਤਾ ਦੀਆਂ ਰੱਗਾਂ ਤਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਜ਼ਾਮੀਨੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਗੱਲਬਾਤ ਅਗੇ ਨਹੀਂ ਵਧ ਰਹੀ ਅਤੇ ਕੋਈ ਠੋਸ ਨਤੀਜੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਆ ਰਹੇ।

ਸਰਹੱਦੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਪਿੰਡਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੋੜ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਅੰਦਰ ਇਕ ਦੂਜੇ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਕਮੀ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਸ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿਚ ਚੀਨ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਵਜੋਂ ਭਾਰਤ ਨੇ ਵੀ ਅਭਣਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਐਲੈਟੇਸੀ ਦੇ ਨੇੜੇ ਪਿੰਡ ਜਾਂ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਪੱਟੀਆਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਚੀਨ ਨੇ ਆਪਣੇ ਇਲਾਕਾਈ

ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਪੁਖਤਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਫੌਜੀ ਤਿਆਰੀਆਂ ਵਜੋਂ ਐਲੈਟੇਸੀ (ਸ਼ਿਆਈਕਾਂਗ) ਦੇ ਨੇੜੇ ਕਰੀਬ 600 ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਪਿੰਡ ਵਸਾ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਨੇ ਵਾਈਬ੍ਰੈਂਟ ਵਿਲੇਜ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਅਭਣਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਰਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਉੱਤਰਾਖਣਦ, ਲੱਦਾਖ ਅਤੇ ਸਿੱਕਮ ਦੇ ਕਰੀਬ 3000 ਪਿੰਡ ਲਿਆਂਦੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦਾ ਫੈਕਸ ਸੜਕੀ ਅਤੇ ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਕੁਨੈਕਟੀਵਿਟੀ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਲਿਆਉਣ, ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਅਤੇ ਸੈਰ ਸਪਾਟਾ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਾਉਣ 'ਤੇ ਰਹੇਗਾ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਹੋਰ ਪਿੰਡ ਵੀ ਇਸ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਹੇਠ ਲਿਆਂਦੇ ਜਾਣਗੇ ਤਾਂ ਕਿ ਉਹ ਸਰਹੱਦੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਫੌਜੀਆਂ ਲਈ ਅੱਖਾਂ ਤੇ ਕੰਨਾਂ ਦਾ ਕੰਸ ਕਰ ਸਕਣ। ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ ਉਸਾਰੀ ਤੇ ਫੌਜੀ ਤਾਈਨਾਤੀ 'ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਇਸ ਵਿਦੇਸ਼ ਧਿਆਨ ਵਿਚਲੇ ਕੂਟਨੀਤਕ ਤੇ ਸੈਨਿਕ ਪੱਧਰਾਂ ਉਤੇ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਹੁੰਦੀ ਰਹੀ ਵਾਰਤਾ ਅਕਸਰ ਬੇਸਿੱਟਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਿਰਦੰਦਰ ਮੌਦੀ ਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਸ਼੍ਰੀ ਜਿਨਪਿੰਗ ਵੱਲੋਂ ਇਕ-ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਲਈ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਛਾ ਨਾ ਜਾਹਿਰ ਕਰਨਾ ਵੀ ਇਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਅਿੰਕਾ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਅਕਤੂਬਰ 2019 ਵਿਚ ਸ਼੍ਰੀ ਜਿਨਪਿੰਗ ਵੱਲੋਂ ਮਾਸ਼ਲਾਪੁਰਮ ਸੰਮੇਲਨ ਲਈ ਭਾਰਤ ਆਉਣ ਤਾਂ ਬਾਅਦ ਦੋਵੇਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚਲੇ ਕੋਈ ਵੀ ਦੁਵੱਲਾ ਦੌਰਾ ਸਿਰੇ ਨਹੀਂ ਚੜ੍ਹ ਸਕਿਆ ਸੀ। ਹੁਣ ਜਾਪਾਨ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਚੀਨ ਨਾਲ ਮਾਸਲਾ ਨਿਪਟਾਉਣ ਦਾ ਇਛਕ ਹੈ ਭਾਰਤ ਦਾ ਅਹਿਮ ਸਾਬਿ ਰੂਸ ਇਸ ਵਿਚ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

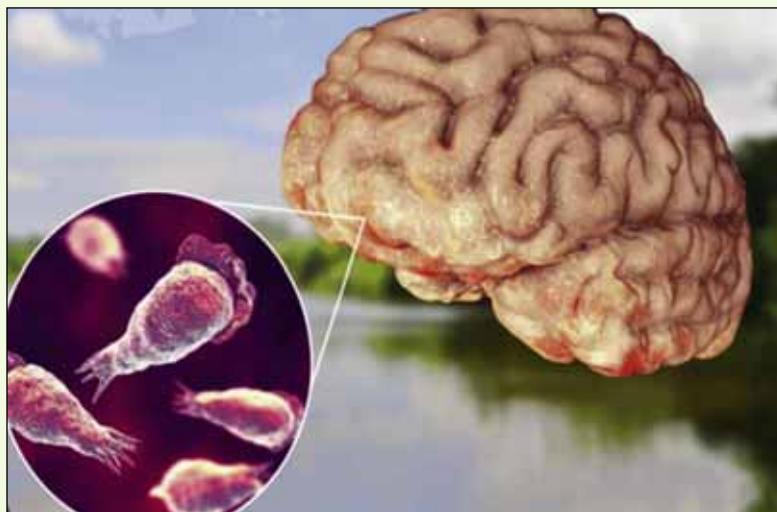
ਕੇਰਲ ਵਿਚ ਦਿਮਾਗ ਖਾਣ ਵਾਲੇ ਅਮੀਬੇ ਨੇ ਲਈ ਇੱਕ ਹੋਰ ਜਾਨ

ਕੇਰਲ-ਕੇਰਲ ਦੇ ਕੋਝਿਕੋਡ ਵਿੱਚ ਇੱਕ 14 ਸਾਲ ਦੇ ਲੜਕੇ ਦੀ ਬੇਰੇਨ ਇਨਫੈਕਨ ਨਾਲ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਦੂਸ਼ਿਤ ਛੱਪੜ ਵਿਚ ਤੈਰਾਕੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੂੰ 'ਨੈਗਲੇਰੀਆ ਫਾਉਲੇਰੀ ਇਨਫੈਕਸ਼ਨ' ਹੋ ਗਿਆ ਹੋਣਾ, ਜੋ 'ਬ੍ਰੇਨ ਈਟਿੰਗ ਅਮੀਬਾ' ਕਾਰਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

1 ਮਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੇਰਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਤੀਜੀ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮਲਪੁਰਮ ਵਿੱਚ ਇੱਕ 5 ਸਾਲ ਦੀ ਬੱਚੀ ਅਤੇ ਕੰਨੂਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ 13 ਸਾਲ ਦੀ ਬੱਚੀ ਦੀ ਜਾਨ ਚਲੀ ਗਈ ਸੀ।

ਨੈਗਲੇਰੀਆ ਫਾਲੇਰੀ ਅਮੀਬਾ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਜੀਵ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਝੀਲਾਂ, ਤਾਲਾਬਾਂ, ਨਦੀਆਂ ਅਤੇ ਗਰਮ ਝਰਨੇ ਦੀਆਂ ਨਦੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਮਿੱਠੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸਿੱਟੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਈਤ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਦੂਸ਼ਿਤ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਤੈਰਾਕੀ ਜਾਂ ਗੋਤਾਖੋਗੀ

○ ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ਇਸ ਬਿਮਾਰੀ ਦਾ ਇਲਾਜ

ਕਰਨ ਨਾਲ ਇਹ ਅਮੀਬਾ ਨੱਕ ਰਾਹੀਂ ਦਾਖਲ ਹੋ ਕੇ ਦਿਮਾਗ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਾਰਨ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਸੈਟਰ ਫਾਰ ਡਿਜੀਜ਼

ਕੰਟਰੋਲ ਐਂਡ ਪ੍ਰੀਵੈਂਸ਼ਨ ਮੁਤਾਬਕ ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਤੈਰਾਕੀ ਕਰਦੇ ਸਾਮੇਂ 'ਬ੍ਰੇਨ ਈਟਿੰਗ ਅਮੀਬਾ' ਦੇ ਖੱਤਰੇ 'ਚ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਤਾਂ ਤੈਰਦੇ ਸਾਮੇਂ ਨੱਕ ਕਲਿੱਪ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੋ ਜਾਂ ਆਪਣਾ ਨੱਕ ਢੱਕ ਕੇ ਰੱਖੋ।

ਦਿਮਾਗ ਨੂੰ ਖਾਣ ਵਾਲੇ ਅਮੀਬਾ ਦੀ ਲਾਗ ਦਾ ਇਲਾਜ ਕੀਤਾ ਹੈ?

ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਅਮੇਬਿਕ ਮੇਨਿਨਗ-ਏਨਸੈਫਲਾਈਟਿਸ ਲਈ ਅਜੇ ਤੱਕ ਕੋਈ ਪ੍ਰਾਵਾਨੀ ਦੀ ਇਲਾਜ ਨਹੀਂ ਲੱਭਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ, ਡਾਕਟਰ ਬਿਮਾਰੀ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਲਈ ਐਮਫੋਟੋਰੀਸਿਨ, ਬ੍ਰੇਨ-ਕੋਨੋਜ਼ੋਲ, ਰਿਫਾਮਿਨ, ਮਿਲਟੋਫਾਸਾਈਨ ਅਤੇ ਡੇਕਸਮੇਸੋਨ ਵਰਗੀਆਂ ਦਾਵਾਈਆਂ ਦੇ ਸੁਮੇਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਕੀ ਟਰੂਡੋ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਸੱਤਾ ਤੋਂ 'ਬਾਹਰ' ਹੋ ਜਾਣਗੇ, ਕੀ ਜਗਮੀਤ ਸਮਰਥਨ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲੈਣਗੇ ?

ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਜਸਟਿਨ ਟਰੂਡੋ ਦੇ ਬੁਰੇ ਦਿਨ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਤਾਜ਼ਾ ਸਰਵੇਖਣ ਅਨੁਸਾਰ ਟਰੂਡੋ ਦੀ ਲਿਬਰਲ ਪਾਰਟੀ ਵੋਟਰਾਂ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਗੁਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਇੰਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਟਰੂਡੋ ਦੇ ਅਹਿਮ ਸਰਿਯੋਗੀ, ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਸਮਰਥਕ ਜਗਮੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਨਿਊਡੈਮੋਕ੍ਰੈਟਿਕ ਪਾਰਟੀ ਤੋਂ ਵੀ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਉਠਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਅਗਲੇ ਸਾਲ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਆਮ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਟਰੂਡੋ ਦੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਬਾਰੇ ਸੰਕੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ।

ਏਸ਼ ਵਿਚ ਕੋਵਿਡ ਮਹਿੰਗਾਈ, ਵਧਦੀ ਮਹਿੰਗਾਈ ਅਤੇ ਮਕਾਨਾਂ ਦੇ ਸੰਕਟ ਦੌਰਾਨ ਲਿਬਰਲ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਦਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਾ ਕਰਨ ਕਾਰਨ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਭੁੱਘਾ ਰੋਸ ਹੈ। ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਵੀ ਨਾਗਾਜ਼ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਰੂਸ-ਯੂਕਰੇਨ ਯੁੱਧ ਅਤੇ ਗਾਜ਼ਾ ਪੱਤੀ 'ਤੇ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦੇ ਹਮਲੇ ਵਿਚ ਮਜ਼ਬੂਤ ਸਟੈਂਡ ਨਹੀਂ ਲਿਆ। ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ।

ਨੈਸ਼ਨਲ ਪੋਸਟ ਲਈ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਲੇਜ਼ਰ ਪੋਲਿੰਗ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜੇਕਰ ਅੱਜ ਕੋਈ ਚੋਣ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਐਨਡੀਪੀ ਸਮਰਥਨ ਵਿਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਅੰਕ ਤੱਕ ਗਿਰਾਵਟ ਆਵੇਗੀ। ਜੋ 2021 ਦੀਆਂ ਸੰਘੀ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ 18 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਘਟ ਕੇ 17 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਰਹਿ ਜਾਵੇਗਾ। ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਸਰਵੇਖਣ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਐਨਡੀਪੀ ਅਤੇ ਜਗਮੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਧਾਰਨਾ 'ਬਦਤਰ' ਹੋ ਗਈ ਹੈ, ਸਿਰਫ 20 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਯੋਗ ਸਮਝਿਆ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ 32 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸੀ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਜਗਮੀਤ ਦਾ ਲੋਕ ਸਮਰਥਨ ਘਟਿਆ ਹੈ।

ਟੋਰਾਂਟੋ-ਸੈਂਟ ਪੀ. ਵਿਚ ਜੂਨ ਦੇ ਫੈਡਰਲ ਜ਼ਿਮਨੀ ਚੋਣ ਦੌਰਾਨ ਐਨਡੀਪੀ ਨੂੰ ਪਰੋਸ਼ਾਨੀ ਭਰੇ ਸੰਕੇਤਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਸੀ। ਪਾਲ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ, ਇਸਦਾ ਵੋਟ ਸ਼ੇਅਰ 17 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਘਟ ਕੇ 11 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਰਹਿ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਟਰੂਡੋ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਲਈ ਇੱਕ ਘਾਤਕ ਨਤੀਜਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ 1993 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਰਖੀ ਸੀਟ ਗੁਆ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।

ਜਗਮੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅਕਤੂਬਰ 2017 ਵਿਚ ਐਨਡੀਪੀ ਦੀ ਕਮਾਨ ਸੰਭਾਲੀ ਸੀ। ਉਸ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਐਨਡੀਪੀ ਕੋਲ ਹਾਉਸ ਆਫ ਕਾਨੰਗ ਵਿਚ 44 ਸੀਟਾਂ ਸਨ ਅਤੇ ਪਿਛੀਆਂ ਫੈਡਰਲ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਲਗਭਗ 20 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵੋਟ ਸ਼ੇਅਰ ਸੀ। 2021 ਤੱਕ, ਇਹ ਗਿਣਤੀ ਕਾਫ਼ੀ ਘੱਟ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਵਿਚ ਐਨਡੀਪੀ ਨੇ 25 ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਲਗਭਗ 18 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵੋਟ ਸ਼ੇਅਰ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਜਗਮੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਸੰਦੇਸ਼ ਦੇ ਰੂਪ ਵਜੋਂ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਜੋ ਲੋਕ ਭੇਜ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਹ ਟਰੂਡੋ ਤੋਂ ਨਿਰਾਸ ਹਨ। ਪਰ ਜਗਮੀਤ ਸਿੰਘ ਇਸ

○ ਲੇਜ਼ਰ ਪੋਲ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਅੰਕਵਿਆਂ ਮੁਤਾਬਕ ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਿਵ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ 41 ਫੀਸਦੀ ਸਮਰਥਨ ਹਾਸਲ ○ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਸੰਕਟ ਭੁੱਘਾ, ਭਾਰਤੀ ਵਾਪਸੀ ਦੀ ਤਿਆਰੀ 'ਚ

ਬਾਰੇ ਚੁੱਪ ਹਨ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਟਰੂਡੋ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਗੇ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਚੀਜ਼ਾਂ ਵਿਗੜ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਲੇਜ਼ਰ ਪੋਲ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਅੰਕਵਿਆਂ ਮੁਤਾਬਕ ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਿਵ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ 41 ਫੀਸਦੀ ਸਮਰਥਨ ਹਾਸਲ ਹੈ, ਜੋ ਲਿਬਰਲਾਂ ਤੋਂ ਕਾਫ਼ੀ ਅੱਗੇ ਹੈ। ਲਿਬਰਲਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ 27 ਫੀਸਦੀ ਸਮਰਥਨ ਮਿਲਦਾ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਹੁਣ ਚੋਣਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਤਾਂ ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਿਵਾਂ ਨੂੰ 218 ਸੀਟਾਂ ਮਿਲ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਟਰੂਡੋ ਦੀ ਲਿਬਰਲ ਪਾਰਟੀ, ਜੋ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਸੱਤਾ ਵਿਚ ਹੈ, ਸਿਰਫ 67 ਸੀਟਾਂ ਹੀ ਹਾਸਲ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ।

ਟਰੂਡੋ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਟੋਰਾਂਟੋ-ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਲਈ ਤਿੰਨ ਦਰਾਵਕਿਆਂ ਤੋਂ ਹੋਈਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਚੋਣ ਵਿਚ ਵੱਡੀ ਹਾਰ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਹੈ। ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਿਵ ਉਮੀਦਵਾਰ ਡੈਨ ਸਟੀਵਰਟ ਨੇ ਟੋਰਾਂਟੋ-ਸੈਂਟ ਪੈਲ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਨੂੰ ਲਗਭਗ 600 ਵੋਟਾਂ ਨਾਲ ਜ਼ਿੱਤਿਆ, ਜੋ ਲਿਬਰਲ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ 40.5 ਫੀਸਦੀ ਤੋਂ 42.1 ਫੀਸਦੀ ਵੱਧ ਹੈ।

ਟਰੂਡੋ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਗਲਤ ਨੀਤੀਆਂ ਕਾਰਨ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਦਾ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਰਹਿਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਨੇਡਾ ਵਿਚ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਆਮਦ ਕਰਨ ਮਕਾਨਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਵਧੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੀਮਤਾਂ ਵਿਚ ਕਾਫ਼ੀ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਪਰ ਟਰੂਡੋ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੀ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਜਨਤਾ ਟਰੂਡੋ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਨਰਾਨ੍ਹ ਹੈ।

ਤਕਰੀਬਨ 4 ਕਰੋੜ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਵਾਲੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਇਸ ਸਮੇਂ 9 ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਲੋਕ ਪੜ੍ਹਾਈ ਅਤੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਲਈ ਕੈਨੇਡਾ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਕੈਨੇਡਾ

ਅਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਵਾਪਸ ਜਾਣ ਬਾਰੇ ਸੋਚਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਰਹਿਣ-ਸਹਿਣ ਦੀਆਂ ਵਧਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਤੇ ਬੁਰਾ ਅਸਰ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ।

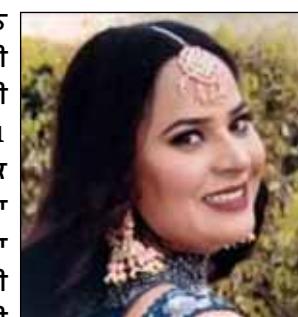
ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਅਨੁਸਾਰ 2013 ਤੋਂ 2023 ਤੱਕ ਹਰ ਸਾਲ ਕੈਨੇਡਾ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ 326 ਫੀਸਦੀ (32,828 ਤੋਂ 139,715) ਦਾ ਵਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਪਰ ਹੁਣ ਉਥੋਂ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਸੰਕਟ ਭੁੱਘਾ ਹੁੰਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅੰਗਸ ਰੀਡ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਹਫ਼ਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਰਵੇਖਣ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਮਹਿੰਗਾਈ ਅਤੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਮੁੱਦਿਆਂ ਤੋਂ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ।

ਇਸ ਸਾਲ ਕੈਨੇਡਾ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਭਾਰਤੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵੀ ਇਸ ਸੰਕਟ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਕ ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਕ 2023 ਵਿੱਚ 3,19,000 ਭਾਰਤੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕੈਨੇਡਾ ਗਏ ਸਨ ਪਰ ਇਸ ਸਾਲ ਯਾਨੀ 2024 ਵਿੱਚ ਇਹ ਗਿਣਤੀ ਘੱਟੀ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਇਸ ਸਾਲ ਕਰੀਬ 35 ਫੀਸਦੀ ਘੱਟ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕੈਨੇਡਾ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਦਿਲ ਦਾ ਦੌਰਾ ਪੈਣ ਕਾਰਨ ਕੈਨੇਡਾ ਗਈ ਕੁੜੀ ਦੀ ਹੋਈ ਮੌਤ

○ ਕਿਸਾਨ ਪਿਤਾ ਨੇ ਜ਼ਮੀਨ ਵੇਚ ਕੇ ਭੇਜੀ ਸੀ ਵਿਦੇਸ਼

ਬੁਢਲਾਡਾ-ਇੱਥੇ ਨੇੜਲੇ ਪਿੰਡ ਬਹੁੰ ਦੇ ਕਿਸਾਨ ਮਿੱਠੂ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੀ 2 ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ 'ਚੋਂ 1 ਏਕੜ ਜ਼ਮੀਨ ਵੇਚ ਕੇ 24 ਲੱਖ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਧੀ ਬੇਅੰਤ ਕੰਨ (25) ਨੂੰ 31 ਮਾਰਚ 2024 ਨੂੰ ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ 'ਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਭੇਜਿਆ ਸੀ। ਜਿੱਥੇ ਦਿਲ ਦਾ ਦੌਰਾ ਪੈਣ ਨਾਲ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਜਿਸ ਦੀ

ਪਰਿਵਾਰ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਸਥਾਨੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਈ ਸਿਆਸੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਤੱਕ ਵੀ ਪੁੱਚ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ, ਬਠਿੰਡਾ ਤੋਂ ਮੈਂਬਰ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਹਰਸਿਮਰਤ ਕੰਨ ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਧੀ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਤੋਂ ਭਾਰਤ ਲਿਆਉਣ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਆਪਣੇ ਧੀ ਦਾ ਆਖਰੀ ਵਾਰ ਮੂੰਹ ਦੇਖ ਕੇ ਰਸਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਅੰਤਿਮ ਸਮਕਾਰ ਕਰ ਸਕਣ। ਹਲਕਾ ਵਿਧਾਇਕ ਪ੍ਰੰਸੀਪਲ ਪ੍ਰੰਸੀਪਲ ਬੁੱਧ ਰਾਮ ਨੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਹਮਦਰਦੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਰ ਸੰਭਵ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਉਹ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਜਾਣ੍ਹ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰਾਲੀਆ ਤੱਕ ਪੁੱਚ ਕਰਕੇ ਲਾਸ਼ ਭਾਰਤ ਲਿਆਂਦੀ ਜਾਵੇਗੀ : ਹਰਸਿਮਰਤ ਬਾਦਲ-ਮੈਂਬਰ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਬੀਬਾ ਹਰਸਿਮਰਤ ਕੰਨ ਬਾਦਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਬਹੁਤ ਦੁਖਦਾਈ ਘਟਨਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਦੁੱਖ ਸਾਂਝਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰਾਲੀਆ ਨਾਲ ਪੁੱਚ ਕਰ ਕੇ ਬੇਅੰਤ ਕੰਨ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਭਾਰਤ ਲਿਆਂਦੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਦਰਪਣ ਝੂਠ ਨਹੀਂ ਬੋਲਦਾ

ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਾ ਸੰਕਟ ਸੁਖਬੀਰ ਬਾਦਲ ਲਈ ਵੱਡੀ ਚੁਣੌਤੀ ਬਣਿਆ

⦿ ਸੌਂਦਾ ਸਾਧ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰਨ ਪਿਛੇ ਕਿਸ ਦਾ ਰੌਲ ਸੀ ? ⦿ ਕੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਇਸ ਬਾਰੇ ਇਨਸਾਫ਼ ਕਰੇਗਾ ?

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਗੰਭੀਰ ਸੰਕਟ ਦੇ ਦੌਰ ਵਿਚੋਂ ਲੰਘ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਨੇਤਾ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਕਈ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਮੇਰਚਾ ਖੇਲਿਆ ਹੈ। ਪਾਰਟੀ ਟੁੱਟਦੀ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ। ਕਿਹਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਬਗਾਵਤ ਨੂੰ ਹਵਾ ਦੇਣ ਦਾ ਕੰਮ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਪੁਰਾਣੀ ਭਾਈਵਾਲ ਭਾਜਪਾ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਢੌਡਸਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਚੰਦੂਆਜ਼ਰਾ ਜਿਹੇ ਵੱਡੇ ਆਗੂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਿਚ ਬਗਾਵਤ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਬਾਗੀ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਸਰਬਉਚਤ ਤਥਤ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਥਤ ਸਾਹਿਬ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਹੋ ਕੇ ਪਾਰਟੀ ਆਗੂਆਂ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀਆਂ ਕੁੱਲਾਂ ਬਖ਼ਸ਼ਾਉਣ ਲਈ ਮੁਆਫ਼ੀ ਪੱਤਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਡੇਰਾ ਸੌਦਾ ਸੌਦਾ ਮੁਖੀ ਨੇ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਨਕਲ ਕੀਤੀ ਸੀ ਪਰ ਬਾਦਲ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮੁਆਫ਼ੀ ਦਿੱਤੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਰਗਾੜੀ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਵੀ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਯਾਦ ਰਹੇ ਕਿ ਡੇਰਾ ਸੌਦਾ ਸਾਧ ਕਈ ਵਿਵਾਦਾਂ ਵਿੱਚ ਪਿਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸਾਲ 2007 ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀ ਇੱਕ ਤਸਵੀਰ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਸੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ 10ਵੇਂ ਸਿੱਖ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਦੇ ਤੁਪ

ਵਿਚ ਪਹਿਰਾਵਾ ਪਾਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਸਿੱਖਾਂ
ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਫਿਰ
ਸਿੱਖਾਂ ਅਤੇ ਡੇਰਾ ਸੱਚਾ ਸੌਦਾ ਦੇ ਸਮਰਥਕਾਂ
ਵਿਚਕਾਰ ਹਿੰਸਕ ਝੜਪਾਂ ਹੋਈਆਂ। ਇਸ
ਦੌਰਾਨ ਕਈ ਸਿਖ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਏ ਅਤੇ ਇਕ
ਸਿਖ ਦੀ ਜਾਨ ਵੀ ਲਲੀ ਗਈ ਸੀ।

ਹੁਣੇ ਜਿਹੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ
ਬਾਗੀ ਧੜੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਸੀਨੀਅਰ
ਆਗੂਆਂ ਦੀ ਇਕ ਅਹਿਮ ਮੀਟਿੰਗ ਜਲੰਧਰ
ਵਿਖੇ ਹੋਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ
ਚੰਦੂਮਾਜ਼ਰਾ, ਬੀਬੀ ਜਗੀਰ ਕੌਰ, ਸਿਕੰਦਰ
ਸਿੰਘ ਮਲੁਕਾ, ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰੱਖ਼ਾ,

ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਚੰਡਸਾ, ਗੁਰਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ
ਵੱਡਾਲਾ, ਜਥੇਦਾਰ ਸੁੱਚਾ ਸਿੰਘ ਛੋਟੇਪੁਰ, ਭਾਈ
ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਗਗਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਬਰਨਾਲਾ,
ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲੇਵਾਲ ਰਾਠਾ, ਬਲਦੇਵ
ਸਿੰਘ ਮਾਨ, ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ ਫਿਲੌਰ, ਜਸਟਿਸ
ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ, ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਪੰਜਲੀ,
ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅੱਲਖ, ਬੀਬੀ ਸਤਵਿੰਦਰ
ਕੌਰ ਧਾਲੀਵਾਲ, ਬੀਬੀ ਪਰਮਜੀਤ ਕੌਰ
ਲਾਂਡਰ, ਸਤਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਟੌਰੜਾ ਅਗਦਿ
ਆਗੂ ਝਾਮਲ ਸਨ।

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਬਾਗੀ ਧੜੇ ਨੇ
ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਡੇਰਾ ਮੁਖੀ ਰਾਮ ਰਹੀਮ
ਨੂੰ ਮੁਆਫ਼ੀ ਦਿਵਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ
ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਅਤੇ
ਡਾ: ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਡਾਕਟਰ
ਚੀਮਾ ਨੇ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ
ਨੇ ਹੀ ਡੇਰਾ ਮੁਖੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ਼ੀ ਦਿਵਾਉਣ ਵਿੱਚ
ਅਹਿਮ ਰੱਲ ਨਿਭਾਇਆ ਸੀ। ਜਸਟਿਸ
ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ ਇਹ
ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ
ਨੂੰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਬੁਲਾ ਕੇ ਦਬਾਅ ਪਾਇਆ ਗਿਆ
ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਸ਼ਾਬਦ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਸ਼ਾਫ਼ੀ ਨੂੰ ਮਾਅਵੀ

ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਨਾਲ ਹੀ ਸਿੱਖ ਪਰੰਪਰਾਵਾਂ
ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ
ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬਾਂ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਨੂੰ
ਮੁਖ ਸਥਾਨ ਬਣਾ ਦਿਤਾ ਗਿਆ। ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਦੀ
ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਚਲੀ ਆ ਰਹੀ ਮਹਾਨ ਪਰੰਪਰਾ ਨੂੰ
ਢਾਹ ਲਗਾਈ ਗਈ। ਬੀਬੀ ਜਾਰੀਰ ਕੌਰ
, ਸਥਦਾਰ ਵਡਾਲਾ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਭੇਦ ਖੋਲਣਾ
ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ
ਤੁੰਦੜ, ਤਿਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ ਸਾਬਕਾ ਚੇਅਰਮੈਨ
ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ
ਸਲਾਹਕਾਰ ਹਰਚਰਨ ਬੈਸ ਦਾ ਕੀ ਰੱਲ ਸੀ?
ਉਸ ਸਮੇਂ ਸਿੱਖ ਸੇਵਕ ਸੁਸਾਇਟੀ
ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਨੇ ਮੀਡੀਆ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਸੀ
ਕਿ ਸੱਚ ਦੇ ਤਖਤ ਉਪਰ ਕੂੜ ਦੇ ਵੈਸਲੇ
ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਬਲਾਤਕਾਰੀ ਬਾਬੇ ਨੂੰ ਮਾਫ ਕਿਵੇਂ
ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?

ਸਿਖ ਸੇਵਕ ਸੁਸਾਇਟੀ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਦੇ ਸੂਬਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ ਨੇ ਸਿਖ ਸੇਵਕ ਸੁਸਾਇਟੀ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪਰਮਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਮੌਸ਼ਾਲੀ ਦਿਪੁ ਪੱਤਰ

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਲਗਾਤਾਰ ਦੋ ਚੋਣਾਂ
ਵਿਚ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਬਹੁਤ ਖੁਲਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ
ਨਾਲ ਵੀ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਬਚਾਓ ਦੀ ਸਥਿਤੀ
ਵਿਚ ਹਨ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਿਚ ਟੁੱਟ-ਭੁੱਜ ਕਾਰਣ
ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦਾ ਉਭਾਰ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ
ਕੇਂਦਰ ਚਿੰਤਾ ਵਿਚ ਹੈ। ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਮਰਥਕ
ਇਹ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਕਾਰਣ ਭਾਈ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪਾਲ
ਸਿੰਘ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਹੀ। ਪਰ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਾ
ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋਣਾ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਸਿਖ ਪੰਥ ਲਈ ਖਤਰਨਾਕ ਹੈ।
ਸੋ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ਇਮਾਨਦਾਰ ਤੇ ਅਣਖੀ ਨਵੇਂ ਫੇਸ,
ਨਵੀਂ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ, ਪੰਥਕ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਏਜੰਡੇ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਭੇਜਿਆ, ਦਸੋ ਇਸ ਵਿਚ ਗਲਤ ਕੀ ਹੈ? ਉਸ ਲੈਟਰ ਉਪਰ ਸੌਂਦਾ ਸਾਧ ਦੇ ਸਾਈਨ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਪੱਤਰ ਵਿਚ ਮਾਫ਼ੀ ਦਾ ਕੋਈ ਜਿਕਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜਥੇਦਾਰ ਪਰਮਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਨੇ ਚੀਮਾ ਨੂੰ ਛੋਨ ਉਪਰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਾਫ਼ੀ ਦੇਕੇ ਤੁਸੀਂ ਕਟਹਿਰੇ ਵਿਚ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਵੋਗੇ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ਵੀ ਢਾਹ ਲਗੋਗੀ। ਖਾਲਸਾ ਦਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਡਾਕਟਰ ਚੀਮਾ ਵਲੋਂ ਮੈਂਨੂੰ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਖਿਲਾਫ਼ ਬਿਆਨ ਦੇਣੇ ਬੰਦ ਕਰੋ। ਦੂਸਰੇ ਦਿਨ ਜਥੇਦਾਰ ਖਾਲਸਾ ਦੇ ਘਰ ਪੁਲੀਸ ਭੇਜ ਦਿਤੀ ਤਾਂ ਜੋ ਸੌਂਦਾ ਸਾਧ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਜਥੇਦਾਰ ਖਾਲਸਾ ਨੇ ਦਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਦੋ ਹਾਵੇਂ ਲਾਗੋਸ ਨਾਲ।

ਯਾਦ ਰਹੇ ਕਿ ਮੁਆਫ਼ੀਨਾਮੇ ਵਿਚ ਸੌਂਦਾ
ਸਾਧ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਲਿਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੇ
ਆਪਣੇ 'ਤੇ ਲੱਗੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਨਹੀਂ
ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿਰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੀ
ਕਲਪਨਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਇਸ ਤੋਂ
ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੂੰ ਮੁਆਫ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ
ਸੀ। ਪਰ ਇਸ ਦਾ ਸਿਖ ਪੰਥ ਪਲੋ ਡਟਕੇ
ਵਿਰੋਧ ਹੋਇਆ। ਸਿੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੇ ਇਸ
ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਸੀ।

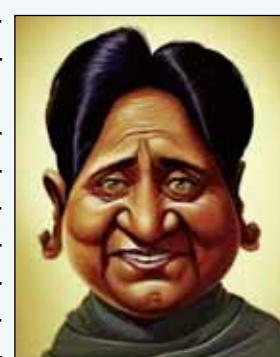
ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਬਰਬਾਦੀ ਦਾ ਕਾਰਣ ਡਾਕਟਰ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ ਹੈ। ਅਜੇ ਹੋਰ ਭੇਦ ਬੁਲਣੇ ਹਨ ਭਾਵੋਂ ਚੀਮਾ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਬੇਅਦਬੀ ਵਿਖੇ ਸਾਡਾ ਦਲ ਦੇ ਆਗਾਮਾਂ ਦਾ ਗਜ ਨਹੀਂ।

ਸੁਆਲ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਅਗੇ
 ਖੜਾ ਹੈ ਕਿ ਜਥੇਦਾਰ ਉਪਰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦਬਾਅ
 ਕਿਸ ਦਾ ਸੀ ? ਕੀ ਜਥੇਦਾਰ ਅਕਾਲ ਤਖਤ
 ਸਾਹਿਬ ਇਸ ਬਾਰੇ ਇਨਸਾਫ਼ ਕਰਾਉਣਗੇ ? ਜੋ
 ਬਾਗੀ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੇ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ
 ਅਗੇ ਬੇਅਦਬੀਆਂ, ਸੌਦਾ ਸਾਧ ਬਾਰੇ ਦੋਸ਼
 ਪੱਤਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਸ ਬਾਰੇ ਜਥੇਦਾਰ
 ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਗੇ ? ਕੀ ਉਹ
 ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਕਹਿ ਸਕਣਗੇ ਅਕਾਲੀ
 ਦਲ ਛਡ ਜਾਵੇ ਇਹ ਪੰਥ ਦੀ ਪਾਵਨ ਜਮਾਤ
 ਹੈ।

ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸੁਪਰੀਮ ਮਾਇਆਵਤੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਹੋਂਦ ਦਾ ਸੰਕਟ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋਇਆ

⦿ ਸਾਰੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚੋਂ ਖੇਤਰੀ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਦਰਜਾ ਗੁਆਇਆ

ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸੁਪਰੀਮ ਮਾਇਆਵਤੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਹੋੰਦ ਦਾ ਸੰਕਟ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਇਸ ਵਾਰ ਇਕ ਵੀ ਲੋਕ ਸਭਾ ਸੀਟ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ 'ਚ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਿਰਫ਼ ਇਕ ਵਿਧਾਇਕ ਹੈ। ਲੋਕ ਸਭਾ 'ਚ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ 'ਚ ਬਸਧਾ ਨੂੰ 10 ਫੀਸਦੀ ਤੋਂ ਘੱਟ ਵੇਟਾਂ ਮਿਲੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਵੀ ਉਸ ਦਾ ਵੇਟ ਫੀਸਦੀ 12.88 ਫੀਸਦੀ ਰਹਿ ਗਿਆ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ 'ਚ ਚੰਦਰਸ਼ੇਖਰ ਆਜ਼ਾਦ ਦੇ ਰੂਪ 'ਚ ਇਕ ਵੱਡੀ ਚੁਣੌਤੀ ਉੱਤਰ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਗਈ ਹੈ। ਹੁਣ ਨਵਾਂ ਸੰਕਟ ਬਸਧਾ ਦੇ ਕੌਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਦਰਜੇ 'ਤੇ ਮੰਡਰਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਲ ਦੇ ਕੌਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਹੋਣ ਲਈ ਜੋ ਤਿੰਨ ਸ਼ਰਤਾਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਕੋਈ ਵੀ ਸ਼ਰਤ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਅਜੇ ਭਾਜਪਾ, ਕਾਂਗਰਸ, ਸੀ.ਪੀ.ਐਮ., ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ, ਐਨ.ਪੀ.ਪੀ. ਅਤੇ ਬਸਧਾ ਨੂੰ ਕੌਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਦਰਜਾ ਹਾਸਿਲ ਹੈ। ਕੌਮੀ ਪਾਰਟੀ ਹੋਣ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਸ਼ਰਤ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਦੇਸ਼ 'ਚ ਕੌਮੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ 6 ਫੀਸਦੀ ਵੇਟਾਂ ਮਿਲਣ ਪਰ ਬਸਧਾ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ 2.04 ਫੀਸਦੀ ਵੇਟਾਂ ਮਿਲੀਆਂ ਹਨ। ਦੂਜੀ ਸ਼ਰਤ ਹੈ ਕਿ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਤਿੰਨ ਰਾਜਾਂ 'ਚ ਚਾਰ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਜਿੱਤਣ ਪਰ ਬਸਧਾ ਦਾ ਇਕ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਤਿੰਨ ਰਾਜਾਂ 'ਚ ਖੇਤਰੀ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਦਰਜਾ ਮਿਲੇ ਪਰ ਬਸਧਾ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ 'ਚ ਹੀ ਖੇਤਰੀ ਰਾਜਾਂ 'ਚ ਬਸਧਾ ਦਾ ਆਧਾਰ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਖੇਤਰੀ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਦਰਜਾ ਮਿਲਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਪਰ ਪਿਛਾ 'ਚ ਇਹ ਦਰਜਾ ਗਾਂਧੀ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਸਟੇਟ ਸਪੈਸ਼ਲ ਆਪ੍ਰੋਸ਼ਨ ਸੈਲ
ਫਾਜ਼ਿਲਕਾ ਵਲੋਂ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨਾਜਾਇਜ਼
ਹਥਿਆਰਾਂ ਸਣੇ ਗ੍ਰਾਫ਼ਤਾਰ

○ ਬਾਹਰਲੇ ਰਾਜਾਂ ਤੋਂ ਹਥਿਆਰ ਲਿਆ ਕੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਸਪਲਾਈ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਫਾਜ਼ਿਲਕਾ-ਸਟੇਟ ਸਪੈਸ਼ਲ ਆਪ੍ਰੋਸ਼ਨ ਸੈਲ ਨੇ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਹਥਿਆਰਾਂ ਸਣੇ ਕਾਬੂ ਕੀਤਾ। ਸੂਤਰਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਤੋਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲੀ ਹੈ ਕਿ ਸਟੇਟ ਸਪੈਸ਼ਨ ਆਪ੍ਰੋਸ਼ਨ ਸੈਲ ਫਾਜ਼ਿਲਕਾ ਦੀ ਟੀਮ ਨੇ ਪਿੰਡ ਸੰਧਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਮਕਾਨ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਜਲੰਧਰ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਹਥਿਆਰਾਂ ਸਣੇ ਕਾਬੂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜਿਥੇ ਇਹ ਵਿਅਕਤੀ ਬਾਹਰਲੇ ਰਾਜਾਂ ਤੋਂ ਹਥਿਆਰ ਲਿਆ ਕੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਸਪਲਾਈ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਹ ਇੱਕ ਮਸ਼ਹੂਰ ਡਾਕਟਰ ਨੂੰ ਅਗਵਾ ਕਰਕੇ ਫਿਰੋਤੀ ਮੰਗਣ ਜਾਂ ਕੋਈ ਵੱਡਾ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦੀ ਵੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਪੁਲਿਸ ਟੀਮ ਨੇ ਪਿੰਡ ਸੰਧਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਰਾਏ ਦੇ ਮਕਾਨ 'ਤੇ ਛਾਪਾ ਮਾਰ ਕੇ ਉਕਤ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕਰ ਲਿਆ। ਉਸ ਦੀ ਪਛਾਣ ਹਨੀ ਕੁਮਾਰ ਹਨੀ ਪਿੰਡ ਅੰਜਲਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜਲੰਧਰ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਉਸ ਕੋਲੋਂ ਇੱਕ 32 ਬੋਰ ਦਾ ਪਿਸਟਲ, ਇੱਕ 32 ਬੋਰ ਦਾ ਰਿਵਾਲਵਰ ਅਤੇ ਜਿੰਦਾ ਕਾਰਡ ਬਰਾਬਰ ਕੀਤੇ ਹਨ।

ਘਰਵਾਲੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਮੀ ਨਾਲ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦੇਖ ਕੇ ਪਤੀ ਵਲੋਂ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਕਤਲ

ਮਾਨਸਾ-ਮਾਨਸਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਪਿੰਡ ਕੋਟਲੀ ਵਿੱਚ ਇਕ ਨੌਜਵਾਨ ਬਿੱਕਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਵੀਰਪਾਲ ਕੌਰ (36) ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰੇਮੀ ਨਾਲ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦੇਖਕੇ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਪੁਲਸ ਨੇ ਮੁੱਖ ਦੋਸ਼ੀ ਸਮੇਤ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ 2 ਹੋਰ ਲੋਕਾਂ 'ਤੇ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੁਲਸ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਮਾਂ ਅਤੇ ਭਰਾ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਕਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਕੇਸ 'ਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਜ਼ਮੀਨੀ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਕਾਰਨ ਭਤੀਜਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਚਾਚੇ ਦਾ ਕਤਲ

ਸ਼ਹਿਰੋਟ-ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਪਿੰਡ ਪਰਜੀਆਂ ਖੁਰਦ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨੀ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਚੱਲਦਿਆਂ ਭਤੀਜਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਚਾਚੇ ਦਾ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੁਤਾਬਿਕ ਲਖਵੀਰ ਸਿੰਘ ਲੱਖਾ (65) ਦਾ ਆਪਣੇ ਭਤੀਜਿਆਂ ਨਾਲ ਜ਼ਮੀਨੀ ਵਿਵਾਦ ਕਾਰਨ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਲਖਵੀਰ ਸਿੰਘ ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਬੇਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਗੇੜਾ ਮਾਰ ਕੇ ਵਾਪਸ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਮੌਕੀ ਦੇ ਬੇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਛੁਪ ਕੇ ਬੈਠੇ ਉਸ ਦੇ ਭਤੀਜਿਆਂ ਨੇ ਕਹੀ ਨਾਲ ਉਸ ਉੱਪਰ ਹਮਲਾ ਕਰਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਰੰਗੀਰ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜਖਮੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਜਖਮੀ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਇਲਾਜ ਲਈ ਸੀਅਮੈਚੀਜ਼ ਸ਼ਾਹਕੋਟ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸ਼ਿਤਕ ਕਰਾਰ ਦੇ ਦਿੱਤਾ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਸ਼ਿਤਕ ਦੇ ਭਤੀਜੇ ਤੌਰੇਖ ਰਾਮ ਖਿਲਾਫ਼ ਕਤਲ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਰਜ ਕਰਕੇ ਅਗਲੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਆਰੰਭ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਸਾਮਾਨ ਦੀ ਡਿਲੀਵਰੀ ਕਰਨ ਜਾ ਰਹੇ ਨੌਜਵਾਨ ਦਾ ਕਤਲ ਤੇ ਲੁੱਟਮਾਰ

ਲੁਧਿਆਣਾ-ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਜੋਮਾਟੋਂ ਡਿਲੀਵਰੀ ਬੁਆਏ ਰਾਜੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਦਾ ਕਤਲ ਕਰਨ ਦਾ ਮਾਮਲੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ। ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ 4 ਜ਼ਲਾਈ ਦੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਜੋਮਾਟੋਂ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਡਿਲੀਵਰੀ ਬੁਆਏ ਡਿਲੀਵਰੀ ਕਰਨ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਬਦਮਾਸ਼ਾਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਰੋਕ ਕੇ ਉਸ ਦੀ ਬਾਈਕ ਥੋਹ ਲਈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਲੁੱਟਮਾਰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਬਦਮਾਸ਼ਾਂ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਸਿਰ ਉਪਰ ਤੇਜ਼ਾਰ ਹਥਿਆਰ ਨਾਲ ਵਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਹ ਲਹੂ-ਲਹਾਨ ਹੋ ਕੇ ਸੜਕ 'ਤੇ ਫੁੱਲ ਪਿਆ। ਰਾਹਗੀਰਾਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਚੁੱਕ ਕੇ ਸਿਵਲ ਹਸਪਤਾਲ ਪਹੁੰਚਾਇਆ। ਜਿਥੇ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ।

-ਮਾਮਲਾ ਸਿੱਧੂ ਮੁਸੇਵਾਲਾ ਕਤਲ ਕਾਂਡ ਦਾ-

ਦੋਸ਼ੀ ਟੀਨੂ ਦੀ ਭੁਜਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਦੋਸ਼ੀ ਦੋ ਸਾਥੀਆਂ ਸਣੇ ਗ੍ਰਾਫ਼ਤਾਰ

ਲੁਧਿਆਣਾ-ਪੰਜਾਬੀ ਗਾਇਕ ਸ਼ੁਭਦੀਪ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਮੁਸੇਵਾਲਾ ਕਤਲ ਕਾਂਡ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਗ੍ਰਾਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਗੈਂਗਸਟਰ ਟੀਨੂ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਹਿਗਸਤ ਵਿੱਚੋਂ ਭਜਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਦੋ ਸਾਥੀਆਂ ਸਣੇ ਸੀਆਈਏ ਸਟਾਫ ਨੇ ਗ੍ਰਾਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਜਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਟੀਨੂ ਗੈਂਗਸਟਰ ਲਾਈਸ ਬਿਸ਼ਨੋਈ ਦਾ ਸਾਥੀ ਹੈ। ਤਿੰਨੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਸੀਆਈਏ ਦੀ ਟੀਮ ਨੇ ਘਰਾਂ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਾਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ 300 ਗ੍ਰਾਮ ਹੈਰੋਇਨ 1.97 ਲੱਖ ਦੀ ਡਰੱਗ ਮਨੀ

ਦੇ ਨਾਲ ਸੈਗਜ਼ੀਨ ਅਤੇ 10 ਕਾਰਡਸ ਵੀ ਬਚਾਮਦ ਹੋਏ ਹਨ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਬਾਣਾ ਜਮਾਲਪੁਰ ਦੇ ਬਾਜ਼ੀਗਰ ਬਸਤੀ ਸਥਿਤ ਪ੍ਰੀਤ ਨਗਰ ਵਾਸੀ ਬੀਸ਼ਰ ਸਿੰਘ, ਗਗਨ ਨਗਰ ਵਾਸੀ ਰਾਜਵੀਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਪਿੰਡ ਖਾਸੀ

ਕਲਾਂ ਵਾਸੀ ਰਾਜਵੀਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਪੁੱਛਿਗੱਛ ਦੌਰਾਨ ਪਤਾ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮ ਰਾਜਵੀਰ ਨੇ ਟੀਨੂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਹਿਗਸਤ ਵਿੱਚੋਂ ਭਜਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਮੁਲਜ਼ਮ ਟੀਨੂ ਸਿੱਧੂ ਮੁਸੇਵਾਲਾ ਕਤਲ ਕਾਂਡ 'ਚ ਗ੍ਰਾਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਪੁਲਿਸ ਹਿਗਸਤ ਚੌਂ ਫਰਾਰ ਹੋਇਆ ਸੀ ਤਾਂ ਜਿਸ ਗੱਡੀ 'ਚ ਮੁਲਜ਼ਮ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਗੱਡੀ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਮੁਲਜ਼ਮ ਰਾਜਵੀਰ ਨੇ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਮਲੋਟ ਵਿੱਚ ਸਪਾ ਵਿੱਚ ਚੱਲ ਰਹੇ ਸੈਕਸ ਰੈਕੇਟ ਦਾ ਭੁਂਡਾ ਭੱਜਿਆ

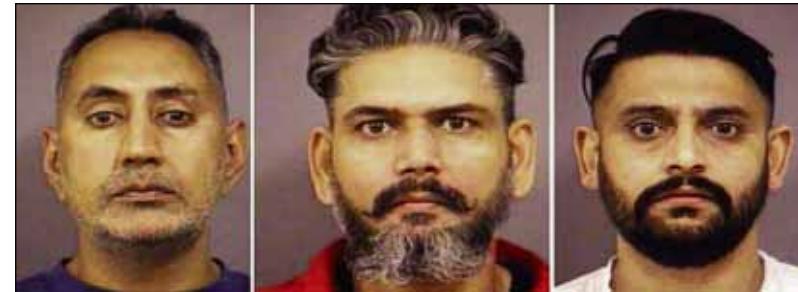
○ ਅੱਠ ਲੜਕੀਆਂ ਤੇ ਛੇ ਲੜਕਿਆਂ ਸਮੇਤ 14 ਵਿਅਕਤੀ ਗ੍ਰਾਫ਼ਤਾਰ, ਦੋ ਫਰਾਰ

ਮਲੋਟ-ਮੁਕਤਸਰ ਅਤੇ ਮਲੋਟ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਲੋਟ ਦੇ ਸਕਾਈ ਮਾਲ 'ਤੇ ਛਾਪਾ ਮਾਰ ਕੇ ਸਪਾ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਆੜ ਵਿੱਚ ਦੋ ਕੇਂਦਰਾਂ 'ਤੇ ਚੱਲ ਰਹੇ ਸੈਕਸ ਰੈਕੇਟ ਦੇ ਧੰਦੇ ਦਾ ਪਦਦਾਫ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਬਾਣਾ ਸਿਟੀ ਮਲੋਟ ਦੀ ਇੰਚਾਰਜ ਸਬ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਕਰਮਜ਼ੀਤ ਕੌਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਟੀਮ ਨੇ ਮੌਕੇ ਤੋਂ ਅੱਠ ਲੜਕੀਆਂ ਅਤੇ ਛੇ ਲੜਕਿਆਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਾਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸਪਾ ਸੈਟਰ ਦੇ ਸੰਚਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਜੋ ਉਹ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾ ਸਕੇ। ਦੋ ਮੁਲਜ਼ਮ ਫਰਾਰ ਹਨ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ 16 ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਕੈਨੇਡਾ ਫਿਰੋਤੀਆਂ ਮੰਗਣ ਵਾਲੇ ਕਥਿਤ ਪੰਜ ਗੈਂਗਸਟਰ ਗ੍ਰਾਫ਼ਤਾਰ

○ ਕੁਝ ਕਾਰੋਬਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਡਰਾਉਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਟੋਰਾਂ 'ਤੇ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਵੀ ਕੀਤੀ

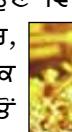
(51) ਦੋਵੇਂ ਵਾਸੀਆਨ ਬੈਂਪੈਟਨ ਅਤੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਵਪਾਰੀਆਂ ਕੋਲੋਂ ਫਿਰੋਤੀਆਂ ਵਜੋਂ ਵੱਡੀਆਂ ਰਕਮਾਂ ਮੰਗਣ ਅਤੇ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਹੇਠ ਪੰਜ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਾਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਗ੍ਰਾਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਪੰਜਾਬੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਇਸ ਬਾਰੇ ਪੀਲ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਉਪ ਮੁਖੀ ਮਾਰਕ ਐਂਡਰਿਊ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕੁਝ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਕਈ ਵਪਾਰਕ ਅਦਾਇਆਂ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਅਣਪਛਾਓ ਨੰਬਰਾਂ ਤੋਂ ਫੋਨ ਕਰ ਕੇ ਵੱਡੀਆਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਕਈਆਂ ਨੂੰ ਡਰਾਉਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਵੀ ਕਰਦੇ ਸਨ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਦਿਹਿਸਤ ਕਾਰਨ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਫਿਰੋਤੀ ਦੀ ਰਕਮ ਦੇਣਾ ਠੀਕ ਸਮਝਣ। ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰ ਨੇ ਹੋਰ ਪੀੜ੍ਹਤ ਕਾਰੋਬਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਪੁਲਿਸ ਕੋਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇ।

ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੱਖਣ ਏਸ਼ਿਆਈ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਰੋਬਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਫੋਨ ਕਰ ਕੇ ਵਿੱਚ ਕਾਰੋਬਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰ ਸਥਾਪਨਾ ਕਰ ਕੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਪੁਲਿਸ ਅਫਸਰ ਨੇ ਹੋਰ ਪੀੜ੍ਹਤ ਕਾਰੋਬਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰ ਸਥਾਪਨਾ ਕਰ ਕੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੋਨਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਚੋਟੀ ਦੇ 10
ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸੁਚੀ ਵਿਚ ਹੈ ਭਾਰਤ ਦਾ ਨੌਵਾਂ ਰੈਂਕ

ਦਿੱਲੀ-ਸੋਨੇ ਦਾ ਭੰਡਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੇਸ਼
ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਜਾਇਦਾਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ
ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਆਰਬਿਕ ਸੰਕਟ ਦੌਰਾਨ
ਆਰਬਿਕ ਸਥਿਤੀ ਬਚਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ
ਕਰਦਾ ਹੈ। ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ,
ਭਾਰਤੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ
(ਆਰਬੀਆਈ) ਬਿਟੇਨ ਤੋਂ
100 ਟਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੋਨਾ
ਵਾਪਸ ਦੇਸ਼ ਲਿਆਂਦਾ ਹੈ।

ਵਰਲਡ ਆਫ ਸਟੈਟਿਸਟਿਕਸ ਨੇ
ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਐਕਸ'ਤੇ
ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਜਾਰੀ
ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੋਨੇ ਦਾ
ਭੰਡਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਟਾਪ-10 ਦੇਸ਼ਾਂ
ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕਾ, ਜ਼ਰਮਨੀ, ਇਟਲੀ, ਫਰਾਂਸ,
ਰੂਸ, ਚੀਨ, ਸਾਵਿਟਜ਼ਰਲੈਂਡ, ਜਾਪਾਨ,
ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਨੀਦਰਲੈਂਡ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਅੰਕੜਿਆਂ ਦੀ ਵਿਸ਼ਵ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ,
ਅਮਰੀਕਾ 8,133 ਟਨ ਦੇ ਸੋਨੇ ਦੇ ਭੰਡਾਰ
ਨਾਲ ਪਹਿਲੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ
ਜ਼ਰਮਨੀ ਕੋਲ 3,353 ਟਨ ਸੋਨਾ ਭੰਡਾਰ ਹੈ

 ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਗਨੀ ਸੌਨੇ ਦੇ ਭੰਡਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਦੁਜੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਹੈ। ਇਸ ਸੂਚੀ ਵਿਚ ਇਟਲੀ 2,452 ਟਨ ਸੌਨੇ ਦੇ ਭੰਡਾਰ ਨਾਲ ਤੀਜੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਹੈ ਅਤੇ ਫਰਾਂਸ 2,437 ਟਨ ਸੌਨੇ ਦੇ ਭੰਡਾਰ ਨਾਲ ਦੂਜੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਹੈ। ਵਰਤਮਾਨ ਵਿੱਚ, ਰੁਸ ਸੌਨੇ ਦੇ ਭੰਡਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪੰਜਵੇਂ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਕੋਲ 2,333 ਟਨ ਸੋਨਾ ਭੰਡਾਰ ਹੈ, ਇਸ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦਾ ਨਾਮ 9ਵੇਂ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਨੀਦਰਲੈਂਡ 10ਵੇਂ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਹੈ।

ਚੜ੍ਹਨੀ ਹਰਿਆਣਾ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ 90 ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਸੀਟਾਂ 'ਤੇ ਚੋਣ ਲੜਨਗੇ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ-ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਕਿਸਾਨ ਆਗੂ ਗੁਰਨਾਮ
 ਸਿੰਘ ਚੜ੍ਹਨੀ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਮੱਥਾ ਟੇਕਿਆ
 ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਸਾਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਗਠਿਤ ਸਿਆਸੀ ਜਥੇਬੰਦੀ
 ਅਗਲੀਆਂ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀਆਂ
 90 ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਸੀਟਾਂ 'ਤੇ ਚੋਣ ਲੜੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਾਲ ਹੀ
 ਵਿੱਚ ਸੰਯੁਕਤ ਸੰਘਰਸ਼ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ
 ਦਾ ਆਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਸਮਾਜ ਦੇ ਸਾਰੇ ਵਰਗਾਂ
 ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਚੱਲੇਗੀ ਅਤੇ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਇਨਸਾਫ਼ ਮਿਲਣਾ

ਫਾਜ਼ਿਲਕਾ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਨੇ ਪ੍ਰੇਮਿਕਾ ਦੇ ਧੋਖੇ
ਕਾਰਣ ਜ਼ਹਿਰ ਖਾਕੇ ਕੀਤੀ ਆਤਮ-ਹੱਤਿਆ

★ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਚ ਛਾਇਆ ਮਾਤਮ

ਫਾਜਿਲਕਾ-ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਫਾਜ਼ਿਲਕਾ ਵਿੱਚ
ਪ੍ਰੇਮ ਸਬੰਧਾਂ ਕਾਰਨ ਇੱਕ
ਵਿਆਹੁਤਾ ਨੌਜਵਾਨ ਵੱਲੋਂ
ਜ਼ਹਿਰੀਲਾ ਪਦਾਰਥ ਨਿਗਲਿਆ
ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਸ
ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਉਸ ਨੂੰ
ਇਲਾਜ ਲਈ ਹਸਪਤਾਲ
ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਪਰ ਉਸ
ਦੀ ਜਾਨ ਬਚਾਈ ਨਹੀਂ ਜਾ
ਸਕੀ। ਉਸ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਲਈ
ਸਰਕਾਰੀ ਹਸਪਤਾਲ ਦੇ ਮੁਰਦਾਘਰ ਵਿੱਚ
ਰਖਵਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਸੂਚਨਾ
ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਉਸ ਨੂੰ ਕੁਝ ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ ਹੀ ਛੱਡ ਕੇ ਚਲੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਦਾ ਲੜਕਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਲੜਕੀ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਵਿਚ ਆਇਆ। ਦੋਵਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਕਰੀਬਾਤ ਇਕ ਸਾਲ ਤੋਂ ਗੱਲਬਾਤ ਚੱਲ ਰਹੀ ਸੀ। ਲੜਕੀ ਉਸਨੂੰ ਧੋਖਾ ਦੇ ਗਈ।

ਉਸ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਲੜਕੀ ਦੇ
ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਲੜਕੇ ਨੂੰ
ਧਮਕੀਆਂ ਦੇਣੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ,
ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਸ ਨੇ 3 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ
ਜ਼ਹਿਰੀਲੀ ਚੀਜ਼ ਖਾ ਲਈ। ਹੁਣ ਉਸ ਦੀ
ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਸੁਚਨਾ ਪੁਲਿਸ਼ ਨੂੰ
ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਇਸ ਸੱਬੰਧੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਰਿੰਭੂ ਸਿੰਘ ਦੇ
ਪਿਤਾ ਮਾਹਲਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸ ਦੇ
ਲੜਕੇ ਦਾ ਦੋ ਸਾਲ ਪੁਗਿਲਾ ਵਿਆਜ

ਡਰੱਗ ਕਾਰਨ 27 ਸਾਲਾ ਨੌਜਵਾਨ ਦੀ ਮੌਤ

○ ਪਰਿਵਾਰ ਵਲੋਂ ਦੋਸਤਾਂ 'ਤੇ ਲਗਾਏ ਨਸ਼ੇ ਦਾ ਟੀਕਾ ਲਾਉਣ ਦੇ ਦੋਸ਼

ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ-ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਨਸੇ ਦੀ ਓਵਰਡੋਜ਼ ਕਾਰਨ 27 ਸਾਲਾ ਨੌਜਵਾਨ ਅਮਿਤ ਮਸੀਹ ਪਿੰਡ ਬਾਬੇਵਾਲ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮਾਂ ਸੁਨੀਤਾ ਪਤਨੀ ਸ਼ਿਵਾਲੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅਮਿਤ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਨਸ਼ਾ ਕਰਦਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਨਸ਼ਾ ਛੁਡਾਉ ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਿਛਲੇ ਸੱਤ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਨਸ਼ਾ ਛੁਡਾਉ ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੇ ਨਸ਼ਾ ਛੁੱਡ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਸ਼ਿਵਾਲੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਉਸ ਦਾ ਪਤੀ ਉਸ ਨੂੰ ਸੈਲੂਨ 'ਚ ਛੁੱਡਣ ਆਇਆ ਸੀ। ਜਿੱਥੋਂ ਉਸਦੇ ਪਤੀ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਦੋਸਤ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਲੈ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਉਸ ਨੂੰ ਨਸੇ ਦਾ ਟੀਕਾ ਲਗਾ ਦਿੱਤਾ। ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਸ ਦੇ ਪਤੀ ਦੀ ਨਸੇ ਦੀ ਓਵਰਡੋਜ਼ ਕਾਰਨ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਉਸਦੇ ਦੋਸਤ ਉਸਨੂੰ ਈ-ਰਿਕਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਛੁੱਡ ਕੇ ਭੜਕ ਗਏ।

ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਪਟਿਆਲੇ ਦਾ ਸਿੰਘ ਬਣਿਆ ਟੋਰਾਂਟੋ ਪੁਲਿਸ ਪਾਰਕਿੰਗ ਐਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਅਫਸਰ

A portrait of a man wearing a blue military-style uniform with a purple turban. He has a beard and is smiling. The background is plain white.

ਗਣਿੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਿਖਲਾਈ

ਅਰਦਾਸ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਤਾਂ ਇਕ ਵਿਕਤੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਅੰਦਰ ਆਇਆ ਅਤੇ ਉਥੇ ਪਏ ਹੋਏ ਜਿੰਦਰੇ ਨੂੰ ਚੁੱਕ ਕੇ ਮਾਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਪਿਆ ਕਾਰਪਟ ਚੁੱਕ ਕੇ ਗਲਤ ਹਰਕਤਾਂ ਕਰਨ ਲੱਗਾ। ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਸੰਗਤ ਵਾਲੋਂ ਸੁਚੇਤ ਹੋਣ 'ਤੇ ਬਾਹਰ ਨੂੰ ਭੜਕ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਚਾਅ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਸ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਗ੍ਰੰਥੀ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਾਬੂ ਕੀਤਾ।

6 ਸਾਲਾ ਬੱਚੀ ਨਾਲ ਚਚੇਰੇ ਭਰਾ ਵੱਲੋਂ ਬਲਾਤਕਾਰ, ਦੋਸ਼ੀ ਗਿਫ਼ਤਾਰ

ਲਹਿਰਾਗਾਗਾ-ਸਬਾਨਕ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਇੱਕ ਨੌਜਵਾਨ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੀ ਚਚੇਰੀ 6 ਸਾਲਾ ਭੈਣ ਨਾਲ ਜਥਰ ਜਨਾਹ ਕਰ ਕੇ ਭੈਣ ਭਰਾ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਨੂੰ ਤਾਰ-ਤਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਥਾਣਾ ਮੁਖੀ ਲਹਿਰਾ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਰਣਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ, ਕਿ ਸਬਾਨਕ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਰਹਿਣ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਔਰਤ ਨੇ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਵਾਏ ਕਿ ਮੇਰੀ ਲੜਕੀ ਦੀ ਉਮਰ ਮਹਿਜ਼ ਛੇ ਸਾਲ ਹੈ, ਜੋ ਪਹਿਲੀ ਕਲਾਸ ਦੀ ਵਿਦਿਆਰਥਣ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੇਰੇ ਸਕੇ ਚਾਚੇ ਸੁਹਰੇ ਦਾ ਪੋਤਾ ਸੰਕਰ ਸਿੰਘ ਉਰਫ਼ ਮਨੀ ਜੋ ਲੜਕੀ ਦਾ ਚੜ੍ਹਦਾ ਭਾਈ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਘਰ ਕੋਲ-ਕੋਲ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਅਕਸਰ ਸਾਡੇ ਘਰ ਆਉਂਦਾ ਜਾਂਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਗਰਮੀਆਂ ਦੀਆਂ ਛੁੱਟੀਆਂ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ 22 ਜੂਨ ਨੂੰ ਮੇਰੀ ਛੇ ਸਾਲਾ ਲੜਕੀ ਸੰਕਰ ਓਰਫ ਮਨੀ ਦੇ ਘਰ ਖੇਡਣ ਲਈ ਗਈ। ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਉਸ ਨੂੰ ਰੋਟੀ ਖਵਾਉਣ ਲਈ ਬੁਲਾਉਣ ਗਈ ਤਾਂ ਸੰਕਰ ਉਰਫ ਮਨੀ ਮੇਰੀ ਲੜਕੀ ਨਾਲ ਗਲਤ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਥਾਣਾ ਮੁਖੀ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਰਣਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸੰਕਰ ਮਨੀ ਖਿਲਾਫ਼ ਪਰਚਾ ਦਰਜ ਕਰਦਿਆਂ ਉਸ ਨੂੰ ਗਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ

ੴ ਪਿਂਹਾਰ ਹਲੋਂ ਕੋਸਤਾਂ ਤੇ ਲਗਾਬੇ ਨੂੰ ਜਾ ਟੀਕਾ ਲਾਈ ਕੇ ਕੋਸ਼ਾ

-ਮਾਮਲਾ ਰਤਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਕਤਲ ਕਾਂਡ ਦਾ-

ਹਮਲਾਵਰ ਬਬਲੂ ਨੇ ਗ੍ਰਾਫ਼ਤਾਰੀ ਤੋਂ ਕੁਝ ਘੰਟੇ ਬਾਅਦ ਪੁਲੀਸ ਹਿਰਾਸਤ 'ਚੋਂ ਫਰਾਰ ਹੁੰਦਾ ਜਖਮੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਫੜਿਆ

ਜਲੰਧਰ-ਕਾਊਂਟਰ ਇੰਟੈਲੋਜੈਸ ਵਿੱਗ ਇੱਥੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕਾਊਂਟਰ ਇੰਟੈਲੋਜੈਸ ਜਲੰਧਰ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦਿਆਂ ਬੱਬਰ ਖਾਲਸਾ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਉਰਫ਼ ਬਬਲੂ ਜੋ ਕਿ ਸਾਬਕਾ ਖਾੜਕੂ ਰਤਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕਤਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸੁੱਖ ਹਮਲਾਵਰ ਹੈ, ਨੇ ਗ੍ਰਾਫ਼ਤਾਰੀ ਤੋਂ ਕੁਝ ਹੀ ਘੰਟੇ ਬਾਅਦ ਭੱਜਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਜਲੰਧਰ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਬਾਹਰਵਾਰ ਪੁਲੀਸ ਹਿਰਾਸਤ 'ਚੋਂ ਭੱਜਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਦੌਰਾਨ ਦੋਵੇਂ ਲੱਤਾਂ 'ਤੇ ਗੋਲੀਆਂ ਲੱਗਣ ਕਾਰਨ ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਉਰਫ਼ ਬਬਲੂ ਫੱਟੜ ਹੋ ਗਿਆ।

ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਬਕਾ ਅਤਿਵਾਦੀ ਰਤਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਦੀ 3 ਅਪ੍ਰੈਲ 2024 ਨੂੰ ਐਸਬੀਐਸ ਨਗਰ ਵਿੱਚ ਦੋ ਬਾਈਕ ਸਵਾਰ ਹਮਲਾਵਰਾਂ ਨੇ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਕੇ ਹੱਤਿਆ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।

ਡੀਜੀਪੀ ਪੰਜਾਬ ਗੌਰਵ ਯਾਦਵ ਨੇ

ਨਥਾਣਾ ਬਾਣੇ ਨੂੰ ਬੰਬ ਨਾਲ ਉਡਾਉਣ ਦੀ ਧਮਕੀ

○ ਪੁਲਿਸ ਜਾਂਚ 'ਚ ਜੁਟੀ, ਨਹੀਂ ਮਿਲੇ ਹਾਲੇ ਤਕ ਧਮਕੀਬਾਜ਼ ○ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਇਕ ਦੋ ਸ਼ੱਕੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਲਏ

ਨਥਾਣਾ-ਬੀਤੇ ਦਿਨੀ ਕਿਸੇ ਅਗਿਆਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਫੌਨ ਕਰ ਕੇ ਨਥਾਣਾ ਬਾਣੇ ਨੂੰ ਬੰਬ ਨਾਲ ਉਡਾਉਣ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਨਥਾਣਾ ਵਿਚ ਹੋਰ ਬਾਵਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਫੌਨ ਆਏ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਟਿਕਾਣਿਆਂ ਨੂੰ ਉਡਾਉਣ ਦੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਧਮਕੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੁਲਿਸ ਚੌਕਸ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਸਵੇਰ ਤੋਂ ਸ਼ਾਮ ਤਕ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਵਿਚ ਜੁਟੀ ਰਹੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਹੁਣ ਤਕ ਨਥਾਣਾ ਪੁਲਿਸ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਅੰਜਾਮ ਤਕ ਨਹੀਂ ਪੁੱਚ ਸਕੀ, ਪਰ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਇਕ ਦੋ ਸ਼ੱਕੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਜ਼ਰੂਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਬਠਿੰਡਾ ਦੇ ਐਸਬੀਐਸਪੀ ਦੀਪਕ ਪਾਰੀਕ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਅਜੇ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਜਾਂਚ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਕੁਝ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸਿਰਫ਼ ਕੁੰਡ ਆਸ਼ਕ ਤੋਂ ਤੁੰਗ ਆ ਕੇ ਮੁਟਿਆਰ ਨੇ ਕੌਤੀ ਆਜਮ ਹੋਉਆ

○ ਦੱਸੀ ਪੀੜਤਾ ਨੂੰ ਕਈ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਪਰੇਸ਼ਾਨ

ਅੰਨ੍ਤਰ-ਬੀਤੇ ਦਿਨੀ ਬਾਣਾ ਮਹਿਤਾ ਅਧੀਨ ਪੈਂਦੇ ਪਿੰਡ ਖੱਬੇ ਰਾਜਪੂਤਾਂ ਦੀ ਪਵਨਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਨੇ ਸਿਰਫ਼ ਨੌਜਵਾਨ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ ਆਪਣੀ ਜੀਵਨ ਲੀਲਾ ਸਮਾਪਤ ਕਰ ਲਈ। ਪਿੰਡ ਖੱਬੇ ਰਾਜਪੂਤਾਂ ਦੇ ਵਸਨੀਕ ਕੇਵਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਮਿਹਨਤ -ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਕਰਕੇ ਆਪਣਾ ਪਰਿਵਾਰ ਚਲਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੀ ਧਮਕੀ ਪਵਨਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ (19) ਪਿੰਡ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸਰੂਲ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਦੀ ਹੈ। ਕੁਝ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਮਹਿਤਾ ਰੋਡ 'ਤੇ ਪੈਂਦੇ ਪਿੰਡ ਘੁਮਾਣ ਦਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਜਸ਼ਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਉਸ ਨੂੰ ਤੰਗ-ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਧਮਕੀ ਪਾਰੀ ਘਟਨਾ ਬਾਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵੀ ਕੀਤੀ ਪਰ ਉਹ ਨਾ ਮੰਨਿਆ। ਪਿੰਡ ਦੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਜਸ਼ਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪਵਨਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਨੂੰ ਇੰਨਾ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸ਼ਨਿਚਰਵਾਰ ਨੂੰ ਉਸ ਨੇ ਜ਼ਹਿਰੀਲੀ ਦਵਾਈ ਪੀ ਲਈ। ਧਮਕੀ ਨੂੰ ਤੜ੍ਹਦਾ ਦੇਖਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਹਸਪਤਾਲ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਜਿੱਥੇ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ।

ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਲਾਜ਼ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ੇ 'ਚ ਲੈ ਕੇ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਕਰਵਾ ਕੇ ਵਾਰਸਾਂ ਹਵਾਲੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਸਬ-ਇੱਸਪੈਕਟਰ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮ ਖਿਲਾਫ਼ ਬੁਦਕੁਸੀ ਲਈ ਉਕਸਾਉਣ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਛਾਪਮਾਰੀ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਹੀ ਗ੍ਰਾਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਕੇਵਲ ਸਿੰਘ ਨੇ

ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਜਿਹਾਦੀ ਹਮਲੇ ਦਾ ਮਾਸਟਰਮਾਈੰਡ ਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਗੋਲੀਆਂ ਮਾਰਕੇ ਕੀਤਾ ਕਤਲ

ਕਰਾਚੀ-ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਵਿੱਚ ਸਾਲ 2015 ਵਿਚ ਹੋਏ ਜਿਹਾਦੀ ਹਮਲੇ ਦੇ ਮਾਸਟਰਮਾਈੰਡ ਅਲੀ ਰਜਾ ਦਾ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਬੀਤੇ ਦਿਨ ਗੋਲੀਆਂ ਮਾਰ ਕੇ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਘਟਨਾ ਕਰਾਚੀ ਦੇ ਕਗੀਮਾਬਾਦ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰੀ ਹੈ। ਗੋਲੀਆਂ ਲੱਗਣ ਕਾਰਨ ਅਲੀ ਰਜਾ ਦਾ ਦੋਸਤ ਮੱਕਾਰ ਵੀ ਗੰਭੀਰ ਜਖਮੀ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿਸ ਦਾ ਇਲਾਜ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਸਿਰ ਵਿੱਚ ਗੋਲੀਆਂ ਲੱਗਣ ਕਾਰਨ ਅਲੀ ਰਜਾ ਦੀ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਹੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਅਲੀ ਰਜਾ ਆਪਣੀ ਗੱਡੀ ਵਿੱਚ ਸਵਾਰ ਹੋ ਕੇ ਕਗੀਮਾਬਾਦ ਇੱਕ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਲਈ ਪਹੁੰਚਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ 'ਤੇ ਆਏ ਹਮਲਾਵਰਾਂ ਨੇ ਘਾਤ ਲਗਾ ਕੇ ਉਸ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਅਲੀ ਰਜਾ ਕਰਾਚੀ ਪੁਲਿਸ ਵਿੱਚ ਬੱਤੇ ਢੀਆਸਪੀ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਸ ਦੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਬੂਝੀਆ ਏਜੰਸੀਆਂ ਆਈਐਸਆਈ ਨਾਲ ਵੀ ਸਬੰਧ ਸਨ। ਅਲੀ ਰਜਾ ਸੰਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਕਾਊਂਟਰ ਟੈਰੋਇਜ਼ਮ ਡੀਪਾਰਟਮੈਂਟ ਸਿੰਘ ਵਿੱਚ ਤਾਇਨਾਤ ਸੀ।

ਕਸ਼ਾ ਰਾਜਾਸਾਂਸੀ ਵਿਖੇ ਅੰਰਤ ਦਾ ਗੋਲੀਆਂ ਮਾਰ ਕੇ ਕੀਤਾ ਕਤਲ

ਗੁਰੂ ਕਾ ਬਾਬਾ-ਕਸ਼ਾ ਰਾਜਾਸਾਂਸੀ ਵਿਖੇ ਇਕ ਕਾਲੋਨੀ ਵਿੱਚ ਦਿਨ-ਦਿਹਾੜੇ ਕੁਝ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਅੰਰਤ ਦਾ ਗੋਲੀਆਂ ਮਾਰ ਕੇ ਕਤਲ ਕਰਨ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ। ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੁਤਾਬਿਕ ਪੁਰਾਣੇ ਰੰਜਿਸ਼ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਆਪਸੀ ਝਗੜਾ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਅੱਜ ਦਿਨ-ਦਿਹਾੜੇ ਕੁਝ ਲੋਕ ਘਰ ਵਿੱਚ ਆਏ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਅੰਰਤ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਦੋ ਛੋਟੇ ਬੱਚੇ ਇਕਲੇ ਸੀ ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਆਉਂਦੇ ਹੋ ਇਸ ਅੰਰਤ ਨੂੰ ਧਮਕੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਘਰਵਾਲੇ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਅੰਰਤ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਨੂੰ ਫੌਨ ਕਰ ਕੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿ ਕੁਝ ਲੋਕ ਘਰ ਵਿੱਚ ਆਏ ਹਨ ਤੇ ਗਾਲੀ-ਗਲੋਚ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ ਮਾਰਨ ਦੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਕੰਧ ਟੱਪ ਕੇ ਅੰਦਰ ਦਾਖਲ ਹੋ ਕੇ ਅੰਰਤ ਨੂੰ ਸਰੋਆਮ ਦੋ ਗੋਲੀਆਂ ਮਾਰ ਕੇ ਉਸ ਦਾ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਉੱਥੋਂ ਹੀ ਇਸ ਘਟਨਾ ਸਬੰਧੀ ਪਤਾ ਲੱਗਦੇ ਹੋ ਬਾਣਾ ਰਾਜਾਸਾਂਸੀ ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਫਰਾਂਸ ਸੰਸਦੀ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਖੱਬੇਪੱਖੀ ਗੱਠਜੋੜ ਦੀ ਹੋਈ ਜਿੱਤ, ਲੇ ਪੇਨ ਅਤੇ ਮੈਕਰੋਨ ਨੂੰ ਝਟਕਾ

ਤਿਕੋਣੀ ਸੰਸਦ ਬਣੀ, ਮਤਦਾਨ ਦੁਆਰਾ ਖੱਬੇਪੱਖੀ ਗੱਠਜੋੜ 198 ਸੀਟਾਂ ਨਾਲ ਪਹਿਲੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਲੰਡਨ-ਐਤਵਾਰ ਦੀਆਂ ਫਰਾਂਸੀਸੀ ਸੰਸਦੀ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫਰਾਂਸ ਨੂੰ ਸੰਭਾਵੀ ਸਿਆਸੀ ਡੈਂਡਲਾਕ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਪੂਰਨ ਬਹੁਮਤ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਤਿਕੋਣੀ ਸੰਸਦ ਬਣੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਮਤਦਾਨ ਦੁਆਰਾ ਖੱਬੇਪੱਖੀ ਗੱਠਜੋੜ 198 ਸੀਟਾਂ ਨਾਲ ਪਹਿਲੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਰਿਹਾ ਪਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਬਹੁਮਤ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। ਫਰਾਂਸ ਦੇ ਗਹਿ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਖੱਬੇਪੱਖੀ ਨਿਊ ਪਾਪੂਲਰ ਫਰੰਟ ਗੱਠਜੋੜ ਨੇ ਫਰਾਂਸ ਵਿੱਚ ਸੰਸਦੀ ਚੋਣਾਂ ਜਿੱਤ ਲਈਆਂ ਹਨ, 577 ਮੈਂਬਰੀ ਵਿੱਚ 198 ਸੀਟਾਂ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਫਰਾਂਸ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਇਮੈਨੂਅਲ ਮੈਕਰੋਨ ਦਾ ਕੇਂਦਰਵਾਦੀ ਗੱਠਜੋੜ ਰਿਹਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ 168 ਸੀਟਾਂ ਮਿਲੀਆਂ। ਸੱਜੇ-ਪੱਧੀ ਨੈਸ਼ਨਲ ਰੈਲੀ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਸੰਸਦੀ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਤੀਜੀਆਂ ਦੀ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸੰਸਦ ਦੇ ਹੇਠਲੇ ਸਦਨ ਵਿੱਚ 143 ਸੀਟਾਂ ਜਿੱਤੀਆਂ। ਰਿਪਬਲਿਕਨ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ 45 ਸੀਟਾਂ ਮਿਲੀਆਂ ਜਦਕਿ ਬਾਕੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ 39 ਸੀਟਾਂ ਮਿਲੀਆਂ। ਨਤੀਜੇ ਮੱਧਵਾਦੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਇਮੈਨੂਅਲ ਮੈਕਰੋਨ ਲਈ ਵੀ ਇੱਕ ਝਟਕਾ ਸਨ।

ਮੇਖ - (ਜਨਮ 14 ਮਾਰਚ 1938 ਅਪ੍ਰੈਲ) ਵਪਾਰ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਅਤੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਵੱਧਦੇ ਹੋਸ਼ਲੇ ਨਾਲ ਮਨ ਨੂੰ ਸ਼ਕਤੀ ਮਿਲੇਗੀ। ਸਿਹਤ ਢਿੱਲੀ ਤੇ ਧਨ ਦਾ ਖਰਚ ਜਿਆਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਕਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਹਾਲਾਤਾਂ ਤੋਂ ਪਬਰਾ ਕੇ ਕਿਸੇ ਤਾਂਤਰਿਕ ਜਾਂ ਅਖੇਡੀ ਬਾਬਿਆਂ ਦੇ ਚੱਕਰ ਵਿੱਚ ਨਾ ਫੌਂਸੇ, ਨੁਕਸਾਨ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਬਿਖ - (ਜਨਮ 14 ਅਪ੍ਰੈਲ 1938 ਮਈ) ਸੰਘਰਸ਼ ਭਰੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਗੁਜ਼ਾਰੇਗਾ ਧਨ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਪਰ ਖਰਚ ਆਮਦਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਣਗੇ। ਹਰ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟਾਂ, ਪਰ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਰਹੇਗਾ। ਜ਼ਮੀਨ ਸਵਾਰੀ ਆਦਿ ਨੂੰ ਖਰੀਦਣ ਵੇਚਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਵੀ ਬਣੇਗੀ। ਕਿਸੇ ਗਾਰੀਬ ਜਾਂ ਜ਼ਰੂਰਤਮੰਦ ਨੂੰ ਭੋਜਨ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰਵਾਉ।

ਮਿਥੁਨ - (ਜਨਮ 15 ਮਈ 1938 ਜੂਨ) ਵਪਾਰ ਵਿੱਚ ਸੰਘਰਸ਼ਪੂਰਨ ਹਾਲਾਤ ਰਹਿਣਗੇ। ਦਿਮਾਗੀ ਪ੍ਰੋਸ਼ਾਨੀਆਂ ਤੇ ਫੁੱਲ ਖਰਚ ਹੋਵੇਗਾ। ਗੁਜ਼ਾਰੇਗਾ ਆਮਦਨ ਵੀ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਸਮਾਜਿਕ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਵਧੇਗੀ। ਹੋਸ਼ਾਅ ਆਪਣੀ ਚਾਦਰ ਵੇਖ ਕੇ ਹੀ ਪੈਰ ਪਸਾਰੇ, ਆਰਥਿਕ ਉਲੜਣਾ ਤੋਂ ਬਚੇ ਰਹੋਗੇ।

ਕਰਕ - (ਜਨਮ 15 ਜੂਨ 1938 ਜੂਨ) ਆਯਾਤ-ਨਿਰਯਾਤ ਸੰਥੀ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣੇਗੀ। ਆਮਦਨ ਦੇ ਸਾਧਨ ਬਣਦੇ ਰਹਿਣਗੇ, ਪਰ ਦਿਮਾਗੀ ਤਣਾਅ ਤੇ ਉਤੇਜਨਾ ਵਧੇਰੇ ਰਹੇਗੀ। ਵਧੇਰੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੇ ਬਾਅਦ ਹੀ ਆਰਥਿਕ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਸ਼ਧਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਬੁਲਾਓ, ਕਰਜ ਸਿੱਧ ਹੋਣਗੇ।

ਕਿਸਮਤ ਦੇ ਸਿਤਾਏ

ਵੀਰਵਾਰ 11 ਜੁਲਾਈ ਬੁੱਧਵਾਰ 17 ਜੁਲਾਈ 2024 ਤੱਕ

ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ਾ ਜਾਂ ਕਿਸਮਤ ਦੇ ਸਿਤਾਏ ਬੁਝ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਵੱਖ ਵੱਖ ਮੀਡੀਆ ਰਹੀਂ ਕੰਮ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪੜ੍ਹਦੇ ਸੁਣਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਇਹਨਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੇ, ਪਰ ਪਾਠਕਾਂ ਦੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਦੇਖ ਕੇ ਇਹ ਕਾਲਮ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਠੱਗਾਂ ਦੇ ਚੁੰਗਾਲ ਵਿੱਚ ਫਸਣ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਛਾਪਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸੋਧ ਵੀ ਮਿਲ ਸਕੇ ਅਤੇ ਗਲਤ ਪਸੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਚ ਵੀ ਸਕਣ। -ਸੰਚਕ

ਸਿੰਘ - (ਜਨਮ 16 ਜੁਲਾਈ 1938 ਅਗਸਤ)

ਆਮਦਨ ਦੇ ਸਾਧਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧੇ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਖਰਚ ਵੀ ਵਧੇਗਾ। ਸਥਾਨ ਬਦਲਾਵ, ਦੂਰ-ਦਰਾਜ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਅਤੇ ਸੰਤਾਨ ਸੰਥੀ ਚਿੰਤਾ ਬਣੀ ਰਹੇਗੀ। ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਸੁੱਭ ਮੰਗਾਲ ਕੰਮ ਵੀ ਹੋਣਗੇ। ਧਰਮ-ਕਰਮ ਵਿੱਚ ਸਰਾਬ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾ ਕਰਨੀ, ਸਾਂਤੀ ਆਵੇਗੀ।

ਕੰਨਿਆ - (ਜਨਮ 16 ਅਗਸਤ 1938 ਸੜਕਰ)

ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਧਨ ਲਾਭ ਬੋੜਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਆਲਸ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਅਤੇ ਯਾਤਰਾ ਦੌਰਾਨ ਪ੍ਰੋਸ਼ਾਨੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਸਿਹਤ ਢਿੱਲੀ ਤੇ ਵਧੇਰੇ ਮਿਹਨਤ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਗੁਜ਼ਾਰੇਗਾ ਆਮਦਨ ਹੋਵੇਗੀ। ਲੈਣ-ਦੇਣ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਸਾਵਧਾਨੀ ਵਰਤੋਂ, ਧੋਖਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਬੁਲਾਓ, ਕਰਜ ਸਿੱਧ ਹੋਣਗੇ।

ਤੁਲਾ - (ਜਨਮ 15 ਸੜਕਰ 1938 ਅਕਤੂਬਰ)

ਮਿਹਨਤ ਅਤੇ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਨਾਲ ਕੋਈ ਰੁਕਿਆ ਕੰਮ ਬਣੇਗਾ। ਧਰਮ-ਕਰਮ ਦੇ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਰੁਝਾਨ ਬਣੇਗਾ। ਕਿਸੇ ਪਿਆਰੇ ਬੰਧੂ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਰਹੇਗੀ।

ਇਸਤਰੀ ਤੇ ਸੰਤਾਨ ਸੁਖ ਮਿਲਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹਨ। ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਨਾਲ ਮੱਡੇਦਤੇ ਖਰਚ ਜਿਆਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਸ਼੍ਰੀ ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਪਾਠ ਕਰਨਾ ਲਾਭਕਾਰੀ ਹੋਵੇਗਾ।

ਧ੍ਰਿਸ਼ਕ - (ਜਨਮ 15 ਅਕਤੂਬਰ 1938 ਨਵੰਬਰ)

ਧਨ ਲਾਭ ਬੋੜਾ, ਪਰ ਖਰਚ ਜਿਆਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਆਮਦਨ ਦੇ ਸਾਧਨ ਬਣਦੇ ਰਹਿਣਗੇ। ਧਰਮ-ਕਰਮ ਵਿੱਚ ਰੁਝਾਨ ਹੋਵੇਗਾ। ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ 'ਤੇ ਆਰਥਿਕ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਲਾਭ ਮਿਲੇਗਾ। ਕੁਝ ਬਣਦੇ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਦੇ ਯੋਗ ਹਨ। ਇਸ ਹਫ਼ਤੇ ਕਿਸੇ ਗਾਰੀਬ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਜਾਂ ਧਾਰਮਿਕ ਕਿਤਾਬਾਂ ਖਰੀਦ ਕੇ ਦਿਉ, ਕਮਾਈ ਵਿੱਚ ਬਰਕਤ ਹੋਵੇਗੀ।

ਧਨੁ - (ਜਨਮ 14 ਨਵੰਬਰ 1938 ਦਸੰਬਰ) ਗੁੱਸਾ ਤੇ ਉਤੇਜਨਾ ਕਾਰਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਭੱਜ-ਦੇੜ ਜਿਆਦਾ ਰਹੇਗੀ। ਬਣਦੇ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਦੇ ਯੋਗ ਹਨ। ਆਪਣੀ ਆਮਦਨ ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ ਹੀ ਖਰਚ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੋ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਕਰਜ ਲੈਣ ਦੀ ਨੋਬਤ ਆ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਹਫ਼ਤੇ ਇਕ ਦਿਨ ਗੁਰੂ ਘਰ ਬੰਚਿਆਂ ਸਮੇਤ ਬਰਤਨ ਸਾਫ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰੋ, ਕਮਾਈ ਵਿੱਚ ਬਰਕਤ ਹੋਵੇਗੀ।

ਮਕਰ - (ਜਨਮ 14 ਦਸੰਬਰ 1938 ਜਨਵਰੀ 1939) ਦਿਮਾਗੀ ਤਣਾਅ, ਗੁੱਸਾ ਜਿਆਦਾ ਅਤੇ ਜਲਦੀ ਹੀ ਉਤੇਜਿਤ ਹੋਣ ਨਾਲ ਕੋਈ

ਬਣਿਆ ਕੰਮ ਵਿਰਾੜ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਖਰਚਾ ਜਿਆਦਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਉਧਾਰ ਲੈਣ ਦੀ ਨੋਬਤ ਆ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਖੁਦ ਕਰਨਾ ਹੀ ਬਿਹਤਰ ਰਹੇਗਾ, ਕਿਸੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਨਾ ਕਰੋ। ਕਿਸੇ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਚੁਗਲੀ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਢੂਰ ਰੱਖੋ, ਹਮੇਸ਼ਾ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਨਾਲ ਮਤਲਬ ਰੱਖੋ।

ਕੰਭ - (ਜਨਮ 13 ਜਨਵਰੀ 1939 ਫਰਵਰੀ) ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਹਾਲਾਤ ਡਾਵਾਂਡੇਲ ਰਹਿਣਗੇ। ਖਰਚ ਆਮਦਨ ਨਾਲੋਂ ਜਿਆਦਾ ਹੋਣਗੇ। ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਵਧੇਰੇ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਹਰ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਤੋਂ ਆਲਸ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਹਫ਼ਤੇ ਕਿਸੇ ਗਾਰੀਬ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਜਾਂ ਧਾਰਮਿਕ ਕਿਤਾਬਾਂ ਖਰੀਦ ਕੇ ਦਿਉ, ਕਮਾਈ ਵਿੱਚ ਬਰਕਤ ਹੋਵੇਗੀ।

ਮੀਨ - (ਜਨਮ 12 ਫਰਵਰੀ 1939 ਮਾਰਚ) ਗੁਜ਼ਾਰੇਗਾ ਆਮਦਨ ਦੇ ਸਾਧਨ ਬਣਦੇ ਰਹਿਣਗੇ। ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਮਨ-ਮੁਟਾਵ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਰਹੇਗਾ। ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿੱਚ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਹੈ। ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਬੁਲਾਓ, ਕਰਜ ਸਿੱਧ ਹੋਣਗੇ।

ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

*-----
ਅਤੁਲ, ਸਾਹਿਬ ਜੀ, ਤੁਸੀਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚ ਵਿਆਹੇ ਹੋਏ ਆਦਮੀਆਂ ਨੂੰ ਹੀ ਕਿਉਂ ਰੱਖਦੇ ਹੋ ?

ਸਾਹਿਬ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੇਇੱਜਤੀ ਸਹਿਣ ਕਰਨ ਦੀ ਆਦਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਘਰ ਜਾਣ ਦੀ ਵੀ ਜਲਦੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ।

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼

PANJAB TIMES (EST 1965)

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਵਿਸ਼ਿਵਸਤਿਗਾਰ ਦੇਣ ਲਈ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਛੋਨ ਨੰਬਰ 'ਤੇ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ :

FOR SUBSCRIPTION
(PLEASE TICK ONE RELEVANT BOX)

6 MONTHS ---- £95

1 YEAR ---- £180

ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਚੰਦਾ ਕਰੈਡਿਟ ਕਾਰਡ ਜਾਂ ਵੀਜ਼ਾ ਕਾਰਡ ਰਾਹੀਂ ਦੇਣ ਵਾਸਤੇ ਅਤੇ ਬਿੱਲਾਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਨੰਬਰ 'ਤੇ ਛੋਨ ਕਰੋ। ਚੰਦਾ ਬੈਂਕ ਅਕਾਊਂਟ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪਾ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਜਾਂ ਪਰਿਵਾਰ ਢਾਕ ਰਾਹੀਂ ਘਰ ਮੰਗਵਾਉਣ ਲਈ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਕੁਪੈਂ ਭਰ ਕੇ ਚੈਕ ਨਾਲ ਭੇਜੋ।

NAME.....

ADDRESS.....

POST CODE.....

TEL.....

Barclays Bank details: ACCOUNT: Punjab Times Trust
ACCOUNT NO: 20853011 SORT CODE: 20-25-85

Post with payments to: SUBSCRIPTION
PANJAB TIMES BRIDLE GATE LANE, ALVASTON, DERBY, DE24 0QW, U.K.

TEL: 01332 372851 FAX: 01332 374819

or please ring on Mo: 07966 388 388

www.panjabtimes.uk Email: Panjabtimes@aol.com

ਕਿੰਗਜ਼ਵੇਲ ਸੈਕ੍ਰਿਟਿਂਗ ਮੁਦੀਟ

ਸਾਡੇ ਤਾਜ਼ਾ ਤੇ ਵੰਨ-ਸੁਵੰਨੇ ਖਾਣਿਆਂ ਦੀ ਚੋਣ ਤੁਹਾਡੀ ਤੇ ਸੇਵਾ ਸਾਡੀ

ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਧਾਰਟੀਆਂ ਨਾਈ ਹਾਸ ਮੁਹਾਡਾ !

ਕਿਸੇ ਵੀ ਤੁਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਕ ਵਾਰ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਗੱਲ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰੋ। ਸਾਡੀ ਵਪੀਆ ਅਤੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸਰਿਵਸ ਦੇਖ ਕੇ ਤੁਹਾਡੇ ਮਹਿਮਾਨ ਆਸ-ਆਸ ਕਰ ਉਠਣਗੇ।

ਵਿਆਹ ਮੌਕੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਸਵੇਰੇ ਦੀ ਚਾਹ ਨਾਲ ਤਾਜ਼ਾ ਸਮੇਤ, ਪਕੋੜੇ, ਸਪਰਿੰਗ ਰੋਲ ਤੇ ਤੁਹਾਡੀ ਮਨਪਸੰਦ ਮਿਠਿਆਈ ਬਹੁਤ ਰਿਆਇੰਡੀ ਭਾਗ ਤੇ ਉਪਲਬਧ ਕਰਦੇ ਹਨ !

ਅੱਜ ਹੀ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ ਤੇ ਖਾਣਿਆਂ ਦੇ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਸਵ: ਉਮਰਾਈ ਅਟਵਾਲ ਦੇ 40 ਸਾਲਾ ਤਜ਼ਰਬੇ ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾਓ

ਯੂ.ਕੇ. 'ਚ ਲੱਗ੍ਝਾਂ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਮਾਹਿਰ

ਸਵ: ਸ੍ਰ. ਉਮਰਾਈ ਅਟਵਾਲ

KINGSWAY BANQUETING SUITE
270-272 BATH ROAD, HOUNSLAW, MIDDLESEX, TW4 7DF.
(OPP. HOUNSLAW WEST TUBE STATION)

TEL: 020 8570 8351

Email: Kingswaylondon@icloud.com, www.kingswaybanqueting.com

ਅਕਾਲ ਤੁਖਤ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਜਲਾਵਤਨੀ ਜੋਧੇ ਦੀ ਉਪਾਣੀ ਪਾਉਣ ਵਾਲਾ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਆਗੂ ਸ੍ਰੀ ਭਾਈ ਗਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ

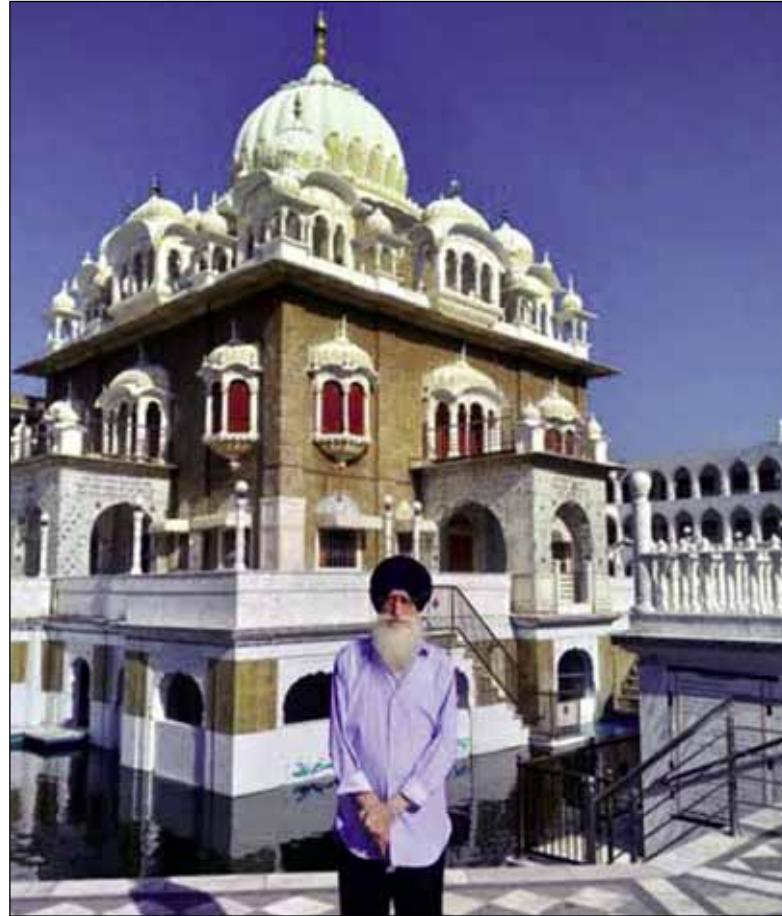
ਬਹੁਲ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ

99142-58142

ਕਿਸੇ ਆਮ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਨਾਮ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਅਜਾਦ ਸਿੱਖ ਰਾਜ ਦੇ ਪਵਿੱਤਰ ਕੌਮੀ ਕਾਰਜ ਲਈ ਦਿੜ੍ਹੇ ਸੰਕਲਪ, ਸਾਰੀ-ਉਮਰ ਅਡੋਲ ਰਹਿਣ ਵਾਲੀ ਨਿੱਤਰ ਜਲਾ-ਵਤਨੀ ਸਤਿਕਾਰਿਤ ਸਥਾਨੀਅਤ ਹੈ ਗਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਹਾਈਜੈਕਰ। ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਸ਼ਾਇਦ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਸਿੱਖ ਜੋਧੇ ਜਰਨੈਲ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਾਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬੜੀ ਦਿੜਤਾ, ਅਡੋਲਤਾ ਅਤੇ ਬੇਗਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਬਗੈਰ ਕੌਮ ਨੂੰ ਨਿਹੋਰੇ ਦਿੱਤਿਆਂ ਅਜਾਦ ਸਿੱਖ ਰਾਜ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਜਦੋਂ ਜਹਿਦ ਦੇ ਲੇਖੇ ਲਾ ਦਿੱਤੀ। ਤਿੰਨ ਜੀਆਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜਗ੍ਹਾਂ ਹੋ ਕੇ ਬਿਖਰ ਜਾਣ ਵਰਗਾ ਢੁੱਖ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਿਸ਼ਾਨੇ ਤੋਂ ਭੁਲਾ ਨਾ ਸਕਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜੀਵਨ ਭਾਵੇਂ ਮੁੱਢੇ ਹੀ ਸੰਘਰਸ਼ੀ ਰਿਹਾ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਾਮ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਉੱਦੋਂ ਚਰਚਾ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਚਾਰ ਸਾਥੀਆਂ ਸਿਰਦਾਰ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਪਾਉਂਟਾ ਸਾਹਿਬ, ਮਾਸਟਰ ਕਰਨ ਸਿੰਘ, ਸਿਰਦਾਰ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸਿਰਦਾਰ ਤੇਜਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸਮੇਤ 29 ਸਤੰਬਰ 1981 ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਤੇ ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਦਾ ਜਹਾਜ਼ ਅਗਵਾ ਕਰਕੇ ਲਹੌਰ (ਪਾਕਿਸਤਾਨ) ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਖਾਲਸਾ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਰਤ ਰਿਹਾਈ ਦੇ ਨਾਲ ਕੁਝ ਹੋਰ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵੀ ਰੱਖੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਇਸ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾਲ ਜਿੱਥੇ ਸੰਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕੰਮਾਂਤਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਹੋਈ, ਉਥੇ ਭਾਈ ਗਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਹੋਰਾਂ ਦਾ ਨਾਮ ਵੀ ਦੁਨੀਆ ਪੱਧਰ ਤੇ ਜਾਣਿਆ ਜਾਣ ਲੱਗਾ। ਯਾਦ ਰਹੇ ਕਿ 20 ਸਤੰਬਰ 1981 ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਲਾਲਾ ਜਗਤ ਨਰਾਇਣ ਦੇ ਕਤਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਮਹਿਤਾ ਚੌਕ ਤੋਂ ਗਿਵਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਸੰਗਤਾਂ ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਦਰਮਿਆਨ ਹੋਈ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਵਿੱਚ ਗਿਆਰਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਭਾਈ ਗਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਸੰਤ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਰੋਸ ਵਜੋਂ ਹੀ ਜਹਾਜ਼ ਅਗਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜਹਾਜ਼ ਦੇ ਅਮਲੇ ਦੇ ਛੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਸਮੇਤ 117 ਵਿਅਕਤੀ ਸਵਾਰ ਸਨ, ਪਰ ਸਿੱਖ ਅਗਵਾਕਾਰਾਂ ਦੇ ਇਸ ਖਤਰਨਾਕ ਕੰਮ ਦੀ ਖੂਬਸੂਰਤੀ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਖਾਲਸਾਈ ਪਰੰਪਰਾਵਾਂ ਤੇ ਪਹਿਰਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਜਹਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਸਵਾਰ ਆਰੰਭਤਾਂ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਭਾਈ ਗਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਜਨਮ 19 ਨਵੰਬਰ 1951 ਨੂੰ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਖੇ ਹੋਇਆ। ਉਹ ਪੰਜ ਭੈਣ ਭੈਣ ਭਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਚੌਥੇ ਨੰਬਰ 'ਤੇ ਸਨ। ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਭੈਣ ਭਰਾਵਾਂ, ਬੀਬੀ ਹਰਪਾਲ ਕੌਰ,

ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਲ 29 ਜੁਲਾਈ 2006 ਵਾਲੇ ਦਿਨ, ਸਾਊਬਾਲ ਦੀ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਮਾਤਾ ਸੁੰਦਰੀ ਦੀਵਾਨ ਹਾਲ ਵਿੱਚ ਸੰਪੁਰਨ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਪੱਲੇ ਦੀ ਰਸਮ ਉਸ ਵੇਲੇ ਸਾਰੀ ਕੌਮ ਵੱਲੋਂ ਹੀ ਅਦਾ ਹੋ ਗਈ ਜਦੋਂ ਉਸ ਦਿਨ ਦੇਸ਼ ਵਿਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਆਈ ਸੰਗਤ ਨੇ ਇਸ ਬੱਚੀ ਨੂੰ ਪੰਥ ਦੀ ਬੇਟੀ ਹੋਣ ਦਾ ਮਾਣ ਬਖ਼ਸ਼ਿਆ। ਬੱਚੀ ਬਿਕਰਮ ਜੀਤ ਕੌਰ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਗੁਰਪਰੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਗ੍ਰਾਹ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ, ਬੱਚੀ ਅਵਨੀਤ ਕੌਰ ਅਤੇ ਪੁੱਤਰ ਸੁਖਾਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਦਾਤ ਬਖ਼ਸ਼ੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਸਰਵਉਂਚ ਸੰਸਥਾ, ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਵਲੋਂ ਸਿਰਦਾਰ ਗਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ 'ਜਲਾਵਨੀ ਸਿੱਖ ਯੋਧੇ' ਦੀ ਉਪਾਣੀ ਦੇਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਇਕ ਖਤ ਸਿਰਦਾਰ ਗਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਕਿ 'ਗੁਰੂ ਪੰਥ ਦੇ ਸਰਵਉਂਚ ਅਸਥਾਨ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਵਲੋਂ ਮਿਤੀ 3 ਅੱਸੂ ਸੰਮਤ ਨਾਨਕਸਾਹੀ 552 ਮੁਤਾਬਕ 18 ਸਤੰਬਰ 2020 ਨੂੰ ਪੰਜ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀ ਹੋਈ ਇਕੱਤਰਤਾ ਵਿੱਚ ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਪੰਥ ਪ੍ਰਤੀ ਕੀਤੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ 'ਜਲਾਵਨੀ ਸਿੱਖ ਯੋਧਾ' ਦੀ ਉਪਾਣੀ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਜਥੇਦਾਰ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਵਲੋਂ ਹੋਏ ਆਦੇਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨ ਦੇਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਨਿਯਤ ਕਰਕੇ ਸੁਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਫੈਸਲਾ ਲੈ ਲਏ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਵੀ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨ ਨਾ ਦੇਣਾ ਭਾਈ ਗਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਰਗੀ ਸੱਚੀ ਸੁੰਚੀ ਸਥਾਨੀਅਤ ਦੇ ਨਾਲ ਭਾਰੀ ਅਨਿਆਂ ਹੈ। ਉਹ ਸੱਚੁੱਚ ਜਿਉਂਦਾ ਸ਼ਹੀਦ ਸ੍ਰੀ ਜਿਸਨੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਖੇਡੂ ਖੇਡੂ ਹੋਣ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਤੇ ਵੀ ਆਖਰੀ ਸਾਹ ਤੱਕ ਕੌਮ ਦੀ ਅਜਾਦੀ ਦੀ ਜੋਤ ਨੂੰ ਬਲਦੇ ਰਖਿਆ ਅਤੇ ਜਿਉਂਦੇ ਜੀਅ ਨਾਂ ਹੀ ਦਿੱਲੀ ਦਰਬਾਰ ਤੋਂ ਕੋਈ ਰਹਿਮ ਦੀ ਭੀਖ ਮੰਗੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੌਮ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਢੁੱਖਾਂ ਦਰਦਾਂ ਦਾ ਵਾਸਤਾ ਪਾਕੇ ਪਰਿਵਾਰ ਲਈ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪਾਇਆ, ਬਲਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਡੋਲਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਹੌਸਲਾ ਅਤੇ ਹਿੰਮਤ ਦਿੰਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵਿਛੋਂ ਦਾ ਕੌਮ ਨੂੰ ਪਿਆ ਘਾਟਾ ਕੇਂਦੇ ਵੀ ਪੁਰਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕੇਗਾ।

ਜੋ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਦੱਸ ਸਾਲ ਵੱਡੀ ਹੈ, ਬੀਬੀ ਹਰਪਾਲ ਕੌਰ ਤੋਂ ਛੋਟਾ ਭਰਾ, ਸਰਦਾਰ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ, ਜੋ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਪੰਜ ਸਾਲ ਵੱਡਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਛੋਟੀ ਭੈਣ ਇੰਦਰਮੋਹਣ ਕੌਰ ਹੈ, ਜੋ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ, ਤੋਂ ਛੇਡ ਕੁ ਸਾਲ ਵੱਡੀ ਹੈ। ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਛੋਟਾ ਭਰਾ, ਸਰਦਾਰ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਹੈ, ਜੋ ਗਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਤਕਰੀਬਨ ਸਤ ਕੁ ਸਾਲ ਛੋਟਾ ਹੈ। ਸੰਤਾਲੀ ਦੀ ਵੰਡ ਤੋਂ ਮਗਰੋਂ ਇਹ ਪਰਿਵਾਰ, ਭਾਰਤ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਟਿਆਲਾ ਸ਼ਹਿਰ ਆ ਕੇ ਵੱਸ ਗਿਆ ਸੀ। ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਪਿਛੋਕੜ ਖਾਲਸਾ ਰਾਜ ਦੇ ਅਜੇਤੂ ਜਰਨੈਲ ਸ੍ਰ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਨਲੂਆ ਵੱਲੋਂ ਵਸਾਏ ਨਗਰ ਹਰੀਪੁਰ ਹਜਾਰਾ (ਪਾਕਿਸਤਾਨ) ਨਾਲ ਜੁੜਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪਿੰਡ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਿਛਲਾ ਪਿੰਡ ਸੀ, ਸ਼ਾਇਦ ਇਹੋ ਕਾਰਨ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਭਾਈ ਗਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵੀ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਸਿੱਖ ਰਾਜ ਦੇ ਸੁਪਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਗੁਆਚਾ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਗਿਆਰਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਸੰਗਤਾਂ ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਦਰਮਿਆਨ ਹੋਈ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਵਿੱਚ ਗਿਆਰਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਭਾਈ ਗਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਸੰਤ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੇ ਰੋਸ ਵਜੋਂ ਹੀ ਜਹਾਜ਼ ਅਗਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜਹਾਜ਼ ਦੇ ਅਮਲੇ ਦੇ ਛੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਸਮੇਤ 117 ਵਿਅਕਤੀ ਸਵਾਰ ਸਨ, ਪਰ ਸਿੱਖ ਅਗਵਾਕਾਰਾਂ ਦੇ ਇਸ ਖਤਰਨਾਕ ਕੰਮ ਦੀ ਖੂਬਸੂਰਤੀ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਖਾਲਸਾਈ ਪਰੰਪਰਾਵਾਂ ਤੇ ਪਹਿਰਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਜਹਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਸਵਾਰ ਆਰੰਭਤਾਂ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਅਡੋਲ ਜਰਨੈਲ ਦੀ ਧਰਮ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਸਪੁਤਰੀ ਨੂੰ ਵੀ ਵੱਖ ਵੱਖ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿੱਚ ਧੱਕੇ ਖਾਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੋਣਾ ਪਿਆ। ਬੇਟੀ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ, ਪਤਨੀ ਜਰਮਨ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਭਾਈ ਗਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਰਗੀ ਸੱਚੀ ਸੁੰਚੀ ਸਥਾਨੀਅਤ ਦੇ ਨਾਲ ਭਾਰੀ ਅਨਿਆਂ ਹੈ। ਉਹ ਸੱਚੁੱਚ ਜਿਉਂਦਾ ਸ਼ਹੀਦ ਸ੍ਰੀ ਜਿਸਨੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਖੇਡੂ ਖੇਡੂ ਹੋਣ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਤੇ ਵੀ ਆਖਰੀ ਸਾਹ ਤੱਕ ਕੌਮ ਦੀ ਅਜਾਦੀ ਦੀ ਜੋਤ ਨੂੰ ਬਲਦੇ ਰਖਿਆ ਅਤੇ ਜਿਉਂਦੇ ਜੀਅ ਨਾਂ ਹੀ ਦਿੱਲੀ ਦਰਬਾਰ ਤੋਂ ਕੋਈ ਰਹਿਮ ਦੀ ਭੀਖ ਮੰਗੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੌਮ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਢੁੱਖਾਂ ਦਰਦਾਂ ਦਾ ਵਾਸਤਾ ਪਾਕੇ ਪਰਿਵਾਰ ਲਈ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪਾਇਆ, ਬਲਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਡੋਲਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਹੌਸਲਾ ਅਤੇ ਹਿੰਮਤ ਦਿੰਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵਿਛੋਂ ਦਾ ਕੌਮ ਨੂੰ ਪਿਆ ਘਾਟਾ ਕੇਂਦੇ ਵੀ ਪੁਰਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕੇਗਾ।

ਹਾਸ ਵਿਅੰਗ

ਸਵਾਮੀ ਸਰਬਜੀਤ

ਸੋ ਰਸਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸਭਾ ਦਾ ਸਟੇਜ ਸੰਚਾਲਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸ਼੍ਰੀ ਪੀਪਟ ਜੀ ਹੌਲੀ ਤੇ ਉਹ ਵੀ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਬੋਲਦੇ ਹਨ। ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਕੰਨ ਲਾ ਕੇ ਸੁਣਨਾ ਪੈਂਦਾ ਏ ਕਿ ਕੀ ਬੋਲ ਰਹੇ ਹਨ, ਫੇਰ ਵੀ ਕੁਝ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ। ਪਿੱਛੋਂ ਕੋਈ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਮੂੰਹ ਜਿਹਾ ਲੁਕੋ ਕੇ ਚੀਕਦਾ ਹੈ, “ਓਚੇ ਉੱਚੀ...”

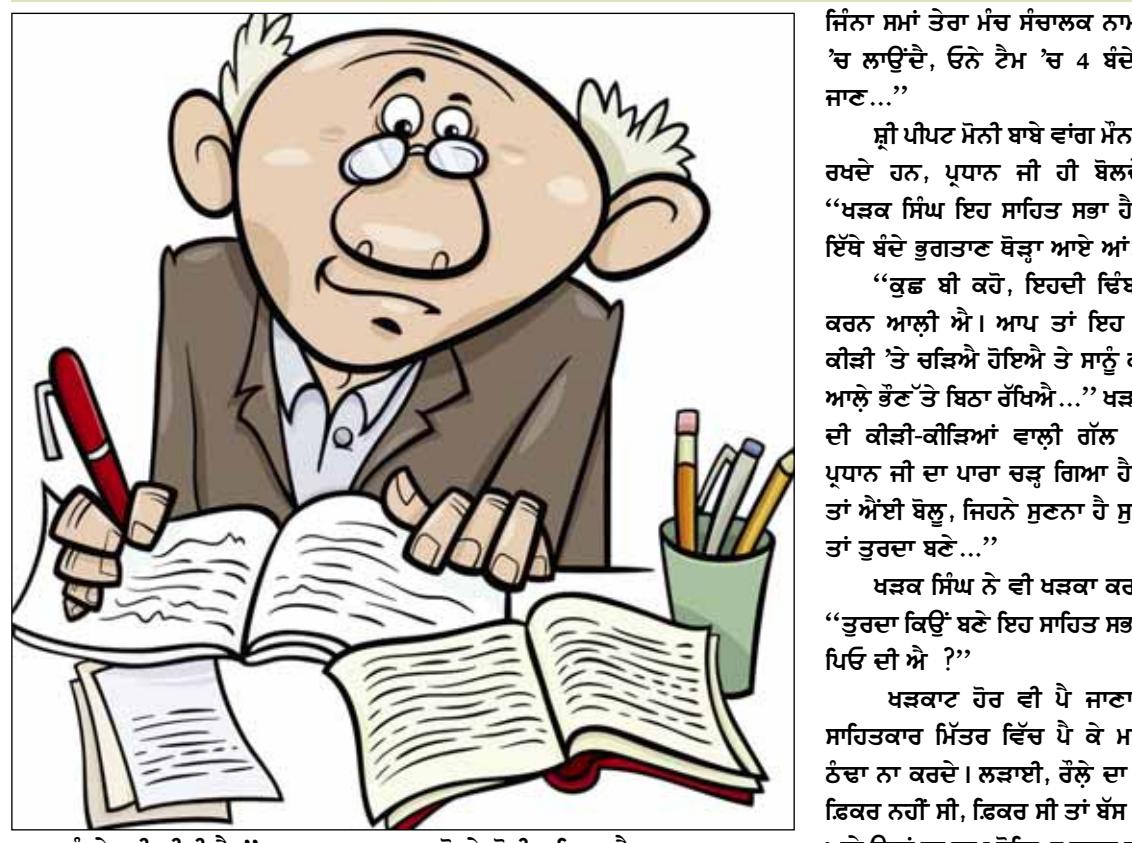
ਸ਼੍ਰੀ ਪੀਪਟ ਗੁੱਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਸੋ ਪਿੱਛੋਂ ਆਈ ਲੁਕਵੀ ਜਿਹੀ ਹਿਦਾਇਤ ਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਂਗ ਹੀ ਹੌਲੀ ਤੇ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਹ ਬੋਲ ਹਟੇ ਹਨ, ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਕਿਸ ਨੂੰ ਸਟੇਜ 'ਤੇ ਰਚਨਾ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ ਹੈ। ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਕਮਰਕਸੇ ਕਸ ਲਏ ਹਨ। ਮੰਚ ਵੱਲ ਦੌੜਨ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੀ ਪੀਪਟ ਨੇ ਕਵੀ ਬੁੜਬਕ ਬਿਹਾਰੀ ਨੂੰ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਕੇ ਸਟੇਜ 'ਤੇ ਆਉਣ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਬੁੜਬਕ ਬਿਹਾਰੀ, ਹਰੀ ਬੱਤੀ ਮਿਲਦਿਆਂ ਹੀ ਸਾਰਿਆਂ ਵੱਲ ਜੇਤੂ ਅੰਦਾਜ਼ ਨਾਲ ਵੇਖਦਾ ਮੰਚ ਵੱਲ ਵਧਿਆ ਹੈ। ਮੰਚ 'ਤੇ ਜਾ ਕੇ ਉਹ ਨੇ ਗਲਾ ਸਾਫ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ (ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਾਫ਼ ਹੈ)। ਮਾਈਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਫਿਰ ਵੀ ਉਸ ਨੇ ਮਾਈਕ ਸੈਟ ਕਰਨ ਦਾ ਅਭਿਨੈ ਕੀਤਾ ਹੈ।

“ਪੇਸ਼ ਹੈ ਨਈਂ ਕਵਿਤਾ...” ਬੁੜਬਕ ਜੀ ਦਾ ਇਹ ਵਾਕ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ।

“ਪਿਛਲੇ ਕਿੰਨੇ ਸਾਲ ਤੋਂ ਨਈਂ ਹੈ...?” ਪਿੱਛੋਂ ਕੋਈ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਮੂੰਹ ਜਿਹਾ ਲੁਕੋ ਕੇ ਚੀਕਦਾ ਹੈ।

ਸਾਰੀ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਹਾਸਾ ਗੁੰਜਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਜੀ ਸਣੇ ਸਾਰੇ ਇਸ ਹਾਸੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਣ ਦਾ ਅਭਿਨੈ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸ਼੍ਰੀ ਬੁੜਬਕ ਬਿਹਾਰੀ ਜੀ ਨੂੰ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੱਚੀ ਕੋਈ ਹੱਸਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ ਸੋ ਉਹ ਵੀ ਹੱਸਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਫਿਰ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਸ਼ੀਰਸ਼ ਦੱਸ ਕੇ ਕਵਿਤਾ ਸੁਣਾਉਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਬੈਠੇ 2-3 ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਦੋਸਤ ਮਿੱਤਰ ਕਵੀ ਬੁੜਬਕ ਜੀ ਦੇ ਨਾਲ ਮੂੰਹ ਜੁਥਾਨੀ ਕਵਿਤਾ ਦੁਹਰਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਬਿਹਾਰੀ ਸਾਹਿਬ ਕਵਿਤਾ ਲਿਖ ਕੇ ਲਿਆਏ ਹਨ, ਸ਼ਾਇਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਵਿਤਾ ਯਾਦ ਨਹੀਂ। ਇੱਕ ਥਾਂ 'ਤੇ ਜਾ ਕੇ ਬਿਹਾਰੀ ਜੀ ਉੱਕੜੇ ਹਨ ਤਾਂ ਇੱਕ ਸੱਜਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭੁੱਲੀ ਲਾਈਨ ਚੇਤੇ ਕਰਵਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਉਸ ਯਾਦ ਕਰਾਉਣ ਵਾਲੇ ਸੱਜਣ ਨੂੰ ਦਾਦ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਬਿਹਾਰੀ ਜੀ ਕਵਿਤਾ ਸਮਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਤਾਜ਼ੀਆਂ ਵਜਾਈਆਂ। ਹਰੇਕ ਦੀ ਰਚਨਾ ਸਮਾਪਤ ਹੋਣ ਉਪਰਤ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਤਾਜ਼ੀ ਜ਼ਰੂਰ ਮਾਰਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਇੱਕ ਚੁਪੈ ਚੁਪੀਤਾ ਜਿਹਾ ਨਿਅਮ ਹੈ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਇੱਕ ਧਮਕੀ ਵੀ ਲਟਕਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ, ‘ਫੇਰ ਤੇਰੀ ਵਾਰੀ ਵੀ ਤਾਂ ਆਉਣੀ ਐ...’।

ਸਾਹਬ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ।”

ਘੋੜਾ ਸਾਹਬ ਮਾਧੂਸੀ ਜਿਹੀ ਨਾਲ ਜੌੜਾ ਸਾਹਬ ਦਾ ਨਾਮ ਪੁਕਾਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਜੌੜਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀਆਂ ਵਾਛਾਂ ਖਿੜ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਮੈਨੂੰ ਇੱਕ ਗੱਲ ਅੱਜ ਤੱਕ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆਈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਜੌੜਾ ਸਾਹਬ ਨੇ ਇਕੱਲੇ ਈ ਆਉਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੌੜੇ ਦਾ ਕੀ ਮਤਲਬ ਹੋਇਆ। ਵੀਂ ਵਾਰੀ ਸੋਚਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ‘ਜੌੜੇ ਦਾ ਰਾਜ ਪੁੱਛਾਂ ਪਰ ਫੇਰ ਸੋਚੀਦੈ, “ਦੱਠੇ ਬੁਝ ਵਿੱਚ ਪਏ ਜੌੜਾ ਨਾਲੇ ਘੋੜਾ, ਸਾਨੂੰ ਕੀ ਹੋਰ ਕੰਮਾਂ ਦਾ ਤੋੜੇ...”

ਜੌੜਾ ਸਾਹਬ ਦਾ ਆਪਣਾ ਵਿਲੱਖਣ ਅੰਦਾਜ਼ ਹੈ। ਉਹ ਗੀਤ ਲਿਖਦੇ ਹਨ ਤੇ ਵੱਡੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਆਪ ਗਾਊਂਦੇ ਵੀ ਹਨ। ਫੇਰ ਮੂੰਹ ਨਾਲ ਢੋਲਕੀਆਂ ਛੈਣੇ ਵੀ ਵਜਾਊਂਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਦੋਗਾਣੇ ਹੀ ਲਿਖਦੇ ਹਨ। ਦੋਗਾਣੇ ਵਿਚਲੇ ਮੁੰਡੇ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਆਪਣੀ ਆਵਾਜ਼ ਨੂੰ ਤਿੱਖੀ ਬਚੀਕ ਜਿਹੀ ਕਰਕੇ ਉਹ ਕੁੜੀ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਵੀ ਆਪੇ ਹੀ ਕੱਢ ਲੈਂਦੇ ਹਨ।

“ਕਿਤੇ ਦੋ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਕੱਢਣ ਕਰਕੇ ਹੀ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਾਮ ਜੌੜਾ ਪਿਆ...” ਚਲੋ ਛੱਡੋ ਆਪਣੀ ਕੀ ਲੈਣਾ।

ਸੋ ਜੌੜਾ ਸਾਹਬ ਨੇ ਅੱਜ ਫੇਰ ਦੋਗਾਣਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਗੀਤ ਮੁਕਾ ਕੇ, ਮੂੰਹ ਨਾਲ ਤੁੰਬੀ ਵਜਾ ਕੇ ਸਮਾਪਤੀ ਟਿੰਗ ਟਿੰਗ ਟਿੰਗ ਕੀਤੀ। ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਤਾਜ਼ੀਆਂ ਵਜਾਈਆਂ। ਹਰੇਕ ਦੀ ਰਚਨਾ ਸਮਾਪਤ ਹੋਣ ਉਪਰਤ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਤਾਜ਼ੀ ਜ਼ਰੂਰ ਮਾਰਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਇੱਕ ਚੁਪੈ ਚੁਪੀਤਾ ਜਿਹਾ ਨਿਅਮ ਹੈ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਇੱਕ ਧਮਕੀ ਵੀ ਲਟਕਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ, ‘ਫੇਰ ਤੇਰੀ ਵਾਰੀ ਵੀ ਤਾਂ ਆਉਣੀ ਐ...’।

ਸ਼੍ਰੀ ਪੀਪਟ ਨੇ ਫੇਰ ਆਪਣੀ ਪੀਪਣੀ ਵਜਾਊਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਲਾਟਰੀ ਬੰਪਰ ਫੇਰ ਬੁਲੂਣ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਅਜੇ ਆਪਣੀਆਂ ਲਗਾਮਾਂ ਕਸੋ, ਮੈਂ ਤਾਂ ਜੌੜਾ

“ਉੱਚੀ ਬੋਲ” ਪਿੱਛੋਂ ਫੇਰ ਮੂੰਹ ਜਿਹਾ

ਜਿੰਨਾ ਸਮਾਂ ਤੇਰਾ ਮੰਚ ਸੰਚਾਲਕ ਨਾਮ ਬੋਲਣ 'ਚ ਲਾਉਂਦੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਟੈਮ 'ਚ 4 ਬੰਦੇ ਭੁਗਤ ਜਾਣ...”

ਸ਼੍ਰੀ ਪੀਪਟ ਮੋਨੀ ਬਾਬੇ ਵਾਂਗ ਮੌਨ ਧਾਰ ਕੇ ਰਖਦੇ ਹਨ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਜੀ ਹੀ ਬੋਲਦੇ ਹਨ, “ਖੜਕ ਸਿੰਘ ਇਹ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਹੈ, ਆਪਾਂ ਇੱਥੇ ਬੰਦੇ ਭੁਗਤਾਣ ਬੇੜਾ ਆਏ ਅੰ...”

“ਕੁਛ ਬੀ ਕਰੋ, ਇਹਦੀ ਢਿੰਬਰੀ ਟੈਟ ਕਰਨ ਆਲੀ ਐ। ਆਪ ਤਾਂ ਇਹ ਪਤੰਦਰ ਕੀੜੀ 'ਤੇ ਚੜੀਐ ਹੋਇਐ ਤੇ ਸਾਨੂੰ ਕੀੜੀਆਂ ਆਲੇ ਭੌਣ੍ਹਾਂ ਤੇ ਬਿਠਾ ਰੱਖਿਐ...” ਖੜਕ ਸਿੰਘ ਦੀ ਕੀੜੀ-ਕੀੜੀਆਂ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਸੁਣ ਕੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜੀ ਦਾ ਪਾਰਾ ਚੜ੍ਹ ਗਿਆ ਹੈ, “ਇਹ ਤਾਂ ਅੰਦੀ ਬੋਲੁ, ਜਿਹਨੇ ਸੁਣਨਾ ਹੈ ਸੁਣੋ ਨਹੀਂ ਤੁਰਦਾ ਬਣੇ...”

ਖੜਕ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵੀ ਖੜਕ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, “ਤੁਰਦਾ ਕਿਉਂ ਬਣੇ ਇਹ ਸਾਹਿਤ ਸਭਾ ਇਹਦੇ ਪਿਓ ਦੀ ਐ ?”

ਖੜਕਾਟ ਹੋਰ ਵੀ ਪੈ ਜਾਣਾ ਸੀ ਜੇ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਮਿੱਤਰ ਵਿੱਚ ਪੈ ਕੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਠੰਢਾ ਨਾ ਕਰਦੇ। ਲੜਾਈ, ਰੌਲੇ ਦਾ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਫਿਕਰ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਫਿਕਰ ਸੀ ਤਾਂ ਬੱਸ ਇਹੋ ਕਿ ਅਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਾਮ ਬੋਲਿਆ ਜਾਣਾ ਬਾਕੀ ਹੈ। ਅੰਤ ਨੂੰ ਗੱਲ ਇੱਥੇ ਨਿਬੜੀ ਕਿ ‘ਕਲਾਸ ਰੂਮ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਬਲੈਕ ਬੋਰਡ’ ਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਪੀਪਟ ਨਾਮ ਲਿਖਣ (ਮੂੰਹਾਂ ਨਾ ਬੋਲਣ) ਜਿਸ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਦਾ ਨਾਮ ਬਲੈਕ ਬੋਰਡ ਬੋਲੇ, ਉਹੀ ਆ ਕੇ ਮੰਚ 'ਤੇ ਬੋਲੇ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਭਰਵਾਂ ਸੁਆਗਤ ਹੋਇਆ।

ਸ਼੍ਰੀ ਪੀਪਟ ਚੱਕ ਲੈ ਕੇ ਬਲੈਕ ਬੋਰਡ 'ਤੇ ਲਿਖਣ ਲੱਗੇ ਐਨ ਟਿਕਾ ਟਿਕਾ ਕੇ। ਖੜਕ ਸਿੰਘ ਫੇਰ ਬੋਲ ਪਿਆ, “ਉਹ ਯਾਰ ਇਹ ਦੇ ਤਾਂ ਹੱਥ ਨਾਲ ਵੀ ਰਾਕੇਟ ਬੰਨ੍ਹਣਾ ਪਉਂ।”

ਭਾਵੇਂ ਸਾਰੇ ਹੀ ਸ਼੍ਰੀ ਪੀਪਟ ਦੀ ਇੱਕ ਕੀੜੀ ਚਾਲ ਤੋਂ ਪਰੋਸ਼ਾਨ ਸਨ ਪਰ ਖੜਕ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤੀ ਕਿਸੇ ਨੇ ਨਾ ਪ੍ਰਗਟਾਈ। ਸ਼੍ਰੀ ਪੀਪਟ ਨੇ ਬਲੈਕ ਬੋਰਡ 'ਤੇ ਨਾਮ ਲਿਖਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ, ‘ਪਹਾੜ...’

ਤਾਂ ਪਹਾੜਾ ਸਿੰਘ ਚੱਕ ਧਰ ਅੱਗੇ ਆਪਣਾ ਪੂਰਾ ਨਾਮ ਲਿਖੇ ਜਾਣ ਦੀ ਉਡੀਕ ਨਾ ਕਰਦਾ ਹੋਇਆ ਫਟਾਫਟ ਮੰਚ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ। ਜਿੰਨੀ ਦੇਰ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੀ ਪੀਪਟ ਨੇ ਬਲੈਕ ਬੋਰਡ 'ਤੇ ‘ਪਹਾੜ ਸਿੰਘ ਚੱਕ ਧਰ’ ਦਾ ਨਾਮ ਲਿਖਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇਰ ਵਿੱਚ ਪਹਾੜਾ ਸਿੰਘ ਆਪਣੀ ਮਿੰਨੀ ਕਹਾਣੀ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਮੁੜ ਆਪਣੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਜਾ ਬੈਠਾ।

ਸ਼੍ਰੀ ਪੀਪਟ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਸੋਚ ਵਿੱਚ ਭੁੱਬਿਆ ‘ਪਹਾੜ ਸਿੰਘ ਚੱਕ ਧਰ’ ਦਾ ਨਾਮ ਬਾਦ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਨੇ ਪੂਰਾ ਨਾਮ ਲਿਖਣ ਤੋਂ ਬਾਦ ਪਹਾੜਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਮੰਚ 'ਤੇ ਆਉਣ ਦਾ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਖੜਕ ਸਿੰਘ ਆਪਣੀ ਬੋਲ ਪਿਆ, “ਪਹਾੜ ਸਿੰਘ ਤਾਂ ਪੂਰੀ ਕਰੂਏ ਦੀ ਕਥਾ ਸੁਣਾ ਕੇ ਬਗ ਵੀ ਗਿਆ, ਹੁਣ ਕਿਹੜੁੰ ਭੀਕੀ ਜਾਨੈ, ਅਗਲਾ ਨਾਮ ਲਿਖ ਛੇਤੀ...”।

* * * * *

ਕਿਸਤ ਪਹਿਲੀ

— ਲੇਖਕ —

ਗਿ: ਗੁਰਬਖ ਸਿੰਘ

ਗੁਲਸ਼ਨ

ਸੰਪਰਕ ਲਈ:

+44 7956 302743

ਭੱਟ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀ ਦਿੱਸਟੀ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ

ਧੰਨ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰ ਸ਼ਬਦੀਅਤ ਨੇ ਆਮ ਪਰਜਾ ਦੇ ਨਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਾਜਸੀ ਘਰਾਣਿਆਂ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਿਕਟਵਰਤੀ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਆਪਣੇ ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ। ਭੱਟਾਂ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਜਜਮਾਨ ਘਰਾਣਿਆਂ ਦੀ ਗੁਰੂ ਘਰ ਵੱਲ ਖਿੱਚ ਵੇਖ ਕੇ ਭੱਟਾਂ ਦਾ ਗੁਰੂ ਸ਼ਬਦੀਅਤ ਵੱਲ ਪੇਰੇ ਜਾਣਾ ਸੁਭਾਵਕ ਸੀ ਨਾਲੇ ਉਹ ਵੀ ਤਾਂ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਵਿਚਰਦੇ ਹੀ ਸਨ। ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਿੱਖੀ ਮੰਡਲ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਤੀਜੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਭੱਟ ਭਿੱਖਾ ਜੀ ਰਾਹੀਂ ਹੋਇਆ ਜੋ ਗੁਰੂ ਸ਼ਬਦੀਅਤ ਤੋਂ ਇਤਨੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਏ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬਾਕੀ ਭੇਖੀਆਂ ਦਾ ਸਭ ਤਾਣਾ-ਬਾਣਾ ਫਿੱਕਾ ਲਗਿਆ।

ਮੁਸਲਮਾਨ ਸਾਹਾਂ ਅਤੇ ਅਮੀਰਾਂ ਆਦਿ ਦੇ ਪਾਸ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਮੀਰਾਸੀ ਹੋਇਆ ਕਰਦੇ ਸਨ ਜੋ ਦਰਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਾਨਦਾਨਾਂ ਦਾ ਸ਼ਜ਼ਦਾ ਅਰ ਸੋਭਾ ਸੁਣਾ ਕੇ ਵਧਾਈਆਂ ਲਿਆ ਕਰਦੇ ਸਨ ਪਰ, ਇਸਲਾਮੀ ਸਰਕਾਰਾਂ ਆ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਾਹਮਣ ਭੱਟਾਂ ਦਾ ਕਾਰਜ ਖੇਤਰ ਹਿੰਦੂ ਰਾਜੇ-ਰਾਣਿਆਂ ਅਤੇ ਪਰਜਾ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਰਿਹਾ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਉੱਤਰੀ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਰਾਜਪੁਤਾਂ ਦੀਆਂ ਪੰਜ ਮੂੰਹੀਆਂ ਸਨ: ਚੌਹਾਨ, ਪੰਵਾਰ, ਰਠੋਰ, ਤੂਮਰ ਅਤੇ ਜਾਦੇ। ਭੱਟ ਵਧੇਰੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੀ ਪਰਹੋਤ ਸਨ ਅਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੀ ਜੱਸ ਗਾਊਂਦੇ ਮਿਲਦੇ ਹਨ।

ਧੰਨ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰ ਸ਼ਬਦੀਅਤ ਨੇ ਆਮ ਪਰਜਾ ਦੇ ਨਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਾਜਸੀ ਘਰਾਣਿਆਂ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਿਕਟਵਰਤੀ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਆਪਣੇ ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ। ਭੱਟਾਂ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਜਜਮਾਨ ਘਰਾਣਿਆਂ ਦੀ ਗੁਰੂ ਘਰ ਵੱਲ ਖਿੱਚ ਵੇਖ ਕੇ ਭੱਟਾਂ ਦਾ ਗੁਰੂ ਸ਼ਬਦੀਅਤ ਵੱਲ ਪੇਰੇ ਜਾਣਾ ਸੁਭਾਵਕ ਸੀ ਨਾਲੇ ਉਹ ਵੀ ਤਾਂ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਵਿਚਰਦੇ ਹੀ ਸਨ। ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਿੱਖੀ ਮੰਡਲ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਤੀਜੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਭੱਟ ਭਿੱਖਾ ਜੀ ਰਾਹੀਂ ਹੋਇਆ ਜੋ ਗੁਰੂ ਸ਼ਬਦੀਅਤ ਤੋਂ ਇਤਨੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਏ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬਾਕੀ ਭੇਖੀਆਂ ਦਾ ਸਭ ਤਾਣਾ-ਬਾਣਾ ਫਿੱਕਾ ਲਗਿਆ।

ਧੰਨ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰ ਸ਼ਬਦੀਅਤ ਨੇ ਆਮ ਪਰਜਾ ਦੇ ਨਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਾਜਸੀ ਘਰਾਣਿਆਂ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਿਕਟਵਰਤੀ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਆਪਣੇ ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ। ਭੱਟਾਂ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਜਜਮਾਨ ਘਰਾਣਿਆਂ ਦੀ ਗੁਰੂ ਘਰ ਵੱਲ ਖਿੱਚ ਵੇਖ ਕੇ ਭੱਟਾਂ ਦਾ ਗੁਰੂ ਸ਼ਬਦੀਅਤ ਵੱਲ ਪੇਰੇ ਜਾਣਾ ਸੁਭਾਵਕ ਸੀ ਨਾਲੇ ਉਹ ਵੀ ਤਾਂ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਵਿਚਰਦੇ ਹੀ ਸਨ। ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਿੱਖੀ ਮੰਡਲ ਵਿਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਤੀਜੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਭੱਟ ਭਿੱਖਾ ਜੀ ਰਾਹੀਂ ਹੋਇਆ ਜੋ ਗੁਰੂ ਸ਼ਬਦੀਅਤ ਤੋਂ ਇਤਨੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਏ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬਾਕੀ ਭੇਖੀਆਂ ਦਾ ਸਭ ਤਾਣਾ-ਬਾਣਾ ਫਿੱਕਾ ਲਗਿਆ।

ਦਰਸਨ ਦੇਖਦੀ ਹੀ, ਸੁਧ ਕੀ ਨ ਸੁਧ ਰਹੀ, ਬੁਧਿ ਕੀ ਨ ਬੁਧਿ ਰਹੀ, ਮਤਿ ਮੌਨ ਨ ਮਤਿ ਰੈ॥
ਕਬਿੰਦ ਰੁਪਵਾਂ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ

ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਬਾਦ ਪੰਚਮ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਇਸੇ ਭੱਟ ਭਿੱਖਾ ਨੇ ਗੁਰੂ ਹਜੂਰੀ ਵਿਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਆਪਣੀ ਤ੍ਰਿਪਤੀ ਬਾਰੇ ਇਉਂ ਆਖਿਆ: ਰਹਿਓ ਸੰਤ ਹਉ ਟੋਲਿ ਸਾਧ ਬਹੁਤੇਰੇ ਛਿਠੇ॥
ਸੰਨਿਆਸੀ ਤੁਪਸੀਅਹ ਮੁਖਹੁ ਏ ਪੰਡਿਤ ਮਿਠੇ॥

ਬਰਸੁ ਏਕੁ ਹਉ ਫਿਰਿਓ॥

ਕਿਨੈ ਨਹੁ ਪਰਚਉ ਲਾਖਉ॥

ਕਹਿਤਾਹ ਕਹਤੀ ਸੁਣੀ॥

ਰਹਤ ਕੇ ਖੁਸੀ ਨ ਆਯਉ॥

ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਛੋਡਿ ਦੂਜੈ ਲਗੇ

ਤਿਨੁ ਕੇ ਗੁਣ ਹਉ ਕਿਆ ਕਰਉ॥

ਗੁਰੂ ਦਾਖ ਮਿਲਾਯਉ ਭਿੱਖਿਆ॥

ਜਿਵ ਤੂ ਰਖਹਿ ਤਿਵ ਰਹਉ॥੨॥੨॥

ਗੁ. ਗ੍ਰ. ਸਾ. ਪੰਨਾ ੧੩੯੮

ਲਿਖ ਲੈਂਦੇ ਅਰ ਵਧਾਈਆਂ ਲੈਂਦੇ।

ਇਥੇ ਇਹ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣ ਯੋਗ ਹੈ ਕਿ

ਗੁਰੂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਤੋਂ ਲੇ ਕੇ ਦਸਵੇਂ ਗੁਰੂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਤੱਕ ਹੀ ਕਲਮੀ ਸੇਵਾ ਨਹੀਂ ਨਿਭਾਈ ਸਗੋਂ ਦਸਮ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਦੇ ਚਲੇ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਵੀ ਅਠਾਰਵੇਂ ਸਦੀ ਦੇ ਬਹੁਤ ਭੀੜਾਂ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਵੀ ਇਹ ਸਿਖ ਸੁਰਬੀਆਂ ਘਰਾਣਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਰਹੇ। ਇਹ ਗੱਲ ਵੱਖ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਲਮੀ ਸੇਵਾ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਂਗ ਲੰਡਿਆਂ ਜਾਂ ਭੱਟ-ਅਖਰੀ ਵਿਚ ਹੋਣ ਕਰ ਕੇ ਅਜੇਕੀ ਸਿੱਖ ਦਿੱਸਟੀ ਤੋਂ ਓਹਲੇ ਰਹੀ। ਗੁਰੂ ਘਰ ਵਿਚ ਆਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵੀ ਹੋਰ ਭੱਟ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜੀਵਨ ਨਿਰਬਾਹ ਲਈ ਆਪਣਾ ਪਿਤਾ-ਪੁਰਖੀ ਕੰਮ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ। ਭੱਟ ਵਹੀ ਮੁਲਤਾਨੀ ਸਿੱਖੀ, ਭੱਟ ਵਹੀ ਤਲਉਂਢਾ, ਭੱਟ ਵਹੀ ਕਰਸਿੰਧੂ, ਭੱਟ ਵਹੀ ਭਾਦਸੋਂ, ਭੱਟ ਵਹੀ ਪੂਰਬੀ ਦੱਖਣੀ, ਭੱਟ ਵਹੀ ਜਾਦੋ ਬੰਸੀਆਂ ਕੀ। ਪਦਮ ਜੀ ਲਿਖਦੇ ਹਨ:

ਕਰਸਿੰਧੂ ਪਰਗਣਾ ਸਫੈਦੋਂ (ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੀਂਦ) ਨਿਵਾਸੀ ਭਾਈ ਸੰਤ ਸਿੰਘ ਦੱਸਦਾ ਸੀ ਕਿ ਸਾਡੇ ਪਾਸ 20 ਮਣ ਤੋਂ ਉੱਤੇ ਵਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਕ ਮੋਹਰਾਂ ਵਾਲੀ ਵਹੀ ਐਸੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਬਾਰੇ ਬੜੀ ਅਮੋਲਕ ਸਮੱਗਰੀ ਸੰਚਿਤ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਭੱਟ ਵਹੀ ਮੁਲਤਾਨੀ ਸਿੱਖੀ ਹੈ'। (ਗੁਰੂ ਕੀਆਂ ਸਾਖੀਆਂ ਪੰਨਾ ੧੩)

ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਵਹੀਆਂ ਵਿਚ ਜਿਵੇਂ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲਿਖ ਆਏ ਹਾਂ, ਭੱਟਾਂ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਵਾਲੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਘਰਾਣਿਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਗੁਰੂ-ਘਰ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਖਾਸ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵੇਰਵੇ ਦਰਜ ਸਨ ਪਰ, ਇਹ ਸਭ ਭੱਟ-ਅਖਰੀ ਵਿਚ ਸਨ। ਕਰਤਾਰ ਨੇ ਕਿਰਪਾ ਕੀਤੀ ਕਿ ਭੱਟ ਭਿੱਖਾ ਜੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਿਕਰ ਅਸੀਂ ਉੱਪਰ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਪ੍ਰਵਾਰ ਵਿਚ ਪੰਡਿਤ ਭਾਦਸੋਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕੁਰਕਸੇਤਰ ਵਿਚ ਭੱਟ ਕੇਸਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਘਰ ਸਵਰੂਪ/ਸਰੂਪ ਸਿੰਘ ਅਰ ਸੇਵਾ ਸਿੰਘ ਸਪੁਤਰਾਂ ਜਨਮ ਲਿਆ। ਭਾਈ ਸਰੂਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਡੇਰਿਆਂ ਦੀਆਂ ਵਹੀਆਂ ਵਿਚੋਂ ਭਾਰੀ ਮਿਹਨਤ ਨਿਹਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮਿਹਨਤ ਨਿਹਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜੀਵਨ ਨਿਰਬਾਹ ਲਈ ਆਪਣਾ ਪਿਤਾ-ਪੁਰਖੀ ਕੰਮ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ। ਭੱਟ ਵਹੀ ਮੁਲਤਾਨੀ ਸਿੱਖੀ, ਭੱਟ ਵਹੀ ਭਾਦਸੋਂ, ਭੱਟ ਵਹੀ ਪੂਰਬੀ ਦੱਖਣੀ, ਭੱਟ ਵਹੀ ਜਾਦੋ ਬੰਸੀਆਂ ਕੀ।

ਗੁਰੂ ਕੀਆਂ ਸਾਖੀਆਂ ਪੰਨਾ ੧੩

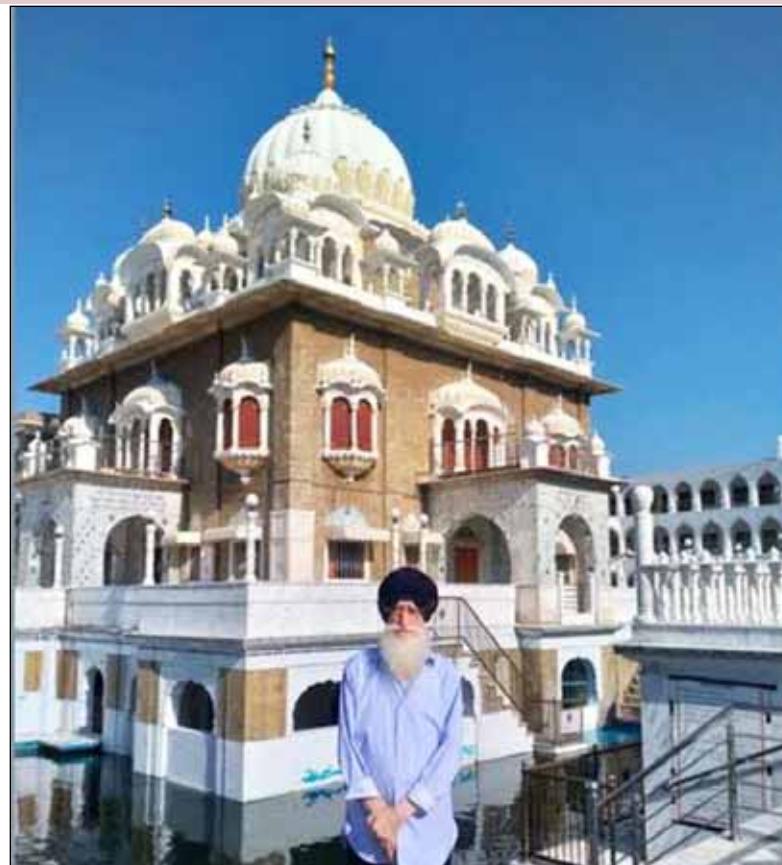
ਬਾਕੀ ਹਿੱਸਾ ਸਫ਼ਾ 32 'ਤੇ ਪੜ੍ਹੋ

ਖਾਲਸਾ ਰਾਜ ਲਈ ਪ੍ਰੀਤ ਰਖਣ ਵਾਲੇ ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਦੇ ਬਾਨੀ ਗਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਲਾਹੌਰ ਵਿਚ ਦਿਹਾਂਤ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ, ਖਾਲਸਾ ਰਾਜ, ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰੀਤ ਨਿਭਾ ਗਏ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ-ਗਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੁਰੇਵਾਲ

ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਦੇ ਬਾਨੀ ਭਾਈ ਗਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੀਤੇ ਵੀਰਵਾਰ ਲਾਹੌਰ ਦੇ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣਾ ਕਰ ਗਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿਲ ਦਾ ਦੌੜਾ ਪੈਣ ਕਾਰਨ ਇਲਾਜ ਲਈ ਲਾਹੌਰ ਦੇ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਭਾਈ ਗਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਤੰਦਰਸਤ ਹੋ ਰਹੇ ਸਨ ਕਿ ਅਚਾਨਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਬੀਅਤ ਖਰਾਬ ਹੋਣ ਬਾਅਦ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੈਨਟੀਲੇਟਰ ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਿਤ੍ਰਕ ਐਲਾਨ ਦਿੱਤਾ। ਲਾਹੌਰ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਸਕਾਰ ਹੋਇਆ ਜਿਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੇਟੀ ਬਿਕਰਮਜੀਤ ਕੌਰ ਤੇ ਜਵਾਈ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਪਹੁੰਚੇ ਸਨ। ਅੰਤ ਅਰਦਾਸ ਨਨਕਾਣਾ ਸਾਹਿਬ ਹੋਵੇਗੀ।

ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਭਾਈ ਗਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ 29 ਸਤੰਬਰ 1981 ਵਿੱਚ ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨਾਲ ਗਿਆਨੀ ਸੰਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰਾਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਦੇ ਰੋਸ ਵਿੱਚ ਏਅਰ ਇੰਡੀਆ ਦਾ ਜਹਾਜ਼ ਅਗਵਾ ਕਰ ਕੇ ਲਾਹੌਰ ਲੈ ਗਏ ਸਨ, ਜਿਥੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਮੁਤਾਬਕ ਗਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੇ ਇਹ ਵਾਰਦਾਤ ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ ਦੇ ਤਤਕਾਲੀ ਮੁਖੀ ਸੰਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰਾਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾਅ ਕਰਵਾਉਣ ਅਤੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਲਹਿਰ ਨੂੰ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਉਭਾਰਨ ਲਈ ਅੰਜਾਮ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਉਦੋਂ ਸੰਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰਾਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ 20 ਸਤੰਬਰ 1982 ਨੂੰ ਮੀਡੀਆ ਅਦਾਰੇ ਹਿੰਦ ਸਮਾਚਾਰ ਗਰੁੱਪ ਦੇ ਮਾਲਕ ਲਾਲ ਜਗਤ ਨਗਾਇਣ ਦੇ ਕਤਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਮੁਤਾਬਕ ਭਾਈ ਗਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਜਹਾਜ਼ ਅਗਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੂਜੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਭਾਈ ਸਤਿਨਾਮ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਤੇਜਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਕਰਨ ਸਿੰਘ ਸਾਮਲ ਸਨ। ਉਹ ਅਗਵਾ ਕਰਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪਾਕਿ-

ਸਤਾਨ ਲੈ ਗਏ ਸਨ, ਜਿਥੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਥੋਂ 14 ਸਾਲ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਂ ਨੇ ਪੂਰੀ ਕੈਦ ਕੱਟੀ ਅਤੇ ਨਵੰਬਰ 1994 ਵਿੱਚ ਰਿਹਾਅ ਹੋਏ ਸਨ। ਸਤਿਨਾਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਤੇਜਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੋਵੇਂ 1999 ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਤੋਂ ਡਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਰਤ ਆ ਗਏ ਸਨ। ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਕਰਨ ਸਿੰਘ ਦੋਵੇਂ ਸਵਿੱਟਜਰਲੈਂਡ ਚਲੇ ਗਏ ਸਨ, ਜਿਥੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿਆਸੀ ਸ਼ਰਨ ਮਿਲ ਚੁੱਕੀ ਹੈ।

13 ਸਾਲ 4 ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਕੈਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਭਾਈ ਗਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਹੀ ਰਹਿਣ ਦਾ ਮਨ ਬਣਾ ਲਿਆ ਸੀ।

ਗਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਜ਼ਾ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 1996 ਵਿੱਚ ਜਰਮਨੀ ਜਾਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ

ਇਤਿਰਾਜ ਕਾਰਨ ਜਰਮਨ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁਲਕ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਜਰਮਨੀ ਦੇ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰਤ ਪੁਸ਼ਟੀ ਨਾ ਹੀ ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਨੇ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਦੇ ਆਗੂ ਕੰਵਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਸੰਸਦ ਉੱਤੇ ਜਿਹਾਦੀ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਜਨਵਰੀ 2002 ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਭਾਈ ਗਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਨਾਮ ਮੋਸਟ ਵਾਟੰਡ ਲਿਸਟ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਸੀ ਤਾਂ ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਵੱਲੋਂ ਸਖ਼ਤ ਇਤਿਰਾਜ ਜਿਤਾਇਆ ਗਿਆ।

ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਨੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਤਤਕਾਲੀ ਗ੍ਰਹਿਣੀ ਮੰਤਰੀ ਲਾਲ ਕਿਸ਼ਨ ਦੇ

ਭਾਈ ਗਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ

ਅਡਵਾਨੀ ਨੂੰ ਫਰਵਰੀ 2002 ਵਿੱਚ ਖਤ ਲਿਖ ਕੇ ਗਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਨਾਮ ਮੋਸਟ ਵਾਟੰਡ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚੋਂ ਹਟਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਨੇ ਯੂਐਨਓ ਨੂੰ ਵੀ ਪੱਤਰ ਲਿਖ ਕੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਗਲਤ ਫੈਸਲੇ ਉੱਤੇ ਇਤਿਰਾਜ ਜਿਤਾਇਆ ਸੀ।

ਕੰਵਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਲਿਖਿਆ ਸੀ, ਗਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ ਅਗਵਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਸਜ਼ਾ ਪੂਰੀ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਖਾੜਕੂ ਗਤੀਵਿਧੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮੂਲੀਅਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। 'ਉਨ੍ਹਾਂ ਖਿਲਾਫ਼ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਬਕਾਇਆ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅੱਤਵਾਦੀ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਚਾਰਨਾ ਘੋਰ ਇਤਿਰਾਜਯੋਗ ਸੀ। ਸੁਅਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਤੋਂ ਭਾਰਤੀ ਸਟੇਟ ਨੂੰ ਡਰ ਕਿਉਂ ਸੀ?'।

ਭਾਈ ਕੰਵਰਪਾਲ ਅੱਗੇ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਪੱਤਰ ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਸੀ ਦਿੱਤਾ ਪਰ 2008 ਅਤੇ 2009 ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਦੂਜੀ ਤੋਂ ਤੀਜੀ ਲਿਸਟ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਾਮ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਕੰਵਰਪਾਲ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਗਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਇਸ ਸਮੇਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਜਾਦ ਸ਼ਾਖਸ਼ੀਅਤ ਹਨ। ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹਨ।

ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਪਿਛੇਕਾਲ

ਗਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਸਿੱਖ ਸਟੂਡੈਂਟ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸਰਗਰਮ ਮੈਂਬਰ ਸਨ। 1971 ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ-ਅੰਬਾਲਾ ਰੋਡ ਉੱਤੇ ਡੇਰਾਬਸੀ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਤਤਕਾਲੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਰੈਲੀ ਦੌਰਾਨ ਨਾਅਰੋਬਾਜ਼ੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਅਚਾਨਕ ਹੀ ਉਹ ਵੱਖਰੇ ਸਿੱਖ ਰਾਜ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਵਿਚਾਰਪਾਰਾ ਨਾਲ ਜੁੜ ਗਏ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ 5 ਸਾਥੀਆਂ ਨਾਲ ਜਹਾਜ਼ ਅਗਵਾ ਕਰ ਲਿਆ।

ਬਾਕੀ ਹਿੱਸਾ ਸਫ਼ਾ 32 'ਤੇ ਪੜ੍ਹੋ

ਸ: ਗਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਧਰਮ ਪਤਨੀ ਮਨਜੀਤ ਕੌਰ ਅਤੇ ਬੇਟੀ ਬਿਕਰਮਜੀਤ ਕੌਰ ਲਾਹੌਰ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਕਾਤ ਸਮੇਂ

ਸ: ਗਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪੀ-ਜਵਾਨੀ

ਭਾਈ ਗਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ

31 ਸਫੇ ਦੀ ਬਾਕੀ

ਇਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਿੰਦਗੀ ਦਾ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਐਕਸ਼ਨ ਸੀ। ਗਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭਾਵੇਂ ਆਪ ਜਰਮਨੀ ਦਾਖਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੇ ਸਨ, ਪਰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਤਨੀ ਮਨਜ਼ੀਤ ਕੌਰ ਅਤੇ ਬੇਟੀ ਬਿਕਰਮਜੀਤ ਕੌਰ ਉੱਥੇ ਹੀ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। 2018 ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਤਨੀ ਮਨਜ਼ੀਤ ਕੌਰ ਦੀ ਇਲਾਜ ਅਧੀਨ ਜਰਮਨ ਦੇ ਇੱਕ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਅਤੇ ਬੇਟੀ ਬਿਕਰਮਜੀਤ ਕੌਰ ਦਾ ਅਨੰਦ ਕਾਰਜ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਹੋ ਚੁਕਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਦੇ ਸਸਕਾਰ ਅਤੇ ਬੇਟੀ ਦੇ ਵਿਆਹ ਮੌਕੇ ਜਰਮਨੀ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕੇ ਸਨ।

ਪੰਥਕ ਆਗੂਆਂ ਵਲੋਂ ਸਰਪਾਂਜਲੀ

ਸੀਨੀਅਰ ਪੱਤਰਕਾਰ ਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਸੀਨੀਅਰ ਪੱਤਰਕਾਰ ਆਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਉਸ ਦੀ ਪ੍ਰੀਤ ਸੀ। ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਉਸ ਦਾ ਇਸ਼ਕ ਸੀ। ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਉਸਦੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਸੀ। ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਉਸਦਾ ਸਫਰ ਸੀ। ਆਪਣੀ ਜਦੋਹਿਦ ਦੌਰਾਨ ਕੰਡਿਆਲਿਆ ਰਾਹਾਂ ਉੱਤੇ ਸਫਰ ਕਰਦਿਆਂ ਉਹ ਇੱਕ ਪਲ ਲਈ ਵੀ ਆਪਣੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਤੋਂ ਨਾ ਕਦੇ ਡੋਲਿਆ, ਨਾ ਕਦੇ ਭਟਕਿਆ, ਨਾ ਕਦੇ ਦੁਚਿੱਤੀ ਵਿੱਚ ਪਿਆ, ਨਾ ਕਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਘੁਮਾ ਕੇ ਕਦੇ ਇਧਰ ਕੀਤਾ ਤੇ ਕਦੇ ਉਪਰ ਵੱਲ ਕੀਤਾ। ਉਹ ਅੰਤ ਤੱਕ ਨਿਰਮਲ ਪਾਣੀਆਂ ਨਿਰਮਲ ਰਹਿ ਕੇ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਤੋਂ ਵਿਦਾ ਹੋਇਆ। ਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਆਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਘੜੀ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਜਦੋਂ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਸਿਲੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਨਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਇਵੇਂ ਯਾਦ ਕਰੇਗਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਦੇ ਰੂਸ ਦੇ ਸ਼ਾਇਰ ਪੁਸ਼ਕਿਨ ਨੇ ਦੂਰ ਦੁਰਾਡੇ ਬਰਫੀਲੀਆਂ ਵਾਦੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕੈਦ ਭੁਗਤ ਰਹੇ ਦਸੰਬਰ ਦੇ ਜਲਾਵਤਨ ਇਨਕਲਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸ਼ਰਪਾਂਜਲੀ ਵਿੱਚ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤੁਖਤ ਸਾਹਿਬ ਸਕੱਤਰੇਤ ਤੋਂ ਜਾਰੀ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਗਿਆਨੀ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਪੰਥ ਦੇ ਲੇਖੇ ਲਾਉਣ ਕਰਕੇ ਹੀ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤੁਖਤ ਸਾਹਿਬ ਵਲੋਂ ਭਾਈ ਗਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਅਗਸਤ 2020 ਵਿੱਚ ‘ਜਲਾਵਤਨੀ ਸਿੱਖ ਯੋਧਾ’ ਦੇ ਖਿਤਾਬ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਈ ਗਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੰਥਕ ਸੋਚ ਤੇ ਜਜਬੇ ਵਾਲੇ, ਉੱਚੇ-ਸੁਚੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਧਾਰਨੀ ਅਤੇ ਨਿੱਘੇ ਸੁਭਾਅ ਦੇ ਮਾਲਕ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕਲਮ ਰਾਹੀਂ ਵੀ ਪੰਥ ਦੇ ਦਰਦ ਅਤੇ ਹੱਕ-ਹੁਕੂਕਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਜਿੰਦਾ ਰੱਖਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਲਾਵਤਨੀ ਦੌਰਾਨ ਹੀ ਭਾਈ ਗਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਧਰਮ ਪਤਨੀ ਵੀ ਕੁਝ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣਾ ਕਰ ਗਏ ਸਨ। ਪੰਥਕ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੌਰਾਨ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਵੱਡੇ ਘਾਟੇ ਸਹਿੰਦਿਆਂ ਵੀ ਭਾਈ ਗਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਦੇ ਆਪਣੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਅਤੇ ਪੰਥਕ ਸੰਘਰਸ਼ ਪ੍ਰਤੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ।

ਗਿਆਨੀ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਭਾਈ ਗਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪੰਥ ਲਈ ਕੁਰਬਾਨੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਮਿਸਾਲ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣਾ ਨਾ-ਸਿਰਫ ਪਰਿਵਾਰ ਸਗੋਂ ਪੰਥ ਲਈ ਵੀ ਵੱਡਾ ਘਾਟਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਭਾਈ ਗਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਹਮਦਰਦੀ ਪ੍ਰਗਟਾਉਂਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੀਰੀ-ਪੀਰੀ ਦੇ ਮਾਲਕ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਵਿਛੜੀ ਹੋਈ ਆਤਮਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਚਰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਵਾਸ ਬਖਸ਼ਣ ਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਭਾਣਾ ਮੰਣ ਦਾ ਬਲ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ।

ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਜਥੇਬੰਦੀ ਦੇ ਬਾਨੀ ਮੁਖੀ ਭਾਈ ਗਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣਾ ਕਰ ਜਾਨ ਉੱਤੇ ਸਨੇਹਾ ਜਾਰੀ ਕਰਦਿਆਂ ਪੰਥ ਸੇਵਕ ਸਖਸ਼ੀਅਤ ਭਾਈ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਲਈ ਇਹ ਗੱਲ ਤਸਲੀ ਦਾ ਸਬਬੱਥ ਹੈ ਕਿ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੀ ਅਜਾਦੀ ਦੇ ਜਿਸ ਅਕੀਦੇ ਲਈ ਭਾਈ ਗਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿੱਚ ਪੈਰ ਰੱਖਿਆ ਸੀ ਉਸ ਉੱਤੇ ਉਹ ਆਖਰੀ ਸਾਹਾਂ ਤੱਕ ਨਿਭੇ। ਭਾਈ ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਈ ਗਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸਿੰਘਣੀ ਗੁਰਪੁਰਵਾਸੀ ਬੀਬੀ ਮਨਜ਼ੀਤ ਕੌਰ ਸਮੇਤ ਸਮੁੱਚਾ ਪਰਿਵਾਰ ਸੰਘਰਸ਼ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਹਰ ਕਸ਼ਟ ਦਾ ਖਿਤੇ ਮੱਥੇ ਸਾਹਮਣਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹੇ ਲੰਮੇ ਅਰਸੇ ਦੌਰਾਨ ਗੁਰੂ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੀ ਸੇਵਾ ਤੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੇ ਆਸੇ ਉੱਤੇ ਅਡੋਲ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਪਹਿਰਾ ਦਿੱਤਾ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਈ ਗਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਆਪਣੇ ਬੰਦੀ ਤੇ ਜਲਾਵਤਨੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦੌਰਾਨ ਕਲਮ ਰਾਹੀਂ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਂਦੇ ਰਹੇ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਹ ਉੱਦਮ ਆਖਰੀ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਵੀ ਜਾਰੀ ਰਿਹਾ। ਭਾਈ ਗਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਜੀਵਨ ਸੰਘਰਸ਼ ਦਾ ਰਾਹ ਅਖਤਿਆਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਅਤੇ ਅਗਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਦਾ ਸਰੋਤ ਰਹੇਗਾ।

ਮੈਨੂੰ ਯਾਦ ਹੈ ਕਿ ਕਾਫੀ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਉਤਸਵ ਉਪਰ ਨਨਕਾਣਾ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਥੇ ਗਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਿਲੇ ਸਨ। ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਵਿੱਚ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਆਪਣੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਤੇ ਲੇਖ ਭੇਜਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਇੰਟਰਵਿਊ ਵੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਖਾਲਸਾ ਰਾਜ ਵਰਲਡ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਖੂਬਸੂਰਤ ਰਾਜਨੀਤਕ ਮਾਡਲ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਬੇਗਮਪੁਰਾ ਤੇ ਹਲੇਮੀ ਰਾਜ ਵਜੋਂ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਖ ਪੰਥ ਦੀ ਨਹੀਂ ਸਮੁੱਚੇ ਵਿਸ਼ਵ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸਾਡਾ ਖੁਸ਼ਿਆ ਰਾਜ ਜੋ, 1849 ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸੀ, ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੇ ਧੋਖੇ ਨਾਲ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ। ਉਹ ਸਾਨੂੰ ਵਾਪਸ ਮੌਜੂਦਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੇਰੀ ਜੀਵਨ ਯਾਤਰਾ ਤੇ ਅੰਤ ਖਾਲਸਾ ਰਾਜ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਹੈ। ਆਖਿਰ ਉਹ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਤੇ ਗੁਰੂ ਪ੍ਰੀਤ ਨਿਭਾ ਗਏ।

ਲੇਖ - ਗਿ: ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਗੁਲਸ਼ਨ

30 ਸਫੇ ਦੀ ਬਾਕੀ

ਇਸ ਤੋਂ ਕੁਝ ਦਹਾਕਿਆਂ ਬਾਅਦ ਇਸੇ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਖਾਨਦਾਨ ਦੇ ਹੀ ਇਕ ਵਿਦਵਾਨ ਭੱਟ ਛੱਜ ਸਿੰਘ ਹੋਏ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ੧੯੮੮ ਈਸਵੀ ਵਿੱਚ ‘ਗੁਰੂ ਕੀਆਂ ਸਾਖੀਆਂ’ ਅਤੇ ੧੯੮੯ ਈ. ਵਿੱਚ ‘ਸ਼ਹੀਦ ਬਿਲਾਸ’ ਦਾ ਗੁਰਮੁਖੀ ਵਿੱਚ ਲਿਪੀਅੰਤਰ ਕੀਤਾ। ਕੁਝ ਹੋਰ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਬੜੇ ਯਤਨਾਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ ‘ਸ਼ਹੀਦ ਬਿਲਾਸ’ ਦੇ ਖਰੜੇ ਨੂੰ ਸਿਰੜੀ ਖੋਜੀ ਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਗਿ। ਗਰਜਾ ਸਿੰਘ ਜੀ (੧੯੦੪-੧੯੨੨ ਈ.) ਨੇ ੧੯੬੯ ਈ. ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਦਮੀ ਲੁਧਿਆਣਾ ਰਾਹੀਂ ਛਪਵਾ ਦਿੱਤਾ ਪਰ, ਗੁਰੂ ਕੀਆਂ ਸਾਖੀਆਂ ਦੇ ਖਰੜੇ ਦੀ ਨਕਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਈ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਮਲੋਟ ਦੇ ਨੇਤ੍ਰਿਓਂ ਇਕ ਡੇਰੇ ਵਿੱਚੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਜਿਸ ਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਤਾਰਾ ਕਰ ਲਿਆ। ਇਕ ਦਿਨ ਇਹ ਉਤਾਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਮਿੱਤਰ ਅਤੇ ਕਈ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੇ ਲੇਖਕ ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਪਦਮ ਜੀ ਨੂੰ ਸੁਹੱਪਿਆ ਤਾਂ ਜੁ ਉਹ ਇਸ ਖਰੜੇ ‘ਤੇ ਲੋੜੀਦਾ ਕੰਮ ਕਰ ਕੇ ਛਘਵਾ ਦੇਣ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਾਈ ਸਰੂਪ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ੧੯੬੦ ਈ. ਦੀ ਲਿਖੀ ਪੁਸਤਕ ‘ਗੁਰੂ ਕੀਆਂ ਸਾਖੀਆਂ’ ਪਦਮ ਜੀ ਦੀ ਸੰਪਦਨਾ ਉਪਰੰਤ ੧੯੬੬ ਈ. ਸਿੰਘ ਬੁਦਰਜ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਲੋਂ ਛਾਪੀ ਗਈ ਜਿਸ ਦੀ ਅਕਤੁਕਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੁਹੱਪਿਆ ਤਾਂ ਜਿਵੇਂ ਗੁਰੂ ਕੀ ਕੜਾਹੀ ਕੀ ਭਾਵ ਕੜਾਹ ਪ੍ਰਸਾਦ ਤਿਆਰ ਕਰ ਕੇ ਵਰਤਾਇਆ ਪਰ, ਭੱਟਾਂ ਦੀਆਂ ਇਹੁਨ੍ਹਾਂ ਲਿਖਤਾਂ ਵਿੱਚ ਥਾਂ ਥਾਂ ‘ਤੇ ਆਧਾਰਤ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਸਮਕਾਲੀ ਸਨ ਅਰ ਭੱਟ ਕੀਤਾ ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਬੋਹਿਬ ਵਾਂਗ ਗੁਰੂ ਹਜੂਰੀ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਸਨ। ਸਾਡੀ ਦਿਸ਼ਟੀ ਵਿੱਚ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦਾ ਸਮਾਂ, ਸਥਾਨ ਅਤੇ ਬੰਸਾਵਲੀਆਂ ਦੀ ਇੰਨੀ ਸਟੀਕ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਡੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਮਕਾਲੀ ਗ੍ਰੰਥ ਵਿੱਚ ਸਾਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ। ਪਿਛੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਸਾਡੇ ਸਿਖ ਵਿਦਵਾਨ ਪ੍ਰਿਸੀਪਲ ਸਤਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਸ੍ਰੀ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦਿਲਗੀਰ ਅਰ ਸੁਖਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਉਦੋਂ ਕੇ ਆਦਿਕ ਵੀ ਭੱਟ ਵਹੀਆਂ ਦੇ ਹਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਚਲੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਅਸੀਂ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਜੇ ਤਕ ਭੱਟ ਵਹੀਆਂ ‘ਤੇ ਨਿਰਨੇ ਜਨਕ ਕਾਰਜ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਅਸੀਂ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦਿਆਂਗੇ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਸ੍ਰੋਤ ‘ਤੇ ਨਿੱਠ ਕੇ ਚਰਚਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ 6 ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰ ਵਿਆਪੀ ਆਪਰੇਸ਼ਨ ਦੌਰਾਨ 200 ਲਾਪਤਾ ਬੱਚੇ ਹੋਏ ਬਰਾਮਦ ਬਰਾਮਦ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਕ 5 ਮਹੀਨੇ ਦਾ ਬੱਚਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਿਲ

ਸੈਕਰਮਾਈਟੋ, ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ (ਹੁਸਨ ਲੋਡੋਆ ਬੰਗਾ) - ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਯੂਨਾਈਟਡ ਸਟੇਟਸ ਮਾਰਸ਼ਲ ਸਰਵਿਸ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ 6 ਹਫ਼ਤੇ ਚਲੇ ਆਪਰੇਸ਼ਨ ਦੌਰਾਨ 200 ਲਾਪਤਾ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਬਰਾਮਦ ਹੋਣ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਦਾ ਇਕ 5 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦਾ ਬੱਚਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੈ। ਜਸਟਿਸ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਜਾਰੀ ਇਕ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ 20 ਮਈ ਤੋਂ 24 ਜੂਨ ਦਰਮਾਨਾਨ ਚਲਾਏ ਆਪਰੇਸ਼ਨ "ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਲਭਾਂਗੇ - 2" ਤਹਿਤ ਕਈ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਖਤਰਨਾਕ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚੋਂ ਬਚਾਇਆ ਹੈ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਇਕ ਬੱਚਾ ਉਹ ਵੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਮਾਪਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਅਗਵਾ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਰਖਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਨੁਸਾਰ 123 ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਖਤਰਨਾਕ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬਚਾਇਆ ਹੈ। 6 ਸੰਘੀ ਜਿਲ੍ਹਿਆਂ ਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਭਰ ਵਿੱਚ ਲੱਖ ਲੱਖ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਚਲਾਏ ਆਪਰੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਲਾਪਤਾ ਬੱਚਿਆਂ ਬਾਰੇ ਨੈਸ਼ਨਲ ਸੈਂਟਰ ਸਮੇਤ ਸੰਘੀ, ਰਾਜਾਂ ਤੇ ਸਥਾਨਕ ਏਜੰਸੀਆਂ ਨੇ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ। ਨਿਆਂ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਲਾਪਤਾ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਲੱਭਣਾ ਇਕ ਵੱਡੀ ਚੁਣੌਤੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸੈਕਸ ਲਈ ਤਸਕਰੀ ਹੋਣ, ਸਰੀਰਕ ਸੋਸ਼ਣ ਹੋਣ ਤੇ ਦਿਮਾਗੀ ਸਿਹਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਮਸਿਆਵਾਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵਧ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਬਿਆਨ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਆਪਰੇਸ਼ਨ ਪੋਰਟਲੈਂਡ ਤੇ ਉਰੋਗੋਨ ਸਮੇਤ ਦੱਖਣੀ ਫਲੋਰਿਡਾ ਦੀਆਂ ਕਈ ਕਾਊਂਟੀਆਂ, ਨਿਊਯਾਰਕ ਸ਼ਹਿਰ ਤੇ ਮਿਸ਼ੀਗਨ ਦੇ ਕੁਝ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ।

ਗੁਰਮਤਿ ਚਿੰਤਨ ਹੀ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ, ਦਾਰਸ਼ਨਿਕਤਾ, ਕਲਚਰ ਦਾ ਸੋਮਾ

ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਬਲਵਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ

9815700916

ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ
ਖਬੇਖੀ ਚਿੰਤਕ ਸੰਤ
ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ ਨਾਲ ਨਹੀਂ
ਜੋੜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।
ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ
ਕਾਮਰੇਡਾਂ ਵਲੋਂ ਮਿਥੇ ਤੇ

ਘੜੇ ਛੂਪਲੀਕੇਟ ਮਾਰਕਸਵਾਦ ਨਾਲ ਟਕਰ ਲਈ ਹੈ। ਸੰਤ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ ਦਾ ਚਿੰਤਨ ਸਿਖ ਪੰਥ ਵਿਰੋਧੀ, ਗੁਰਮਤਿ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿਚ ਸੀ। ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਮੂਲ ਸੇਖੋਂ ਨੇ ਵਿਗਾੜਿਆ। ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਜੋ ਗੁਰਮਤਿ ਇਨਕਲਾਬ ਦਾ ਥਾਟ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਵਿਚ ਦਿਤਾ ਉਸੇ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿਚ ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘ, ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਆਪਣਾ ਮੌਲਿਕ ਚਿੰਤਨ ਤੌਰ ਸਕੇ।

ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਰਕਸਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਇਹਨਾਂ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਕਾਫ਼ੀ ਸਿਖ ਚਿੰਤਕ ਖੱਬੇ ਪਖੀ ਚਿੰਤਕਾਂ ਉਪਰ ਗੰਭੀਰ ਟਿਪਣੀਆਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਗੁਰੇਜ਼ ਕਰਦੇ ਰਹੇ।

ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਤੇਜ਼ ਸਿੰਘ ਆਈਏਐਸ ਦੀ ਦਾਰਸ਼ਨਿਕਤਾ ਰੂਹਾਨੀਅਤ, ਸ਼ਬਦ ਗੁਰੂ ਦਾਰਸ਼ਨਿਕਤਾ ਅਨੁਸਾਰੀ ਸੀ। ਜੋ ਸਿਰਦਾਰ ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਚਿੰਤਨ ਸਿਰਜਿਆ, ਉਸਤੁੰਹਾਂ ਰਿਫਾਇੰਡ ਕਰਕੇ ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਤੇਜ਼ ਸਿੰਘ ਨੇ ਨਵੀਆਂ ਪੈੜਾਂ ਪਾਈਆਂ। ਦਰਸ਼ਨ ਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਸਟਰੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਜਾਦੂਗਰੀ ਹੈ, ਸਿਖ ਵਿਰੋਧੀ ਫਿਨੈਮਨੇ ਵਿਚੁਧ ਹਮਲਾਵਰ ਵਿਧੀ ਹੈ।

ਸਾਡੇ ਗੰਭੀਰ ਸਿਖ ਚਿੰਤਨ ਵਿਚ ਚੁਕਾਵਟ ਭੇਗਵਾਦੀ ਸਿਖ ਚਿੰਤਨ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕੁਝ ਬੁਧੀਜੀਵੀਆਂ ਵਲੋਂ ਭੇਗਵਾਦੀ ਚਿੰਤਨ ਨੂੰ ਅਨੁਭਵੀ ਚਿੰਤਨ ਦਸਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਦਰਸ਼ਾਰ ਸਾਹਿਬ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਰਾਹੀਂ ਇਹ ਭੇਗਵਾਦੀ ਚਿੰਤਨ ਹੈ।

ਇਹ ਭੇਗਵਾਦੀ ਸਿਸਟਮ ਤੇ ਚਿੰਤਨ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਮਰਿਆਦਾ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਮਸਿਆ, ਪੂਰਨਮਾਸੀ, ਚੁਪਹਿਰੇ ਦੁਪਹਿਰੇ, ਚਾਲੀਹੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਘਾੜੜ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਬ੍ਰਾਹਮਣਵਾਦੀ ਵਿਧੀਆਂ ਤੇ ਕਰਮਕਾਂਡ ਹਨ।

ਭੇਗਵਾਦੀ ਚਿੰਤਨ ਕਾਰਣ ਸਿਖ ਸੰਗਤਾਂ ਜਾਣੇ ਅਨੁਜਾਣੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਹਰ ਕਾਰ ਵਿਹਾਰ ਨੂੰ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਬ੍ਰਾਹਮਣੀ ਕਰਮਕਾਂਡਾਂ ਦੀ ਹੀ ਸ਼ਕਲ ਦੇਣ ਲੱਗ ਪਈਆਂ ਹਨ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਿਖ ਧਰਮ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਅਖਵਾਉਂਦਾ ਤਥਕਾ ਸਭ ਤੋਂ ਮੋਹਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਗਿਣਤੀ ਮਿਣਤੀ ਦੇ ਪਾਠਾਂ, ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਗਮਾਂ ਨੂੰ ਜਪ ਤਪ ਸਮਾਗਮ, ਮਹਾਂ ਪਵਿੱਤਰ ਸਮਾਗਮ, ਜਪ ਤਪ ਚੁਪਹਿਰਾ ਸਮਾਗਮ ਆਦਿ ਨਾਂ ਦੇ ਕੇ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਭੰਬਲਭੂਸਾ ਖੜਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਗਮ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਮਹੱਤਵ ਦੋਵਾਂ ਬਦਲਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਮਨਸਤੀ ਨਾਂ ਰੱਖ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਾਹਰੀ ਕੁਪਰੇਖਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਬਦਲੀ ਜਾ ਰਹੀ, ਸਗੋਂ

○ ਕਾਮਰੇਡਾਂ, ਸਾਧਵਾਦ ਤੇ ਡੇਰਾਵਾਦ ਤੋਂ ਗੁਰਮਤਿ ਚਿੰਤਨ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ○ ਗੁਰਮਤਿ ਚਿੰਤਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਤੇਜ਼ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ, ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਨਿਖਾਰਿਆ

ਉਸਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਕਾਰਜਿਵਿਧੀ ਵੀ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਦਰਸ਼ਨ ਸਿਖ ਸਮਾਗਮਾਂ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਗਮਾਂ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂਤਵੀ ਅਤੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣੀ ਰੰਗਤ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਸਮਾਗਮ ਨੂੰ ਜਪ ਤਪ ਕਹਿੰਦਿਆਂ ਜ਼ਰਾ ਜਿੰਨੀ ਸੌਚ ਵੀਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਜ਼ਰਾ ਜਿੰਨੀ ਸੌਚ ਵੀਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਉਥੇ ਕੱਲ੍ਹ ਨੂੰ ਸਿਮਰਨ ਸਾਧਨਾ ਦੇ ਬੈਨਰ ਹੇਠ ਹਵਨ ਕ੍ਰਿਆ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੀ ਦਾਅਵਾ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ? ਕੀ ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਗਮ ਲਫਜ਼ ਛੋਟਾ ਜਾਂ ਹੀਣਾ ਹੈ?

ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਥੇ ਕੋਈ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਵਿਲੱਖਣ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਉਥੇ ਉਸ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤਕ ਅਮਲ ਵੀ ਵਿਲੱਖਣ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਭਾਵ ਉਸਦੀ ਬਾਹਰੀ ਰੂਪ ਰੇਖਾ ਵੀ ਅੱਡੀਰੀ ਹੋਂਦ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਫਿਰ ਮਹਾਂ ਪਵਿੱਤਰ ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਗਮ, ਜਪ ਤਪ, ਚੁਪਹਿਰੇ, ਦੁਪਹਿਰੇ ਸਮਾਗਮ ਦਾ ਭਾਵ ਕੀ ਹੈ? ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰਮਤਿ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਇਹ ਉਲੜਾਉ ਭਾਸ਼ਾ ਵਰਤ ਕੇ ਸਿਖ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਢਾਹ ਅਣਦੇਖੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਿਹਾ। ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਗਮਾਂ ਤੇ ਅਨਮਤੀ ਰੰਗਤ ਚਾੜ੍ਹਨ ਦਾ ਕੀ ਮੰਤਵ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਜਿਵੇਂ ਤੰਤਰ ਸ਼ਾਸ਼ਤਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪੌਣਕ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਦੀ ਨਕਲ ਕਰਦਿਆਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਪਾਠ ਨੂੰ ਵਿਡਿਨ ਹਿੰਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡ ਕੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਪਾਠ ਦਾ ਮਤਲਬ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਹੀ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਵੇਂ ਹੀ ਹੁਣ ਬ੍ਰਾਹਮਣਵਾਦੀ ਨਾਵਾਂ ਹੇਠ ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਗਮਾਂ ਨੂੰ ਸਨਾਤਨੀ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦਾ ਅਖਾੜਾ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਹੋ ਰਿਹੀ ਹੈ। ਚੁਪਹਿਰੇ, ਦੁਪਹਿਰੇ ਕਿਹੜੀ ਸਿਖ ਨਿਯਮਾਵਲੀ ਵਿੱਚੋਂ ਜਨਮ ਲੇ ਰਹੇ ਹਨ?

ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਇਹ ਪ੍ਰਮਾਣ :

ਜੇ ਵੇਲਾ ਵਖਤੁ ਵੀਚਾਰੀਐ

ਤਾ ਕਿਤੁ ਵੇਲਾ ਭਗਤਿ ਹੋਇ॥

ਕਿਸ ਭਾਵਨਾ ਵੱਲ ਸੇਧਤ ਹੈ?

ਦਰਸ਼ਨ ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚਾਰ ਤੋਂ ਟੁੱਟ ਕੇ ਵਾਧੂ ਕਰਮਾਂ ਅਤੇ ਅੰਦਰਾਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣ ਦਾ ਭਾਵ ਹੀ ਇਹੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਧਰੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਸਥਾਪਤੀ ਨਾ ਹੋ ਜਾਵੇ। ਅਤੇ

ਅਜਿਹਾ ਸਾਰਾ ਕੁੱਝ ਅਜਿਹੇ ਅਮਲ ਵਿੱਚੋਂ ਹੀ ਪੈਦਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਜਾਣੇ ਅਨੁਜਾਣੇ ਜਾਂ ਸਾਜਿਸ਼ ਤਹਿਤ ਸਿਖ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਅਤੇ ਡੇਰੇਦਾਰ ਸਿਰੇ ਚਾੜ੍ਹ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਿਖ ਧਰਮ ਤੇ ਜਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਮੇਂ ਦੀ ਸਥਾਪਤ ਬ੍ਰਾਹਮਣਵਾਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਆਪਣਾ ਗਲਬਾਤ ਪਾ ਰਹੀ ਹੈ ਸਿਖ ਸੰਗਤਾਂ, ਸਿਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਆਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਸ੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਸਖਤ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਸਿਖਾਂ ਵਿੱਚ ਹਿੰਦੂ ਆਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਨਕਲ ਸਾਧ ਸੰਤ ਪੈਦਾ ਹੋ ਕੇ ਆਪਣੀ ਪੁਜਾ ਕਰਵਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਸਿਖ ਪੰਥ ਵਿਚ ਡੇਰਾਵਾਦੀ ਚਿੰਤਨ ਜਾਂ ਸਾਧ ਗੁਰਮਤਿ ਦਾ ਅਨੁਭਵੀ ਕਿਵੇਂ ਹੈ ਜਿਸਨੇ ਵੇਦਾਂ, ਸ਼ਾਸ਼ਤਰਾਂ ਦਾ ਮੈਥੈਮੈਟਿਕਸ ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਆਖਿਆ ਉਪਰ ਭਾਰੂ ਕਰ ਦਿਤਾ। ਇਸ ਸਨਾਤਨੀ ਚਿੰਤਨ ਨਾਲ ਸਿਖ ਸਭਿਆਤਾ ਦਾ ਕਦੂਕਸ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸਵਰਗ ਨਰਕ, ਜਪ ਤਪ, ਯਮਰਾਜ, ਧਰਮ ਰਾਜ, ਪੁਨਰ ਜਨਮ, ਭਵਜਲ, ਦੇਵੀ ਦੇਵਤੇ ਬਿਧਾਕੇ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਜਾਂ ਬ੍ਰਾਹਮ ਵਾਲੀ ਗੁਰੂਆਂ ਦੁਆਰਾ ਘੜੀ ਦਾਰਸ਼ਨਿਕਤਾ ਤੋਂ ਸਿਖ ਪੰਥ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੇ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਡੇਰਾਦਾਰੀ ਅਨੁਭਵੀ ਦਾਰਸ਼ਨਿਕ ਚਿੰਤਨ ਜੋ ਗੰਗਾ ਸਭਿਆਤਾ ਦਾ ਕਦੂਕਸ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਸਾਰਾ ਕੁੱਝ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਦਾ ਗੁਰਬਾਣੀ ਸਿਧਾਂਤ ਤੋਂ ਅਨੁਜਾਣ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਭੇਗਵਾਦੀ ਚਿੰਤਨ ਨਾਲ ਜੋੜ ਤੇ ਹਲੇਮੀ ਰਾਜ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਹੈ ਡੇਰੇਦਾਰ ਮੈਟਾਫਿਜ਼ਕੀ ਭਣਾਕੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਮੈਟਾਫਿਜ਼ਕੀ ਤੇ ਸਨਾਤਨਤਾ ਦੀ ਸਰਦਾਰੀ ਤੇ ਜੋੜ ਨਾਲ ਲਈ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਮੈਟਾਫਿਜ਼ਕੀ ਪ੍ਰਤੀਕ ਵਰਤੇ ਹਨ ਮੰਤਵ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦਾ ਇਨਕਲਾਬ ਤੇ ਗੁਰਮੁਖਾਂ ਦੀ ਧਰਤੀ ਤੇ ਸਰਦਾਰੀ ਕਾਇਨਾਤ ਨਾਲ ਜੋੜ ਤੇ ਹਲੇਮੀ ਰਾਜ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਹੈ ਕਿ ਰੋਦੇਦਾਰ ਮੈਟਾਫਿਜ਼ਕੀ ਤੇ ਸਨਾਤਨਤਾ ਨੂੰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾਰਸ਼ਨਿਕ ਵਿਆਖਿਆ ਉਪਰ ਲਾਗੂ ਕਰਕੇ ਕੇਸ਼ਾਗੀ ਹਿੰਦੂ ਸਿਰਜਦੇ ਹਨ।

ਸਮਾਜ, ਰਾਜਨੀਤੀ, ਮਨੁੱਖ, ਕਾਇਨਾਤ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੇ ਹੁਕਮ ਵਿਚ ਹਨ। ੧੦ੰਥ ਸਿਮਾ ਹੈ ਤੇ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਹੈ। ਸਾਰੀ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾਰਸ਼ਨਿਕ ਹੈ ਪਰ ਮੈਟਾਫਿਜ਼ਕੀ ਨੇ ਮੈਟਾਫਿਜ਼ਕੀ ਬਣਾਕੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਸਮਾਜ, ਰਾਜਨੀਤੀ, ਮਨੁੱਖ, ਕਾਇਨਾਤ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੇ ਹੁਕਮ ਹੈ। ੧੦ੰਥ ਸਿਮਾ ਹੈ ਤੇ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਹੈ। ਸਾਰੀ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾਰਸ਼ਨਿਕ ਹੈ ਪਰ ਮੈਟਾਫਿਜ਼ਕੀ ਨੇ ਮੈਟਾਫਿਜ਼ਕੀ ਬਣਾਕੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਮੈਟਾਫਿਜ਼ਕੀ ਤੇ ਸਨਾਤਨਤਾ ਦੀ ਸਰਦਾਰੀ ਤੇ ਜੋੜ ਨਾਲ ਲਈ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਮੈਟਾਫਿਜ਼ਕ ਹੈ। ਸਨਾਤਨਵਾਦ ਤੇ ਦੇਵਤਾ ਜੀ ਦੀ ਲੀਲਾ ਹੈ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚ ਕਰਮ ਤੇ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੀ ਕਿਰਪਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹੈ ਜੋ ਸਨਾਤਨਵਾਦ ਦੇ ਮੈਟਾਫਿਜ਼ਕ ਬੰਧਨ ਤੋਂ ਜ਼ਦੂ ਹੈ। ਭਵਜਲ ਤੋਂ ਪਾਰ ਲੰਘਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਗੁਰਮਤਿ ਬ੍ਰਾਹਮੰਡੀ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਤੇ ਅਧਿਆਤਮਕਤਾ ਤੋਂ ਵੀ ਪਾਰ। ਗੁਰਮਤਿ ਦੀ ਦਾਰਸ਼ਨਿਕਤਾ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਬੋਜ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਪਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦੀ ਬੋਜ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਪਰ ਆਪਿਆਤਮਕਤਾ ਤੋਂ ਵੀ ਪਾਰ। ਸਗੋਂ

ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਹੁਕਮਾਨੀ ਅਤੇ ਅਖਵਾਉਂਦਾ ਤਥਕਾ ਦਾ ਇਹ ਪ੍ਰਮਾਣ : ਜੇ ਵੇਲਾ ਵਖਤੁ ਵੀਚਾਰੀਐ ਤਾ ਕਿਤੁ ਵੇਲਾ ਭਗਤਿ ਹੋਇ॥ ਕੌਮੀਅਤ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕ ਨਸਲਕੁਸ਼ੀ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਜਦ ਨਿਰੋਲ ਤੇ ਮੌਲਿਕ ਵਿਚਾਰ ਤੇ ਬੋਧਿਕਤਾ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਨਸਲ ਕੋਈ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ। ਸਾਨੂੰ ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਦਾ ਅੰਤਮ ਨਹੀਂ ਪਰ ਮੌਲਿਕ ਚਿੰਤਨ ਸਿਰਜਣ ਲਈ ਉਸਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸਹਾਇਕ ਹੈ।

* * * * *

ਲੜੀ ਜੋੜਨ ਲਈ ਪਿਛਲਾ ਅੰਕ ਦੇਖੋ

552. ਕੀ ਦੁਖ ਛੱਡ ਕੇ ਸੁਖ ਮੰਗਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ?

ਨਹੀਂ! ਦੁਖ ਛੱਡ ਕੇ ਸੁਖ ਮੰਗਣਾ ਮਗਜ਼ਾਮਾਰੀ ਹੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਦੁਖ ਤੇ ਸੁਖ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਦਰ ਤੋਂ ਮਨੁਖ ਨੂੰ ਦੋ ਕੱਪੜੇ ਮਿਲੇ ਹੋਏ ਹਨ; ਭਾਵ (ਆਪਣੇ ਕਰਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ) ਦੁਖ ਸੁਖ ਆਉਂਦੇ ਜਾਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਜਿਸ ਪ੍ਰਭੂ ਅੱਗੇ ਬੋਲ ਕੇ ਹਾਰਨਾ ਹੋਵੇ, ਉਥੋਂ ਚੁੱਪ ਹੀ ਚੰਗੀ ਹੈ; ਕਿਉਂਕਿ ਕਰਮਾਂ ਦਾ ਫਲ ਭੋਗਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। “ਮ: 1 || ਨਾਨਕ ਬੋਲਣੁ ਭਖਣਾ ਦੁਖ ਛਡਿ ਮੰਗਿਆਹਿ ਸੁਖ ॥ ਸੁਖੁ ਦੁਖੁ ਦੁਇ ਦਰਿ ਕਪੜੇ ਪਹਿਰਹਿ ਜਾਇ ਮਨੁਖ ॥ ਜਿਥੈ ਬੋਲਣਿ ਹਾਰੀਐ ਤਿਥੈ ਚੰਗੀ ਚੁਪ ॥ 2 || ਅੰਗ 149”। ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਫੁਰਮਾਨ ਹੈ ਕਿ ਸੁਖ ਮੰਗਣ ਨਾਲ ਦੁਖ ਵਧਦਾ ਹੈ। “ਸੁਖੁ ਮਾਂਗਤ ਦੁਖੁ ਆਗਲ ਹੋਇ ॥ ਅੰਗ 222”। ਪੰਚਮ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹ ਦਾ ਬਚਨ ਹੈ ਕਿ ਹੇ ਪ੍ਰਭੂ ਤੈਥੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੁਝ ਮੰਗਣਾ ਦੁਖਾਂ ਸਿਰ ਦੁਖ ਹੈ; ਭਾਵ ਬੜਾ ਭਾਰੀ ਦੁਖ ਹੈ, (ਇਸ ਕਰਕੇ) ਮੈਨੂੰ ਆਪਣਾ ਨਾਮ ਦੇਹ ਤਾਂ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਸੰਤੋਖ ਆ ਜਾਏ ਤੇ ਮੇਰੀ ਝਿੱਸ਼ਨ ਮੁੱਕ ਜਾਏ। “ਮ: 5 || ਵਿਣੁ ਤੁਧੁ ਹੋਰੁ ਜਿ ਮੰਗਣਾ ਸਿਰਿ ਦੁਖਾ ਕੈ ਦੁਖ ॥ ਦੇਹਿ ਨਾਮੁ ਸੰਤੋਖੀਆ ਉਤਰੈ ਮਨ ਕੀ ਭੁਖ ॥ ਅੰਗ 958”।

553. ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਡਰ (ਅਦਬ) ‘ਚ ਰਹਿਣ ਜਾਂ ਨਾ ਰਹਿਣ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?

ਆਦਮੀ (ਦੁਨਿਆਵੀ) ਡਰ ਵਿਚ ਜੰਮਦਾ

ਗੁਰਬਾਣੀ ਮੁਤਾਬਿਕ ਸਵਾਲ ਜਵਾਬ

ਵਾ. ਤਰਲੋਕ ਮਿੰਧ ਸਹੇਤਾ, ਬੰਦਰ ਬੇ, ਕੈਨੇਡਾ

ਹੈ, ਡਰ ਵਿਚ ਹੀ ਮਰਦਾ ਹੈ, ਡਰ ਹੀ ਇਸ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਟਿਕਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਸਤਿਗੁਰੂ ਅਮਰ ਦਾਸ ਜੀ ਫੁਰਮਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜੋ ਆਦਮੀ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਡਰ ਵਿਚ ਆਪਾ-ਭਾਵ ਮਾਰਕੇ ਮਰਦਾ ਹੈ ਉਸ ਦਾ ਇਸ ਜਗਤ ਵਿਚ ਆਉਣਾ ਸਫਲ ਹੈ (ਜਗਤ ਦੀ ਮਸਤਾ ਮਨੁਖ ਦੇ ਅੰਦਰ ਡਰ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਇਹ ਅਪਣੱਤ ਤੇ ਮਸਤਾ ਮੁੱਕ ਜਾਏ ਤਦੋਂ ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਬੁਸਣ ਦਾ ਡਰ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ!)। “ਸਲੋਕ ਮ: 3 || ਭੈ ਵਿਚਿ ਜੈਮੈ ਭੈ ਮਰੈ ਭੀ ਭਉ ਮਨ ਮਹਿ ਹੋਇ ॥ ਨਾਨਕ ਭੈ ਵਿਚਿ ਜੇ ਮਰੈ ਸਹਿਲਾ ਆਇਆ ਸੋਇ ॥ 1 || ਅੰਗ 149”। ਪਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਡਰ ਹਿਰਦੇ ਵਿਚ ਵਸਾਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਕੋਈ ਸੰਸਾਰ ਸਮੁੰਦਰ ਤੋਂ ਪਾਰ ਨਹੀਂ ਲੰਘ ਸਕਦਾ। ਪ੍ਰਭੂ ਦਾ ਡਰ ਮਨ ਅੰਦਰ ਰੱਖ ਕੇ ਪ੍ਰਭੂ ਪਿਆਰ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣਾ ਆਪ ਸੰਵਾਰ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। “ਭੈ ਬਿਨੁ ਕੋਇ ਨ ਲੰਘਸਿ ਪਾਰਿ ॥ ਭੈ ਭਉ ਰਾਖਿਆ ਭਾਇ ਸਵਾਰਿ ॥ 1 || ਰਹਾਉ ॥ ਅੰਗ 151”। ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਰਾਗ ਗਉੜੀ ਵਿਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਡਰ ਹੈ ਜੋ ਹੋਰਨਾਂ ਦੁਨਿਆਵੀ ਡਰਾਂ ਨੂੰ ਡਰਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ? ਤੇ ਫਿਰ ਉਤਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਡਰ ਹਿਰਦੇ ‘ਚ ਰੱਖਿਆਂ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦਾ ਡਰ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹੋ ਪ੍ਰਭੂ! ਤੇਰਾ ਡਰ ਐਸਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਉਸ ਡਰ ਵਿਚ ਰਿਹਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਡਰ ਮਨ ‘ਚ ਟਿਕਿਆ ਰਹੇ। ਤੈਥੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸਾਡਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਥਾਂ/ਆਸਰਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਿਸ਼ਟੀ ‘ਚ ਜੋ ਕੁਝ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਸਭ ਤੇਰੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। 1। ਡਰੀਏ ਤਾਂ ਜੇ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਡਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਹੋਵੇ। ਡਰ ਡਰ ਕੇ ਡਰ ‘ਚ ਰਹਿਣਾ ਮਨ ਦਾ ਹੀ ਰੌਲਾ ਹੈ। 1। ਰਹਾਉ। “ਡਰਿ ਘਰੁ ਘਰਿ ਡਰੁ ਜਾਇ ॥ ਸੋ ਡਰੁ ਕੋਹਾ ਜਿਤੁ ਡਰਿ ਡਰੁ ਪਾਇ ॥ ਤੁਧੁ ਬਿਨੁ ਦੂਜੀ ਨਾਹੀ

ਮੁਕਾਲਖ ਖੱਟ ਕੇ ਹੀ ਜਗਤ ਤੋਂ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। “ਮ: 3 || ਭੈ ਵਿਣੁ ਜੀਵੈ ਬਹੁਤੁ ਬਹੁਤੁ ਜਾਇ ॥ ਨਾਨਕ ਭੈ ਵਿਣੁ ਜੇ ਮਰੈ ਮੁਹਿ ਕਾਲੈ ਉਠਿ ਜਾਇ ॥ 2 || ਅੰਗ 149”।

ਪਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਡਰ ਹਿਰਦੇ ਵਿਚ ਵਸਾਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਕੋਈ ਸੰਸਾਰ ਸਮੁੰਦਰ ਤੋਂ ਪਾਰ ਨਹੀਂ ਲੰਘ ਸਕਦਾ। ਪ੍ਰਭੂ ਦਾ ਡਰ ਮਨ ਅੰਦਰ ਰੱਖ ਕੇ ਪ੍ਰਭੂ ਪਿਆਰ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣਾ ਆਪ ਸੰਵਾਰ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। “ਭੈ ਬਿਨੁ ਕੋਇ ਨ ਲੰਘਸਿ ਪਾਰਿ ॥ ਭੈ ਭਉ ਰਾਖਿਆ ਭਾਇ ਸਵਾਰਿ ॥ 1 || ਰਹਾਉ ॥ ਅੰਗ 151”। ਸਤਿਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਰਾਗ ਗਉੜੀ ਵਿਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਡਰ ਹੈ ਜੋ ਹੋਰਨਾਂ ਦੁਨਿਆਵੀ ਡਰਾਂ ਨੂੰ ਡਰਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ? ਤੇ ਫਿਰ ਉਤਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਡਰ ਹਿਰਦੇ ‘ਚ ਜੋ ਭੀ ਡਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਨੱਸ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। “ਡਡਾ ਡਰ ਉਪਜੇ ਡਰੁ ਜਾਈ ॥ ਤਾ ਡਰ ਮਹਿ ਡਰੁ ਰਹਿਆ ਸਮਾਈ ॥ ਜਉ ਡਰ ਡਰੈ ਤ ਫਿਰਿ ਡਰੁ ਲਾਗੈ ॥ ਨਿਡਰੁ ਹੁਆ ਡਰੁ ਉਰ ਹੋਇ ਭਗੈ ॥ 19 || ਅੰਗ 341”। ਗੁਰੂ ਨੂੰ ਮਿਲ ਕੇ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਡਰ ਅੰਦਰ ਦੁਨਿਆਵੀ ਡਰ ਦੂਰ ਕਰ ਲਈਂਦੇ ਹਨ। ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਡਰ ਤੋਂ ਮਾਇਆ ਵਲੋਂ ਵੈਰਾਗ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਪ੍ਰਭੂ ਨੂੰ ਖੋਜਦੇ ਫਿਰੀਦਾ ਹੈ। ਖੋਜ ਕਰਦਿਆਂ ਕਰਦਿਆਂ ਆਤਮਿਕ ਅਡੋਲਤਾ ਪੈਦਾ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਜਨਮ ਮਰਨ ਦਾ ਗੇੜ ਮੁੱਕ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। “ਗੁਰ ਮਿਲ ਭਉ ਗੋਵਿੰਦ ਕਾ ਭੈ ਡਰੁ ਦੂਰਿ ਕਰਣਾ ॥ ਭੈ ਤੇ ਬੈਰਾਗੁ ਉਪਜੇ ਹਰਿ ਖੋਜਤ ਫਿਰਣਾ ॥ ਖੋਜਤ ਖੋਜਤ ਸਹਜੁ ਉਪਜਿਆ ਫਿਰਿ ਜਨਮਿ ਨ ਮਰਣਾ ॥ ਮਾਰੂ ਵਾਰ ਮਹਲਾ 5, ਅੰਗ 1102”।

ਬਾਕੀ ਅਗਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਪੜ੍ਹੋ

ਗੁਰੂ ਮਿਤੁਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਚਾਰ ਦਿਨਾਂ ਪੈਰੋਲ ਸਬੰਧੀ ਬਿਆਨਬਜ਼ੀ ਨਾਲ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਪ੍ਰਤੀ ਫਿਰਕਪ੍ਰਸਤ ਸੋਚ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ - ਸ੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਪੂ. ਕ.

ਲੰਡਨ- ਭਾਈ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜੋ ਕੇ ਚਾਰ ਜੂਨ ਨੂੰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕਾ ਖੜ੍ਹਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਮੈਂਬਰ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਚੁਣੇ ਗਏ ਹਨ, ਖਬਰਾਂ ਮੁਤਬਕ ਉਹ ਪੰਜ ਜੂਨ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਭਵਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਂਤ ਕੇ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਲੋੜੀਂਦੀ ਕਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਕਿਆ ਪੂਰੀ ਕਰਨਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲੀ ਚਾਰ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਪੈਰੋਲ ਅਤੇ ਲੋਕ ਫਤੇ ਨੂੰ ਮੁਖ ਰੱਖਦਿਆਂ ਰਿਹਾਈ ਬਾਰੇ ਅਨੇਕਾਂ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਚਲਦੀਆਂ ਚਰਚਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਦਲ ਬਦਲ ਕੇ ਬੀ. ਜੇ. ਪੀ. ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਮਿ: ਸੁਨੀਲ ਜਾਖੜ ਅਤੇ ਮਿ: ਰਵਨੀਤ ਬਿੱਟੂ ਨੇ ਵੀ ਬਿਆਨਬਜ਼ੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਮਿ: ਜਾਖੜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕੇ ਜੇ ਭਾਈ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਰਿਹਾ ਕਰਨਾ ਹੈ ਤਾਂ ਲਾਰੈਂਸ ਬਿਸ਼ਨੋਈ ਨੂੰ ਵੀ ਰਿਹਾ ਕਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕੇ ਆਪਣੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵੱਜੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਜਿਤਾ ਕੇ ਆਪਣੀ ਇਹ ਹਸਰਤ ਵੀ ਪੂਰੀ ਕਰ ਲੈਣ। ਦਰਅਸਲ ਮਿ: ਸੁਨੀਲ ਜਾਖੜ ਹੁਕਮਰਾਨਾ ਨੂੰ ਅਹਿਸਾਸ ਕਰਦਾ ਹੈ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਹਨ ਕੇ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਬਾਰੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਵਰਗੀ ਹੀ ਸੋਚ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਵੈਸੇ ਜੇ ਹੁਕਮਰਾਨ ਚਹੁੰਣ ਤਾਂ ਹਾਰੇ ਹੋਏ ਵਿਅਕਤੀ ਮਿ: ਰਵਨੀਤ ਬਿੱਟੂ ਨੂੰ ਵੀ ਮੰਤਰੀ ਬਣਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਮਿ: ਰਵਨੀਤ ਬਿੱਟੂ ਇਸ ਕ੍ਰਿਪਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਕਾਰਨ ਭਾਈ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਛਿਬੁਰਗੜੂ ਤੋਂ ਵੀ ਕਿਤੇ ਅੱਗੇ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੀ ਬਿਆਨਬਜ਼ੀ ਕਰਕੇ ਹੁਕਮਰਾਨਾ ਨੂੰ ਦੱਸਣਾ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਹਨ ਕੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਦਾਦੇ ਦੇ ਨਕਸ਼-ਏ-ਕਦਮਾਂ ‘ਤੇ ਚੱਲਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਨ। ਮੁੱਖ ਸੇਵਾਦਾਰ ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਸੀਨੀਅਰ ਮੀਡੀ ਪ੍ਰਾਨ ਮਨਜ਼ੀਤ ਸਿੰਘ ਸਮਰਾ, ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਸਤਿਦੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੰਗੁਵਾਲ, ਯੂਥ ਵਿੰਗ ਪ੍ਰਾਨ ਵਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਖਹਿਰਾ ਵੱਲੋਂ ਸਮੂਹ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਅਤੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਬਿਆਨ ਜਾਰੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕੇ ਮੀਡੀਆ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਭਾਰਤੀ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਦੀ ਚਾਲੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਮੈਂਬਰਾਂ ‘ਤੇ ਅਪਰਾਧਕ ਕੇਸ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪੰਡੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਉਪਰ ਕਥਿਤ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਗੰਬੀਰ ਅਪਰਾਧਕ ਕੇਸ ਹਨ। ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਸਮੇਤ ਸਮੂਹ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਕੌਮਾਂ ਅਤੇ ਦਲਿਤ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਦਰਜੇ ਦੇ ਸ਼ਾਹਿਰੀ ਮੰਨ ਕੇ ਚੱਲਦੇ ਹੋਏ ਹਮੇਸ਼ਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਇਹ ਆਗੂ ਜੇ ਸੱਚ ਮੁੱਚ ਇੰਨ੍ਹੇ ਨਿਆਂ ਪਸੰਦ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਰਾਖੇ ਹਨ ਤਾਂ ਪੂਰੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚੋਂ ਅੱਸੇ ਅਪਰਾਧਕ ਰਿਕਾਰਡ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਹੁਦੀਆਂ ਤੋਂ ਹਟਾ ਕੇ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਅਯੋਗ ਕਰਾਰ ਦੇਣ।

Whats App (M) 07966 388388

PANJAB TIMES

BRIDLE GATE LANE, ALVASTON, DERBY, DE24 0QW, U.K.
Email: panjabtimes@gmail.com,
www.panjabtimes.co.uk TEL: 01332 372 851

www.fb.com/punjabtimesuk

ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸੀਨੀਅਰ ਪੱਤਰਕਾਰ

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਸਿੱਖ

ਸੱਧਰਾਂ ਅਤੇ ਉਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਜੁਬਾਨ
ਦੇਣ ਦੇ ਆਸੇ ਤਹਿਤ
ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ
ਦਲ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਦੂਜੀ ਸਭ ਤੋਂ

ਪੁਰਾਣੀ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ
ਆਗੂਆਂ ਦੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਨੇ ਲੰਘੇ ਸੋਮਵਾਰ
ਅਕਾਲ ਤੱਥਤ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ
ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸਨਮੁਖ ਪੇਸ਼ ਹੋ ਕੇ ਇੱਕ
ਪਸ਼ਤਾਚਾਪ ਪੱਤਰ ਸੌਂਪਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ
ਇਹ ਕਦਮ ਮਹਿਜ਼ ਸੱਤ੍ਰਾ ਸੰਘਰਸ਼ ਤੱਕ ਸੀਮਤ
ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਗਿਆ। ਇਸ ਪੱਤਰ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ
ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ
ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਚਾਰ ਵਾਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਹਿ ਚੁੱਕੇ
ਬੀਬੀ ਜਗਰੀ ਕੌਰ, ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਚੰਦੂਮਾਜ਼ਰਾ,
ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਢੌਡਸਾ, ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ
ਰੱਖੜਾ, ਭਾਈ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ
ਵਡਾਲਾ ਅਤੇ ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਪੰਜਲੀ ਸ਼ਾਮਿਲ
ਹਨ।

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਵਾਗਡੇਰ
 1995 ਤੋਂ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਿਰਕੱਢ ਆਗੂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼
 ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਵੱਲੋਂ ਸੰਭਾਲੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ
 2008 ਵਿੱਚ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਵਾਗਡੇਰ ਆਪਣੇ
 ਪੁੱਤਰ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।
 ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵੱਲੋਂ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ
 ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਭ
 ਤੋਂ ਵੱਧ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਲੜੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ
 ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਾਨਾਮੱਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਾਲੀ ਪਾਰਟੀ
 ਵਿੱਚ ‘ਪਰਿਵਾਰਕ ਜਾਨਕਾਰੀ’ ਦੀ ਇਹੋ ਜਿਹੀ
 ਮਿਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ ਸੀ।

ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਗਏ
ਇਸ ਪਸ਼ਤਾਚਾਪ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਪਾਰਟੀ ਆਗੂਆਂ
ਨੇ 2007 ਤੋਂ 2017 ਤੱਕ ਦੇ ਅਰਸੇ ਦੌਰਾਨ
ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ
ਗੱਠਜੋੜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਾਚਜਕਾਲ ਦੌਰਾਨ
ਹੋਈਆਂ ਭੁਲਾਂ ਬਦਲੇ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ
ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਕੇ ਮੁਆਫ਼ੀ ਮੰਗੀ ਹੈ ਜਿਸ ਕਰ
ਕੇ ਪਿਛਲੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਪਾਰਟੀ
ਦੇ ਦਸ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮਾਨਤਾਂ ਜ਼ਬਤ ਹੋ
ਜਾਣ ਨਾਲ ਉੱਭਰਿਆ ਸੰਕਟ ਹੋਰ ਤਿੱਖਾ ਹੈ
ਗਿਆ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ
ਜਦੋਂ ਦਲ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਸੰਕਟ ਵਿੱਚ ਫਿਸ਼ਾਅ
ਹੋਵੇ।

ਇੱਥੋ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨਾ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦਲ 1999 ਤੋਂ ਹੀ ਉਤਰਾਂ-ਚੜ੍ਹਾਅ ਦੇ ਦੰਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘਦਾ ਆਇਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਵੱਡੇ ਬਾਦਲ ਅਤੇ ਉਸ ਵੇਲੇ ਦੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਾਪਨ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਜਗਤ ਵਿੱਚ ਸੱਤਾ ਦੇ ਮੁਤਵਾਜ਼ੀ ਕੇਂਦਰ ਗਿਣੇ ਜਾਂਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਟੌਹੜਾ ਵਿੱਚ ਟਕਰਾਅ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਾਰਟੀ ਅੰਦਰ ਗਿਰਾਵਟ ਦਾ ਇਹ ਦੰਰ 2022 ਵਿੱਚ ਉਦੋਂ ਤਿੱਖਾ ਹੋਇਆ ਜਦੋਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਘਟ ਕੇ ਤਿੰਨ ਰਹਿ ਗਈ ਸੀ। ਹਾਲੀਆ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਲੰਮਾ ਅਰਸਾ ਇਸ ਦੀ ਸਹਿਯੋਗੀ ਪਾਰਟੀ ਰਹੀ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਵੇਣ ਫੀਸਦ ਦੇ ਲਿਹਾਜ਼ ਨਾਲ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵੋਟਾਂ ਗਿਆਲ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ।

ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ
ਵਾਲੇ ਆਗਾਂ ਨੇ ਇਹ ਭੁੱਲ ਕਬਲ ਕੀਤੀ ਹੈ

ਕਿਵੇਂ ਬਹਾਲ ਹੋਵੇ ਅਕਾਲੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ?

ਕਿ ਬਾਦਲ ਸਰਕਾਰ ਵੇਲੇ ਹੋਈਆਂ ਕਈ
ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵੇਲੇ ਉਹ ਚੁੱਪ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ
ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਰ ਕੇ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਅਤੇ
ਹੋਂਦ ਦਾ ਆ 'ਤੇ ਲੱਗ ਗਈ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ
ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ
ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਡੇਰਾ ਮੁਖੀ ਗੁਰਮਿਤ ਰਾਮ ਰਹੀਮ
ਖਿਲਾਫ਼ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟਕ
ਪਹਿਨ ਕੇ ਪਰਮਨਿੰਦਾ ਦਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਕੇਸ ਵਾਪਸ
ਲੈਣ, ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬੇਅਦਵੀ ਨਾਲ
ਜੁੜੇ ਕੇਸਾਂ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ
ਦੀਆਂ ਘੋਰ ਉਲੰਘਣਾਵਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਸਮੇਧ
ਸੈਣੀ ਦੀ ਡੀਜੀਪੀ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤੀ ਜਿਹੇ ਕੇਸਾਂ
ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੇਂਦਰਖਿੰਦੂ ਉਸ ਦੌਰ
ਵਿਚਲੀਆਂ ਚਾਰ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਅਤੇ ਫੈਸਲੇ
ਹਨ।

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਜੋ ਕਿ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਤਰਜਮਾਨੀ ਕਰਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਹੁਣ ਸਿੱਖਾਂ ਵੱਲੋਂ ਹੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਦੋ ਸਿਫ਼ਤੀ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਇਸ ਪਾਰਟੀ ਅਤੇ ਪੰਥਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅੰਦਰ ਸੰਕਟ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਆਪਣੇ 75ਵੇਂ ਸਥਾਪਨਾ ਦਿਵਸ ਮੌਕੇ ਫਰਵਰੀ 1996 ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਮੋਗਾ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿੱਚ ਪੰਥ ਦੀ ਥਾਂ ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਉੱਪਰਾਂ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਜੋ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੇ ਭਾਸ਼ਣ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫਿਰਕੂ ਸਦਭਾਵਨਾ ਅਤੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਜ਼ੋਰ ਤੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਵਿਚਾਰਧਾਰਕ ਬਦਲਾਓ ਸੀ।

ਸੰਨ 2007 ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਜਿੱਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੁਖਬੀਰ ਬਾਦਲ ਦੀ ਸੁਗਤ (ਮਾਈਕਰੋ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ) ਦੀ ਖੂਬ ਚਰਚਾ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਹ ਉਹ ਦੌਰ ਸੀ ਜਦੋਂ ਸਿਆਸਤ ਵਣਜ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕਰਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ ਜਿਸ ਕਰ ਕੇ ਨਾ ਕੇਵਲ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਸਗੋਂ ਸਮੁੱਚਾ ਸਿਆਸੀ ਤਾਣਾ ਬਾਣਾ ਹੀ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੁੰਦਾ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਜਿੰਨੀ ਦੇਰ ਤੱਕ ਆਗੂ ਸ਼ੇਅਰਧਾਰਕਾਂ/ਹਿੱਸੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਲਾਹਾ ਦਿਵਾਉਂਦਾ ਰਿਹਾ, ਉਨੀਂ ਦੇਰ ਤਕ ਉਸ ਦੀ ਖੂਬ ਸ਼ਲਾਘਾ ਵੀ ਹੁੰਦੀ ਰਹੀ। ਜਿਹੜੇ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਹੁਣ ਪਸ਼ਤਰਾਪ ਪੱਤਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਉਹ ਉਦੋਂ ਹਿੱਸੇਦਾਰ ਸਨ। 2017 ਵਿੱਚ ਕੰਪਨੀ ਫੇਲ੍ਹੇ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ 2022 ਵਿੱਚ ਦੀਵਾਲੀਆ ਹੋ ਗਈ ਜਿਸ ਕਰ ਕੇ 2024 ਵਿੱਚ ਸ਼ੇਅਰਧਾਰਕਾਂ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਆਸਾਂ 'ਤੇ ਪਾਣੀ ਫਿਰ ਗਿਆ। ਸ਼ੇਅਰਧਾਰਕ ਹੁਣ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਕਾਇਆ ਕਲਪ ਕਰ ਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸੁਰਜੀਤ

ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ।

ਜਦੋਂ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਵੱਲੋਂ
ਰਾਮ ਰਹੀਮ ਨੂੰ ਮੁਆਫ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਤਾਂ
ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਸਿੱਖ ਭਾਈਸ਼ਾਰੇ ਅੰਦਰ ਅਕਾਲੀ
ਦਲ ਅਤੇ ਪੰਥਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਆਏ ਨਿਘਾਰ
ਖਿਲਾਫ਼ ਰੱਲਾ ਪਿਆ ਸੀ। ਗੌਰਤਲਬ ਹੈ ਕਿ
2007 ਵਿੱਚ ਰਾਮ ਰਹੀਮ ਵੱਲੋਂ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ
ਸਿੱਖ ਵਰਗੀ ਪੁਸ਼ਟ ਪਹਿਣਣ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ
ਨਸ਼ਰ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਵੱਲੋਂ
ਇੱਕ ਹੁਕਮਨਾਮਾ ਜਾਰੀ ਕਰ ਕੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਡੇਰਾ
ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਦਾ ਸਮਾਜਿਕ ਬਾਈਕਾਟ ਕਰਨ ਲਈ
ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਫਿਰ 2012 ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨ
ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪੰਜ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਰਾਮ
ਰਹੀਮ ਖਿਲਾਫ਼ ਪੁਸ਼ਟ ਪਹਿਨ ਕੇ ਧਰਮਨਿੰਦਾ
ਦਾ ਕੇਸ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਇੱਥੇ
ਧਿਆਨ ਦੇਣਯੋਗ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਚੋਣ
ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਕੰਮ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਭੇਜੀਆਂ
ਫਾਈਲਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਕਲੀਅਰ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
ਸਤੰਬਰ 2015 ਵਿੱਚ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਵੱਲੋਂ ਰਾਮ
ਰਹੀਮ ਨੂੰ ਮੁਆਫ਼ੀ ਵੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਤੇ
ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਵੱਖ-
ਵੱਖ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ 90 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ
ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇ ਕੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਵਾਜ਼ਬ
ਠਹਿਰਾਇਆ ਸੀ। ਇਹ ਸਭ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਦਾ
ਮਾਮਲਾ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਅਕਾਲ
ਤਖਤ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਸਮੇਤ ਪੰਜ ਸਿੱਖ ਸਾਹਿਬਾਨ
ਨੂੰ ਤਤਕਾਲੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੱਖ ਬਾਦਲ
ਦੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਸਥਿਤ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਤੇ ਸੱਦ ਕੇ ਡੇਰਾ
ਮੁਖੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ਼ੀ ਦਿਵਾਈ ਗਈ ਸੀ।

ਇਸ ਤੋਂ ਮਹੀਨਾ ਕੁ ਬਾਅਦ ਅਕਤੂਬਰ
2015 ਵਿਚ ਡਰੀਵਰੋਟ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਪਿੰਡ
ਬਰਗਾੜੀ ਵਿੱਚ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ
ਦੀ ਘਟਨਾ ਵਪਾਰੀ ਸੀ ਜਿਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 1 ਸੂਨ
ਨੂੰ ਨੇੜਲੇ ਪਿੰਡ ਬੁਰਜ ਜਵਾਹਰ ਸਿੰਘ ਵਾਲਾ ਦੇ
ਗੁਰੂੰਘਰ 'ਚੋਂ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬੀਂਬੀ ਚੌਰੀ
ਕਰਨ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਸੀ।
ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਡੀਜੀਪੀ ਮੁਹੱਮਦ ਇਜ਼਼ਗਾਰ ਆਲਮ
ਦੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ 'ਚ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਸਮੇਤ
ਕੁਝ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਦਰਜ
ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ
ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਦੌਰਾਨ
ਚੁੱਪ ਰਹੇ ਸਨ, ਜਿਸ ਕਰ ਕੇ ਉਹ ਵੀ ਕਸੂਰਵਾਰ
ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਸਤਗੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇਖਿਆਂ ਜਾਪਦਾ
ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪੱਤਰ ਸਿਰਫ ਪਸ਼ਾਚਾਪ ਕਰਨ
ਹਿੱਤ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਅਰਥ
ਬਹੁ-ਪਰਤੀ ਅਤੇ ਬਹੁ-ਦਿਸ਼ਾਵੀ ਹਨ। ਇਸ ਨੇ
ਨਾ ਸਿਰਫ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਬਲਕਿ

ਅਕਾਲ ਭਖਤ ਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵਰਗੀਆਂ
ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਅਤੇ
ਨਕਾਰੇਪਣ ਕਰ ਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੇਸਾਂ 'ਚ ਮਿਲੀਭੁਗਤ
ਬਦਲੇ ਕਟਾਹਿਰੇ 'ਚ ਖੜਾ ਕਰ ਦੱਤਾ ਹੈ। ਇਹੀ
ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮਹਿਜ਼ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਾ
ਸੰਕਟ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਪੰਥਕ ਸੰਕਟ ਹੈ।

ਸਮੱਸਿਆ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਇਲਜ਼ਾਮ ਨਹੀਂ ਹਨ ਬਲਕਿ ਤੱਥ ਆਧਾਰਿਤ ਬਿਆਨ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਈ ਆਗੂ ਦ੍ਰਿੜੁਤਾ ਨਾਲ ਹਾਲੇ ਵੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ 2022 ਵਿੱਚ ਹੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਰੱਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਅਕਾਲ ਤਖਤ 'ਤੇ ਮਾੜੇ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਮੁਆਫ਼ੀ ਮੰਗਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਅਜਿਹੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਪਿਆ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰ, ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਨੇ ਪੰਥਕ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਭੁਗ ਹੋਣ ਦਾ ਖੁਦ ਵੀ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਮਿਸਾਲ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਜੜੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਅਕਾਲੀ ਫੁਲਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤਲਬ ਕੀਤਾ ਸੀ ਤੇ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਸੀ। ਮਹਾਰਾਜਾ ਕੌੜੇ ਖਾਣ ਲਈ ਆਪਣੀ ਪਿੱਠ ਨੰਗੀ ਕਰ ਕੇ ਬੈਠ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਐਨ ਆਖਰੀ ਮੌਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮੁਆਫ਼ੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਤੋਂ ਮਿਲਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੇਵਾ ਦੇ
 ਬੁਪ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਮੰਤਵ ਵਿਅਕਤੀ
 ਦੀ ਹਉਮੈ ਖਤਮ ਕਰ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਨਿਮਰ
 ਬਣਾਉਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਯਥੇਦਾਰ
 ਹੁਣ ਜਿਹੜੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਹੇ
 ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਇਸ ਸੰਸਥਾ (ਅਕਾਲ
 ਤਖਤ) ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਐਸੀਪੀਸੀ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ
 ਨੂੰ ਬਾਰੀਕੀ ਨਾਲ ਘੋਖਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਕੁਝ
 ਐਸੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਵਾਪਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਸਿੱਖਾਂ
 ਦੇ ਰਾਜਸੀ-ਯਾਰਾਮਿਕ ਖੇਤਰ 'ਚ ਵੱਡੀ ਰੱਦਬਦਲ
 ਦਾ ਸਬੱਧ ਬਣ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

ਇੱਕ ਹੋਰ ਪਹਿਲੂ ਵੀ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ
ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਵਾਚਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਸੰਕਟਾਂ
ਕਾਰਨ ਸਿੱਖ ਬਿਰਤਾਂਤ ਦਾ ਝੁਕਾਅ ਕਈ ਵਾਰ
ਸੱਜੇ-ਪੱਧੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਵੱਲ ਝੁਕਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।
ਸੱਜਰੇ ਘਟਨਾਕ ਵਿੱਚ, ਕਈ ਅਕਾਲੀਆਂ ਆਗੂ
ਅੰਮ੍ਰਿਤਾਂਤਰ ਤਾਜ਼ੇ ਹੋਏ ਪਿਲਾਂ ਰੁਕੇ ਰਾਖੇ

ਮਾਸੂਡਸਰ ਜਾਣ ਤੁ ਧਾਰਲਾ ਨਵੇਂ ਭੁਟ ਗਿਏ
ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ
ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਲਈ ਬਿਅਸ ਨੇੜੇ ਜੱਲਪੁਰ ਖੇੜਾ
ਸਥਿਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਗਏ। ਭਾਵੋਂ ਇਹ
ਸ਼ਿਸ਼ਟਾਚਾਰੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਹੀ ਸੀ ਪਰ ਮਿਲਣੀ ਦਾ
ਸਮਾਂ ਪੁਰਾਣੇ ਰੁਝਾਨਾਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਹੈ। ਬਛੂਰ
ਸਾਹਿਬ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਫਰਕ ਨਾਲ
ਜਿੱਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਇਸ ਵੇਲੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ
ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ (ਐਨਐਸਏ) ਦੇ ਕੇਸ ਅਧੀਨ
ਅਸਾਮ ਦੀ ਡਿਬਰੂਗਾੜ੍ਹ ਸੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ
ਹੋਇਆ ਹੈ ਤੇ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ
'ਗਰਮਦਲੀਆਂ' ਦੀ ਤਰਜਮਾਨੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਕੀ ਹੁਣ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ
ਬੇਅਦਬੀ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਮੁੜ
ਖੋਲ੍ਹਣਗੇ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਸ ਵੇਲੇ
ਸਰਕਾਰ ਚਲਾ ਰਹੀ ਧਿਰ, ਐਸਜੀਪੀਐਸੀ ਤੇ ਭੁਦਾ
ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੀ ਭੁਮਿਕਾ ਨੂੰ ਘੋਖਣਗੇ। ਸੰਕਟ
ਵਾਕਈ ਬਹੁਤ ਗਹਿਰਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਦੂਰਗਾਮੀ
ਸਿੱਟੇ ਨਿਕਲ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ ਕੰਧਲਾਵੀ

ਅੱਜ ਜਦ ਕਿ ਵਿਗਿਆਨ ਨੇ ਏਨੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰ ਲਈ ਹੈ ਕਿ ਦਿਨ ਬਦਿਨ ਨਵੀਆ ਤੋਂ ਨਵੀਆ ਖੋਜਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਚੰਨ, ਤਾਰੇ, ਸੂਰਜ ਤੇ ਹੋਰ ਗ੍ਰਹਿ ਨਛੱਤਰ ਸਭਨਾਂ ਦੇ ਗੁੱਝੇ ਭੇਦ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਕੁਦਰਤ ਦਾ ਸਾਰਾ ਨਿਜਾਮ ਕਿਸੇ ਨਿਯਮ ਦੇ ਅਧੀਨ ਚਲਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਹੈਰਾਨੀ ਉਸ ਵੇਲੇ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਪੜ੍ਹੀ ਲਿਖੇ ਮਨੁੱਖ ਜਾਂ ਟੂਣੇ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ, ਨਜ਼ੂਮੀਆਂ ਤੇ ਜੋਤਸੀਆਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਲੁੱਟੇ ਜਾਂਦੇ ਦੇਖਦੇ ਹਨ। ਸੋਨਾ ਤੇ ਰੁਪਏ ਦੁੱਗਣੇ ਕਰਨ ਦੇ ਝਾਂਸੇ ‘ਚ ਆ ਕੇ ਲੁੱਟ ਹੁੰਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਰੋਜ਼ ਮੀਡੀਆ ‘ਚ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਹੋਰ ਲੋਕ ਲੁੱਟੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਭੇਲ ਲੋਕ ਇੰਨਾ ਨਹੀਂ ਸੋਚਦੇ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਠੱਗਾਂ ਕੋਲ ਜੇ ਗੈਬੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਪੈਸੇ ਹੀ ਦੁੱਗਣੇ ਕਰ ਲੈਣ। ਕਿਸੇ ਸਿਆਫੇ ਨੇ ਤਾਂ ਹੀ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਲੋਕ ਤਾਂ ਲੁੱਟ ਹੋਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਬੈਠੇ ਹਨ, ਲੁੱਟਣ ਵਾਲਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਬਚਪਨ ‘ਚ ਪਿੰਡਾਂ ‘ਚ ਦੇਖਦੇ ਸਾਂ ਕਿ ਔਰਤਾਂ ਦੂਜੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਨਾਲ ਜਾਂ ਟੂਣਿਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ‘ਤੇ ਸਿੰਗ ਫਸਾਈ ਰੱਖਦੀਆਂ ਸਨ। ਜੇ ਉਡਦੇ ਪੰਡੀ ਦੇ ਮੁੜ ‘ਚੋਂ ਮਾਸ ਦਾ ਕੋਈ ਟੁਕੜਾ ਕਿਸੇ ਦੇ ਵਿਹੜੇ ‘ਚ ਫਿਗ ਪੈਣਾ ਤਾਂ ਘਰ ਦੀ ਸਵਾਈ ਨੇ ਸ਼ਰੀਰਾਂ ਦਾ ਪਿੱਟ-ਸਿਆਪਾ ਕਰਨ ਬਹਿ ਜਾਣਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੈ ਕੋਈ ‘ਕਾਰਾ’ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜਦ ਗੁੱਝੇ ਤੀਰ ਮਾਰ ਕੇ ਸ਼ਰੀਰਾਂ ਨੂੰ ਜਤਾਉਣਾ ਕਿ ਇਹ ‘ਟੂਣਾ’ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੀ ਕਰਤੂਤ ਹੈ, ਬਸ ਫੇਰ ਉਪਰਾਂ ਵੀ ਤਾਬੜ-ਤੋੜ ਹਮਲੇ ਸ਼ੁਰੂ ਤੇ ਸਾਰੇ ਮੁਹੱਲੇ ਕੀ ਸਾਰੇ ਪਿੰਡ ਨੇ ਤਮਾਸਾ ਦੇਖਣਾ। ਕਿਸੇ ਕੁਦਰਤੀ ਵਰਤਾਰੇ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸ ‘ਕੀਤੇ ਕਰਾਏ’ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ ਪਰਵਾਰਾਂ ਵਿਚ ਲੜਾਈਆਂ ਅੱਜ ਵੀ ਹੁੰਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਬਚਪਨ ਵਿਚ ਇਕ ਘਟਨਾ ਵਾਪਰੀ ਜਾਂ ਇੰਜ ਕਰੋ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਹ ਘਟਨਾ ਆਪ ਵਰਤਾਈ, ਜਿਸ ਨੇ ਸਾਡੇ ਮਨਾਂ ‘ਚੋਂ ਇਸ ‘ਕੀਤੇ ਕਰਾਏ’ ਜਾਂ ਟੂਣਿਆਂ ਦਾ ਹਉਆ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਕੱਢ ਮਾਰਿਆ। ਗੱਲ ਇੰਜ ਹੋਈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਦਸਵੀਂ ਜਮਾਤ ਦੇ ਚਾਰ ਪੜ੍ਹਾਕੂ ਇਕੱਠੇ ਰਾਤ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਚੁਬਾਰੇ ‘ਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਕਰਦੇ ਸਾਂ। ਕਈ ਵਾਰੀ ਕੋਈ ਸ਼ਰਾਰਤ ਕਰਨ ਨੂੰ ਵੀ ਦਿਲ ਕਰਨਾ। ਕਈ ਕਿਸੇ ਦੇ ਕਮਾਦ ‘ਚੋਂ ਗੰਨੇ ਪੁੱਟ ਲਿਆਉਣੇ ਤੇ ਚੁਬਾਰੇ ‘ਚ ਬਹਿ ਕੇ ਚੁਪਣੇ ਤੇ ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਦੇ ਖੇਤ ‘ਚੋਂ ਅਲੂ ਪੁੱਟ ਲਿਆਉਣੇ ਤੇ ਚੁਬਾਰੇ ‘ਚ ਰੱਖੇ ਹੋਏ ਹੀਟਰ ‘ਤੇ ਭੁੰਨ ਕੇ ਖਾਣੇ। ਇਕ ਵਾਰੀ ਸਾਡੀ ‘ਜੁੰਡਲੀ’ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕੋਈ ਅੱਲੋਕਾਰ ਜਿਹਾ ਕਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਦੋ ਚਾਰ ਦਿਨ ‘ਕਮੇਟੀ’ ਦੀਆਂ ਬੈਠਕਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ। ਸਕੂਲ ਵਿਚ ਵੀ ਜਦੋਂ ਇਕੱਠੇ ਹੁੰਦੇ ਤਾਂ ਇਸ ਮਸਲੇ ਬਾਰੇ ਹੀ ਗੱਲਬਾਤ ਹੁੰਦੀ ਕਿ ਕਿਹੜੀ ਐਸੀ ਸ਼ਰਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਕ ਵਾਰੀ ਤਾਂ ਬਹਿ ਜਾ ਬਹਿ ਜਾ ਹੋ ਜਾਵੇ। ਕਈ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਗਜ਼-ਪੱਚੀ ਮਗਰੋਂ ਕਰਨ

ਰੱਬ ਦੇ ਸ਼ਰੀਰ

ਵਾਲੀ ਸ਼ਰਾਰਤ ਦਾ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ

ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਕਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਇਸ ਝੂਠ-ਮੂਠ ਦੇ ਟੂਣੇ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦਿਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਜੋ ਜੋ ਚੀਜ਼ਾਂ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਸਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤੇ ਸਾਰੇ ਮੌਬਾਰਾਂ ਦੀ ਵੱਖਰੀਆਂ ਵੱਖਰੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਲਗਾਈ ਗਈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ‘ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ, ਆਟਾ, ਦੋ ਤਿੰਨ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਦਾਲਾਂ, ਹਲਦੀ, ਮਾਸ ਦੇ ਕੁਝ ਟੁਕੜੇ, ਇਕ ਮਿੱਟੀ ਦਾ ਦੀਵਾ ਤੇ ਬੱਤੀ, ਪਾਣੀ ਦੀ ਬਾਲਟੀ। ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੋਚ-ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਟੂਣੇ ਦੀ ਰੂਪ-ਰੇਖਾ ਕੀ ਹੋਵੇਗੀ।

ਖੈਰ ਉਹ ਰਾਤ ਵੀ ਆ ਗਈ ਜਦੋਂ ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਅਮਲੀ ਰੂਪ ਦੇਣਾ ਸੀ। ਸਾਡੇ ‘ਚ ਦੋ ਜਣਿਆਂ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾਈ ਗਈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਟੂਣਾ ਕਰਨਾ ਸੀ ਤੇ ਦੋ ਜਣਿਆਂ ਨੇ ਗਲੀ ਦੇ ਦੋਨਾਂ ਪਾਸਿਆਂ ਤੋਂ ਬਿੜਕ ਰੱਖਣੀ ਸੀ। ਉਦੋਂ ਅੱਜ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਅੱਜ ਵਾਂਗ ਲਾਈਟਾਂ ਨਹੀਂ ਸਨ ਜਗਦੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ। ਲੋਕ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਹੀ ਖਾ ਪੀ ਕੇ ਸੌਂ ਜਾਇਆ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਭਾਵੇਂ ਕਿ

ਬਿਜਲੀ ਪਿੰਡਾਂ ‘ਚ ਆ ਗਈ ਸੀ ਪਰ ਲੰਬੇ ਲੰਬੇ ਕੱਟ ਲਗਦੇ ਸਨ ਖਾਸ ਕਰ ਰਾਤਾਂ ਨੂੰ। ਪਾਣੀ ਡੋਲੁ ਕੇ ਆਏ ਨਾਲ ਚੌਕ ਪੁਰਿਆ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਾਈਆਂ ਬੀਬੀਆਂ ਵਿਆਂਦੜੁ ਕੁੜੀ ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ ਮਾਈਆਂ ਲਗਾਉਣ ਵੇਲੇ ਬਣਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਫਿਰ ਖਾਨਿਆਂ ‘ਚ ਵੱਖ ਵੱਖ ਦਾਲਾਂ, ਮਾਸ ਦੇ ਟੁਕੜੇ, ਹਲਦੀ ਆਦਿਕ ਚੀਜ਼ਾਂ ਰੱਖੀਆਂ। ਵਿਚਕਾਰ ਦੀਵਾ ਰੱਖਿਆ, ਬੱਤੀ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜਗਾ ਕੇ ਬੁਡਾ ਲਈ ਸੀ ਤਾਂ ਕਿ ਇੰਜ ਲੱਜੇ ਕਿ ਦੀਵਾ ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਜਗਦਾ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਬਸ ਜੀ ਅਸੀਂ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਨਿਵੇਦ ਕੇ ਚੁੱਪ-ਚਾਪ ਆ ਕੇ ਸੌਂ ਗਏ। ਬਸ ਫੇਰ ਕੀ ਸੀ, ਅੱਜ ਮੂੰਹ ਹਨੁੰਦਾ ਹੀ ਸੀ ਕਿ ਹਲਾ ਲਲਾ, ਹਲਾ ਲਲਾ ਹੋ ਗਈ। ਮਾਈ ਦਾ ਰੋਲਾ ਰੱਪਾ ਸੂਣ ਕੇ ਅੰਦ-ਗੁਆਂਦੂ ‘ਕੱਠਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਕੋਈ ਕੁਝ ਕਰੇ, ਕੋਈ ਕੁਝ। ਇਹ ਪਰਵਾਰ ਪੁੱਛਾਂ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਇਕ ਸਾਧ ਨੂੰ ਮੰਨਦਾ ਸੀ ਜੋ ਹੋਰੇ ਜੇਠੇ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਕਰਦਾ ਸੀ ਤੇ ਆਈਆਂ ‘ਸੰਗਤਾਂ’ ਨੂੰ ਪੁੱਛਾਂ ਦੇ ਕੇ ‘ਤਾਰਦਾ’ ਸੀ, ਯਾਦ ਰਹੇ ਕਿ ਸੰਗਰਾਂਦ ਤੋਂ ਮਗਰੋਂ ਆਏ ਪਹਿਲੇ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਜੇਠਾ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮਾਈ, ਉਹਦਾ ਪੁੱਤਰ ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਇਕ ਦੋਸਤ ਤੋਂ ਉਸੇ ਵੇਲੇ ਪੁੰਚ ਗਏ ਬਾਬੇ ਦੇ ਡੇਰੇ ਕਿ ਪੁੱਛਣ ਕਿ ਇਹ ਟੂਣਾ ਕਿਸ ਨੇ ਕੀਤਾ ਸੀ ਤੇ ਕਿਉਂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਦੁਪਹਿਰ ਕੁ ਵੇਲੇ ਇਹ ਸਾਰੇ ਬਾਬੇ ਦੇ ਡੇਰੇ ਤੋਂ ਵਾਪਸ ਆਏ ਤਾਂ ਪਿੰਡ ਦੇ ਕਈ ਲੋਕ ਇਹ ਜਾਨਣ ਲਈ ਬੜੇ ਉਤਸੁਕ ਸਨ ਕਿ ਪੁੱਛਾਂ ਵਾਲੇ ਬਾਬੇ ਨੇ ਕੀ ਦੱਸਿਆ ਸੀ। ਮਾਈ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਦੀ ਫਿਰੇ ਕਿ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅੱਤਜਾਣੇ ਟੂਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਤੋਂ ਮੰਤਰ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ ਪੂਰੇ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਪਰਵਾਰ ਦਾ ਬਹੁਤ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਘਰ ‘ਚ ਛਿੜਕਣ ਲਈ ਪਾਣੀ ਮੰਤਰ ਕੇ ਦਿਤੇ ਕਿ ਅੱਗੇ ਤੋਂ ਸੁਖ-ਸਾਂਦ ਰਵੇ।

ਲਹਿੰਗੇ ਤੇ ਸ਼ਰਾਬ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸ਼ਰਾਬੀ ਦਲ ਵੱਲੋਂ ਨਿੰਦਾ

ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸ਼ਰਾਬੀ ਦਲ ਨੇ ਆਪਣੀ ਇੱਕ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਗਾਣਾ ਲਹਿੰਗੇ ਤੇ ਸ਼ਰਾਬ ਡੋਲਣ ਵਾਲਾ ਹੈ, ਉਹ ਸਰਾਸਰ ਸਾਡੀ ਸ਼ਰਾਬ ਦੀ ਬੇਜਤੀ ਹੈ। ਸ਼ਰਾਬ ਅੰਗੂਹ ਦੀ ਬੇਟੀ ਹੈ, ਬੜੀ ਮਿਹਨਤ ਦੇ ਨਾਲ ਬਣਦੀ ਹੈ, ਸ਼ਾਇਦ ਲਹਿੰਗੇ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਜਿਆਦਾ ਮਿਹਨਤ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਸ਼ਰਾਬ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਡੋਲ ਕੇ ਉਸੀ ਬੇਇਜਤੀ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ, ਇਸ ਨਾਲ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸ਼ਰਾਬੀ ਦਲ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਠੇਸ ਪੁੰਚੀ ਹੈ। ਜੇ ਡੋਲਣਾ ਹੀ ਹੈ ਤਾਂ ਪਾਣੀ ਡੋਲ ਲਓ, ਚੂਸ ਡੋਲ ਲਓ, ਕੋਕਾ ਕੋਲਾ ਡੋਲ ਲਓ, ਲਿਮਕਾ ਡੋਲ ਲਓ, ਜਲ ਜੀਰਾ ਡੋਲ ਲਓ। ਇਦਾਂ ਦੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਡੋਲ ਲਓ, ਘੱਟੋਂ ਘੱਟ ਲਿਹੋ ਤੇ ਬੇਇਜਤੀ ਨਾ ਕਰੋ। ਇੱਕ ਮਹਿੰਗੀ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਬੇਜਤੀ ਨਾ ਕਰੋ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਤਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਵਿਕਣ ਨਾਲ ਹੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਆਮਦਨ ਵੱਧਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰਾਂ ਸ਼ਰਾਬ ਨੂੰ ਡੋਲ ਕੇ ਅਸੀਂ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਬੇਇਜਤੀ ਵੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਪੁਰਜ਼ੋਰ ਨਿੰਦਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਗਾਣੇ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਇਹ ਇੰਜ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲਹਿੰਗੇ ਤੇ ਕੋਕ ਡੋਲ ਦੂੰ, ਲਹਿੰਗੇ ਤੇ ਜਲ ਜੀਰਾ ਡੋਲ ਦੂੰ, ਲਹਿੰਗੇ ਤੇ ਪਾਣੀ ਡੋਲ ਦੂੰ, ਲਹਿੰਗੇ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਕਈ ਤਰੀਕਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਖਰਾਬ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਤੁਹਾਡਾ ਜਾਤੀ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਲਹਿੰਗਾ ਖਰਾਬ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਿਖਾਉਣਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹਨਾਂ ਤੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਡਾਂਸ ਕਰਨੇ, ਇਹ ਸ਼ਰਾਬ ਦੀ ਬੇਜਤੀ ਹੈ, ਜੋ ਅਸੀਂ ਸਹਾਰ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਸਾਡੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਠੇਸ ਪੁੰਚੀ ਹੈ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਨਾ ਹਟੇ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਦਫਾ 295 ਏ ਤੁਹਾਡੇ ਉਤੇ ਲਾਉਣ ਲਈ ਸ਼ਰਕਾਰ ਦੀ ਬੇਇਜਤੀ ਵੀ ਅਪੀਲ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਸੋ ਦੋਸਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰ ਲਓ, ਚੰਗੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਰਾਬ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਰਬਾਦ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਚਾ ਲਓ।

ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਦੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਫਿਲਮ ਸਮੀਖਿਕ, ਫਿਲਮ ਪ੍ਰੋਡਕਿਊਸਰ, ਫਿਲਮ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ, ਫਿਲਮ ਲੇਖਕ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਜਿਗਰੀ ਯਾਰ ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਚਾਨਾ ਨੂੰ ਸਮਰਪਣ

ਲੜੀਵਾਰ ਨਾਵਲ

ਸ਼ਿਵਚਰਨ
ਜੱਗੀ (ਕੁਸ਼ਾ)

ਫੋਨ : 07853 317 891

Email: jaggikussa@yahoo.de

ਲੜੀ ਜੋੜਨ ਲਈ ਪਿਛਲਾ ਅੰਕ ਦੇਖੋ
ਕਿਸ਼ਤ-59

ਕਾਂਡ 24

"ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਕਰਤਾ ਧਰਤਾ ਕੌਣ ਐ...?"

- "ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਕਰਤਾ ਧਰਤਾ ਤੇ ਮੁੱਖ ਸਰਗਣਾ ਬਾਬੂ ਪੁਰਨ ਚੰਦ ਐ...!"

- "ਉਹ ਗੰਜਾ ਜਿਆ..? ਜਿਹੜਾ ਕੱਲ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚ ਸੀ...?"

- "ਬੱਸ ਓਹੀ...!"

- "ਸਾਰੇ ਤਾਣੇ ਬਾਣੇ ਦਾ ਮੁੱਖ ਨੜਾ ਓਹੀ ਐ...! ਭੋੜੇ ਤਾਂ ਮੁੰਡੇ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਮੁੱਕਰ ਗਏ, ਪਰ ਕਈਆਂ ਨਾਲ ਪਤਾ ਕੀ ਕਰਦੇ ਐ...?"

- "ਕੀ ਕਰਦੇ ਐ...?"

- "ਘਰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਫੋਨ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਐ ਬਈ ਬੋਡਾ ਮੁੰਡਾ ਸਾਡੇ ਨਸ਼ਾ ਛੁਡਾਉ ਕੇਂਦਰ 'ਚੋਂ ਫ਼ਰਾਰ ਹੋ ਗਿਆ, ਤੇ ਆਪ ਈ ਪੁਲਸ ਬੁਲਾ ਲੈਂਦੇ ਐ...! ਪੁਲਸ ਨਾਲ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਬੁਕਲ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਤੇ ਬੁਰਕੀ ਸਾਂਝੀ ਐ ਸਰਦਾਰੇ...! ਇਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਤਾਰਾਂ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਤੱਕ ਜੜੀਆਂ ਵੀਐ...! ਓਹ ਗਿੰਨਾ ਜਿਆ ਬਾਬੂ ਪੁਰਨ ਚੰਦ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਉਪਰ ਐ, ਉਸ ਤੋਂ ਦੁੱਗਣਾ ਧਰਤੀ 'ਚ ਐ...! ਮੁੰਡਿਆਂ ਦੇ ਅੰਗ ਕੱਢ ਕੇ ਬਾਡੀ ਕਿਤੇ ਬਾਹਰ ਸੁੱਟ ਦਿੰਦੇ ਐ, ਤੇ ਪੁਲਸ ਵਾਰਿਸ ਦੇ ਘਰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਬੁਲਾ ਕੇ ਗੱਲ 'ਤੇ ਮਿੱਟੀ ਪਾ ਕੇ ਸਸਕਾਰ ਕਰਵਾ ਦਿੰਦੀ ਐ...!"

ਮੁਣ ਕੇ ਸਭ ਨੂੰ ਮੁੜ੍ਹਕਾ ਆ ਗਿਆ।

- "ਕਿੰਨੇ ਕੁ ਮੁੰਡੇ ਗਾਇਬ ਕੀਤੇ ਐ ਇਹਨਾਂ ਨੇ...?"

- "ਪੱਕਾ ਤਾਂ ਪਤਾ ਨੀ, ਪਰ ਮੇਰੀ ਡਿਊਟੀ 'ਚ ਦਸ ਕੁ ਤਾਂ ਕੀਤੇ ਈ ਹੋਣਗੇ..! ਮੈਂ ਤਾਂ ਬਾਬੂ ਨੂੰ ਫੋਨ 'ਤੇ ਇਹ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਨੂੰ ਵੀ ਸੁਣਿਐਂ ਬਈ ਹੁਣ ਇਹ ਜੁਆਨ ਮੁੰਡਿਆਂ ਦੇ ਅੰਗ ਬਾਹਰਲੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸਪਲਾਈ ਕਰਿਆ ਕਰਨਗੇ...!"

- "ਤੇਰਾ ਕਿਤੇ ਦਿਲ ਨੀ ਕੰਬਿਆ ਬਈ ਜੋ ਇਹ ਬੁਚਚਪੁਣਾ ਕਰਦੇ ਐ, ਇਹਦੇ ਬਾਰੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਦੱਸ ਈ ਦੇਵਾਂ...?"

- "ਤੁਸੀਂ ਪੁਲਸ ਦੇ ਅੰਗੇ ਕਿੰਨਾ ਜੋਰ ਲਾਲਿਆ, ਕੀਤੀ ਕੋਈ ਚਾਰਜੋਈ ਉਹਨਾਂ ਨੇ...? ਬੱਸ ਓਹੋ ਜਿਆ ਨਤੀਜਾ ਈ ਮੇਰੇ ਰੌਲੇ ਪਾਏ ਦਾ ਨਿਕਲਦਾ..! ਮੇਰਾ ਤਾਂ ਟੱਬਰ ਵੱਡੇ, ਤੇ 'ਕੱਲਾ' ਮੈਂ ਕਮਾਉ ਅਂ...! ਘਰਵਾਲੀ ਅਧਰੰਗ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਨਾਲ ਮੰਜੇ 'ਤੇ ਬੈਠੀ ਐ, ਆਮਦਨ ਦਾ ਹੋਰ ਕੋਈ ਸਾਧਨ ਨੀ, ਬੱਚੇ ਕਾਸ ਨਾਲ ਪਾਲਾਂ ਸਰਦਾਰਾ..? ਤਾਂ ਹੀ ਜਮੀਰ ਦਾ ਗਲ ਘੁੱਟ ਕੇ

ਨਾਵਲਾਂ, ਕਹਾਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਨਾਂ, ਥਾਂ ਅਤੇ ਘਟਨਾਵਾਂ ਖ਼ਿਆਲੀ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਨਾਂ, ਥਾਂ ਜਾਂ ਘਟਨਾ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵਾਸਤਾ ਨਹੀਂ। ਅਗਰ ਕਿਤੇ ਕੋਈ ਮੇਲ ਖਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਲੇਖਕ ਅਤੇ ਸੰਪਾਦਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ।

- ਸੰਪਾਦਕ

ਕੋਮੀ ਧੁੱਪ ਦਾ ਨਿੱਘ

ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਨਸ਼ਾ ਛੁਡਾਉ ਕੇਂਦਰ ਦਾ ਕਰਤਾ ਧਰਤਾ ਬਾਬੂ ਪੁਰਨ ਚੰਦ, ਠਾਣੇਦਾਰ ਦਮਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਐਮ. ਐਲ. ਏ. ਸੁਰਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦਸਤਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਗ੍ਰਿਹਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਤੜ੍ਹਬੱਲ ਮੱਚ ਗਿਆ। ਅਖਬਾਰਾਂ ਅਤੇ ਟੈਲੀਵੀਯਨਾਂ ਨੇ ਬੜਾ ਧੁੱਪਾਂਧਾਰ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਐਮ. ਐਲ. ਏ. ਸੁਰਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਗ੍ਰਿਹਤਾਰੀ ਸੁਣ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਮੂੰਹ ਵਿੱਚ ਉਂਗਲਾਂ ਪਾ ਲਈਆਂ। ਕਰਤੂਤਾਂ ਸੁਣ-ਸੁਣ ਕੇ ਸਾਰਾ ਇਲਾਕਾ "ਦੁਰ-ਦੁਰ" ਕਰਦਾ ਸੀ। ਸੁਰਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ ਸੋਗ ਪਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਉਸ ਦੇ ਦਰ 'ਤੇ ਸੁਆਲੀਆਂ ਵਾਂਗ ਆਉਂਦੇ ਸਨ, ਹੁਣ ਹਰ ਕੋਈ ਉਸ ਦੇ ਘਰ 'ਤੇ ਬੁੱਕ ਕੇ ਲੰਘਦਾ ਸੀ। ਪੂਰੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਮਿੱਟੀ ਪੁਲੀਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ।

ਨੌਰੀ ਕਰਦਾ ਆਉਨੈ, ਹੋਰ ਕੋਈ ਰਸਤਾ ਨੀ ਦਿਸਦਾ, "ਨੂੰਰ ਗਬਾਰ ਈ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੈ...!"

- "ਬਾਬੂ ਰਹਿੰਦਾ ਕਿਥੇ ਐ...?"

- "ਆਹ ਚੁੰਗੀ ਦੇ ਨਾਲ ਈ ਪਿਛਲੇ ਪਾਸੇ ਘਰ ਐ ਇਹਦਾ..! ਕਦੇ-ਕਦੇ ਸਬਜ਼ੀ ਦੇ ਕੇ ਆਉਨੈ ਇਹਦੇ ਘਰੇ...!"

- "ਹੋਰ ਕੌਣ-ਕੌਣ ਐ ਇਹਦੇ ਘਰੇ...?"

- "ਕੱਤੀ ਬਾਹਰ ਕਿਸੇ ਮੁਲਕ 'ਚ ਵਿਆਹੀ ਵੀ ਐ, ਮਹੀਨਾ ਕੁ ਹੋ ਗਿਆ, ਆ ਕੇ ਮਿਲ ਕੇ ਗਈ ਐ ਇਹਨੂੰ..! ਮੁੰਡਾ ਇਹਦਾ ਸ਼ਾਇਦ ਏਰਡੇਰਸ ਚ ਐ..! ਹੁਣ ਤਾਂ ਬਾਬੂ ਤੇ ਬਾਬੂ ਦੇ ਘਰਵਾਲੀ ਈ ਘਰੇ ਹੁੰਦੇ ਐ..! ਇਕ ਨੌਰੀ ਐ ਉਹ ਰੋਟੀ ਟੁੱਕ ਪਕਾ ਕੇ ਰਾਤ ਨੂੰ ਘਰੇ ਚਲਿਆ ਜਾਂਦੇ...!"

- "ਆਹ ਫੜ ਪੈਸੇ...! ਤੇਰੀ ਘਰਵਾਲੀ ਦੇ ਇਲਾਜ ਵਾਸਤੇ ਹੋਰ ਵੀ ਦੇਵਾਂਗੇ, ਪਰ ਤੂ ਸਾਨੂੰ ਅੱਜ ਰਾਤ ਨੂੰ ਬਾਬੂ ਦਾ ਘਰ ਦਿਖਾ ਦੇ...!"

- "ਬਖਤੌਰ ਨੇ ਰੁਗ ਭਰ ਕੇ ਨੋਟਾਂ ਦਾ ਚੌਂਕੀਦਾਰ ਦੀ ਮੁਠ ਵਿੱਚ ਦੇ ਦਿੱਤਾ।

- "ਕੀ ਨਾਂ ਤੇਰਾ..?"

- "ਚਰਨ ਦਾਸ ਐ ਜੀ...!"

- "ਬੱਸ ਹੁਣ ਤੂ ਇਉਂ ਈ ਸਮਝਣੈ, ਜਿਵੇਂ ਕੁਛ ਹੋਇਆ ਈ ਨੀ..! ਬੱਸ ਰਾਤ ਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਬਾਬੂ ਦਾ ਘਰ ਦਿਖਾ ਦੇ...!"

- "ਠੀਕ ਐ ਸਰਦਾਰੇ...!" ਉਸ ਨੇ ਨੋਟ ਜੇਬ ਵਿੱਚ ਪਾ ਲਏ।

- "ਅਸੀਂ ਤੁਰ ਫਿਰ ਕੇ ਦਿਨ ਛੁਪਾਉਨੇ ਆਂ, ਮੂੰਹ 'ਨੂਰੇ ਜੇ ਹੋਏ ਤੈਨੂੰ ਚੁੰਗੀ ਕੋਲੇ ਈ ਮਿਲਾਂਗੇ...!"

- "ਠੀਕ ਐ ਸਰਦਾਰੇ...!"

- "ਅਗਲੀ ਇਲੈਕਸ਼ਨ ਮੈਂ ਖੁਦ ਲਡਨੀ ਆਂ..! ਤੂ ਫਿਕਰ ਨਾ ਕਰ, ਕੁਲ ਤੂ ਗੇਰਤਾ ਪਾਇਆ ਲੈ..!" ਨਛੱਤਰ ਬਾਂਦਰ ਵਾਂਗ ਲਾਚਤਿਆ ਚਾਂਭੜਾਂ ਮਾਰ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਅਜੀਬ ਭਾਣਾ ਵਰਤਿਆ।

ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਨਸ਼ਾ ਛੁਡਾਉ ਕੇਂਦਰ ਦਾ ਕਰਤਾ ਧਰਤਾ ਬਾਬੂ ਪੁਰਨ ਚੰਦ, ਠਾਣੇਦਾਰ ਦਮਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਐਮ. ਐਲ. ਏ. ਸੁਰਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦਸਤਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਗ੍ਰਿਹਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਤੜ੍ਹਬੱਲ ਮੱਚ ਗਿਆ। ਅਖਬਾਰਾਂ ਅਤੇ ਟੈਲੀਵੀਯਨਾਂ ਨੇ ਬੜਾ ਧੁੱਪਾਂਧਾਰ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਐਮ. ਐਲ. ਏ. ਸੁਰਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਗ੍ਰਿਹਤਾਰੀ ਸੁਣ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਮੂੰਹ ਵਿੱਚ ਉਂਗਲਾਂ ਪਾ ਲਈਆਂ। ਕਰਤੂਤਾਂ ਸੁਣ-ਸੁਣ ਕੇ ਸਾਰਾ ਇਲਾਕਾ "ਦੁਰ-ਦੁਰ" ਕਰਦਾ ਸੀ। ਸੁਰਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ ਸੋਗ ਪਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਉਸ ਦੇ ਦਰ 'ਤੇ ਸੁਆਲੀਆਂ ਵਾਂਗ ਆਉਂਦੇ ਸਨ, ਹੁਣ ਹਰ ਕੋਈ ਉਸ ਦੇ ਘਰ 'ਤੇ ਬੁੱਕ ਕੇ ਲੰਘਦਾ ਸੀ। ਪੂਰੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਮਿੱਟੀ ਪੁਲੀਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ।

ਮੂੰਹ ਹਨੂਰੇ ਜਿਹੇ ਹੋਏ ਤੋਂ ਚਰਨ ਦਾਸ ਨੇ ਜੰਟੇ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਬਾਬੂ ਦਾ ਘਰ ਦਿਖਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਆਪ ਉਥੋਂ ਖਿਸਕ ਗਿਆ।

ਬਾਬੂ ਦਾ ਘਰ ਸ਼ੁਹਿਰ ਦੇ ਬਾਹਰ ਨਵੀਂ ਚੁੰਗੀ ਕੋਲ ਸੀ।

ਜਿਹੜਾ ਯਾਰ ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਗਲ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ।

ਨਸ਼ਾ ਛੁਡਾਉ ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਘੜ੍ਹਮ ਚੌਧਰੀ ਬਾਬੂ ਪੁਰਨ ਚੰਦ 'ਤੇ ਡੰਡਾ ਵਰ੍ਹ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਸਾਰੀ-ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਉਸ ਨੂੰ ਸੌਣੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਕੁਟ ਖਾ-ਖਾ ਕੇ ਉਸ ਦੀ ਭਿਆਂ

ਜਦੋਂ ਜੰਟੇ ਨੇ ਪੱਥਰ ਦੀ ਸਿਲ ਉਪਰ ਖੜ੍ਹ ਕੇ ਮਹਿਲ ਵਰਗੇ ਘਰ ਅੰਦਰ ਝਾਤੀ ਮਾਰੀ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਭਰਨਾਹਟ ਚੜ੍ਹੀ। ਸਿਰ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ

ਪੈਰਾਂ ਤੱਕ ਜਿਵੇਂ ਕੋਈ ਤਾਰ ਫਿਰ ਗਈ। ਇੱਕ ਆਲੀਸ਼ਾਨ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਬਾਬੂ ਪੁਰਨ ਚੰਦ ਨਾਲ ਠਾਣੇਦਾਰ ਦਮਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਐਮ. ਐਲ. ਏ.

ਸੁਰਤ ਸਿੰਘ ਦਾਰੂ ਪੀ ਰਹੇ ਸਨ। ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਕੁਝ ਸਿਪਾਹੀ ਦਾਰੂ ਨਾਲ ਕਮਲੇ ਹੋਏ ਕੁੱਕੜ ਦੀਆਂ ਲੱਤਾਂ ਚੁੰਡੀ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ।

- "ਆ ਚੱਲੀਏ...!" ਉਸ ਨੇ ਕੌਰੇ ਅਤੇ ਬਖਤੌਰ ਨੂੰ ਕਿਹਾ।

- ਐਸ. ਟੀ. ਡੀ. ਤੇ ਆ ਕੇ ਉਸ ਨੇ ਨਛੱਤਰ ਨੂੰ ਫਿਰ ਫੋਨ ਮਿਲਾ ਲਿਆ।

- "ਨਛੱਤਰਾ, ਬਈ ਤੇਰਾ ਤਾਂ ਐਮ. ਐਲ. ਏ. ਵਿੱਚ ਵਾਂਗ ਐ...!" ਜੰਟੇ ਨੇ ਅਜੀਬ ਖਬਰ ਦਿੱਤੀ।

- "ਬਡੀ ਵਵੀਆ ਖਬਰ ਸੁਣਾਈ ਐ...! ਹੁਣ ਤਾਂ ਜਾਨਾ ਈ ਆਚੁ...!"

- "ਕੀ ਕਿਹੈ...?" ਜੰਟਾ ਦੰਗ ਸੀ।

- "ਅਗਲੀ ਇਲੈਕਸ਼ਨ ਮੈਂ ਖੁਦ ਲਡਨੀ ਆਂ...! ਤੂ ਫਿਕਰ ਨਾ ਕਰ, ਕੁਲ ਤੂ ਗੇਰਤਾ ਪਾਇਆ ਲੈ..!" ਨਾਲ ਕਮਲੇ ਹੋਏ ਕੁੱਕੜ ਦੀਆਂ ਲੱਤਾਂ ਚੁੰਡੀ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ।

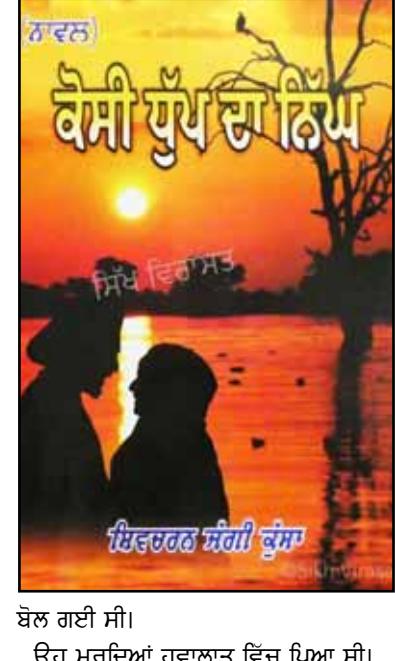
ਅਜੀਬ ਭਾਣਾ ਵਰਤਿਆ।

ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਨਸ਼ਾ ਛੁਡਾਉ ਕੇਂਦਰ ਦਾ ਕਰਤਾ ਧਰਤਾ ਬਾਬੂ ਪੁਰਨ ਚੰਦ, ਠਾਣੇਦਾਰ ਦਮਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਐਮ. ਐਲ. ਏ. ਸੁਰਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਗ੍ਰਿਹਤਾਰੀ ਸੁਣ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਮੂੰਹ ਵਿੱਚ ਉਂਗਲਾਂ ਪਾ ਲਈਆਂ। ਕਰਤੂਤਾਂ ਸੁਣ-ਸੁਣ ਕੇ ਸਾਰਾ ਇਲਾਕਾ "ਦੁਰ-ਦੁਰ" ਕਰਦਾ ਸੀ। ਸੁਰਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ ਸੋਗ ਪਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਉਸ ਦੇ ਦਰ 'ਤੇ ਸੁਆਲੀਆਂ ਵਾਂਗ ਆਉਂਦੇ ਸਨ, ਹੁਣ ਹਰ ਕੋਈ ਉਸ ਦੇ ਘਰ 'ਤੇ ਬੁੱਕ ਕੇ ਲੰਘਦਾ ਸੀ। ਪੂਰੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਮਿੱਟੀ ਪੁਲੀਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ।

ਨਸ਼ਾ ਛੁਡਾਉ ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਘੜ੍ਹਮ ਚੌਧਰੀ ਬਾਬੂ ਪੁਰਨ ਚੰਦ 'ਤੇ ਡੰਡਾ ਵਰ੍ਹ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਸਾਰੀ-ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਉਸ ਨੂੰ ਸੌਣੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਕੁਟ ਖਾ-ਖਾ ਕੇ ਉਸ ਦੀ ਭਿਆਂ

ਜਿਹੜਾ ਯਾਰ ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਗਲ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ।

TAIL
PIECEDalip Singh Wasan, Advocate
Email: dalipsinghwassan@yahoo.co.in**ALL OUT-STANDING PROBLEMS OF EMPLOYEES SHALL BE SOLVED--ASSURED MR.MAAN**

Chief Minister of Punjab Recently Sardar Bhagwant Singh Maan, Chief Minister of Punjab was assuring the representatives of employees that his government shall solve all outstanding problems of government employees soon. The identified problems are settlement of accounts in re-introduction of old pension scheme, payments of arrears on rates prescribed as per Pay Commission w.e.f. 01.01.2016 till date when new pay scales had been given to employees and if the state is not in a position to pay this huge amount in lump sum, let it be paid in ten monthly installments with interest as per provisions of Punjab Civil Service Rules Rule 6.16 Vol.II. Payment of this outstanding amount is most necessary because next date of new pay scales too is coming near w.e.f. 01.01.2026. The employees are basically maintaining administration, law and order, peace and carrying out progressive steps taken by the government and even Prime Minister of India, Mr. Narendra Modi has accepted this fact and keeping pending such payments must be avoided so that complete efficiency be maintained. The employees are happy and satisfied that Sardar Bhagwant Singh Maan has already regularized services of most of the temporary employees, started payment of regular pay and allowances and even service benefits and the state has become leading and a model state for better employment opportunities and promotions.

BOTH THE GROUPS IN PARLIAMENT ARE STILL NOT AT PEACE

The results of Parliament-2024 created a different situation in Parliament when a group coming in simple majority has formed a government and since number of people in opposition is too high, and the situations continue without any compromise and cooperation, the functioning of Parliament shall see troubles. Till date the same opposition is there which had been available when both were before the people of India during elections and even today these two groups are speaking against each other and no steps have been taken for creating an atmosphere of cooperation on National Issues which are in favour of the people of India. And it seems that even Bills, Projects, Schemes and Policies brought by the ruling front shall be opposed in debates and even while voting.

Resignation and re-elections are no solution because results could be the same. We should try to create an atmosphere of help and cooperation and if it is not possible, let the speaker be given power to accept the voting result having more than fifty per cent votes in favour of the Bills, Projects, Schemes and Policies. Had we the law that after becoming member of the Parliament, all should have been declared as Public Servants and Representatives of the people and PM and other

ministers should have been elected here on merits and functioning of Parliament should have been national and not belong to any group. This one-man rule is not democratic and must be changed and we should turn a model democracy for showing right path to all the countries in the world.

TAKING OATH OF CONSTITUTION MAKES ONE MEMBER OF PARLIAMENT

As per Constitution of India one cannot become member of Parliament till one takes oath declaring belief and following the Constitution of India and it is on record that here in India, all who had been sitting in our august houses had been allowed entries only when they had been taking oath in Constitution of India. And once take oath of Constitution of India, one declares that he believes in all the provisions of the Constitution of India, its unity and integrity, its secularism, no further partition, no discrimination on basis of religion, caste and creed. And it is also on record that till date none of the elected members had ever put up a Bill, Project, Scheme and Policy for further partition of the country. And when we begin our Constitution stated, we the people of India, it means we all having different religions, castes and creed here in India adopt this Constitution and become equal member in India. The charges beyond Constitution of India are just political grounds for having more votes and that must be ignored. The nation must realize all these basic concepts in our Constitution and see that all must have belief and following provisions of Constitution of India. Oath in Constitution of India means something more than general beliefs.

SIX TERRORISTS KILLED IN AN ENCOUNTER IN J AND K AND WE LOST TWO SOLDIERS-A LATEST REPORT

It must be accepted that Pakistan could not forget its defeats in two direct wars of 1965 and 1972 and even issue of Occupied Kashmir and had started indirect war through terrorists. Pakistan never accepts that this war through terrorists is from its side and often has said that terrorists are never sent by it, but are products of Indian Internal affairs. It is on record that terrorists cannot win because of regular armies and are always killed. In spite of this reality, still people could spare their young children in this war and till date, number of terrorists killed could not be counted.

As far as Kashmir is concerned, we have already decided that Kashmir as a whole is part of India and people of this side had been taking part in elections and following laws of India and this small piece occupied by Pakistan is illegally in its hands. This line of Control was temporary just to stop action of India Armies for complete occupation of Kashmir and that period is over. We have already deleted Article 370 from the Constitution of India and now there is no provision for Occupied Kashmir in our Constitution. Our Defence Minister had already declared that we shall cross this LOC and even people in so-called Occupied Kashmir are Indians and are with us.

At this stage we can occupy that area through a Blue Star Operation and even a notice can be served on Pakistan to vacate illegally occupied area of J and K. And with this this war of Pakistan through terrorists too shall end because we shall have a safe border and shall be able to stop entries of terrorists into our country.

SINGH SABHA LONDON EAST GURDWARA HELD PANJABI SCHOOL PRESENTATION DAY AT BARKING GURDWARA

On 7th July 2024 1pm to 5pm it was day of full excitement for the children and students who received their GCSE & A level certificates and vouchers for their achievement. Total of 60 GCSE, 18 A level and 215 beginner & intermediate students participated in the event. Certificates were presented by the chief guest Dr. & professor Opinderjit Kaur (director of Sikh studies and Panjabi language development centre, Wolverhampton university) along with president Satnam Singh Sandhu, vice president Gurdeep Singh Hundal and education secretary Chhinder Singh Gill. All three teachers of SSLE, Maninder Kaur Bajwa, Kulwinder Kaur and Balvinder Kaur Narwal were also honoured with trophies and vouchers. Teachers prepared pizzas, chips, cakes and drinks for the students for their hard work and achievement. It was great honour to have our chief guest Dr. Opinderjit Kaur to the end who gave speech and chatted with parents. Education secretary Chhinder Singh Gill thanked teachers for their hard work and dedication and thanked Dr. Opinderjit Kaur for coming and sharing her experience and knowledge with us. It was day of celebration for us all and wish our students best of luck and success in the future. We urge all parents to enroll their children in Panjabi classes held at both Gurdwaras, Barking and Seven Kings.

ਲੇਖਕ: ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬੱਧਨੀ ਕਰਾਂ
ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਿ ਯੂ ਕੇ
ਫੋਨ: +447899798363
ਈ ਮੇਲ: msbadhni@yahoo.co.uk

ਬਰਤਾਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਆਮ ਚੋਣਾਂ ਇਸ ਵਾਰ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਲਈ ਬਹੁਤ ਹੀ ਖਾਸ ਰਹੀਆਂ। ਇਹਨਾਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ 13 ਪੰਜਾਬੀ ਮੂਲ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੇ ਜਿੱਤ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਨੇ ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਿਵ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਜਿੱਤ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ 12 ਲੇਬਰ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਜਿੱਤੇ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਵਿਸ਼ਵ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾ ਪੰਜਾਬੀ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਖਾਬੜਾ ਵੀ ਲੇਬਰ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਦੇਣ ਸੀ, ਫਿਰ ਪਹਿਲਾ ਦਸਤਾਰਧਾਰੀ ਸਿੰਖ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਮਹਿਲਾ ਸਿੰਘ ਸੰਸਦ ਵੀ ਲੇਬਰ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਦੇਣ ਹਨ।

ਹੈਸਟਨ ਫੈਲਥਮ ਹਲਕੇ ਤੋਂ 2011 ਤੋਂ ਸੰਸਦ ਚੁਣੀ ਆ ਰਹੀ ਸੀਮਾ ਮਲਹੇਤਾ ਨੇ ਮੁੜ ਜਿੱਤ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਤਨਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਢੇਸੀ ਸਲੋਹ ਤੋਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਗਿੱਲ ਬ੍ਰਿੰਘਮ ਐਜ਼ਬਾਸਟਨ ਤੋਂ ਤੀਜੀ ਵਾਰ ਸੰਸਦ ਬਣੇ। ਇਹਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 8 ਪੰਜਾਬੀ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਸੰਸਦ ਦੀਆਂ ਪੌੜੀਆਂ ਚੜ੍ਹਨਗੇ ਜਿਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮੈਦਿਕ ਤੋਂ ਗੁਰਿਦਿਰ ਸਿੰਘ ਜੋਸ਼ਨ ਹਨ, ਜੋ ਲੇਬਰ ਫਾਰ ਸਿਖਸ ਦੇ ਸਰਗਰਮ ਕਾਰਕੁਨ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਲੇਬਰ ਦੀ ਕੇਂਦਰੀ ਕਮੇਟੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮੈਂਬਰ ਹਨ, ਇਲਾਹੋਰ ਦੱਖਣੀ ਤੋਂ ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਅਠਵਾਲ ਦਸਤਾਰਧਾਰੀ ਸਿੰਖ ਹਨ, ਜੋ ਬੀਤੇ ਇੱਕ ਦਹਾਕੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰੈਡਬਿਜ਼ ਕੌਸਲ ਦੇ ਲੀਡਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਪਿੰਡ ਕੰਡਿਆਣਾ ਜਿਲ੍ਹਾ ਜਲੰਧਰ ਦੇ ਜੰਮਪਲ ਹਨ। ਪਿਛਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸੀਟ ਇੱਕ ਸਾਜਿਸ਼ ਅਧੀਨ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਲੇਕਨ ਇਸ ਵਾਰ ਮੁੜ ਸੀਟ ਦੀ ਦਾਅਵੇਦਾਰੀ ਹਾਸਿਲ ਕਰਕੇ ਜਿੱਤ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਸਾਊਬੈਂਪਟਨ ਟੈਸਟ ਤੋਂ ਸਤਵੀਰ ਕੌਰ, ਡਰਬੀ ਦੱਖਣੀ ਤੋਂ ਬਾਗੀ ਸੰਕਰ, ਹਰਡਾਫਿਲਡ ਤੋਂ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਉਪਲ, ਵੁਲਵਰਹੈਪਟਨ ਪੱਛਮੀ ਤੋਂ ਵਰਿਦਿਰ ਸਿੰਘ ਜੱਸ, ਲਾਫ਼ਬਰੋ ਤੋਂ ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ ਸੰਧਰ, ਬੋਲਟਨ ਉਤਰੀ ਤੋਂ ਕੀਰਥ ਐਂਟਵੀਸਲਾ ਅਤੇ ਡਡਲੀ ਤੋਂ ਸੋਨੀਆ ਕਮਾਰ ਨੇ ਜਿੱਤ ਹਾਸਿਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਿਵ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਮੂਲ ਦੇ ਗਗਨ ਮੋਹਿਦਰਾ ਦੱਖਣ ਪੱਛਮੀ ਹਰਟਫੋਰਡਸ਼ਾਇਰ ਤੋਂ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਸੰਸਦ ਬਣੇ ਹਨ।

ਬਰਤਾਨੀਆਂ ਦੇ 803 ਸਾਲਾ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਇੱਕ ਮਹਿਲਾ ਰੀਚੇਲ ਗੀਵਟ ਬਣੀ ਹੈ। ਇਥੇ ਹੀ ਬੱਸ ਨਹੀਂ 2019 ਵਿੱਚ ਹੁਣ ਤੱਕ ਦੇ ਸੰਸਦੀ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਸੰਸਦ ਦੀਆਂ ਪੌੜੀਆਂ ਚੜ੍ਹਿਆਂ ਸਨ ਜਿਹਨਾਂ ਦੀ ਗਿੱਣਾ 220 ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਸ ਵਾਰ ਇਹ ਗਿੱਣਾ 242 ਹੀ ਗਈ।

ਫਲਸਤਿਨ ਦਾ ਧੁੱਧ ਲੇਬਰ ਦੀ ਸਿਰਦਰਦੀ ਬਣਿਆ ਰਿਹਾ

ਕਈ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਜ਼ਰਾਇਲ ਫਲਸਤਿਨ ਧੁੱਧ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਲੇਬਰ 'ਤੇ ਕਾਢੀ ਭਾਰੀ ਰਿਹਾ, ਮੁਸਲਿਮ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦਾ ਇੱਕ ਵਰਗ ਮੁੱਖ ਤੌਰ

ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਲਈ ਇਤਿਹਾਸਕ ਰਹੀਆਂ ਬਰਤਾਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਆਮ ਚੋਣਾਂ

ਬਰਤਾਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸੰਸਦੀ ਚੋਣਾਂ ਜਿੱਤਣ ਵਾਲੇ 13 ਪੰਜਾਬੀ

ਤੇ ਲੇਬਰ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋਇਆ। ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਲੇਬਰ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਜਿੱਤਣ ਲਈ ਕਾਢੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਕਰਨੀ ਪਈ। ਸਲੋਹ ਹਲਕੇ ਵਿੱਚ ਤਨਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਢੇਸੀ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਗਾਜ਼ ਮੁੜੇ ਤੇ ਉਹ ਕਈ ਵਾਰ ਬੋਲੇ, ਜਿਸ ਦੀਆਂ ਸ਼ਬਦ ਵਜੋਂ ਵੀਡੀਓ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਵੀ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਤੇ ਚੱਲੀਆਂ, ਲੇਕਨ ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇੱਕ ਅਜਾਦ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੇ ਗਾਜ਼ ਦੇ ਨਾਮ ਤੇ ਹੀ 11000 ਵੋਟਾਂ ਹਾਸਲ ਕਰ ਲਈਆਂ, ਅਜੇਹਾ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਹਲਕੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਕਈ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਬ੍ਰਿੰਘਮ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਜਾਦ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੇ 2001 ਤੋਂ ਲੇਬਰ ਦੇ ਸੰਸਦ ਬਣੇ ਆ ਰਹੇ ਖਾਲਿਦ ਮਹਿਸੂਦ ਨੂੰ ਹਰਾ ਦੇਣਾ ਵੀ ਹੈਰਾਨੀ ਜਨਕ ਰਿਹਾ।

ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਿਵ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਹਾਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ 14 ਸਾਲ ਰਾਜ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਿਵ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਰਾਜਕਾਲ ਦੌਰਾਨ 2012 ਦੀਆਂ ਉਲੰਪਿਕ ਖੇਡਾਂ ਵੀ ਹੋਈਆਂ, 2019 ਦਾ ਕੋਰੋਨਾ ਮਹਿਮਾਰੀ ਵੀ, ਯੂਰਪੀਅਨ ਯੂਨੀਅਨ ਤੋਂ ਵੱਖ ਵੀ ਹੋਏ (ਬੈਂਗਜ਼ਿਟ)। ਇਥੇ ਹੀ ਬੱਸ ਨਹੀਂ ਗਰੀਨਫਿਲ ਅਤੇ ਵਿੰਡਰਸ਼ ਸਕੈਂਡਲ ਵੀ ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ।

ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਿਵ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਹਾਰ ਦੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਗਏ ਲਿਜਾਣ ਲਈ ਨੀਤੀਆਂ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮਾਂ ਇੱਕ ਦੂਸਰੇ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਲਿਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਘੜ੍ਹੁਨ ਵਿੱਚ ਲਗਾਇਆ ਹੈ। 2010 ਤੋਂ 2013 ਤੱਕ ਦੇ ਅੰਕਿਤਾਂ ਅਨੱਸ਼ ਰ ਬੇਖਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਗਿੱਣਾ 1770 ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੇ 3898 ਤੱਕ ਹੋਈ, ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਦੀ ਦਰ ਭਾਵੇਂ 7.9 ਤੋਂ ਘੱਟ ਕੇ 4 ਫੀਸਦੀ ਹੋਈ, ਪਰ ਭੋਜਣ ਬੈਂਕ 35 ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੇ 2900 ਤੱਕ ਹੋਏ, ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਿਹਤ ਸੇਵਾ ਦੀ ਇਲਾਜ ਦਾ ਇੱਤਜ਼ਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਗਿੱਣਾ 26 ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੇ 77 ਲੱਖ 50 ਹਜ਼ਾਰ ਤੱਕ ਚਲੀ ਗਈ ਜੋ ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਿਵ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਹਾਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਸਨ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਿਵ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਵੱਧ ਰਹੀ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਨੇ ਵੀ ਪਿਛੇ ਸੁਟਿਆ ਹੈ, ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਇੰਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਘੱਟ ਕਰਨ ਦਾ ਹੋਕਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਇਹ ਪਾਰਟੀ ਬੀਤੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਇੰਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਤੇ ਕਾਚੂ ਪਾਉਣ ਤੋਂ ਅਸਮਰੱਥ ਰਹੀ ਹੈ। ਲੋਕਾਂ ਤੇ ਟੈਕਸ ਬੋਡ ਵਧਿਆ ਹੈ। 43

ਲੱਖ ਬੱਚੇ ਗਰੀਬੀ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਜਦਕਿ 2010 ਵਿੱਚ ਇਹ ਗਿੱਣਾ 36 ਲੱਖ ਸੀ।

ਸਮਾਜ ਸੁਸਤਰੀ ਡਾ: ਫਿਲ ਬਰਟਨ-ਕਾਰਟਲਜ਼ ਦੀ ਮੰਨੀਏ ਤਾਂ ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਟੋਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਜਨਤਕ ਖਰਚਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਟੋਂਡੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਿੱਖਿਆ, ਸਿਹਤ ਦੇਖਾਲ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਕਿਹਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਰਿਸ਼ੀ ਸੁਨਕ ਵੀ ਉਕਤ ਮੁੜਿਆਂ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਕੋਈ ਠੋਸ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਕੱਢ ਸਕੇ। ਸਾਇਟ ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਲੇਬਰ ਨੂੰ ਜਿੱਤ ਵੱਲ ਲੈ ਕੇ ਆਏ ਹਨ।

ਸਾਇਟ ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਕੀਰ ਸਟਾਰਮਰ ਨੇ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਿਆਂ ਹੀ ਇੱਕ ਇੱਕ ਇੱਟ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਮੁੜ ਉਸਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਜਿਸ ਲਈ ਹੁਣੋਂ ਤੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਸੁਰੂ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਕਦੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਵੇਗੀ ਸਦਨ

ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ

ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ 9 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਵੈਸਟਮਿਨਸਟਰ ਵਾਪਿਸ ਆਉਣਗੇ ਅਤੇ ਸਪੀਕਰ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨਗੇ। ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਨਵੰਬਰ 2019 ਵਿੱਚ ਨਿਰਵਿਰੋਧ ਸਪੀਕਰ ਚੁਣੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਸੰਭਾਵਨਾ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮੁੜ ਸਪੀਕਰ ਚੁਣੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸੰਸਦ ਦੇ ਸਪੀਕਰ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ।

17 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਮਹਾਰਾਜਾ ਚਾਰਲਸ ਤੀਜੇ ਸਦਨ ਦੀ ਆਰੰਭਤਾ ਕਰਦਿਆਂ ਲੇਬਰ ਪਾਰਟੀ ਦੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਅਧਾਰਿਤ ਭਾਸ਼ਣ ਦੇਣਗੇ। ਜਿਸ ਤੇ ਬਹਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੇਟਿੰਗ ਹੋਵੇਗੀ।

ਭਾਰਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਸਮਾਂ

ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਯੂ ਕੇ ਦੇ ਦਰਮਿਆਨ ਵਪਾਰਕ ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਜੋ ਪਿਛੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਗੱਲਬਾਤ ਹੁੰਦੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਹ ਅੱਗੇ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੱਧੇਗੀ ਨੂੰ ਵੇਖਣਾ ਵੀ ਦਿਲਸ਼ਪ ਹੋਵੇਗਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਦੇਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਚੋਣਾਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ ਜੋ ਸਾਡੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪੰਜਾਬੀ ਹਿੱਤੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਤੁਰ੍ਹਾਂ ਵੇਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। 1919 ਦੇ ਜੱਲ੍ਹਿਆਂ ਵਾਲੇ ਬਾਗ ਦੇ ਖੂਨੀ ਸਾਕੇ ਦੀ ਸਰਕਾਰੀ ਤੌਰ ਤੇ ਮੁਆਫੀ ਮੰਗਣ ਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਹੁਣ ਲੇਬਰ ਸਰਕਾਰ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੱਲ ਕਰੇਗੀ? ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਈ ਸਵਾਲ ਅਤੇ ਚਣੌਤੀਆਂ ਲੇਬਰ ਸਰਕਾਰ ਸਾਹਮਣੇ ਹੋਣਗੀਆਂ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਰਨਾਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਰਵਾਂਡਾ ਭੇਜਣ ਦੀ ਸਕੀਮ ਵੀ ਵੱਡੀ ਚਣੌਤੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਕਿ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਨ ਵੇਖਣਾ ਦਿਲਸ਼ਪ ਹੋਵੇਗਾ।

ਭਾਵੇਂ ਲੇਬਰ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਇਸ ਵਾਰ ਵਧੇਰੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਸੀਟਾਂ ਸੌਂਪੀਆਂ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਵੱਡੀ ਗਿੱਣਾ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਪਾਰਕ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਹੁਣ ਦੇਵੇਂ ਨਵੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੰਮ ਕਰਨੀਆਂ ਇਹ ਵੀ ਵੇਖਣਾ ਦਿਲਸ਼ਪ ਹੋਵੇਗਾ। ਭਾਰਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਸਮਾਂ ਵਿੱਚ ਬੋਲੀ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਹੀ ਵੱਡੀ ਚਣੌਤੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪੰਜਾਬੀ ਹਿੱਤੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਤੁਰ੍ਹਾਂ ਵੇਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪੰਜਾਬੀ ਹਿੱਤੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਤੁਰ੍ਹਾਂ ਵੇਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਰਨਾਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਰਵਾਂਡਾ ਭੇਜਣ ਦੀ ਸਕੀਮ ਵੀ ਵੱਡੀ ਚਣੌਤੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਕਿ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਨ ਵੇਖਣਾ ਦਿਲਸ਼ਪ ਹੋਵੇਗਾ।

ਸਿਹਤ ਤੇ ਸੁੰਦਰਤਾ

ਤੁਲਸੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ
ਤੇ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਹੋਣਗੇ
ਅਨੇਕਾਂ ਫਾਇਦੇ

ਅੱਸਥਾਂ ਗੁਣਾਂ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਤੁਲਸੀ ਸਿਹਤ ਲਈ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਲਾਹੌਰਵੰਦ ਮੰਨੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਅੱਸਥਾਂ ਬੂਟੇ ਦੀਆਂ ਪੱਤੀਆਂ ਤੁਹਾਡਾ ਮੈਟਾਬੋਲਿਜ਼ਮ ਵਧਾਉਣ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਤੁਹਾਡਾ ਮੈਟਾਬੋਲਿਜ਼ਮ ਜਿੰਨਾ ਤੇਜ਼ ਹੋਵੇਗਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕੈਲੋਰੀ ਬਰਨ ਹੋਵੇਗੀ। ਤੁਹਾਡਾ ਦੱਸ ਦੇਈ ਕਿ ਇਸ 'ਚ ਮੌਜੂਦ ਨਾਲ ਲਾਭਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਤੇਜ਼ ਪ੍ਰਾਣੀ ਸਿਹਤ ਨੂੰ ਹੈਰਤਾਂਗ ਫਾਇਦੇ ਪਹੁੰਚਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਆਉ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਅਜਿਹੇ 5 ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ ਫਾਇਦਿਆਂ ਬਾਰੇ....

ਸ਼ੁਗਰ 'ਚ ਲਾਭਦਾਰਿਕ-ਬਲੱਡ ਸ਼ੁਗਰ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਨ ਦੇ ਲਿਹਾਜ਼ ਨਾਲ ਈਸਥਗੋਲ ਦੀ ਭੁੱਕੀ ਸ਼ੁਗਰ ਦੇ ਰੋਗੀਆਂ ਲਈ ਕਾਫੀ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੱਸ ਦੇਈ ਕਿ ਇਸ 'ਚ ਮੌਜੂਦ ਜੈਲੇਟਿਨ ਗਲੂਕੋਜ਼ ਨੂੰ ਸੋਖਣ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਸ਼ੁਗਰ ਸਪਾਈਕਸ ਨੂੰ ਘਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਅੰਤੜੀਆਂ ਦੀ ਸਿਹਤ ਲਈ

ਤੁਲਸੀ ਦੀ ਚਾਹ ਮੂੰਹ ਵਿਚੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਬਦਬੂ ਤੋਂ ਰਾਹਤ ਦਿਵਾਉਣ ਵਿਚ ਸਹਾਇਕ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਇਕ ਜਾਂ ਦੋ ਕੱਪ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਤੁਲਸੀ ਦੀ ਚਾਹ ਦੀ ਸੇਵਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਰਦੀ ਦਾ ਮੌਸਮ ਵਿਚ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਰਦੀ-ਜੁਕਾਮ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅੱਜਕਲੁੰ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਾਇਰਲ ਇਫੈਕਸ਼ਨ

ਇੰਨਾ ਹੀ ਨਹੋਂ ਇਹ ਵੈਰਜ ਨੂੰ ਗਾੜ੍ਹਾ ਬਣਾਉਣ 'ਚ ਵੀ ਕਾਫੀ ਮਦਦਗਾਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਭਰ ਘਟਾਉਣ 'ਚ ਮਦਦਗਾਰ-ਭਰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਤੁਸੀਂ ਈਸਥਗੋਲ ਦੀ ਭੁੱਕੀ ਵੀ ਖਾ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਫਾਈਬਰ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਇਸ ਦੇ ਸੇਵਨ ਨਾਲ

ਤੁਹਾਡਾ ਪੇਟ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤਕ ਭਰਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਖਾਣ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਤੋਂ ਵੀ ਬਚ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਬਵਾਸੀਰ 'ਚ ਫਾਇਦੇਮੰਦ-ਬਵਾਸੀਰ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਵੀ ਈਸਥਗੋਲ ਦਾ ਸੇਵਨ ਬਹੁਤ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੱਸ ਦੇਈ ਕਿ ਇਹ ਸ਼ੁਕਰਾਨੂੰ ਅੰਤੜੀਆਂ ਨੂੰ ਇਨਫੈਕਸ਼ਨ ਨਾਲ ਲੜਨ ਦੀ ਤਾਕਤ ਵੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ।

ਮਰਦਾਂ 'ਚ ਸ਼ੁਕਰਾਨੂੰ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਧਾਏ-ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹ ਜਾਣ ਕੇ ਹੋਰਾਨੀ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਈਸਥਗੋਲ ਦੀ ਭੁੱਕੀ ਦਾ ਸੇਵਨ ਸ਼ੁਕਰਾਨੂੰ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਨੂੰ ਵਧਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਵਰਗੀ ਗੰਭੀਰ ਬੀਮਾਰੀ ਤੋਂ ਵੀ ਛੁਟਕਾਰਾ ਦਿਵਾਉਣ ਵਿਚ ਸਹਾਇਕ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਔਰਤਾਂ ਵਿਚ ਬ੍ਰੈਸਟ ਕੈਂਸਰ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਵਿਚ ਇਸ ਬੀਮਾਰੀ ਤੋਂ ਰਾਹਤ ਪਾਉਣ ਲਈ ਤੁਹਾਨੂੰ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਤੁਲਸੀ ਦੀ ਚਾਹ ਦਾ ਸੇਵਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

*ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਲੜਨ ਦੇ ਸੰਕੇਤ ਨੇ

ਬਾਦਲਾਂ ਦੇ ਛੁਡਾਏ ਪਸੀਨੇ- ਇਕ ਖਬਰ

-ਲੋਕਾਂ ਆਖਦੇ ਸ਼ਰਬਤੀ ਟੋਟਾ, ਮੇਰੇ ਭਾਅ ਦੀ ਅੱਗ ਮੱਚਦੀ।

*ਟਰੰਪ ਨਾਲ ਬਹਿਸ ਵਿਚ ਮਾੜੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਬਾਅਦ ਬਾਈਡਨ ਦੇ ਰਾਸਟਰਪਤੀ ਦੀ ਚੋਣ 'ਚੋਂ ਹਟਣ ਦੀ ਮੰਗ ਵਧੀ-ਇਕ ਖਬਰ -ਉਹਦੇ ਨਾਲ ਕੀ ਬੋਲਣਾ ਜਿਹਨੂੰ ਪੱਗ ਬੰਨ੍ਹਣੀ ਨਾ ਆਵੇ।

*ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੋਣ ਤੱਕ ਬੰਦ ਰਹੇਗਾ ਲਾਡੋਲਾਲ ਟੋਲ ਪਲਾਜ਼ਾ- ਕਾਦੀਆਂ -ਇਕ ਤੇਰਾ ਰੰਗ ਮੁਸ਼ਕੀ,

ਦੂਜਾ ਡਾਹ ਲਿਆ ਗਲੀ ਦੇ ਵਿਚ ਚਰਖਾ।

*ਕੀ ਕੈਪਟਨ ਪਰਵਾਰ ਦਾ ਸਿਆਸੀ ਯੁਗ ਬੀਤ ਗਿਆ ਹੈ?- ਇਕ ਖਬਰ, ਇਕ ਸਵਾਲ -ਪੱਤ ਝੜੇ ਪੁਰਾਣੇ ਮਾਹੀ ਵੇ, ਰੁੱਤ ਨਵਿਆਂ ਦੀ ਆਈ ਆ ਢੋਲਾ।

* ਚੁੰਝਾਂ-ਪੁੰਚ *

ਲੇਖਕ - ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ ਕੰਧਾਲੀ

*ਰਾਜ ਭਾਗ ਮਾਣਿਆਂ ਦੁੱਧ ਮਲਾਈਆਂ ਖਾਣ ਵਾਲੇ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ 'ਜਥੇਦਾਰ' 10 ਸਾਲ ਦਾ ਸਨਿਆਸ ਦੇਣ- ਬੀਬੀ ਭੱਠਲ

-ਬੀਬੀ ਜੀ, ਤੁਹਾਡੇ ਆਗੂ ਤੋਂ ਦੇਗਾਂ ਚਟਮ ਕਰ ਕੇ ਆਪ ਹੀ ਸਨਿਆਸ ਲੈ ਗਏ। *ਸ਼ੀਤਲ ਅੰਗੁਰਾਲ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਵੀ ਸ਼ਬਦ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ- ਇਕ ਖਬਰ -ਬਹੁਤ ਸ਼ੋਰ ਸੁਨਤੇ ਥੇ ਪਹਿਲੂ ਮੌਦਿਲ ਕਾ, ਜੋ ਚੀਰਾ ਤੋਂ ਕਤਰਾ- ਏ-ਖੂੰ ਨਿਕਲਾ।

*ਬਿਗਾਰ ਵਿਚ ਪਿਛਲੇ ਪੰਦਰਾਂ ਦਿਨਾਂ 'ਚ 10ਵਾਂ ਪੁਲ ਡਿਗਿਆ-ਇਕ ਖਬਰ

-ਲਗਦੈ ਇਹ ਸਭ ਪੁਲ ਨੀਟ (ਓਓਥ) ਰਾਹੀਂ ਚੁਣੇ ਗਏ ਇੰਜਨੀਅਰਾਂ ਦੇ ਉਸਾਰੇ ਹੋਏ ਹਨ।

*ਭਾਰਤ 'ਚ ਹਰੇਕ ਸਾਲ ਕਰੀਬ ਇਕ ਲੱਖ ਬੱਚੇ ਦਸਤਾਂ ਨਾਲ ਮਰ ਜਾਂਦੇ ਹਨ- ਸਿਵਲ ਸਰਜਨ, ਮਾਲੇਰਕੋਟਲਾ

-ਬਦਨਾਮ ਭੀ ਹੋਂਗੇ ਤੋਂ ਕਿਆ ਨਾਮ ਨਾ ਹੋਗਾ।

*ਕੰਗਣਾ ਰਣੱਤ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਦੀ ਬਦਲੀ ਕਰ ਕੇ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਖੁੰਦਕ ਕੱਢੀ- ਸਰਨਾ

-ਕਿਉਂਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕੰਗਣਾ ਰਣੱਤ ਵਰਗੇ ਮੂੰਹ-ਫੱਟ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਹੋਰ ਲੇਤ ਐ ਅਜੇ।

*ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਪੁਲਿਸ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਯੋਗ ਗਰਲ, ਦੁਬਾਰਾ ਨੋਟਿਸ ਭੇਜਣ ਦੀ ਤਿਆਰੀ-ਇਕ ਖਬਰ

-ਆਉਂਦੀਆਂ ਰਾਜਾਂ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਸ਼ਾਇਦ ਕਿਧਰੋਂ ਟਿਕਟ ਲਈ ਹੱਥ-ਪੱਲਾ ਮਾਰਦੀ ਹੋਣੀ ਐ।

*ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ 'ਚ ਬੈਠਣ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨਾਲ ਕਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਬੰਦਸ਼ ਅਨਿਅਂਪੁਰਨ- ਧਾਮੀ

-ਇਸ ਅਨਿਆਂ ਬਾਰੇ ਸਭ ਨੂੰ ਪੱਤੇ, ਪਰ

ਤੁਸੀਂ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੀ ਕੀਤਾ ਅੱਜ ਤਾਈ?

*ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ ਕਾਰਨ ਸੰਸਦ 'ਚ ਭਾਜਪਾ ਦਾ ਚਿਹਰਾ ਹੋਇਆ ਨੰਗਾ- ਰਣ ਸਿੰਘ ਚੱਠਾ

-ਚਿਹਰਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨੰਗਾ ਸੀ, ਪਰ ਕਈਆਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆਉਂਦਾ, ਅਜੇ ਵੀ ਅੰਧ-ਭਗਤ ਹੈਨ।

*ਭਾਰਤੀ ਸੰਸਦੀ ਪੁਣੀਲੀ 'ਤੇ ਹੁਣ 'ਬੁਲ-ਡੋਜਰ ਨਿਆਂ' ਨਹੀਂ ਚਲਾਉਣ ਦੇਵੇਗਾ 'ਇੰਡੀਆ ਗੱਠ ਜੋੜ'- ਖੜਗੇ

-ਤੇਤਾ ਪੀ ਜੂ ਗਾ ਗੁਲਾਬੀ ਰੰਗ ਤੇਰਾ, ਨੀਂ ਨਿੰਮ ਨਾਲ ਝੂਟਦੀਏ।

*ਦੁਪਹਿਰੇ 'ਆਪ' 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਕੇ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਬੀਬੀ ਸੁਰਜੀਤ ਕੌਰ ਬਾਗੀ ਅਕਾਲੀਆਂ 'ਚ ਵਾਪਸ ਮੁੜੀ- ਇਕ ਖਬਰ

-ਜਲੰਧਰ ਨੂੰ ਹੁਣ ਦਲ ਬਦਲੂਆਂ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਦਾ ਦਰਜਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

*ਅਕਾਲ ਤਥਾਂ ਦੇ ਹੁਕਨਾਮਿਆਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਤੇ ਬੇਕਦਾਰੀ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੇ ਹੀ ਕੀਤੀ- ਪ੍ਰੇ.ਘੁੰਗਾ

-ਗੱਲਾਂ ਤੇਰੀਆਂ ਦੇ ਉੱਠਣ ਮਰੋੜੇ, ਚਿੱਡ ਵਿਚ ਦੇਵਾਂ ਮੁੱਕੀਆਂ।

* * * * *

ਸ਼ਹੀਦੋਂ ਕੀ ਚਿਤਾਓਂ ਪਰ ਲੱਚੋਂਚੋਂ ਹਰ ਬਰਸ ਮੇਲੇ। ਵਡਨ ਪਰ ਮਿਟਨੇ ਵਾਲੋਂ ਕਾ ਯਹੀ ਬਾਕੀ ਨਿਸ਼ਾ ਹੋਰਾ।

ਕਵੈਂਟਰੀ ਏਸੀਅਨ ਸਪੋਰਟਸ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਇੰਗਲੈਂਡ ਕਬੱਡੀ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਯੂ ਕੇ ਦੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਹੇਠ

58ਵਾਂ ਸ਼ਹੀਦ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਮੈਮੋਰੀਅਲ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ

14 ਜੁਲਾਈ 2024 ਦਿਨ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਸਟੋਕ ਹੀਥ ਪਾਰਕ, ਕਵੈਂਟਰੀ
STOKE HEATH PARK, (MORRIS PARK) HEATH CRESCENT,
COVENTRY, CV2 4PS ਵਿੱਚ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ

ਕਵੈਂਟਰੀ ਏਸੀਅਨ ਸਪੋਰਟਸ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਸਾਰੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਕਬੱਡੀ ਪ੍ਰੈਮੀਆਂ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਹੀਦ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸਰਧਾਂਜਲੀ ਭੇਟ ਕਰੀਏ ਤੇ ਕਬੱਡੀ ਦਾ ਅਨੰਦ ਮਾਣੀਏ। ਸਾਰੇ ਮੈਚ ਇੰਗਲੈਂਡ ਕਬੱਡੀ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਅਸੂਲਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਣਗੇ। ਗਰਾਉਂਡਾਂ ਵਿੱਚ ਸਰਾਬ ਲਿਆਉਣਾ ਮਨੁਂ ਹੈ। ਕਾਰਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੀਆਂ ਕਾਰਾਂ ਗਰਾਉਂਡਾਂ ਵਿੱਚ ਲਾਈਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਰਕ ਕਰਨ ਤਾਂ ਕਿ ਕੌਸ਼ਲ ਵਾਲੇ ਸਾਨੂੰ ਕਸੂਰਵਾਰ ਨਾ ਠਹਿਰਾ ਸਕਣ। ਸੜਕਾਂ ਤੇ ਪਾਰਕ ਦੁਆਲੇ ਜਾਂ ਢੂਜੇ ਪਾਸੇ ਕਾਰਾਂ ਨਾ ਪਾਰਕ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ। ਪੁਲਸ ਵਾਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਆਪ ਸਾਰੇ ਸਾਡੀ ਬੇਨਤੀ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰੋਗੇ, ਅਸੀਂ ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਅਤਿ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹੋਵਾਂਗੇ।

ਸ਼ਹੀਦ ਸਰਦਾਰ ਉਧਮ ਸਿੰਘ

ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੂਚਨਾ :- ਇੰਗਲੈਂਡ ਕਬੱਡੀ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਯੂ ਕੇ ਦੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰ, ਕਲੱਬਾਂ ਦੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਅਤੇ ਪਿਛਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸਮੇਂ ਸਿਰਫ਼ ਗਰਾਉਂਡ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਸਵੇਰੇ 10 ਵਜੇ ਅਰਦਾਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਣ। * ਇਹ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਇੰਗਲੈਂਡ ਕਬੱਡੀ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਯੂ ਕੇ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। * ਗਰਾਉਂਡ ਵਿੱਚ ਰੈਫਰੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੀ ਅਟੱਲ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਕੁਝ ਧਿਆਨ ਯੋਗ ਗੱਲਾਂ : 1) ਕਾਰ ਪਾਰਕ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਲਈ ਹਰ ਕਾਰ, ਵੈਨ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ ਜਾਵੇਗੀ, ਸ਼ਰਾਬ ਜ਼ਬਤ ਕਰ ਲਈ ਜਾਵੇਗੀ। 2) ਟਾਇਲਟਾਂ ਗਰਾਉਂਡ ਵਿੱਚ ਹੋਣਗੀਆਂ, ਆਸ ਕਰਾਂਗੇ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਪਿਸ਼ਾਬ ਜਾਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੋਗੇ। ਬਾਹਰ ਪਿਸ਼ਾਬ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਗਰਾਉਂਡ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਦਾ ਹੱਕ ਗਵਾ ਲੈਣਗੇ। 3) ਸਾਰੇ ਗੁਰੂ ਘਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਲੰਗਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਖਾਣ ਲਈ ਸਟਾਲ ਵੀ ਹੋਣਗੇ। ਕਬੱਡੀ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਲੋਕਲ ਕੌਸ਼ਲ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਨਾਲ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਸ਼ਾਮ 6:30 ਵਜੇ ਤੱਕ ਸਮਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਵਾਹਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਮੈਚ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਸਵੇਰੇ 10:00 ਵਜੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਵਾ ਕੇ ਸਮਾਪਤੀ 6:30 ਵਜੇ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

ਨੋਟ: ਕਾਰਾਂ ਸੜਕ ਉੱਤੇ ਪਾਰਕ ਨਾ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ, ਘਰਾਂ ਵਾਲੇ ਪੁਲਿਸ ਕੋਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਕਈਆਂ ਦੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਟਿਕਟਾਂ ਲੱਗ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

ਦਾਖਲਾ ₹15 / Entry Ticket £15

ਕਵੈਂਟਰੀ ਏਸੀਅਨ ਸਪੋਰਟਸ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ

POOL	(A)	Match	
ERITHWOOOLWICH	3rd		
SOUTHALL	Match	12:30	7th
BRADFORD			Match
HAYES	1st		15:30
SLOUGH/ICKENHAM	Match	11:00	5th
BARKING/GRAVESEND		14:00	8th
			Under 21
MEDWAY	4th		Final
S.T. WOLVERHAMPTON	Match	13:15	9th
COVENTRY/BIRMINGHAM			Match
LEICESTER/DERBY	2nd		17:00
TELFORD	Match	11:45	
POOL	(B)		

ਸਰਪ੍ਰਸਤ: ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ 02477 057637	ਦੇਅਰਮੈਨ: ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਛਿੱਲੋਂ 07791 953362	ਪ੍ਰਧਾਨ: ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਸੋਮਲ 07584 649618	ਖਜਾਨਚੀ: ਭਜਨ ਸਿੰਘ ਸਮਰਾ 07956 659967	ਆਰਗੋਨਾਈਜ਼ਰ: ਦਿਲਬਾਗ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ 07539 933015
	ਵਾਈਸ ਦੇਅਰਮੈਨ: ਸ਼ੀਰਾ ਸੰਘੂ 07966 287796	ਮੀਡ ਪ੍ਰਣਾਨ: ਗੀਤਾ ਬਾਜਵਾ 07949 303909	ਸੈਕਟਰੀ: ਰਾਕੇਸ਼ ਸੱਚਦੇਵ 07904 344490	ਆਰਗੋਨਾਈਜ਼ਰ: ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਖੜ੍ਹੜਾ 07950 777605

COMMITTEE MEMBERS:
Satnam Singh Gill
Bhajan Singh Samra
Gurdip Singh Somal
(Dipa Mouli) president & Manager
England Kabaddi Team
Kuldip Mallah
Gita Bajwa
Manjit Singh Dhanda
Amarjit Singh Khangura

Sheera Sandhu
Binder Dhani Pind
Ravi Dhilon
Shinder Singh Pahal
Jass Mathada
Dilbag Gill
Ranjit Singh Randhawa
Ravinder Sandhu
Raja Singh
Jinder Mouli

Kuldip (Sheepa)
Rana Mouli
Makhan Shankeria
Baldev Sahota
Makhan Dusanjha
Kewal Pasla
Ajit Singh Bhindi
Sheera Somal
Davinder Somel
Pupu Mouli

Surjit Singh Mattu Kettering
John Singh Braich
Gian Singh Somel
Ajaib Singh Somal
Ajaib Singh Binang
Harpreet Auja
Nachater Johl
Gurpal Singh Somel
Chatha Bros

Balwant Ladher
Avtar Singh Kandola
Kamaljit Chahal
Bhinda Khella
Gela Khanowal
Navpreet Sohal
Shera Bulla
Ajit Singh Khakh
Sukhwinder Hundal

ALL COVENTRY GURDWARA SAHIBS SPONSORING AND LANGER

ਕਬੱਡੀ ਬਾਰੇ ਵਧੇਰੇ : ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ: 07448 896101, ਭਜਨ ਸਿੰਘ ਸਮਰਾ: 07956 659967, ਦਿਲਬਾਗ ਗਿੱਲ: 07539 933015
ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ : ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਛਿੱਲੋਂ: 07791 953362, ਗੁਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਸੋਮਲੀ: 07584 649618, ਗੀਤਾ ਬਾਜਵਾ: 07949 303909

ਪ੍ਰੋ: ਸਿੰਘਾਰਾ ਸਿੰਘ ਛਿੱਲੋ
(M.A, M.PHIL,
BJMC, B.ED)

ਮੋਬਾਈਲ:
07806945964

ਲੜੀ ਚੌਡਨ ਲਈ ਪਿਛਲਾ ਅੰਕ ਦੇਖੋ
ਕਿਸਤ - 25

ਚਲਦਾ ਸਾਹ ਸਾਡਾ ਜੀਵਨ ਹੈ। ਇਸ ਕਿਰਿਆ ਦਾ ਨਿਰੰਤਰ ਚਲਦੇ ਰਹਿਣਾ ਹਰ ਪ੍ਰਾਣੀ ਵਾਸਤੇ ਜਗੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜੇਕਰ ਸਵਾਸਾਂ ਦੀ ਮਾਲਾ ਇਕ ਵਾਰ ਟੁੱਟ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਸਾਡਾ ਸਰੀਰ ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਢੇਰੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਰ ਕੁੱਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ। ਸਾਹ ਕਿਰਿਆ ਦਾ ਮੂਲ ਸੰਬੰਧ ਬੇਸ਼ੱਕ ਨੱਕ ਨਾਲ ਹੈ, ਪਰ ਕਈ ਵਾਰ ਨਜ਼ਲਾ, ਫਲੂ ਜੁਕਾਮ ਜਾਂ ਨੱਕ ਦੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਬਿਮਾਰੀ ਕਾਰਨ ਸਾਹ ਕਿਰਿਆ ਆਰਜੀ ਤੋਂ 'ਤੇ ਮੁੰਹ ਰਾਹੀਂ ਵੀ ਜਾਰੀ ਰੱਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਸਾਹ ਕਿਰਿਆ ਦਾ ਸਾਡੀ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਨਾਲ ਬੜਾ ਹੀ ਨੇੜਲਾ ਸਬੰਧ ਹੈ। ਜਿਸ ਸਾਹ ਕਿਰਿਆ ਬਾਰੇ ਅਸੀਂ ਆਮ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ, ਉਹ ਅਨਿਯਮਤ ਸਾਹ ਕਿਰਿਆ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਪਲ ਪਲ ਬਦਲਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਦਿਨ ਅਤੇ ਰਾਤ ਵੇਲੇ ਦੇ ਸਾਹ ਵਰਤਾਰੇ ਵਿਚ ਜਿੰਮੀਂ ਅਸਮਾਨ ਦਾ ਫਰਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਦਿਨ ਵੇਲੇ ਸਾਡੇ ਸਾਹ ਲੈਣ ਦਾ ਵਰਤਾਰਾ ਬੜਾ ਤੇਜ਼ ਅਤੇ ਅਸਹਿਜ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਤੋਂ ਉਲੱਟ ਸੁੱਤਿਆਂ ਪਿਆਂ ਸਾਡੇ ਸਾਹ ਲੰਮੇ, ਵਧੇਰੇ ਨਿਯਮਤ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਦਿਨ ਵੇਲੇ ਐਕਸਰਸਾਈਜ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਭੀੜ ਵਿਚੋਂ ਵਿਚਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਤੇਜ਼ ਤੁਰਨ ਜਾਂ ਦੌੜਨ ਸਮੇਂ, ਭਰ ਗਰਮੀ ਜਾਂ ਸਰਦੀ ਦੇ ਮੌਸਮ ਵਿਚ ਪੈਦਲ ਯਾਤਰਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਜੀਂਫਿਰ ਕਿਸੇ ਬਿਮਾਰੀ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਹੋਣ 'ਤੇ ਆਦਿ ਸਭ ਮੌਕਿਆਂ ਉੱਤੇ ਸਾਡੀ ਸਾਹ ਕਿਰਿਆ ਛੋਟੀ, ਓਪਰੀ ਤੇ ਅਸਹਿਜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਮਾਨਸਿਕ ਬਕਾਵਟ ਬੁਹੁਤ ਜਿਆਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਮਨ ਬੇਚੈਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਖੂਨ ਵਿਚ ਆਕਸੀਜਨ ਦੀ ਕਮੀ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਮਾਨਸਿਕ ਤਨਾਅ ਤੇ ਬਕਾਵਟ ਹੋਰ ਵਧ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

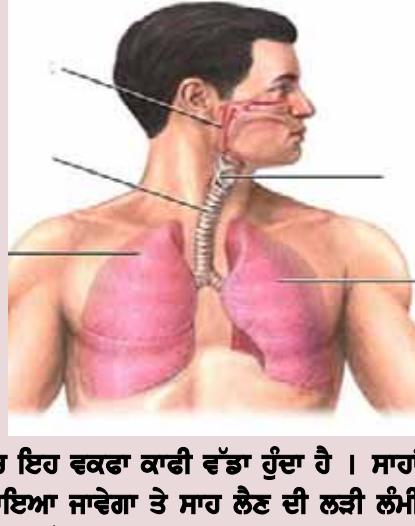
ਵੱਡਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਦੇ ਬੱਚੇ ਵੱਖਰੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਾਹ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਸਾਹ ਕੁਦਰਤੀ ਹੀ ਲੰਮਾ ਅਤੇ ਡੰਘਾ

ਭਾਨਾ ਭਗੋੜਾ ਅਤੇ ਜਸਪ੍ਰੀਤ ਭੂਟੇ ਕੈਨੇਡਾ ਪੁੱਜੇ ਸਰੀ, ਕੈਲੀਗਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸ਼ਹਿਰਾਂ 'ਚ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਵੰਡਣਗੇ 'ਹਾਸਿਆਂ ਦੀਆਂ ਖੁਰਾਕਾਂ'

ਵੈਨਕੁਵਰ-(ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ)- ਉੱਥੇ ਹਾਸਰਾਸ ਕਲਾਕਾਰ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮ ਜਗਤ 'ਚ ਕਮੇਡੀਅਨ ਕਲਾਕਾਰ ਵੱਜੋਂ ਆਪਣੀ ਨਿਵੇਕਲੀ ਪਛਾਣ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਭਾਨਾ ਭਗੋੜਾ ਆਪਣੀ ਜੀਵਨ ਸਾਥਾਂ ਕਲਾਕਾਰ ਜਸਪ੍ਰੀਤ ਭੂਟੇ ਨਾਲ ਕੈਨੇਡਾ ਦੋਏ ਦੌਰਾਨ ਟੋਰਾਂਟੋ ਪਹੁੰਚ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਇਸ ਪੱਤਰਕਾਰ ਨਾਲ ਫੋਨ 'ਤੇ ਉਕਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਂਝੀ ਕਰਦਿਆਂ ਭਾਨਾ ਭਗੋੜਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਉਹ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਤਨੀ ਕਲਾਕਾਰ ਜਸਪ੍ਰੀਤ ਭੂਟੇ ਕੈਨੇਡਾ 'ਚ ਵੱਸਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਮੋਹ ਭਿੱਜੇ ਸੱਦੇ 'ਤੇ ਇਥੇ ਪੁੱਜੇ ਹਨ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਇਸ ਡੇਢ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੋਏ ਦੌਰਾਨ ਉਹ ਕੈਲਗਰੀ, ਸਰੀ ਸਮੇਤ ਹੋਰਨਾਂ ਸ਼ਹਿਰਾਂ 'ਚ ਆਪਣੇ ਕਾਮੇਡੀਅਨ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ 'ਹਾਸਿਆਂ ਦੀਆਂ ਖੁਰਾਕਾਂ' ਵੰਡਣਗੇ।

ਮੇਂ ਤੰਦਰੁਸਤ ਕਿਵੇਂ ਹੋਇਆ ?

ਅੰਦਰ ਜਾਂਦੇ ਸਾਹ ਤੇ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਦੇ ਸਾਹ ਦੇ ਦਰਮਿਆਨ ਇਕ ਵਕਫਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਵਿਚੋਂ ਬਹੁਤ ਕਦੇ ਵੀ ਨੋਟ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਜੇਕਰ ਇਸ ਉਤੇ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀਆਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਸਰੀਰਕ ਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਹੱਲ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਜੋ ਵਿਅਕਤੀ ਤੇਜ਼ ਸਾਹ ਲੈਂਦੇ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਾਹਾਂ ਵਿਚਕਾਰਲਾ ਵਕਫਾ ਬਹੁਤ ਛੋਟਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦ ਕਿ ਲੰਮੇ ਤੇ ਵੱਡੇ ਸਾਹ ਲੈਣ ਦੀ ਲੜੀ ਲੰਮੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਾਡਾ ਜੀਵਨ ਨਿਰੋਗ ਤੇ ਤੰਦਰੁਸਤ ਰਹੇਗਾ। ਜੋ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੇ ਸਾਹਾਂ ਵਿਚਕਾਰਲੇ ਵਕਫਦੇ ਨੂੰ ਦੋ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਮਿੰਟ ਤੱਕ ਲੰਮਾ ਕਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਲੰਮਾ ਸਮਾ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਬਚੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਦਰਅਸਲ "ਸਾਧੂ" ਲਫ਼ਜ਼ ਇਸੇ ਨੁਕਤੇ ਤੋਂ ਬਣਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਭਾਵ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਲੋਕ ਜੋ ਸਾਹ ਧੂ ਕੇ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਆਉਂਦੇ ਜਾਂਦੇ ਸਾਹਾਂ ਦਾ ਵਕਫਾ ਲੰਮਾ ਕਰਕੇ ਲੰਮੇ ਅਤੇ ਗਹਿਰੇ ਸਾਹ ਲੈਣ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨਾ ਸੌ ਗਿਮਾਰੀਆ ਦਾ ਇਕ ਦਾਰੂ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਰੀਰ ਵਿਚ ਅਮਿਊਨਟੀ ਤੇ ਐਨਰਜੀ ਵੀ ਬਣੀ ਰਹੇਗੀ ਤੇ ਖੂਨ ਸੰਚਾਰ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਰਾਹੀਂ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਆਕਸੀਜਨ ਵੀ ਵੱਧ ਮਿਲੇਗੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਾਡਾ ਸਰੀਰ ਬਕਾਵਟ ਰਹਿਤ ਚੁਸਤ ਅਤੇ ਫੁਰਤੀਲਾ ਬਣਿਆ ਰਹੇਗਾ। ਗਰਮੀ ਸਰਦੀ ਨਾਲ ਨਜ਼ਲਾ ਜੁਕਾਮ ਵੀ ਘੱਟ ਹੋਵੇਗਾ ਤੇ ਜੇਕਰ ਹੋਵੇਗਾ ਵੀ ਤਾਂ ਛਾਤੀ ਵਗੈਰਾ ਨਹੀਂ ਫੜੇਗਾ। ਸਾਹ ਕਿਰਿਆ ਦਾ ਇਹ ਨੁਸਖਾ ਮੈਂ ਤਾਂ ਅਜਮਾਇਆ ਤੇ ਅਪਣਾਇਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਲਗਾਤਾਰ ਜਾਰੀ ਹੈ, ਬੜਾ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਅਜਮਾਓ ਤੇ ਆਪਣੀ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਨੂੰ ਚਾਰ੍ਚ ਲਗਾਓ।

ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਏਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਵਿਚਲਾ ਐਨਰਜੀ ਲੈਵਲ ਬਹੁਤ ਹਾਈ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਸਾਹ ਕਿਰਿਆ ਸਾਡੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਨਾਲ ਬੱਝੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਇਹ ਗੁੱਸੇ, ਡਰ, ਰੁਮਾਂਸ, ਘਬਰਾਹਟ ਅਤੇ ਹਾਸੇ ਵਾਲੇ ਭਾਵਾਂ ਨਾਲ ਬਦਲਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਸਾਹ ਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਯਾਂਤਰਿਕਤਾ ਤੋਂ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਵੱਡੀ ਤਬਦੀਲੀ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਤਰਾਂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਵਧੇਰੇ ਤੰਦਰੁਸਤੀ, ਚੁਸਤੀ ਅਤੇ ਫੁਰਤੀ ਦੀ ਭਰਪੂਰਤਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਹੀ ਚੰਗੀ ਤਰਾਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤੀ ਦਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸਿਹਤਮੰਦ ਜੀਵਨ ਵਾਸਤੇ ਅੰਦਰ ਵਲ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਲੰਮੇ ਸਾਹ ਲੈਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਸਾਡੇ ਇਸ ਤਰਾਂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਖੂਨ ਵਿਚ ਆਕਸੀਜਨ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਵਧ ਜਾਵੇਗੀ, ਸਰੀਰ ਦਾ ਐਨਰਜੀ ਲੈਵਲ ਬਕਾਵਟ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਸਾਡਾ ਸਰੀਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਰੋਗਾਂ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਰਹੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਲੰਮੇ ਸਾਹ ਸਵੇਰੇ ਵੇਲੇ ਤਾਜੀ ਹਵਾ ਵਿਚ ਲਏ ਜਾਣ ਤਾਂ ਇਸ ਤਰਾਂ ਕਰਨਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਗੁਣਕਾਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਸਾਹ ਕਦੇ ਵੀ ਸੱਪੱਤ ਦੇ ਫੁੰਕਾਰੇ ਮਾਰਨ ਵਾਂਗ ਇਕ ਝਟਕੇ ਨਾਲ ਬਾਹਰ ਨਾ

ਕੱਢਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਤਰਾਂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਾਹਾਂ ਦੀ ਸਹਿਜ ਕਿਰਿਆ ਉੱਤੇ ਬਹੁਤ ਮਾੜਾ ਅਸਰ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

ਅੰਦਰ ਜਾਂਦੇ ਸਾਹ ਤੇ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਦੇ ਸਾਹ ਦੇ ਦਰਮਿਆਨ ਇਕ ਵਕਫਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਵਿਚੋਂ ਬਹੁਤ ਕਦੇ ਵੀ ਨੋਟ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਜੇਕਰ ਇਸ ਉਤੇ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀਆਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਸਰੀਰਕ ਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਹੱਲ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਜੋ ਵਿਅਕਤੀ ਤੇਜ਼ ਸਾਹ ਲੈਂਦੇ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਾਹਾਂ ਵਿਚਕਾਰਲਾ ਵਕਫਾ

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਡਰਬੀ ਵਿਖੇ ਤਬਲਾ ਵਾਦਕ ਤੇ ਰਸੋਈਏ ਦੀ ਤੁਰੰਤ ਲੋੜ ਹੈ

ਮੁੱਖ ਕੰਮ :- ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਡਰਬੀ ਵਿਖੇ ਤਬਲਾ (ਜੋੜੀ) ਵਜਾਉਣ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਰਸੋਈ ਵਿੱਖ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੇ ਗੁਰਸਿੱਖ ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਜੋ ਤਬਲਾ ਵਜਾਉਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼, ਨਿੱਤਨੇਮ, ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਪਾਠ, ਸੰਗੀਨ ਪਾਠ, ਰਹਿਰਸ ਸਾਹਿਬ, ਸੁਖਾਸਣ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਖ ਦੂਜੇ ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋਣ। ਯੂ ਕੇ ਦੇ ਇੱਪਲਾਇਮੈਟ ਕਾਨੂੰਨ ਮੁਤਾਬਕ ਚੰਗੀ ਤਨਖਾਗ, ਖਾਣ ਪੀਣ ਅਤੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦਾ ਪੰਥਿਧ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਯੂ ਕੇ ਆਏ ਹੋਏ ਸੇਵਾਦਾਰ ਵੀ ਸੰਪਰਕ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਯੂ ਕੇ ਵਿੱਖ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੋਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਸ਼ਰਤਾਂ:- ਤਬਲਾ (ਜੋੜੀ) ਵਜਾਉਣ ਵਾਲੇ ਤਬਲਾ ਦਾ ਮਾਹਿਰ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਤਬਲਾ ਸਿਖਾਉਣ ਦਾ ਸੋਹਣਾ ਤਬਲਾ ਹੋਵੇ। ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ ਦਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਧਾਰੀ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਬਿਨੈਕਾਰ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਪਤੇ 'ਤੇ 10 ਅਗਸਤ 2024 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਰਜੀਆਂ ਭੇਜਣ

Vacancies for Tabla Player & Chef

Duties: Tabla playing, besides Parkash Sri Guru Granth Sahib, Kirtan, Nitnem, Sukhmani Sahib Paath, Sehaj Paath, Rehras Sahib, Sukhasan Sahib and explanation of religious matters to adults & Children. Chef will perform kitchen duties and help to Granthi Singhs.

Duration & Remuneration: Attractive Salary will be according to UK employment Law. Boarding and Lodging will be provided.

Requirements: Vast Knowledge of Gurmat and Tabla. Must Write, read and speak Punjabi. Must have sufficient experience in Tabla teaching. Clean character certificate required from previous employer. Both Sevadaars must be Amritdhari and have previous experience.

Please apply or contact management committee.

Closing date: 10th August 2024

Sri Guru Singh Sabha Gurdwara

1 Princes Street, Normanton, Derby, DE23 8NT, U.K.
Please Contact: Ajit Singh 07533 362911 or Amrik Singh 07957 457390

ਸਲੋਹ ਕਬੱਡੀ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਦਾ ਕੱਪ ਟੈਲਫੋਰਡ ਨੇ ਜਿੱਤਿਆ ਈਰਥ ਵੁਲਿਚ ਸਾਊਥਾਲ ਰਨਰ ਅੱਪ ਰਹੀ ਮੀਂਹ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕਬੱਡੀ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦਾ ਉਤਸ਼ਾਹ ਮੱਠਾ ਨਾ ਕਰ ਸਕਿਆ

ਰਿਪੋਰਟ: ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬੱਧਨੀ ਕਲਾ
ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਸ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਯੂ.ਕੇ.
ਫੋਨ: 07899798363
ਈ ਮੈਲ: msbadhni@yahoo.co.uk

ਸਲੋਹ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਸੰਘਟੀ ਵਸੋਂ ਹੈ। ਇਹ ਸ਼ਹਿਰ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਹੀ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਲੇਕਨ ਬੀਤੇ ਕੁਝ ਵਾਰਿਆਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਸ਼ਵ ਭਰ ਦੇ ਸਿਖਾਂ ਵਿੱਚ ਖਿਚ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਬਰਤਾਨੀਆਂ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਮਾਣ ਵਧਾਇਆ ਅਤੇ ਬਰਤਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾ ਦਸਤਾਰਧਾਰੀ ਸਿੱਖ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਤਨਮਨਜ਼ੀਤ ਸਿੱਖ ਢੇਸੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ। ਇਹਨਾਂ 2024 ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਸਲੋਹ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਢੇਸੀ ਨੂੰ ਮੁੜ ਸੰਸਦ ਦੀਆਂ ਪੌਤੀਆਂ ਚੜ੍ਹਾ ਕੇ, ਪਿਛੀਆਂ ਦੋ ਟਰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਕੰਮਾਂ ਤੇ ਮੋਹਰ ਲਗਾਈ ਹੈ।

ਕਬੱਡੀ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਸਲੋਹ ਕਬੱਡ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਰਸ਼ਪਾਲ ਸਿੱਖ ਸ਼ੀਰਾ ਸੰਮੀਧੁਰ ਇੰਗਲੈਂਡ ਕਬੱਡੀ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਵਜੋਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨਿਭਾਅ ਰਹੇ ਹਨ। ਆਪਣੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਕਬੱਡੀ ਖਿਡਾਰੀ ਸ਼ੀਰਾ ਸੰਮੀਧੁਰ ਹੁਣ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੀ ਕਬੱਡੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਫਲਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਹਿਮ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਲੋਹ ਕਲੱਬ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ੀਰਾ ਸੰਮੀਧੁਰ, ਸਤਿੰਦਰ ਗੋਲਡੀ, ਐਮ ਪੀ ਤਨਮਨਜ਼ੀਤ ਸਿੱਖ ਢੇਸੀ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਥੋਂ ਗਾਇਕ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਅਲੀ ਅਤੇ ਸ਼ੁਫੀਕ ਚਿਸ਼ਤੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਇੰਗਲੈਂਡ ਕਬੱਡੀ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਸ਼ਪਾਲ ਸਿੱਖ ਸ਼ੀਰਾ ਸੰਮੀਧੁਰ ਦੀਆਂ ਕਬੱਡੀ ਲਈ ਕੀਤੀਆਂ ਅਥਾਹ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖਦਿਆਂ ਅਤੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਕਬੱਡੀ ਨੂੰ ਮੁੜ ਉਚਾਈਆਂ ਤੱਕ ਲਿਜਾਣ ਲਈ ਕੀਤੇ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਜਨਰਲ ਸਕਤਰ ਸੁਰਿਦਰ ਸਿੱਖ ਮਾਣਕ ਦਾ ਸਤਨਾਮ ਸਿੱਖ ਸੱਤਾ ਮੁਠੱਡਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰੇਵਜ਼ੈਂਡ ਕਬੱਡੀ ਕਲੱਬ ਵੱਲੋਂ ਸੋਨੇ ਦੇ ਤਗਮੇਂ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਾਥੀ ਰਸ਼ਪਾਲ ਸਿੱਖ ਪਾਲਾ, ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੱਖ ਸਹੇਤਾ, ਭਿੰਦਾ ਮੁਠੱਡਾ, ਸਵਰਨਾ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਬੋਲਦਿਆਂ ਸਤਨਾਮ ਸਿੱਖ ਸੱਤਾ ਮੁਠੱਡਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਰਸ਼ਪਾਲ ਸਿੱਖ ਸ਼ੀਰਾ ਵੱਲੋਂ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਕਬੱਡੀ ਖੇਡਦਿਆਂ ਅਤੇ ਹੁਣ ਬਡੋਰ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਬੱਡੀ ਲਈ ਬਹੁਤ ਕੰਮ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਕਬੱਡੀ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਲਈ ਉਹ ਦਿਨ ਰਾਤ ਮੇਹਨਤ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕੱਪ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਬੇਅੰਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਹਨ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਸ: ਸੁਰਿਦਰ ਸਿੱਖ ਮਾਣਕ ਨੇ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੀ ਕਬੱਡੀ ਨੂੰ ਮੁੜ ਬੁਲਦੀਆਂ ਤੱਕ

- * ਇੰਗਲੈਂਡ ਕਬੱਡੀ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਸ਼ਪਾਲ ਸਿੱਖ ਸ਼ੀਰਾ ਸੰਮੀਧੁਰ ਅਤੇ ਜਨਰਲ ਸਕਤਰ ਸੁਰਿਦਰ ਸਿੱਖ ਮਾਣਕ ਦਾ ਗੱਲਡ ਮੈਡਲਾਂ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨ
- * ਸਨੀ ਕਾਲੇ ਸੰਘਾ ਸਰਬੋਤਮ ਜਾਫ਼ੀ ਅਤੇ ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਰਬੋਤਮ ਧਾਵੀ ਬਣਿਆਂ
- * ਐਮ ਪੀ ਤਨਮਨਜ਼ੀਤ ਸਿੱਖ ਢੇਸੀ, ਸਤਿੰਦਰ ਸਿੱਖ ਗੋਲਡੀ, ਅੰਗਰੇਜ਼ ਅਲੀ ਅਤੇ ਚਿਸ਼ਤੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਨਮਾਨ

ਸ: ਰਸ਼ਪਾਲ ਸਿੱਖ ਸ਼ੀਰਾ ਸੰਮੀਧੁਰ ਅਤੇ ਸੁਰਿਦਰ ਸਿੱਖ ਮਾਣਕ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸੱਤਾ ਮੁਠੱਡਾ, ਪਾਲਾ ਸਹੇਤਾ ਅਤੇ ਸਾਥੀ, ਸਲੋਹ ਕੱਪ ਦੇ ਸਰਬੋਤਮ ਜਾਫ਼ੀ ਸਨੀ ਕਾਲੇ ਸੰਘਾ ਅਤੇ ਧਾਵੀ ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਤਸਵੀਰ: ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੱਖ ਬੱਧਨੀ ਕਲਾ

ਲਿਜਾਣ ਲਈ ਬੇਅੰਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ। ਬਹੁਤ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਜਿਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕਬੱਡੀ ਮੁੜ ਵਿਸ਼ਵ ਦੀ ਨੰਬਰ ਦੋਵਾਂ ਸਥਾਨੀਅਤਾਂ ਦੇ ਕਬੱਡੀ ਪ੍ਰਤੀ ਪਿਆਰ, ਵੰਨ ਬਣੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਲਈ ਸ: ਮਾਣਕ ਨੇ ਸਮਰਪਣ ਦੀ ਭਾਵਨਾਂ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਦਿਆਂ ਸੋਨੇ

ਤੇ ਤਗਮਿਆਂ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਰਸ਼ਪਾਲ ਸਿੱਖ ਸ਼ੀਰਾ ਸੰਮੀਧੁਰ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਗੱਲਡ ਮੈਡਲ ਨਾਲ ਚੁੰਨੀ ਪੱਤੜ, ਬੁਟਾ ਸਿੱਖ ਅਟਵਾਲ, ਪ੍ਰਤਿਮ ਸਿੱਖ ਨਾਗਰਾ ਨਿਉਜ਼ੀਲੈਂਡ, ਗੁਰਜਿੰਦਰ ਸਿੱਖ ਰੰਧਾਵਾ, ਮੋਹਨ ਸਿੱਖ ਦੋਲਾ, ਅਵਤਾਰ ਸਿੱਖ ਕੈਨੇਡਾ, ਮਨੀ ਪੱਤੜ ਯੂ ਐਸ ਏ ਅਤੇ ਜੱਗੀ ਪੱਤੜ ਕੈਨੇਡਾ ਵੱਲੋਂ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਇਸ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਨੂੰ ਕਾਮਯਾਬ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਰਪੁਸਤ ਸਾਤਿੰਦਰ ਸਿੱਖ ਗੋਲਡੀ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਕੁਲਵਿੰਦ ਸਿੱਖ ਚੱਠਾ, ਪ੍ਰਮਿੰਦਰ ਸਿੱਖ ਗਿੱਲ ਅਤੇ ਸਾਥੀਆਂ ਦੀ ਅਣਬੱਕ ਮੇਹਨਤ ਸਦਕਾ ਸਲੋਹ ਦੇ ਗਰਦਾਰਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਸਮੇਤ ਸਮੂਹ ਸਲੋਹ ਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਸਦਕਾ ਕਰਵਾਏ ਗਏ। ਇਸ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਵਾਰ ਵਾਰ ਮੀਂਹ ਨੇ ਰੁਕਾਵਟ ਪਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਅੱਗੇ ਕੀਤੀ ਅਚਾਨਕ ਅਤੇ ਵਿੱਤ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਸਦਕਾ ਆਖਿਰ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਨੇ ਪਰੇ ਚੜ੍ਹ ਗਿਆ। ਜਿਸ ਦਾ ਹਾਜ਼ਰਾਂ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੇ ਅੰਦਰ ਮਾਣਿਆ।

ਪਹਿਲਾ ਮੈਚ ਮਿਡਵੇ ਸਿੱਖ ਟੈਂਪਲ ਵੁਲਵਰਾਈਪਟਨ ਅਤੇ ਕਵੈਂਟਰੀ ਬ੍ਰਾਵਿੰਡ ਵਿਚਾਰ ਹੋਇਆ ਦੋਵੇਂ ਪਾਸੇ ਤਿਲਕਬਾਜ਼ੀ ਕਾਰਨ ਜਾਫ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਕਾਫ਼ੀ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਸਿਰਫ਼ ਸੱਪਾਂ ਵਾਲਾ ਘੋੜੇ ਨੂੰ ਅਤੇ ਸੋਹਣ ਸੁੱਖੇ ਬਾਜਵੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਇੱਕ ਜੱਫਾ ਹੀ ਲਾ ਸਕੇ ਜਦ ਕਿ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਲੱਭੂ ਨੇ ਜਸ਼ਨ ਅਤੇ ਮਾਹਲੇ ਨੂੰ ਦੋ ਜੱਫੇ ਪਾਸੇ। ਲੇਕਨ ਪਹਿਲੀ ਰੇਡ ਤੇ ਘੋੜੇ ਵੱਲੋਂ ਲਏ ਗਏ ਫੇਚ ਨੰਬਰ ਕਾਰਨ ਕਵੈਂਟਰੀ ਬ੍ਰਾਵਿੰਡ ਨੇ 30.5/30 ਅੰਕਾਂ ਨਾਲ ਸਿੱਤ ਦਰਜ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਮੈਚ ਵਿੱਚ ਕਲੀਮ ਓਲਾ ਜੱਟ ਨੇ 15 ਵਾਰ ਅਤੇ ਢੁੱਲੇ ਨੇ 9 ਕੌਡੀਆਂ ਬੇਰੋਕ ਪਾਈਆਂ। ਸ਼ੀਰਾ ਔਲਖ, ਸਾਥੀ, ਜੋਗਿੰਦਰ ਦੁਸਾਂ, ਸੋਨਾ ਹੋਠੀਆਂ, ਅਮ੍ਰਿੰਦਰ ਬਰਮੀ ਅਗਲੇ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਤੇ ਵੇਖਾਂਗੇ ਕਹਿ ਕੇ ਮੁਕਾਬਲੇ 'ਚੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋ ਗਏ।

ਦੂਜੇ ਮੈਚ ਵਿੱਚ ਸਲੋਹ ਇਕਨਹਮ ਅਤੇ ਬਾਰਕਿੰਗ ਗ੍ਰੇਵਜ਼ੈਂਡ ਵਿਚਕਾਰ ਮੁਕਾਬਲਾ ਵੀ ਬਾਰਾਬਰ ਦਾ ਰਿਹਾ। ਘਰ ਦਾ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਸਾਤਿੰਦਰ ਗੋਲਡੀ, ਸ਼ੀਰਾ ਸੰਮੀਧੁਰ, ਕੁਲਵਿੰਦ ਚੱਠਾ, ਰਮਨ ਚੈਣੀ, ਤੋਚੀ ਗਿੱਲ, ਤਾਰੀ, ਮੰਤਾ, ਅਮਰਜ਼ੀਤ ਲੱਭੂ, ਦੇ ਨਾਲ ਹਰਜੀਤ ਦਿਲੋਂ ਬਕਾਇਦਾ ਜੋਰ ਲਗਾ ਰਹੇ ਸੀ ਕਿ ਅੱਜ ਤਾਂ ਜੋਰ ਲੱਗਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਖਿਡਾਰੀ ਅਧੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼ਾਇਦ ਤਿਲਕਬਾਜ਼ੀ ਜਿਆਦਾ ਹੀ ਮੰਨ ਗਏ।

ਬਾਕੀ ਹਿੱਸਾ ਸਫ਼ਾ 44 'ਤੇ ਪੜ੍ਹੋ

ਲੈਸਟਰ ਕਬੱਡੀ ਟੁਰਨਾਮੈਂਟ

43 ਸਫੇ ਦੀ ਬਾਕੀ

ਫਰਿਆਦ ਨੇ 3 ਜੱਫੇ ਲਾ ਕੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਦੇਸੀ
ਧਿਓ ਦਾ ਅਸਰ ਅਜੇ ਗਿਆ ਨਹੀਂ, ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੀ
3 ਜੱਫੇ ਲਾ ਗਿਆ, ਪਰ ਭੇਲੂ ਅਤੇ ਸਫੀ ਰਸੀਦ
ਇੱਕ ਇੱਕ ਲਾਲ ਹੀ ਥੱਕ ਗਏ।

ਬਾਰਕਿੰਗ ਗ੍ਰੇਵਜ਼ੈਂਡ ਵਲੋਂ ਸੱਤਾ ਮੁਠੌਡਾ, ਪਾਲਾ ਸਹੇਤਾ, ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਹੇਤਾ, ਪਿੰਦਰ ਦਾ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜ਼ੋਰ ਲੇਂਗਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਰੁਪਿੰਦਰ ਦੋਦੇਵਾਲ ਕਮਾਲਾਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਮਲਕ ਵੀ ਉਡੂ ਉਡੂ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ ਦੋਵਾਂ ਨੇ 12/12 ਕੌਡੀਆਂ ਪਾ ਕੇ 9/9 ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ। ਸੁੱਖੀ ਗਾਖਲ ਨੇ ਯੋਧਾ ਬੜੀ ਤਕਨੀਕ ਨਾਲ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਅਤੇ ਫੌਜੀ ਰਾਣਾ ਅਤੇ ਯੋਧਾ ਨੂੰ ਰੋਕ ਗਿਆ ਅਤੇ ਕੁਲ 4 ਜੱਫੇ ਆਪਣੇ ਨਾਮ ਕਰ ਗਿਆ। ਜਿਤ ਤਾਂ ਬਾਰਕਿੰਗ ਗ੍ਰੇਵਜ਼ੈਂਡ ਨੇ 31.5 ਅੰਕ ਲੈ ਕੇ ਅਤੇ ਸਲੋਹ ਇਕਨਹਮ ਨੂੰ 29 ਅੰਕਾਂ ਨਾਲ ਰੋਕ ਕੇ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ।

ਟੈਲਫੋਰਡ ਅਤੇ ਹੇਜ਼ ਵਿਚਕਾਰ ਮੈਚ ਭਾਵੇਂ
ਵੇਖਣਯੋਗ ਸੀ ਪਰ ਦੋਵਾਂ ਟੀਮਾਂ ਦੀ ਖਾਸੀਅਤ
ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਟੀਮਾਂ ਇੱਕ ਇੱਕ ਸਹਿਰ
ਦੀਆਂ ਹੀ ਹਨ, ਜਦ ਕਿ ਬਾਕੀ ਟੀਮਾਂ ਦੇ ਦੋ
ਕਲੱਬਾਂ ਦੀਆਂ ਸਾਂਝੀਆਂ ਹਨ। ਰਮਨ ਮੱਲੀਆਂ ਵੀ
ਅੜ ਸੱਟ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਠੀਕ ਹੋ ਕੇ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ
ਸੀ, ਬੁਰੀਆ ਦੇ ਨਾਲ ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਪੱਟਾਂ ਦੇ
ਬਾਪੀਆਂ ਮਾਰ ਮਾਰ ਨੰਬਰ ਲੈ ਰਿਹਾ ਸੀ,
ਜਾਵੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸੈਲੀ ਕਸੀਪੁਰ ਨੇ ਨੇ, ਰਵੀ ਨੇ
ਦੋ ਅਤੇ ਲੱਖੇ ਨੇ ਕੁਲਜੀਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਜੱਫਾ
ਲਾਇਆ, ਪਰ ਸਨੀ ਇਸ ਸੀਜ਼ਨ ਵਿੱਚ ਧੂੜਾਂ
ਪੱਟੀ ਜਾਂਦਾ ਆਸ ਨੇ ਕੁੱਲ 5 ਜੱਫੇ ਕੱਢ ਕੇ
ਬਲਵਿੰਦਰ ਚੱਠੇ ਨੂੰ ਕਹਿ ਤਾ ਕਿ ਇਹ ਕੱਪ
ਗੁਰਜੀਤ ਨੂੰ ਫੜਾ ਦਿਓ। ਸੁਖਵੀਰ ਗੁਰੂ ਸਰੀਆ
ਨੇ 9 ਕੋਡੀਆਂ ਪਾ ਕੇ 8 ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ, ਜਦ
ਕਿ ਹਰਮਨ ਘੋਲੀਏ ਨੇ 3 ਜੱਫੇ ਲਾਏ, ਅਮਨ
ਲੁਹਾਰਾ ਨੇ 4, ਸੱਤੀ ਨੇ ਦੋ ਅਤੇ ਰਾਜੂ ਨੇ ਰਮਨ
ਨੂੰ ਇੱਕ ਜੱਫਾ ਲਾ ਕੇ ਬਲਜਿੰਦਰ ਛਿੰਡਰ ਨੂੰ
ਕਹਿੰਦੇ ਬੱਸ ਹੋਰ ਨਹੀਂ। ਟੈਲਫੋਰਡ ਨੇ ਇਸ
ਮੈਚ ਵਿੱਚ 30 ਲੈ ਕੇ ਜਿੱਤ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਅਤੇ
ਹੇਜ਼ ਨੇ 28.5 ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ।

ਚੌਥਾ ਮੈਚ ਬਰੈਡਫੋਰਡ ਅਤੇ ਈਰਿਸ਼ ਹੂਲਿਚ
ਸਾਊਬਾਲ ਵਿਚਕਾਰ ਹੋਇਆ ਵੀ ਖੜ੍ਹਕਾ ਦੱਤਕਾ
ਕਰ ਗਿਆ। ਫੋਟੋ ਖਿਚਵਾਉਣ ਲੱਗੇ ਦਾਵਿਦਰ
ਸੈਂਬੀ ਹੱਸ ਕੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ ਅੱਜ ਤਾਂ ਪੇਂਚੁਆਂ
ਵਿਚਕਾਰ ਹੀ ਮੈਚ ਹੋਉ, ਮਤਲਬ ਸੁਰਿੰਦਰ
ਮਾਣਕ ਦੀ ਟੀਮ ਨਾਲ। ਅੱਧੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਈਰਿਸ਼
ਹੂਲਿਚ ਸਾਊਬਾਲ ਦੀ ਟੀਮ ਦੇ ਖਿਡਕੀ ਪੂਰੇ
ਜੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਰਹੇ 17.5/12 ਅੰਕਾਂ ਨਾਲ ਅੱਗੇ
ਚੱਲ ਰਹੀ ਟਮਿ ਤੂੰ ਅੱਧੇ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ
ਬਰੈਡਫੋਰਡ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਹਨੇਰੀ ਜਿਹੀ ਲਿਆਤੀ
ਜੱਗੇ ਕੁੱਲੁ 4 ਜੱਫੇ ਅਤੇ ਭਿਦੇ ਨੇ 3 ਜੱਫੇ ਲਾਏ।
ਪਰ ਫਰਕ ਸ਼ਿਆਦਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਗੱਲ ਨਹੀਂ
ਬਣੀ। ਯੋਧੇ ਨੇ 6 ਕੋਡੀਆਂ/4 ਅੰਕ, ਗੁਲਜ਼ਾਰੀ
ਨੇ 3/3, ਬੱਗੇ ਭਡਾਣਾ ਨੇ 7/6 ਅਤੇ ਕਰਨ ਨੇ
6/3 ਅੰਕ ਲਾਏ ਜਦ ਕਿ ਜਾਦੂ ਨੇ 6/4 ਅੰਕ
ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ। ਗਗਨ ਜੋਗੇਵਾਲ ਕਮਾਲ ਦਾ
ਧਾਰੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ 9 'ਚੋਂ 8 ਅੰਕ, ਭੀਮ ਨੇ 7
'ਚੋਂ 4, ਬਲਕਰਨ ਨੇ 10 'ਚੋਂ 8 ਅੰਕ ਲਾਏ। ਘੱਟ
ਜਾਫ਼ੀਆਂ ਨੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗੁਰਵਿੰਦਰ
ਘਾਂਗੇਵਾਲ ਵਾਲੇ ਨੇ 5 ਜੱਫੇ ਲਾਏ ਤੇ ਧਾਕਤ ਨੇ
4, ਹੁਸ਼ਿਆਰਾ ਸ਼ਾਇਦ ਦੋ ਲਾ ਕੇ ਕਹਿ ਰਿਹਾ

ਹੋਵੇ ਖਿੱਚੀ ਚੱਲ੍ਹੇ ਅਪਾਂ ਅਗਲੇ ਮੈਰ 'ਚ ਦੇਖਾਂਗੇ
ਇਸ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਮੈਰ ਈਰਥ ਫੂਲਿਚ
ਸਾਊਂਡ ਨੇ 29.5 ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਜਿੱਤ
ਦਰਜ਼ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਬੈਰਫੋਰਡ 27 ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ
ਕਰਕੇ ਮੁਕਾਬਲੇ 'ਚੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋ ਗਈ।

ਲੈਸਟਰ ਡਰਬੀ ਨੇ ਕਵੈਂਟਰੀ ਬ੍ਰਾਂਮਿਥਮ ਨੂੰ
ਪੰਜਵੇਂ ਮੈਚ ਵਿੱਚ 33/25.5 ਅੰਕਾਂ ਨਾਲ
ਹਰਾਇਆ। ਇਸ ਮੈਚ ਵਿੱਚ ਲੈਸਟਰ ਵੱਲੋਂ
ਸਿੰਮ੍ਰਿਤ ਕੰਗ ਦੀਆਂ 11/9, ਸੁੱਖੀ ਦੇ 10/8 ਅਤੇ
ਪ੍ਰੀਤ ਲੱਧੂ ਜੋ ਅੱਜ ਧਾਰੀ ਵਜੋਂ ਖੇਡ ਰਿਹਾ ਸੀ
8 ਕੌਂਡੀਆਂ ਪਾ ਕੇ 7 ਨੰਬਰ ਲੈ ਗਿਆ। ਰਾਜਾ
ਪੱਧਰੀ ਨੇ ਸਭ ਤੋਂ 5 ਜੱਦੇ ਲਾਏ, ਏਕਮ ਨੇ 2
ਅਤੇ ਮੱਛੇ ਅਤੇ ਰਿੰਗੂ ਬਾਜ਼ਾਖਾਨਾ ਨੇ ਇੱਕ ਇੱਕ
ਜੱਫ਼ਾ ਲਾਇਆ। ਕਵੈਂਟਰੀ ਬ੍ਰਾਂਮਿਥਮ ਵੱਲੋਂ ਘੋੜੇ
ਨੇ 11 ਰੇਡਾਂ ਤੇ 9 ਅੰਕ ਸੁੱਖੇ ਬਾਜਵੇ ਨੇ 10
ਰੇਡਾਂ ‘ਚੋਂ 7 ਅੰਕ ਲਾਏ, ਲੱਭੂ ਸੀਚੇਵਾਲ ਅਤੇ
ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੁੱਗੇ ਨੇ ਦੋ ਦੋ ਅਤੇ ਨਵ ਔਜ਼ਲਾ ਨੇ
ਇੱਕ ਜੱਫ਼ਾ ਲਾਇਆ। ਮੈਚ ਤਾਂ ਅੱਜ ਦੀਪੇ ਅਤੇ
ਦੂਲੇ ਨੇ ਮੰਨ ਲਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੁਲਵੰਤ ਸੰਘਾ,
ਕੁਲਬੀਰ ਖੱਖ, ਪਿਆਰਾ ਰੰਧਾਵਾ, ਹਰਜਿੰਦਰ
ਬੋਈ ਦੀ ਟੀਮ ਹੀ ਲਿਆਉ।

ਪਹਿਲਾ ਸੈਮੀਫਾਈਨਲ ਮੈਚ ਬਾਰਕਿੰਗ
ਗ੍ਰੇਵਜ਼ੈਂਡ ਅਤੇ ਈਰਿੱਸ ਫੂਲਿਚ ਸਾਊਬਾਲ
ਵਿਚਕਾਰ ਖੇਡਿਆ ਗਿਆ ਦੋਵੇਂ ਟੀਮਾਂ ਦੇ ਪੈਰ
ਧਰਤੀ ਤੇ ਲੱਗ ਹੀ ਨਹੀਂ ਰਹੇ ਸੀ, ਮੀਂਹ ਕਾਰਨ
ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕਾਫੀ ਮਸ਼ਕਿਲ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ।
ਅਧੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਬਾਰਕਿੰਗ ਗ੍ਰੇਵਜ਼ੈਂਡ 3 ਤੱਥਿਆਂ
ਦੇ ਫਰਕ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਸੀ ਲੇਕਨ ਅੱਧ ਤੋਂ ਬਾਅਦ
ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੁਰਿੰਦਰ ਮਾਣਕ, ਪਾਲਾ ਬਾਜਵਾ,
ਕੰਮਾ, ਪੰਮੀ ਪਾਲੀ, ਗੁਰਮੀਤ ਰੰਧਾਵਾ,
ਸੁਖਵਿੰਦਰ, ਸੱਤਾ ਛੀਨਾ ਅਤੇ ਸਾਬੀਆਂ ਨੇ ਕੰਨ
ਵਿਚ ਕੀ ਢੂਕ ਮਾਰੀ, ਬੱਸ ਚੱਕਲੋਂ ਚੱਕਲੋਂ ਹੋ
ਗਈ। ਹੁਸ਼ਿਆਰੇ ਨੇ 4 ਜੱਫੇ ਕੱਚ ਮਾਰੇ ਤੇ ਘੰਗੇ
ਵਾਲੇ ਨੇ 2, ਧਾਕਤ ਨੇ ਇੱਕ ਜੱਫਾ ਲਾਇਆ।
ਗਗਨ ਅਤੇ ਬਲਕਰਨ ਨੇ 14/14 ਰੇਡਾਂ ਪਾ ਕੇ
ਕ੍ਰਮਵਾਰ 13 ਅਤੇ 12 ਅੰਕ ਲਏ। ਗ੍ਰੇਵਜ਼ੈਂਡ
ਬਾਰਕਿੰਗ ਵੱਲੋਂ ਰੁਪਿੰਦਰ ਮੇਲਾ ਲੁੱਟ ਰਿਹਾ ਸੀ।
12 ਰੇਡਾਂ ਪਾ ਕੇ 11 ਅੰਕ, ਮਲਕ ਨੇ 11 ਰੇਡਾਂ
ਤੇ 7 ਅਤੇ ਪਿੰਡੇ ਨੇ 5-3 ਅੰਕ ਲਏ, ਜਾਫ਼ੀਆਂ
ਚੋਂ ਗਗਨ ਸੁਰੇਵਾਲ ਨੇ ਭੀਮ ਨੂੰ, ਸੁੱਖੀ ਗਾਖਲ
ਨੇ ਬਲਕਰਨ ਨੂੰ ਜੱਫਾ ਲਾਇਆ ਅਤੇ ਦੋ ਜੱਫੇ
ਛੌਜੀ ਨੇ ਲਾਏ। ਪਰ ਈਰਿੱਸ ਫੂਲਿਚ ਸਾਊਬਾਲ
ਨੇ 31 ਅੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਬਾਰਕਿੰਗ
ਗ੍ਰੇਵਜ਼ੈਂਡ ਨੂੰ 25.5 ਅੰਕਾਂ ਨਾਲ ਸਬਰ ਕਰਨ
ਵਿਖਾ।

ਦੂਜੇ ਸੈਮੀਡਾਈਨਲ ਵਿਚ ਲੈਸਟਰ ਡਰਬੀ ਨੂੰ
ਟੈਲਫੋਰਡ ਨੇ ਹਗਾਇਆ। ਲੈਸਟਰ ਵੱਲੋਂ ਰਜਾ
ਧੱਧਰੀ ਨੇ ਰਮਨ ਮਲੀਆਂ ਨੂੰ, ਮੱਛੇ ਨੇ
ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਨੂੰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਏਕਮ ਮਾਨਸਾ ਨੇ
ਬੁਰੀਆ ਨੂੰ ਜੱਡਾ ਲਾਇਆ। ਸੁਖੀ ਨੇ 10 ਰੇਡਾ
ਚੌਂ 7, ਸਿਮੂ ਕੰਗ ਨੇ 10 'ਚੋਂ 7, ਪ੍ਰੀਤ ਲੱਧੂ ਨੇ
4 'ਚੋਂ 3 ਅੰਕ ਲਏ। ਟੈਲਫੋਰਡ ਵੱਲੋਂ ਸਨੀ ਨੇ

4 ਜੱਦੇ ਸਿੰਘੂ ਕੰਗ, ਸੁੱਖੀ ਨੂੰ, ਰਵੀ ਨੇ 2 ਅਤੇ
ਸੈਲੀ ਨੇ ਇੱਕ ਜੱਦਾ ਲਾਇਆ। ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਨੇ
11 ਚੋਂ 10 ਅਤੇ ਬੁਰੀਆ ਨੇ 10 ਚੋਂ 9 ਅੰਕ
ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ।

ਫਾਈਨਲ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਬੱਦਲਾਂ
ਵਿੱਚ ਲਾਲੀ ਆਈ ਹੋਈ ਸੀ ਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ
ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਦੇ ਚਿਹਰਿਆਂ ਤੇ ਲਾਲੀ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ
ਮੀਂਹ ਪੈਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਮੇਲਾ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋਣ ਜਾਂ
ਰਿਹਾ ਸੀ। ਈਰਥ ਵੂਲਿਚ ਸਾਊਬਾਲ ਅਤੇ
ਟੈਲਡੋਰਡ ਦੀਆਂ ਟੀਮਾਂ ਆਹਮੋਂ ਸਾਹਮਣੇ ਸਨ
ਧਾਰਕ ਜੇ ਬੂਰੀਆਂ ਰੋਕਦਾ ਤਾਂ ਰਵੀ ਸਾਹੋ ਕੇ
ਗਗਨ ਨੂੰ ਰੋਕ ਲੈਂਦਾ, ਘੁਗੋ ਵਾਲਾ ਵੀ ਬੂਰੀਏਂ
ਦੁਆਲੇ ਹੋਇਆ ਰਿਹਾ, ਹੁਸ਼ਿਆਰਾ ਵੀ ਦੋ ਜੱਫੋਂ
ਕੱਢ ਗਿਆ, ਧਾਰਕ ਨੇ ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਮੇਤ 4
ਜੱਫੋਂ ਲਾਏ। ਰਵੀ ਨੇ ਗਗਨ, ਬਲਕਰਨ ਸਮੇਤ 3
ਜੱਫੋਂ ਅਤੇ ਸੈਲੀ ਨੇ 1 ਜੱਫੋਂ ਲਾਇਆ। ਪਰ ਹਰ
ਵਾਰ ਦੀ ਤੁਰ੍ਹਾਂ ਸਨੀ ਕਾਲੇ ਸੰਘਾ ਛਾਇਆ ਰਿਹਾ
ਬਲਕਰਨ ਸਮੇਤ ਕੁੱਲੁ 7 ਜੱਫੋਂ ਲਾਏ, ਜਸਬੀਰ
ਛੇਸੀ ਅਪਣੇ ਅੱਜ ਸਨੀ ਤੋਂ ਨੋਟ ਵਾਰਦਾ ਨਹੀਂ
ਸੀ ਥੱਕ ਰਿਹਾ। ਟੀਮ ਨੂੰ ਜਿਤਾਉਣ ਲਈ ਪਾਲ
ਬਾਜਵਾ ਮੁੜਕੇ ਮੁੜਕੀ ਹੋਇਆ ਪਿਆ ਸੀ ਕਦੇ
ਸੁਰਿੰਦਰ ਮਾਣਕ ਕੋਲ ਜਾਵੇ ਕਿ ਚੱਕਦਾਂ ਅੱਜ ਦਾ
ਰੇਟ ਮਾਣਕ ਕਹਿੰਦਾ ਵੇਖੀ ਜਾਉ ਅੱਧੋ ਅੱਧੋ
ਹੋਜੂ, ਬਸ ਕਹਿਣ ਦੀ ਗੱਲ ਸੀ ਪਹਿਲਾ ਇਨਾਮ
5100 ਪੈਂਡ ਤੋਂ ਸੁਰੂ ਪਾਲੇ ਨਾਲ ਕੰਮਾ, ਪੰਜਾਬੀ
ਰੰਧਾਵਾ, ਬਲਜਿੰਦਰ, ਪ੍ਰਤਾਪ, ਜਸ ਥਿੰਦ,
ਪਰਵਿੰਦਰ, ਸੁਖਵਿੰਦਰ, ਸੱਤਾ ਛੀਨਾ ਨੇ ਸੁਰੂ
ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਨਾਵਾਂ ਦਾ ਤਾਂ ਪਤਾ ਹੀ
ਨਹੀਂ ਸੀ ਲੱਗਦਾ ਕਿ ਕੌਣ ਕਿੰਨੇ ਲਾ ਰਿਹਾ। ਪਰ
ਈਰਥ ਵੂਲਿਚ ਸਾਊਬਾਲ ਦੇ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਨੂੰ
ਅੱਜ ਦਾ ਫਾਈਨਲ ਮੈਚ ਜਿਤਾਉਣ ਲਈ
15000 ਪੈਂਡ ਜਾਣੀ 15 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਦੇ
ਇਨਾਮ ਦਾ ਐਲਾਨ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਸ਼ਾਇਦ ਅੱਜ
ਨਵਾਂ ਇਤਿਹਾਸ ਲਿਖਿਆ ਜਾਣ ਲੱਗ ਸੀ।
ਲੇਕਨ ਟੈਲਡੋਰਡ ਵਾਲੇ ਕਹਿੰਦੇ ਨਹੀਂ ਆਏ
ਨਹੀਂ ਕੱਪ ਤਾਂ ਸਾਡਾ ਹੀ ਐ। ਆਖਰ ਟੈਲਡੋਰਡ
ਨੇ 33.5 ਅੰਕ ਲੈ ਕੇ ਈਰਥ ਵੂਲਿਚ ਨੂੰ 27
ਅੰਕਾਂ ਤੇ ਸਮੇਟ ਕੇ ਅੱਜ ਦਾ ਕੱਪ ਜਿੱਤਿਆ
ਸਨੀ ਕਾਲੇ ਸੰਘਾ 7 ਜੱਫੋਂ ਲਕੇ ਸਰਬੋਤਮ ਜਾਫੀ
ਅਤੇ ਕੁਲਵਿੰਦਰ 12 ਅੰਕ ਲੈ ਕੇ ਸਰਬੋਤਮ
ਧਾਰੀ ਬਣਿਆ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਿੰਘ ਸਤਾ ਸਲਹੋ ਦੇ
ਮੁੱਖ ਸੇਵਾਦਾਰ ਰੁਧਿਰ ਸਿੰਘ ਪੱਡਾ ਅਤੇ
ਕਮੇਟੀ, ਸ: ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਮੱਲੀ, ਛੀ ਐਸ ਪੀ
ਪਟਿਆਲਾ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਪੁਨੀਤ ਸਿੰਘ ਚਹਿਲ
ਸਮੇਤ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸਥਾਨਿਕਾਂ ਦਾ
ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਰਾਜਾ ਪੱਧਰੀ ਦਾ ਹਰਪਾਲ
ਭਲਵਾਨ, ਚਮਕੋਰ ਦਿੜਬਾ ਅਤੇ ਸਾਬੀਆਂ ਵੱਲੋਂ
ਅਤੇ ਫਿਰਿਆਦ ਲੱਖੋ ਕੇ ਦਾ ਕਬੱਡੀ ਸੁਭਚਿੱਤਕਾ
ਵੱਲੋਂ ਸੋਨੇ ਦੇ ਕੈਥਿੰਗਾਂ ਨਾਲ, ਮੰਨਾ ਨਕੋਦਰ ਦਾ
ਜਸਬੀਰ ਢੇਸੀ ਵੱਲੋਂ, ਅਤੇ ਰੁਧਿੰਦਰ ਦੇਵੇਵਾਲ

ਦਾ ਸੀਪਾ ਚਕਰ ਵੱਲੋਂ
 5100 ਪੌਂਡ ਨਾਲ
 ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।
 ਇੰਗਲੈਂਡ ਕਬੱਡੀ
 ਫੈਫਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਕਲੱਬਾਂ
 ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦਿਆਂ ਦਾ,
 ਕ੍ਰਮੈਂਟੋਰ ਭਿੰਦਾ
 ਮੁੱਠਾ ਅਤੇ ਮਨਪ੍ਰੀਤ
 ਸਿੰਘ ਬੱਧਨੀ ਕਲਾਂ ਦਾ
 ਵਿਸੇਸ਼ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ

ਗਿਆ। ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਸਲੋਹ ਦਾ ਖੇਡ ਮੇਲਾ
ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਮਯਾਬ ਰਿਹਾ। ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰਧਾਨ
ਰਸ਼ਾਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸੀਰਾ ਸੰਮੀਤਪੁਰ, ਸਤਿੰਦਰ ਸਿੰਘ
ਗੋਲਡੀ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਚੱਠਾ, ਪ੍ਰਮਿੰਦਰ
ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ, ਰੇਸ਼ਮ ਸਿੰਘ ਡੇਲ, ਇੰਦਰਜੀਤ
ਸਿੰਘ ਫਿਲੋਂ, ਪ੍ਰਮਜ਼ਿਤ ਗਿੱਲ, ਸੁਖਦੇਵ ਸਨੀ,
ਅਮਰਜੀਤ ਲੱਡੂ, ਚਮਕੌਰ ਪ੍ਰੰਮਣ, ਹਰਪਾਲ
ਗਿੱਡਾ, ਕਮਲ ਕੁਨਰ, ਤਾਜ਼ਿੰਦਰ ਉਪਲ,
ਹਰਵਿੰਦਰ ਗੜੀਬਖਸ਼, ਰਮਨਜੀਤ ਭੰਡਾਲ,
ਸੁਲੱਖਣ ਖਹਿਰਾ, ਇੰਦਰਜੀਤ ਸੈਨੀ, ਜਸਵਿੰਦਰ
ਰਖਤਾ, ਦਰਸ਼ਨ ਫਿਲੋਂ ਨੇ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ, ਕਲਬਾਂ
ਅਤੇ ਸਹਿਯੋਗੀ ਸੱਜਣਾਂ ਦਾ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ
ਫਿਲੋਂ, ਰਣਜੀਤ ਰਿੰਟੂ, ਰਮਨ ਭੈਣੀ, ਜਸਪਾਲ
ਬਿੰਦ, ਦੀਪਾ ਕੁਨਰ, ਕੁਲਵੰਤ ਮੱਲੀ, ਬਿੰਲੂ
ਐਕਸੋਟਿਕ, ਰਾਜੂ ਲਾਲ, ਰਾਜਨ ਅੱਲਥ, ਹੈਪੀ
ਨਿਝਰ, ਤਜ ਸੰਘਾ, ਕੋਸੀ ਲਿਵਿੰਗ ਸਲੋਹ,
ਬਿੰਦਰ ਹਲਟ, ਪਾਲਾ ਸਿੰਘ, ਕਿੰਦੀ ਗਰੇਵਾਲ,
ਬਲਜੀਤ ਮੱਲੀ, ਪਾਲੀ ਚੀਮਾ, ਤਰਲੇਚਨ ਗਿੱਲ,
ਬਿੰਦਰ ਪੁਆਦੜਾ, ਪ੍ਰਤਾਪ ਮੌਸੀ, ਭਿੰਦਾ ਸੰਘਾ,
ਮਾਨੀ ਭੰਡਾਲ, ਗੋਪੀ ਕੰਗ, ਸੋਢੀ ਫਤਹਿ
ਸਕੈਫੋਲਡਿੰਗ, ਜਸਕਰਨ ਜੋਹਲ, ਅਮਨਦੀਪ
ਲਾਡੀ, ਤਲਵਿੰਦਰ, ਜੱਸਾ ਕਹਿਰਾ, ਸਰਵਨ
ਖਹਿਰਾ, ਗਿਆਨ ਪੁਰੇਵਾਲ, ਹੈਰੀ ਟਰੱਕ
ਟਾਇਰਜ਼, ਸੁਤਤਰਵੀਰ ਕੁਨਰ, ਇਕਬਾਲ
ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰਮਿੰਦਰ ਢੱਡਵਾਤ, ਰਾਜਵੰਤ ਬਿੰਲਾ,
ਗੁਰਦੀਪ ਗਰੇਵਾਲ, ਬਲਰਾਜ ਵਿਰਕ, ਸਨੀ
ਬਾਹੀਆ, ਸਨੀ ਗਾਰਾਇਆ, ਮਨਜਿੰਦਰ ਮੰਗਾ,
ਗੁਰਮਿੰਦਰ ਧਾਰੀਵਾਲ, ਫਤਹਿਵੀਰ ਅੰਜਲਾ,
ਰਕਨ ਬੁਟਰ, ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਏ ਬੀ ਐਸ ਵਿਡੋਜ਼,
ਮਹਿਮੁਦ ਐਂਡ ਇਮਰਾਨ, ਕੁਲਚਾ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ,
ਨਰਿੰਦਰ ਬਿੰਲਾ, ਲੱਖ ਬਲਿਹਾਰ ਸਕੈਫੋਲਡਿੰਗ,
ਦਿਲਬਾਗ ਬਾਗੀ, ਗੋਰਾ ਸਾਧਪੁਰ, ਬਹਾਦਰ
ਸਹੋਤਾ, ਗੋਪੀ ਮਾਹਲ, ਬਲਜਿੰਦਰ ਜੈਨਪੁਰੀਆ,
ਰਘਵੀਰ ਗਿੱਲ, ਸਰਬਜੀਤ ਵਿਰਕ, ਅਮਰੀਕ
ਘੁੱਦਾ, ਬਿੰਦੀ ਸਹੋਤਾ, ਵਿਨਸੂ, ਬਲਦੇਵ ਗਿੱਲ,
ਦੀਪੀ, ਸੋਨੂ ਬਿੰਦ, ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਬਰਾੜ, ਪ੍ਰਗਟ
ਛੀਨਾ, ਤਾਜ਼ਿੰਦਰ, ਹਰਦੀਪ ਬਾਜਵਾ, ਸੁੱਖਾ
ਸਿੰਘ, ਦੀਪ ਜੋਸ਼ਨ, ਪ੍ਰਮਵੀਰ, ਲਖਿੰਦਰ,
ਤਾਰੀ ਸਰਪੰਚ, ਦੀਪਕ ਭੋਪਾਲ, ਪ੍ਰਵਿੰਦਰ
ਗਿੱਲ, ਪੰਜਾਬ ਰੇਡੀਓ, ਪੰਮਾ ਢੰਡੇਵਾਲ,
ਦਲਬੀਰ ਚੀਮਾ, ਸੱਤਾ ਛੀਨਾ, ਘੋਰ ਧਮਨ,
ਏਸ਼ੀਅਨ ਸਟਾਰ ਰੇਡੀਓ, ਦੀਪ, ਪ੍ਰਮਜ਼ਿਤ,
ਦਾਲਾ ਸਿੰਘ, ਰਾਜ ਸਿਸ, ਗੁਰਲਾਲ ਐਚ ਐਸ
ਡੀ, ਬਲਰਾਜ ਖੋਸਾ, ਰਾਜੂ, ਸਿੰਦਾ ਸ਼ਰਮਾਂ,
ਪ੍ਰਦੀਪ, ਰਣਜੀਤ ਰਾਜੂ, ਸੁੱਖ ਖੋਸਾ, ਮੱਖਣ
ਸਹੋਤਾ, ਨਿੰਦਰ ਬਰਦਰਜ਼, ਸਤਨਾਮ ਛੀਨਾ,
ਸੁਰਿੰਦਰ ਬਸਰਾ, ਅਮਰਜੀਤ ਦੀਵਾਨ, ਟੀ ਐਸ
ਸੋਲਾ ਆਚਿ ਜਾ ਗੰਨਾਜ ਕੀਤਾ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਬੀਗੀ ਚੁਪਈ ਦੀ ਮਦਦ ਲਈ 6
ਹਜ਼ਾਰ ਪੈਂਡ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਮਾਇਆ ਇਕੱਤਰ
ਕੀਤੀ।

* * * * *

ਲੇਖਿਕਾ ਬਲਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਚਾਹਨ (ਸਾਉਬਾਲ)

ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਦਯਾ ਦਿਸ਼ਟੀ ਨਾਲ ਹੀ ਜੀਵਨ ਰਾਖਾ ਚੱਲਦੀ ਹੈ। ਰਾਜੀ ਬਾਜੀ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਭੀ ਜਤੁਰੀ ਨਹੀਂ ਖੁਸ਼ ਭੀ ਹੋਵੇ, ਅਰੋਗਤਾ ਨਿਆਮਤ ਹੈ ਪਰ ਅਰੋਗਤਾ ਭੀ ਦੁੱਖ ਰਹਿਤ ਨਹੀਂ ਰੱਖ ਸਕਦੀ ਚੁਗਿਗੁਦਾ, ਪਰਿਵਾਰ, ਨਾਤੇ ਭੀ ਜੇਕਰ ਪੀੜ੍ਹਤ ਹਨ ਤਾਂ ਸਭ ਕੁਝ ਫਿੱਕਾ, ਪ੍ਰਭੂ ਦਿੜ੍ਹਤਾ ਘੱਟ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਭਾਣੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਨਾਲ ਦਿਨ ਕਟੀ ਸੌਖੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਨਿੱਜੀ ਦੁੱਖ ਸਭ ਨੂੰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਜੇਕਰ ਦੁਖੀ ਮੁਹਾਂਦਰੇ ਨਾਲ ਹੀ ਵਿਚਰੀ ਜਾਈਏ ਤਾਂ ਲੋਕੀ ਨੇੜੇ ਲੱਗਾਣੇ ਭੀ ਕਤਾਰਾਉਂਦੇ ਨੇ, ਮੇਰਾ ਜਾਤੀ ਤਜਰਬਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਦੁੱਖ ਸਾਂਝਾ ਤਾਂ ਕਰ ਲਵੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਉਹਦਾ ਸਾਇਆ ਨਾ ਦੇਵੇ, ਮੈਨੂੰ ਤਾਂ 40 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਤੋਂ ਹੀ ਪਹਿਲਾਂ ਮਾਂ-ਬਾਪ ਰਾਏ ਫੇਰ 38 ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਭਰਾ ਫੇਰ ਆਹ ਭੜਖੂ ਲਹਿਰ ਦੀ ਭੇਟ ਭਰਜਾਈ, ਪੈਨਸ਼ਨ ਤੱਕ ਭੀ ਨਾ ਪਹੁੰਚਿਆ ਪਤੀ ਛੱਡ ਤੁਰ ਗਿਆ, ਹੁਣ ਚੜ੍ਹਦੀ ਫਰਵਰੀ 6 ਸਾਲ ਛੋਟਾ ਭਰਾ ਬੱਸ ਉਹੀ ਸੀ ਛੱਡ ਗਿਆ, ਚਾਰ ਦਿਨ ਗ੍ਰੀਮ-ਸੁੱਮ ਢੇਰੀ ਢਾਅ ਬੈਠੀ ਪਰ ਭਾਣੇ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਲਈ ਫੇਰ ਖੜ੍ਹੀ ਹੋਈ, ਤੁਹਾਡੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰੀ ਲਈ ਨਾਚਾ ਨਾ ਪਾਇਆ, ਭਾਵੇਂ ਬੰਦਾ ਪੱਥਰ ਤਾਂ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ (ਗਮ ਇਤਨੇ ਮਿਲੇ ਕਿ ਅਥ ਕੋਈ ਭੀ ਨਹੀਂ) ਭਾਵੇਂ ਦੁਪੀ ਮਨ ਕਈ ਵਾਰੀ ਕ੍ਰੂ ਵਿੱਚ ਕਲਮ ਭੀ ਡਿੱਕ ਡੋਲੇ ਖਾ ਕੇ ਰਾਰਮ ਤੱਤਾ ਉਕਰ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਖਿਮਾ ਮੰਗਦੀ ਹਾਂ, ਮੈਂ ਸੋਚਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਰਾਮ, ਦੁੱਖ, ਕਸ਼ਟ ਵਿਛੋੜੇ ਹਨ ਪਰ ਦੇਖੋ ਰੱਬ ਨੂੰ ਭੀ, ਧੁੱਪ, ਛਾਂ, ਮੀਂਹ, ਝੱਕੜ, ਹਨ੍ਹੇਗੀ, ਧੁੱਪ, ਚਾਨਣ, ਰਾੜ੍ਹੇ ਆਦਿ ਭੀ ਝੱਲਣੇ ਪੈਂਦੇ ਹਨ, ਗੱਲ ਕੇਵਲ ਮਨ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣ ਦੀ ਹੈ, ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਕਰਨੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰਨ ਦੀ ਬੁਧੀ ਸਬਿਰ ਤਾਂ ਰਹਿਦੀ ਨਹੀਂ, ਮਸਕਤ ਕਰਕੇ ਹੀ ਹਿਮਤ ਕਰਕੇ ਹੀ ਮਿਲ੍ਹ, ਕਠੋਰ ਭੀ ਬਣ ਜਾਈਦਾ ਹੈ, ਕਦਰਤੀ ਹੈ, ਉਤਾਰ ਚੜ੍ਹਾਅ ਸੋਖੇ ਨਹੀਂ ਮਨੁੱਖ ਜੀਵਨ ਸਭ ਧਾਰਾਵਾਂ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੈ, ਲਿਖਿਆ ਹੀ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ਆਪਾਂ ਲੀਕਾਂ ਮੇਟ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ ਸਮੇਟ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਜਜ਼ਾ ਵਿੱਚ ਰਹੋ, ਸਿਹਤਾਂ ਲਈ ਆਪ ਉਹੜ ਪੋਰੜ ਕਰੋ, ਆਪਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਜਨਮੇ ਵੱਸ ਕਿਤੇ ਹੋਰ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਸਾਡੀਆਂ ਖੁਰਾਕਾਂ ਹੋਰ ਸਨ, ਫੇਰ ਭੀ ਸ਼ੁਕਰ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਤਾਂ ਆਪਣੀਆਂ ਦੇਸੀ ਸਭ ਵਸਤਾਂ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ, ਸੋ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੇ ਵੱਲ ਪਾਈਏ, ਅੱਧੀਆਂ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੱਟ ਜਾਣਗੀਆਂ, ਬੱਸ ਬੋੜ੍ਹੀ ਤਕਲੀਫ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਸਮਾਂ ਦੇਣ ਦੀ ਸੋਚੋ, ਧਰਮ ਭੀ ਅਰੋਗ ਤਨ, ਸੁਖੀ ਮਨ ਤੇ ਅੰਤਰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਹੀ ਪਾਲ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

ਮਨ ਹੋਰ ਮੁੱਖ ਹੋਰ ਬੱਸ ਆਹ ਹੈ ਪੀੜਾ
ਧਰਮ ਨਹੀਂ ਅੱਜ ਧੜੇ ਹਨ ਜੋ ਰਹ ਵੇਲੇ
ਝਮੇਲੇ ਪਾਈ ਰੱਖਦੇ ਨੇ, ਅੱਜ ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰ

ਬੰਧਨ ਕਾਟ ਕਰੇ ਮਨ ਨਿਰਮਲੁ ਪੂਰਨ ਪੂਰਖੁ ਵਿਧਾਤਾ ॥

ਤੇ ਇਹੀ ਹਾਲ ਹੈ, ਪਰ ਕੀੜੀ ਨੂੰ ਠੁਠਦੀ ਦਰਿਆ ਵਾਲੀ ਕਬਾ ਕਾਜੀ ਨੂੰ ਸਹਿਰ ਦਾ ਅੰਦੇਸ਼ਾ ਭਾਵੋਂ ਧਰਮ ਤਾਂ ਕਹਿਦਾ ਤੁੰਕਿਉ ਭਇਉ ਉਦਾਸ, ਪਰ ਸਾਧਾਰਨ ਮਨੁੱਖ ਹਾਂ ਦੇਵਤੇ ਨਹੀਂ, ਸਿੱਖ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਕਸਟ ਆਹ ਲਾਣੇ ਜੋ ਮਖੋਟੇ ਨੇ ਧਰਮ ਸਾਧ ਲਾਣਾ ਸੰਤੁ ਅਖਵਾ ਕੇ ਮਨੁੱਖੀ ਪ੍ਰਭਤਾ ਤੇ ਪੂਜਾ ਕਰਵਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਬੱਸ ਇਕ ਗੁਰੂ ਅੱਖਰ ਨਹੀਂ ਵਰਤਦੇ, ਮਹਾਂ ਪੁਰਖ ਫਲਾਣੀ, ਫਲਾਣਟ ਸੰਪਰਦਾ, ਸਭ ਸਰਕਾਰੀ ਸਿਰ 'ਤੇ ਹੋਥ ਧਰਮੀ ਹਨ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਭੇਰਿਆਂ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਮੁਖੀ ਅੰਗੇਜ਼ ਹਕੂਮਤ ਵੇਲੇ ਫੌਜ ਵਿੱਚ ਸਨ ਲਿਖਦੀ ਜਾਵਾਂ ਕਿ ਫੌਜ ਸਾਰੇ ਲੜਾਈ ਲਈ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਉਥੇ ਪਾਠ ਤੇ ਧਰਮੀ ਭੀ ਭਰਤੀ ਹੁੰਦੇ ਸਨ, ਹੋਰ ਕਿੱਤੇ ਭੀ ਮੰਨੇ ਮਾਮਾਂ ਜੀ ਸੀ ਤਾਂ ਐਜੁਕੇਸ਼ਨ ਮਹਿਕਮੇ ਵਿੱਚ ਪਰ ਸੀ ਸੂਬੇਦਾਰ, ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਫ਼ੇ ਪਿਤਾ ਦੱਸਦੇ ਸਨ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਭੀ ਹੁੰਦੇ ਸਨ ਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਹੁਕਮੀ ਜਾਣਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਸੋ ਇਹ ਉਹ ਹਨ ਜੋ ਹਕੂਮਤ ਨੇ ਬਾਹਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪਾਠ ਵੱਲ ਲਉਣ ਲਈ ਫੌਜੇ ਬਣਵਾਏ ਇਹ ਹਾਲੇ ਭੀ ਸਰਕਾਰੀ ਹਨ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਕਿਥੋਂ ਐਨਾ ਖਰਚਾ ਇਹ ਵੇਟੇ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸਰੋਂ ਹੋਰ ਪ੍ਰਭੂਲਤ ਹੋ ਗਏ ਬਾਬਾ ਨੰਦ ਸਿੰਘ, ਸੰਤ ਈਸ਼ਰ ਸਿੰਘ ਰਾਵੇਂ ਵਾਲੇ, ਕਲੇਰਾਂ ਟਕਸਾਲਾਂ ਸਭ ਗੁਰੂ ਦੀਆਂ ਮਿਹਰਾਂ ਨਹੀਂ ਨੇ ਭੁੜਕਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਝਾਤੀਆਂ ਮਾਰੇ, ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ ਦੇ ਸੰਤ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਕਾਂਗਰਸੀ ਪੱਖੀ, ਪੁੰਤਰਾ ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਾਂਗਰਸੀ ਟਿਕਟ ਵੱਲ ਚੋਣ ਲੜੀ, ਸੰਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਜੀ (ਰੋਡੇ ਪਰਿਵਾਰ ਗਿਆਨੀ ਜੈਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਰਹੇ, ਸਕੀਮ ਤਾਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ਹੀਥਿਆਉਣ ਦੀ ਸੰਧ ਪਰ ਤੀਰ ਕਮਾਣੇ ਨਿਕਲ ਕਈ ਦਿਸ਼ਾਵਾਂ ਵੱਲ ਖਿੱਲਰ ਗਿਆ, ਸ਼ਬਦਾ ਸਿੰਘ ਨਿਜ਼ ਕਿੜ ਫੌਜੀ ਛੁਉਣੀ ਬਣਾ ਤਾਂ ਧਰਮ ਧੁਰਾ ਆਹ ਹੁਣ ਜੋ ਮਾਲਵੇ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦ ਬਣੇਂਦਾਂ ਲਈ ਹੀ ਤੱਤਪਰ, ਇਹ ਖਿੱਤ ਬਹੁਤਾ ਧਰਮ ਪੈਰੋਕਾਰ ਤਾਂ ਸੀ ਨਹੀਂ ਕਾਮੇਰਦ, ਬਹੁਤੇ ਨਕਸਲਵਾੜੀ ਜਾ ਰਲੇ ਆਪਣੇ ਮਨੁੱਖੀ ਤੇ ਖੱਟੀਆਂ ਲਈ, ਮਾਰੇ ਗਏ ਸ਼ਹੀਦ ਬਣ ਗਏ।

ਘੜਾ ਦੇਖ ਨਾ ਲਿਆ ਟਣਕਾ ਕੇ
ਕਿਆਮਤ ਲਿਆ ਤੀ ਆਮ ਪੰਜਾਬ ਦੇ
ਕਦੀ ਸੁਣਿਆ ਸੀ ਕਿ ਆਪਣੇ ਹੀ ਤਖ਼ਤ
ਤੇ ਜਿਥੇ ਹਰਮ ਦੀ ਆਸਥਾ ਹੋਵੇ ਖੜਦੇਂਡ
ਮਚੇ ਇਹ ਠੀਕ ਹੈ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਸਿਰ
ਪਾਪ ਨੇ ਲੱਗਾਣਾ ਸੀ ਪਰ ਭਾਰੀਦਾਰ ਤ
ਸਾਡੇ ਹੀ ਸਨ ਸਿਰ ਮੜਦੇ ਨੇ ਅਕਾਲ੍
ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੇ, ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਸੋਚਦੇ ਨੀ ਕਿ
ਜੀਹਦੀ ਪ੍ਰਥਿਕ ਜਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੋਵੇ ਉਦ੍ਘਾਤ
ਭਤਤਾ ਦੇਖ ਪੁਲਸ, ਪ੍ਰਸਾਸਨ ਨੂੰ ਕਿਉਂ
ਸੂਚਿਤ ਨਾ ਕਰੋ, ਪਰ ਕਿਉਂਕਿ
ਬਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਲਹਿਰ ਕਾਂਚਾਰਸ ਹੋਂਦੇ
ਖਿਸਕ ਗਈ ਸੀ ਫੇਰ ਭਤਤਾ ਖੜਾ ਕਰ
ਏਜੰਟਾਂ ਨੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਭੇਜ ਕੇ ਇਹ ਲਹਿਰ
ਉਥੇ ਚਲਾ ਤੀ, ਪਹਿਲੇ ਵੱਸੇ ਲੋਕ ਦੁਖੀ ਤੇ

ਪ੍ਰੋਸ਼ਾਨ ਪਰ ਫਰਦੇ ਚੁੱਪ, ਹੁਣ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਬੀ.ਜੇ.ਪੀ. ਤਾਂ ਅਕਾਲੀਆਂ ਦੁਆਲੇ ਹਾਂ ਹਾਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਕਰਕੇ ਸਾਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਸਾਫ਼ ਬੇਇੱਜਤੀ ਕੀਤੀ, ਬਦਲਾ ਲੈਣਾ ਹੈ, ਸਰ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਸੀ ਹੀ ਫੇਰੇਡ ਯੂਨੀਅਨਾਂ ਦੇ ਚੱਗ ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਪਣੇ ਪੈਰੀ ਕੁਹਾੜਾ ਮਾਲਿਆ ਹੁਣ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਭਿੜਦੇ ਨੇ ਜਾਂ ਸੁਖਬੀਰ ਬਾਦਲ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਇਹ ਖੁਲ੍ਹਾ ਕਰਨਾ ਹੈ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਪਰ ਇਹ ਜਿਹੜਾ ਧੜਾ ਆਫਰਿਆ ਫਿਰਦਾ ਹੈ ਟਣਕ ਮੜਨਗੇ, ਉਥੇ ਨੱਢਾ, ਸਾਹ ਤਾਂ ਮੌਦੀ ਨੂੰ ਘੁਮਾਈ ਫਿਰਦੇ ਨੇ ਦੋ ਦੋ ਰੁਤਵੇ ਲੈ ਲੈ ਬਾਗੀ, ਦਾਰੀ ਤੇ ਭਾਗੀ ਕੌਣ ਹੈ ਸਥਿਤ ਢੀਡਸਾ, ਚੰਦਮਾਜਰਾ, ਮਲੁਕਾ, ਬੀਬੀ ਹੁਣ ਆਵਾਗਉਣ ਹੀ ਨਾਲ ਰਲਾਈ ਜਾਂਦੇ ਹੋ ਯਾਦ ਰੱਖੋ ਨਿੱਜੀ ਹਿੱਤਾਂ ਕਰਕੇ ਢੀਡਸੇ ਨੂੰ ਬ੍ਰਹਮਪੁਰਾ ਚੱਕਤਾ ਤੇ ਉਹਨੇ ਸੇਖਵ ਅਜਨਾਲਾ, ਤੋਤਾ ਸਿੱਧ ਦੁਚਿੱਤੀ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਬ੍ਰਹਮਪੁਰੇ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਬਾਜੀ ਪੁੱਠੀ ਰਾਈ ਤਾਂ ਤੋਤਾ ਸਿੱਧ ਕਹਿੰਦਾ ਜਾਹ ਜਾਂ ਕੇ ਬਾਦਲ ਸਾਹਬ ਨੂੰ ਕਹਿ ਇਕ ਛੁਨ ਮੈਂ ਕਰ ਲੈਣ ਮੈਂ ਮੁੜਨਾ ਹੈ, ਤੋਤਾ ਸਿੱਧ ਨਾਲ ਭਾਈਬੰਦ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜਦੋਂ ਹੀ ਤੋਤਾ ਸਿੱਧ ਨੇ ਇਹ ਕਿਹਾ, ਬਾਦਲ ਸਾਹਬ ਦੁਧ ਸਨ ਉਹ ਕਹਿੰਦੇ, ਮੈਂ ਨੀ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਛੁਨ ਕਰਨਾ ਜੀਹਨੇ ਜਿਥੇ ਜਾਣਾ ਜਾਵੇ, ਤੋਤਾ ਸਿੱਧ ਖਫ਼ਾ ਪਰ ਛੱਡ ਕੇ ਨਾ ਰਿਆ ਅਖੀਰ ਬ੍ਰਹਮਪੁਰਾ ਆਪੇ ਹੀ ਮੁੜ ਆਇਆ ਪਰ ਪੱਤ ਕਟੇ ਜਾਣ ਉਡਨਾ ਕਿਵੇਂ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਹੀ ਭੋਗ ਪਾ ਤਾਂ ਢੀਡਸੇ ਹੁਣ ਆਹ ਸਭ ਨੂੰ ਅਧਰੰਗ ਕਰਵਾਉ।

ਪਾਰਤੀਆਂ ਮਰਦੀਆਂ ਨੀ ਹੁੰਦੀਆਂ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋ ਕੇ ਹੋਲੀ ਹੋਲੀ ਤਕੜੀਆਂ ਹੋਣਰੀਆਂ, ਕਾਂਗਰਸ 'ਤੇ ਕੀ ਨਹ ਵਧਾਰਿਆ, ਪਰ ਆਹ ਪੰਥ ਬਣੇ ਪਰ ਜਾਣਗੇ, ਭੁੱਲਾਂ ਬਖਸ਼ਾਉਣ ਹੁਣ ਕਿਉਂ ਪਹਿਲਾਂ ਭੁੱਲਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆਪਣੇ ਪੱਤ ਲੁਹਾਊਂਦੇ ਫਿਰਦੇ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਇਕ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਂਝੀ ਕਰਾਂ: ਰੱਬ ਬੀਬੀਹੋ ਧੂਰੂ ਤੇ ਇਕ ਪੱਤਰਕਾਰ ਪਾਪਾ ਵਾਲੀ ਹੈ ਕਹਿੰਦਾ ਅਸੀਂ 15 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਪੁੱਛਿਆ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦਾ ਹੁਣ ਦਾ ਆਹ ਹਾਲ ਹੋਣਾ ਏ, ਯਾਨੀ ਇਸ ਸਰਕਾਰੀ ਭੱਤਿਆਂ 'ਤੇ ਪੜਨੇ ਨੌਕਰੀਆਂ ਲੈਣੇ ਕਾਂਗਰਸੀ 15 ਸਾਲ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਪਏ ਹਨ ਦਲ ਦੇ ਹਾਲੇ ਦੋ ਹਫ਼ਤੇ ਹੋਏ ਪੀਰ ਮੁਰੰਮਤ ਨੂੰ ਸੁਆਗਤ ਕਰਦੇ ਸੀ, ਇਹ ਪੱਤਰਕਾ ਹੈ ਜਾਂ ਢਾਡੀ, ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕੀ ਖਾਂਦਾ ਸਿਹਤ ਸਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਦਿਆਂ ਚੈਨਲ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਲਾਭ ਹੋ ਸਕੇ ਸਾਹ ਰਨ ਹਨ ਹੀ ਲੈਂਦਾ, ਅਸੀਂ ਆਹ ਆਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ 25 ਸਾਲ ਹੁਣ ਅਕਾਲੀ ਬੱਸ ਪਾਠ ਪੁਜ਼ਾਰ ਕਰਨ ਫੇਰ ਅਸੀਂ ਦੇਖਾਂਗੇ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੈਨਣਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਸ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਗਾਹ ਕੱਢਣ ਨੂੰ ਜੀਅ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੂੰ ਕੌਣ ਆ ਕੇ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਵੱਸ ਹਾਂ ਇਹ ਪੰਥ ਹੈ ਲਿਖਣਾ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦਾ ਰੱਬ ਦੀ ਕਰਨੀ ਹੈ ਕਿਵੇਂ ਇਸ ਚੈਨਲ ਨੂੰ

ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਰ ਫੇਰ ਹੋਰ ਕਿਵੇਂ ਹਰ ਵੇਲੇ
ਦਿਉ ਪੈਸੇ ਅਸੀਂ ਫੀਸ ਤਾਰਨੀ ਹੈ ਕਦੋਂ
ਦਾ ਸਿੱਧ ਪਾੜ ਰਹੇ ਸਨ ਅਖੀਰ ਹੁਣ ਹੋਰ
ਬਾਂ ਸ਼ਰਨ ਲੈਣੀ ਪਈ ਹਾਲੇ ਅਕਾਲੀਆਂ
ਤੇ ਨਜ਼ਲਾ ਸਿਟਣੇ ਨਹੀਂ ਟਲਦੇ ਕਿ ਸਾਡੇ
ਨਾਲ ਭੀ ਕਿਹੜੀ ਹੋਣੀ ਹੈ ਮੁਛਤ ਦੇ
ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇਣੇ ਲਾਹੇ ਲੈਂਦੇ ਨੇ ਪੱਤਰਕਾਰ
ਬੋੜੀ ਸੁਘੜਤਾ ਨਾਲ ਬੋਲਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਹ
ਤਾ ਜਿਸੇ ਬੈਟਰੀ ਤੇ ਚੱਲਦਾ ਹੈ, ਜਿਸੇ
ਅਕਾਲੀ ਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵਿਰੁੱਧ ਮਿੱਠੇ
ਚੌਲਾਂ ਦਾ ਜੱਗ ਲੱਗਿਆ ਹੋਵੇ ਭੱਜਦਾ ਹੈ,
ਠੀਕ ਹੈ ਸਾਂਈ ਦੀ ਦਯਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਹੀ ਬੁੱਧੀ
ਸਬਿਰ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਪੜ੍ਹੇ ਤੋਂ
ਦੁਰ ਹਾਂ ਬੈਧਨ ਕਾਣ ਕਰੇ ਮਨੁ ਨਿਰਮਲੁ
: ਇਹ ਬਾਰੀ ਯੜ੍ਹੇ ਨੂੰ ਸ਼ਾਬਦੇ ਇੰਦੇ ਨੇ ਕਿ
ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ,
ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਨਹੀਂ ਇਹ
ਤਾਂ ਬਦਨਾਮੀ ਕਰਨ ਗਏ ਨੇ ਕੀ
ਜਬੇਦਾਰ ਆਖ ਦੇਉ ਕਿ ਧਮੰਚੀ ਪਾਉ,
ਨਾਲੇ ਇਹ ਮੰਨ ਲੈਣਗੇ ਇਹ ਤਾਂ ਚੱਕੇ ਨੇ
ਭਾਜਪਾ ਦੇ, ਹੋਰ ਦੇਖੋ ਦਿੱਲੀ ਕਮੇਟੀ
ਕਾਲਕਾ ਬਾਲਕਾ ਕਿਵੇਂ ਬੈਠ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ
ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਨਿਤਰੇ, ਹਾਲੇ ਸਬੂਤ ਹੋਰ
ਚਾਹੀਏ ਨੇ ਕਿ ਇਹ ਸਾਰਾ ਡਰਾਮਾ ਕੈਣ
ਕਰਵਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜੀਹਨੇ ਸਾਈਕਾਲੋਜੀ
ਮਜ਼ਬੂਨ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੈ ਮੁਹਾੰਦਰੇ ਪੜ੍ਹੇ ਲੈਂਦੇ ਨੇ
ਮੈਂ ਤਾਂ ਝੱਟ ਪਰਖ ਕਰਦੀ ਹਾਂ ਆਹ
ਕਾਲਕਾ ਬੋਲ ਤਾਂ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਪਰ ਇਜ਼
ਮਾਸਟਰ ਵੈਇਸ, ਉਡੀਕੋ ਦਿੱਲੀ ਗੁਰ-
ਦੁਆਰਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹਾਲ
ਜੇਕਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ, ਪਰਿਵਾਰ ਤੇ
ਸਮਰਥਕ ਸਿੱਖ ਹਨ ਤਾਂ ਮੇਰਾ ਇਕ ਪ੍ਰਸ-
ਤਾਵ ਕਿ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਤੇ ਜਾਣ ਦੱਸਣ
ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਤੇ ਹੱਥ ਧਰ ਕੇ ਕਿ ਡਿਬਰੁਗੜ੍ਹ
ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਏਜੇਸੀ ਦਾ ਬੰਦਾ ਮਿਲਣ
ਗਿਆ ਫੇਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਨੇ ਚੋਣ ਦਾ
ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਇਹ ਸਹੁ ਚੁੱਕਣ ਕਿ
ਅਸੀਂ ਏਜੇਸੀ ਦੇ ਆਸਰੇ ਨਹੀਂ, ਸਰਬਜੀਤ
ਸਿੱਖ ਭੀ ਚੁੱਕੇ ਸਹੁ ਕਿ ਮੈਂ ਤਾਂ ਆਪੇ ਹੀ
ਖੜ੍ਹਾ ਹੋਇਆ ਕਰਨ ਇਹ ਪ੍ਰਤਿਗਿਆ
ਆਪੇ ਸਬੂਤ ਲੋਕਾਂ ਸਾਹਮਣੇ, ਪਰ ਕਰਨਗੇ
ਨਹੀਂ, ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਬਰਬਾਦ ਕਰਨ ਦੇ
ਮਨਸੂਬੇ ਫੇਰ ਕਹਿਣਗੇ ਜੀ ਅਤਿਵਾਦ ਹੈ
ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ ਬੱਸ ਕੰਡਾ ਤਾਂ
ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਹੈ ਜੋ ਚੁੱਕਦਾ ਸੀ, ਹੁਣ ਇਹ
ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਮਾਨ ਨੂੰ ਭੀ ਨਹੀਂ ਪੁੱਛਦੇ
ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਤਾਂ ਹਾਲੀਆ ਪਾਕਿਸਤਾਨ
ਪੱਖੀ ਸੀ ਆਹ ਹਰਪਾਲ ਸਿੱਖ ਬਲੇਕ ਭੀ
ਇੱਜਤ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਬੋਲਦਾ ਹੈ ਪੁੱਛਦੇ
ਉਹ ਇਹਨੂੰ ਭੀ ਨਹੀਂ, ਬੀਬੀ ਖਲੜਾ ਭੀ
ਆਪਣੀ ਚੜਤ ਲਈ ਤਸਵੀਰੀ ਹੈ ਵਰਨਾ
ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਤਾਂ ਆਪਣੇ
ਆਪ ਵਿੱਚ ਇਕ ਜਥੇਬੰਦੀ ਹੈ। ਉਹਨੂੰ
ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਗੰਡੇ ਦੇ ਪਤ ਉਘੜਨ ਲੱਗੇ
ਤਾਂ ਸਭ ਭੇਤ ਖੁੱਲ੍ਹਣਗੇ, ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਤਾਂ ਹਨ
ਹੀ, ਕੀ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਦਾ ਨੀ ਪਤਾ ਲੱਗਿ-
ਆ ਕਿ ਧਨ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਆਇਆ ਸੀ
ਹੁਣ ਈਮਾਨਦਾਰੀ ਬੁੜਕਦੀ ਹੈ,

ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਸਾਬਕਾ
ਜਥੇਦਾਰ ਸ਼੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ

ਵੀਹਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਅਧੀਕਲੇ ਤਿੰਨ ਦਾਰਗਿਆਂ ਦੇ ਖੁਨੀ ਸੰਘਰਸ਼ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲੰਘ ਚੁੱਕੇ ਲਗਪਗ ਦੋ ਦਾਰਗਿਆਂ ਦੇ ਰੋਗ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਜਾਇਆਂ ਦੀਆਂ ਦੋ ਪੀੜੀਆਂ ਨੇ ਅਣਕਿਆਸਿਆ ਸੰਤਾਪ ਹੋਛਾਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਤ੍ਰਾਸਦੀ ਵਿੱਚੋਂ ਗੁਜਰਨ ਵਾਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਤੋਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਸਿੱਖ ਕੈਮ ਰਾਜਸੀ, ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸ਼੍ਰੀ ਤੋਂ ਨਿਰਸ਼ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਇਸ ਨਿਰਸ਼ ਨੇ ਨਫਰਤ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕਰ ਲਿਆ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਮੈਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾਉਂਦਿਆਂ ਅਕਾਲੀਆਂ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਮਿਤੀ 25.10.1994 ਦੇ ਦਿਨ ਅਖਬਾਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਲਿਖੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਪੱਤਰ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਸੱਤਰਾਂ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ:-

ਅਕਾਲੀ ਸਜਣੋ !

ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕਾ ਖਾਲਸਾ ॥
ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਲਹਿ ॥

ਪਿਛਲੇ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਅਕਾਲੀ ਸਿਆਸਤ ਵਿੱਚ ਅਤਿ ਤਰਸਯੋਗ ਅਤੇ ਗਿਲਾਨੀ ਭਰੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦਾ ਦੌਰ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਸਮੁੱਚੇ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਨੂੰ ਵਿਆਕਲ-ਤਾ ਭਰੇ ਸੰਤਾਪ ਦਾ ਭਾਗੀ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਣ ਕਿਤਨਾ ਕੁ ਜਿਸਵਾਰ ਹੈ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਲੋੜ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪੰਥ ਕਹਾਉਣ ਵਾਲੀ ਇਹ ਸਿਆਸਤ ਬੰਚੇ ਖਾਣੀ ਅਵਸਥਾ ਤੋਂ ਚੱਲ ਕੇ ਆਤਮਘਾਤੀ ਅਵਸਥਾ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਚੁੱਕੀ ਹੈ।

ਸਮੁੱਚੇ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਦੇ ਮਾਨ ਸਨਮਾਨ ਦੇ ਜਾਮਨ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਵਿਖੇ ਵਾਰ ਵਾਰ ਅਕਾਲੀ ਕਾਰਕੁਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਹੋਦ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਏਕਤਾ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਵਾਸਤੇ ਪਾਏ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਤੁਸੀਂ ਸਮੁੰਦਾ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪੰਥ ਦਾ ਅਹਿਮ ਅੰਗ ਜਾਣਦਿਆਂ, ਕੈਮ ਦੇ ਜਜਬਾਤਾਂ ਅਤੇ ਪੀੜੀਆਂ ਨੂੰ ਅਨੁਭਵ ਕਰਦਿਆਂ, ਤਖਤ ਦੇ ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ ਨੇ ਨੇਕ ਨਿਯਤੀ ਨਾਲ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਯਤਨ ਕੀਤੇ, ਪ੍ਰੇਤੂ ਹਰ ਵਾਰੀ ਤੁਹਾਡੇ ਵੱਲੋਂ ਨਿਰਸ਼ਤਾ ਤੇ ਅਪਮਾਨ ਹੀ ਪੱਲੇ ਪੈਂਦਾ ਰਿਹਾ।.....

ਅਕਾਲੀ ਸਜਣੋ ! ਕਿਤਨਾ ਕੁ ਚਿਰ ਐਸੀ ਕਪਟ ਭਰੀ ਸਿਆਸਤ ਵਿੱਚ ਫ਼ਾਸ਼ ਦੇ ਰਹੋਗੇ ਅਤੇ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਫ਼ਾਸ਼ ਦੇ ਰਹੋਗੇ? ਕਿਤਨਾ ਕੁ ਚਿਰ ਆਪਣੀਆਂ ਖੁਦਗਰਜੀਆਂ ਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰੀਆਂ ਉਤੇ ਪੜਦਾ ਪਾਉਣ ਲਈ ਧਾਰਮਿਕ ਸਖਸੀਅਤਾਂ ਦੀ ਬਲੀ ਦਿੰਦੇ ਰਹੋਗੇ।

ਰਾਖਾ ਆਪ ਅਕਾਲ ਅਕਾਲੀਆਂ ਦਾ ?

? ਕਿਤਨਾ ਕੁ ਚਿਰ ਗੁਰੂ ਪੰਥ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਹੜੇਬਾਜੀਆਂ ਪਾਲ ਕੇ ਆਪਣੀ ਹਉਮੈ ਅਤੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਭੁੱਖ ਵਧਾਉਂਦ ਰਹੋਗੇ? (ਇਹ ਭੁੱਖ ਮਿਟਣ ਦਾ ਤਾਂ ਸ਼ਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ) ਕਿਤਨਾ ਕੁ ਚਿਰ ਹੋਰ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਮਾਸੂਮ ਖੂਨ ਉਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਕੁਰਸੀਆਂ ਡਾਹੁੰਦੇ ਰਹੋਗੇ? ਮਹਾਂਕਾਲ ਦੀ ਚੋਟ ਵੱਜ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਕਿ ਆਤਮਘਾਤੀ ਅਤੇ ਜਗਤ ਕਸਾਈ ਬਣਕੇ ਨੇਸਤੇ ਨਾਥੁਦ ਹੋ ਜਾਵੇ, ਆਪਣੇ ਕਦਮ ਰੋਕ ਲਉ।.....

ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ! ਜਿਸ ਦੀ ਛੱਤਰ ਛਾਇਆ ਹੋਣ ਤੁਸੀਂ ਅਜ ਤੱਕ ਆਪਣੀ ਹੋਦ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਦੇ ਆਏ ਹੋ, ਭਾਵੇਂ ਕਪਟ ਨਾਲ ਹੀ ਸਹੀ, ਕਿਤੇ ਐਸਾ ਨਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਸਦਾ ਵਾਸਤੇ ਇਹ ਤਖਤ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਸੇਵਾਦਾਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨੇੜੇ ਢੁੱਕਣ ਤੋਂ ਹੀ ਮਨ੍ਹ ਕਰ ਦੇਣ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਲਾਵਾਰਸ ਜਿਹੇ ਬਣ ਕੇ ਪੰਥਕ ਸਫ਼ਾਂ ਅਤੇ ਪੰਥ ਦੀਆਂ ਅਸੀਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਲਾਭੇ ਹੋ ਜਾਵੇ। ਭੁਲੋਖੇ ਵਿੱਚ ਨਾ ਰਹਿਣਾ, ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਸਿੱਖ ਨੇਜ਼ਾਨ, ਜਜਬਾਤੀ ਹੋ ਕੇ ਕੇਵਲ ਸ਼ਹੀਦੀਆਂ ਪਾਉਣ ਵਾਲਾ ਜਾਂ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸੜਨ ਵਾਲਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਬਲਕਿ ਗੁਰਮਤ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਅਤੇ ਅਸਿੱਖ ਦੀ ਪੜਾਣ ਕਰਕੇ ਪੰਥਕ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਸਹੀ ਵਾਰਸ ਵੀ ਬੰਦੋਗੀ।

ਸੋ ਅਜੇ ਵੀ ਸਮਾਂ ਹੈ, ਆਪੋ ਵਿੱਚ ਸਿਰ ਤੋੜਨ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਸਿਰ ਜੋੜਨ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਭਰ ਕੇ ਗੁਰੂ ਪੰਥ ਦੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੋ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਬੇਚੈਨ ਕਰਨ ਦੇ ਬੰਜ਼ਰ ਪਾਪ ਤੋਂ ਬੰਚ ਜਾਵੇ। ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਰੂਰੀ, ਭਾਈ ਕੰਵਰ ਸਿੱਖ, ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਨੇਕਾਂ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸੜ੍ਹਾ ਸੁਨ ਭੋਗ ਰਹੇ ਗਾਰਸਿੱਖ ਮਰਜ਼ੀਵਿੱਤਿਆਂ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਰੱਲ ਕੇ ਹੰਡਲਾ ਮਾਰਦਿਆਂ ਗੁਰੂ ਪੰਥ ਦਾ ਕਰਜਾ ਉਤਾਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰੋ।

ਇਵੇਂ ਹੀ ਮਰਹੂਮ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੱਖ ਬਾਦਲ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਮਿਤੀ 10.11.1994 ਨੂੰ ਲਿਖੀ ਇਕ ਚਿੱਠੀ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਸੱਤਰਾਂ:- ਯਾਦ ਰੱਖਿਓ! ਹੋਣੀ ਵਾਰ ਵਾਰ ਦਸਤਕ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ। ਜਦੋਂ ਇਸ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਮੜ ਮੜ ਅਣਸੂਟੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਹ ਅਣਹੋਣੀ ਬਣ ਕੇ ਭਿਆਨਕ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਖਸ਼ਫਿਗੀਆਂ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਹਉਮੈ ਦੇ ਖੋਲ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਆਉਣ ਦਿੰਦੀਆਂ ਅਤੇ ਬਾਹਰ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸਮੇਂ ਦਾ ਸੱਚ ਪ੍ਰਾਣ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜਖਮੀ ਕੌਮੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਦੀ ਚੱਕੀ ਵਿੱਚ ਜਿਹੜਾ ਵੀ ਇਸ ਵੇਲੇ ਪੰਜਿਆ ਰਿਆ ਉਸ ਕੋਲੋਂ ਮੜ ਕੇ ਸੰਭਲ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ। ਜਿਸ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਤੋਂ ਬੰਸ਼ ਹੋਣ ਦਾ ਕਲੱਕ ਤੁਹਾਡੇ 'ਤੇ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਸ ਤਖਤ ਦਾ ਮੁੱਖ ਸੇਵਾਦਾਰ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਲਿਖ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਫੈਸਲਾ ਤੁਹਾਡੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਹੈ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਛੱਪਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ ਕੁਝ ਹੋਰ ਚਿੱਠੀਆਂ, ਪ੍ਰੈਸ ਨੋਟ ਅਤੇ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਇਕੱਤ੍ਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਭਾਸ਼ਣ, ਸਿੱਖ ਵਿਦਵਾਨ ਡਾਕਟਰ ਬਲਕਾਰ ਸਿੱਖ ਹੋਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖੀ ਪੁਸਤਕ ਅਕਾਲ ਤਖਤ- ਜੋਤੀ ਤੇ ਜੁਗਤ ਵਿੱਚ ਹੁਕਮੁ

ਹਿ ਠੀਕ ਹੈ ਕਿ ਬੀਤੇ ਕੱਲ੍ਹੁ ਨੇ ਪੂਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਰਤਮਾਨ ਨਹੀਂ ਬਣਨਾ ਹੁੰਦਾ, ਪਰ ਮਨੁੱਖੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਦੇ ਵਰਤਾਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀਆਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਵਿਕਾਸ ਜਾਂ ਵਿਨਾਸ ਵਾਲਾ ਰੂਪ ਜ਼ਰੂਰ ਧਾਰਨ ਕਰ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਵੀ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਵਿਕਾਸ ਤਾਂ ਉਦੋਂ ਹੀ ਸੰਭਵ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਸੰਚ-ਸੂਚੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਆਤਮ ਚਿੱਤਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਦਿਖਾਵੇ ਵਾਲੀ ਲੀਪਾ ਪੇਚੀ ਅਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਭੁਲਾਂ ਨੂੰ ਦੂਜਿਆਂ 'ਤੇ ਬੁਰੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਅਤੇ ਸੁਰਿਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅੰਨ੍ਹ੍ਹ ਸੰਚਾਰ ਦੀਆਂ ਵਹੀਆਂ ਤੇਰੀਆਂ ਜਾਣ।

ਨੂੰ ਠੱਲ ਪਾਉਣ ਲਈ ਧਾਰਮਿਕ ਜਾਂ ਵਿੱਦੀ-ਅਕ ਸਰਗਰਾਮੀਆਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੋਰ ਕੋਈ ਤਰੀਕਾ ਵੀ ਨਹੀਂ।

3. ਸ਼ੈਮਟੀ ਕਮੇਟੀ ਅਧੀਨ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾਅ ਹੋ ਪ੍ਰਚਾਰਕਾਂ, ਢਾਡੀਆਂ, ਕਵੀਸ਼ਰਾਂ ਤੇ ਰਾਚੀ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਕਾਫ਼ਲੇ ਲੈ ਕੇ ਪੂਰੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਅਤੇ ਸੁਰਿਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅੰਨ੍ਹ੍ਹ ਸੰਚਾਰ ਦੀਆਂ ਵਹੀਆਂ ਜਾਣ।

4. ਰਾਜਸੀ, ਵਿੰਦਿਅਕ, ਧਾਰਮਿਕ ਜਾਂ ਆਰਬਿਕ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜ਼ਾਅਨੀ ਦੇ ਸੇਤੁਸ਼ਟੀ ਭਰੇ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਸ਼ੈਮਟੀ ਨੂੰ ਬਣਦਾ ਮਾਣ ਸਨਮਾਨ ਦੇ ਕੇ ਆਵਾਜ਼ ਮਾਰੀ ਜਾਵੇ। ਅਜੇ ਪੰਜਾਬ ਏਨਾ ਵੀ ਗਰੀਬ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ, ਕਿ ਉਜਲੇ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਲਈ ਗਿਆਨਵਾਨ ਨਜ਼ਰ ਹੀ ਨਾ ਆਉਂਦੇ ਹੋਣ। ਇਸ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪੂਰਨ ਸਹਿਯੋਗ ਲਿਆ ਜਾਵੇ।

5. ਪ੍ਰਚਾਰ ਲਹਿਰ ਚਲਾਉਂਦਿਆਂ ਦੂਜੇ ਧਾਰਮਿਕ ਵਿਸਵਾਸਾਂ ਵਾਲੇ ਸੱਜਣਾਂ ਸੰਥਧੀ ਇਲਜ਼ਾਮਬਾਜੀ ਤੋਂ ਬੱਚਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਲਕੀਰ ਹੀ ਵੱਡੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

6. ਇਸ ਵੀਹੀਰ ਵਿੱਚ ਰਾਜਸੀ ਆਗੂਆਂ ਦੀ ਸਮੂਲਾਂਅਤ ਤੋਂ ਪੂਰਨ ਸੰਕੋਚ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

7. ਇਨ੍ਹਾਂ ਵੀਹੀਆਂ ਦੋਰਾਨ ਪੂਰੀ ਈਮਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਸਿੱਖ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹੋਣਹਾਰ ਨੈਜਵਾਨ ਬੰਚੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨਦੇਹੀ ਕਰਕੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾਲਮਤੇ ਰਾਜਸੀ ਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਵਾਰਸ ਬਣਨ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਕਿ ਸਿੱਖ ਸਟੂਡੈਂਟਸ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ, ਬੀਰ ਖਾਲਸਾ ਦਲ ਜਾਂ ਯੂਬ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਰਗੀਆਂ ਜਥੇਦਾਰੀਆਂ ਆਪਣੇ ਬੀਤੇ ਜਲੋਂ ਵਿੱਚ ਪੁਰਨ ਸੁਰਜੀਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਣ।

8. ਪਿਛਲੇ ਲਗਪਗ ਤੇਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਨਸ਼ਾ ਮੁਕਤੀ ਕੇਂਦਰ ਚਲਾਉਂਦਿਆਂ ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਭਰਮ ਭੁਲੇਖਾ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ, ਕਿ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦਾ ਧੰਦਾ ਬਹੁਲ ਪ੍ਰਾਤਿਕਾਂ ਵਿੱਚ ਲਾਉਣਾ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਲਕ ਭਾਗੇ ਦੇ ਵਾਰਸ ਬਣਾਉਂਦਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ? ਅਕਾਲੀ ਆਗੂ ਕਰਾਉਂਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੱਜਣਾਂ ਨੂੰ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਕਰਮੀ ਦੀ ਭੁੱਖ ਤੋਂ ਤਰਲੋਮੰਡੀ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਕ ਦੂਜੇ 'ਤੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਾਉਂਦਿਆਂ, ਆਪਨਾੜੇ ਗਿਰੀਵਾਨ ਮਹਿ ਸਿਰ ਨੀਵਾਂ ਕਰਿ ਦੇਖ ਦੀ ਗੁਰੂ ਸੋਚ ਬੇਚੈਨ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ?

ਜਿਆਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਨਾ ਜਾਂਦੇ ਹੋਏ, ਮੈਂ ਪੀੜੜ ਮਨ ਨਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਕਾਰੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੂੰ ਕੁ ਕੁ ਸ਼ਹਿਰ ਇਸ ਲਈ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ, ਕਿਉਂਕਿ ਸ਼ੈਮਟੀ ਕੁਰੀ ਗੁਰ-ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਵਾਗਾਡੋਰ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚਲੇ ਤਖਤਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਜੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਹੈ।

1. ਤਖਤ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਸ਼ੈਮਟੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਬਿਨਾਂ ਦੇਰੀ ਤੋਂ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਅਤੇ ਵਿੰਦਿਅਕ ਚੇਤਨਾ ਦੀ ਲਹਿਰ ਅੰਤ ਕਰਨ।

2. ਸ਼ੈਮਟੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਬਹੁਤੇ ਮੈਂਬਰ ਹੁਣ ਆਪਣੇ ਆਗੂਆਂ ਦੀਆਂ ਬੱਜਰ ਗਲੋਡੀਆਂ ਕਾਰਨ ਆਪਣੇ ਇਲਜ਼ਾਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਚਰਨ ਤੋਂ ਵੀ ਛਿਜਕਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਹੋ

ਜੇ ਜੀਵੈ ਪਤਿ ਲਥੀ ਜਾਇ ਸਭੂ ਹਰਾਮ ਜੇਤਾ ਕਿਛੁ ਖਾਇ॥

ਜਲਾਵਤਨ ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਘੱਲ੍ਹਾਂਗਾ 1984 ਦੇ 40 ਸਾਲਾ ਰਿਸਦੇ ਜ਼ਬਾਂ ਨਾਲ

ਜੇ ਜੀਦੇ ਜੀਅ ਲਬੀ ਪਤਿ ਦਾ ਹਿਸਾਬ
ਨਾਂਹ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਸਭ ਕੁਝ ਖਾਧਾ ਹਰਾਮ
ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ

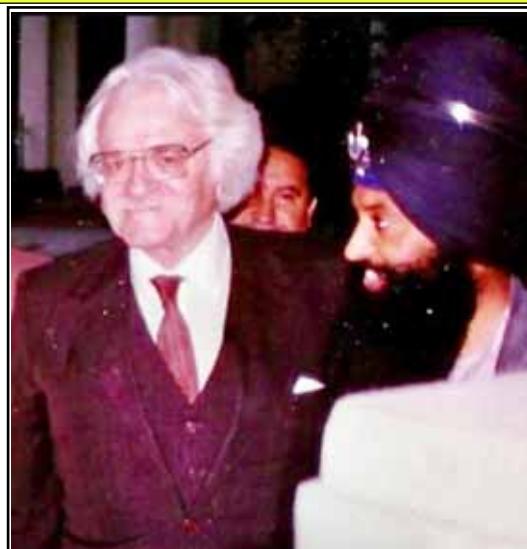
ਤੀਜੇ ਘੱਲ੍ਹਾਰੇ ਦੇ ਖੂਨੀ ਸਾਕੇ ਦੇ ਰੋਗ
ਵਿੱਚੋਂ ਨਿੱਕਲੇ ਵਿਦਰੋਹਾਂ ਦੇ 40 ਸਾਲ ਹੋ
ਗਏ ਜਦੋਂ ਸਾਉਬਾਲ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ
ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਵਿਖੇ ਕੋਈ 25000 ਦੇ ਕਰੀਬ
ਸਿੰਘਾਂ ਵੱਡੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਜਲਾਵਤਨ
ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਨੀਂਹ ਰੱਖੀ ਗਈ। ਇਹ
ਸੁਭਾਵਕ ਹੀ ਕੋਮ ਦੇ ਗੁੱਸੇ ਤੇ ਅਣੁਖ ਦਾ
ਸਿੰਟਾ ਸੀ ਅਸੀਂ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਰਹਿ
ਸਕਦੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਇਕ ਦੂਸਰੇ ਦੇਸ਼
ਦੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਾਂਗ ਸਲੂਕ ਕਰਕੇ ਪੂਰੀ
ਤਾਕਤ ਨਾਲ (ਇੰਗਲੈਂਡ, ਇੰਡੀਆ ਤੇ
ਚੂਸ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ) ਅਕਾਲ ਤਖਤ
ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਹੋਰ 38 ਦੇ ਲੱਗਭੱਗ
ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਉੱਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਜੋ
ਕਿ ਕਦੇ ਭੀ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ
ਸਕਦਾ। ਇਹ ਸਾਕਾ ਨਾ ਭੁੱਲਣਯੋਗ ਤੇ
ਨਾ ਬਖਸ਼ਣਯੋਗ ਹੈ।

ਇਕ ਪਾਸੇ ਸਿਮਰਨ ਨਾਮ ਬਾਣੀ ਤੇ
ਚੁਪੂ ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਅਤੇ ਸਿਦਕੀ ਸਿੰਘ ਜੋ
ਚੁਪੂ ਘਰ ਦੀ ਅਜ਼ਮਤ ਵਾਸਤੇ ਖੂਨ ਦਾ
ਇਕ-ਇਕ ਕਤਰਾ ਵਹਾਉਣ ਵਾਸਤੇ
ਬੈਠੇ ਸਨ ਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਜੁਲਮ ਦਾ ਨੰਗਾ
ਨਾਚ, ਝੁਠੀ ਦੇਸ਼ ਭਗਤੀ ਤੇ ਕੂੜ ਦੀ ਜੰਝ
ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਦਿੱਲੀਉ ਆਈ। ਇਹ ਕੋਈ
ਅਚਨਚੇਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਕਿਉਂਕਿ ਸਿੰਘਾਂ
ਨੇ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਵਾਂਗ ਨਿਬੂਆ ਲਹੂ
ਨਿਚੋੜ ਸੁਟੀ ਦੋ-ਦੋ ਹੱਥ ਐਗਲੋ-ਸਿੱਖ
ਵਾਰ ਅਤੇ ਸਾਰਾਗੜੀ ਦੀਆਂ ਲੜਾਈਆਂ
ਵਿੱਚ ਦੇਖ ਲਏ ਸਨ। ਸੋ ਉਹ ਜਾਣ ਵੇਲੇ
ਭਾਰਤ ਦੇ ਹੁਕਮਰਾਨਾਂ ਦੇ ਕੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾ
ਗਏ ਸਨ ਕਿ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਖਿੱਤੇ ਵਿੱਚ
ਰਾਜ ਕਰਨਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਦਬਾਅ ਕੇ
ਜਾਂ ਖਤਮ ਕਰਕੇ ਹੀ ਕਰ ਸਕੋਗੇ। ਸੋ
ਦਿੱਲੀ ਦਰਬਾਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਭੀ ਕਾਬਜ਼ ਹੋਵੇ
ਉਹ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧੀ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਵੰਡ ਕਰ ਦਿੱਤੀ
ਤੇ ਸਾਨੂੰ ਉਜਾੜ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਸਭ
ਕੁਝ ਬਰਬਾਦ ਹੋ ਗਿਆ। ਰਿਚਡਿਊਜ਼ੀ ਬਣ
ਕੇ ਭਾਰਤ ਆਏ ਤੇ ਆਉਣ ਸਾਰ ਹੀ
ਜਗਾਇਮ ਪੇਸ਼ਾ ਕੌਮ ਦੇ ਤਰਾਮੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ।
ਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਨਸਲਕਸ਼ੀ ਦੀਆਂ ਵਿਉਂਤਾਂ
ਬਣਨ ਲੱਗੀਆਂ। ਬੋਲੀ ਖੋਲ ਲਈ, ਪਾਣੀ
ਖੋਲ ਲਿਆ, ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਰਲ ਰਾਂਡ
ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਤਿੰਨ ਹਿੱਸੇ
ਕਰ ਦਿੱਤੇ। ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ, ਕਾਲਜਾਂ ਵਿੱਚ,
ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਵਿਰੋਧੀ ਬੇਦੇ
ਭਰਤੀ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਜੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ
ਹਾਕਮ ਲਗਾਏ, ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਕੈਰੋਂ ਤੋਂ ਲੈ
ਕੇ ਅੱਜ ਤੱਕ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਬਰਬਾਦੀ ਵਾਸਤੇ
ਹੀ ਲਗਾਏ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ
ਬਿਹਤਰੀ ਵਾਸਤੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸਗੋਂ
ਨਹਿੰਦਾਂ ਨਾਲ ਜਵਾਨੀ ਹੀ ਮਤਮ ਕਰਨ
ਵਾਸਤੇ ਨਸੇ ਆਮ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। ਸਿੱਖ ਕੌਮ
ਇਨਕਲਾਬੀ, ਸੰਤ ਸਿਪਾਹੀਆਂ ਦੀ ਕੌਮ ਹੈ

ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਸੁਰਮੇ
ਬਹਾਦਰ, ਯੋਧੇ ਤੇ ਸੰਤ ਸਰੂਪ ਪੈਦਾ
ਹੋਏ ਤੇ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਰਹਿਣਗੇ। ਸਿੱਖ
ਕੌਮ ਇਕ ਨਿਵੇਕਲੀ ਕਿਸਮ ਦੀ
ਕੌਮ ਹੈ, ਜੋ ਪਰਉਪਕਾਰੀ ਤੇ ਅਣਖੀ
ਭੀ ਹੈ। ਅਣਖ ਦੀ ਭਾਤਰ ਲੰਡਨ
ਵਿੱਚ ਭੀ ਪੂਨੇ ਵਿੱਚ ਭੀ ਤੇ ਦਿੱਲੀ
ਤਖਤ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਚੁਣ-ਚੁਣ ਸੋਧਾ
ਲਾਇਆ ਤੇ ਢੋਖੀਆਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾਵਾਂ
ਦਿੱਤੀਆਂ।

ਸਿੱਖ ਕੋਮ ਦੀ ਬਦਾਕਿਸਮਤੀ ਕਿ
ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ 1839 ਈ:
ਨੂੰ ਅੱਖਾਂ ਮੀਟ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਉਸ ਤੋਂ
ਬਾਅਦ ਕੋਮ ਨੂੰ ਕੋਈ ਭੀ ਸੁਹਿਰਦਾ,
ਦੂਰ ਅੰਦੇਸ਼ ਲੀਡਰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ,
ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਸਾਡੀ ਕੋਮ ਦਾ ਬਹੁਤ
ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ। ਸਿੱਖ ਕੋਮ ਦੀ
ਨਸਲਕੁਸ਼ੀ ਦੀ ਕੜੀ ਵਿੱਚ ਹੀ
1984 ਦਾ ਪੱਲ੍ਹਾਰਾ ਵਰਤਾਇਆ
ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੋਮ ਦਾ ਰੋਸ

'Come to Ecuador, it's a good land for the Sikh nation. We can take 20 million. You have the right to an independent nation in the Panjab. Have perseverance; hope and dream of the great Sikh State'. Dr. Carlos Julio Arosemena Monroy

ਐਕਵਾਡੋਰ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਾਲ ਸ: ਚੁਰਮੇਜ਼ ਸਿਵ
ਗਿੱਲ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਜਲਾਵਤਨ ਸਰਕਾਰ

ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਜਲਾਵਤਨ ਸਰਕਾਰ ਨੇ
ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦਾ ਪਾਸਪੋਰਟ ਤਿਆਰ
ਕਰਵਾਇਆ ਜਿਸ ਨਾਲ ਕਾਢੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ

ਫਾਇਦਾ ਹੋਇਆ। ਕਰੰਸੀ ਭੀ ਤਿਆਰ ਕਰਵਾਈ ਸੀ ਪਰ ਕੁਝ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਚੱਲ ਨਹੀਂ ਸਕੀ। ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਜਲਾਵਤਨ ਸਰਕਾਰ ਅੱਜ ਭੀ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਟੀਚੇ 'ਤੇ ਉਵੈਂ ਹੀ ਬੜੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ 1984 ਵਿੱਚ ਸੀ ਤੇ ਕੋਮ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਸਾਰੀ ਸਿੱਖ ਕੋਮ ਜਾਗਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਤੇ ਹਰ ਪਾਸਿਉ ਕੋਮ ਦੀ ਅਜਾਦੀ ਦੀ ਗੱਲ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਕੋਮ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਉਤਸ਼ਾਹ ਹੈ। ਕੋਮ ਘੱਲ੍ਹਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮਰਦੀ ਪਰ ਜਦੋਂ ਕੋਮ ਭੁੱਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਫਿਰ ਮਰਦੀ ਹੈ। ਸੋ ਕੋਮ ਦੇ ਰਿਸਦੇ ਜਥਮਾਂ ਦੀ ਪੀੜ ਨੂੰ ਸਲਾਮਤ ਰੱਖੀਏ ਤੇ ਸਾਡੇ ਕਦਮ ਅਜਾਦੀ ਵੱਲ ਵੱਧਦੇ ਰਹਿਣਾ ਗੁਲਾਮੀ ਨਾਲੋਂ ਮੇਤ ਚੰਗੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਬਚਨ ਹੈ, ਇਨ ਗਤੀਬਿਕ ਸਿਖਨ ਕੋ ਦੰ

ਸੀਮੈਂਟ ਦਾ ਬਾਬਾ ਕਿਉਂ ?

* ਕੁੱਝ ਇਨ ਪਹਿਲਾਂ ਸਵੇਰੇ ਸਵੇਰੇ ਸੈਰ ਕਰਦਿਆਂ ਮੈਂ ਸੜ੍ਹਕ
ਕੰਢੇ ਇੱਕ ‘ਧਾਰਮਿਕ ਅਸਥਾਨ’ ‘ਤੇ ਸੀਮੈਂਟ ਦਾ ਬਣਿਆ
ਇੱਕ ਬਾਬਾ ਦੇਖ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਸਵਰਗੀ ਢਾਡੀ ਗਿਆਨੀ ਦਇਆ
ਸਿੰਘ ਦਿਲਬਰ ਸਾਹਬ ਚੇਤੇ ਆ ਗਏ !

* ਉਹ ਕਰਿੰਦੇ ਹੁੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਤਮਾਮ ਗੁਰੂਆਂ ਪੀਰਾਂ ਰਹਿਬਰਾਂ ਦੇ ਪੈਰੋਕਾਰਾਂ ਦੀ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਇਹ ਪ੍ਰਬਲ ਇੱਛਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਸ਼ਟ ਸਾਨੂੰ ਸਾਖਸ਼ਾਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਰਸਣ ਦੇ ਦੇਵੇ ਤੋਂ ਉਹ ਨਿਹਾਲੇ ਨਿਹਾਲ ਹੋ ਜਾਣ ! ‘ਮੇਰੇ ਬਾਬਾ ਜੀ ਦਿਉ ਦਰਸਣ.... !’ ਵਾਲੀ ਰਸ-ਭਿੰਨੀ ਧਾਰਨਾਂ ਗਾਉਂਦੇ ਜਾਂਦੇ ਸੁਰਾਪਲ ਅਕਸਰ ਹੀ ਦੇਖੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

* ਪਰ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਗੁੱਗਾ ਜਾਹਰ ਪੀਰ ਐਸਾ 'ਬਾਬਾ' ਹੈ ਜਿਸਦੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਜਨ ਹੱਥ ਜੋੜ ਜੋੜ ਅਰਜੋਈਆਂ ਕਰਦੇ ਹੁੰਦੇ ਨਾ ਹੋ ਬਾਬਾ ! ਰੱਬ ਦੇ ਵਾਸਤੇ ਸਾਨੂੰ ਦਰਸ਼ਣ ਨਾ ਦੇ ਦਾਟੀਂ ਕਿਤੇ !

* ਗੁੱਗੇ ਦੀ ਪੂਜਾ ਅਰਚਨਾਂ ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਖਾਸ ਦਿਨ 'ਤੇ ਸੋਵੀਆਂ ਚੜ੍ਹਾਉਣ ਗਈਆਂ ਬੀਬੀਆਂ ਨੂੰ ਜੇ ਕਿਤੇ ਉਹ ਕਿਸੇ ਖੁੱਡ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਕਲਦਾ ਜਾਂ ਐਪਰੋਂ ਓਧਰੋਂ ਤੁਰਿਆ ਆਉਂਦਾ ਦਿਸ ਪਵੇ ਤਾਂ ਮਾਈਆਂ ਝੱਟ ਪਟ ਸੋਵੀਆਂ ਸੁੱਟ ਕੇ ਉੱਥੋਂ ਸੱਤਰ ਮੀਲ ਫੀ ਘੰਠਾ ਦੀ ਸਪੀਡ ਨਾਲ ਢੌੜ ਪੈਣਗੀਆਂ !! ਆਪਣੇ ਘਰ ਤੱਕ ਭੜੀਆਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਪਿੱਛੇ ਮੁੜਕੇ ਵੀ ਸੀ ਦੇਮਨ ਗੀਆਂ !!

* ਸੋ ਜਦ ਇਹ 'ਬਾਬਾ' ਅਸਲ ਜਿਊਂਦੇ ਜਾਗਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ 'ਅਵੇਲੇਬਲ' ਹੈਗ ਐ ਤਾਂ ਇਹਦੇ ਪੈਰੋਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੀਮੈਂਟ ਦਾ ਬਾਬਾ ਬਣਾਉਣੀ ਕੀ ਕੀ ਲੋੜ ਆ ਭਲਾ ?

-ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ ਦੁਪਾਲ ਪੁਰ 001-408-915-1268

ਜਾਗ ਮਨ ਜਾਗਣ ਦਾ ਵੇਲਾ

ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਢੇਸੀ
ਕਾਵੈਂਟਰੀ, ਯੂ ਕੇ
Kulwantsinghdhesi
@hotmail.com
07854 136 413

ਅਭੈ ਮੁਦਰਾ ਦਾ ਮੁੱਦਾ

ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਆਗੂ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਵਲੋਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਸਦਨ ਵਿਚ ਵਿਖਾਉਣ 'ਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਆਗੂ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿਆਸੀ ਲੋਕਾਂ ਵਲੋਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪਵਿੱਤਰ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਅਤੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਇਸ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਵਲੋਂ ਨਾ ਕੇਵਲ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਹੀ ਤਸਵੀਰ ਦਿਖਾਈ ਗਈ ਸਗੋਂ ਸ਼ਿਵ ਜੀ, ਈਸਾ ਮਸੀਹ ਅਤੇ ਮਹਾਤਮਾ ਬੁੱਧ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਵੀ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਪੈਰੰਬਰਾਂ ਨੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਡਰਨ ਅਤੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਡਰਾਉਣ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਪਹਿਰਾ ਦਿੱਤਾ ਪਰ ਭਾਜਪਾ ਆਪਣੇ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਨੂੰ ਡਰਾਉਣ ਲਈ ਲਗਾਤਾਰ ਹਮਲਾਵਰ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਰਾਹੁਲ ਦਾ ਇਤਿਰਾਜ ਸੀ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਹਿੰਦਰ ਮੌਦੀ ਦੇ ਹੁਕਮ ਤੇ ਉਸ 'ਤੇ 20 ਤੋਂ ਵੱਧ ਹਮਲੇ ਕੀਤੇ ਗਏ, ਦੋ ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਿਹਲ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਘਰ ਵੀ ਖੋਲ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਉਸ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਸੀ ਕਿ ਭਾਜਪਾ ਆਪਣੇ ਵਿਰੋਧੀਆਂ 'ਤੇ ਦਹਿਸਤਗਰਦੀ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਸੀ ਕਿ ਗੋਦੀ ਮੀਡੀਏ ਨੇ ਉਸ ਉੱਤੇ ਸੱਤੇ ਦਿਨ ਚੌਵੀ ਘੰਟੇ ਹਮਲੇ ਕੀਤੇ ਪਰ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਅੱਗੇ ਡਟੇ ਰਹਿਣ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਉਸ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਪੈਰੰਬਰਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਤੋਂ ਮਿਲੀ ਜੋ ਕਿ ਅਭੈ ਮੁਦਰਾ ਸਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਅਭੈ ਮੁਦਰਾ ਤੋਂ ਭਾਵ ਨਾ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਡਰਨਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਡਰਾਉਣਾ ਹੈ।

ਜੇਕਰ ਭਾਰਤੀ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਸਿਧਾਂਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬੇਸ਼ਕ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਸਿੱਧੇ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੱਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਹੀ ਧਰਮ ਨੂੰ ਵਰਤਿਆ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ 1972 ਦੇ ਅਤੇ 1984 ਦੇ ਸਾਕੇ ਮਗਰ ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਹੀ ਹੱਥ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਹੀ ਦੇਹਣਾਰੀ ਗੁਰੂ ਫੰਮ ਨੂੰ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚੁੱਧ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਚ ਕਰਨ ਲਈ ਅਨੇਕਾਂ ਸਾਜ਼ਸ਼ਾਂ ਕੀਤੀਆਂ। ਸੰਨ ਚੁਗਾਸੀ ਦਾ ਸਾਕਾ ਇੰਦਰਾਂ ਲਈ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਲਈ ਮਾਰੂ ਸਾਬਤ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਹੁਣ ਤਕ ਕਾਂਗਰਸ ਆਪ ਸਹੇਤੇ ਸੰਕਟ ਵਿਚੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਆ ਸਕੀ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ

ਚੇਤਨਾ ਦਾ ਦਰਿਆ ਜਦ ਬਸਤੀ ਨੂੰ ਹੋਵੇਗਾ, ਹੱਕ ਸੱਚ ਦਾ ਝੰਡਾ ਨਾ ਤਦ ਕੋਈ ਖੋਵੇਗਾ।

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਤੇ ਅਭੈ ਮੁੱਦਰਾ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਭਖਿਆ ਹਾਈ ਜੈਕਰ ਭਾਈ ਗਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਹੋਣ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਰਿਸ਼ੀ ਸੁਨਿਕ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਟੋਰੀ ਮੂਧੇ ਮੂੰਹ

ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਸੱਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਅਤੇ ਸਥਾਪਤੀ ਦਾ ਕਾਲਾ ਇਤਿਹਾਸ ਸਿਰਜਿਆ ਉਸ ਨੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ਮੂਧੇ ਮੂੰਹ ਕਰ ਦਿਤਾ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਆਗੂ ਅਤੇ ਪੰਥ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਰ ਵੀ ਮਿੱਠੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਭਾਈ ਗਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣਾ

ਲਾਲ ਜਗਤ ਨਰਾਇਣ ਦੇ ਕਤਲ ਕੇਸ ਵਿਚ ਜਿਸ ਵੇਲੇ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸੰਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਡਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਵੇਲੇ ਜਿਥੇ ਬੱਬਰ ਖਾਲਸਾ ਨੇ ਖਾੜਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕਰਕੇ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨੱਕ ਵਿਚ ਦਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਉਥੇ ਭਾਈ ਗਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਚਾਰ ਸਾਥੀਆਂ ਭਾਈ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਤੇਜਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਕਰਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ੨੯ ਸਤੰਬਰ ੧੯੮੯ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਨਿਆਂ ਪਾਲਕਾ ਰਾਹੀਂ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੀ ਮੰਗ ਮੰਗਣ ਅਤੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦਾ ਨਾਅਰਾ ਲਉਣ ਦਾ ਹੱਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਸੱਚਾਈ ਤੋਂ ਸਾਰੇ ਜਾਣੂ ਹਨ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਰਗ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਉਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਅਜਾਦੀ ਲਈ ਨਹੀਂ ਲਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬਰਾਤਾਨੀਆਂ ਵਿਚ ਸਕੋਟਲੈਂਡ ਦੀ ਅਜਾਦੀ ਦੀ ਮੰਗ ਸਕੋਟਿਸ਼ ਨੈਸ਼ਨਲ ਪਾਰਟੀ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਤਾਂ ਅਗਰ ਕਿਸੇ ਸਿੱਖ ਦੇ ਕੋਲੋਂ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦਾ ਸਾਹਿਤ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਰਕਾਰ ਉਸ 'ਤੇ ਐਨ ਐਸ ਏ ਲਾਕੀ ਸੀਖਾਂ ਪਿੱਛੇ ਡੱਕ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

ਭਾਈ ਗਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ

ਦੀ ਇੱਕ ਕਵਿਤਾ ਨੇ ਜੋ ਅੱਜਕਲ ਉਚੇਚਾ ਪਿਆਨ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਖਿੱਚਿਆ ਉਹ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣੇ ਬਾਰੇ ਹੀ ਸੀ। ਲਿਖਦੇ ਹਨ—
ਹੁਣ ਆਖਰੀ ਸਫਰ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਹੈ ਅੱਜ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਕਲੁ ਮੇਰੀ ਵਾਰੀ ਹੈ ਮੈਂ, ਸਿੱਤਰੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਸ਼ਾਮ ਹਾਂ ਭਾਵੇਂ ਅਨਾਮ ਹਾਂ ਜਾਂ, ਨਾਮ ਹਾਂ ਹਰ ਪਲ ਅਜਾਦੀ ਲਈ ਤੜਪਦਾ ਹਾਂ ਇਸੇ ਲਈ ਦਿੱਲੀ ਨੂੰ ਰੜਕਦਾ ਹਾਂ ਮੈਂ ਇਹੀ ਤੜਪ, ਤੇ ਇਹੀ ਰੜਕ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਦੇ ਕੇ ਜਾਣੀ ਹੈ ਮੇਰਾ ਵਕਤ ਸ਼ਾਇਦ ਹੁਣ ਥੋੜਾ ਹੈ ਪਰ ਲੰਮੀ ਬੜੀ ਕਹਾਣੀ ਹੈ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਜੀਅ ਲੈਣ ਦਿਓ ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਰੰਗ ਵਿਚ ਥੀਆ ਲੈਣ ਦਿਓ ਗਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਦਲ ਖਾਲਸਾ ੧੩.੦੯.੨੦੨੪

ਅਸੀਂ ਪੰਥ ਦੇ ਜੁਝਾਰੂ ਨੂੰ ਭਾਵ ਭਿੰਨੀ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਭੇਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ

ਹੋਣ 'ਤੇ ਸਵਾਲ

ਅੱਜਕਲ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮਾਤਾ ਬੀਬੀ ਬਲਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਦੇ ਬਿਆਨ ਮੀਡੀਏ ਦੀਆਂ ਸੁਰਖੀਆਂ ਬਣੇ ਹੋਏ ਹਨ ਕਿ 'ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ' ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਸਹੂੰ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਇਸ ਕਰਕੇ ਉਹ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦਾ ਸਮਰਥਕ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਸਹੂੰ ਚੁੱਕ ਸਮਾਗਮ ਸਬੰਧੀ ਉਸ ਦੀ ਉਸ ਕਿਸਮ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਤਸਵੀਰ ਸ਼ਰਤਾਂ ਤਹਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਵੀ ਕੁਝ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼ਰਤਾਂ ਤਹਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਤਸਵੀਰ ਖਿਚਾਉਣ ਜਾਂ ਵੀਡੀਓ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਸਹੂੰ ਚੁੱਕ ਸਮਾਗਮ ਸਬੰਧੀ ਉਸ ਦੀ ਉਸ ਕਿਸਮ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਤਸਵੀਰ ਸ਼ਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਆਈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸ਼ਹੀਦ ਬਿੰਦੂ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਸਰਬਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਆਈ ਸੀ। ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਅਗਸਤ 2022 ਨੂੰ ਡੱਬੀਟੀ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਆ ਕੇ ਅਚਾਨਕ ਹੀ ਮੀਡੀਏ ਵਿਚ ਛਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਨਸ਼ਾ ਛਡਾਉ ਲਹਿਰ ਚਲਾਉਣ ਕਾਰਨ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਿਰ 'ਤੇ ਚੁੱਕ ਲਿਆ।

ਮਾਤਾ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿਚ ਰਹਿ ਕੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਸਹੂੰ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਇਸ ਕਰਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਨਹੀਂ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਬੀਬੀ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਨ ਨਾਲ ਕੋਈ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ। ਦੂਸਰੇ ਪਾਸੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਸਹੂੰ ਤਾਂ ਸ: ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਵੀ ਚੁੱਕਦੇ ਹੋ ਹਨ ਜਦ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਸਮਰਥਕ ਕਰਿੰਦੇ ਹਨ। ਮਾਨ ਬਾਰੇ ਤਾ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਨਿਆਂ ਪਾਲਕਾ ਰਾਹੀਂ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੀ ਮੰਗ ਮੰਗਣ ਅਤੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦਾ ਨਾਅਰਾ ਲਉਣ ਦਾ ਹੱਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਸੱਚਾਈ ਤੋਂ ਸਾਰੇ ਜਾਣੂ ਹਨ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਰਗ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਉਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਅਜਾਦੀ ਲਈ ਨਹੀਂ ਲਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬਰਾਤਾਨੀਆਂ ਵਿਚ ਸਕੋਟਲੈਂਡ ਦੀ ਅਜਾਦੀ ਦੀ ਮੰਗ ਸਕੋਟਿਸ਼ ਨੈਸ਼ਨਲ ਪਾਰਟੀ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਤਾਂ ਅਗਰ ਕਿਸੇ ਸਿੱਖ ਦੇ ਕੋਲੋਂ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦਾ ਸਾਹਿਤ ਮਿਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸੈਨ ਐਸ ਏ ਲਾਕੀ ਸੀਖਾਂ ਪਿੱਛੇ ਡੱਕਿਆ ਜਾਵੇ ਸਿਵਾਏ ਇਸ ਦੇ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਭਾਸ਼ਣਾ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਅਜਾਦੀ ਦੀ ਗੱਲ ਸ਼ਰੇਆਮ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਹੁਣ ਭਾਈ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਦਾ ਐਸਾ ਕੋਈ ਵੀ ਜੁਰਮ ਸਿੱਖ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਸ ਨੂੰ ਬਿਨਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਅੱਜ ਐਸ ਏ ਲਾ ਕੇ ਸੀਖਾਂ ਪਿੱਛੇ ਡੱਕਿਆ ਜਾਵੇ ਸਿਵਾਏ ਇਸ ਦੇ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਭਾਸ਼ਣਾ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਅਜਾਦੀ ਦੀ ਗੱਲ ਸ਼ਰੇਆਮ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਹੁਣ ਭਾਈ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਦਾ ਐਸੇ ਉਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਤਸਵੀਰ ਖਿਚਾਉਣ ਜਾਂ ਵੀਡੀਓ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਸਹੂੰ ਚੁੱਕ ਸਮਾਗਮ ਸਬੰਧੀ ਉਸ ਦੀ ਉਸ ਕਿਸਮ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਤਸਵੀਰ ਸ਼ਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਆਈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸ਼ਹੀਦ ਬਿੰਦੂ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਸਰਬਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਆਈ ਸੀ। ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਅਗਸਤ 2022 ਨੂੰ ਡੱਬੀਟੀ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਆ ਕੇ ਅਚਾਨਕ ਹੀ ਮੀਡੀਏ ਵਿਚ ਛਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਨਸ਼ਾ ਛਡਾਉ ਲਹਿਰ ਚਲਾਉਣ ਕਾਰਨ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਿਰ 'ਤੇ ਚੁੱਕ ਲਿਆ।

ਬਾਕੀ ਹਿੱਸਾ ਸਫ਼ਾ 50 ਤੋਂ ਪਵੰ →

MATRIMONIAL

ਮੁੜਾ ਜਾਂ ਕੁੜੀ ਵਿਆਹੁਣ ਦਾ ਛਿਕਰ ਛੱਡੋ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼
ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ : 01332 372851

ਪੰਜਾਬ ਟਾਈਮਜ਼ ਵਿਚ ਸਾਰੇ ਹਫ਼ਤੇ ਵਿਆਹ ਦਾ ਇਸ਼ਾਡਿਗਰ ਛਪਵਾਉਣ ਲਈ ਕੇਵਲ 60 ਪੈਸ਼

Matrimonial advert is only £60 for 4 weeks

NOTE: All replies should be sent in a stamped envelope and marked with the ref. No. in the top left hand corner.
Panjab Times, Bridle Gate Lane, Derby, DE24 0QW

A British born gentleman mid 40s looking for sincere homely female 38+ divorcee and over stayer considered any cast please contact 07882 379881 or reply to ref. 843 (3038)

Respectable Arora Sikh family seeking a suitable match for their British born son, he is a doctor (GP), 45 years old, 5'10" tall, clean shaven, slim with good personality. He is sincere and well versed in both culture. Girl must be born and educated in U.K. Cast no bar. For more information call: 07943 196894 or reply to ref. 842 (3037)

CHANGE OF NAME

I, MRS PINKI W/O MR AKSHAY KUMAR WHOSE PERMANENT ADDRESS IN INDIA IS DR. AMBEDKAR NAGAR, SANGRUR, PUNJAB PIN: 148001, AND NOW LIVING AT FLAT 20, 34 SAINT PETER'S ROAD, HARBORNE, BIRMINGHAM, B17 0AY, UK HEREBY GIVE NOTICE OF MY INTENTION TO CHANGE MY NAME TO PINKI KUMAR. (U)

I, CHARANJIT S/O MR GURNAM CHAND WHOSE PERMANENT ADDRESS IN INDIA IS VILLAGE DOSANJH KHURD, TEH PHILLAUR, DISTT JALANDHAR, PUNJAB 144410 AND NOW LIVING AT 128 VICTORIA ROAD, BIRMINGHAM, B21 0SL HEREBY GIVE NOTICE OF MY INTENTION TO CHANGE MY NAME TO CHARANJIT (GIVEN NAME) RAI (SURNAME) (U/I)

I, MRS BALJIT KAUR WIFE OF MR NARINDER SINGH WHOSE PERMANENT ADDRESS IN INDIA IS V.P.O. RURKA KALAN, TEHSIL PHILLAUR, DISTT: JALANDHAR, PUNJAB AND NOW LIVING AT 136 WARWICK AVENUE, LITTLEOVER, DERBY, DE23 6HL, UK HEREBY GIVE NOTICE OF MY INTENTION TO CHANGE MY NAME TO BALJIT KAUR SANDHU. (U/I)

CHANGE OF NAME

Please one tick box

- £30 Print in UK only
- £60 Print UK & India
- £80 Print UK & India (Express)

NOTE:
Please allow
28 days for
publication
in India

I MR / MRS / MISS _____

SON / DAUGHTER / WIFE OF MR _____

WHOSE PERMANENT ADDRESS IN INDIA IS _____

AND IS NOW LIVING AT _____

HEREBY GIVE NOTICE OF MY INTENTION

TO CHANGE MY NAME TO _____

TEL _____

Please send the completed form with payment to:
Panjab Times, Bridle Gate Lane, Derby, DE24 0QW
or email the wording to: panjabtimes@aol.com

TO PAY BY CREDIT CARD TEL: 01332-372851

Account Name: Punjab Times Trust Ltd
Account No: 20853011 Sort Code: 20-25-85

49 ਸਾਡੇ ਦੀ ਬਾਕੀ

ਫਿਰ ਉਹ ਮਰਹੂਮ ਸੰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਦੀ ਜਥੇਬੰਦੀ 'ਵਾਰਿਸ ਪੰਜਾਬ ਦੇ' ਦਾ ਮੁਖੀ ਬਣ ਗਿਆ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਨੌਜਵਾਨੀ ਉਸ ਦੇ ਮਗਰ ਲੱਗ ਤੁਰੀ। ਪਰ ਜਿਉਂ ਹੀ ਭਾਈ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੀ ਅਜਾਦੀ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਉਹ ਪੁਲਸ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਨਿਗੁ ਵਿਚ ਰੜਕਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਅਤੇ ਆਖਿਰ ਅਜਨਾਲਾ ਥਾਣੇ ਅੱਗੇ ਹੋਈ ਹਿੰਸਾ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਲਈ ਉਹ ਬਹਾਨਾ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਨੇ ਉਸ ਦੀ ਗਿਫ਼ਤਾਰੀ ਲਈ ਰਾਹ ਪੱਧਰਾ ਕੀਤਾ। ਖੜ੍ਹਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੀ ਸੀਟ ਜਿੱਤਣ ਵਾਲੇ ਭਾਈ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਸਰਕਾਰ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੇਸ਼ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਐਮ ਪੀ ਵਜੋਂ ਆਪਣੇ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਉਮੀਦਾਂ 'ਤੇ ਕਿਵੇਂ ਪੂਰਿਆਂ ਉਤਰਦਾ ਹੈ ਸਮਾਂ ਹੀ ਦੱਸੇਗਾ।

ਸਟਾਰਮਰ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਪਿਛੋਕੜ ਕਿਰਤੀ ਜਮਾਤ ਨਾਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਪਿਤਾ ਇੱਕ ਵੈਕਟਰੀ ਵਰਕਰ ਸੀ ਜਦ ਕਿ ਮਾਤਾ ਇੱਕ ਨਰਸ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਖੁਦ ਸਿਲਟਰ ਰੋਗ ਤੋਂ ਪੀੜ੍ਹਤ ਰਹੀ ਸੀ। ਪੇਸ਼ੇ ਦੇ ਤੌਰ ਤੋਂ ਕੀਅਰ ਸਟਾਰਮਰ ਬੈਰਿਸਟਰ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖੀ ਹੱਕਾਂ ਬਾਰੇ ਚੋਖੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੈ। ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਅਫਰੀਕਾ ਵਿਚ ਮੌਤ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਹੇ ਕੈਦੀਆਂ ਦੇ ਵੀ ਕੇਸ ਲੜੇ ਸਨ। ਸੰਨ 2007 ਵਿਚ ਉਹ ਨਿਆਂ ਪਾਲਕਾ ਦੇ ਕਰਿਮੀਨਲ ਪੌਸ਼ੀਕਿਊਟਰ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਉੱਚੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਰਹੇ। ਸੰਨ 2020 ਤੋਂ ਉਹ ਲੇਬਰ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਆਗੂ ਵਜੋਂ ਚਲੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ।

ਇਸ ਵਾਰ ਦੀਆਂ ਚੌਣਾਂ ਮਗਰੋਂ ਹਾਊਸ ਆਫ ਕਾਮਨਜ਼ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਸੈਬਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦੋ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੇ 90 ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਇਹ ਸਾਰੇ ਹੀ ਲੇਬਰ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਟਿਕਟ 'ਤੇ ਜਿੱਤੇ ਹਨ।

ਅੰਦਰਾਂ ਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ, ਕਸ਼ਮੀਰ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਹੋਰ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿਚ ਹੋ ਰਹੇ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਘਾਣ ਖਿਲਾਫ਼ ਕੀਅਰ ਸਟਾਰਮਰ ਲੇਬਰ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਆਗੂ ਜੇਤੀਮਿਨੀ ਕੋਰਬਨ ਵਾਂਗ ਵਿਚ ਸਟੈਂਡ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕੇਗਾ ਜਦ ਕਿ ਇਸ ਵਾਰ ਦੀਆਂ ਚੌਣਾਂ ਵਿਚ ਲੇਬਰ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਚੌਣ ਮੈਨੀਫੈਸਟੋ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਨਾਲ ਬਿਹਤਰ ਵਧਾਰਕ ਸਬੰਧ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ।

ਲੇਬਰ ਪਾਰਟੀ ਸਾਹਮਣੇ ਇਸ ਵੇਲੇ ਜਿਥੇ ਡਿਗ ਰਹੀ ਨੈਸ਼ਨਲ ਹੈਲਥ ਸਰਵਿਸ ਨੂੰ ਪੈਰਾਂ 'ਤੇ ਕਰਨ ਨਾਲ ਅਨੇਕਾਂ ਹੋਰ ਸਥਾਨਕ ਮੁੱਦੇ ਹਨ ਪਰ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਸਿਆਸਤ ਜਿਸ ਪਾਸੇ ਵਲ ਕਰਵਟ ਲੈ ਰਹੀ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆਂ ਤੀਸਰੇ ਵਿਸ਼ਵ ਯੂੱਧ ਨੂੰ ਟਾਲਣਾ ਜਾਂ ਯੁੱਧ ਛਿੜ ਪੈਣ 'ਤੇ ਬਰਤਾਨੀਆਂ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਬਚਾ ਸਕਣਾ ਪਹਿਲ ਪਲੋਠੀ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਰਹੇਗਾ।

* * * * *

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਲਈ ਸਰਗਰਮ ਹੋਟਗੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ

੦ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਸੁਨੇਹਾ ਕਿ 'ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵੋਟਾਂ ਬਣਵਾਓ'

ਮੁਹਾਲੀ-ਵਾਰਿਸ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਜਥੇਬੰਦੀ ਦੇ ਮੁਖੀ ਤੇ ਖੜ੍ਹਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਸਾਂਸਦ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਾਂਸਦ ਵੱਲੋਂ ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਆਂ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕ ਲਈ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਬਦ ਸੁਰੱਖਿਆ ਹੇਠ ਏਅਰ ਫੋਰਸ ਦੇ ਜਹਾਜ਼ ਰਾਹੀਂ ਅਸਾਮ ਤੋਂ ਦਿੱਲੀ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਥੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਪੀਕਰ ਦੇ ਚੈਂਬਰ ਵਿਚ ਹਲਫ਼ ਲਿਆ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਦੀ ਸਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਗੁਪਤ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ ਤੇ ਅਨੇਕਾਂ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਹੁਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਲਈ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਸਹੁੰ ਚੁੱਕਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਿਤਾ ਤੇ ਚਾਚੇ ਨੇ ਕਰੀਬ 45 ਮਿੰਟ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਪਿਤਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੈਰੋਲ 4 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਸੀ ਪਰ ਜਿੱਕ ਦਿਨ ਵਿੱਚ ਹੀ ਵਾਪਸ ਚਲੇ ਗਏ ਸਨ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਤੇ ਜ਼ਿਮਨੀ ਚੌਣਾਂ ਬਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨੇੜੇ ਆਉਣ ਤੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਜਾਣਗੇ। ਐਮਪੀ ਬਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਸੇ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਚੁੱਕਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਪਿਤਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮੁਲਾਕਾਤ ਵੇਲੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵੋਟਾਂ ਬਣਵਾਓ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ।

* * * * *

ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ

ਮੁਹਾਲੀ-ਲੰਘੇ ਕੱਲ੍ਹ ਦੀ ਮਾਤਾ ਬਲਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਦਾ ਇਕ ਬਿਆਨ ਵਾਇਰਲ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਪੱਤਰਕਾਰ ਦੇ ਸਵਾਲ ਉਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਕੋਈ ਕੁਝ ਵੀ ਕਹੀ ਜਾਵੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਕੋਈ ਖਾਲਿਸਤਾਨੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕਣ ਕਾਰਨ ਸਮਰਥਕ ਕਾਫੀ ਖੁਸ਼ ਹਨ। ਮੈਂ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਮੰਗ ਕਰਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹ ਤੋਂ ਰਿਹਾਅ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਨੇ ਇਸ ਬਿਆਨ ਉਤੇ ਸਖਤ ਇਤਰਾਜ ਜਤਾਇਆ ਸੀ। ਮਾਂ ਦੇ ਇਸ ਬਿਆਨ ਉਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਦੀ ਸਫ਼ਾਈ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਸੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਟੀਮ ਵੱਲੋਂ ਟਵੀਟ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, “ਮਾਤਾ ਜੀ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨ ਬਾਰੇ ਜਦੋਂ ਅੱਜ ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਤਾਂ ਮੇਰਾ ਮਨ

ਬਹੁਤ ਦੁਖੀ ਹੋਇਆ। ਬੇਸ਼ਕ ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਯਕੀਨ ਹੈ ਕਿ ਮਾਤਾ ਜੀ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਬਿਆਨ ਅਣਜਾਣੇ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਅਜਿਹਾ

ਬਿਆਨ ਮੇਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਸ ਸ਼ਖਸ ਵੱਲੋਂ ਜੋ ਮੇਰੀ ਹਮਾਇਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਨਹੀਂ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ।”

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਖਾਲਸੇ ਰਾਜ ਦਾ ਸੁਪਨਾ ਵੇਖਣਾ ਕੋਈ ਗੁਨਾਹ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਮਾਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਜਿਸ ਸੁਪਨੇ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਲੱਖਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿੱਤੀ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਮਾਰਗ ਤੋਂ ਪਿਛੇ ਹਟ ਜਾਣ ਬਾਰੇ ਅਸੀਂ ਸੁਪਨੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੋਚ ਸਕਦੇ।

ਇਸ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੁਣ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਮਾਤਾ ਵੱਲੋਂ ਸਫ਼ਾਈ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਤੋੜ ਮਰੋੜ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ‘ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੀ ਕਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਬਿਆਨ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਜੇਲ੍ਹ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਆ ਕੇ ਖੁਦ ਦੇਵਗਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਮੀਡੀਆ ਵੱਲੋਂ ਤੋੜ ਮਰੋੜ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਹਾਥਰਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੁਰੀ ਵਿਚ ਭਗਦੜ ਮੱਚਣ ਕਾਰਣ, 400 ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਜ਼ਖਮੀ, ਇੱਕ ਦੀ ਮੌਤ

○ ਦੋ ਪੁਲਿਸ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਵੀ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਏ

ਆਸਥਾ ਅਤੇ ਸ਼ਰਧਾ ਦੇ ਤਿਉਹਾਰ ਰਥ ਯਾਤਰਾ ਨੇ ਬੀਤੇ ਦਿਨੋਂ ਓਡੀਸ਼ਾ ਦੇ ਪੁਰੀ ਵਿੱਚ ਉਸ ਵੇਲੇ ਦਰਦਨਾਕ ਮੌਤ ਲੈ ਲਿਆ, ਜਦੋਂ ਉਥੇ ਭਗਦੜ ਦੇ ਰੱਖ ਤਾਲਧੱਜ਼ ਨੂੰ ਖਿੱਚਣ ਵੇਲੇ ਭਗਦੜ ਮੱਚ ਗਈ। ਇਸ ਹਾਦਸੇ ਵਿਚ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ, ਜਦਕਿ 400 ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਏ। ਜ਼ਖਮੀਆਂ ਚੌਂ ਕਈਆਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਰੰਭੀਰ ਦੱਸੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਭਗਦੜ ਵਿੱਚ ਦੋ ਪੁਲਿਸ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਵੀ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਏ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਦੀ ਲੱਤ ਟੁੱਟਣ ਦੀ ਪ੍ਰਭਰ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਹੈ। ਜ਼ਖਮੀਆਂ ਨੂੰ ਪੁਰੀ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿਚ ਭਰਤੀ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ, ਜਿੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਲਾਜ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਘਟਨਾ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਮਿਲਦਿਆਂ ਹੀ ਸਿਹਤ ਮੰਤਰੀ ਮੁਕੇਸ਼ ਮਹਾਲਿੰਗ ਹਸਪਤਾਲ ਪਹੁੰਚੇ ਅਤੇ ਜ਼ਖਮੀਆਂ ਦਾ ਹਾਲ-ਚਾਲ ਪੁੱਛਿਆ। ਸਿਹਤ ਮੰਤਰੀ ਮੁਕੇਸ਼ ਮਹਾਲਿੰਗ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜ਼ਖਮੀਆਂ ਦੀ ਹਰ ਸੰਭਵ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਹਾਦਸੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤੇ ਹਨ।

-ਮਾਮਲਾ 6000 ਕਰੋੜ ਦੇ ਡਰੱਗ ਦਾ-

ਹਾਈਕੋਰਟ ਤੋਂ ਬਿਕਰਮ ਸਿੰਘ ਮਜ਼ੀਠੀਆ ਨੂੰ ਮਿਲੀ ਰਾਹਤ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ-ਸ਼ੌਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਬਿਕਰਮ ਸਿੰਘ ਮਜ਼ੀਠੀਆ ਨੂੰ ਕਰੋੜਾਂ ਰੂਪਏ ਦੀ ਡਰੱਗ ਤਸਕਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਤੋਂ ਰਾਹਤ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਹੀ ਐਸਾਵਾਈਟੀ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਜ਼ੀਠੀਆ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਗੱਛ ਲਈ ਭੇਜੇ ਸੰਮਨ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਏ ਹਨ।

ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਦੋਂ ਪਿਛਲੇ ਮਹੀਨੇ ਐਸਾਵਾਈਟੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਭੇਜਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਉਹ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈਕੋਰਟ ਪੁੱਜੇ ਸਨ।

ਉਹਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਸੰਮਨ ਭੇਜ ਕੇ ਪ੍ਰੋਸ਼ਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਾਈਕੋਰਟ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 8 ਜੁਲਾਈ ਤੱਕ ਐਸਾਵਾਈਟੀ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦੀ ਰਾਹਤ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।

ਇਸ ਸਾਲ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਮਜ਼ੀਠੀਆ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਐਸਾਵਾਈਟੀ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਐਸਾਵਾਈਟੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਪਟਿਆਲਾ ਚੇਜ਼ ਦੇ ਡੀਆਈਜ਼ੀ ਐਸਾਵਾਈ ਭੁੱਲਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਏਡੀਜ਼ੀਪੀ ਮੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਛੀਨਾ ਦੇ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਐਸਾਵਾਈਟੀ ਦਾ

ਪੁਰਗਠਨ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਮਜ਼ੀਠੀਆ ਖਿਲਾਫ਼ ਇਹ ਕੇਸ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ 20 ਦਸੰਬਰ 2021 ਨੂੰ ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਵੇਲੇ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹ ਵੀ ਜਾਣਾ ਪਿਆ। 5 ਮਹੀਨੇ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਜ਼ੀਠੀਆ ਨੂੰ 10 ਅਗਸਤ 2022 ਨੂੰ ਜਮਾਨਤ ਮਿਲ ਗਈ ਸੀ।

ਮਜ਼ੀਠੀਆ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਸ ਵਿੱਚ ਹਾਲੇ ਤੱਕ ਕੋਈ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਖਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਉਸ ਕੋਈ ਕੋਈ ਵਸੂਲੀ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ।

ਬਠਿੰਡਾ ਵਿਖੇ ਸ਼੍ਰੇਅਮ ਸੜਕ ਵਿਦਾਲੇ ਗੰਡਾਸਿਆਂ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜ਼ਖਮੀ

○ ਪੁਲਿਸ ਮੌਕੇ ਉਪਰ ਨਾ ਪਹੁੰਚੀ ਹਮਲਾਵਰ ਫਰਾਰ

ਬਠਿੰਡਾ-ਬਠਿੰਡਾ ਦੇ ਕਸਬਾ ਮੌਜ਼ ਮੰਡੀ ਵਿਖੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਗੁੰਡਾਗਾਰਦੀ ਦਾ ਨੰਗਾ ਨਾਚ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਜਦੋਂ ਟਰੱਕ ਯੂਨੀਅਨ ਵਿਚ ਬੈਠੇ ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਅਠਿਆਨੀ ਨਾਂ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਨੂੰ ਕਰੀਬ ਇਕ ਦਰਜਨ ਹਮਲਾਵਰਾਂ ਨੇ ਤੇਜ਼ਧਾਰ ਹਵਾਇਆਂ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕਰਕੇ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜ਼ਖਮੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਮਲਾਵਰ ਟਰੱਕ ਯੂਨੀਅਨ ਚੌਂ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਫਰਾਰ ਹੋ ਗਏ ਅਤੇ ਜ਼ਖਮੀ ਨੌਜਵਾਨ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਮੌਜ਼ ਮੰਡੀ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਹਸਪਤਾਲ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਜਿੱਥੇ ਉਸ ਦੀ ਰੰਭੀਰ ਹਾਲਤ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਬਠਿੰਡਾ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਹਸਪਤਾਲ ਲਈ ਰੈਫਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਜ਼ਖਮੀ ਨੌਜਵਾਨ ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਅਠਿਆਨੀ ਦੇ ਭਰਾ ਸੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕੁਝ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਇਕ ਕਤਲ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਕਤਲ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਹਨ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਰਾਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਖਿਲਾਫ਼ ਸਖਤ ਤੋਂ ਸਖਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਜਲਦ ਤੋਂ ਜਲਦ ਗਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰੇ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਅਤੇ ਮਾਲ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਖਤਰਾ ਹੈ।

ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਜਸਪਾਲ ਨੂੰ ਇਲਾਜ ਲਈ ਬਠਿੰਡਾ ਲੈ ਕੇ ਆਏ ਹਨ। ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮਾਤਾ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਖਿਲਾਫ਼ ਸਖਤ ਤੋਂ ਸਖਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਜਲਦ ਤੋਂ ਜਲਦ ਗਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰੇ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਅਤੇ ਮਾਲ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਖਤਰਾ ਹੈ।

ਸਲੋਹ ਕਬੱਡੀ ਕੱਪ 2024 ਟੈਲਫੋਰਡ ਨੇ ਜਿੱਤਿਆ ਈਰਥ ਝੂਲਿਚ ਸਾਊਥਾਲ ਉੱਪ ਜੇਤੂ ਰਹੀ

ਸਨੀ ਕਾਲੇ ਸੰਘਾ ਸਰਬੋਤਮ ਜਾਫੀ ਅਤੇ ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਰਬੋਤਮ ਧਾਵੀ ਬਣਿਆਂ

ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਕਬੱਡੀ ਪ੍ਰਦੁੱਲਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀਆਂ ਅਣਥੱਕ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਇੰਗਲੈਂਡ ਕਬੱਡੀ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਸ਼ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸ਼੍ਰੀਗ ਸੰਮੀਪੁਰ ਅਤੇ ਜਨਰਲ ਸਕਤਰ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਾਣਕ ਦਾ ਸੱਤਾ ਮੁਠੱਡਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਗੇਵਜ਼ੈਂਡ ਕਬੱਡੀ ਕਲੱਬ ਵੱਲੋਂ ਸੋਨੇ ਦੇ ਤਗਮਿਆਂ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨ

ਜਾਣੀ ਕਰਾਓ:- ਸਲੋਹ ਕਬੱਡੀ ਐਂਡ ਕਲਰੋਲ ਕਲੱਬ

ਡਰਬੀ ਵਿਖੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਫੁੱਟਬਾਲ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ

ਡਰਬੀ-ਤੁਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ ਵਿਰਕ,
 ਲੈਸਟਰ)- ਡਰਬੀ ਦਾ ਸਲਾਨਾ ਸ਼ਹੀਦੀ
 ਫੁੱਟਬਾਲ ਟੂਰਨਮੈਂਟ ਇਸ ਸਾਲ ਲੈਜਰ
 ਯੁਨਾਈਟਡ, ਰੇਸ ਕੋਰਸ ਪਲੇਇੰਗ ਫੀਲਡਜ਼,
 ਸੇਂਟ ਮਾਰਕਸ ਰੋਡ ਦੀਆਂ ਸ਼ਾਨਦਾਰ
 ਗਰਾਊਂਡਾਂ ਵਿੱਚ 6, 7 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ
 ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਜੋ ਬਹੁਤ ਕਾਮਯਾਬ
 ਰਿਹਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਤਕਰੀਬਨ 100 ਟੀਮਾਂ
 ਨੇ ਭਾਗ ਲਿਆ, ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਹੀ ਖੇਡ ਪ੍ਰੈਮੀਆਂ
 ਨੇ ਦੇਖਿਆ। ਇਸ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਨੂੰ ਕਾਮਯਾਬ
 ਕਰਨ ਲਈ ਡਰਬੀ ਸਪੋਰਟਸ ਕਮੇਟੀ ਸਮੂਹ
 ਗੁਰੂ ਘਰਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ ਸੰਗਤ ਨੇ
 ਆਪਣਾ ਆਪਣਾ ਸਿਹਯੋਗ ਦਿੱਤਾ। ਡਰਬੀ
 ਵਾਲੇ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਰਲ ਮਿੱਲ ਕੇ
 ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਕਰਾਉਂਦੇ ਹਨ ਹੋਰਨਾਂ ਸ਼ਹਿਰਾਂ
 ਲਈ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਵਧੀਆ ਮਿਸਾਲ ਹੈ।

ਸਥਾਨਕ ਸਿੰਘ ਬਰੋਦਰਜ ਡਰਬੀ ਦੀਆਂ
ਦੋਨੇ ਸੀਨੀਅਰ ਟੀਮਾਂ ਫਾਈਨਲ ਵਿੱਚ
ਜੀ.ਐਸ.ਏ. ਨਾਲ ਖੇਡੀਆਂ ਅਤੇ ਦੋਨੇ ਹੀ
ਮੈਚਾਂ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਹੀ ਦੇਖ ਰਹੇ ਸਨ।
ਪ੍ਰੈਮੀਅਰ ਡਿਵੀਜਨ ਜੀ.ਐਸ.ਏ. ਨੇ 4-2
ਤੇ ਜਿੱਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਪਰ ਡਿਵੀਜਨ ਵੰਨ
ਦਾ ਕੱਪ ਸਿੰਘ ਬਰੋਦਰਜ ਨੇ ਜਿੱਤਿਆ।
ਓਵਰ 35 ਸਾਲ ਦੇ ਜੇਤੂ ਵੰਡਰਵੈਲਟਸ
ਰਹੇ।

ਬਚਿਆਂ ਦੇ ਮੈਰ ਸਮੇ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਹਰ
ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੂਰਾ ਪ੍ਰਵਾਰਿੱਕ ਮਹੌਲ
ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੋਸਲਾਂ ਅਫਜ਼ਾਈ
ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਮਾਂ ਬਾਪ, ਦਾਦਾ ਦਾਦੀ, ਭੈਣ
ਭਰਾ, ਅਤੇ ਹੋਰ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ
ਛੁੱਟਬਾਲ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਦਾ ਅਨੰਦ ਲੈਣ ਆਏ

ਹੋਏ ਸਨ। ਅੰਡਰ 8 ਅਤੇ 9 ਜੀ.ਐਨ.ਜੀ.
ਲੈਸਟਰ, ਅੰਡਰ 11 ਐਫ.ਸੀ.ਖਾਲਸਾ
ਲੈਸਟਰ, ਅੰਡਰ 13 ਸਿੱਖ ਲਾਉਨਜ
ਨੋਟਿੰਘਮ ਅਤੇ ਅੰਡਰ 15 ਦਾ ਕੱਪ ਸਿੰਘ
ਬਰੋਂਦਰਜ ਡਰਬੀ ਨੇ ਜਿੱਤਿਆ। ਇਸ
ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਲੜਕੀਆਂ ਦੀਆਂ ਟੀਮਾਂ
ਨੇ ਭਾਗ ਲਿਆ ਅਤੇ ਸੇਤੂ ਟੀਮਾਂ ਨੂੰ
ਟੋਰਨੋਵੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆ ਗਈਆਂ।

ਡਿਪੁਟੀ ਮੇਅਰ ਸਰਦਾਰ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ
ਅਟਵਾਲ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨੇ
ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਉਪਰਾਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ
ਪਹਿੱਲੀ ਵਾਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਾਨਦਾਰ 3 ਜੀ
ਗਰਾਂਓਂਡਾ ਤੇ ਗੇਮਾਂ ਖਿਡਾਈਆ ਜਾ ਰਹੀਆਂ
ਹਨ ਅਤੇ ਅਗਾਂਹ ਤੋਂ ਵੀ ਡਰਬੀ ਦੇ
ਕਾਉਂਸਲ ਦੇ ਸਿਹਯੋਗ ਨਾਲ ਇੱਥੇ ਹੀ
ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੁਰੇਵਾਲ ਸੰਪਾਦਕ ਪੰਜਾਬ
ਟਾਈਮਜ਼ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਸ਼ਹੀਦੀ
ਟੁਰਨਮੈਂਟ ਚਲਦਿਆਂ 50 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੀ
ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਪੁਰਾਣੇ ਖਿਡਕੀਆਂ
ਨੇ ਚੰਗੇ ਢੰਗ ਨਾਲ 50-60 ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ
ਟੀਮਾਂ ਦਾ ਪਬਲਿਕ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ

ਸ਼ਲਘਾਯੋਗ ਉਦਮ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ
 ਕਿ ਸਾਡੇ ਬੱਚੇ ਸਿਹਤਮੰਦ ਹੋਣ ਅਤੇ
 ਛੁੱਟਬਾਲ ਖੇਡਣ ਨਾਲ ਬੱਚੇ ਬੁਰਾਈਆ ਤੋਂ
 ਵੀ ਦੂਰ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਸਿਹਤ ਤਾਂ ਚੰਗੀ
 ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਹੀ।

ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ
ਮੁੱਖ ਸੇਵਾਦਾਰ ਭਾਈ ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਢਿਲੋਨ
ਜੀ ਨੇ ਸਮਾਹ ਸਿਹਯੋਗੀਆਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ

ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੱਭ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ
ਇਸੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਟੁਰਨਾਮੈਟ ਨੂੰ ਕਾਮਯਾਬ
ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸਿਹੜੇ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ
ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਵੀ ਸਿਹੜੇ ਦੇਵਾਂਗੇ।

ਸਿੰਘ ਬਰੋਦਰਜ ਡਰਬੀ ਟੁੱਟਬਾਲ ਕਲੱਬ
ਅਤੇ ਖਾਲਸਾ ਟੁੱਟਬਾਲ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ
ਅਣਥੱਕ ਸੇਵਾਦਾਰ ਸਰਦਾਰ ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ
ਲੈਹਲ ਜੀ ਨੇ ਡੈਪੂਟੀ ਮੇਅਰ ਕਾਊਂਸਲਰ
ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਟਵਾਲ, ਡਰਬੀ ਸਪੋਰਟਸ
ਕਮੇਟੀ ਸਾਰੇ ਹੀ ਸਪੋਨਸਰਾਂ ਦਾ ਤਿਹ ਦਿਲੋਂ
ਪੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਆਸ ਰੱਖੀ ਕਿ ਅੱਗੇ
ਤੋਂ ਵੀ ਸਾਰੇ ਰਲ ਮਿੱਲ ਕੇ ਡਰਬੀ ਦੀ
ਸ਼ਹੀਦੀ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ
ਕਾਮਯਾਬ ਬਣਾਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ
ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਸਾਲ ਸਿੰਘ ਬਰੋਦਰਜ
ਟੁੱਟਬਾਲ ਕਲੱਬ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਹੀ ਟੀਮਾਂ
ਨੇ ਟਰੋਫੀਆਂ ਜਿੱਤੀਆਂ ਜਿੱਸ ਤੇ ਕਲੱਬ ਨੂੰ
ਮਾਣ ਹੈ।

ਕੱਚੇ ਕਿਰਤੀਆਂ ਨਾਲ ਹੋ ਰਹੇ ਸੋਸ਼ਣ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ
ਪੱਕਾ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਲਾਤੀਨਾ ਵਿਖੇ ਸੱਸਥਾ ਸੀ ਜੀ ਆਈ ਐਲ
ਵਲੋਂ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਵਿਸ਼ਾਲ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ

ਰੋਮ ਇਟਲੀ (ਗੁਰਸ਼ਰਨ ਸਿੰਘ ਸੋਨੀ) ਇਟਲੀ ਵਿੱਚ ਬੀਤੇ ਦਿਨੀ ਕੰਮ ਦੌਰਾਨ ਬਾਂਹ ਵੱਚੋਂ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਸਹੀ ਸਮੇਂ ਤੇ ਹਸਪਤਾਲ ਨਾ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਕਾਰਨ ਮਾਰੇ ਗਏ ਪੰਜਾਬੀ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਬਹੁਤ ਗਰਮਾਇਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਖਿਲਾਫ਼ ਲੋਕ ਸਤਕਾਂ ਤੇ ਉਤਰ ਸਨ ਅਤੇ ਦੋ ਰੋਸ ਮੁਜ਼ਾਹਰੇ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਦਾ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉਸ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਗਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰਕੇ ਸਲਾਖਾਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਬੀਤੀ 6 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਕਿਰਤੀਆਂ ਦੀ ਸਿਰਮੌਰ ਜਥੇਬੰਦੀ ਸੀਜੀਆਈ ਐਲ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਰੋਸ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਪ੍ਰੈਸ ਨਾਲ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਂਝੀ ਕਰਦਿਆਂ ਮੈਡਮ ਹਰਦੀਪ ਕੌਰ ਲਾਉਰਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 6 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਜਥੇਬੰਦੀ ਦੇ ਸੱਦੇ ਤੇ ਇਟਲੀ ਭਰ ਤੋਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਜਥੇਬੰਦੀ ਦੇ ਵਰਕਰ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਦੇ ਲੋਕ ਇਸ ਵਿਸ਼ਾਲ ਇਕੱਠ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਏ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਜਥੇਬੰਦੀ ਵੱਲੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਨੇ ਕਿਰਤੀਆਂ ਦੇ ਹੋ ਰਹੇ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਦੀ ਬਹੁਤ ਹੀ ਡੂੰਘੇ ਲਡੜਾਂ ਨਾਲ ਨਿੰਦਿਆ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਇਕੱਠ ਕਿਰਤੀਆਂ ਦੇ ਹੋ ਰਹੇ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਅਤੇ ਇਟਲੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਕੱਚੇ ਬੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਪੱਕੇ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਖੋਲਣ ਲਈ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਤੱਕ ਇਹ ਗੱਲ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਤਾਂ ਜੋ ਇਟਾਲੀਅਨ ਸਰਕਾਰ ਛੇਤੀ ਤੋਂ ਛੇਤੀ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਖੋਲ ਕੇ ਇਹਨਾਂ ਕੱਚੇ ਬੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਪੱਕਿਆਂ ਕਰੇ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕੰਮਾਂ ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਨਾ ਹੋਣਾ ਪਵੇ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਿਹਤ ਰਹਿਣ ਸਹਿਣ ਅਤੇ ਜਿਹੀਆਂ ਹੋਰ ਸਾਰੀਆਂ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਮਿਲ ਸਕਣ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇਸ ਇਕੱਠ ਵਿੱਚ ਦੂਰੋਂ ਨੇਤੀਜਿਓਂ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਇੱਕਜੁਟਟਾ ਦਾ ਸਬੂਤ ਦੇਣ ਲਈ ਸਾਰੇ ਭਾਰਤੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਦਾ ਵੀ ਆਪਣੀ ਸੰਸਥਾ ਵੱਲੋਂ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਕਿਰਤੀਆਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਰਹੇ ਇਹਨਾਂ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਉਹ ਅੱਗੇ ਤੋਂ ਵੀ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਸਾਥ ਦੇਣਗੇ।

ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਮਾਪਿਆਂ ਸਮੇਤ ਪੰਜਾਬੀ
ਭਾਈਚਾਰੇ ਤੇ ਭਾਰਤ ਦਾ ਨਾਮ ਰਸ਼ਨਾਇਆ
ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਵਿੱਚਿਆਦਕ
ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ
ਨਿਰੰਤਰ ਕਾਮਯਾਬੀ ਦੇ ਮੀਲ ਪੱਧਰ
ਇਟਾਲੀਅਨ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ
ਲਈ ਬੁਡਾਰਤ ਵਾਂਗਰ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਨ
ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਮਾਪੇ ਭਾਰਤੀ
ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹਨ
ਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਹ ਵੀ ਪੁੱਛ ਗੀ ਲੈਂਦੇ ਹਨ
ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਬੱਚੇ ਆਖਿਰ ਖਾਂਦੇ ਕੀ ਹਨ
ਜਿਹੜੇ ਇੰਨੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੁਸ਼ਿਆਰ ਹੁੰਦੇ

ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਧੀ ਸਿਮਰ ਨੰਦਾ ਜਿਹੜੀ
ਕਿ ਮਹਿਜ 19 ਸਾਲ ਦੀ ਹੈ ਇਟਲੀ ਦੇ
ਜਿਲ੍ਹਾ ਲਾਤੀਨਾ ਪਰਿਵਾਰ ਸਮੇਤ ਰਹਿੰਦੀ
ਹੈ। ਇਟਾਲੀਅਨ ਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਹ
4 ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਨਿਪੁੰਨ ਹੈ। ਇਸ ਧੀ
ਸਿਮਰ ਨੰਦਾ ਦੀ ਵਿੱਚਿਅਦਕ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ
ਹਾਸਿਲ ਕੀਤੀ ਕਾਮਯਾਬੀ ਲਈ ਸਮੁੱਚਾ
ਭਾਰਤੀ ਭਾਈਚਾਰਾ ਨੰਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ
ਵਧਾਈਆਂ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਕੀ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਚੰਦੂਮਾਜਰਾ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਉਪਰ ਹਮਲਾਵਰ ਰਿਹਾ ?

ਖੋਜ ਖਬਰ

ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਬਲਵਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ
9815700916

ਬਰਨਾਲਾ ਸਰਕਾਰ ਵੇਲੇ
ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਉਪਰ
ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ ਕਾਰ ਸੇਵਾ
ਕਰਨ ਲਈ ਉਥੇ ਮੌਜੂਦ ਸੀ।

26 ਜਨਵਰੀ 1986 ਨੂੰ ਅਕਾਲ ਤਖਤ
ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਕਾਰ ਸੇਵਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣੀ ਸੀ
ਕਿਉਂਕਿ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਨੇ ਫੌਜੀ ਹਮਲੇ ਸਮੇਂ
ਤਬਹ ਕੀਤੇ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੀ ਸਰਕਾਰੀ
ਮੁਰੰਮਤ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ।

ਯਾਦ ਰਹੇ ਕਿ ਸਾਲ 1984 ਵਿੱਚ ਫੌਜੀ
ਹਮਲੇ ਬਨਾਮ ਨੀਲਾ ਤਾਰਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਕਾਲ
ਤਖਤ ਦੀ ਇਮਾਰਤ ਦਾ ਭਾਵੀ ਨੁਕਸਾਨ
ਹੋਇਆ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ
ਵਲੋਂ ਇਸ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਕਰਵਾਈ ਗਈ। ਉਸ
ਵੇਲੇ ਦੇ ਕੇਂਦਰੀ ਗ੍ਰਾਹੀ ਮੰਤਰੀ ਬੁਟਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ
ਬੁੱਢਾ ਦਲ ਦੇ ਸੰਤਾ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਦੀ
ਜਿਮੇਦਾਰੀ ਲਈ ਗਈ ਸੀ।

ਸਰਕਾਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਬਣੀ ਇਸੇ
ਇਮਾਰਤ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਵੱਲੋਂ ਨਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ
ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ 1986 ਵਿੱਚ ਸਰਬੱਤ
ਖਾਲਸਾ ਬੁਲਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਨੂੰ ਤੋੜਨ
ਦਾ ਤੇ ਨਵੀਂ ਉਸਾਰੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ
ਗਿਆ। ਸੰਤਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਵਿੱਚੋਂ ਛੇਕ

ਕੇ 'ਤਨਖਾਹੀਆ' ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। 19
ਜਨਵਰੀ 1986 ਨੂੰ ਬਰਨਾਲਾ ਸਰਕਾਰ ਦੇ
ਵਜੀਰ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਪ੍ਰੋਮ ਸਿੰਘ ਚੰਦੂਮਾਜਰਾ ਨੇ
ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨਾਲ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਨੂੰ
ਘੇਰਾ ਪਾ ਲਿਆ ਅਤੇ ਹਵਾਈ ਫਾਇਰਿੰਗ ਸ਼ੁਰੂ
ਕਰ ਦਿੱਤਾ। 200 ਰੰਦ ਚਲਾਏ। ਦਮਦਮੀ
ਟਕਸਾਲ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਸਨ ਕਿ ਕਾਰ ਸੇਵਾ
ਵਾਲੀ ਗੋਲਕ ਲੁਟੀ ਗਈ ਸੀ।

ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਸਿਖ ਸ਼ਟੂਡੈਂਟਸ
ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹਰਿੰਦਰ
ਸਿੰਘ ਕਾਹਲੋਂ ਦਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਾਡੇ ਕੁਝ
ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸਾਥੀ ਜਖਮੀ ਹੋ ਗਏ।
ਚੰਦੂਮਾਜਰਾ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੇ ਅਖੰਡ ਪਾਠ

ਖੰਡਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਪਰ
ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਇਸ ਗਿਰੋਹ ਨੂੰ ਖਦੇੜ
ਦਿੱਤਾ। ਗਗਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਬਰਨਾਲਾ ਵੀ
ਇਹਨਾਂ ਨਾਲ ਸੀ। ਇਹ ਰਾਈਫਲਾਂ ਛੱਡਕੇ ਭਜ
ਆਏ ਸਨ। ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਹੈਡ ਗ੍ਰੰਥੀ ਨੇ
ਵਾਪਸ ਦਿਵਾਈਆਂ ਸਨ ਜੋ ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ
ਦੇ ਨੇੜੇ ਸਨ। ਇਸ ਦੀ ਚਰਚਾ ਹਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ
ਕਾਹਲੋਂ, ਭਾਈ ਮੋਹਕਮ ਸਿੰਘ, ਬਾਬਾ ਜੋਗਿੰਦਰ
ਸਿੰਘ ਨੇ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਭਾਈ ਮੋਹਕਮ ਸਿੰਘ, ਹਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ
ਕਾਹਲੋਂ, ਭਾਈ ਅਜਾਇਬ ਸਿੰਘ ਅਭਿਨਾਸੀ
ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ, ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ
ਇਹਨਾਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਗਵਾਹ ਹਨ।

ਸੁਆਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਚੰਦੂਮਾਜਰਾ ਤੇ
ਬਰਨਾਲਾ ਪਰਿਵਾਰ ਵਲੋਂ ਅਕਾਲ ਤਖਤ
ਸਾਹਿਬ ਅਗੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਕੇ ਇਸ ਘਟਨਾ ਦੀ ਮਾਫ਼ੀ
ਮੰਗੀ ਗਈ ਜਾਂ ਇਸ ਘਟਨਾ ਦਾ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ
ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਇਸ ਬਾਰੇ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਤਾਜ਼ਾ ਇੰਟਰਵਿਊ
ਵਿਚ ਭਾਈ ਮੋਹਕਮ ਸਿੰਘ ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ
ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਘਟਨਾ ਇਤਿਹਾਸਕ ਸਚ
ਹੈ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਦੋ
ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਨੇੜੇ ਬਰਾਡੇ ਵਿਚ ਪੰਜਵਾਂ
ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਚਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਬਰਾਂਡਾ ਚਿਟੇ
ਪਰਦਿਆਂ ਨਾਲ ਢਕਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਭਾਈ
ਲਖ ਸਿੰਘ ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ ਪਾਠ ਕਰ ਰਹੇ
ਸਨ। ਇਹਨਾਂ ਅਨਸਰਾਂ ਨੇ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਦੀ
ਮਰਿਆਦਾ ਭੰਗ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਪਰ
ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ ਤੇ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ
ਇਸ ਨੂੰ ਖਦੇੜ ਦਿੱਤਾ। ਅਸੀਂ ਇਹਨਾਂ ਦੀਆਂ
16 ਰਾਈਫਲਾਂ ਖੋਈਆਂ। ਇਕ ਗੰਨ ਸੁਰਜੀਤ
ਸਿੰਘ ਬਰਨਾਲੇ ਦੇ ਨਾਮ ਸੀ। ਅਬਿਨਾਸੀ
ਸਿੰਘ, ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਬਰਨਾਲੇ ਦੀ ਰਾਈਫਲ
ਮੰਗਣ ਆ ਗਏ। ਅਸੀਂ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ
ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਰਾਈਫਲ ਦਰਬਾਰ
ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਹੈਡ ਗ੍ਰੰਥੀ ਗਿਆਨੀ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ
ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੀ। ਗਿਆਨੀ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਕੌਲੋਂ
ਪੁਲਿਸ ਲੈ ਗਈ। ਸ਼ਾਮ ਦੌਰਾਨ ਬੀਬੀ ਬਿਮਲ
ਕੌਰ ਖਾਲਸਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਵੱਡਾ ਜਥਾ
ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਸਿੱਖ ਲੀਡਰਾਂ ਨੂੰ ਜਾਨੋਂ ਮਾਰਨ ਦੀ ਪਮਕੀ

✿ ਭਾਜਪਾ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪੁਲਿਸ ਕੋਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ-ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਭਾਜਪਾ
ਦੇ ਸਿੱਖ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਜਾਨੋਂ ਮਾਰਨ ਦੀਆਂ
ਧਮਕੀਆਂ ਮਿਲੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਪੱਤਰ
ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦਫ਼ਤਰ ਭੇਜੇ ਗਏ ਹਨ।
ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੱਤਰਾਂ ਵਿਚ ਕੁਝ ਜਲਣਸ਼ੀਲ ਪਦਾਰਥ
ਵੀ ਮਿਲੇ ਹਨ। ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਹੈ ਜਦੋਂ
ਭਾਜਪਾ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਪੱਤਰ ਮਿਲਿਆ
ਹੈ। ਭਾਜਪਾ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਇਸ ਸਬੰਧੀ
ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪੁਲਿਸ ਕੋਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤ
ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਮਿਲੀ
ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਲਈ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪੁਲੀਸ ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਮਿਲੀ
ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਲਈ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਤੇਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਰਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ
ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ
ਭੀਜੀਪੀ ਨੂੰ ਮਿਲਣਗੇ।

ਧਮਕੀ ਭਰੀ ਚਿੱਠੀ 'ਚ ਲਿਖੀਆਂ ਗੱਲਾਂ
ਬੀਜੇਪੀ ਛੱਡੇ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਨੂੰ
ਜਾਨੋਂ ਮਾਰ ਦੇਵਾਂਗੇ। ਤੁਸੀਂ ਬੀਜੇਪੀ ਤੇ
ਆਰਐਸਐਸ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਸਿੱਖਾਂ ਅਤੇ
ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਧੋਖਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ।

ਧਮਕੀ ਭਰਿਆ ਪੱਤਰ ਮਿਲਣ ਤੋਂ
ਬਾਅਦ ਭਾਜਪਾ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਇਸ ਦੀ

ਦੇ ਰਹੇ ਹੋ, ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ
ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਤੁਸੀਂ ਜਾਂ ਤਾਂ ਭਾਜਪਾ
ਛੱਡ ਦਿਓ ਜਾਂ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਸ ਦੁਨੀਆ ਤੋਂ
ਹਟਾ ਦੇਵਾਂਗੇ।

ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ
ਤੁਸੀਂ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੇਲਾਨ ਨੂੰ ਤੋੜਨ ਲਈ
ਭਾਜਪਾ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਤੁਸੀਂ ਸਿੱਖ
ਧਰਮ ਦੇ ਗੱਦਾਰ ਹੋ। ਤੁਸੀਂ ਭਾਜਪਾ-
ਆਰਐਸਐਸ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਦੇ
ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗੁੰਮਰਾਹ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ
ਭਾਜਪਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਕਹਿਣ ਦੀ
ਯੋਜਨਾ ਬਣਾ ਰਹੇ ਹੋ।

ਤੁਸੀਂ ਸਿੱਖਾਂ ਅਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ

ਵਿਗੜਨ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ, ਭਾਜਪਾ ਅਤੇ
ਆਰਐਸਐਸ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵਰਤ ਕੇ ਬਾਹਰ ਕੱਢ
ਦੇਣਗੇ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਸਿੱਖਾਂ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ
ਨੂੰ ਤਬਹ ਕਰਨ ਲਈ ਆਏ ਅਤੇ ਭਜਾਏ
ਗਏ। ਤੁਸੀਂ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਬਰਬਾਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ
ਹੈ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਕਲਾਰ ਕਰਾਂਗੇ
ਅਤੇ ਜਲਦੀ ਹੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਮਿਲਾਂਗੇ।

ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚ
ਬੈਠ ਕੇ ਸਾਡੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਾਜਿਸ਼ ਰਚ ਰਹੇ ਹੋ ਅਤੇ
ਅਸੀਂ ਜਲਦੀ ਹੀ ਬਦਲਾ ਲਵਾਂਗੇ। ਮਨਜਿੰਦਰ
ਸਿਰਸਾ ਵੀ ਸੰਘ ਦੀ ਭਾਜ਼ ਬੋਲਦਾ ਹੈ, ਅਸੀਂ
ਉਸ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਬਦ ਸਿਖਾਵਾਂਗੇ। ਅਸੀਂ ਜਲਦੀ
ਹੀ ਦਿੱਲੀ ਦਿੱਲੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ
ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਨੂੰ ਭਾਜਪਾ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕਰਵਾ
ਦੇਵਾਂਗੇ। ਤੁਹਾਡੇ ਵਰਗੇ ਕਈ ਗੱਦਾਰਾਂ ਨੇ
ਬੀਜੇਪੀ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਕੈਨੇਡਾ,
ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਭਰਾਵਾਂ ਨੂੰ
ਮਾਰਿਆ ਹੈ ਤੇ ਅਸੀਂ ਬਦਲਾ ਲਵਾਂਗੇ।

ਅਸੀਂ ਭਾਜਪਾ ਦੇ ਸੁਭਾ ਸੰਗਠਨ ਜਨਰਲ
ਸਕੱਤਰ ਸ੍ਰੀਨਿਵਾਸਲੂ ਨੂੰ ਵੀ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿੰਦੇ
ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਜਲਦੀ ਹੀ ਪੰਜਾਬ ਛੱਡ ਦੇਣ
ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਡੀ ਉਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਦੁਸ਼ਮਣੀ
ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਅਸੀਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਗੱਦਾਰ ਨੂੰ
ਨਹੀਂ ਛੱਡਾਂਗੇ। ਖਾਲਿਸਤਾਨ ਜ਼ਿੰਦਾਬਾਦ ਹੈ
ਅਤੇ ਰਹੇਗਾ।

ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਸਮੂਹ ਵਿਚ ਫਿਲਮਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ 'ਤੇ ਰੋਕ

੦ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਮਰਿਆਦਾ ਵਿਚ ਰਹਿ ਕੇ ਪਰਕਰਮਾ ਵਿਚ ਖਿਚ ਸਕਣਗੇ ਫੋਟੋ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ-ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਸਮੂਹ ਵਿਖੇ ਮਰਿਆਦਾ ਦੀ ਹੋ ਰਹੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਇੱਥੋਂ ਫਿਲਮੀ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਫਿਲਮਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਵਾਸਤੇ ਵੀਡੀਓਗ੍ਰਾਫੀ ਕਰਨ 'ਤੇ ਮੁਕੰਮਲ ਰੋਕ ਲਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਬੀਤੇ ਦਿਨ ਅੰਤ੍ਰਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਹੁਣ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਦੱਸਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਬੀਤੇ ਦਿਨਾਂ ਵੱਡੇਦਰਾ ਵਾਸੀ ਅਰਚਨਾ ਮਕਵਾਨਾ ਨੇ ਇੱਥੋਂ ਪਰਿਕਰਮਾ ਵਿੱਚ ਯੋਗ ਆਸਣ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਵਿਵਾਦ ਅਜੇ ਚੱਲ ਹੀ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਦਲਜੀਤ ਦੋਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਨੀਤ੍ਰੂ ਬਾਜਵਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਫਿਲਮ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਲਈ ਇੱਥੋਂ ਮੱਥਾ ਟੇਕਿਆ। ਦਲਜੀਤ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੇ ਸਵੇਰੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਵੇਲੇ ਪਾਲਕੀ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਮੌਢਾ ਦੇਣ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਨਤਮਸਤਕ ਹੋਣ ਦੀ ਵੀਡੀਓ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਮਰਿਆਦਾ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਾਰ ਦਿੰਦਿਆਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਰਘੀਬੀ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਸ ਦਾ ਸਖਤ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ। ਅੰਤ੍ਰਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਫੈਸਲਾ ਲੈਂਦਿਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਦੇ

ਪ੍ਰਚਾਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮੋਸ਼ਨ ਵਾਸਤੇ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਸਮੂਹ ਵਿਖੇ ਵੀਡੀਓਗ੍ਰਾਫੀ ਕਰਨ 'ਤੇ ਮੁਕੰਮਲ ਰੋਕ ਲਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਇਸ ਰੋਕ ਤਹਿਤ ਆਮ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਤੇ ਸੈਲਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਉਹ ਯਾਦਗਾਰ ਵਜੋਂ ਪਰਿਕਰਮਾ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਤਸਵੀਰ ਅਤੇ ਸੈਲਫੀ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹਨ ਪਰ ਚਲਦੇ ਹੋਏ ਵੀਡੀਓਗ੍ਰਾਫੀ ਕਰਨ 'ਤੇ ਗੁਰੇਜ਼ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਮਰਿਆਦਾ ਦੇ ਪਾਲਣ ਵਾਸਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਇੱਥੋਂ ਪਰਿਕਰਮਾ ਵਿੱਚ ਵਾਧੂ ਟਾਸਕ ਫੌਰਸ ਲਗਾਉਣ ਅਤੇ ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਧੰਗੇਜ਼ਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਫੌਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਰਿਕਰਮਾ ਵਾਸਤੇ ਵਾਧੂ ਸਟਾਫ ਭਰਤੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜੋ ਇਸੇ ਹਫ਼ਤੇ ਆਪਣੀ ਡਿਊਟੀ 'ਤੇ ਪੁੱਸ਼ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪਰਿਕਰਮਾ ਵਿੱਚ ਡਿਊਟੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਲਾ ਕੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਧਾਰਮਿਕ ਸਥਾਨ ਦੀ ਮਰਿਆਦਾ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸੈਲਾਨੀਆਂ ਨਾਲ ਨਿਮਰਤਾ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਆਉਣਾ ਹੈ।

ਮਰਿਆਦਾ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ : ਧਾਮੀ

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਧਾਰਮਿਕ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਦੀ ਆਸਥਾ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਗੁਰੂ ਧਾਮ ਦੀ ਮਰਿਆਦਾ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸੇ ਤਹਿਤ ਹੀ ਕੁਝ ਨਵੇਂ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਵਿੱਚ ਐਸਜੀਪੀਸੀ ਨੇ ਐਡਾਈਆਰ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ, ਜਦਕਿ ਅਰਚਨਾ ਨੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਧਮਕੀਆਂ ਅਤੇ ਗਾਲ੍ਹਾਂ ਮਿਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਣੇ ਕੀਤੇ ਲਈ ਮੁਆਫੀ ਮੰਗੀ।

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਲਈ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਦੀ ਆਸਥਾ ਸਰਵਉਂਚ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਪਾਬੰਦੀ ਇਸ ਲਈ ਲਗਾਉਣੀ ਪਈ ਕਿਉਂਕਿ ਕੁਝ ਸ਼ਾਰਤੀ ਅਨਸਰ ਸੁਖੀਆਂ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦੀ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਸੁਆਗਤ ਹੈ, ਪਰ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਧੰਗੇਜ਼ਾ ਨੇ ਇਹ ਪਾਬੰਦੀ ਤੁਰੰਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਨੇਪਾਲੀ ਵਲੋਂ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੀ ਕੀਤੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼

੦ ਪੁਲੀਸ ਵਲੋਂ ਕੇਸ ਦਰਜ, ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਜਾਰੀ

ਜਲੰਧਰ-ਜਲੰਧਰ ਦੇ ਗੁਰਾਇਆ ਸਥਿਤ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨੇਪਾਲੀ ਨੌਜਵਾਨ ਨੇ ਦਾਖਲ ਹੋ ਕੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਾਹਿਬ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਦੋਸ਼ੀ ਨੌਜਵਾਨ ਬਿਨਾਂ ਸਿਰ ਢੱਕ ਕੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਅੰਦਰ ਦਾਖਲ ਹੋਇਆ, ਖੁਸ਼ਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ ਉਕਤ ਨੌਜਵਾਨ ਨੂੰ ਗ੍ਰੰਥੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਰੋਕ ਲਿਆ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਗੁਰਾਇਆ ਬਾਣਾ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਧਾਰਮਿਕ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਠੋਸ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੀ ਪਛਾਣ ਨੇਪਾਲ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਗਲੋਬ ਸਖ਼ਕਾ ਵਜੋਂ ਹੋਈ ਹੈ। ਉਹ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ।

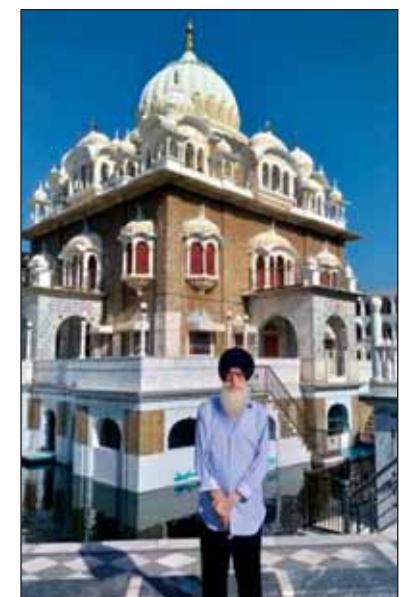
ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਜਦੋਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਖੇ ਮੌਜੂਦ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੂੰ ਫੜਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਜੇਬ ਵਿੱਚੋਂ ਤੰਬਾਕੂ ਪਦਾਰਥ ਵੀ ਬਰਾਬਰ ਹੋਇਆ। ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੇ ਹੈਂਡ ਗ੍ਰੰਥੀ ਦੀ ਕੁੱਟਮਾਰ ਦੀ ਵੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਪਰ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਸ਼ੁਦਤ ਕੇ ਕਾਬੂ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਫਿਲੌਰ ਦੇ ਐਸੈਮੈਚਚੀ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅਸੀਂ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੂੰ ਗ੍ਰਾਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਾਫੀ ਹੰਗਮਾ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਮੁਲਜ਼ਮ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਗੁਰਾਇਆ ਕਿਵੇਂ ਪਹੁੰਚਿਆ ਅਜੇ ਤੱਕ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗ ਸਕਿਆ।

ਭਾਈ ਗਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਲਾਹੌਰ ਵਿਚਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੀ ਨੂੰ ਦਿਵਾਈ ਜਾਵੇਗੀ-ਪਾਕਿ ਸਿੱਖ ਆਗੂ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ-ਜਥੇਬੰਦੀ ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਦੇ ਮੌਡੀ ਮੈਂਬਰ ਅਤੇ ਜਲਾਵਤਨ ਸਿੱਖ ਆਗੂ ਭਾਈ ਗਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਦਿਹਾਂਤ 'ਤੇ ਅਫਸੋਸ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਿਆਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਸਿੱਖ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸਿੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੀ ਮਾਰਫਤ ਪਾਕਿ ਸਰਕਾਰ ਪਾਸੋਂ ਭਾਈ ਗਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਲਾਹੌਰ ਵਿਚਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੀ ਬਿਕਰਮ ਕੌਰ ਉਰਫ ਬਿੱਕੀ ਪਤਨੀ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਦਿਵਾਉਣ ਦੀ ਪੂਰੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨਗੇ। ਪਾਕਿ ਸਿੱਖ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਬਿਕਰਮ ਕੌਰ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਯੂ.ਕੇ. ਤੋਂ ਪਿਤਾ ਦੀਆਂ ਅੰਤਿਮ ਰਸਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਣ ਲਈ ਪਾਕਿ ਪਹੁੰਚੀ ਹੋਈ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਭਾਈ ਗਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਨਨਕਾਣਾ ਸਾਹਿਬ 'ਚ ਬੁੱਚੇਕੀ ਰੋਡ 'ਤੇ ਵਕਫ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਕਿ ਭਾਈ ਗਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਆਪਣੀ ਸਵਰਗਵਾਸੀ ਪਤਨੀ ਬੀਬੀ ਮਨਜੀਤ ਕੌਰ ਦੀ ਯਾਦ 'ਚ ਸ੍ਰੀ ਨਨਕਾਣਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬੁੱਚੇਕੀ ਰੋਡ 'ਤੇ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਕੌਰ ਰੋੜ ਰੁਪਏ (ਭਾਰਤੀ ਕਰੰਸੀ ਮੁਤਾਬਿਕ) ਕਰੋੜ ਲਗਭਗ 20 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੀ ਧੀ ਦੇ ਨਾਂਅ 'ਤੇ ਖੁਰੀਦਾ ਕਰੋੜ ਲਗਭਗ 84 ਲੱਖ ਰੁਪਏ) ਹੈ। ਪਾਕਿ ਸਿੱਖ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸਿੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਰਫਤ ਪਾਕਿ

ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਇਹ ਵੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਭਾਈ ਗਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਆਪਣੀ ਸਵਰਗਵਾਸੀ ਪਤਨੀ ਬੀਬੀ ਮਨਜੀਤ ਕੌਰ ਦੀ ਯਾਦ 'ਚ ਸ੍ਰੀ ਨਨਕਾਣਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬੁੱਚੇਕੀ ਰੋਡ 'ਤੇ ਵਕਫ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਕੌਰ ਰੋੜ ਰੁਪਏ (ਭਾਰਤੀ ਕਰੰਸੀ ਮੁਤਾਬਿਕ) ਕਰੋੜ ਲਗਭਗ 20 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੀ ਧੀ ਦੇ ਨਾਂਅ 'ਤੇ ਖੁਰੀਦਾ ਕਰੋੜ ਲਗਭਗ 84 ਲੱਖ ਰੁਪਏ) ਹੈ। ਪਾਕਿ ਸਿੱਖ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸਿੱਖ ਯਾਦ 'ਚ ਸ੍ਰੀ ਨਨਕਾਣਾ ਸਾਹਿਬ 'ਚ ਇਕ ਮੁਫਤ ਸਿੱਖ ਧਾਰਮਿਕ ਸਥਾਨ ਵੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੌਰ ਚੌਹਕਾ

91-98725-44738

001-403-285-4208

Email: chohkarajinder@gmail.com

ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇ ਜਮੀਨੀ ਪੱਧਰ
ਤੇ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ
ਇਕ ਪੰਜਵੀ ਆਰਥਿਕ
ਸ਼ਕਤੀ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ ?
ਜਦ ਕਿ ਸੰਸਾਰ ਭੁੱਖ-ਮਰੀ
ਦੇ ਸੂਚਕ ਅੰਕ 2023 ਦੇ

ਮੁਤਾਬਿਕ ਭਾਰਤ 28.7 ਅੰਕਾਂ ਨਾਲ ਭੁੱਖਮਰੀ ਦੇ ਗੰਭੀਰ ਸੰਕਟ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। “ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ” ਦੀਆਂ ਦੋ ਹੋਰ ਅਸਿਹੀਆਂ ਤਾਜ਼ਾ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਜੋ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭੁੱਖ-ਮਰੀ ‘ਤੇ ਭੋਜਨ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ, ਉਹ ਵੀ ਨਸ਼ਰ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਤਾਂ ! ਭੋਜਨ ਦੀ ਬਰਬਾਦੀ ਨਾਲ ਅਤੇ ਦੂਸਰੀ ਭੋਜਨ ਤੋਂ ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਭੁੱਖ-ਮਰੀ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਹੈ ! “ਸੰਯੁਕਤ-ਰਾਸ਼ਟਰ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਰਿਪੋਰਟ ਰਾਂਹੀਂ ਭੋਜਨ ਦੀ ਹੋ ਰਹੀ ਬਰਬਾਦੀ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਲਿਆ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ ਭੋਜਨ ਦੀ “ਬਰਬਾਦੀ” ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ‘ਤੇ ਦੂਸਰੀ “ਭੁੱਖ-ਮਰੀਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਰਿਪੋਰਟ ਬਾਦ ਵਿੱਚ। ਸੰਯੁਕਤ-ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, “ਕਿ ਜੇਕਰ ਭੋਜਨ ਦੀ ਹੋ ਰਹੀ ਬਰਬਾਦੀ ਨੂੰ ਸੌ-ਹੌਲੀ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ? ਤਾਂ ! ਜੋ ਲੋਕ ਭੁੱਖ ਦੇ ਦੁੱਖ ਕਾਰਨ ਤੜ੍ਹਫ਼ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਢਾਰਸ ਮਿਲ ਸਕਦੀ ਹੈ ?”

2024 ਅਪ੍ਰੈਲ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ “ਗਲੋਬਲ ਰਿਪੋਰਟ ਅੰਨ ਛੂਡ ਕਰਾਈਸ਼ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਦੇ ਕੁੱਲ 59 ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਲੱਗ-ਪੱਗ 28.2 ਕਰੋੜ ਲੋਕ 2023 ਵਿੱਚ ਭੁੱਖੇ ਰਹਿਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੋਏ। ਇਸ ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਿਕ ਯੁੱਧ ਦੀ ਲਪੇਟ ਵਿੱਚ ਰਾਜਾਂਪੱਟੀ ਅਤੇ ਸੂਡਾਨ ਦੇ ਵਿਗਾੜੇ ਖਾਧ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਕਾਰਨ 2022 ਵਿੱਚ 2.4 ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਭੁੱਖੇ ਰਹਿਣਾ ਪਿਆ। ਭੋਜਨ ਤੋਂ ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਭੁੱਖੇ ਰਹਿਣ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ 2016 ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਪਹਿਲੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਵਿੱਚ ‘ਤੇ ਤਾਜ਼ਾ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਭੁੱਖੇ ਰਹਿਣ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਚਾਰ ਗੁਣਾ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਨਾਲ ਦੀ ਨਾਲ ਖਾਧ ਸਮੱਗਰੀ ਤੋਂ ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਵੀ ਭੁੱਖ ਨਾਲ ਤੜ੍ਹਫ਼ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ! ਭੁੱਖੇ ਰਹਿਣ ਦਾ ਇਕ ਕਾਰਨ ਗਰੀਬੀ ‘ਤੇ ਬੇਚਨਗਾਰੀ ਵੀ ਹੋਵੇਗਾ; ਜੋ ਭੋਜਨ ਤੋਂ ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਭੁੱਖ ਨਾਲ ਮਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਾਫ਼ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਵੀ ਇਕ ਦੇਸ਼ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਦੇ ਅਰਥਸ਼ਾਸਤਰੀਆਂ ਤੇ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਨੇ ਭੁੱਖ-ਮਰੀ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਇਕ ਪੈਮਾਨਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸੰਯੁਕਤ-ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ “ਖਾਧ ਅਤੇ ਖੇਤੀ ਸੰਗਠਨ (ਡਬਲਯੂ.ਐਫ.ਓ.) ਦੇ ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰੀ “ਮੇਕਿਸਮੇਂ ਟੋਰੋਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਦੇ ਕੁੱਲ ਪੰਜ ਕਾਰਣ ਹਨ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਭੁੱਖ ਨਾਲ (ਸੰਵਿਧਾਨਕ) ਪੀੜਤ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਵੇਂ ਥਾਂ ‘ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿਸ ਦੇ

ਭੁੱਖਮਰੀ ਦਾ ਸੰਕਟ, ਭਾਰਤ ਅੰਦਰ ਆਰਥਿਕ ਅਸਮਾਨਤਾ

ਅੰਤਰਗਤ ਭਾਰਤ ਸਮੇਤ ਪੰਜ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸਤਰ ਲੱਖ ਪੰਜ ਹਜ਼ਾਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ 80ਫੀਂ-ਸੱਦ ਜਾਂ 57,07,000 ਤਾਂ ਕੇਵਲ ਇਕਲੇ ਹੀ ਯੁੱਧ ਪੀੜਤ ਗਾਜ਼ਪੱਟੀ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਵਿਸ਼ਵ ਭੁੱਖ ਸੂਚਕ ਅੰਕ 2023 ਅਨੁਸਾਰ ਭਾਰਤ ਭੁੱਖ-ਮਰੀ ਦੇ ਜ਼ਿਕਰਾਂ 125-ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ 111-ਵੇਂ ਸਥਾਨ ‘ਤੇ ਸੀ।

ਦੇਸ਼ ਦੀ ਰਾਜ ਸਤਾ ‘ਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਰਾਜਨੀਤਕ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਤੀਜੀ ਵਾਰ 2024 ਵਿੱਚ ਐਨ.ਡੀ.ਏ. ਦੀ ਬਣੀ ਮੌਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਸੌਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਕਿ ਅਸੀਂ 21-ਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਪੁੱਚ ਗਏ ਹਾਂ, ‘ਤੇ ਪੰਜਵੀਂ ਸੰਸਾਰ ਆਰਥਿਕ ਸ਼ਕਤੀ ਵੀ ਬਣ ਗਏ ਹਾਂ ! ਪਰ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਭੁੱਖ ਮਰੀ ਨਾਲ ਪੀੜਤ ਲੋਕਾਂ ਵਾਲੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪਹਿਜਾਣ ਅੱਜੇ ਵੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਾਣ ਮੰਤਰੀ ਨੇ 2024 ਦੀਆਂ ਸੰਸਦ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਚੋਣ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮੁੱਦਾ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚੋਂ 25-ਕਰੋੜ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗਰੀਬੀ ਵਿੱਚ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਦੀਆਂ ਟਾਹਾਰਾਂ ਮਾਰੀਆਂ ਸਨ। ਪਰ ! ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਗਰੀਬੀ ਤੇ ਭੁੱਖ ਮਰੀ ਦੇ ਅੰਕੜੇ ਡਰਾਉਣ ਵਾਲੇ ਆਏ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਭਾਵੇਂ ! ਕਹਿ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਤਮ ਨਿਰਭਰ ਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਵਿਗਿਆਨਕ ਤਰੱਕੀ ਕਰਕੇ ਚੰਦ ਤਕ ਪੁੱਚਣ ‘ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਉਪਕਰਨਾਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਨਿਰਾਾਤ ਸਮੇਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਆਤਮ ਨਿਰਭਰ ਬਣ ਗਏ ਹਾਂ ? ਇਹ ਵੀ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਕਿ ਸਾਡੀ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਨੀਤੀ, ਕੁਟਨੀਤਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਲੋਕਤੰਤਰ, ਸਾਹਿਤ-ਸੱਭਿਆਚਾਰ ‘ਤੇ ਕਲਾਅਤਮਕ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਾਡੀ ਪਹਿਜਾਣ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ? ਅਸੀਂ ਪੰਜਵੀਂ ਅਰਥ-ਵਿਵਸਥਾ ‘ਚ ਪੁੱਚ ਗਏ ਹਾਂ ! ਅਤੇ ਜਲਦੀ ਹੀ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਤੀਸਰੀ ਸਤ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਅਰਥ-ਵਿਵਸਥਾ ਬਣਾਉਣ ਦੀਆਂ ਡੀਗਾਂ ਵੀ ਮਾਰ ਰਹੇ ਹਾਂ ! ਪਰ ਭੁੱਖ ਦੁੱਖਾਂ ਲੋਕ ਮਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ

ਇਕ ਚਰਚਾ ਹੈ, “ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਭੁੱਖ ਦੁੱਖਾਂ ਮਰ ਰਹੇ ਹਨ (ਮੀਡੀਆ ਰਿਪੋਰਟਾਂ)

“ਯੂ.ਐਨ.ਈ.ਪੀ. ਅਨੁਸਾਰ ਖਾਧ ਬਰਬਾਦੀ ਸੂਚਕ ਅੰਕ” 2024 ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿ ਰੋਜ਼ਾਨਾਂ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਵਿੱਚ ਜਿੰਨੇ ਭੁੱਖੇ ਲੋਕ ਸੌਂਦੇ ਹਨ, ਉਸ ਤੋਂ ਕਿਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਨਾਜ ਬਰਬਾਦ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਭੁੱਖਿਆ ਹੋਟਲ, ਰੋਸਤਰਾ ਤੇ ਵਿਆਹ-ਸ਼ਾਦੀਆਂ, ਸਮਾਗਮਾਂ, ਭੰਡਾਂਗਿਆਂ ਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸਕਾਨਾਂ ਰਾਂਹੀਂ ਨਿਭਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਕ ਹੋਰ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ 2022 ਵਿੱਚ ਸੰਸਾਰ ਭਰ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ ਅਨਾਜ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਦਾ 19-ਫੀਂ ਸੱਦ ਭਾਵ ! ਲੱਗ-ਪੱਗ 1.05 ਅਰਬ ਟਨ ਅਨਾਜ ਬਰਬਾਦ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਿਕ, ਇਹ ਅਨਾਜ ਖੇਤ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਬਾਲੀ ਤੱਕ ਪੁੱਚਦਿਆਂ -ਪੁੱਚਦਿਆਂ 13-ਫੀਂ-ਸੱਦ ਅਨਾਜ ਬਰਬਾਦ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

“ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸਰਗਰਮੀ” ਦੀ ਖਾਧ ਬਰਬਾਦੀ ਸੂਚਕ ਅੰਕ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਸਾਲ 2030 ਤੱਕ ਭੋਜਨ ਦੀ ਬਰਬਾਦੀ ਨੂੰ ਅੱਧਾ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਗਤੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਤਮ ਨਿਰਭਰ ਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਵਿਗਿਆਨਕ ਤਰੱਕੀ ਕਰਕੇ ਚੰਦ ਤਕ ਪੁੱਚਣ ‘ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਉਪਕਰਨਾਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਨਿਰਾਾਤ ਸਮੇਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਆਤਮ ਨਿਰਭਰ ਬਣ ਗਏ ਹਾਂ ? ਇਹ ਵੀ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਤਮ ਨਿਰਭਰ ਤੇ ਆਧੁਨਿਕ ਵਿਗਿਆਨਕ ਤਰੱਕੀ ਕਰਕੇ ਚੰਦ ਤਕ ਪੁੱਚਣ ‘ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਉਪਕਰਨਾਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਨਿਰਾਾਤ ਸਮੇਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਆਤਮ ਨਿਰਭਰ ਬਣ ਗਏ ਹਾਂ ? ਇਹ ਵੀ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਕਿ ਸਾਡੀ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਨੀਤੀ, ਕੁਟਨੀਤਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਲੋਕਤੰਤਰ, ਸਾਹਿਤ-ਸੱਭਿਆਚਾਰ ‘ਤੇ ਕਲਾਅਤਮਕ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਾਡੀ ਪਹਿਜਾਣ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ? ਕਿਉਂਕਿ ਅੱਜ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਰੋਜ਼ਾਨਾ 78-3 ਕਰੋੜ ਲੋਕ ਗੰਭੀਰ ਭੁੱਖ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਜਿਥ ਕਿ ਇਕ ਅਰਬ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਖਾਣਾ ਬਰਬਾਦ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਅਨਾਜ ਦੀ ਹੋ ਰਹੀ ਬਰਬਾਦੀ ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਚਾਹੁੰਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਅਕਤੀ ਲੋਕ ਵੱਡੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇਕ ਅਰਬ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਭੋਜਨ ਦੀ ਬਰਬਾਦ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ ਬਰਬਾਦ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇਕ ਅਰਬ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਭੋਜਨ ਦੀ ਬਾਲੀ ਦੇ ਬਰਬਾਦ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਭੋਜਨ ਦੀ ਬਰਬਾਦੀ ਵੀ ਸੰਸਾਰ ਦੀ

ਤਰਾਸਦੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਜਾਣਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਮੱਸਿਆ ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਅਰਥ ਵਿਵਸਥਾ ‘ਤੇ ਨਿਕਾਰਾਤਮਿਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੀ ਨਹੀਂ ਪਾਉਂਦੀ ਸਗੋਂ ‘ਤੇ ਜਲ-ਵਾਯੂ ਪ੍ਰੀਵਰਤ ਅਤੇ ਜੀਵਾਂ ਲਈ ਵੀ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਵੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ।

ਸਰਕਾਰੀ ਅੰਕੜਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਭਾਰਤ ਅੰਦਰ ਸਾਲ 2022-23 ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ 74 ਮਿਲੀਅਨ ਅਨ ਖਾਧ ਪਦਾਰਥ ਬਰਬਾਦ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਦੇਸ਼ ਅੰਦਰ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਅਨਾਜ ਦਾ 22-ਫੀਂ ਸੱਦ ਜਾਂ 10-ਫੀਂ ਸੱਦ ਕੁੱਲ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਅਨਾਜ, ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਅਤੇ ਫਲਾਂ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਅਤੇ ਦੁਰ-ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਾਰਨ ਹੀ ਬਰਬਾਦ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸੰਸਾਰ ਅੰਦਰ ਪੈਦਾ ਹੋਏ 931-ਮਿਲੀਅਨ ਟਨ ਅਨਾਜ (17-ਫੀਂ ਸੱਦ ਹਿੱਸੇ ‘ਚੋ’ ਕੇਵਲ 8-ਫੀਂਸਦ ਹੀ ਭਾਰਤ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ (2019))। “ਭਾਰਤੀ ਖੇਤੀ ਕੌਸਲ ਅਤੇ ਖੇਜ਼” ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਭਾਰਤ ਅੰਦਰ 10-ਫੀਂਸਦ ਅਨਾਜ, ਸਬਜ਼.ਆਂ, ਫੱਲ, ਦੁੱਧ ਅਤੇ ਅੰਡਿਆਂ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਦਾ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਬਾਲੀ ਤਕ ਪਹੁੰਚਦੇ-ਪਹੁੰਚੇ ਹੀ ਬਰਬਾਦ ਅਤੇ ਖਰਾਬ ਹੋ ਜਾਣਾ, ਇਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਦੁਖਾਂਤਾ ਹੈ ! ਜਦ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਕੁੱਲ 15.3 ਬਿਲੀਅਨ ਸਲਾਨਾ ਖਾਧ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਵਿੱਚੋਂ ਕੇਵਲ 19-ਫੀਂ ਸੱਦ ਹੀ ਬਰਬਾਦ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸੰਸਾਰ ਅੰਦਰ 121-ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਅਕਤੀ ਸਲਾਨਾ ਅਨਾਜ ਦੀ ਬਰਬਾਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, (2021-ਰਿਪੋਰਟ)।

ਵਿਸ਼ਵ ਅਸਮਾਨਤਾ ਦੀ ਇਕ ਹੈਰਾਨੀ ਵਾਲੀ ਸੰਯੁਕਤ -ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਇਕ ਤਾਜ਼ਾ ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਿਕ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਲੱਗ-ਪੱਗ 80-ਕਰੋੜ ਲੋਕ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਭੁੱਖੇ ਸੌਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਦੂਸਰੇ ਪਾਸੇ ਭੋਜਨ ਦੀਆਂ ਲੱਗ-ਪੱਗ “ਇਕ ਅਰਬ” ਬਾਲੀਆਂ ਬਰਬਾਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। “ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਨੇ ਗਲੋਬਲ ਰਿਪੋਰਟ ਅੰਨਹੂਡ ਕਰਾਈਸਿਸ (ਖਾਧ ਸੰਕਟ ਤੇ ਵਿਸ਼ਵ ਰਿਪੋਰਟ) ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਹੈ, ਕਿ ਭੁੱਖਨਾਲ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬਚੇ, ਇਸਤਰੀਆਂ ਅਤੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹਨ।”

ਭਾਰਤ ਭਾਵੇਂ ਚੀਜ਼ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਬਾਦ ਅੰਨ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ‘ਚ ਮੋਹਰੀ ਦੇਸ਼ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ? ਇਥੋਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ, ਪਾਣੀ (ਕਾਰਬਨ ਛੂਡ ਪ੍ਰਿੰਟ ਤੇ ਵਾਤਾਵਰਣ) ਖੇਤੀ ਲਈ ਅਨੁਕੂਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ! ਇਥੇ ਭੁੱਖ-ਮਰੀ ‘ਤੇ ਮਹਿੰਗਾਈ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ 50-ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਪ੍ਰ

56 ਸਫੇ ਦੀ ਬਾਕੀ

ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਅਜੇ ਤੱਕ ਵੀ ਅਸੀਂ ਰਵਾਇਤੀ ਢੰਗ, ਤਰੀਕਿਆਂ ‘ਤੇ ਗੈਰ-ਵਿਗਿਆਨਕ ਢੰਗਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ। 74-ਮਿਲੀਅਨ ਟਨ ਪੈਦਾਵਾਰ, ਉਪਯੋਗ ਦਾ 22-ਫੀ-ਸੱਦ ਹਿੱਸਾ ਹਰ ਸਾਲ ਬਰਬਾਦ ਜਾਂ ਖਰਾਬ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੋ ਕੁੱਲ ਪੈਦਾਵਾਰ ਦਾ 10-ਫੀ-ਸੱਦ ਬਣਦ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਹੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਲੋਕ ਹਰ ਸਾਲ ਭੁੱਖ ਨਾਲ ਵਿਆਕੁਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। (ਗਲੋਬਲ ਹੰਗਾਰ ਇਡੋਕਸਰ ਰਿਪੋਰਟ)। ਭਾਰਤ ਅੰਦਰ ਹਿੰਦੂ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨਵੰਬਰ 2021 ਕਿ 194.6 ਮਿਲੀਅਨ ਲੋਕ ਕੁਪੋਸ਼ਣ ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਰ, “ਖੁਰਾਕ ਤੇ ਖੇਤੀ ਸੰਸਥਾਂ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ 28.7 ਫੀ-ਸੱਦ ਲੋਕ ਭੁੱਖ-ਮਰੀ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ (2023) ਸਨ। ਡਾਕਾਂ ਅਤੀਤਿਆ ਸੇਨ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ, “ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਕੋਲ ਖਾਧ ਪਦਾਰਥ ਖਰੀਦਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਿਸ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਖਾਧ ਸੰਬੰਧੀ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਤੀਆਂ ਹੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹਨ। ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਬੀ.ਜੇ.ਪੀ. ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਗਰੀਬਾਂ ‘ਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਹਰ ਵਰਗ ਅੰਦਰ ਕਿਸਾਨਾਂ, ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ, ਦਲਿੱਤਾ, ਆਦਿਵਾਸੀਆਂ ਤੇ ਗਰੀਬੀ ਵਿਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗਰੀਬੀ ਵਿਚੋਂ ਕੱਢਣ ਦੀਆ ਲੌਤੀਆਂ ਕਾਰਨ ਪਾੜਾ ਦਿਨੋਂ ਦਿਨ ਵੱਧ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਦ ਕਿ ਉਪਰਲਾ ਵਰਗ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ

ਹੈ, ਹੁਹ ਵਰਗ ਅੱਜ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦੇ 75 ਸਾਲਾਂ ਬਾਦ ਵੀ ਹੋਰ ਅਮੀਰ ਤੋਂ ਅਮੀਰ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਦੇਸ਼ ਅੰਦਰ ਆਰਥਿਕ ਪਾੜਾ ਵੱਧਣ ਕਾਰਨ ਗਰੀਬ, ਵਰਗ ਗਰੀਬੀ-ਗੁਰਬਤ ਵੱਲ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਅੱਤੇ ਪੇਂਡੂ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਮਿਹਨਤ ਸਦਕਾ ਹੀ ਅਸੀਂ ਚੌਲਾਂ, ਕਣਕ, ਦਾਲਾਂ, ਦੂੱਧ, ਗੰਨਾ ਅੱਤੇ ਮੋਟੇ ਅਨਾਜ ਵਿਚ ਭਾਵੇਂ! ਅਸੀਂ ਅੱਗੇ ਵੱਧ ਹਾਂ, ਪਰ! ਭੁੱਖ ਅੱਤੇ ਕੁਪੋਸ਼ਣ ਸਾਡਾ ਪਿੱਛਾ ਨਹੀਂ ਛੱਡ ਰਹੀ ਹੈ। ਅੱਜ ਅਸੀਂ 125-ਦੇਸ਼ਾਂ ਅੰਦਰ ‘ਭੁੱਖਮਰੀ’ ਦੇ 111-ਵੇਂ ਸਥਾਨ ’ਤੇ ਹਾਂ! ਕਿਉਂਕਿ? ਸਾਨੂੰ ਗੁਣਵੰਤਾਂ ਵਾਲੀ ਖੁਰਾਕ ਅੱਤੇ ਪੇਟ ਭਰਵੀਂ ਰੋਟੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਰਹੀ ਹੈ! ਅੱਜ ਵੀ 1.41 ਬਿਲੀਅਨ ਅਬਾਦੀ ਵਿਚੋਂ 190 ਮਿਲੀਅਨ ਭਾਰਤੀ ਭੁੱਖੇ ਹਨ। ਕਿਉਂਕਿ? ਦੇਸ਼ ਅੰਦਰ ਪੂਜੀਵਾਦੀ, ਫਿਰਕੂ ਅੱਤੇ ਅਜ਼ਾਰੇਦਾਰੀ ਪੱਖੀ ਆਰਥਿਕ ਨੌਤੀਆਂ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਬੀ.ਜੇ.ਪੀ. ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵਲੋਂ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਅੱਤੇ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਕਾਰਨ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਕੌਮੀ ਸੰਪਤੀ ਅੱਤੇ ਆਰਥਿਕਤਾ ਇਕ ਪਾਸੜ ਵੱਧ ਰਹੀ ਹੈ। ਅੱਜ ਪੂਜੀ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ’ਤੇ ਵਾਹਾ ਜੋ ਅਜ਼ਾਰੇਦਾਰ ਪੱਖੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ‘ਆਰਥਿਕ ਨਾ-ਬਰਾਬਰੀਆਂ’ ਅੱਤੇ ਅਸਮਾਨਤਾਵਾਂ ਵਧੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਨਾ-ਬਰਾਬਰੀ ਵਾਲੇ ਆਰਥਿਕ ਸਿਸਟਮ ਨੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ‘ਤੇ ਕਿਰਤੀ ਤੀ ਰੋਟੀ-ਰੋਟੀ ਬਰਬਾਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅੱਤੇ ਖੋਹੀ ਜਾ

ਰਹੀ ਹੈ। ਖੇਤੀ ਸੈਕਟਰ, ਮੌਜੂਦਾ ਉਦਾਰੀਵਾਦੀ ਆਰਥਿਕ ਨੌਤੀਆਂ ਕਾਰਨ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਅੱਜ! ਛੱਟਾ ਕਿਸਾਨ, ਪੇਂਡੂ ਮਜ਼ਦੂਰ ਅੱਤੇ ਕਿਰਤੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਬਹੁ-ਗਿਣਤੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਪ੍ਰਤੀ-ਦਿਨ ਦੋ ਡਾਲਰ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਘੱਟ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਆਮਦਨ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਦੋ ਵੇਲੇ ਦੀ ਰੋਟੀ ਖਾਣ ਤੋਂ ਵੀ ਆਤੁਰ ਹਨ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਹੀ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ‘ਸਮੂਹਿਕ ਗਰੀਬੀਆਂ ਭਾਵ’! ਜਨ-ਗਰੀਬੀ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਕਿਹਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਦ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਖੁੱਦ ਮੰਨ ਰਹੀ ਹੈ, “ਕਿ ਅਸੀਂ ਦੇਸ਼ ਦੇ 80-ਕਰੋੜ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਨਾਜ ਹਰ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਰਹੇ ਹਾਂ ਭਾਵ”! ਭਾਰਤ ਦਾ ਅਵਾਮ ਇਕ ਦਿਨ ਦਾ ਲੋੜ ਬਰਬਾਦ ਖੁੱਦ ਖਾਣਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ‘ਚ ਨਾ-ਕਾਮਯਾਬ ਹੈ।

ਸਮੂਹਿਕ ਗਰੀਬੀ ਜਾਂ ਜਨ ਗਰੀਬੀ ‘ਚੋਂ ਮੁਕਤੀ ਦਿਵਾਉਣ ਲਈ ਭਾਰਤ ਅੰਦਰ ਅਨਾਜ, ਸਬਜ਼ੀਆਂ, ਫੱਲ, ਦੂੱਧ, ਆਂਡੇ ਅੱਤੇ ਹੋਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਬਾਲੀ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਇਕ ਵਿਗਿਆਨਕ ਚੇਨ ਹੋਵੇ। ਜਿਸ ਵਿਚੋਂ ਵਿਚੋਲੇ ਕੱਚ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ‘ਤੇ ਜਨਤਕ ਜਮਹੂਰੀ ਢੰਗਾਂਨਾਲ ਚੁਣੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਨਮਾਈਂਦਿਆਂ ਦੀ ਦੇਖ-ਭਾਲ ‘ਤੇ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਲੋਕ ਨਿਗਰਾਨੀ ਵਾਲੀ ਸਪਲਾਈ ਚੇਨ ਹੋਵੇ। ਨੁਕਸਾਨ ਸਾਰਾ ਢਾਂਚਾ ਜੋ 40-ਫੀ-ਸੱਦ ਅਨਾਜ ਦੀ ਬਰਬਾਦੀ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ,

ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਦੇਸ਼ ਅੰਦਰ ਖਾਧ-ਖੁਰਾਕ ਦੀ ਜਨਤਕ ਵੰਡ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਅਜਿਹੇ ਜਮਹੂਰੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੀ ਕਿਸਾਨ ਤੇ ਖਪਤਕਾਰ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਇਨਸਾਫ਼ ਦੇ ਸੱਕਣਗੇ ਅੱਤੇ ਹਰ ਭਾਰਤੀ ਨੂੰ ਖਾਣ ਲਈ ‘ਤੇ ਪੇਟ ਭਰਨ ਲਈ ਦੋ ਛੱਗ ਦੀ ਰੋਟੀ ਦੇਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਯੋਗ ਹੋ ਸੱਕੇਗਾ।

ਜਦੋਂ ਹਰ ਭਾਰਤੀ ਨੂੰ ਹਾਕਮ ਸਿਹਤ, ਸਿੱਖਿਆ, ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਗੰਠੀ ਅੱਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਆਰਥਿਕ ਅਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਢਾਲ ਅੱਤੇ ਓਟ ਦੇਣ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ, ਉਦੋਂ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਹਰ ਨਾਗਰਿਕ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਖੁੱਦ ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰੇਗਾ ਅੱਤੇ ਉਹ ਖੁੱਦ ਵੀ ਪੇਟ ਭਰਨ ਯੋਗ ਵੀ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਫਿਰ ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ “ਰਿਊਨੀਆਂ ‘ਤੇ ਚੋਗੋਂ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਪਏਗੀ? ਜੋ ਭੁੱਖਿਆਂ ਨੂੰ ਗੁੰਮਰਾਹ ਕਰਕੇ, ਵੈਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਫਿਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ “ਗਰੀਬੀ-ਗੁਰਬਤ” ਦੀ ਖਾਈ ਵਿਚ ਸੁੱਟ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਲੋਕਾਂ ਅੰਦਰ ਇਕ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਦੀ ਲਹਿਰ ਅੱਤੇ ਆਪਣੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਰਾਜਨੀਤਕ-ਆਰਥਿਕ ਸੰਪਰਸ਼ ਕਰਨਾ ਪਏਗਾ? ਤਾਂ! ਹੀ, ਹੁਹ ਆਪਣੀ ਮੁਕਤੀ ਵੱਲ ਕਦਮ ਪੁੱਟ ਕੇ ਆਰਥਿਕ ਬਰਾਬਰਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸੱਕਣਗੇ?

*****

ਸੀਰੀਅਲ ਬਣਾ ਕਿ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਅਵਤਾਰ ਵਰਮਾ ਅੱਜ ਪਾਲੀਵੱਡ ਦਾ ਨਾਮਵਰ ਚਿਹਰਾ ਹੈ। ਪਾਲੀ ਦੇਤਵਾਲੀਆਂ ਦੇ ਗੀਤ ਦਾ ਵੀਡਿਓ ਬਣਾ ਕਿ ਉਹ ਚੋਟੀ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕਾਂ ‘ਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸ਼ਾਰਟ ਫਿਲਮਾਂ ਦਾ ਕਿੰਗ ਅਵਤਾਰ ਵਰਮਾ ਹੁਣ ਐਕਟਰ ਬਣ ‘ਬਾਪੂ ਦਾ ਕਲਾਕਾਰ’ ਫਿਲਮ ‘ਚ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮਿਹਨਤ ਨੇ ਅਵਤਾਰ ਵਰਮਾ ਨੂੰ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸਟਾਰ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਤੇ ਕਲਾਕਾਰ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਅਵਤਾਰ ਵਰਮਾ ਆ ਰਹੇ ਸਮੇਂ ‘ਚ ਵੱਡੇ ਬਜ਼ਟ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮ ਦੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਗੁਰਦੀਪ ਸੰਧੂ ‘ਐਵਾਰਡ ਜੇਤੂ ਹੀਰੋ’

ਖਰਾ ਉਤਰ ਰਿਹਾ ਗਾਇਕ ਹੈ। ਅਮਰ ਨੂਰੀ ਰੀਅਲ ਸਟਾਰ ਹੈ ਇੱਕ ਚੋਟੀ ਦਾ ਨਾਮ ਫਿਲਮਾਂ ਦੇ ਗਾਇਕੀ ਵਿੱਚ ਅਮਰ ਨੂਰੀ ਹੈ। ਪਿੰਡ ਅਮਰੀਕਾ ਫਿਲਮ ‘ਚ ਗੀਤ ਤੇ ਅਦਾਕਾਰੀ ਕਰ ਅਮਰ ਨੂਰੀ ਨੇ ਸਾਬਿਤ ਕਰ ਦਿਖਾਇਆ ਕਿ ਜਵਾਨੀ ਵਾਲਾ ਜੋਸ਼ ਅੱਜ ਵੀ ਉਸ ‘ਚ ਬਰਕਰਾਰ ਹੈ। ਸਰਦੂਲ ਸਿਕੰਦਰ ਦਾ ਚਲੇ ਜਾਣਾ ਘਾਟਾ ਤੇ ਬਹੁਤ ਹੈ। ਪਰ ਅਲਾਪ ਤੇ ਸਾਰੰਗ ਜਿਹੇ ਹੀਰੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਤਕਵੀ ਹੋ ਕਿ ਉਹ ਚਲ ਸੋ ਚਲ ਹੈ। ਅਮਰ ਨੂਰੀ ਜਿਸ ਗੁੱਗੂ ਗਿੱਲ ਨਾਲ ਹਿੱਟ ਫਿਲਮਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਆ ਰਹੇ ਸਮੇਂ ‘ਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਤੇ ਗਾਇਕੀ ਦਿਨ ਹੋਰ ਬੁਲੰਦ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ।

ਅਵਤਾਰ ਵਰਮਾ ਹੈ ਮਿਹਨਤੀ ਕਲਾਕਾਰ

ਦੂਰਦਰਸ਼ਨ ਜਲੰਧਰ ਤੇ ਚੋਟੀ ਦੇ

ਪਹਿਲਾਂ ‘ਪੀਆਂ’ ਫਿਲਮ ਲਈ ਐਵਾਰਡ ਲੈ ਚੁੱਕੇ ਹੀਰੇ ਗੁਰਦੀਪ ਸੰਧੂ ਦੀ ਫਿਲਮ ‘ਨਤੀਜਾ’ ਵੀ ਵੱਡੇ ਫਿਲਮੀ ਮੇਲੇ ‘ਚ ਐਵਾਰਡ ਲਿਸਟ ‘ਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਈ ਹੈ। ਬੈਸਟ ਐਕਟਰ ਦਾ ਐਵਾਰਡ ਰਫ਼ੀ ਸੁਸਾਇਟੀ ਨੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਜਦ ਕਿ ਸਰਵੋਤਮ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਫਿਲਮਾਂ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ‘ਸਟਾਰ ਐਵਾਰਡ’ ਉਸਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਹੈ। ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਵਾਲੇ ‘ਨੈਕਸਟ ਜਤਿੰਦਰ’ ਕਹਿ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ‘ਐਵਾਰਡ’ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਜਦ ਕਿ ਗੁਰਦੀਪ ਸੰਧੂ ਨਾਲ ਹਰ ਦੂਸਰੀ ਹੀਰੋਇਨ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਬੇਤਾਬ ਹੈ।

-ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪਵਾਰ

ਭੱਟੀ ਭੜੀਵਾਲਾ ਨੂੰ ਬਾਪੀ ਮਰਾਵਾਂ ਵਾਲੇ ਮਾਨ ਦੀ

ਭੱਟੀ ਭੜੀਵਾਲਾ ਚੋਟੀ ਦਾ ਗੀਤਕਾਰ, ਲੇਖਕ ਤੇ ਸੰਗੀਤ ਪੇਸ਼ਕਾਰ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਗੀਤਕਾਰੀ ਦੇ ਦਿੱਗਜ ਬਾਬੂ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਮਰਾਵਾਂ ਵਾਲਾ ਨੇ ਆਪਣਾ ਹੱਥ ਭੱਟੀ ਦੇ ਸਿਰ ਰੱਖ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਜਾਦੂਗਰ ਭੱਟੀ ਭੜੀਵਾਲਾ ਹੈ। ਮਹਾਨ ਗੀਤਕਾਰ ਦੇ ਇਸ ਅਸ਼ੀਰਵਾਦ ਨੇ ਭੱਟੀ ਨੂੰ ਹੋਰ ਉਤਸ਼ਾਹ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਹੁਣ ਫਿਲਮੀ ਗੀਤਕਾਰ ਵੀ ਬਣ ਗਿਆ। ਦੇਵੀ ਸ਼ਰਮਾ ਦੀ ਫਿਲਮ ‘ਜੱਟੀ ਪੰਦਰਾਂ ਮੁਰੱਬਿਆਂ ਵਾਲੀ’ ਦੇ ਗੀਤ ਭੱਟੀ ਨੇ ਲਿਖੇ ਹਨ। ਬਾਬੂ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਉਸਦੀ ਹੀ ਸਿਫਤ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਿਸਦੇ ਪੱਲੋਂ ਭੱਟੀ ਦੀ ਹੋਰ ਚੋਣ ਦੇ ਇੰਡੀਆ।

ਸਰਵਜੀਤ ਕਰੇ ‘ਜੋਗੀਆਂ ਦੇ ਕੰਨਾਂ ਵਿੱਚ’

ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ ਵਿਰਸੇ ਦੀ ਗਾਇਕ ਸਰਵਜੀਤ ਕੌਰ ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮਾਂ ਲਈ ਅਵਾਜ਼ ਬਣ ‘ਨੂਰਜ਼ਹਾਂ’ ਰਹੀ ਹੈ, ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮਾਂ ਦੀ ਲਤਾ ਮਿਲੀ ਹੋਣ ਕਰੇ ਕਰਕੇ ਹੁਣ ‘ਜੋਗੀਆਂ ਦੇ ਕੰਨਾਂ ਵਿੱਚ’ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ ਵਿਰਸੇ ਦੀ ਗਾਇਕ ਸਰਵਜੀਤ ਕੌਰ ਦੀ ਹੋਰ ਚੋਣ ਦੇ ਇੰਡੀਆ।

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਕੇ ਮਨ ਨੂੰ ਸ਼ਕਤਿ ਮਿਲਿਆ

ਮੇਜ਼ਰ ਸਿੰਘ ਨਾਭਾ

MR. 946355962

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ 1525 ਦੇ ਕਰੀਬ ਰਾਵੀ ਦੇ ਕੰਢੇ ਆਕੇ ਖੇਤੀ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਏ। ਹੱਥੀਂ ਕਿਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਵਿਖੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਕਰੀਬ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਕਰਕੇ ਵਾਸਤਵਿਕ ਰੂਪ ਦਿੱਤਾ। ਆਪ ਵਲੋਂ ਲਾਇਆ ਰਾਵੀ ਦੇ ਪੱਤਣ ਨੇੜੇ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਵਿਖੇ ਸਿੱਖੀ ਦਾ ਬੁਟਾ ਜੜ੍ਹ ਫੜ੍ਹ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਥੇ ਹੀ ਆਪ ਨੇ ਭਾਈ ਲਹਿਣਾ ਨੂੰ ਗੁਰਗੱਦੀ ਸੌਂਪ ਕੇ ਗੁਰੂ ਅੰਗਦ ਦਾ ਨਾਂ ਦਿੱਤਾ। ਇਥੋਂ ਦੀ ਮਿਟੀ ਵਿੱਚ 1539 ਈ: ਨੂੰ ਨਾਨਕ ਛੁੱਲਾਂ ਦੀ ਖੁਸ਼ਬੋ ਛੱਡ ਕੇ ਤੁਰ ਗਿਆ। ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਸਹਿਬ (ਪਾਕਿਸਤਾਨ) ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਦੀ ਤਾਂਧ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਲਾਂਘੇ ਦੇ 2019 'ਚ ਖੁੱਲ੍ਹਣ ਨਾਲ ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਹੀ ਸੀ ਪਰ ਸਬੱਬ ਸੱਚ ਮੁੱਚ ਉਦੋਂ ਬਣਿਆ ਜਦੋਂ ਯਾਦ ਚੇਤੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇੱਕ ਦਿਨ ਮੇਰੇ ਦੋਸਤ ਸੁਖਚੈਨ ਸਿੰਘ ਢੀਡਸਾ ਦਾ ਫੇਨ ਆਇਆ ਕਿ ਆਪਣ ਥਣੇ ਜਾ ਕੇ ਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਵੈਗੀਡੀਕੇਸ਼ਨ ਲਈ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਆਧਾਰ ਕਾਰਡ ਲੈ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਗੱਡੀ 'ਚ ਬੈਠ ਗਿਆ, ਰਸਤੇ 'ਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੈਡਮ ਨਾਲ ਗੱਲ ਹੋਈ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆਂ ਕਿ ਉਹ ਪੰਜ- ਛੇ ਮੈਡਮਾਂ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਸਹਿਬ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਲਈ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਮੇਰੇ ਮਨ 'ਚ ਉਦੋਂ ਹੀ ਬਾਬੇ ਨਾਨਕ ਨੇ ਜਿਵੇਂ 'ਆਵਾਜ਼ ਮਾਰ ਲਈ ਹੋਵੇ ਫੁਰਨਾ ਫੁਰਿਆ' ਕਿ ਜਦੋਂ ਮੈਡਮਾਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਨੇ, ਮਨ ਤੂੰ ਕਿਉਂ ਉਦੋਂ ਦੀ ਘੋਲ ਕਰਦਾ ਆ ਰਿਹਾ। ਦੂਸਰੇ ਦਿਨ ਹੀ ਦੋਸਤ ਮਾਸਟਰਸੂਨੀਲ ਦੁੱਗਲ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਕੂਲ ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਲਈ ਜਾਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ, ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਜਾਣ ਲਈ ਹਾਂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਅਸੀਂ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਲਾਂਘੇ ਲਈ ਆਨ ਲਾਈਨ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਤੁਰੰਤ ਕਰਨ ਦਾ ਮਨ ਬਣਾ ਲਿਆ, ਮੈਂ ਤਾਂ ਉਸੀ ਦਿਨ ਘਰੋਂ ਹੀ ਕੰਪਿਊਟਰ ਤੇ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਕੇ 15 ਅਕਤੂਬਰ 2022 ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੀ। ਦੁੱਗਲਨੇ ਵੀ ਸਾਮ ਨੂੰ ਉਸੇ ਦਿਨ ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਕਰਵਾ ਲਈ। ਪਟਿਆਲੇ ਦੋਸਤ ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਤਾਂ ਉਹ ਵੀ ਝੱਟ ਤਿਆਰ ਹੋ ਗਏ, ਉਸ ਨੇ ਵੀ ਉਸ ਦਿਨ ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੀ। ਇਹ ਕੋਈ ਅੰਖਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਤੁਸੀਂ ਆਪ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਪਰ ਵੇਲਿਡ ਮਿਤੀ ਦਾ ਪਾਸਪੋਰਟ ਹੋਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਸੁਨੀਲ ਦੁੱਗਲ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕਾਰ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣ ਦੀ ਹਾਸੀ ਭਰ ਲਈ। ਦੋਸਤ ਮਾਸਟਰ ਭਜਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਜਾਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਜਵਾਬ ਦੇ ਗਏ ਪਰ ਬਾਅਦ 'ਚ ਪਛਤਾਏ ਕਿ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰ ਹੀ ਆਉਂਦੇ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਈ ਦੋਸਤ ਬਾਅਦ 'ਚ ਤਿਆਰ ਸੀ ਪਰ ਉਦੋਂ ਨੂੰ 15 ਤਾਰੀਖ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਵੈਬਸਾਈਟ ਤੋਂ ਲੰਘ ਚੁੱਕੀ ਸੀ ਜੋ ਪਛਤਾਵੇਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੀ। ਤਕਰੀਬਨ 15 ਕੁ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਕਾਰਜੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਲੰਬੀ ਤਾਰੀਖ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹੋ ਜਿਸ 'ਚ ਤੁਸੀਂ ਕਈ ਆਪਸ਼ਨ ਤਬਦੀਲੀ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤ ਸਕਦੇ ਹੋ ਸ਼ਾਡੀਹਫਤਾ ਕੁ ਪਹਿਲਾਂ

ਪੁਲਿਸ ਵੈਰੀਫੀਕੇਸ਼ਨ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਕੰਨਫਰਮ ਦਾ ਮੈਸੇਜ਼ ਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਿਉਰੋ ਆਫ਼ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਇੰਡੀਆ ਵਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੰਨਫਰਮਿਡ “ਇਲੈਕਟਰੋਨਿਕ ਟਰੇਵਲ ਆਥਰੀਜ਼ੇਸ਼ਨ” (ਈ.ਟੀ.ਏ.) ਫਾਰਮ ਦਾ ਪ੍ਰਿੰਟਲੈਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ 75 ਘੰਟੇ ਪਹਿਲਾਂ ਕੋਵਿਡ ਰੈਪਿਡ ਟੈਸਟ ਨੈਰੋਟਿਵ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰਾਉਣੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇੱਕਲੇ ਕਨਫਰਮੇਸ਼ਨ ਮੈਸੇਜ਼ ਦੇ ਭੁਲੇਖੇ ‘ਚ ਈ.ਟੀ.ਏ. ਪ੍ਰਿੰਟ ਲੈ ਕੇ ਨਹੀਂ ਰਾਏ, ਡੇਰਾ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਚੈਕ ਪੋਸਟ ਤੇ ਹੀ ਸਾਨੂੰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇਖ ਕੇ ਈ.ਟੀ.ਏ. ਫਾਰਮ ਨੇੜੇ ਹੀ ਪ੍ਰਿੰਟ ਵਾਲੀ ਦੁਕਾਨ ਤੋਂ ਪ੍ਰਿੰਟ ਕਢਵਾਕੇ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ, ਜੋ ਬਹੁਤਾ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਲੱਗਿਆ। ਪ੍ਰਿੰਟ ਲਿਆਉਣ ਉਪਰੰਤ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲੀ ਚੈਕ ਪੋਸਟ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰ ਗਏ ਅਗਲੀ ਚੈਕ ਪੋਸਟ ਤੇ ਪਾਸਪੋਰਟ, ਈ.ਟੀ.ਏ. ਫਾਰਮ ਚੈਕ ਕੀਤਾ। ਇਥੋਂ ਸਿੱਧੇ ਗੱਡੀ ਪਾਰਕਿੰਗ ‘ਚ ਲੈ ਗਏ ਜੋ ਸਾਹਮਣੇ ਸ੍ਰੀ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਕੋਰੀਡਰ, ਆਈ.ਸੀ.ਪੀ. ਡੇਰਾ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ਸੈੱਡ ਰੂਪੀ ਬਿਲਡਿੰਗ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੀ। ਪਾਰਕਿੰਗ ‘ਚ ਅਸੀਂ ਅੰਦਰੋਂ ਅੰਦਰ ਹੀ ਬਿਲਕੁਲ ਨਾਲ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਬਿਲਡਿੰਗ ਵਿੱਚ ਪੁੱਜ ਗਏ। ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਚੈਕ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖਰੇ ਕਾਊਂਟਰਾਂ ਤੋਂ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਲਿਜਾਰੇ ਕਰੰਸੀ ਨੋਟਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਲਿਖਵਾਕੇ ਅਤੇ ਜੋ ਵੀ ਸਮਾਨ ਹੈ ਉਸਦੀ ਸਕੱਤ ਕਰਵਾਕੇ ਬੜੀ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਇਥੋਂ ਆਉਟ ਹੋ ਗਏ। ਪਾਸਪੋਰਟ ਕਈ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਚੈਕ ਜਰੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਉਪਰ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਕੋਈ ਐਂਟਰੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਫਿੰਗਰ ਪ੍ਰਿੰਟ ਵੀ ਲਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਬਾਹਰੀਗੇਟ ਤੋਂ ਨਿਕਲਦੇ ਹੀ ਬਾਹਰ ਇਧਰਲਾ ਈ-ਆਈ ਖੜ੍ਹੀ ਸੀ, ਉਸ ਵਿੱਚ ਬੈਠੇ ਤੇ ਬਾਰਡਰ ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਏ। ਜਿਥੇ ਫੇਰ ਭਾਰਤੀ ਮਿਲਟਰੀ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਚੈਕ ਕਰ ਕੇ ਜ਼ੀਰੇ ਲਾਈਨ ਪਾਰ ਕਰਨ ਦਿੱਤਾ। ਨਾਲ ਹੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਧਰਤੀ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਏ ਖੜ੍ਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਅਸੀਂ ਆਈ ਵਿੱਚ ਬੈਠ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਣੇ ਕੈਸ਼ ਐਕਚੇਂਜ ਅਤੇ ਪਕਿਸਤਾਨ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਵੀਹਡਾਲਰ (ਅਮਰੀਕਨ) ਫੀਸ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕਾਊਂਟਰਾਂ ਕੋਲਪੁੱਜ ਗਏ। ਭਾਰਤੀ ਕਰੰਸੀ ਬਦਲੇ ਉਧਰਲੀ ਦੁੱਗਣੀ ਕਰੰਸੀ ਮਿਲ ਗਈ ਜੋ ਲੋੜ ਮੁਤਾਬਿਕ ਅਸੀਂ ਲੈ ਲਈ। ਵੀਸੇ ਉਧਰ ਅਧਾਰੀ ਕਰੰਸੀ ਵੀ ਚਲਦੀ ਹੈ ਪਕਿਸਤਾਨ ਇੰਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਵਿਭਾਗ ਵਲੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖਰੇ ਕਾਊਂਟਰਾਂ ਤੇ ਸੈਕਿੰਗ ਕਰਾਉਂਦੇ ਹੋ ਏਂਟਰੀ ਸਾਨੂੰ ਅਖੀਰ ਤੇ ਜਾ ਕੇ ਪੀਲਾ ਐਂਟਰੀ ਕਾਰਡ ਮਿਲ ਗਿਆਂ ਜੋ ਗਲੇ ਪਾਕੇ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਦਿਆਂ ਹੀ ਸਾਹਮਣੇ ਬੈਟਰੀ ਵਾਲੀ ਵੱਡੀ ਬਸ ਖੜ੍ਹੀ ਸੀ, ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਹੋ ਗਏ ਅਜੇਂ ਸਵਾਰੀਆਂ ਘੱਟ ਸੀ ਅਨੇਂ ਫੋਟੋਆਂ ਖਿੱਚਦੇ ਰਹੇ। ਬਸ ਸਵਾਰੀ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਤੇ ਚਲ ਪਈ, ਅਸੀਂ ਰਾਵੀ ਉਪਰੋਂ ਨਵੇਂ ਲਾਏ ਪੁਲ ਉੱਪਰੋਂ ਲੰਘ ਰਹੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਕਿਤੇ-ਕਿਤੇ ਖੇਤ ਵਾਹੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਬਹੁਤਾ ਥਾਂ ਉੱਚਾ ਸਰਕੜਾਉਂਗਿਆ।

ਨਜ਼ਾਰਾ ਦੇਖ ਰਹੇ ਸੀ। ਕਿਤੇ ਕਿਤੇ ਸੋਲਰ ਸਿਸਟਮਵਾਲੇ ਟਿਊਬਵੈਲ ਸਨ। ਸੜਕ ਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਅਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਕੰਪਲੈਕਸ ਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਕੰਡਿਆਲੀ ਤਾਰ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਬਸ ਸਕਿਊਰਟੀ ਗੇਟ ਦਾਖਲ ਹੋ ਕੇ ਰਿਸੈਪਸ਼ਨ ਕੇਂਦਰ ਨੇੜੇ ਰੁੱਕੀ ਸਾਰੇ ਯਾਤਰੂ ਵਾਰੀ ਮੁਤਾਬਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦਿਖਾ ਕੇ ਦਰਸ਼ਨੀ ਡਿਊਜ਼ੀ 'ਚ ਦਾਖਲ ਹੋਏ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਸਕਿਊਰਟੀ ਵਾਲਾ ਜਵਾਨ ਸਵਾਗਤ ਲਈ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਬੜੇ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਜੀ ਆਇਆਂ ਕਹਿਆਅਤੇ ਸਾਰੇ ਯਾਤਰੂਆਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਨਿਮਰਤਾ ਨਾਲ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਜਾਣ, ਸੰਖੇਪ ਇਤਿਹਾਸ, ਵਾਸ਼ ਰੂਮਜ਼, ਲੰਗਰ ਆਦਿ ਬਾਰੇ ਸਮਝ ਕੇ ਸਾਡੇ ਲਈ ਇਸ ਦਿਨ ਸ਼ੁਭ ਕਾਮਨਾਵਾਂ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰੀਆਂ। ਕੋਰੀਡੋਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੋਹਣੀ ਦਿੱਖ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਘਾਹ ਬੂਟਿਆਂ ਨੂੰ ਹੱਥ ਵਾਲੀਆਂ ਬਿਜਲੀ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜ ਸੌਰ ਕੱਟਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਥੇ ਹੀ ਬਣੇ ਜੋੜਾ ਘਰ ਵਿੱਚ ਜੁੱਤੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਏ ਅਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਲਈ ਚਲ ਪਏ। ਇਥੋਂ ਖੱਬੇ ਹੱਤ ਅੱਗੇ ਵਰਾਂਡੇ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਨੂੰ ਸੋਰੋਵਰ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸਾਰਾ ਹੀ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਆਲਾ ਦੁਆਲਾ ਪੱਕਾ ਅਤੇ ਸਫ਼ਾਈ ਦਾ ਵਧੀਆ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸੀ। ਐਨ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਨਜ਼ਦੀਕ ਮੁਸਲਮਾਨ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਲੋਂ ਬਾਬੇ ਨਾਨਕ ਦੀ ਯਾਦ 'ਚ ਮਜ਼ਾਚ ਬਣਾਈ ਹੋਈ ਹੈ। ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵੜਦਿਆਂ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ਦੀ ਸਮਾਪਣ ਬਣੀ ਹੋਈ, ਪੌੜੀ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸੁਨਿਹਰੀ ਪਾਲਕੀ ਅੰਦਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਹਨ, ਸ੍ਰੀ ਸੁਖਮਣੀ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪਾਠ ਹੋ ਰਹੇ ਸੀ। ਬਣੀ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣਿਆ, ਸੁਨੀਲ ਢੁੱਗਲ ਨੇ ਤਾਂ ਆਪਣੀ ਕਨੇਡਾ ਬੈਠੀ ਬੈਠੀ ਅਤੇ ਨਾਭੇ ਆਪਣੀ ਹਮਸਫਰ ਨੀਲਮ ਢੁੱਗਲ ਨੂੰ ਵੀ ਲਾਈਵ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੇ। ਤਕਰੀਬਨ ਸਾਡੇ ਬਾਰ੍ਹਾਂ ਭੋਗ ਪੈਣ ਉਪਰੰਤ ਅਰਦਾਸ 'ਚ ਸਮੂਲੀਅਤ ਕੀਤੀ। ਗ੍ਰੰਥੀ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅਨਉਂਸ ਕੀਤਾ ਜੇ ਕਿਸੇ ਨੇ ਸੰਗਤ 'ਚੋਂ ਕੀਰਤਨ ਕਰਨਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੰਗਤ 'ਚ ਪੁਨੇ ਤੋਂ ਆਇਆ ਇੱਕ ਜੱਥਾ ਕੀਰਤਨ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ ਲੈਣ ਉਪਰੰਤ ਅਸੀਂ ਲੋੜ ਮੁਤਾਬਕ ਸੁੱਕਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ ਲੈ ਲਿਆ। ਜਿਆਦਾ ਮੁਸਲਮਾਨ ਵੀਰ ਹੀ ਸੇਵਾਦਾਰ ਦੀਆਂ ਡਿਊਟੀਆਂ ਨਿਭਾ ਰਹੇ ਨੇ। ਬਾਹਰ ਆਕੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਹੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਵਲੋਂ ਖੇਤਾਂ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਖਰ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤੇ।

* * * * *

ANIL DHEER

Columnist. Alternative Therapist, Social Activist. Health Educator Award winner; Certified in: GNT Diseases 2023 (W.H.O) Air Pollution n Health 2023 (W.H.O) Monkey-pox Virus: Health Emergencies programme (W.H.O) PHR-UNICEF Covid Variants- Vaccine-specific resources & IPC (W.H.O)

“ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕੈਂਸਰ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਦਿਵਸ 2024 ਦਾ ਥੀਮ ਹੈ- ‘ਕਲੋੜ ਦ ਕੇਅਰ ਨੈਪ’ ਲਈ ਸਟਾਈਲ ਨਾਲ ਜੜ੍ਹੀ ਆਮ ਬਣ ਚੁੱਕੀ ਬਿਮਾਰੀ ਕੈਂਸਰ ਦਾ ਵੱਧ ਰਿਹਾ ਅੰਕੜਾ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ ‘ਤੇ ਚਿੰਤਾ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਛਾਤੀ ਦੇ ਕੈਂਸਰ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਅੰਵੇਰੀਅਨ, ਬ੍ਰੇਨ, ਪੇਨਕ੍ਰਿਊਐਟਿਕ, ਪ੍ਰੋਸਟੇਟ, ਫੇਫੜੇ, ਮੀਲੇਨੋਮਾ, ਕੋਲਨ, ਬਲੱਡ, ਲੰਮਫੋਨਾ, ਯੁਟਰਾਈਨ, ਕਿਡਨੀ, ਸਾਰਕੋਮਾ ਕੈਂਸਰ ਆਦਿ ਦਾ ਹਰ ਦੂਜਾ ਵਿਅਕਤੀ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਣਚਾਹਾ ਸਟ੍ਰੈਸ, ਡਰੱਗਜ਼, ਵੀਡ, ਵੇਪਸ, ਤੰਬਾਕੂ, ਸੰਕ-ਫੁੱਡ ਦੀ ਵਰਤੋਂ, ‘ਤੇ ਪ੍ਰੈਗਨੈਂਸੀ ਦੌਰਾਨ ਅਲਕੋਹਲ ਦੇ ਇਸਤੇਮਾਲ ਪ੍ਰਤੀ ਜਾਗਰੂਕ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕੰਟੋਲ ਕਰਨਾ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਹੈਲਥ ਮੀਡੀਆ ਕੈਨੇਡਾ : 26 ਜੂਨ, 2024 ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਰਾਸ਼ਟਰੀ-ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ ‘ਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕੈਂਸਰ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਦਿਵਸ ਮਨਾ ਕੇ ਹਰ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਜਾਗਰੂਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੈਂਸਰ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਸਰੀਰਕ, ਮਾਨਸਿਕ, ਅਧਿਆਤਮਕ, ਭਾਵਨਾਤਮਕ, ਸਮਾਜਿਕ, ਪ੍ਰਣਾਲੀਗਤ, ਜਾਣਕਾਰੀ ਸੰਬੰਧੀ ਅਤੇ ਵਿਹਾਰਕ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਰਕੇ ਤਾਕਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੈਂਸਰ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਦੇ 7 ਪਿੱਲੇ ਵੱਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਛਾਤੀ ਦੇ ਕੈਂਸਰ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਅੰਵੇਰੀਅਨ, ਬ੍ਰੇਨ, ਪੇਨਕ੍ਰਿਊਐਟਿਕ, ਪ੍ਰੋਸਟੇਟ, ਫੇਫੜੇ, ਮੀਲੇਨੋਮਾ, ਕੋਲਨ, ਬਲੱਡ, ਲੰਮਫੋਨਾ, ਯੁਟਰਾਈਨ, ਕਿਡਨੀ, ਸਾਰਕੋਮਾ ਕੈਂਸਰ ਆਦਿ ਦਾ ਹਰ ਦੂਜਾ ਵਿਅਕਤੀ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਵਿਸ਼ਵ ਭਰ ਵਿਚ ਜਾਨਲੇਵਾ ਬਿਮਾਰੀ ਕੈਂਸਰ, ਬੱਚੇ, ਨੌਜਵਾਨ, ਮੱਧ ਉਮਰ, ਅਤੇ ਸੀਨੀਅਰਜ਼ ਵਿਚ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵੱਧ ਰਹੀ ਹੈ। ਕੈਂਸਰ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿਚ ਮੌਤ ਦਾ ਕੈਂਸਰ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿਚ ਮੌਤ ਦਾ ਦੂਜਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਗਈ ਹੈ।

ਹਰ ਸਾਲ ਘੱਟ ਅਤੇ ਦਰਮਿਆਨੀ ਆਮਦਨੀ ਵਾਲੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਲੱਗਭਗ 83%, ਅਤੇ ਅੰਦਾਜ਼ਨ 11.5 ਮਿਲੀਅਨ ਲੋਕ ਕੈਂਸਰ ਦੇ ਕਾਰਨ ਮੌਤ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਹਰ ਸਾਲ ਵਿਸ਼ਵ ਭਰ ਵਿਚ ਅੰਦਾਜ਼ਨ 300,000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਬੱਚੇ ਕੈਂਸਰ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਤਥਾਤੁਲਾਈਏਚਿਊ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਬਚਪਨ ਦੇ ਕੈਂਸਰ ਪ੍ਰਤੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਅਤੇ ਕੈਂਸਰ ਅਵੇਅਰਨੈਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਵੀ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਗਲੋਬਲ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ, ਖੇਤਰੀ ਪੱਧਰ ‘ਤੇ ਵੱਖਰੀ ਰਣਨੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨਾਲ ਕੈਂਸਰ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਨਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਮਿਆਰੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਠੋਸ ਉਪਰਾਲੇ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਸਾਵਧਾਨ ! ਕੈਂਸਰ ਕਾਰਕਾਂ ਤੋਂ

ਕੈਂਸਰ ਦਾ ਭਾਰ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਪੱਧਰ ‘ਤੇ ਵੱਧਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਿਰਫ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਕੈਂਸਰ ਦੀ ਕੁੱਲ ਸਲਾਨਾ ਆਰਥਿਕ ਲਾਗਤ 1.16 ਟ੍ਰਿਲੀਅਨ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਹੈ ਪਰ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿਚ ਕੈਂਸਰ ਕਾਰਨ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਖਰਚ ਵੀ ਕਈ ਟ੍ਰਿਲੀਅਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ। ਬਿਮਾਰੀ ਦਾ ਛੇਤੀ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਅਤੇ ਇਲਾਜ ਦੇ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਨਵੀਂ ਰਣਨੀਤੀ ਨਾਲ ਹਰ ਸਾਲ ਕਰੀਬਨ 3.7 ਮਿਲੀਅਨ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਚਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕੈਂਸਰ ਦੇ ਬੋਝ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨ ਵਿਚ ਹਰ ਆਦਮੀ ਨੂੰ “ਮੈਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹਾਂ, ਯਾਨਿ ਅਸੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ” ਵਰਗੀ ਸੋਚ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਤਾਕਿ ਕੈਂਸਰ ਨਾਲ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਮੌਤਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨ ਲਈ ਰੱਲ-ਮਿਲ ਕੇ ਗਲੋਬਲ ਟੀਚਿਆਂ ਨੂੰ ਹਾਸਿਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

ਕੈਂਸਰ ਇਕ ਜੈਨੋਟਿਕ ਬਿਮਾਰੀ ਹੈ-ਯਾਨਿ ਕੈਂਸਰ ਜੀਨਾਂ ਵਿਚ ਕੁੱਝ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਕਰਕੇ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਸਾਡੇ ਸੈਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਕੰਟੋਲ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਕੈਂਸਰ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਸਮੂਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਰੀਰ ਦੇ ਲਗਭਗ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅੰਗ ਜਾਂ ਟਿਸ਼ੂ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਸਾਧਾਰਨ ਸ਼ੇਲ੍ ਬੇਕਾਬੂ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸਰੀਰ ਦੇ ਨਾਲ ਲੱਗਦੇ ਅੰਗਾਂ ਜਾਂ ਹਿੱਸਿਆਂ ਉੱਤੇ ਅਟੈਕ ਅਤੇ ਅੰਗਾਂ ਵਿਚ ਫੈਲਣ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਪਾਰ ਕਰ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਬਾਅਦ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਮੈਟਾਸਟਾਸਾਈਜ਼ਿੰਗ ਅਕਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕੈਂਸਰ ਤੋਂ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਫੇਫੜੇ, ਪ੍ਰੋਸਟੇਟ, ਕੋਲੋਰੇਕਟਲ, ਪੇਟ, ਅਤੇ ਜ਼ਿਗਰ ਦਾ ਕੈਂਸਰ ਮਰਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਤੇ ਅੰਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਛਾਤੀ, ਬੱਚੇਦਾਨੀ, ਬਾਇਰਾਈਡ, ਫੇਫੜੇ ਅਤੇ ਕੋਲੋਰੇਟਲ ਦਾ ਕੈਂਸਰ ਆਮ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। 30-50% ਕੈਂਸਰ ਨਾਲ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਮੌਤਾਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਜੋਖਮ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਕੰਟੋਲ ਜਾਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਰੋਕਖਾਮ ਰਣਨੀਤੀਆਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਕੇ ਮੌਤ ਦਾ ਆਂਕੜਾ ਘਟਾਇਆ ਜਾ

ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕੈਂਸਰ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਸਟੀਕ ਅਡਵਾਂਸ ਜਾਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਾਲ ਨਿਯੰਤਰਣ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਕਾਰਨ: * ਉਮਰ: ਉਮਰ ਦੇ ਮੁਤਾਬਿਕ 61 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਛਾਤੀ ਦਾ ਕੈਂਸਰ, 66 ਸਾਲ ਵਿਚ ਪ੍ਰੋਸਟੇਟ, 68 ਦੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਕੋਲੋਰੇਟਲ ਕੈਂਸਰ, 70 ਦੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਫੇਫੜਿਆਂ ਦਾ ਕੈਂਸਰ ਜਿਆਦਾ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਅਲਕੋਹਲ: ਦੀ ਬੇਹਿਸਾਬ ਵਰਤੋਂ ਮੂੰਹ, ਠੱਡੀ, ਵੈਂਇਸ ਬਾਕਸ, ਜਿਗਰ ਅਤੇ ਛਾਤੀ ਦੇ ਕੈਂਸਰ ਦੇ ਖਤਰੇ ਨੂੰ ਵਧਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਸੋਜਸ਼: ਇੱਕ ਸਧਾਰਣ ਸਰੀਰਕ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਹੈ ਜੋ ਟਿਸ਼ੂ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਉਦੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਖਰਾਬ ਹੋਏ ਟਿਸ਼ੂ ਦੁਆਰਾ ਰਸਾਇਣ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿਚ ਚਿੱਟੇ ਖੂਨ ਦੇ ਸੈਲ ਉਹ ਪਦਾਰਥ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ ਜੋ ਸੈਲਾਂ ਵਿਚ ਵੰਡ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸੱਤ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕਰਨ ਲਈ ਟਿਸ਼ੂ ਦੁਬਾਰਾ ਬਣਾਉਣ ਵਿਚ ਵਧਾ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਹਾਰਮੋਨਜ਼: ਫੀਮੇਲ ਸੈਕਸ ਹਾਰਮੋਨਜ਼ ਐਸਟਰੋਜਨਾਲ ਗਰੂਪ ਨੂੰ ਕਾਰਸਿਨਜ ਦੇ ਤੋਰ ਲਈ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅੰਰਤ-ਮਰਦਾਂ ਵਿਚ ਖਾਸ ਸਰੀਰਕ ਭੂਮਿਕਾ ਹੈ। ਮੈਨੋਪੋਜਨ ਹਾਰਮੋਨ ਬੈਰੇਪੀ (ਐਸਟ੍ਰੋਜਨ ਪਲੱਸ ਪ੍ਰੋਜੈਸਟਿਨ), ਜੋਕਿ ਫੀਮੇਲ ਹਾਰਮੋਨ ਪ੍ਰੋਜੈਸਟੋਰੋਨ ਦਾ ਸਿੰਥੈਟਿਕ ਸੰਸਕਰਣ ਹੈ ਲੈਣ ਨਾਲ ਛਾਤੀ ਦੇ ਕੈਂਸਰ ਦਾ ਖਤਰਾ ਵਧਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਮਯੂਨੋਸਪਰੈਸਿਵ: ਦਵਾਈਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੈਂਸਰ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਨ ਵਾਲੀ ਇਨਫੈਕਸ਼ਨ ਨਾਲ ਲੜਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਵਾਇਰਸ: ਬੈਕਟਰੀਆ ਅਤੇ ਪਰਜੀਵੀ ਵੀ ਬਿਮਾਰੀ ਦੇ ਕੈਂਸਰ ਦੇ ਖਤਰਾ ਵਧਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਕੁੱਝ ਵਾਇਰਸ,

ਬੈਕਟਰੀਆ ਅਤੇ ਪਰਜੀਵੀ ਵੀ ਗੰਭੀਰ ਸੋਜਸ਼ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਕੈਂਸਰ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਮੋਟਾਪਾ: ਅੰਰਤਾਂ ਵਿਚ ਛਾਤੀ, ਕੋਲਨ, ਗੁਦਾ, ਐਡਮੈਟੀਅਮ(ਬੱਚੇਦਾਨੀ), ਕਿਡਨੀ ਅਤੇ ਪੈਨਕ੍ਰੀਆਸ ਦੇ ਕੈਂਸਰ ਦਾ ਖਤਰਾ ਵਧਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਰੇਡੀਏਸ਼ਨ: ਡੀ ਐਨ ਏ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪ੍ਰਹੁੰਚਾਉਣ ਅਤੇ ਕੈਂਸਰ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਨ ਵਿਚ ਆਇਓਨਾਈਜ਼ਿੰਗ ਰੇਡੀਏਸ਼ਨ ਵਿਚ ਰੇਡਨ, ਐਕਸ-ਚੇ, ਗਾਮਾ ਕਿਰਨ, ਵੀ ਕੈਂਸਰ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵਧਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਸ਼ੂਰਜ ਦੀ ਕਿਰਨਾਂ: ਸੂਰਜ, ਸਨਲੈਪਸ, ਅਤੇ ਟੈਨਿਗ, ਯੂਵੀ ਰੇਡੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਐਕਸਪੋਜਰ ਹੋਣ ਨਾਲ ਚਮਕੀ ਦਾ ਕੈਂਸਰ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇੰਡਸਟਰੀਅਲ, ਸਿਗਰੇਟ ਅਤੇ ਘਰੇਲੂ ਧੂਆ ਵੀ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਫੇਫੜਿਆਂ ਦੇ ਕੈਂਸਰ ਨਾਲ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਸਿਗਰੇਟ-ਤੰਬਾਕੂ ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਹਨ। ਕਦੇ-ਕਦੇ ਸਿਗਰੇਟ ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਵੀ 16-31% ਜਿਆਦਾ ਲੰਗ ਕੈਂਸਰ ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। 10 ਵੱਚਾਂ 9 ਫੇਫੜਿਆਂ ਦੇ ਕੈਂਸਰ ਦੀਆਂ ਮੌਤਾਂ ਸਿਗਰੇਟ ਪੀਣ ਜਾਂ ਦੂਜੀ ਧੂਏ ਦੇ ਐਕਸਪੋਜਰ ਕਾਰਨ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਲੋੜ ਹੈ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣ ਦੀ :

- > ਵੀਡ, ਵੇਪਸ, ਤੰਬਾਕੂ ਦੀ ਲਗਾਤਾਰ ਵੱਧ ਰਹੀ ਵਰਤੋਂ ਜਾਨਲੇਵਾ ਸਾਂਚਿਤ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ, ਅੱਜ ਇਸਤੇਮਾਲ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।
- > ਪ੍ਰੋਸੈਸ ਕੀਤੇ ਮੀਟ ਘੱਟ ਵਰਤੋਂ।
- > ਸਰੀਰ ਦੇ ਵਜ਼ਨ ਨੂੰ ਮੌਨਟੇਨ ਕਰਕੇ ਰੱਖੋ।
- > ਖੁਰਾਕ ਵਿਚ ਤਾਜ਼ੇ ਫੱਲ-ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕਰੋ।
- > ਰੋਜਾਨਾਂ ਵਰਕ-ਆਉਟ, ਯੋਗਾ, ਸੈਰ ਕਰਨ ਦੀ ਆਦਤ ਪਾ ਲਵੋ।
- > ਸ਼ਰਾਬ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਲਿਮਿਟ ਵਿੱਚ ਰੱਖੋ।
- > ਸ਼ਾਦੀਸੁਦਾ ਅੰਰਤ-ਮਰਦ ਸੈਕਸ ਰਿਸਤਿਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਵਰਤਨ।
- > ਇੰਡਸਟਰੀਅਲ, ਸਿਗਰੇਟ ਅਤੇ ਘਰੇਲੂ ਧੂਏ ਦੇ ਮਾਹੌਲ ਤੋਂ ਬਚੋ।
- > ਹਰ 6 ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ ਆਪਣਾ ਬਲੱਡ-ਵਰਕ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰਾਓ। ਗੰਭੀਰ ਕਿਸਮ ਦੀ ਇਨਫੈਕਸ਼ਨ ਨਾਲ ਕੈਂਸਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।
- > ਨੋਟ : ਸਰੀਰ ਅੰਦਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬਿਮਾਰੀ ਦੇ ਲੱਛਣ ਜਿਆਦਾ ਦੇਰ ਰਹਿਣ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਸਾਮਾਂ ਬਰਬਾਦ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਆਪਣੇ ਵੈਮਿਲੀ ਡਾਕਟਰ ਦੀ ਹਸਪਤਾਲ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ। ਕਿਉਂਕਿ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਹੀ ਜਾਂਚ ਰਾਹੀਂ ਅਤੇ ਬਿਰੈਪੀ ਨਾਲ ਉਮਰ ਵਧਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜ਼ਿੰਦਗੀ ‘ਚ ਅਸਲੀ ਧਨ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਹੀ ਹੈ।

* * * * *

ਪ੍ਰੋ. ਕੁਲਬੀਰ ਸਿੰਘ

ਤੇਜਪਾਲ ਦਾ ਰੂਸ ਦੀ ਫੌਜ ਵਿਚ ਭਰਤੀ ਹੋਣਾ

ਦੋ ਕਹਾਣੀਆਂ : ਮੀਡੀਆ ਦੀ ਦੁਚਿੱਤੀ ਤੇ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ

ਤੇਜਪਾਲ ਨੂੰ ਪਾਇਆ ਰੁਸ-ਯੂਕਰੇਨ ਜੰਗ ਦੇ ਰਾਹ ।”

ਊਹ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਵਿਚ ਭਰਤੀ ਹੋਣਾ
ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਦੋ ਵਾਰ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵੀ ਕੀਤੀ ਪਰ
ਸਫਲਤਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ। ਨੌਕਰੀ ਨਾ ਮਿਲਣ
ਕਾਰਨ ਊਹ ਨਿਰਾਸ ਤੇ ਉਦਾਸ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ।
ਊਹ ਸਟੱਡੀ ਵੀਜ਼ਾ 'ਤੇ ਸਾਈਪਸ ਵੀ ਗਿਆ।

ਪਹਿਲੀ ਕਹਾਣੀ ਵਿਚ ਉਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰ
ਵੱਲੋਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਤੇਜਪਾਲ ਰੁਸ
ਘੁੰਮਣ ਵਿਰਨ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸਨੂੰ
ਜਬਰਦਸਤੀ ਰੁਸ ਦੀ ਫੌਜ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਕੇ
ਜੰਗ ਦੇ ਮੈਡਿਕਾਨ ਵਿਚ ਲੜਨ ਲਈ ਯੂਕਰੇਨ
ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਰਿਵਾਰ ਵੱਲੋਂ ਉਸਨੂੰ
ਬਚਾਉਣ ਅਤੇ ਵਾਪਿਸ ਭਾਰਤ ਲਿਆਉਣ
ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ
ਕੀਤੀਆਂ ਬੇਨਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਵੀ
ਅਤਾਹਾਨ ਪਾਇਆਂ ਹੋਏਂਹਾਂ।

ਲਗਭਗ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ ਹੁਦਾਨਾ ਰਿਹਾ।
 ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਜਦ ਯੂਕਰੇਨ ਵਿਖੇ
 ਲੜਾਈ ਦੇ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਦੀ
 ਖਬਰ ਆਈ ਤਾਂ 23 ਜੂਨ ਦੀਆਂ ਅਖਬਾਰਾਂ
 ਵਿਚ ਮੁਖ ਪੰਨਿਆਂ 'ਤੇ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰੀ ਤੇ
 ਨਵੀਂ ਕਾਗਣੀ ਪੜ੍ਹਨ ਨੂੰ ਮਿਲੀ।

ਸੁਰਖੀ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਮੈਂ ਹੈਰਾਨ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਰਹਿ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਸਾਰੀਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਅੱਖਾਂ ਅੱਗੇ ਪੁੰਮਣ ਲੱਗੀਆਂ। ਸੁਰਖੀ ਸੀ, “ਛੋਜੀ ਬਣਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ

ਸੱਚ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕੀ
ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਵੱਸਣ ਦਾ ਸੁਪਨਾ ਐਨ੍ਹੇ
ਭਿਆਨਕ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਪੰਜਾਬੀ
ਨੌਜਵਾਨ ਘਰ-ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਬਾਲ-ਬੱਚਿਆਂ
ਬਾਰੇ ਸੋਚੇ ਬਗੈਰ ਹੀ ਅਜਿਹੇ ਖਤਰਨਾਕ ਕਦਮ
ਉਠਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਸੋਚੇ ਬਗੈਰ ਕਿ ਬਾਅਦ
ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੀ ਬਣੇਗਾ।

ਕੁਝ ਕੁ ਲੇਖਕ ਪਰਵਾਸ ਦੀਆਂ
ਪ੍ਰੋਸ਼ਾਨੀਆਂ ਬਾਰੇ ਲਿਖ ਰਹੇ ਹਨ। ਬਹੁਤੇ ਸੁੱਪ
ਹਨ। ਪੱਤਰਕਾਰ ਚਾਰੇ ਉਹ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਹਨ
ਜਾਂ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਹਨ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਕਦੇ ਨਿਠ
ਕੇ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ, ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ,
ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨੀ ਹਕੀਕਤ ਬਾਰੇ ਕਿਥੋਂ
ਕਿਵੇਂ ਪਤਾ ਲੱਗੇ।

ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਧੜਾ ਧੜ
ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਥੇ
ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹੜੀਆਂ
ਪੇਸ਼ਾਨੀਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ
ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਕੀ ਉਹਦੇ ਲਈ ਉਹ
ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਥੋਂ ਤਿਆਰ ਹੋ
ਕੇ ਗਏ ਸਨ। ਵੱਡਾ ਸਵਾਲ ਇਹ
ਹੈ।

ਤੇਜਪਾਲ ਸਿੰਘ ਰੂਸ ਦੀ ਫੌਜ
ਵਿਚ ਭਰਤੀ ਤਾਂ ਹੋ ਗਿਆ ਪਰਤੂ
ਉਸਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਜਮੀਨੀ
ਹਕੀਕਤ ਬਾਰੇ ਉਸਨੇ ਨਹੀਂ
ਸੋਚਿਆ। ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਵੀ ਸਹੀ
ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ।

ਕੁਝ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਡੀਡੀ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ
ਚਰਚਿਤ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਗੱਲਾਂ ਤੇ ਗੀਤਾਂ ਵਿਚ
ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਚਰਚਿਤ ਸਮਸੀਅਤ ਸੁੱਖੀ ਬਾਠ
ਨੇ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਵਿਸਥਾਰਪੂਰਵਕ ਗੱਲ
ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ
ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਨ ਜਾ ਰਹੇ ਬਹੁਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ
ਦੀ ਆਰਥਿਕ, ਮਾਨਸਿਕ, ਸਰੀਰਕ ਤੇ
ਸਮਾਜਕ ਸਹਿਤੀ ਡਾਵਾਂਡੇਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉਸਦੇ
ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਸੀਂ ਇਸ ਕਾਲਮ ਤਹਿਤ
ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ
ਸੀ। ਅਜਿਹੀ ਹੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਇਸ ਵਾਰ ਕੀਤੀ
ਗਈ ਹੈ।

ਗਾਇਕਾਂ ਨੂੰ ਸਟਾਰ ਬਣਾ ਗਏ ਜਿਸ ਦੇ ਗੀਤ ਪਾਲੀਵੁੱਡ ਤੇ ਬਾਲੀਵੁੱਡ ਦਾ ਓਹ ਗੀਤਕਾਰ ਹੈ ਭੁੱਟੀ ਭੜੀਵਾਲਾ

ਨਗਰੀ ਦੇ, ਅਡਸਰੀ ਗੀਤਕਾਰੀ ਕਰਵਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਇਹ ਤਾਂ ਰੱਬ ਜਾਣੇ ਕਿੱਥੋਂ ਇਹ ਲਿਖਣ ਦੀ ਦਾਤ ਦੇ ਦਿੱਤੀ। ਵੈਸੇ ਜਦ ਗੀਤਾਂ ਵਿੱਚ ਮਗਾੜ੍ਹਾਂ ਵਾਲਾ ਮਾਨ ਸੁਣ ਲੈਣਾ ਤਾਂ ਤਾਂਘ ਉੱਠਣੀ ਕਿ ਭੱਟੀ ਨਾਮ ਕਿਸ ਤਰਾਂ ਆਉ ਤੇ ਫਿਰ ਆ ਗਿਆ। ਤੇ ਉਹ ਦਿਨ ਆਇਆ ਜਦ ਸੰਗੀਤ ਸਮਰਾਟ ਚਰਨਜੀਤ ਅਹੁਜਾ ਨਾਲ ਮੇਲਾ ਦੁਰਗਾ ਰੰਗੀਲਾ ਲਈ ਲਿਖੇ ਗੀਤ ਤੇ “ਇਸ਼ਕੇ ਦਾ ਕੇਸ ਢੂੰ ਹਰ ਗਈ” ਦੁਰਗੇ ਨੇ ਕੀ ਗਾਇਆ ਕਿ ਭੱਟੀ ਨੂੰ ਓਸ ਦੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੇ। ਗੱਲ ਕੀ ਜਲਦੀ ਹੀ ਭੱਟੀ ਸਫਲਤਾ ਦੇ ਰੱਖ ਤੇ ਸਵਾਰ ਹੋ ਗਿਆ। ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਨੇ ਕੂ ਗਾਇਕਾਂ ਨੇ ਭੱਟੀ ਦੇ ਲਿਖਤ ਗੀਤ ਗਾਏ ਤੇ ਆਏ ਗਿਲਤੀ ਲਿਖੀਏ ਤਾਂ ਇਹ ਸਿਲਸਿਲਾ ਮਹੀਨਾ ਭਰ ਚਲੇਗਾ। ਮੌਟੇ ਤੌਰ ਤੇ ਕੁਲਦੀਪ ਮਾਣਕ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਛਿੰਦਾ, ਦੁਰਗਾ ਰੰਗੀਲਾ, ਸੁਖਸ਼ਿੰਦਰ ਸ਼ਿੰਦਾ ਜਸਬੀਰ ਜੱਸੀ, ਅਮਰ ਨੂਰੀ ਹਰਦੀਪ ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਅਖਤਰ ਸਟਾਰ ਕਲਾਕਾਰਾਂ ਨੇ ਭੱਟੀ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਗਾ

ਹਿੱਟ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂ ਓਚ ਹਿੱਟ
ਹੋਏ। ਜਸਪਿੰਦਰ ਨਭੁਲਾ
ਸਰਬਜੀਤ ਚੀਮਾ, ਭਿੰਦਾ ਜੱਟ
ਹਰਭਜਨ ਸ਼ੇਰਾ, ਕਰਮਜੀਤ
ਅਨਮੇਲ, ਮਨਜੀਤ
ਰੁਪੈਵਾਲੀਆ ਸਮੇਤ ਮਨਿਦਰ
ਦਿਓਲ ਗਉਂਦੇ ਰਹੇ ਤੇ ਭੱਟੀ
ਰਿਆ ਰਿਆ। ਜਾਂ ਪਾਰਿਆ

ਜਲੰਧਰ ਦੂਰਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਰੰਗਾ ਰੰਗ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ
ਬਿੱਗ ਬੀ ਰਿਕਾਰਡਜ਼ ਤੇ ਭੱਟੀ ਭੜਕਵਾਲਾ
ਜੁਥਾਨ ਹੋਰੇਕ ਦੀ ਤੇ ਚੜ੍ਹ ਗਿਆ। ਮਨਿੰਦਰ
ਗਿੱਲ ਤੇ ਜਰਨੈਲ ਘੁਮਾਣ ਦਾ ਨਾਮ ਸਤਕਾਰ
ਨਾਲ ਲੈਂਦੇ ਭੱਟੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਕਾਸ਼
ਰੇਡੀਓ, ਏਸੀ ਰੇਡੀਓ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਰੇਡੀਓ
ਇਹਨਾਂ ਨੇ ਓਸ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ
ਪਰਮਜੀਤ ਕੌਰ ਦੇ ਸਾਹਿਂ ਦਾ ਸਾਥੀ, ਬੇਟੀ ਤੇ
ਬੇਟੇ ਨੂੰ ਘਰ ਫੁਲਵਾੜੀ ਵਿੱਚ ਮਹਿਕਾਂ ਨਾਲ
ਸਰੋਬਰ ਕਰ ਰਹੇ ਗੀਤਕਾਰ ਤੇ ਪੇਸ਼ਕਾਰ ਭੱਟੀ
ਨੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਸੌਂਕ ਪਾਲਦੇ ਇਸ ਵਾਰ
ਅਜਾਦ ਚੌਣ ਐਮ ਪੀ ਦੀ ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ
ਤੋਂ ਲੜੀ ਸੀ। “ਰੱਬ ਵਰਗਾ ਤੇਰਾ ਯਾਰ ਵੈਰਨੇ

ਅਸੀਂ ਜਿੱਤ ਗਏ” ਯਾਦਾਂ ਤੇਰੀਆਂ, ਛੱਡ ਪਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਮੂੰਹ ਤੇ ਚੜ੍ਹੇ ਨਗਮੇ ਓਸ ਦੀ ਲਿਖਤ ਹਨ। ਗੀਤਕਾਰ ਦੇ ਨਾਲ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਭੱਟੀ ਦੀ ਕਿਤਾਬ “ਪੰਜਾਬ ਜ਼ਿੰਦਾਬਾਦ” ਆ ਰਹੀ ਹੈ ਤੇ “ਪਿੰਡ ਦੀਆਂ ਗਲੀਆਂ” ਲੋਕ ਪ੍ਰਿਅ ਪੁਸਤਕ ਹੈ। ਯੂਨੀਵੇਂ, ਅਮਰੀਕਾ, ਕਨੇਡਾ, ਟੋਰਣਾਂਟੋ ਇਟਲੀ ਵਿਖੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਗੀਤਕਾਰ, ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਤੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਹਸਤੀ ਭੱਟੀ ਭੜੀਵਾਲਾ ਨੇ “ਜੱਟੀ ਪੰਦਰਾਂ ਮੁਰੱਬਿਆਂ ਵਾਲੀ” ਫਿਲਮ ਦੇ ਗੀਤ ਲਿਖੇ, ਹੋਰ ਕਈ ਫਿਲਮਜ਼ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਹਨ ਜਾਵੇਦ ਅਖ਼ਤਰ, ਬਾਬੂ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਸਭ ਭੱਟੀ ਦੀ ਕਲਮ ਨੂੰ ਇੱਕਤ ਦਿੰਦੇ ਮਹਾਰਥੀ ਇਸ ਖੇਤਰ ਦੇ ਹਨ ਤੇ ਹਾਂ ਭੱਟੀ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਹੀ ਐਨੀਆਂ ਹਨ, ਗੀਤ ਹੀ ਐਨੇ ਹਨ ਕਿ ਖੁਦ ਓਸ ਦੀ ਸਖਸ਼ੀਅਤ ਲਿਖਣ ਲਈ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਕਾਲ ਪਿਆ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਸੰਖੇਪ ਲਡੜਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਹੀ ਕਹਾਂਗੇ ਕਿ ਭੜੀ ਪਿੰਡ, ਜਿਲ੍ਹਾ ਫਤਹਿ ਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਨਾਮ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਨਕਸ਼ੇ ਤੇ ਸੋਨ ਰੰਗੇ ਅੱਖਰਾਂ ਨਾਲ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਕਲਮ ਦੇ ਪੀਰ, ਲਡੜਾਂ ਦੇ ਬਾਜ਼ੀਗਰ ਤੇ ਸਾਹਿਤਕ ਧਰਤੀ ਦੇ ਉਪਜਾਊ ਫਲ ਭੜੀ ਭੜੀਵਾਲਾ ਨੇ ਤਕਰੀਬਨ 23 ਵਾਹਿਆਂ ਤੋਂ ਨਿਰੰਤਰ ਆਪਣੇ ਨਾਮ ਕਾਮਯਾਬੀ ਦੇ ਵਰਕੇ ਤੇ ਅੰਕਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤੇ ਇਹ ਸ਼ਾਇਦ ਸਦਾ ਕੀ ਆਉਂਦੀ ਨਵੀਂ ਦੁਨੀਆਂ ਤੱਕ ਵੀ ਰਹੇਗਾ।

-ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪਵਾਰ

ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਵਸ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼

ਡਾ. ਚਰਨਜੀਤ ਗੁਮਟਾਲਾ

19375739812

(ਡੇਟਨ, ਉਹਾਇਂਹੋ, ਯੂ ਐਸ ਏ),
ਵਿਸ਼ਾ ਐਪ 919417533060

ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਨੂੰ

9 ਜੂਨ 1716 ਈ. ਸੈਕੜੇ
ਸਾਥੀਆਂ ਸਮੇਤ ਕਤਲ ਕਰਕੇ
ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਤਖਤ 'ਤੇ ਉਸ
ਸਮੇਂ ਦੇ ਬਾਦਸ਼ਾਹ

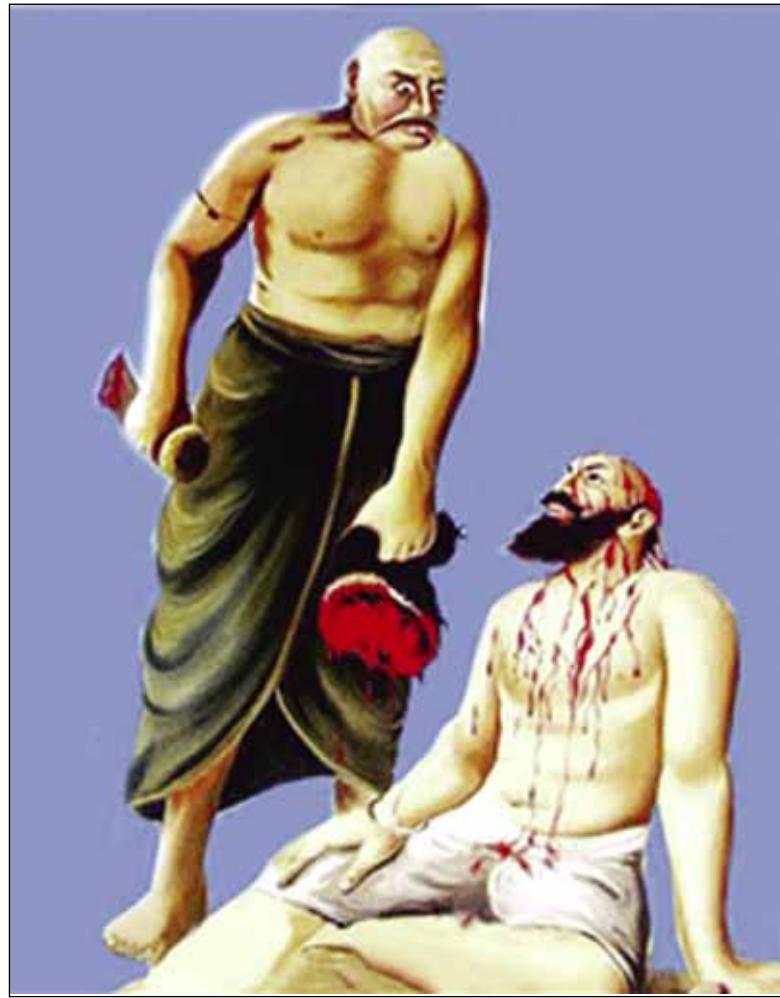
ਫਰੁਖਸੀਅਰ ਨੇ ਸਮਝ ਲਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨੇ
ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਨਾਮੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਮਿਟਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।
ਦਲੇਰਿ-ਜੰਗ ਨੇ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਦੀ
ਸ਼ਹੀਦੀ ਪਿੱਛੋਂ ਪੰਜ ਛੇ ਸਾਲ ਬੜੀ ਸਖਤੀ
ਕੀਤੀ ਪਰ ਪਿੱਛੋਂ ਜਾ ਕੇ ਆਯਸ਼ੀ ਵਿੱਚ ਪੈ
ਗਿਆ। ਇਸ ਨਾਲ ਸਖਤੀ ਦੇ ਦੌਰ ਵਿੱਚ
ਦਿੱਲ ਆ ਗਈ। ਇਸ ਨਾਲ ਸਿੰਘ ਜੰਗਲਾਂ ਨੂੰ
ਛੱਡ ਕੇ ਆਪਣੇ ਪਿੱਛਾਂ ਵਿੱਚ ਆ ਗਏ ਤੇ
ਵਾਹੀ ਵਗੈਰਾ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਲੱਗ ਗਏ। ਇਸ
ਦਿੱਲ ਕਾਰਨ ਲੁੱਟਾਂ-ਖੋਹਾਂ, ਡਾਕੇ, ਚੋਰੀਆਂ
ਵਿੱਚ ਤੇਜ਼ੀ ਆ ਗਈ। ਜਦ ਇਸ ਦੀ ਖਬਰ
ਦਿੱਲੀ ਪਹੁੰਚੀ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਲਾਹੌਰ ਤੋਂ ਮੁਲਤਾਨ
ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪੁਤਰ
ਜ਼ਕਰੀਆ ਖਾਨ ਨੂੰ ਕਸ਼ਮੀਰੋਂ ਲਾਹੌਰ ਲਿਆਂਦਾ
ਗਿਆ।

ਜ਼ਕਰੀਆ ਖਾਨ ਨੇ ਗੱਦੀ ਸੰਭਾਲਦਿਆਂ
ਹੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਮਨ
ਬਣਾਇਆ। ਪਰ ਇਸ ਸਖਤੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ
ਕਈ ਸਿੰਘ ਪਿੱਡਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ, ਜੋ
ਰਾਹਗੀਰਾਂ ਨੂੰ ਲੰਗਰ ਛਕਾਉਂਦੇ ਸਨ।
ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਖਸ਼ੀਅਤਾਂ ਵਿੱਚ ਪੂਹਲਾ ਪਿੱਡ ਜੋ
ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਲਾਹੌਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੀ ਤਹਿਸੀਲ ਕਸੂਰ
ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਤੇ ਹੁਣ ਇਹ ਪਿੱਡ ਤਹਿਸੀਲ
ਪੱਟੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਤਰਨਤਾਰਨ ਵਿੱਚ ਹੈ ਦੇ ਭਾਈ
ਤਾਰੂ ਸਿੰਘ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ, ਜੋ ਕਿ ਛੋਟੇ
ਜ਼ਿੰਮੇਦਾਰ ਸਨ। ਉਹ ਬਚਪਨ ਵਿੱਚ
ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਨ ਕਰਕੇ ਸਿੰਘ ਸੱਜ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ
ਪਿਤਾ ਭਾਈ ਜੋਧ ਸਿੰਘ ਸੁਬਾ ਸਰਹੰਦ ਦੀ ਫੌਜ
ਨਾਲ ਲੜਦੇ ਹੋਏ ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ
ਲੜਾਈ ਵਿੱਚ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਏ ਸਨ। ਭਾਈ ਤਾਰੂ
ਸਿੰਘ ਨੇ ਭਾਈ ਮਨੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਜਥੇਦਾਰੀ
ਵਿੱਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ
ਤਿੰਨ ਜੀਅ ਸਨ। ਭਾਈ ਜੀ, ਮਾਤਾ ਜੀ ਤੇ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਛੋਟੀ ਭੈਣ ਬੀਬੀ ਤਾਰੇ ਜਿਸ ਦਾ ਪਤੀ
ਸਵਰਗਵਾਸ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਸੀ ਤੇ ਉਹ ਆਪਣੇ
ਪੇਕੇ ਹੀ ਰਹਿੰਦੀ ਸੀ।

ਇਹ ਸਾਰਾ ਪਰਿਵਾਰ ਲੰਗਰ ਤਿਆਰ
ਕਰਕੇ ਲੋੜਵੰਦਾਂ ਨੂੰ ਛਕਾਉਂਦਾ ਸੀ। ਕਈ
ਰਾਹਗੀਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਘਰ ਰਾਤ ਠਹਿਰ ਵੀ ਜਾਂਦੇ
ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਬਿਨਾਂ ਭਿੰਨ ਤਾਵ ਦੇ
ਸਭ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਸਨ। ਪਿੱਡ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਆਸ
ਪਾਸ ਦੇ ਪਿੱਡਾਂ ਵਾਲੇ ਇਸ ਗੁਰਸਿੱਖ ਪਰਿਵਾਰ
ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ
ਦਾ ਮਾਣ ਸਤਿਕਾਰ ਸੀ। ਇਹ ਪਿੱਡ ਲਾਹੌਰ ਤੋਂ
ਕੋਈ 45 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰ ਸੀ। ਲਾਹੌਰ ਵਿੱਚ
ਜੋ ਕੁਝ ਵਾਪਰਦਾ ਸੀ ਇਸ ਦੀ ਖਬਰ ਇਸ
ਪਿੱਡ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਇੱਥੋਂ ਹੀ
ਜੰਗਲਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਲਾਹੌਰ ਦੀਆਂ
ਖਬਰਾਂ ਪੁੱਜੇ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ।

1740 ਈ. ਵਿੱਚ ਮੱਸ ਰੰਘੜ ਦਾ
ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਕਤਲ ਹੋਇਆ।

ਸ਼ਹੀਦ ਭਾਈ ਤਾਰੂ ਸਿੰਘ ਜੀ

ਇਸ ਸਮੇਂ ਮੁਖਬਰਾਂ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਫੜਾਉਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਸਰ ਨਾ ਛੱਡੀ। ਪਰ ਕਿਸੇ ਨੇ
ਭਾਈ ਤਾਰੂ ਸਿੰਘ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਾ ਦਿੱਤੀ
ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਸਲਮਾਨ ਵੀ ਉਸ ਨਾਲ ਪਿਆਰ
ਕਰਦੇ ਸਨ।

ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਫ਼ਾਦਾਰਾਂ ਵਿੱਚ
ਜੰਡਿਆਲਾ ਗੁਰੂ ਦਾ ਮੁਖਬਰ ਹਰ ਭਗਤ
ਨਿਰਚਨੀਆ ਵੀ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਬਹੁਤ ਨਿਰਦੀ
ਸੀ ਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਕੱਟੜ ਵੈਗੀ ਸੀ। ਇਸ ਨੇ
ਜ਼ਕਰੀਆ ਖਾਨ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਅਤਿ ਚੁੱਕੀ ਹੋਈ
ਸੀ। ਇਸ ਨੇ ਜ਼ਕਰੀਆ ਖਾਨ ਪਾਸ ਲਾਹੌਰ ਜਾ
ਕੇ ਭਾਈ ਤਾਰੂ ਸਿੰਘ ਵਿਰੁੱਧ ਉਸ ਦੇ ਕੰਨ ਭਰੇ
ਤੇ ਪੇਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਇਸ ਪਾਸ ਸਰਕਾਰ ਦੇ
ਵਿਦਰੋਹੀ ਸਿੰਘ ਰਾਤਾਂ ਕੱਟਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ
ਨੂੰ ਲੰਗਰ ਖਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਸਿੰਘ ਬਾਹਰ ਇਸ ਦੇ
ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਠਹਿਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਦਿਨੋਂ ਹਲ
ਚਲਾਉਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਰਾਤ ਨੂੰ ਸੰਨਾਂ ਲਾਉਂਦਾ ਹੈ।
ਆਪ ਮਾੜਾ ਖਾਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਵਧੀਆ
ਅੰਨ ਪਾਣੀ ਛਕਾਉਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਕੱਪੜਾ ਲੀੜਾ
ਵੀ ਦੇਂਦਾ ਹੈ। ਚੌਧਰੀ ਮੱਸ ਦਾ ਕਾਤਿਲ
ਮਹਿਤਾਬ ਸਿੰਘ ਮੀਰਕੋਟ ਤੇ ਹੋਰ ਖਤਰਨਾਕ
ਸਿੰਘ ਇਸ ਪਾਸ ਠਹਿਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਤੁਹਾਨੂੰ
ਕਤਲ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਵਿਹੁਤਾਂ ਬਣਾ ਰਹੇ ਹਨ।
ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਹੁਣ ਬੰਦੋਬਸਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ
ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਉਹ ਕੋਈ ਕਾਰਾ
ਕਰੇ, ਹੁਣੇ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਫੜਕੇ ਮੌਤ ਦੇ ਘਾਟ
ਉਤਾਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਬਸ ਫੇਰ ਕੀ ਸੀ ਪੁਲੀਸ ਨੇ ਭਾਈ ਤਾਰੂ
ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਹੱਥਕੜੀਆਂ ਤੇ ਬੇੜੀਆਂ ਪਾ ਕੇ
ਲਾਹੌਰ ਜ਼ਕਰੀਆ ਖਾਨ ਦੀ ਕਚਹਿਰੀ ਵਿੱਚ
ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਤੇ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਬਚਾਉਣ ਲਈ

ਇਸਲਾਮ ਕਬੂਲ ਕਰ ਲੈਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਭਾਈ
ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਜੁਆਬ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਮੁਸਲਮਾਨ ਬਣ
ਕੇ ਵੀ ਤਾਂ ਆਖਰ ਮਰਨਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਿੱਖੀ ਕੇਸਾਂ
ਸਵਾਸਾਂ ਨਾਲ ਨਿਡੇਗੀ। ਜੋ ਜੀਅ ਆਵੇ ਤੂੰ
ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰ ਲੈ। ਮੈਂ ਤੈਬੋਂ ਰਹਿਮ ਦੀ ਭੀ
ਨਹੀਂ ਮੰਗਣੀ।

ਭਾਈ ਤਾਰੂ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਜਲਾਦਾਂ ਪਾਸੋਂ
ਪਹਿਲਾਂ ਚਰਖੀ ਚੜਾਇਆ ਗਿਆ ਫਿਰ ਮੱਚੀ
ਪਾਸੋਂ ਭਾਈ ਜੀ ਦੀ ਥੋਪਰੀ ਲਹਾਈ ਗਈ
ਕਚਹਿਰੀ ਦੇ ਦੁਆਲੇ ਢੂੰਘੀ ਖਾਈ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ
ਭਾਈ ਤਾਰੂ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਨੀਮ ਮੁਰਦਾ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ
ਸਟਿਆ ਗਿਆ।

ਸਾਰੇ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਤੇ ਪਿੱਡਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ
ਖਬਰ ਅੱਗ ਵਾਂਗ ਫੈਲ ਗਈ ਕਿ ਖਾਨ
ਬਹਾਦਰ ਨੇ ਭਾਈ ਤਾਰੂ ਸਿੰਘ ਦੀ ਥੋਪਰੀ
ਉਤਰਵਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਅਜੇ ਜੀਉਂਦਾ ਹੈ
ਤੇ ਬਾਹਰ ਖਾਈ ਵਿੱਚ ਪਿਆਰ ਹੈ। ਇਹ
ਦੁਖਦਾ ਖਬਰ ਜਦੋਂ ਲੱਗ ਦੇ ਹੋਏ ਤੇ ਜਾਣ ਦੀ
ਵਿਹੁਤਾਂ ਵਿੱਚ ਠਹਿਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਦਿਨੋਂ ਹੁਣ
ਆਣ ਪੁੱਜਾ ਹੈ। ਸਾਡਾ ਕੰਮ ਨਵਾਬ ਨੂੰ
ਜੁਤੀਆਂ ਮਾਰ ਕੇ ਅੱਗੇ ਲਾਉਣਾ ਸੀ। ਉਹ
ਪੂਰਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਵੀ ਚਲੇ ਪਾਉਂਦੇ
ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਿੱਖੀ ਕੇਸਾਂ ਸੁਆਸਾਂ ਨਾਲ
ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਭਾਈ ਤਾਰੂ ਸਿੰਘ ਦਿਨ
ਸੋਮਵਾਰ ਪਹਿਲੀ ਸਾਵਣ ਸੰਮਤ 1802
ਬਿਕਰੀ ਮੁਤਾਬਕ ਪਹਿਲੀ ਜ਼ਲਾਈ ਸੰਨ
1745 ਈ. ਨੂੰ ਸ਼ੀਦੀ ਪਾ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ
ਸ਼ਹੀਦ ਗੰਜ ਲਾਹੌਰ ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਕੋਲ
ਲੰਡਾ ਬਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਹੀਦ ਗੰਜ ਸਿੰਘਣੀਆਂ
ਦੇ ਲਾਗੇ ਹੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਨੂੰ
ਤਾਜ਼ਾ ਰੱਖ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਦਾ
ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਗੜਾ ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਬੜੀ
ਸ਼ਰਧਾ ਮਨਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਜ਼ਕਰੀਆ ਖਾਨ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ਾਬ ਦਾ ਬੰਨ ਪੈ ਗਿਆ।
ਉਸ ਨੂੰ ਬੜੀ ਤਕਲੀਫ਼ ਹੋਣ ਲੱਗੀ। ਹਕੀਮ
ਸੱਦੇ ਗਏ। ਜਦ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਾ ਪਿਆ ਤਾਂ
ਮੌਲਵੀ ਮਲਾਣੇ, ਪੀਰ ਫਕੀਰ ਬੁਲਾਏ ਗਏ।
ਤਵੀਤ ਬਣਾ ਕੇ ਗੱਲ ਪਾਏ ਗਏ। ਪਰ ਫਿਰ
ਵੀ ਉਸ ਦੀ ਤਕਲੀਫ਼ ਵੱਧਦੀ ਜਾਵੇ। ਉਸ
ਦੀਆਂ ਹਾਏ ਹਾਏ ਦੀਆਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਦੂਰ ਤੀਕ
ਸੁਣਾਈ ਦੇਣ ਲੱਗੀਆਂ। ਸਭ ਕਹਿਣ ਲੱਗੀ
ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਰੱਬ ਦੇ ਪਿਆਰੇ ਨਾਲ ਘੁੰਘ ਅਪਰਾਧ
ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜ਼ਲਮ ਵਾਲੀ ਅੱਤ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।
ਅਖੀਰ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸਿੱਖ ਭਾਈ ਸੁਬੇਗ ਸਿੰਘ
ਨੂੰ ਧਰਮਸ਼ਾਲਾ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਜਿੱਥੇ
ਰਾਮਗੜੀਏ ਭਾਈ ਤਾਰੂ ਸਿੰਘ ਦਾ ਇਲਾਜ
ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ।

ਜਦ ਉਹ ਭਾਈ ਤਾਰੂ ਸਿੰਘ ਪਾਸ ਗਏ
ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੁਣ ਖਾਲਸਾ ਹੀ ਬਖਸ਼
ਸਕਦਾ ਹੈ। ਭਾਈ ਸੁਬੇਗ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੇ ਜੰਗਲ
ਨੂੰ ਗਏ ਜਿੱਥੇ ਖਾਲਸਾ ਜੀ ਦਾ ਵੱਡਾ ਜਥਾ ਸ.
ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਭੇਰੇ ਲਾਈ
ਬੈਠਾ ਸੀ। ਸ. ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਕੁਝ ਬਜ਼ੁਰਗ
ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਬੰਨ ਟੁੱਟ ਸਕਦਾ
ਹੈ ਜੇ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਦੀਆਂ ਜੁਤੀਆਂ ਖੜ੍ਹ ਕੇ
ਸੂਬੇ ਦੇ ਸਿਰ ਵਿੱਚ ਮਾਰੀਆਂ ਜਾਣ। ਇਸ ਦੇ
ਨਾਲ ਹੀ ਸ਼ਹੀਦ ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ ਸਿਰਾਂ ਦੇ ਮੁਨਚੇ
ਢਾਹ ਕੇ ਸਸਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਬੰਦੀ ਸਿੰਘ
ਛੱਡੇ ਜਾਣ, ਚਰਖੀਆਂ ਪਟਵਾਈਆਂ ਜਾਣ ਤੇ
ਅੱਗੇ ਤੋਂ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਹਤਾਰ ਨਾ ਕੀਤਾ
ਜਾਵੇ।

ਇੱਝ ਹੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ
ਦੀ ਜੁਤੀ ਖੜ੍ਹ ਕੇ ਜ਼ਕਰੀਆ ਖਾਨ ਦੇ ਸਿਰ
ਮਾਰੀ ਗਈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਬੰਨ ਟੁੱਟ
ਗਿਆ। ਸਭ ਪਾਸੋਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਮਨਾਈਆਂ ਜਾਣ
ਲੱਗੀਆਂ। ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ ਸਿਰਾਂ ਦੇ ਮੁਨਚੇ
ਢਾਹ ਕੇ ਸਸਕਾਰ ਕਰਵਾਏ ਗਏ। ਚਰਖੀਆਂ
ਪੁਟਵਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਤੋਂ ਨਵਾਬ ਨੇ ਸਿੰਘਾਂ
ਦੀਆਂ ਗ੍ਰਿਹਤਾਰੀਆਂ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦਾ ਐਲਾਨ
ਕੀਤਾ ਤੇ ਬੰਦੀ ਸਿੰਘ ਛੱਡੇ ਗਏ।

ਜ਼ਕਰੀਆ ਖਾਨ ਦੇ ਜਦ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਬੰਨ
ਲੱਗਦਾ ਤਾਂ ਜੁਤੀ ਖਾਣ ਨਾਲ ਟੁੱਟ ਜਾਂਦਾ।
ਛੱਡਰ ਵਜਦੇ ਵੀ ਸਿਰ ਵਿੱਚ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ 4
ਦਿਨ ਛੱਡਰ ਖਾਂਦਾ ਹੋਇਆ ਉਹ ਰੱਬ ਨੂੰ
ਪਿਆਰਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਜਦ ਭਾਈ ਤਾਰੂ ਸਿੰਘ ਨੂੰ
ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੇਰਾ ਸਮਾਂ ਵੀ
ਹੁਣ ਆਣ ਪੁੱਜਾ ਹੈ। ਸਾਡਾ ਕੰਮ ਨਵਾਬ ਨੂੰ
ਜੁਤੀਆਂ ਮਾਰ ਕੇ ਅੱਗੇ ਲਾਉਣਾ ਸੀ। ਉਹ
ਪੂਰਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਵੀ ਚਲੇ ਪਾਉਂਦੇ
ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਿੱਖੀ ਕੇਸਾਂ ਸੁਆਸਾਂ
ਨਾਲ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਭਾਈ ਤਾਰੂ ਸਿੰਘ ਦਿਨ
ਸੋਮਵਾਰ ਪਹਿਲੀ ਸਾਵਣ ਸੰਮਤ 1802
ਬਿਕਰੀ ਮੁਤਾਬਕ ਪਹਿਲੀ ਜ਼ਲਾਈ ਸੰਨ
1745 ਈ. ਨੂੰ ਸ਼ੀਦੀ ਪਾ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ
ਸ਼ਹੀਦ ਗੰਜ ਲਾਹੌਰ ਰੇਲਵੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਕੋਲ
ਲੰਡਾ ਬਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਹੀਦ ਗੰਜ ਸਿੰਘਣੀਆਂ
ਦੇ ਲਾਗੇ ਹੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਨੂੰ
ਤਾਜ਼ਾ ਰੱਖ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਦਾ
ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਗੜਾ ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਬੜੀ
ਸ਼ਰਧਾ ਮਨਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

* * * * *

ਸਾਹਿਤ, ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਸੰਗਰਾਮ ਅਤੇ ਅਧਿਆਤਮ ਦਾ ਸੁਮੇਲ : ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਰਣਪੀਰ ਸਿੰਘ

ਜਨਮ ਦਿਵਸ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼

ਉਜਾਗਰ ਸਿੰਘ

ਸਿੱਖ ਵਿਰਾਸਤ ਬਹੁਤ ਅਮੀਰ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਦਸ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਅਤੇ ਅਨੇਕ ਸੰਤਾਂ ਭਗਤਾਂ ਨੇ ਬਾਣੀ ਰਚਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਅਮੀਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਸਿੱਖ ਵਿਰਾਸਤ ਦਾ ਨਚੋੜ ਹੈ। ਸਮੁੱਚਾ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਲੈ ਕੇ ਜੀਵਨ ਬਸਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ‘ਤੇ ਪਹਿਰਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਉਸ ਦੀ ਸੁਚੱਜੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਕੇ ਲੋਕਾਈ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਤੋਂ ਸੇਧ ਲੈਣ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਭਾਈ ਰਣਧੀਰ ਸਿੱਖ ਅਜਿਹੇ ਵਿਦਵਾਨ ਤੇ ਰੱਖਨ ਦਿਮਾਗ ਇਨਸਾਨ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਨੂੰ ਸਮਰਪਤ ਹੋ ਕੇ ਜੀਵਨ ਬਸਰ ਕੀਤਾ। ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਭਾਈ ਰਣਧੀਰ ਸਿੱਖ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੀ ਮਾਇਆਨਾਜ਼ ਹਸਤੀ ਸਨ। ਇੱਕ ਰੱਜੇ-ਪੁੱਜੇ ਘਰਾਣੇ ਦੇ ਲਾਡਲੇ ਦਾ ਗੁਰਸਿੱਖੀ ਮਾਰਗ ਤੇ ਚਲਣਾ ਤੇ ਫਿਰ ਸੰਸਾਰਿਕ ਸੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਤਿਆਗਣਾ ਅਚੰਭਤ ਗੱਲ ਸੀ। ਰਸ ਭਾਗ ਦੇ ਹਿੱਸੇਦਾਰ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਬਜੂਦ ਤਲਵਾਰ ਦੀ ਨੋਕ ਤੇ ਚਲਣਾ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਸ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੱਥ ਸਿੰਘ ਨਾਭਾ ਰਿਆਸਤ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਜੱਸ ਸਨ। ਪਿਤਾ ਵੱਲੋਂ ਨਾਭਾ ਰਿਆਸਤ ਦੇ ਰਾਜਾ ਰਿਪੁਦਮਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਰਜ ਵਿੱਚ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਦੀ ਦਿਵਾਈ ਨੌਕਰੀ ਨੂੰ ਲੱਤ ਮਾਰਕੇ ਗੁਰਮਤਿ ਨੂੰ ਸਮਰਪਤ ਹੋ ਗਏ। ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਰੰਗ ਵਿੱਚ ਰੰਗੇ ਹੋਏ ਗੁਰਮਤਿ ਮਾਰਗ ਦੇ ਪਾਂਧੀ, ਸਿਦਕ ਸਿਰੜ੍ਹ ਦੀ ਮੂਰਤ, ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਸੰਗਰਾਮ ਦੀ ਗਾਦਰ ਲਹਿਰ ਦੇ ਨਾਇਕ, ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸੁਧਾਰ ਲਹਿਰ ਦੇ ਮੌਢੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਚਿੰਕ ਵਿਦਵਾਨ ਸਨ। ਭਾਈ ਰਣਧੀਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਸਰਕਾਰ ਪ੍ਰਸਤ ਘਰਾਣੇ ਵਿੱਚੋਂ ਫਰੰਗੀ ਵਿਰੋਧੀ ਬਗਾਵਤ ਦੀ ਮਿਸ਼ਾਲ ਲੈ ਕੇ ਚਲਣਾ ਇੱਕ ਕਰਾਂਤੀਕਾਰੀ ਕਦਮ ਸੀ। ਇੱਕ ਪ੍ਰਕਾਰ ਉਹ ਯੁਗ ਪਲਟਾਉ ਵਿਦਰੋਹ ਦੇ ਨਾਇਕ ਸਨ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼ਾਮ ਸਿੰਘ ਅਟਾਰੀ ਦੇ ਪੋਤਰੇ ਦੇ ਕਹਿਣ ‘ਤੇ ਖਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿੱਚ ਬਚੰਰ ਹੋਸਟਲ ਸੁਪ੍ਰਾਇਨਟੈਂਟ ਲੱਗ ਗਏ। ਉਹ ਕਰਾਂਤੀਕਾਰੀ ਲਹਿਰ ਦੇ ਉਸ਼ਰਈਆਂ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਕਤਾਰ ਵਿੱਚ ਸਨ। ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਲਹਿਰ ਨੂੰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸੁਧਾਰ ਲਹਿਰ ਦੀ ਪਿਉਂਦ ਦੇ ਕੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਲਹਿਰ ਵਿੱਚ ਰੂਹ ਛੁਕੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਇੱਕ ਫਕੀਰ ਦਾ ਜੀਵਨ ਜੀਵਿਆ। ਭਾਈ ਰਣਧੀਰ ਸਿੰਘ ਸੰਤ ਸਰੂਪ ਬਹੁਗੁਣੀ ਮਹਾਨ ਮਹਾਂ ਪੁਰਸ਼ ਸਨ। ਉਹ ਬਹੁ-ਪੱਖੀ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਦੇ ਮਾਲਕ ਤੇ ਨਾਮ ਬਾਣੀ ਦੇ ਰਸੀਏ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਸਾਰਾ ਜੀਵਨ ਪੰਥ ਦੀ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਲਈ ਸਮਰਪਤ ਕਰ ਇੱਤਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਮੁੱਚਾ ਜੀਵਨ ਇੱਕ

‘ਗੁਰਮੁਖ ਗੁਰਸਿੱਖ’ ਵਾਲਾ ਸੱਚਾ ਸੁੱਚਾ, ਸੱਚਾ ਨੂੰ ਕਮਾਉਣ ਵਾਲਾ ਪਰਉਪਕਾਰੀ ਸੀ। ਉਹ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਅਨੁਭਵ ਵਾਲੇ ਜਗਿਆਸੂ ਮਹਾਂ ਪਰਖ ਸਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜੀਵਨ ਅੰਤਰਮੁਖੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਵ ਤੇ ਸਿਧਾਂਤ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ, ਕੀਰਤਨ ਅਤੇ ਚਿੰਤਨ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਖੰਡ ਕੀਰਤਨ ਜੱਥੇ ਦੀ ਟਕਸਾਲ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਜੋ ਸਿੱਖ ਜਗਤ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਕੀਰਤਨ ਨਾਲ ਲਿਵ ਲਾ ਕੇ ਆਪਣਾ ਜੀਵਨ ਸਫਲ ਕਰ ਸਕੇ। ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚੋਂ ਰਿਹਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ 30 ਸਾਲ ਤੋਂ ਥੋੜ੍ਹਾ ਵੱਧ ਸਮਾਂ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਸਰੀਰਕ ਜਾਮੇ ਵਿੱਚ ਰਹੇ। ਸਮੁੱਚੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਅਤੇ ਅਖੰਡ ਕੀਰਤਨ ਜੱਥੇ ਦੀਆਂ ਇਕਾਈਆਂ ਸਥਾਪਤ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰ ਕਰਦੇ ਰਹੇ। ਅੱਜ ਵੀ ਅਖੰਡ ਕੀਰਤਨੀ ਜੱਥੇ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਹ ਉਤਮ ਦਰਜੇ ਦੇ ਨਾਮ ਅਭਿਆਸੀ, ਚੋਟੀ ਦੇ ਅਣਵੱਕ ਤੇ ਨਿਸ਼ਕਾਮ ਕੀਰਤਨੀਏ, ਮਹਾਨ ਕਵੀ ਤੇ ਲੇਖਕ, ਨਿਪੜਕ ਜਰਨੈਲ, ਪੂਰਨ ਗ੍ਰਹਿਸਤੀ, ਨਿਮਰਤਾ, ਸ਼ਹਿਨਸ਼ੀਲਤਾ, ਧੀਰਜ ਤੇ ਦਇਆਦੇ ਪੁੰਜ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲਗਪਗ ਦੋ ਦਰਜਨ ਪੁਸਤਕਾਂ/ਟ੍ਰੈਕਟ/ ਪੈਂਡਲਿਟ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਜੇਲ੍ਹ ਚਿੱਠੀਆਂ (ਸਵੈ ਜੀਵਨੀ), ਗੁਰਮਤਿ ਨਾਮ ਅਭਿਆਸ ਕਮਾਈ, ਚਰਨ ਕੰਵਲ ਦੀ ਮਉਜ, ਗੁਰਮਤਿ ਸੱਚ ਨਿਰਣੈ, ਗੁਰਮਤਿ ਬਿਬੇਕ, ਗੁਰਮਤਿ ਗੌਰਵਤਾ, ਅਣਡਿਠੀ ਦੁਨੀਆਂ, ਗੁਰਮਤਿ ਅਧਿਆਤਮ ਕਰਮ ਫਿਲਾਸਫੀ, ਅਨਹਦ ਸ਼ਬਦ ਦਸਮ ਦੁਆਰ, ਸਚਖੰਡ ਦਰਸ਼ਨ, ਕਥਾ ਕੀਰਤਨ, ਨਾਮ ਤੇ ਨਾਮ ਦਾ ਦਾਤਾ ਸਤਿਗੁਰ, ਜੋਤਿ ਵਿਗਾਸ (1944), ਦਰਸ਼ਨ ਝਲਕਾਂ (1938), ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਪ੍ਰਤੱਖ ਦਰਸ਼ਨ, ਜਾਹਿਰ ਜ਼ਹੁਰ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ, ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕੀ ਹੈ?, ਤੱਤ ਗੁਰਮਤਿ ਨਿਰਣਯ, ਬਾਬਾ ਵੈਦ ਰੋਗੀਆਂ ਦਾ, ਸੰਤ ਪਦ ਨਿਰਣੈ। ਗੁਰਮਤਿ ਰਮਜ਼ਾਂ, ਹਉਮੈ ਨਾਲ ਵਿਰੋਧ, ਸਿੱਖ ਕੌਣ ਹੈ?, ਆਸਤਕ ਤੇ ਨਾਸਤਕ, ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕਲਾ, ਰਾਗਨ ਉਡਾਰੀ ਆਦਿ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਰਚਿਆ ਗਿਆ ਸਾਹਿਤ ਪੰਥ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਹਾਨ ਦੇਣ ਹੈ। ਹਰ ਪੁਸਤਕ ਗੁਰਮਤਿ ਦੇ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਸਿਧਾਂਤ ਉਤੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਰਾਹੀਂ ਰੱਸ਼ਨੀ ਪਾ ਕੇ, ਭਰਮ ਭੁਲੋਖੇ ਦੂਰ ਕਰਦੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਸਿੱਕਾ ਸਾਡੇ ਮਨਾ ‘ਤੇ ਬਿਠਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਸਿਮਰਨ-ਸੁਰੂਪ ਹੋਈ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਨੇ ਏਨਾ ਬਹੁ-ਪੱਖੀ ਧਾਰਮਿਕ ਸਾਹਿਤ ਨਹੀਂ ਰਚਿਆ।

ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸਰਭਾ ਦੇ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ
ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਸੰਗਰਾਮ ਦੀ ਲੜੀ ਵਿੱਚ
ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਵਿੱਚ
ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ।
ਗਦਰੀਆਂ ਨੇ ਫੌਜੀ ਛਾਊਣੀਆਂ ਵਿੱਚ
ਬਗਾਬਤ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ
ਉਲੀਕਿਆ ਸੀ। ਭਾਈ ਰਣਪੀਰ ਸਿੰਘ ਦੀ
ਛਿਊਟੀ ਫੌਜੇਜ਼ਪੁਰ ਛਾਊਣੀ ਜਾਣ ਦੀ ਲੱਗੀ
ਸੀ। ਅਕਿਲ ਨੂੰ ਬਿਕੁਨ ਪੈ ਜਾਂਦੀ। ਸਰਗਰਮੀ ਦੀ

ਜਮਾਤ ਸੀ, ਉਸ ਨੇ 1914 ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕੰਧ ਢਾਹੁਣ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਲਾਈਲਪੁਰ ਅਤੇ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਅਟਾਂਹੀ ਮਤੇ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਈਕਾਟ ਕਰਕੇ ਬਾਹਰ ਆ ਗਏ। ਭਾਈ ਰਣਧੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਲਾਈਲਪੁਰ ਨਾਲ ਮਿਲਕੇ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਦਾ ਸਾਰਾ ਕੰਮ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਲੈ ਲਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ਮਾਨੇ ਦੀ ਵੰਗਾਰ ਸੁਣੀ ਤੇ ਗੁਰਪਾਂਾ ਦੇ ਰਾਹ ਤੁਰ ਪਏ। ਉਹ ਆਧੁਨਿਕ ਯੁਗ ਦੇ ਮਹਾਨ ਤਪੱਸਵੀ, ਰਹੱਸਵਾਦੀ ਸੰਤ, ਕਵੀ ਤੇ ਵਾਰਤਕਕਾਰ ਸਨ। ਛੁਤ ਛਾਤ, ਵਹਿਮ ਭਰਮ ਅਤੇ ਉਚ ਨੀਚ ਦੇ ਸਖਤ ਵਿਰੋਧੀ ਸਨ। ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਵੱਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੀ ਸੌਨ ਚਿੜੀ ਦਾ ਖਿਤਾਬ ਦੇ ਕੇ ਨਿਵਾਜਿਆ ਗਿਆ। ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚੋਂ ਰਿਹਾਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਈ ਰਣਧੀਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ 15 ਸਤੰਬਰ 1931 ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਅਡੋਲ ਵਿੜ੍ਹਤਾ, ਨਿਸ਼ਕਾਮ ਕੁਰਬਾਨੀ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਪੰਥ ਦੀ ਉਘੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਸਿਰੋਪਾ ਦੇ ਕੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਖਤ ਸ੍ਰੀ ਕੇਸਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਆਨੰਦਪੁਰ ਤੋਂ ਵੀ ਸਿਰੋਪਾਓ ਦੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਾਰਾ ਜੀਵਨ ਆਦਰਸ਼ ਸੀ। ਉਹ ਐਡ.ਸ੍ਰੀ.ਕਾਲਜ ਲਾਹੌਰ ਦੀ ਹਾਕੀ ਟੀਮ ਦੇ ਕਪਤਾਨ ਵੀ ਸਨ।

ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਭਾਈ ਰਣਧੀਰ ਸਿੰਘ ਦਾ
ਜਨਮ ਲੁਧਿਆਣਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਪਿੰਡ ਨਾਰੰਗਵਾਲ
ਵਿਖੇ 7 ਜੁਲਾਈ 1878 ਨੂੰ ਪਿਤਾ ਸ੍ਰੀ ਨੱਥਾ
ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਪੰਜਾਬ ਕੌਰ ਦੀ ਕੁੱਖਾਂ
ਹੋਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮੁੱਢਲੀ ਸਿਖਿਆ
ਮਾਲਵਾ ਖਾਲਸਾ ਸਕੂਲ ਲੁਧਿਆਣਾ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ
ਕੀਤੀ। ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ
ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਨਾਲ ਜੋੜਨ
ਲਈ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ 'ਭੁਝੀ ਸਭਾ' ਬਣਾਈ
ਜਿਸ ਦੇ ਉਹ ਪ੍ਰਯਾਨ ਸਨ। ਸਾਰੇ
ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਖੰਡੇ ਬਾਟੇ ਦੀ ਪਾਹੁਲ ਦੇ
ਕੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਧਾਰੀ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ। ਫਿਰ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਚ ਪੜ੍ਹਾਈ ਲਈ ਲਾਹੌਰ ਭੇਜ
ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਭਾਈ ਰਣਧੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ
1900 ਵਿੱਚ ਬੀ.ਏ., ਐਂਡ.ਸੀ.ਕਾਲਜ ਲਾਹੌਰ
ਤੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਾਮ ਬਸੰਤ ਸਿੰਘ
ਸੀ ਪ੍ਰੰਤੂ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛੱਕਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਣਧੀਰ
ਸਿੰਘ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਆਹ
ਬੀਬੀ ਕਰਤਾਰ ਕੌਰ ਨਾਲ ਹੋਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ
ਇੱਕ ਲੜਕਾ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਇੱਕ
ਲੜਕੀ ਪੰਜਾਬ ਕੌਰ ਸਨ। ਭਾਈ ਰਣਧੀਰ ਦੀ
ਵਿਰਾਸਤ ਨੂੰ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਦੋਹਤਾ ਜੁਝਾਰ
ਸਿੰਘ ਸੰਭਾਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਭਾਈ ਰਣਧੀਰ ਸਿੰਘ
16 ਅਪ੍ਰੈਲ 1961 ਨੂੰ ਸਵਰਗਵਾਸ ਹੋ ਗਏ।

ਮੋਬਾਈਲ-94178 13072
ujagarsingh48@yahoo.com

ਇਮਾਨਦਾਰ, ਸੱਚੇ, ਸੁਚੇ, ਸੂਝਵਾਨ ਤੇ
ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਸਦਾ
ਸਤਿਕਾਰ ਦਿਓ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਵੋਟਾਂ
ਪਾ ਕੇ ਅੱਗੇ ਲਿਆਓ, ਜੋ ਮਨੁਖਭਾਵ
ਦਾ ਭਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਉਦਮ ਕਰਨਾ।